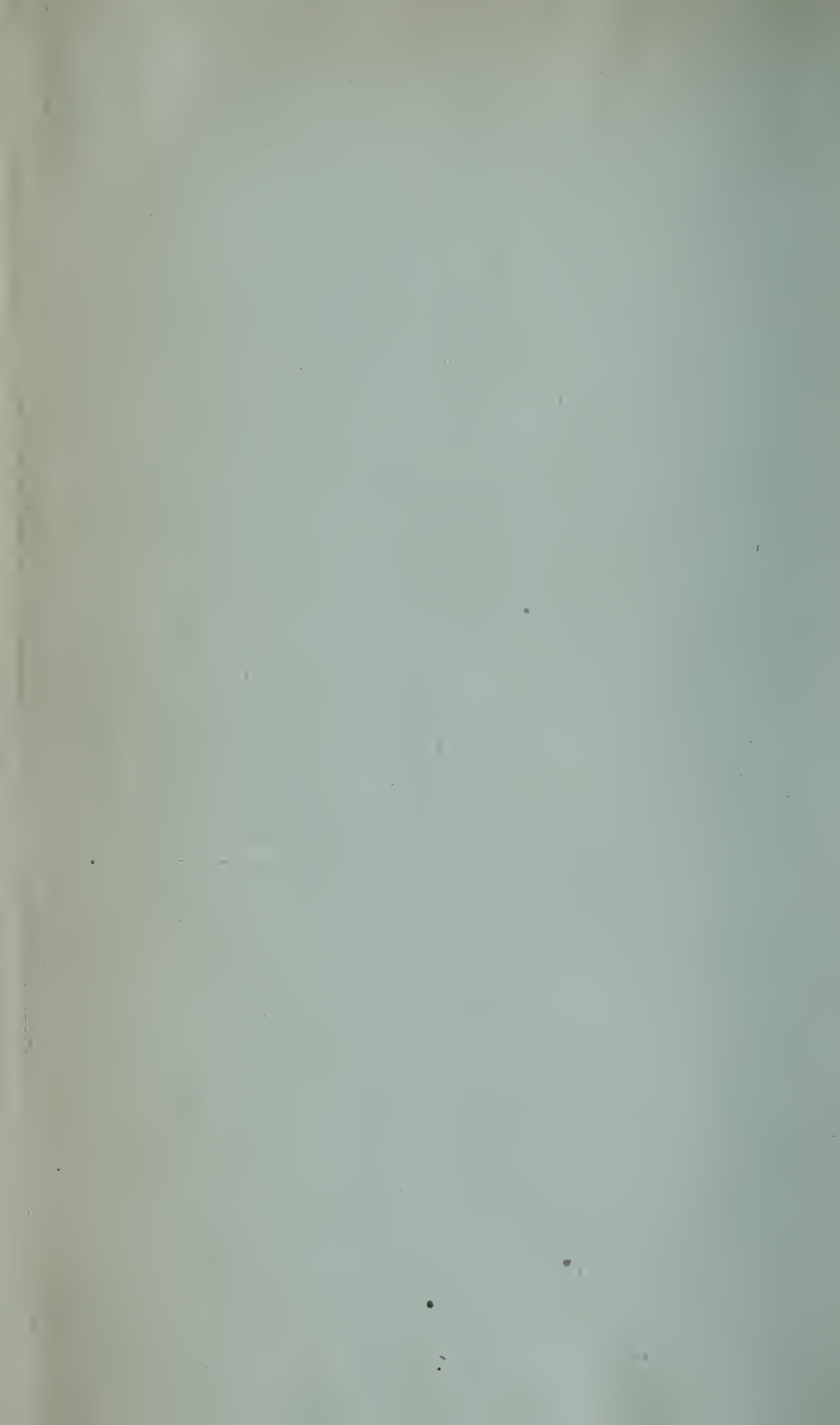

Call number PJ6766
Serial M31
File

DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-ARABE

PARIS. — ÉDOUARD BLOT, IMPRIMEUR, RUE BLEUE, 7.

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS-ARABE

DES

DIALECTES VULGAIRES

D'ALGER, D'ÉGYPTE, DE TUNIS ET DE MAROC

PAR

J.-J. MARCEL

ANCIEN DIRECTEUR GÉNÉRAL DE L'IMPRIMERIE NATIONALE EN ÉGYPTE
ET DE L'IMPRIMERIE IMPÉRIALE A PARIS, ETC.

DEUXIÈME ÉDITION

PARIS

MAISONNEUVE ET Cie, LIBRAIRES-ÉDITEURS

Ancienne Maison Théophile BARROIS

25, QUAI VOLTAIRE, 25

1869

Digitized by the Internet Archive
in 2017 with funding from
Princeton Theological Seminary Library

VOCABULAIRE

FRANÇAIS-ARABE

DES DIALECTES VULGAIRES AFRICAINS

D'ALGER

DE TUNIS, DE MAROK ET D'ÉGYPTE

A

A ا, première lettre de l'alphabet français et de l'alphabet arabe, **الف** *âlif*, **الف** *élyf*, *âlyf*.

A (signe du datif), **لـ** *l-*, *le-*, **لـ** *li-*, **إلى** *élä*, *ülä*; — louange à Dieu! **الحمد لله** *él-hamd l-illah!*

— à moi, **لي** *l-y*, **ليلى** *lyl-y*, **إلى** *élay-y*; — ce couteau est à moi, **لي هذا السكين** *l-y hadâ-'s-sekkyn*.

— à toi, **لك** *l-ak*, **ليلك** *lyl-ak*, **إليك** *élay-k* (en s'adressant à un homme); **لك** *l-ek*, **لكي** *le-ky*, **ليلك** *lyl-ek*, **لكي** *lyl-ky*, **إليك** *élay-ky*, **لكي** *élay-ki* (en s'adressant à une femme); — cette maison est à

toi, **هذا البيت لك** *hadâ-'l-beyt l-ak*.

— à lui, **له** *li-hou*, *le-ho*, **ليله** *lyl-ho*, **إليه** *élay-hi*; — à elle, **لها** *li-hâ*, *le-hâ*, **ليها** *lyl-hâ*, **إيها** *élay-hâ*.

— à nous, **لنا** *li-nâ*, *le-nâ*, **إينا** *élay-nâ*, **لينا** *lyl-nâ*; — ceci est à nous, **هذا لنا** *hadâ le-nâ*; — pardonne nous! **اغفر لنا** *éghfir le-nâ!*

— à vous, **لكم** *li-koum*, *le-koum*, **ليلكم** *lyl-koum*, **إيكم** *élay-koum* (dans l'arabe littéral on emploie **لكن** *li-kounn*, pour le féminin; mais il n'est pas d'usage dans le

vulgaire); — nous vous donnerons de l'huile, *سندفع الزيت لكم sendefa'-'z-zeyt le-koum*.

— à eux, à elles, *لهم li-houm, le-houm, ليلهم tyl-houm, إليهم élay-houm*; — ce pays est à eux, *هذا hadâ-'l-beled tyl-houm* (l'arabe littéral emploie au féminin *لهن le-hounn*, inusité en vulgaire).

— à qui (rel.), *الذي له éllazy le-ho*, m.; *التي لها éllaty le-hâ*, f.

— à qui? *لمن li-men, ديمن dy-men*; — à qui as-tu donné le livre? *لمن عطيت الكتاب li-men a'tteyt él-kitâb?* — à qui est ce cheval? *ديمن هذا العود dy-men hadâ-'l-a'oud?*

A (prép.), avec mouv., *إلى élä, îlä*; sans mouv., *في fy, بـ be-, bi-*;

— il est à la maison, *هو في الدار hou fy-'d-dâr*; — ils sont à Paris, *هم في باريس houm fy Bârys*; — il demeure à Alexandrie, *هو ساكن hou sâken fy Iskanderyéh*; — je vais à Tunis, *نروح إلى تونس nerouh îlä Tounes*; — à Alger, *إلى الجزائر îlä-'l-Gezâyr*, *بـ الجزائر bi-'l-Gezâyr*;

— frappe-le à la tête, *أضربه برأسه ôddroub-ho be-râss-ho*.

Il A (v.), *عندك aand-hou, a'nd-ho*; — il a de l'argent, *عندك فلوس a'nd-ho felous* (m. à m., chez lui est de l'argent).

— elle a, *عندها a'nd-hâ*; — elle a une fille, *عندها بنت a'nd-hâ bent*.

— il a été, *هو كان kân, كان hou kân*; — il a été vainqueur, *كان غالب kân ghâleb*; — il a été vaincu, *كان مغلوب kân maghloub*; — il a été frappé, *دُرب dourib, أنضرب éndarob*.

— elle a été, *هي كانت kânét, كانت hya kânét*; — elle a été affligée, *كانت حزانه kânét haznânéh*;

— il y a, *فيه fy-h, fy-hi*; — il y a là de l'eau, *هناك فيه مويه henâk fy-h moyéh*;

— il n'y a pas, *ما فيه شي mâ fy-h chy, ما فيش mâ fy-ch*; — il n'y a pas de vin, *ما فيه نبيد mâ fy-ch nebyd*; — il n'y a pas de pain, *ما فيه خبز mâ fy-ch khobz*, *ما فيه عيش mâ fy-ch a'yeh*.

AARON (n. pr.), *هارون Hâroun*, *درون Haroun*.

AB (douzième mois de l'année solaire des Orientaux, correspon-

dant à août), آب *âb*, طبّاح *tab-
bâkh*.

ABAÏSSÉ, متوطى *motouâtty*,
مطامل *mottâmel*, معطوف *maat-
touf*.

Il a ABAISSÉ (au propre), وطا
ouattâ, وطفى *ouattâ*, ouatley, حنا
hanâ, طاطى *tâtta*.

— Abaisse ta tête, راسك *ouatty râss-ak*.

— (au figuré), صغّر *sagghar*,
عطف *bakhas*, طامل *tâmel*, بخس
a'ttaf.

Il s'est ABAISSÉ, نزل *nouzel*,
هبط *houbett*, طوطى *touettâ*, نظامل
tettâmel; — les eaux se sont Abais-
sées, هديت الامية *hodeyt el-
âmyâh*.

— Il a Abaissé le prix, رخص
ralchass, قلل *qalal*.

— Il a Abaissé leur orgueil, كسر
kassar a'azzét-houm, كسر
قوتهم *kassar qourn-houm*.

ABAISSEMENT, نزول *nouzoul*,
هبوط *houboutt*, انحطاط *énhit-
tât*.

ABANDON, ترك *terk*, تخليه *te-
khallyeh*, هجره *hedjrah*, فراغه
ferâghéh.

Il a ABANDONNÉ, ترك *tarak*,
terek, تخلى عن *tekhallyeh a'n*.

— Il l'a Abandonné dans la né-
cessité, تخلى عنه فى الصيق *te-
khallyeh a'n-ho fy-'d-dayq*.

— Que Dieu ne nous Abandonne
pas! لا ينخلى الله *Allah lâ
yenkhalley a'n-nâ!*

ABATTEMENT (faiblesse, chute),
سقوط *daâfêh*, وقوع *ouqou'*,
seqoutt.

ABATTU (renversé), مقلوب *maq-
loub*, مطيح *mattayyh*, مفكوك *mef-
kook*, مهديم *mehdoun*.

— (affaibli), مضعوف *mad-
da'ouf*.

Il a ABATTU, طاطى *tettyh*,
tâtley, خرب *kharab*, فك *fek*,
قلب *qalab*, قالب *qâleb*, هدم *he-
dam*, رمى *ramâ*, محما *mahâ*, سحق
sahaq.

Il a ABATTU (vaincu), غلب *gha-
lab*, غالب *ghâleb*.

Il s'est ABATTU, سقط *saqatt*, وقع
ouaqaâ.

ABBAS (n. pr.), العباس *el-
A'bbâs*.

ABBASSIDE (n. patr.), عباسى
A'bbâssy.

ABBAYE, ديرة *déyr*, pl. ديورة *dyourah*; دار الراهبان *dâr ér-rouh-bân*.

ABBÉ, رئيس الراهبان *réys ér-rouhbân*, المدير *moqaddem éd-déyr*, امام الدير *îmâm éd-déyr*.

ABBESSE, رئيسة الراهبات *reys-sèt ér-râhebât*.

A B C (alphabet), أبجد *âboudjed*, *âbouged*.

ABCÈS, دتمل *doummel*, *demmel*, pl. دمامل *damâmel*; دملد *doumelah*, دماميل *doummâlêh*, pl. دمایل *demâyl*.

ABDALLAH (n. pr.), عبد الله *âbd-Allah*, *âbdou'llah*.

Il a ABDIQUÉ, خلع *khelaa*, *kho-lèè*, خلع نفسه *a'zel a'n*, عزل عن *khalaa néfs-ho a'n*.

ABDOMEN, كرش *djousf*, جوف *kireh*, *kereh*, مانات *mânêh*, pl. مانات *mânât*, بطن *batn*.

ABEILLE, نحلة *nahalah*, *nahalêh*, pl. نحلات *nahal*, *nahel*, *nahalât*.

ABEL (n. pr.), هابيل *Hâbyl*.

Il a ABHORRÉ, كرهة *ékrah*, كره *kerêh*, *kerah*, بغض *baghadd*, مقت *maqat*, نفر *neser*.

— Abhorré de Dieu et des hommes, ممتوت من الله ومن الناس *memqout min Allah ou-min én-nâs*.

ABÎME, عمق *ou'mq*, *eu'mq*, pl. غمور *êmâq*; غمر *ghamr*, pl. غمور *ghoumour*; هاوية *ghoummeq*, غمق *hâouyah*; لجد *ledjah*, pl. لجد *le-djadj*; غامض *ghâmedd*, pl. غوامض *ghouâmedd*; غوص *ghaouss*.

— Depuis ce temps il est tombé dans l'Abîme de tous les maux, من هذا الزمان سقط في هاوية كل الشرور *min hadâ'-z-zemân saqatt fy hâou-yêh koll êch-cherour*.

Il a ABÎMÉ (englouti), غرق *gharraq*, أغرق *êghraq*, غطس *ghattas*, غوص *balaa*, غاص *ghâss*, غوص *ghaouass*, غمق *ghammaq*.

Il a été ABÎMÉ, غرق *ghoreq*.

— Villes Abîmées, مدن مغرقين *modon maghreqyn*.

ABJECT, ذليل وخيش *ouakhyeh*, ذليل *delyl*, حقير *haqyr*, دنى *dény*.

ABJECTION, ذله *dellêh*, *dellah*, حقارة *dell*, دناوة *denâouêh*, ذل *hiqâreh*, مهانة *mehânêh*.

ABJURATION, تكفير *tekfyr*, ججودا *djouhoudâ*, جهادا *djehadâ*, ارتداد *irtidâd*, انكار *înkâr*.

Il a ABJURÉ, كَفَّرَ *kaffar*, نَكَرَ *nakar*, أَجْرَدَ *djahad*, أَنْكَرَ *énker*.

ABLUTION, وَضُوؤُ *ouddouou*, غَسِيلَ *ghassyl*, تَغْسِيلَ *teghsyl*, غَسَلَ *ghousl*.

Il a fait l'ABLUTION, تَوَضَّأَ *toueddâ*.

ABOIEMENT, نَبِيحَ *nebyh*, عَوِيْدَ *a'ouyah*.

ABOIS (dernière extrémité), مَنَازِعَهُ *menâza'h*, أَوَاخِرَ *âkher*, أَدْوَاكِيْرَ *âouâkhir*; — le lion est aux Abois, أَلَسَدُ *al-assad a'lâ el-âkher*.

ABOLI, مَمْحُوْمَ *ma'doum*, مَحْوُ *mahou*, بَطَّالَ *battâl*, مَهْدُوْمَ *meh-doum*.

Il a ABOLI, بَطَّلَ *battal*, عَدَمَ *aadem*, مَحَا *mahâ*.

Il a été ABOLI, تَبَطَّلَ *tebattel*.

ABOLITION, تَبْطِيلَ *tebettyl*, تَبْطِيْلَ *tebtyl*, مَحْوُ *mahou*, رَفَعَ *refa'*.

— Lettres d'Abolition (de grâce), أَمْرُ الْعَفْوِ *âmr el-aafou*.

ABOMINABLE, رَذِيْلَ *râdel*, رَذِيْلَ *redyl*, مَمْقُوْتَ *memqout*, مَكْرُوْهَ *mekrouh*, مَرْدُوْكَ *merdouk*.

ABOMINATION, كَرَاهَ *kerh*, أَكْرَاهَ *êkrâh*, كَرَاهِيْهَ *kerâhah*, رَذِيْلَهَ *redyleh*, بَغْضَ *boghâd*.

Il a eu en ABOMINATION, كَرِهَ *kerêh*, كَرَاهَ *kerah*, أَكْرَاهَ *êkrah*, مَقْتًا *maqat*, رَذَلَ *redel*, بَغْضًا *baghedd*.

ABONDAMMENT, بِالْفَيْضِ *bi-'l-faydd*, وَأَفْرًا *ouâferân*, بِالزَّيَادِ *be-'z-zâyed*, بِالزِّيَادَةِ *be-'z-zyâdêh*, قِبَالَهُ *qobâlah*, أَقْبَالَهُ *âqbâlah*, كَثِيْرًا *kethyr*, كَثِيْرًا *kethyrân*, بِالزَّفَافِ *bi-'z-zêf*.

ABONDANCE, رَخِصَ *rekhs*, فَيْضًا *feydd*, زِيَادَةً *zyâdêh*, كَثْرَةً *kethrêh*.

— Abondance des biens de la terre, خَصْبَ *khesb*; — des denrées, رَخَا *rekhâ*.

— Il y a Abondance de tout dans ce pays, هَذَا الْبَلَدُ فِيْهِ الرَّخَا بِكُلِّ شَيْءٍ *hadâ-'l-beled fy-h êr-rekhâ be-koll chy*.

ABONDANT, فَايِضًا *fâydd*, وَأَفْرًا *ouâfer*, كَثِيْرًا *kethyr*, غَزِيْرًا *ghazyr*.

— Plus Abondant, أَوْفَرًا *âoufer*.

— Année Abondante, سَنَةُ الرَّخَا *senêt êr-rekhâ*.

Il a ABONDÉ, كَثُرَ *kother*, غَزَرَ *ghazar*, فَاضَ *fadd*.

— Tout Abonde cette année, كُلُّ شَيْءٍ مُّقْبُولٌ فِيْ هَذِهِ السَّنَةِ *koll chy maqboul fy hudah ês-senêh*.

Il s'est ABONNÉ, اسْتَأْجَرَ *éstelzem*.

D'ABORD, في الاول *fy-'l-âouel*,
اولاً *bi-'l-âouel*, اولاً *âouelâ*,
âouelân, اول نوبه *âouel noubeh*.

Il a ABORDÉ (v. n.), وصل *ouassel*,
ouessel.

— Il a Abordé un vaisseau, طلع
على مركب *talaa a'lâ merkeb*.

— Il a Abordé quelqu'un, قصد
الى *qassad ilâ*.

ABORTIF, مسقوط *sâqett*, مسقوط
masqoult, مسقوط *sâqoult*, مسقوط
se-qoult.

Il s'est ABOUCHÉ, لاقى *lâqâ*,
لاقى *lâqey*, تواجه *touâdjah*,
touâgah.

Il a ABOUTI, وفي *entèhâ*, وفي
ouafâ, قصد *qassad*, وقع *ouaqa'*,
تحدد *tehadde*.

— Où Aboutit cette route? لاين
لەين *lèyn touaffâ kadâ-*
's-sekkéh? — Où Aboutit ce dis-
cours? لاين يتحدد هذا القول *lèyn*
yeqsed hadâ-'l-qoul? — Le chemin
Aboutit à un bois, الطريق يتحدد
الى الغاب *ét-taryq yethadde ilâ-*
'l-ghâb.

Il a ABOYÉ, عوا *a'ouâ*, عوا
a'ouâ, نبح *nabah*.

ABRAHAM (n. pr.), ابراهيم *Ibra-*
hym: ابراهيم *Ibrâhym*.

ABRÉGÉ, مختصر *mokhtessâr*,
مختصر *ikhhtissâr*, مختصر *mokhtèsser*.

Il a ABRÉGÉ, قصر *qassar*, اختصر
ekhhtessar.

Il a Abreuvé, سقى *saqâ*, سقى *saqey*.

ABREUVOIR, سقايه *sâqyéh*, سقايه
siqâyah, سبيل *sibyl*, مستقى *mos-*
taqâ, حوض *houdd*, *haoudd*.

ABRÉVIATION, تقصير *teqsyr*,
قصره *qesrah*, اختصار *ikhhtissâr*.

ABRI, حرمة *hourmah*, موضع
mouddaa moghattâ, موضع
mouddaa zelyl, دروة *derouéh*,
منجا *mendjâ*.

ABRICOT, مشه-ش *michmich*,
مشماش *mouchmâch*, نيش *nych*.

ABRICOTIER, شجرة المشه-ش
chedjrat él-michmich, مشمشه
michmichéh, شجرة ذا المشماش
chadjrah dé-'l-mouchmâch, مشماشه
mouchmâchah, *michmâchah*.

Il s'est ABRITÉ, النجا *éltedjâ*,
الندرق *tedarreq*, دارى *dârâ*,
ندرا *tedarâ*.

ABROGÉ, بطل *battâl*, محو
mahou, معدوم *maadoum*.

Il a ABROGÉ, بطل *battal*.

ABRUTI, موخش *mouahhech*,
مستوحش *mostaouhach*.

Il a ABRUTI, وحش ouahhach, حيون hayouan.

Il s'est ABRUTI, تحيون tehayouen.

ABSENCE, غيبه ghaybéh.

ABSENT, غير حاضر ghâyb, غايب ghayr hádder.

Il a été ABSENT, il s'est ABSENTÉ, غاب ghâb, غيب ghayeb.

— Femme dont le mari est Absent, امرأة مغيبه marâh moghaybéh.

— L'Absent est comme un étranger, الغايب غاريب el-ghâyb ghâ-ryb.

ABSINTHE, شيبية العجوز chybét el-a'djouz, شيبه ذا العجور chybah dé-l-aagouz, شيبه chybah, cheybah, افسنتين áfsintyn, ماميتا mâmytâ, دقن الشيخ daqn échcheykh.

— Petite Absinthe, Absinthe du Pont, شيبه chyèh.

ABSOLU (indépendant), مطلق motlaq, مستقل mostaqil.

— Il a une puissance Absolue, له مطلقه le-ho soullanét motlaqah.

ABSOLUMENT, من غير كل بيد min ghayr koll bed, مطلقاً motlaqân.

ABSOLUTION, حل تزكية tezkyah, حل hell, عفو halléh, غفر ghefr, عفو a'fou, مغفرة semhah, مغفرة maghferéh.

Il a ABSORBÉ, ابتلع belaa, ابتلع ébtelaa.

ABSOUS, محلول mahloul.

Il a ABSOUS, زكي zakî, zakkey, حل hall, عفا a'fâ, غفر ghafar, سم samah.

— J'ai Absous, حليت halleyt.

Il s'est ABSTENU, امتنع émtinaa, انتهى éntehâ, إنتهى éntehay, توقع toueq-qa, تعفف tehassen, أعف áaff, كف keff.

ABSTINENCE, توقيه toueqqy', انقطاع inqittâa, حميه hamyah, قطاعه qittâah, امتناع émtinâa.

ABSTRAIT, واعر ouâ'er.

ABSURDE, ضد العقل dodd el-aaql, بغير معقول be-ghayr maaqoul, مصادد العقل moddâded el-aql.

ABUS, ظلم zalem, ظلمت falt, ظلوم zoulm, غلط ghalatt, غلوطه ghalout-tah, غش ghech, ghouch.

Il a ABUSÉ (trompé), غش ghach, طمع khadaa, خلب khalab, طمع tamaa, دهى dahâ, غر ghar, طغى taghâ, استهزأ éstehzâ.

— Il a Abusé de sa fortune, استعمل ماله بغير الواجب éstaamel mâl-ho be-ghâyir el-ouâdjéb.

Il s'est ABUSÉ, غلط ghalatt.

ABYB, onzième mois de l'année des Cophtes, correspondant au mois de juillet, أبيب *âbyb*.

ABYSSIN, حبشى *habechy*.

ABYSSINIE, الحبش *êl-Habech*, بلد الحبش *beled êl-Habech*.

ACACIA, سنط *sentt*.

ACADÉMICIEN, مدرس *moderris*, عالم *aâlem*.

ACADÉMIE, مدرسه *medresséh*, *moudersah*, pl. مدارس *medâras*; ديوان العلماء *dyouân êl-eu'lémâ*, جماعة العلماء *djemâat êl-eu'lémâ*.

Il a ACCABLÉ, تكلف *kalaf*, تكلف *teklef*, عيّا *a'yyâ*, معس *maas*, ثقل *theqqel a'lâ*.

— Il les a Accablés d'impôts, ثقل عليهم المكس *theqqel a'layhoum êl-maks*.

— La chaleur m'Accable, عيّتي الحرّ *aayét-ny-'l-harr*.

ACCABLEMENT, تكليف *teklyf*.

Il a ACCÉLÉRÉ, عجل *aadjal*, سراع *serraa*, تعجل *te'adjel*.

ACCENT dans la prononciation, حفظه *hefzéh*, شدة *cheddah*; — dans l'écriture, شحطه *chehtah*, نقطه *noqtah*, علامة *a'láméh*.

ACCEPTATION, تقبيل *teqbyl*.

Il a ACCEPTÉ, تقبل *teqbel*, تقبّل *teqabbel*.

ACCÈS (entrée, approche), دخول *dakhoul*, مقابلة *moqâbeléh*.

ACCÈS de fièvre, بلاغة الحمّية *balâghét êl-hammyéh*, ضرب الحمّية *darb êl-hammyéh*, نوبة السخونة *noubét ês-sekhounéh*, دور السخونة *dour ês-sekhounéh*; — j'ai eu aujourd'hui un Accès de fièvre, زارتني اليوم *zâré-ny-êl-youm êl-hammyéh*.

ACCIDENT, وقعة *ouaqaah*, pl. عارض *ouqâyé'*; عارضه *aardéh*, عارض مصيبه *aâredd*, pl. عوارض *a'ouâridd*; مصيبه *messaybéh*, pl. مصايب *massâyb*, قضيه *qadyéh*, جريده *djerayéh*, صدفة *sadaféh*, *qaddyéh*.

— Par Accident, بالصدف *be-'s-sedf*, بالغفلة *bél-ghaftéh*.

ACCLAMATION, زلغوطه *zalghout-tah*.

— Le peuple a fait des Acclamations devant le prince, قدّام الأمير *qouddâm êl-émyr*, زالغطت العام *zalghattét êl-a'âm*.

ACCOLADE, تقبيل *teqbyl*, معتقه *maaneqah*.

Il a ACCOLÉ, عانق *aannaq*, عانق *a'ânaq*, حصن *haddan*, قبل *qabel*.

ACCOMMODAGE de la barbe, أصبر على أحوال الزمان *ôsbour a'lâ âhouâl êz-zemân*.

— d'un mets, تطيب *tattyb*, طبخ *tabkh*.

ACCOMMODANT (facile en affaires), موافق *motsâhil*, متساهل *mouâssef*, مطيع *motty'*.

— C'est un marchand Accommodant, هو تاجر متساهل *hou tâgir motsâhil*.

Il a ACCOMMODÉ (ajusté), سوى *saouâ*, رتب *reteb*, ملل *saff*, صف *melal*, هندم *hendam*.

— J'ai Accommodé, ملّيت *melleyt*, سوّيت *saoueyt*.

— Il a Accommodé la barbe, تحفف *tahfef*, تحسن *tahssen*.

— un mets, طبخ *tabakh*.

Il ACCOMMODE (convient), صلح *salèh*; — cela t'Accommode, هذا *hadâ byeslèh l-ak*.

Il s'est ACCOMMODÉ (concilié), اتفق *tesshel*, وافق *ouâffaq*, اتفق *éttefaq*, *éttafaq*.

— Je m'Accommode aisément au temps et aux personnes, داريت أنا *dâreyt ênâ êz-zemân* والناس *ou ên-nâs*.

— Accommode-toi aux circon-

stances, أصبر على أحوال الزمان *ôsbour a'lâ âhouâl êz-zemân*.

— Je m'Accommode de tout, أنا *ênâ motleyen ma'-l-koll*.

Il a ACCOMPAGNÉ, صاحب *sâheb*, رافق *cháa*, رفيق *refeq*, رافق *râfeq*, وترافق *terâfeq*, ووتس *ouannès*.

— Ils ont envoyé quelqu'un avec moi pour m'Accompagner, ابعثوا *êbaathouâ* يرافقتني *ouâhèd ou-êyâ-y yrâfeq-ny*.

— Que Dieu vous Accompagne! الله معكم *Allah maa-koum!*

— Que la paix t'Accompagne! مع شاعك السلام *châ'-ak ês-selâm!* مع السلامه *ma'-s-selâmèh!*

ACCOMPAGNEMENT, رفاقه *refâqah*, رفاقه *refâqèh*.

ACCOMPLI, تمام *temâm*, متمم *mo-tammem*, كامل *kâmel*; pl. كاملين *kâmelyn*; مكتمل *mokammel*.

— Il a dix ans Accomplis, كدل *kamel a'cher senyn*.

Il a Accompli, تتم *tamm*, تتم *tammem*, نجز في *kâmel nedjez* كتمل *fy*, خالص *khalass*, نال *nâl*, بلغ *balagh*, انقضى *qaddâ*, قضى *ên-qaddâ*, *ênqaddey*.

— Il a Accompli sa promesse, *ouafā*, وفي *ouafā*, *ouafey*.

ACCOMPLISSEMENT, تمام *temám*, اكتمال *kemál*, تكميل *tekmyl*, اتمام *ítmám*, اكمال *íkmál*.

Il s'est ACCOQUINÉ, عربيل *a'rbel*, تعربيل *taarbél*.

ACCORD, استواء *ítisáf*, اتفاق *istaouá*; — d'Accord, سوا سوا *saouá saouá*.

ACCORDS, promesse de mariage, ربط على الخاتم والزناز *rabt a'lá-l-khâtem ou ez-zonâr*.

Il a ACCORDÉ (donné), عطا *aattá*, اعطا *a'ttá*, اهدا *éhdá*, رزق *razaq*; اصلح *naam*; — (mis d'accord), وفق *éslah*, وافق *ouaffeq*; — (ajusté), سوي *saouä*, *saouey*.

— Il a Accordé la paix, رضى *reddä fy-'s-soulh*.

— Il a Accordé sa fille en mariage à un tel, أنا بنته لفلان *énná bent-ho li-foulán*.

Il s'est ACCORDÉ (il a été d'accord), اتفاق *éttafaq*, طابق *tábaq*, توافق *techárett*, وافق *ouáf*af, تصلح *teslèh*.

— Ils se sont Accordés ensemble après de longues querelles, بعد

بااد شماطه طويل اتفقوا *baad chamát-tah taouyl éttafaqou*.

— Ils se sont Accordés pour nous faire la guerre, شارطوا يحربوا علينا *chárettoù yahreboù a'lay-ná*.

— Ces paroles ne s'Accordent aucunement avec les premières, ذى الكله ما توافق للقول الاولانى *dèy-'l-kilmèh má touáf*eq li-'l-goul *él-áoulány*, هذا القول ما يناسب القول السابق *hadá-'l-goul má ynásseb él-goul és-sábeq*.

— Lui et moi nous nous sommes Accordés par serment, عهد الله بينى وبينه *é'hed Allah bayn-y ou bayn-ho*.

— Ils se sont Accordés ensemble sur le prix de ces chevaux, ربطوا الكلام على تمن هدولى الخيل *rabattoù-'l-kelám a'lá temn hedouly-'l-kheyl*.

— Je m'Accorde à ce que tu dis, أنا انقاد لكلمتلك *éná-'nqád li-kelmét-ak*.

Il a ACCOSTÉ, قرب *qarab*, *qareb*, اقترب *qarrab*, *éqtereb*, تقدم *teqaddem*, دنأ *daná li-*; — il l'a Accosté, قربة *qareb-ho*, جا قريب *djá qaryb le-ho*.

ACCOUCHÉE, نفيسه *nefyssah*, *nefysséh*, نفيسا *nefyssá*; pl. نوافس *nouáfess*, والد *ouálidéh*, ولدانه *oualedánéh*.

Elle est ACCOUCHÉE, ولدت *ouledét*.

ACCOUCHEMENT, ولاد *ouelád*, ولاده *ouládéh*.

ACCOUCHEUSE, قابله *qábilah*, *qáblah*.

Il s'est ACCOUDÉ, أتكى *étkä*, *étkey*, أستند *éstened*.

Il a ACCOUPLÉ, جمع *djemaá*, خلط *khalatt*.

— Il a Accouplé des bœufs à la charrue, اقربن *éqren*, كدن *kadan*.

— Ces animaux se sont Accouplés, ناكوا هذين حيوانين *nákoú hadeyn hayouáneyn*.

ACCOUPLEMENT, اجتماع *ídjtemáa*.

— Accouplement charnel, نيك *nyk*, نكاح *nekáh*.

Il a ACCOURCI, قصر *qassar*.

— Les jours sont Accourcis, النهار في القصران *én-nehár fy-'l-qisrân*, النهار في النقصان *én-nehár fy-'n-naqsân*.

Il est ACCOURU, ركد *raked*.

— Accours! اركد *órkod!*

ACCOUTUMÉ, معتاد *mèetád*.

Il a ACCOUTUMÉ, عود *a'ouad*.

Il s'est ACCOUTUMÉ, اعتاد *éetád*, *áatad*, استأنس *éstáness*.

Il a ACCOUTRÉ, دتمن *dammen*.

Il a ACCRÉDITÉ, سمى *semmä*, ولي *ámman*, استمى *éstemä*, *ouelä*, *oueley*.

Il s'est ACCRÉDITÉ, تسمى *tessemmä*, *tessemmey*.

Il a ACCROCHÉ, علق *a'laq*, علق *aallaq*, كلب *kallab*, نكلب *tekaleb*.

— Mon habit s'est Accroché à un clou, تعلق ثوبي في المسمار *taallaq thouab-y fy-'l-mismár*.

Il en a fait ACCROIRE, غش *ghach*, طخ *takh*, خج *khadj*, كذب *kaddab*.

Il s'en fait ACCROIRE, تعظم *tea'z-zem*, افتخر *éftekhar*.

— Qui s'en fait Accroire, متعظم *motaazzem*, متعترس *mota'teress*.

ACCROISSEMENT, زياده *zyádéh*, ازدياد *ízdyád*, تكثير *tekthyr*, *teksyr*.

ACCROUPI, مقفوق *moqafqaf*, مللم *molmelam*.

Il s'est ACCROUPI, قرفش *qarfach*, قرفس *querfess*, كعمز *guamez*, قعد على قرافيسه *qaad a'lä qerá-*

fys-ho; — ils se sont Accroupis, قعدوا على قرايسهم *qaadoû a'lâ qerâfys-houm*.

Il a ACCRU, زيد *zeyad, zayad*, زاد *zâd*, نشى *nechü*, نشأ *nechá*, ربا *rebâ*.

Il s'est ACCRU, زاد *zâd*, ازداد *êzdâd*.

ACCUEIL, مستقبله *mostaqbelah, mostaqbelêh*, قبول *qoboul*.

Il a ACCUEILLI, استقبال *êstaqbel*.

Il a ACCULÉ, زنى *zannaq*.

Il s'est ACCULÉ, زنى *zanaq*.

Il a ACCUMULÉ, كوم *kaouam*, جمع *gemaâ*.

ACCUSATEUR, لايم *lâym*, pl. لوام *laouâm*, شكى *chekky*, شكى *chek-kây*.

ACCUSATION, شكيه *chekkyah*, شكايه *chekâyêh*, لايمه *lâymêh*, pl. لاويم *laouâyim*; غمز *ghamz*.

Il a ACCUSÉ, شكى *chakâ*, لام *lâm*.

Il a ACHALANDÉ, حارف *hâref*, زين *zeben*.

— Ce marchand est bien Achalandé, هذا التاجر له زبون كثير *hadâ-l-tâgir le-ho zeboun kethyr*.

ACHARNÉ, محجم *mohamdjem*.

Il s'est ACHARNÉ, محجم *ham-djam*, غوى *ghaouâ*.

ACHARNEMENT, غوايه *ghaouâ-yêh*.

ACHAT, شراء *cherâa*, اشترا *êch-tirâ*, مشترا *mouchterâ*.

ACHE (plante), حصلة *heslêh*, ماعه *melaah*, مغدانوس *maghdânous*.

Il s'est ACHÉMINÉ, توجه *loue-djah*.

Il a ACHÉTÉ, اشترى *êchterä*, اشترا *êchterâ*, شرا *charâ*.

— Il a Acheté argent comptant, اشتري بالنقد *êchterä be-'n-neqd*, اشترى بالقبض *êchterä be-'l-qobd*.

— J'Achète chez lui à crédit, عندك بالدين *nechtery a'nd-ho be-'d-dyn*.

— J'ai Acheté cela à crédit, اشتريت هذا بالمهله *êchtereýt hadâ be-'l-mehlêh*.

ACHÉTEUR, مشتري *mouchtery*, شارى *châry*, pl. شرايا *chorâyâ*.

ACHEVÉ, تمام *temâm*, متمم *mo-tammem*, مكتمل *mokammel*.

Il a ACHEVÉ, تمم *tammem*, كتمل *kammel*, وفى *ouafâ*, وفا *ouafâ*, قض *qadd*, قضى *qaddâ*.

Il a été ACHEVÉ, تَمَّ *tamm*, كَمَل *kamil*; — mon habit n'était pas Achevé, ما كان شئى متَمَّ لباسى *má kán chy motammem lebáss-y*.

ACHÈVEMENT, تَكْمِيل *tekmyl*, اِكْمَال *ikmál*, تَمَام *temám*.

ACHMET (n. pr.), أَحْمَد *Ahmed*.

ACHOPPEMENT, عَتْرَة *a'trah*, شَكَّ *shekk*; — pierre d'Achoppement, حَجَر العَتْرَة *hadjar él-a'trah*.

ACIDE (adj.), حَامِض *hâmidd*, هَامِدِد *hâmedd*.

ACIER, هِنْد *hend*, هِنْد *hind*, بُولَاد *boulád*, بُولَاد *boulád*, ذَكِير *dekyr*; — Acier préparé, صَلْب *solb*, فولَاد *foulád*; — Acier préparé, بُولَاد مُسْتَحَل *boulád mostahel*.

ACOLYTE, شَمَاس *chemmâs*, pl. شَمَامَس *chamamsah*, مَوْلَاذِم *moulâzem*.

ACONIT (pl.), خَانِق النَمْر *khâniq ên-nemr*.

Il a ACQUIESCÉ, أَخَذ بِخَاطِر *akhad be-khâtr*, رَضِيَ *reddä*, رَدَدِي *reddäy*, رَاضِي *râddä*, رَادِدِي *râddey*; — j'ai Acquiescé à la sentence du juge, رَاضِيَت بِحَكْم القَاضِي *râddeyt be-houkm él-qâddy*; — Acquiesce-moi, خَذ بِخَاطِرِي *khod be-khâtr-y*.

Il a ACQUIS, حَصَلَ *hassel*, كَسَب *kassab*, رَبِحَ *rabah*.

— On n'Aquiert pas la science sans peine, مَا يُحَصَل العِلْمُ إِلَّا بِالتَّعَب *má yohssel él-eelm êllâ be-'t-taab*.

— Il a Acquis de la réputation, رَفَعَ شَانَهُ عَظَم *refua chân-ho*, عَظَمَ قِيمَتَهُ *aazzam qeymet-ho*.

ACQUISITION, مَكْسَب *mokseb*, pl. مَكَاَسِب *mekâsseb*, تَحْصِيل *tahssyl*.

ACQUIT d'une dette, صَرَفَ *serf*, أَغْفَا *defaah*, تَصَرَّفَ *tesryf*, أَغْفَا *î'îfâ*.

Il a ACQUITTE un accusé, زَكَى *zakä*, زَاكِي *zakey*, خَالَصَ *khallass*.

Il a ACQUITTE (soldé), دَفَعَ *defa*, حَلَّ *hall*, صَرَفَ *saraf*.

Il a été ACQUITTE (soldé), خَلَصَ *khaless*; — je n'ai pu être Acquitté, مَا قَادَرْت شئى أَخْلَصَ *mâ qadart chy êkhllass*.

Il s'est ACQUITTE de son devoir, نَقَن شَغْلَهُ *ouafä haqq-ho*, وَفَى حَقَّهُ *tegen choghl-ho*.

ACQUITTEMENT d'un accusé, عَفْو *a'fou*, تَخْلِيص *tekhlyss*; — d'un billet, أَغْفَا *î'îfâ*.

ACRE (adj.), حَامِدٌ *hámedd*, *hámidd*, لَادِعٌ *ládè'*, حَادِدٌ *hadd*, عَفْصٌ *aafess*, حَرُوشٌ *herouch*, *hourouch*.

ACRE (ville de Syrie), عَكَّة *A'k-kah*, عَكَا *A'kká*.

ACRETÉ, لِدَاعَةٌ *ledúah*, عَفَاصَةٌ *a'fússah*, حِدُودِيَّةٌ *hedoudyah*, حَرُوشَةٌ *hourouchah*.

ACTE (pièce d'affaires), تَحْرِيرٌ *tahryr*, pl. تَحْرِيرَاتٌ *tahryrát*; وَثَائِقَةٌ *ouátheqéki*, pl. وَثَائِقٌ *ouetháyyq*; — (contrat, titre), حَاجَةٌ *hag-géh*.

Les ACTES des Apôtres, أَلْبَرَكَسِيَسُ *él-ábraksys*.

ACTEUR (chanteur), غَانِيٌّ *ghányi*, مَغْنِيٌّ *moghanny*.

ACTIF, نَشِيْطٌ *nechyt*.

ACTION, فَعْلٌ *faal*, *fi'el*, pl. أَفْعَالٌ *éfaal*, عَمَلٌ *a'ml*, pl. أَعْمَالٌ *é'mál*, صَنْعٌ *sana'*.

— J'ai Action contre toi en justice, لِيْ عَلَىكَ دَعْوَةٌ *l-y a'ley-k da'ouéh*, لِيْ حَقٌّ عَلَىكَ *l-y haqq a'ley-k*.

ACTION de finance ou de commerce, بَايٌ *báy*, سَهْمَةٌ *sehmah*, حَصَّةٌ *hessah*, *hissah*.

ACTIONS de grâces, شُكْرٌ *chokr*.

ACTIONNAIRE, شَرِكَاكِيٌّ *cher-kadjy*.

ACTIVITÉ, حَرَارَةٌ *khafyéh*, حَرَارَةٌ *hiraréh*, نَشْطَةٌ *nichtah*, نَشَاطَةٌ *nechátteh*, نَشِطٌ *nicht*; — l'Activité du feu, حَدِيَّةُ النَّارِ *hadyét én-nár*.

ACTRICE (chanteuse), غَانِيَةٌ *ghá-nyah*, مَغْنِيَّةٌ *moghannyéh*.

ACTUEL, فَعْلِيٌّ *ouaqty*, وَقْتِيٌّ *feely*; — les circonstances Actuelles, أَلْأَحْوَالُ الْوَقْتِيَّةِ *él-ahouál él-ouaqtyéh*.

ACTUELLEMENT, حَالًا *hálán*, ذِي الْوَقْتِ *di-l-hyn*, ذِي الْوَقْتِ *dy-'l-ouaqt*, فِي هَذَا الزَّمَانِ *fy hadá-'z-zemán*, فِي السَّاعَةِ *fy-'s-sáa'h*.

— Le général écrit Actuellement, الْجَنَرَالُ عَمَالٌ يَكْتَبُ *él-generál a'mál yekteb*.

ADAGE, مِثْلٌ *methl*, *mesl*, pl. أَمْثَالٌ *ámthál*, *ámsál*.

ADAM (n. p.), آدَمُ *Adam*, أَبُو الْبَشَرِ *ábu-'l-becher*.

Il a ADAPTÉ, قَرَبٌ *qaran*, قَرَبٌ *qarreb*, صَنْفٌ *nesseb*, صَنْفٌ *senef*, خَصَصٌ *khassas*, صَافٌ *sáf*.

ADAR, septième mois de l'année

solaire des Orientaux, ادار *ádár*; il correspond à notre mois de mars.

ADDITION, زيادة *zyádéh*.

ADDITION d'arithmétique, تجمع *tedjmaa*, جمع *gamaa*, *djamaa*, *djemaa*, جملة *gemeléh*, pl. جُمُل *djournoul*, زود *zououd*, *zaoued*.

Il a ADDITIONNÉ, اجمع *édjmaa*, اجمل *édjmel*.

ADEN (province de l'Arabie), عدن *A'den*.

Il a ADHÉRÉ, لبق *lassaq*, بقط *baqatt*.

ADHÉRENCE, لبق *lesq*, تبقيط *tebqytt*, تلصيق *telsyq*.

ADHÉRENT, لاصق *lásseq*, باقظ *báqitt*.

ADIEU! الله معك *állah ma-ak*, اودعذك *áoueda'n-ak* (en s'adressant à un seul); الله معكم *állah maa-koum* (en s'adressant à plusieurs); الله في امان *fy émán állah*.

Il a dit ADIEU, ودع *ouedah*, ouidaa, سال الدع *salle*, سال *éd-do'ah*.

— Il s'en est allésans dire Adieu, راح من غير توديع *râh min ghayr toueddy'*.

Les ADIEUX, الودوع *él-ouedou'*, التوديع *él-toueddy'*, الوداع *él-ouidaa*, التسليم *ét-teslym*.

ADJECTIF, نسبي *nesby*, اضافي *áddáfy*, وصفي *ouassefy*.

Il a ADJOINT, زاد *zâd*.

Un ADJOINT, كتحدا *kiahya'*, كتحدا *ketkhodá*, نايب *nâyb*; خليفة *kha-lyféh*, ملازم *moulázem*.

ADJUDICATAIRE, متصرف *mou-tessarif*.

Il a ADJURÉ, استخلف *éstehlaf*.

ADMINISTRATEUR, مدبر *modaber*, modebber, متولى *motoually*, ولى *oualy*, وكيل *oukyl*.

ADMINISTRATION, تدبير *tedbyr*, متوله *metouelléh*, ولايه *ouláyéh*.

Il a ADMINISTRÉ, دبّر *debber*, dabber.

ADMIRABLE, عجيب *aadjyb*, *a'gyb*, معجب *maadjeb*, بديع *bedy'*.

— C'est Admirable, عجايب *a'djâyb*, *a'gâyb*.

ADMIRABLEMENT, عجايب *aadjyb*, *a'gâyb*, عجبيا *a'gybân*.

ADMIRATION, عجبية *a'gybéh*, استعجاب *ta'djib*, تعجب *ésti'djáb*.

Il a ADMIRÉ, استعجب *éstaa-djeb*, *ésta'geb*, أعجب *áadjeb*, انذل *taadjeb*, باهت *bahat*, انذهل *éndehel*, تومم *teouchem*.

— Pourquoi Admires-tu cela?
لش تعجب من هذا *l-ey-eh taa-djeb min hadá?*

Il a ADMIS, قبل *qabel*, قابل *qá-bel*, استقبل *éstaqbel*.

ADOLESCENCE, شوبويه *ehebou-byéh*.

*ADOLESCENT, شاب *cháb*, شاب *chább*, pl. شباب *ehebáb*, *ehabáb*.

Il s'est ADONNÉ à, جهد في *djahad fy*, التهي *éltéhä*, تنقيد *taqyd*, انهمك *énhamak*, طعاطي *te'attä*.

— Tu t'Adonnes à tous les plaisirs, تسلم ذاتك لجميع اللذات *tessellem dát-ak li-djemy' él-ledát*.

Il a ADOPTÉ, استبنى *éstabney*, *estabny*.

— Il l'a Adopté pour son fils, جعله ابنه *djaal-ho ébn-ho*, استبنى *éstabny-ho*.

Fils ADOPTIF, ربيب *rebyb*, *rabyb*.

ADOPTION, تبنيه *tebennyeh*.

ADORATION, سجد *sédjedéh*, عبادة *ebádéh*.

Il a ADORÉ, سجد *sedjoud*, *sedjed*, عبد *aabad*, ركع *rekaa*.

ADOSSÉ contre le mur, ساند على الحيط *sáned dahr-ho a'lä-'l-haytt*.

Il s'est ADOSSÉ, نكبي *étkä*, *étkey*, أسند ظهره *ésnad dahar-ho*.

Ils se sont ADOSSÉS (dos à dos), حطوا ظهر على ظهر *hattoú dahar a'lä dahar*.

ADOUCI, لين *léyn*.

Il a ADOUCI, لين *leyyen*.

— Il a Adouci la colère, راق *ráq*, روق *raouaq*, هدا *haddá*, سكن *saken*, طفى *tafä*; برد *bered*, همد *hemmed*.

— Le vent s'est Adouci, نهدا *teheddá-'l-haouá*.

Gomme ADRAGANTE, كثيرا *lie-thyrá*.

ADRESSE, خفة *khofféh*, نجامة *nedjáméh*, حيلة *heylah*, شطارة *chet-tárah*, معرفة *maareféh*.

ADRESSE d'une lettre, عنوان *eulouán*, علامة *a'láméh*, نيشان *ny-chán*.

Il a ADRESSÉ, رشد *ludâ*, هدى *radâ*,
rachad.

— Ces paroles s'Adressent à vous,
 هذا المثل يخص لكم *hadâ-'l-methl*
ylkhass le-koum.

— Il a Adressé la parole, خطب
khattab.

ADROIT, شاطر *châtter*, *châtîr*,
 pl. شاطرين *châtteryyn*, شطار *chit-*
târ; دكى *deky*, pl. دكيين *dekyyn*;
 فهم *fehym*, pl. فهمين *fehymyn*,
 خفيف *fehymâ*; ناجم *nâdjem*, فهمما
khafyf, عارف *aâref*.

ADULTE, شاب *châbb*, pl. شباب
chabâb, *chebâb*, بلوغ *belough*, بالغ
bâlegh.

ADULTÈRE (adj. m.), زانى *zâny*,
 pl. زنا *zonâ*; (adj. f.), زانية *zânyêh*.

— Le crime de l'Adultère, زنا
zenâ, *zinâ*.

— Ils ont commis un Adultère,
 زانوا *zânouâ*.

ADULTÉRIN, ولد الزانية *oueled*
êz-zânyêh (comm.); ابن الزانية *êbn*
êz-zânyêh (masc.); بنت الزانية
bent êz-zânyêh (fém.).

ADVERBE, ظرف *zarf*.

ADVERSAIRE, عدو *aadou*, pl. عدا
aadâ; غريم *gharym*, pl. غرمان
ghormân,

ghormân, غرما *ghoramâ*; مختاصم
mokhassem, pl. مختاصمين *mokhas-*
semyn; خصيم *khassym*.

— Tes Adversaires sont les miens,
 غرمانك غرمانى *ghoramât-ak gho-*
ramât-y.

ADVERSE, مخالف *mokhâlef*,
 مختاصم *mokhassem*.

— Les parties Adverses sont tel
 et tel, المختاصمين فلان وفلان *el-*
mokhassemyn foulân ou-foulân.

ADVERSITÉ, مصيبة *mossaybah*,
 pl. مصايب *mossâyib*; محنة *moha-*
nah, pl. محنات *mohanât*; ضيقة
dayqah, pl. ضيقات *dayqât*; تشدّد
techiddah, pl. تشدّيد *techdâyid*;
 رزیه *rezyêh*, pl. رزایا *rezâyâ*; بليہ
belyêh, بلا *belâ*, pl. بلایا *belâyâ*;
 سود بخت *bakht âssouad*.

— Il a été dans l'Adversité, انصام
êndâm; — il est dans l'Adversité,
 هو منصام *hou maddâyq*, هو منصام
hou mondâm.

— Nous sommes dans l'Adversité,
 نحن متصايقين *nahn motdâyqyn*.

AÉRIEN, هوايى *haouâyiy*.

AFFABILITÉ, بشاشه *bechâchéh*.

AFFABLE, هشوش *halym*, هشوش
bechouch.

AFFAIBLI, مضعوف *modda'ouf*, رخو *rakhou*.

Il a AFFAIBLI, ضعف *daaf*, رخو *rakhaou*, *rakhaoue*.

AFFAIBLISSEMENT, ضعافه *daâ-fêh*, رخاوه *rehháouéh*.

AFFAIRE, شغل *choghl*, pl. مشغول *choghoul*, أشغال *êchghâl*; امر *âmr*, pl. أمور *oumour*.

— Comment s'est passé l'Affaire?

كيف جرا الشغل *kylf djerâ-'ch-choghl*? كيف صار الامر *kylf sâr êl-âmr*?

— Chacun a ses Affaires dans son état, كل من هو مشغول في حاله *koll men hou mechghoul fy hâl-ho*.

— J'ai assez de mes Affaires, الامر *âmr*, أنا فيه يكفاني *êl-âmr êlly ânâ fy-hi yekfâ-ny*.

— Vos Affaires vont mal, اموركم *âmour-koum* بالويل *oumour-koum be-'l-ouayl*.

— Il fait bien ses Affaires, حاله *hâl-ho* طيب *tayeb*.

— Qu'as-tu Affaire ici? ايش لك *ây-ch l-ak honâ* هنا

— Son avocat l'a tiré d'Affaire, لبناء *lebbâ-ho* وكلاء *oukyl-ho*.

AFFAIRÉ, مشطون *mechtoun*, مشغول *mechghoul*.

Il a AFFAÏSSÉ, كبس *redakh*, رديح *redakh*, *kabbass*, حقس *daas*, حقس *haqqass*.

Il s'est AFFAÏSSÉ, هبط *hobett*, حقس *hoqges*; — la terrasse s'est Affaïssée, حقس *ês-set-touah hoqges*.

AFFAISSEMENT, حقسه *higsah*.

AFFAMÉ, جوعان *djoua'ân*, جيعان *djyaân*, pl. جيعانين *djyaâ-nyn*.

Il a AFFAMÉ, جوع *djaouaa*.

AFFECTION, محبة *mohabbah*, *mohabbéh*, pl. محبات *mohabbât*; عشق *euchq*, رغبة *raghibéh*, غيرة *ghabiréh*, مودة *moudah*, حرارة *hi-râréh*, خاطر *hanyéh*, *kihâtr*.

Il a AFFECTIONNÉ, حب *habb*.

Il a AFFERMÉ (donné à louage), تاجر *âdjar*, ضمن *dammen*, أجر *taâdjar*, *tâggar*, *tâagger*, كرا *kerâ*, لزّم *lazzam*; — (pris à louage), تلزّم *telazzam*, استاجر *éstâdjar*. — Celui qui Afferme, ملتزم *moultezem*, مضمّن *moddhammen*, مكري *mokry*, مستاجر *moštâdjir*.

Il a AFFERMI, استحكّم *éstehkam*, تاكّد *tâkked*, *teâkked*, ثبت *thabbat*, *thebbet*, مكن *makan*, رسخ *ressakh*.

Il est AFFERMI dans le bien, هو

الحخير *hou motamsék be'-l-kheyr*.

AFFERMISSEMENT, استحكام *istih-kám*, تشديد *techdyd*, تشييد *techyyd*.

AFFICHE, لزقه *lezqah*, لزق *lizq*, نصب *nisb*, نصبه *nesbah*.

Il a AFFICHÉ, لزق *lazaq*, نصب *nassab*.

AFFINAGE de métaux, تصفيه *tes-fyéh*, روباص *roubáss*.

Il a AFFINÉ (l'or, l'argent), صفا *saffá*, روباص *ruoubess*, صفى *saffü*, صفة *saffey*.

AFFINITÉ (alliance), اهليه *áhlyéh*, قرابه *qorábéh*, نسبة *nisbéh*.

Il a AFFIRMÉ, حقق *haqqaq*, *haqqed*, ثبت *thebét*, *tsebét*, *sebét*, وكد *ouakad*.

AFFLICTION, حزن *houzn*, غم *ghamm*, شك *chiddéh*, تحزن *tahzin*, رزية *rezyéh*, pl. رزايا *rezáyá*; ضيقه *dayqah*, pl. ضيقات *dayqát*; — tu connaîtras ton ami dans l'Affliction, عند الشك تعرف اخوك *a'nd éch-ehiddéh taaraf ákhou-k*.

AFFLIGÉ, حزان *haznán*, pl. حزانين *haznányn*, مكبّس *mou-kebbes*, حزين *hazeyn*, مدبول *mad-boul*, مضيق *moddayq*.

Il a AFFLIGÉ, حزن *hazzan*, سؤد *saouad*.

Il a été AFFLIGÉ, il s'est AFFLIGÉ, اندبل *hazen*, تحصر *tahssar*, *éndabel*, أنغم *éngham*, أنغبين *énghaben*.

AFFLUENCE, جمع *djèma'*, جوع *djemou'*.

AFFRANCHI, معتوق *maatouq*.

Il a AFFRANCHI un esclave, عتق *aateq*, اطلق *éllaq*, سيب *seyeb*.

AFFREUX, شنيع *cheny'*, مكروه *mekrouh*, بشع *bechèè*, قبيح *qobbyh*.

Il a AFFRIANDÉ, دوك *daouek*.

AFFRONT, شتم *chetm*, شتمه *chetmah*, بخسه *bakhséh*, سبه *sebbah*, استهزا *istihzá*, بهدله *behdeléh*, pl. بهدلات *behdelát*; تخزي *takhzy*, عيب *a'yb*, عار *a'ár*.

Il a fait AFFRONT, استهزا *éstehzá*, شتم *chetem*, *chetam*, بخس *bakhass*, *bakhess*, سب *sebb*, بهدل *behdel*, اخزي *ékhzä*, *ékhzey*, اهان *áhán*, حقر *haqar*.

— Nous nous vengerons de l'Affront qu'ils nous ont fait, نستقم منهم على البخسة التي بخسوننا *nes-tanqem min-houm a'lü'-l-bakhsét élly bakhassou-nä*.

Il a AFFUBLÉ, تلفى *leff*, تلفى *teleslef*.

Il s'est AFFUBLÉ, تلتحق *telah-haq*, تلفى *telfef*.

AFFÛT de canon, سرير ذا المدفع *seryr dé-'l-medfa'*; — Affût de mortier, كرتيه ذا المهرز *karryttah dé-'l-mihraz*.

AFIN de, Afin que, باش *bâch*, ان *ên*, ان *ên*, بان *be-ên*, ما *mâ*, لاجل *l-êgl*, لي-أجل *li-âdjel*, لكي *le-key*, لاجل *key*, لي *li*, حتى *hattä*, لاجل *l-êgl mâ*, على شان ان *a'lä chän ên*.

— Parle-lui Afin qu'il maide, ينصرنى *qol le-ho ênn yonsor-ny*; — couchez-vous maintenant et dormez, Afin de pouvoir vous lever demain plus matin, ارقدوا في ساعه وناموا حتى تقدروا *êrqadoû fy sâ'ah ou-nâmoû, hattä teqdaroû teqoumoû bekyr âlêkh*.

AFRICAIN, مغربي *moghreby*, مغرابي *moghraby*, مغاربه *mogharby*, pl. مغاربه *moghârebah*, مغربين *moghrabyn*; أفريقي *âfryqy*.

AFRIQUE, المغرب *êl-Moghreb*, البلاد المغرب *êl-Gharb*, belâd

êl-Gharb, أفريقيه *âfryqyéh*, *âfry-qyah*.

AGA, commandant, اغا *âghâ*, pl. اغاوة *âghâouét*, اغاوات *âghâouât*.

Il a AGACÉ, حرش *derraa*, حرش *harach*, تشارش *tehârach*, وحى *ouahä*, *ouahey*.

— Il a Agacé un chien, تهيبب *tehebebeb fy-'l-kelb*, هوس *haouass êl-kelb*.

— Il a Agacé les dents, درس *deress*, ضررس *daress*.

— Dents Agacées, اسنان ضرسانه *êsnân dersânéh*.

AGAR (n. p.), هاجر *Hâdjar*, *Hâgar*.

AGARIC, غاريقون *ghâryqoun*.

AGATE (pierre précieuse), عقيق *a'qyq*, يمن *yemen*.

AGE, عمر *aamr*, *eeumr*, *ou'mr*, *ou'mer*, pl. عمور *eu'mour*, *ou'mour*, اعمار *eu'mâr*, *ê'mâr*.

— A la fleur de son Age, في *fy tenbouk a'mri-h*, ثنبوك عمرة *fy batk cheboubyét-ho*.

— Avancé en Age, شايب *châyb*, شيخ *cheykh*, شارف *châref*, *chârif*.

— Quel Age as-tu? قد اى عمرك

qadd êy aamr-ak? كام سنه عمرک
kiâm senéh aamr-ak?

AGÉ de dix ans, في العمر عشر, ابن
fy-'l-a'mr a'cher senéh, سنه
ébn aachert aâm.

— Je suis Agé de douze ans, انا
بلغت اثنا عشر سنه
éhná balaghét
éthná a'cher senéh.

— Il est Agé de quarante ans,
امرء باحق اربعين عام
a'mr-ho
belahaq árba'yn a'ám.

— Je ne suis pas si Agé que lui,
ماني شى قل في العمر
mány chy
qadd-ho fy-'l-a'mr.

— Très-Agé, شارف chá-rif, chá-
ref, شيخ ékhtyár, ékhtyár,
cheyk.

Il s'est AGENOUILLÉ, سجد se-
djed, sedjoud, ركع rekaa, طامل
tâmel.

— Il s'est Agenouillé d'un seul
genou, قعد على ركبه ونصف
quad
a'lâ rekabéh ou-nousf.

AGENT, وكيل oukyl, pl. وكلا
oukelá; حولى khouly.

Il a AGGRAVÉ, ثقل thaqqal, theq-
qel, tseqqal, saqqal.

Il a AGI, عمل a'mal, فعل faal,
وسع ouassa'.

— De quoi s'Agit-il maintenant?
ايش هي الحكايه في لساعه
êy-ch
hy-'l-hikáyéh fy-'s-sá'ah?
ايش هي
êy-ch hye-'s-syréh?

AGILE, محزوم khafyf, mahzoum,
زربان zirbán, zerbán,
لطيف lattif, سريع sery'.

AGILEMENT, بالزربه bi-'z-zerbah,
قوم qaouam.

AGILITÉ, زربه zerbéh, zerbah,
لطفه khifféh, سرعه sera'ah, خفة
loutféh.

AGISSANT, عامل fáel, fá'íl, عامل
a'âmel, a'âmil.

AGITATION, تمزيز tahzyz.
— Agitation des eaux de la mer,
ملاطمة البحر mollâtmét el-bahar,
تموج temaoudj.

— Agitation d'esprit, خبط kha-
bitt, خبص khabiss.

Il a AGITÉ, خبط kha-
batt, خبص khabass, لطم lattam.

— Il a Agité une question, تجادل
tedjâdel a'lâ-'l-messâléh,
راز الامر ráz el-âmr.

AGMAT (v. d'Afrique), اغمات
Aghmât.

AGNEAU, خروف khârouf,
خروف kharouf, pl. خرفان khir-

fán, khorfán; جل *hamel*, pl. جلان *hemlân*; — viande d'Agneau, لحم *lahm khârouf*.

AGNUS-CASTUS, بازغنج *bâze-ghandj*.

AGONIE, نزع *nezaa*, منازعه *menâza'h*, لقف *leqf*, شراف *cherâf*.

— Il est à l'Agonie, راه ينعز *râh ynezaa*, هو نازع *hou nâzi'*; هو صار قريب للموت *hou sâr qaryb li-'l-mout*.

AGONISANT, نازع *nâzi'*.

AGRAFE, قفله *qoflêh, qeslêh*, pl. قفال *qefâl*; بزيمه *bezymêh*, pl. بزاييم *bezâyim*; كلاب *kelâb*; عروة *a'rouêh*, pl. عرا *eerâ*.

AGRANDI, مكبر *mokabber*.

Il a AGRANDI, كبر *kabbar*, عظم *a'zzam*, رفع *refaa*.

Il s'est AGRANDI, تعظم *tea'zzem*.

AGRANDISSEMENT, كبر *kobr*.

AGRÉABLE, لطيف *lattyf*, حلو *halou, houlou*, عاچب *aâdjib*, جميل *djemyl*, مقبول *mahboub*, مقبول *maqboul*.

Il a été AGRÉABLE, il s'est rendu Agréable, عاچب *aadjeb*, عاچب *aâdjeb*, ترصی *érdü, érdey*, ترصی *terdü*.

— Il a eu pour Agréable, il a Agréé, قبال *qabbel*, رضى *raddü, raddey*, هسان *hân*, عجب *aa-djab*.

AGRÉMENT, نزهه *noz zah*, لطافه *lettâfêh*.

AGRESSEUR, حارش *hârîch*, هاجم *nâdjim*, تاهم *tâhim*, هاجم *hâdjem*.

AGRESSION, تهامة *tehâmêh*, نجامه *nedjâmeh*, تعربش *te'arbec*, تهراش *tehrâch*, هجم *hedjem*.

AGRICULTEUR, فلاح *fellâh*, pl. فلاحين *fellâhyn*.

AGRICULTURE, فلاحه *fellâhah*, زراعه *ze-raâh*, حراثه *hirâthêh, hirâssêh*.

AGUERRI, مجرب *modjerreb*.

AH! (interject.) يا يا *yâ, yâ*, يا يا *á, á*, وا *wâ, wâ*, وا *âh, âh*, او *âou, âou*, واى *ouâh, ouây*.

J'AI, عندى *aand-y*; — j'AI un livre, عندى واحد كتاب *a'nd-y ouâhed kitâb*.

— Je n'AI rien du tout, ما شى *mâ a'nd-y hattü chy*.

J'AI été, كنت *kont, kount*, أنا *aná* كنت *ánâ kont*.

AIDE (s. f.), عون *nasr*, معونه *a'oun*, pl. أعوان *é'ouân*, معونته *ma'ounéh*, نجدة *nedjdéh*, جيرة *djy-réh*.

— Il a demandé Aide, استعان *éstéan*, استجار *éstedjar*.

— Dieu te soit en Aide! الله *Allah* يسسهل امرك *yssehél amr-ak!* يسعدك الله *yssaad-ak Allah!*

— Avec l'Aide de Dieu tout se fera, مع معونة الله يصير كل شيء *ma' ma'ounét Allah yssyr koll chy*.

— A l'Aide! على مهل *a'lä mehel!*

Un AIDE, ناصر *nâsser*, pl. ناصرين *nâsseryn*.

AIDE (impératif), انصر *ônsor* (en s'adressant à un homme), انصرى *ônsory* (en s'adressant à une femme).

AIDÉ, منصور *mansour*, plur. منصورين *mansouryn*, معون *ma'oun*.

Il a AIDÉ, نصر *nassar*, أعان *aân*, أعان *d'ân*, عون *aouan*, *a'ouen*, سعى *nafaa*, *nefaa*, سعد *saad*, سعى *saaf*, نجد *nedjed*.

— J'ai Aidé, نصرت *nassart*.

— Ils ont Aidé, نصروا *nassaroû*.

— Tu ne m'Aides pas dans la détresse, لا انت لى عند الشديده *lâ ént l-y a'nd éch-chedyd tenfa'*.

AIGLE, عقاب *eu'qâb*, *eeqâb*, *aaqâb*, *ou'qâb*, نسر *nesr*, *nasr*, *nistr*, pl. نسور *nessour*.

AIGLE de mer, بو عميرة *bou eu'-myrah*, *bou o'myrah*.

AIGRE, حامض *hâmèdd*, *hâ-madd*, قارص *hâmourdd*, *qâress*.

— Lait Aigre, لبن *leben*.

AIGREUR, حموضه *hamouddéh*.

Il s'est AIGRI, حمض *homedd*, خلل *khalal*, فسح *fassakh*.

— (au fig.), اغتاط *éghtâtt*, سود *saoued khâtr-ho*.

AIGU, حاد *hâdd*, محدود *maha-doud*, مدبب *modebbèb*, *modabbèb*, رفيع *mâddy*, متقف *motqef*, ماضى *refy'*, مروس *merous*.

— Douleur Aiguë, وجع شديد *oudja' chedyd*.

AIGUIÈRE, براد *berrâd*, براده *berradah*, بريق *îbriq*, بريق *bryq*, مشريه *qolléh*, جله *djelléh*.

mechrebah, pl. مشربات mechre-
bât.

— Aiguère commune en terre,
قلوش qallouch.

AIGUILLE, أبرة ébréh, íbrah,
íbréh, pl. أبار íbâr, ébâr; المفتاحه
él-miftáhah.

— Grande Aiguille, مخيط mou-
khaytt, moukhiyatt, مسله mossalléh,
pl. مسلات mossallát.

— Trou d'Aiguille, عرذة eurdeh,
غرذة gherdeh.

— Pique l'Aiguille dans l'habit
de peur qu'elle ne se perde, اغرز
الأبرة في الثوب وسكها حتى لا
ôghrouz él-íbréh fy-'t-thouab
ou-sokk-há hattä lá tessy'.

— Aiguille de balance, لسان
السنجه lessân és-sandjah.

AIGUILLETTE, شرت chirit.

AIGUILLON, درفه derefeh, مشوا
mechouâ, سفود souffoud, يشفه yech-
feh, yechfah, pl. يشفى yechfâ,
yechfey; عقس eqqs.

Il a AIGUISÉ, سنن sevn, مصنئ
maddâ, maddey, جالغ djalakh, رقق
reqqaq, رفع reffaa.

Pierre à AIGUISER, رحما ذا
الرحام rahâ dé-'l-hadjâm.

AIGUISEUR, جلاخ djellâkh, pl.
جلاخين djellâkhyn; ستان sennân,
pl. ستانين sennânyñ.

AIL, ثوم thoum, tsoum, soum.

— Une tête d'Ail, ثومه thoumeh,
راس ثوم räs thoum.

— Gousse d'Ail, سنن ثوم senn
thoum, pl. ستان ثوم senân thoum;
حروص hars thoum, pl. حروص
hourous thoum.

AILE, جناح djenâh, pl. اجناح
âdjnâh, édjnâh, اخناحه édjnâhah;
جناحات djenâhât, جوانح djouâ-
neh.

— Il s'est envolé à tire d'Ailes,
et on l'a perdu de vue, طار في فرده
طيرة حتى لا احد عاد قشعه
fy ferdéh tayrah, hattä lá âhd a'âd
gecha'-ho.

AILLEURS, في غير مطرح fy ghayr
mattrah, في موضع آخر fy moudda'
âkher.

D'AILLEURS, من جهة أخرى
min djehét ôkhrâ, من وجهة آخر min
oudjêt âkher, من ناحية أخرى
nâhyét ôkhrâ.

— Cela vient d'Ailleurs, هذا
بيجى من براء hadâ bydjy min
barrâ, هذا غريب hadâ gharyb.

— D'Ailleurs, de plus, en outre,
 وبعدها *ou-baad*, وأما بعد *ou-âmmâ*
baad.

AIMABLE, حبيب *habyb*, pl. أحببا
êhbbâ, محبب *êhbâb*; محبوب *mah-*
boub, pl. محبوبين *mahboubyn*.

AIMANT (Pierre d'), مغنطيس
maghnettys, مغنطيس *maghnâtty*,
 مغنطيس *meqnâtty*.

Il a AIMÉ, حب *habb*, عشق
cecheq.

— J'ai Aimé, حبيت *habbéyt*.

— Nous avons Aimé, حبيننا *hab-*
bynâ.

— J'Aime, احب *âhobb*, انا
 نحب *ânâ nehobb*.

— Je t'Aime, انا نحبك *ânâ*
nehobb-ak, ânâ nehobb-ek.

— Nous vous Aimons, نحن
 نحبكم *nahn nehobb-koun*.

— Aime-moi, حبني *hobbny*.

— Je t'Aime beaucoup, انا
 نحبك قبالة *ânâ nehobb-ak qobâlah*,
 انا نحبك بالزاني *ânâ nehobb-ak*
bi-'z-zéf.

— Je n'Aime pas, ما نحب
 شي *mâ nehobb chy*.

— Je ne t'Aime pas, انا ما نحبك
 شي *ânâ mâ nehobb-ek chy*.

— Je sais que tu m'Aimes,
 نعرف بان انت تحبني *naaref*
be-ênn ênt tehobb-ny.

— J'Aimerai qui m'Aimera, من
 يحبني *men yehobb-ny âhobb-ho*.

Il a AIMÉ mieux, رضا *reddâ*; —
 tu Aimes mieux mourir de faim que
 ترضى تموت بالجوع ولا تخدم
terdey temout bi-'l-djou'
ou-lâ tekhdem.

— J'Aime mieux faire cela que
 اود اعمل هذا أكثر من هذا *âoud*
âa'mel hadâ âkthar min hadâ.

— J'Aime mieux cela que cela,
 انا أستحسن هذا على هذا *ênâ*
êstahssen hadâ a'lâ hadâ, انا
 أستحلي هذا على هذا *ênâ êstaha-*
ley hadâ a'lâ hadâ.

— J'Aime mieux que tu te re-
 poses chez nous que chez lui, انا
 احب خاطري اذك تتعد عندنا وما
 عندك *ênâ âhobb khâttr-y ênn-ak*
toqo'd a'nd-nâ ou-mâ terouh a'nd-ho.

AINE, خن الورك *khon êl-ouark*,
 حالب *hâleb*, pl. حوالب *hacouâleb*.

AÎNÉ, بكر *beker*, *behir*, *behr*, pl.
 ابكار *âbkar*; أول الولاد *âouel-êl-oulâd*.

— Frère Aîné, عزيز *uazyz*, آخر
 الكبير *âkhou-'l-kebîr*.

AÏNESSE, بكوريه *bekouryéh*, pl. بكوريات *bekouryát*.

AÏNSI, كذا *ke-dé, ka-dá*, زى *zay dy*, هكذا *heka-dá*.

— Aïnsi que, كما *ka-, ke-*, مثلما *ka-má, methel-má*, كيف *kif*.

— Aïnsi que vous, ككم *ka-koum*, مثلكم *methel-koum*.

— Aïnsi qu'il a fait, كما فعل هو *ka-má faal hou*.

— Aïnsi que je suis venu, Aïnsi je m'en irai, مثلما جيت مثلما اروح *methel-má djyt, methel-má árouh*.

— Aïnsi que tu feras à autrui, Aïnsi Dieu te fera, مثلما تعمل مع *methel-má taamel ma' ghayr-ak, heka-dá yaamel Allah ma'-ak*.

AIR, هواء *haouá*, pl. أهويهه *áhoueyéh*; ريح *ryèh, ryh*, pl. ارياح *áryáh*, نسيم *nessym*.

— Air frais, فرسك *frisk*.

— Air de musique, لحن *lahn*; pl. الحان *élhán*; تنغيم *tenghym*, pl. تناغيم *tenághym*; ترتيل *tertyl*, pl. مقام *maqám*, ترانيل *terátyl*.

AIRAIN, نحاس *naháss*.

AIRE à battre le blé, بييدر *bey-*

dár, بييدر *beydar*, pl. بيادر *beyá-dar*; فادر *náder*.

AIRE de vent, زاوية الهواء *záouyét él-haouá*.

AIS (s. m.), لوح *louèh, louh*.

AISANCE, حضور وسعه *ouasa'h*, hoddour.

AISE (s. f.), راحه *râhah*, راحا *rahá*, رياضه *ryáddéh*, انيشاط *énychâtt*.

— Fais à ton Aise cet ouvrage, اتبجح في هذا الشغل *étbahbah fy hadá-'ch-choghlt*; عمل هذا على *aamel hadá a'lä mehal-ak*; مهلك *mehal-ak*; هذا اصنع بلا تعب *ésna' hadá belá taab*.

AISE (adj.), مبسوط *mébsoutt, mabsoutt*, مطرح *mottar-rah*, فرحان *ferahán*; *ferhán*, pl. فرحانين *ferhányn*.

— Il a été bien Aise, فرح *farah*.

— Je suis bien Aise de ta venue, انا فرحت في مجييك *énâ ferahlt fy megy-k*.

AISÉ (facile), سهل *sâhil, sâhel*.

— Tout est Aisé pour lui, كل شي *koll chy ouássé' a'lay-hi*.

AISSELLE, باط *éybâtt*, باط *bâtt*, pl. باطان *bâttán*.

Il a AJOURNÉ en jugement, بعث

بييت *baat li-ch-cheraa*, للشرع
 bayyat li-ch-cheraa.

Il a AJOUTÉ, زاد *zâd*.

— Il a Ajouté à la vérité, زاد

على الحق *zâd a'lü-'l-haqq*.

Il a AJUSTÉ, ظبت *dabat, zabat*.

ALAMBIC, حية كركه *kerkah*, حية

heyyah, انبيق *ênbyq*.

Il a ALARGUÉ, الارغا *âlârghá*.

ALARME, خوف *khaouf, khouf*,

khauf, فزع *feza'ah*.

— Fausse Alarme, تحيله *tehylêh*,
 مكر *mekr*.

— Il a donné une fausse Alarme,
 تحيل *tehyl*.

Il a ALARMÉ, اوهم *êouham*, فزع
fazaa.

— Cette nouvelle a Alarmé toute
 la ville, هذا الخبر فزع المدينة كلها
hadâ-'l-khabar fazaa-'l-medynêh
koll-hâ.

Il s'est ALARMÉ, خاف *khâf*.

ALBANAIS, ارناوط *ârnaoutt*.

ALBANIE (province turque), بلد
 الارناوط *beled êl-Arnaoutt*.

ALBAZÈTE (ville d'Espagne),
 بسيت *Bassyt*.

ALCALA (ville d'Espagne), قلعة
 يحصب *Qalaat yahsseb*.

ALCASAR (ville d'Afrique), القصر
êl-Qassar.

ALCHIMIE, الكيمياء *êl-kymyâ*.

ALCHIMISTE, كيمائي *kymâouy*.

ALÈNE, درفه *derefeh*, يشغه *yech-*
fah, pl. يشغى *yechfey*; مخرز *mokh-*
raz, pl. مخارز *mokhârez*.

ALENTOURS (s. pl.), دار *dâr*, ما
 دار *mâ dâr*.

ALEP (ville de Syrie), حلب
Haleb.

ALÉPIN (natif d'Alep), حلبى
haléby.

— L'Alépin est petit maître, le
 Damasquin rusé (prov. vulg.),
 حلبى چلبى شامى شومى
haleby tcheleby, châmy choumy.

ALEXANDRE (n. pr.), اسكندر *Is-*
kander, ذو القرنين *Dou-'l-qarnéyn*.

ALEXANDRETTE (ville de Syrie),
 اسكندرونه *Iskanderoun*,
Iskanderounah; — natif d'Alexan-
 drette, اسكندرونى *iskanderouny*.

ALEXANDRIE (ville d'Égypte),
 اسكندريه *Iskandéryéh*.

ALEXANDRIN (natif d'Alexan-
 drie), اسكندرانى *iskanderány*.

ALEXIS (n. pr.), ريشا *Rychâ*.

ALGÈBRE, علم حروف الغبار

e'lm hourouf *él-ghoubâr*, الجبر *al-geber*, الجبرة *él-gebrah*.

ALGER, الجزائر *Djezáyr*, الجزائر *él-Djezáyr*.

ALGÉRIEN, جزائري *djezáyry*, جزائري *djezáyryly*.

ALGÉSIRAS (place d'Espagne), جزيرة الخضرا *Djezyrét él-khoddrá*.

ALHUCÉMA (ville d'Afrique), حجر النكور *Hadjer én-nekour*.

ALICANTE (ville d'Espagne), لقنت *Liqant*.

ALIÉNÉ (fou), مجنون *medjnoun*, pl. مجانين *medjányyn*; خباط *khob-bâtt*, أخوت *ákhout*, pl. خوتان *khoután*; جاهل *maadour*, مستهوى *djahel*, pl. جهال *djihál*; mostahouy.

Il est devenu ALIÉNÉ, خوت *khaouét*, خوت *khaoueth*.

Il a ALIÉNÉ (vendu), باع *baa*, بيع *beyyaa*.

— Il a Aliéné tout son bien, روح *raouah koll rezq-ho*.

ALIF (*Voyez A*).

Il a ALIGNÉ, صف *saff*, سطر *sattar*.

ALIMENT, مأكله *méklah*, طعام *taám*, قوت *qout*, pl. أقوات *áqouát*.

ALKORAN, القرآن *él-qorán*, الفرقان *él-fourqán*, المصحف *él-moshaf*, الجفر *él-djefr*, الكتاب *él-kitáb él-a'zyz*, اللهم *él-melehmah*, pl. الملامه *él-molâhem*.

Elle a ALLAITÉ, أرضعت *érdaat*, رضعت *reddaat*, riddaat.

ALLAITEMENT, أرضع *írdaa*, رضع *riddaa*, رضاء *riddâa*.

ALLANT, رايح *râyh*, رايه *râyèh*, pl. رايحين *râyhyyn*.

Il est ALLÉ, سار *sâr*, سير *seyr*, مشى *machey*, machä.

— Vous Allez, انتوا رايحين *én-toú râyhyyn*; — nous Allons, احنا رايحين *éhaná râyhyyn*.

— Vous n'Allez point, ما انكم ايحين *má-'n-koum râyhyyn*.

— Il Allait, كان رايح *kán râyh*.

— Tout va Aller bien, Dieu aidant, ان شاء الله ما يصير لا الخير *én chá Allah má yssyr éllá-'l-khéyr*.

— Il est Allé à reculons, مشا *machá khalfány*; — à cloche-pied, بقبش *baqbach*, حالج *haladj*; — à quatre pattes, راحف *rahaf*, دبدب *dabdab*.

— Il est Allé en pèlerinage, حج *hadj*, hagg.

— Il est Allé devant, سبق *sabaq*.

— Il est Allé au devant, استقبل *êstaqbel*, تقدم *teqaddam*.

— Il est Allé à pied, مشا *machâ*, مشى *machâ*, مachey.

— Il est Allé à cheval, ركب *rakab*.

Il s'en est ALLÉ, سفر *safar*, safer, ارتحل *rahal*, رحل *râh*, راح *rah*, ارتحل *êrtchal*, سار *sâr*.

— Mon père n'est pas encore en Allé, بويه ما زال ما سفر *bouyah mâ zâl mâ safer*.

— Je veux m'en Aller, بدى *bedy*, أروح *bedd-y ârouh*.

Il a ALLÉCHÉ, زهرة *zahzah*, ملق *malaq*.

ALLÉE (action d'aller), مشى *mechy*, سير *séyr*.

ALLÉE d'un jardin, زنقه *zanqah*, pl. زنقات *zanqât*, روحه *raouhah*, شوره *chourah*, شوار *chaouâr*.

Il a ALLÉGÉ, خفف *khaffaf*.

ALLÉGORIE, مثل *methl*, mesl, تمثيل *temsyl*, مجاز *medjâz*.

ALLEMAGNE, نمسا *Nemsâ*, نمسه *Nemsah*, Nemséh, بلاد نمسه *belâd Nemséh*, لامانيا *Alâmânyâ*.

ALLEMAND, نمساوى *nemsâouy*, لامانى *alâmâny*.

ALLIANCE, شرط *churt*, pl. شروط *cherout*; عهد *e'hed*, عهود *ou'houd*, مقربه *moqarebêh*, نسيبه *nisbêh*, مصاهرة *mossaherêh*, اتفاق *ittifâq*, معاهله *mo'âhidêh*.

ALLIÉ, قريب *qaryb*, عهيد *eehyd*, متفق *mouttefaq*.

Il s'est ALLIÉ, تعهد *tea'hed*, صاهر *sâher*, قارب *qârab*.

ALLOUTION, خطبه *khobah*.

Il a ALLONGÉ, طول *taoual*, مد *madd*, مغط *maghatt*, مط *matt*.

— Ce lit est trop court pour que je puisse m'y Allonger, هذا الفرش *hadâ-'l-farch* قصير على ما اقدر امتد فيه *qassyr a'lay-y mâ aqdar âm-tedd fy-hi*.

— Il s'est Allongé on bâillant, تمطأ *temettâ*.

ALLONS! (interj.), أيها *âyhâ*, أيوا *âyouâ*, يالله *yâ-llah*; — عافك *a'âf-ak* (courage à toi); — عافه *a'âf-ho* (courage à lui); — عافنا *a'âf-nâ* (courage à nous); — عافكم *a'âf-koum* (courage à vous).

— Allons, promenons-nous un peu, أيها خصوصاً شوييه *âyhâ, khaoussouâ chayyêh*.

Il a ALLUMÉ, شعل *chaal*, اشعل *ashal*.

échaal, نور naouar, وقد ouaqad,
لع oualaa.

ALLUMETTE, وقيد ouqyd,
كبريت kibryt.

ALLUMEUR, شغال cha'ál.

ALLUSION, كناية kináyéh.

ALMAMON (n. pr.), المامون ál-
Mámoun, él-Mámoun.

ALMANACH, روز نامه rouz ná-
méh, تقويم teqouym, الشهارة éch-
chóhirah.

ALMANSOR (n. pr.), المنصور ál-
Manssour, él-Manssour.

ALMÉRIA (ville d'Espagne), المريه
él-Meryah.

ALMODOVAR (ville d'Espagne),
المدور él-Moudeouer.

ALMUNECAR (ville d'Espagne),
المنكب él-Menkeb.

ALOÈS, صبرة sabrah, صبرة sab-
barah.

ALOÈS d'Amérique, كرز يانوا
guerzeyánnou, كرز يانوا guerzeyá-
nou, guerzyáno.

Bois d'ALOÈS, كماري komáry,
عود ou'oud.

ALORS, حينئذ hyzy, عند ذلك
الى ذلك a'nd delik él-hyn, في هذا
ilä zelik él-hyn,

في ذلك fy hadá-'z-zemán,
اليوم fy zák él-youm, ثم thoumm,
soumm.

ALOSE, شابيل chábil, شابيل
chábyl.

ALOUETTE, قنبرة qonber, قنبرة
qonberah, pl. قنابر qenáber.

— Alouette huppée, قوبع qoubaa.

ALPHABET, أبجد aboudjed,
زرع الكلام él-hedjáyýéh, الهجائية
zera'-l-kelám, الحجا él-hedjá.

Les ALPUXARES (montagnes d'Es-
pagne), البشارات ál-Bechárát.

ALTÉRATION (soif), عطش a'ttch.

ALTERCATION, خصم khesm,
خصام khissám, اختصام ikhtissám,
مجادلة modjádéleh, شامطه chámát-
tah.

— Il a eu une Altercation, اختصم
élkhtessam, خصم khessam, khassem,
استخصم éstakhsem.

ALTÉRÉ (changé), مغير moghayr,
متغير motghayr.

ALTÉRÉ (ayant soif), عطشان
aatchán, pl. عطشانيين aatchányn.

Il a ALTÉRÉ (changé), v. a., غير
ghayyer.

Il est ALTÉRÉ (il a soif), عطش
aattech.

— Je suis Altéré, رانى عطشان *râ-ny a'tchân*.

ALTERNATIVE, خيار *khyâr*.

— Tu as l'Alternative de faire ceci ou cela, انت الخيار فيه ان *ént el-khyâr fy-h én ta'mel dá ou-éllá dák*.

ALTERNATIVEMENT, بالنوبه *be-'n-noubéh*, المداورة *fy-l-medaou-rah*, واحد *a'lä douréh*, على دورة *ouâhed ouerá ouâhed*.

ALTIER, متكبر *motgebbet*, متكبر *motkabber*.

Son ALTESSE, حضرته *hadderet-ho*.

ALUN, شب *chebb*, شاب *châb*, شبابه *chabbah*, شبه *chibbéh*.

ALY (n. pr.), على *A'ly*.

AMADOU, شعل *chououl*, صوفان *soufân*, طعم *taam*.

Il a AMADOUÉ, ميل *meyyel*, قلب *qalab*.

Il a AMAIGRI, ضعف *da'af*, هزل *hâzzal*, دم *demem*, رقق *reqaq*.

— Le jeune Amaigrit les moines, الصم يدمم الرهبان *és-soum ydmem êr-rouhbân*.

— Il s'est Amaigri, ضعف *daef*, هزل *hazel*.

AMANDE, لوزة *louzah*, leouzah, pl. لوز *louz*, leouz; نوا *nouâ*.

— Amande amère, مريح *merydj*.

— Amande de cerises, محلب *mahaleb*.

AMANDIER, شجرة اللوز *chadjerét el-louz*, شجرة ذا اللوز *chedjirah dê-'l-leouz*.

AMANT, عاشق *a'âcheq*.

Il a AMARINÉ, مسك *messeki*, قبض *qabadd*, غلب *ghalab*, أخذ *âkhad*.

AMARRE (subst.), ربط *robt*, جبل *habel*, *habl*, pl. حبال *hebâl*.

Il a AMARRÉ, ربط *rabatt*.

— Amarre! (imp.) اربوط *ârboutt*.

AMAS, كوم *koum*, جمع *djemaa*.

Il a AMASSÉ, كم *lamm*, كوم *kaouam*, حوس *haoues*, تلا *telâ*, عبا *a'bbâ*, جمع *djamaa*.

— Il a Amassé un trésor, خزن *khazan*.

AMBASSADE, بشاره *bechârah*.

— Il l'a envoyé en Ambassade, انفلك مرسولا *énsed-ho mersoulân*.

AMBASSADEUR, العجبي *âldjy*, *êl-djy*, *êlgyy*, العجبي *êltchy*, قاصد *qâs-sad*, مباشر *mobâcher*, مرسول *mersoul*.

AMBIDEXTRE, عيسراوى *i'ysserâouy*, pl. عيسراويتين *i'ysserâouyyin*.

AMBIGU, مشريك *molehem*, ملهم *mochryk*.

AMBITIEUX, منتفخ *mantifakh*,
متجبب *motgebber*, ذو نفخ *dou nefkh*,
رغيب *raghyb*.

AMBITION, نفخه *nefkh*, نفخ *nefkah*,
رغبه *reghbèh*, حسرة *hasreh*,
حرصه *harsèh*.

— Il a de l'Ambition, رغب *ragheb*,
تجبب *tedjebber*.

AMBRE jaune (succin), كارب *kâreb*,
كاراب *kârab*, كهربان *kerbân*, كهربان
keherbân, كهربا *kehrebâ*.

AMBRE gris, عنبر *a'nbar*, *a'nber*,
عمبر *a'mber*.

AME, نفوس *nefs*, *nafs*, pl. نفوس
nefous, انفس *ônfoss*, *ônfouss*; روح
rouh, pl. ارواح *ârouâh*.

— Grandeur d'Ame, كبر النفس
kobr ên-nefs, ارواح الهالكه *ârouâh*
êl-hâlekèh.

Il a AMÉLIORÉ, جعل احسن
djaal âhssan.

AMEN, امين *âmyñ*.

AMENDE, خطيه *khattyah*, *khat-*
tyèh, جريره *djerymèh*, pl. جريمات
djerymât.

— Il a fait payer une Amende,
جرم *djerrem*, فرض *feredd*.

— Vous serez mis à l'Amende;
et, si vous ne payez pas, on vous em-
prisonnera dans la citadelle, تعطوا
خطيه واذا ما تدفعوشى يحبسوكم
في القلعه *taattoû khattyèh*, *ou-îzâ*
mâ tedfa'ou-chy yhabessou-koum fy-
'l-qala'ah.

Il a AMENÉ, حضر *âhdar*, حضر
haddar, جاب *djâb*, وصل *ouas-*
sel.

— Les juges ordonnèrent d'Ame-
ner devant eux l'assassin avec les
témoins, et on les amena, أمروا
القضاة باحضار القاتل مع الشهود
وأحضروهم *âmerou'-'l-qoddât be-êhd-*
dâr êl-qâtel ma'-'ch-chouhoud, *ou-*
âhdderoû-houm.

— Il a Amené son pavillon, نزل
ميناد البيراق *nezzel êl-beyrâq*,
مبناد البنديرة *meynâd êl-bandyrah*;

— Le pavillon a été Amené,
وقعت البنديرة *ouaqa't êl-bandy-*
rah, نزل البيراق *nezel êl-beyrâq*.

AMER, ممر *morr*, *mourr*.

— Plus Amer, أمر *âmarr*.

— Il a rendu Amer, ممر *mer-*
mer.

— Il est devenu Amer, ممر *me-*
rar, تمرمر *temermer*.

AMÉRICAIN, أمريكي *ámeryky*,
 امرىقانى *ámeryqány*.

AMÉRIQUE, أمريكه *Amerykah*,
 امرىقا *Ameryqá*.

AMETRUME, مرارة *moráreh*.

AMI, صاحب *sáheb*, *sáhib*,
 pl. أصحاب *ásháb*; حبيب *habyb*,
 pl. احباب *éhbáb*; خليل *khalyl*,
 pl. خلائن *khellán*; صديق *sadyq*,
 pl. اصداقا *ésdaqá*; محبب *mohibb*,
 pl. محببين *mohibbyn*; رفيق *refyq*.

— Qui n'aime que son bien n'a
 pas d'Ami, ماله اصداقا ما،
 له *sadyq mál-ho*, *ésdaqá má le-ho*.

— Ils ne sont plus Amis, انقطع
 العنتبة من بينهم
*énqitta'-l-mohab-
 béh min bayn-hom*.

A l'AMIABLE, فى الجوده *fy'-l-
 djoudéh*, فى الطاعه *fy'-t-tá'ah*.

AMICT, مصنعى *mosnaf*, pl.
 مصانف *mossánef*.

AMIDON, نشا *nechá*.

AMIE, حبيبته *sáhibah*,
 حبيبته *habybah*, خليله *khalylah*.

AMIN (n. pr.), الامين *ál-Amyn*,
 ال-Amyn.

AMIRAL, رئيس البحر *réys él-
 bahar*, رئيس ذا البحر *réys dé-'l-
 bahar*, رئيس ذا المراكب *réys dé-'l-*

merákeb, ميرانتد *myranteh*, قبطان
 باشى *qobtán báchy*.

— Grand Amiral, امير دا البحر
émyr dé-'l-bahar, امير البحر *émyr
 él-bahar*, امير العمارة *émyr él-i'má-
 rah*, قبطان باشا *qabouttán báchá*.

— Le vaisseau Amiral, الغليون
él-ghalyoun.

AMITIÉ, محبة *mohabbah*, *mohab-
 béh*, pl. محبات *mohabbát*, خلاله
khelálah, *khelaléh*, صحبه *sahbah*,
 صدقه *sidqah*.

SEL AMMONIAC, نشادر *necháder*,
 نوحادر *nouchádir*.

AMNISTIE, سماح *semáh*.

Il a AMNISTIE, سامح *sámèh*.

Il a AMOLLI, رطب *leyyen*,
 ارتخا *értexhá*,
rattab, *ratteb*.

Il s'est AMOLLI, رخى *rakhá*,
 رخى *rekhá*, ترنخ *ternekh*.

Il a AMONCELÉ, جمع *djamaa*,
 كدم *kaouam*,
gemaa.

AMORCE de fusil, دخير *dekhyr*,
 شرك *cherk*.

Il a AMORCÉ les oiseaux, صلى
saley.

Il a AMORTI, عدم *aadam*.

AMOUR, حبت *hobb*, عشق
eu'chq.

— Pour l'Amour de moi, من شان خاطرى *min chán kháttry*.

— Pour l'Amour de Dieu, لله *l-illah*, من شان الله تعالى *min chán Allah taâlâ*, لله تعالى *l-illah taâlâ*.

— Pour l'Amour que je vous porte, لك محببتي لك *li-âdjel mohabbét-y l-ak*, محببا فيك *mohabbâ fy-k*.

Pomme d'AMOUR, تماطش *to-mattich*, *tomáttech*, تفاح ذا العشق *toffah dê-'l-eu'chq*.

Il s'est AMOURACHÉ, في تعلق *taallaq fy eu'chq*.

AMOUREUX, عاشق *aâcheq*, pl. عاشقين *a'âcheqyn*.

AMPHIBIE, إلى يعيش في البر والبحر *ély ya'yeh fy-'l-berr ou-fy-'l-bahar*.

AMPHITHÉÂTRE, منظر *mandar*, *manzar*, pl. مناظر *menâder*, *menâ-zer*.

AMPLE, واسع *ouâssè'*, *ouâssi'*.

AMPLEMENT, بالواسع *b-él-ouâsé'*.

Il a AMPLIFIÉ, كثر *katthar*, شرح *charah*.

AMPOULE (bouteille), بقبوقه *baq-bouqah*, pl. بقابيق *boqâbyq*.

AMPOULE sur la peau, بتلوشه

baqlouchah, بلغوطه *belfouttah*, شلفوطه *chelfouttah*.

— Il a des Ampoules, نشافط *techelfett*.

AMPOULETTE (sablier), كمليه *remlyah*, *ramlyah*, ساعه متاع رمل *sâa'h metaa raml*.

AMPUTATION, تقطيع *taqty'*, *tegt'y'*, انقطاع *îngitâa'*, تشقيب *tech-qyq*, شق *cheqq*.

AMPUTÉ, مقطوع *mouqattè'*, *maqtoû'*.

Il a AMPUTÉ, قطع *qattaa*, شق *chaqq*, تقطع *teqtaa*, *teqta'*.

Il a été AMPUTÉ, انقطع *ênqettaa*.

AMRAN (n. pr.), عمران *A'mrán*.

AMROU (n. pr.), عمرو *A'mrou*.

AMULETTE, حمايل *hamâyl*.

Il s'est AMUSÉ, تنزهة *tenezzeh*, لعب *laab*, زاح *zâh*, لاغ *lâgh*.

AMUSEMENT, ملاهه *laab*, ملاهه *melâghah*, مزاح *mizâh*, تنزهة *tenez-zouh*, نزهة *nozahah*, *nozahah*.

AMYN (n. pr.), الامين *él-Amyn*.

AN, عام *âam*, pl. اعوام *â'ouam*; سنون *senon*, سنين *senyn*, سنه *seneh*; — deux Ans, سنتين *sené-téyn*, عامين *ââ'méyn*.

— L'An qui vient, السنة الجايده

és-senét el-djáyéh, السنة الآتية es-senét el-átýéh.

— L'An passé, العام العول el-a'ám el-ou'oul, السنة الماضية es-senét el-máddyéh.

— Tous les Ans, كل سنة koll senéh, كل عام koll a'ám.

— Tous les deux Ans, كل سنتين koll senetýn.

— Il a été un An à faire une chose, أسنا في شي ésná fy chy.

— Tu as été un An à cela, أنت أنت ént ésnéyt fy hadá.

— L'An 535, عام خمسه وثلاثين a'ám khamsah ou-tselás-syn ou-khams-máyéh.

— L'An VI de la République française, c'est-à-dire 1213 de l'hégire, سنه سادس من إقامة الجمهور, الفرائساوي يعنى سنة الف وميتين senéh sádis min éqámét el-djemhour el-fránsáouy, ya'ny senét álf ou-myteýn ou-theláth a'cher hegyryéh (date de la conquête de l'Égypte).

— Le jour de l'An, premier jour de l'année, رأس السنه ráss es-senéh, بدو السنه bedou-'s-senéh, أول وجدة السنه oudjét es-senéh, أول

يوم من سنه áouel youm min senéh.

ANACHORÈTE, زاهد záhed.

ANAFÉ (ville d'Afrique), دار بيضا Dár beyddá (m. à m. la maison blanche).

ANAGRAMME, تحريف tahryf.

ANALOGUE, موافق mouáfîq; موشابه mouchábih.

ANALYSE (abrégé d'un ouvrage), مختصار mokhtessár; — (résumé),

تفسير tefsyr, تلخيص talkhýss, بيان beyán; — (examen),

تفتيش tef-tych, استقصا إستقصا taabyr, تفرق tesferreq, توزيع touzy'.

Il a ANALYSÉ (examiné), استقصا إستقصا étaqsá, étaqsey.

ANATHÈME, حرام herám, pl. حرم horom.

ANATOLIE (province de Turquie), اناطوليه Anátoulyah.

ANATOMIE, تشريح techryh.

ANCÈTRE, سالف sálef.

— Ancêtres (pl.), جدود djedoud, اسلاف إجداد édjdád, سلفا solfá, إستلاف ésláf.

ANCHOIS, ريم rym, سردين sardyn, سردله sárdellah.

ANCIEN, قديم qadym, pl.

قديمون *qadymoun*, قدما *qodemá*,
عتيق *aatyq*, pl. عتقا *a'teqá*, o'teqá.

— Plus Ancien, عتق *áa'taq*,
áa'teq.

ANCIENNE, قديمه *qadymah*, عتيقه
atyqah.

ANCIENNEMENT, قديماً *qady-*
mán, سابقاً *sábeqán*, في السابق
fy-'s-sábeq, من قديم *min qadym*,
في الزمان القديم *fy-'z-zemán el-*
qadym, في قديم الزمان *fy qadym*
éz-zemán.

ANCRAGE, مرساة *mersáh*.

ANCRE, خطاف *khettáf*, pl.
مخطاف *khettátyf*; خطاطيف
moukhtáf, *mekhtáf*, مرسى *mirsá*,
mersá, pl. مراسى *merássy*; حلب
المركب *helb dé-'l-merkeb*.

— Il a jeté l'Ancre dans le port,
رسا في المرساة *ressá fy-'l-mersáh*.

— Jetez l'Ancre! ارموا المخطاف!
érmou-'l-moukhtáf!

— Le vaisseau amiral est à l'An-
cre, الغليون رأسى *él-ghalyoun*
rássy.

ANDALOUSIE, اندلوس *Anda-*
lous, بلاد اندلس *él-Andalos*, بلاد
الاندلس *belád él-Andalous*,
اندلس *Andalos*.

ANDALOUX, اندلوسى *andu-*
loussy.

ANDRÉ (n. pr.), اندراوس *An-*
dráous.

ANDRINOPLE (ville de Turquie),
ادرنه *Adrenéh*, *Édrinéh*.

ANDUJAR (ville d'Espagne),
اندوجار *Andoudjár*, اندوخار *Én-*
doukhar.

ANE, حمار *hemár*, *heumár*, *hi-*
már, *homár*, *hamár*, pl. حمير
hamyr, حمر *houmour*, *houmr*.

Il a ANÉANTI, هلك *helak*, حلك
halak, بطل *battal*, عدم *aadam*,
افنا *éfná*.

ANÉANTISSEMENT, عدم *eedm*,
a'dem, *eu'dm*.

ANECDOTE, حديث *hadyth*, *ha-*
dyls, حكاية *hikáyéh*, pl. حكايات
hikáyát; قصة *qesséh*, *qisséh*.

ANÉMONE, شفشقيق *chaqche-*
qqq.

ANESSE, حمارة *hemárah*.

ANGE, ملك *melak*, ملاك *melák*;
pl. ملايكه *meláykah*, *meláykéh*.

ANGÉLIQUE (adj.), ملاكى *me-*
lúky.

ANGÉLIQUE (plante), ملكيه *mele-*
káyéh.

ANGLAIS, انكليز *énglyz*, انكليس *énklyss*.

ANGLE, قنـت *qant* (en italien *canto, cantone*); ركن *qarn*, قرن *rakn*, pl. ارکان *arkán*; زاوية *záouyéh*, pl. زوايا *zouáyah*, زوايا *zouáyá*.

— Angle droit, زاوية قائمة *záouyéh qáyméh*.

ANGLETERRE, بلد الانكليز *beled él-Énglyz*.

ANGOISSE, ضيقه *dayqah*, pl. وجعه *dayqát*, دله *dillah*, مشقات *oudja'ah, ouga'ah*, مشقه *mechaqqah*, pl. مشقات *mechaqqát*; مضيقة *moddayqah*.

— Angoisses de la mort, احوال الموت *éhouál él-mout*.

ANGUILLE, سنار *noun*, نون *sinar*, حية ذالماء *hayéh dé-'l-má*, حنكليس *hanklyss*.

ANGULAIRE, قنتي *qanty*.

ANGULEUX, مقرنه *moqarnah*.

ANIER, حمّار *hommár, hammár, hemmár*, pl. حمّارة *hammárah*, مولا ذا الحمّار *hommáryn*; صاحب الحمّار *moulá dé-'l-homár*, ساهب *sáheb él-homár*.

— Viens ici, Anier! طالع هنا *طالع هنا*

انكليز *tálè' hené, yá moulá dé-'l-homár!*

ANIMADVERSION, تعزير *ta'zyr*.

ANIMAL, بهائم *behymah*, pl. بهائم *boháyim*; حيوان *hayouán*, pl. حيوانات *hayouánát*; وحش *ouhach*, pl. وحوش *ouhouch*; دابة *dábéh*, pl. دواب *douáb*.

ANIMÉ (vivant), حي *hayy*.

— (irrité), مغتاد *hordan*, مغتاد *moghtád*, مغضوب *maghdoub*, غضبان *ghadbán*.

Il a ANIMÉ (rendu vivant), احيا *áhya*.

— L'âme Anime le corps, النفس *én-efs yahyy-'l-djessed*.

Il a ANIMÉ (encouragé), شجع *chadja'*, قوا *chagaa, qaouá*.

ANIMOSITÉ, غرض *gherd, gharadd* (d'ou *algarade* en français).

ANIS, حبة اكلوة *habbét áhlaouah*, انيسون *yányssoun, ányssoun*.

ANISETTE, يانيسوني *yányssouny*, عنبري *a'nbery*.

ANNALE, تاريخ *tárykh*, pl. تواريخ *taouárykh*.

ANNE (n. pr.), حنة *Hannah*.

ANNEAU, حلقة *halqah*.

— Anneau de l'ancre, غميهه *ghamyah*, حلقة المرسى *halqét él-mersä*.

— Anneau d'oreille, حلقة الاذن *halqét él-ouádn*.

— Anneau (bague), خاتم *khátem*, pl. خواتم *khaouátem*.

— Anneau de nez (ornement des femmes), خزام *khezám*, pl. خزمه *khezmah*.

— Anneau de jambe (autre ornement des femmes), خخال *khel-khál*, pl. خلاخيل *khelákhyt*.

ANNÉE, عام *aám*, pl. اعوام *á'ouám*, *áa'ouám*; سنه *senéh*, pl. سنون *senoun*, سنين *senyn*.

— D'Année en Année, chaque Année, من سنة الى سنة *min senét ilä senéh*.

— Combien y a-t-il d'Années que tu es venu de France ici? كم لك *kiam l-ak senéh gyt min Fransá a'nd-ná?*
 قد ايش لك عام جيت عندنا من فرنسا *qadd éy-ch l-ak a'am djyt a'nd-ná min Fransá?*

— L'Année courante, la présente Année, السنة الحاضرة *és-senét él-hadderéh*.

— La nouvelle Année, l'an nou-

veau, السنة الجديدك *és-senét él-gedydéh*.

ANNEXE (subst.), ذيل *déyl*.

ANNONCE, اشعر *échaar*, خبر *khabar*, اخبار *ikhbár*, اعلام *é'lám*, اخبار *ikhbár*, نصيح *nash*, تنبيد *tenbyéh*.

Il a ANNONCE, بشر *bachar*, خبر *khabar*, اشعر *chaar*, خبر *khabbar*, شعر *chaar*, علم *a'llam*, نصيح *nassah*.

ANNUEL, سنوي *sendouy*.

Doigt ANNULAIRE, التحتي *él-tahaty*.

Il a ANNULÉ, لشا *lachá*, بطل *battal*, عدم *aadam*.

Il a ANOBLI, شرف *charaf*.

ANON, جحش *djahach*, djehach, djihach.

ANSE d'un vase et d'un panier, اذنه *oudnah*, اذن *oudn*, غلاقه *ghaláqah*.

— Les deux Anses, اذنين *oud-neyn*.

ANSE (petite baie), كرفز صغير *korfoz saghir*, جون *djoun*.

ANTÉCÉDENT, مقدم سابق *sábeq*, مقدم *moqaddem*, pl. مقدمين *moqaddemyn*.

L'ANTÉCHRIST, الدجال *éd-djal*.

ANTENNE, قلع *qala'*, ارتنه *ârte-nah*.

ANTEQUERA (ville d'Espagne), انتقىرة *Antaqyrah*.

ANTÉRIEUR, سالف *sâlef*, pl. سالفين *sâlefyn*; متقدم *motqaddem*, اولانى *âoulány*.

Dents ANTÉRIEURES (pl.), أسنان *ésnân-êl-êhrâr*.

ANTÉRIORITÉ, تقدم *teqaddim*.

ANTICHAMBRE, ما بين *mâbéyn*.

ANTICIPATION, مستبق *mousab-baq*, سبق *sebaq*.

— Par Anticipation, بالمستبق *bil-moussabbaq*, فى السبق *fy-'s-sebaq*.

Il a ANTICIPIÉ, سبق *sabbaq*, تقدم *teqaddem*.

ANTIDOTE, ترياق *teryâq*, ايارج *taryâq*, دوا *daouâ*, ايارج *âyâredj*.

ANTIMOINE, كحل *kohol*, kohl (en espagnol alcohol).

— Boîte à Antimoine, مكحل *mekohlah*, مكحل *mekahlah*.

ANTIOCHE (ville de Syrie), انطاكية *Antâkyéh*; — natif d'Antioche, انطاكي *ântâky*.

ANTIPATHIE, عدوة *a'daouéh*, عدويه *a'douyah*, معانك *ma'ândêh*,

مضادة *moddâ-dedêh*, نفرة *nefrêh*.

ANTIPATHIQUE, نفر *a'dou*, نفر *nefer*, مضاد *moddâded*.

ANTIQUÉ, قديم *qadym*, pl. قديمون *qadymoun*, قدما *qodemâ*; عتيق *a'tyq*, pl. عتقا *o'teqâ*, ا'teqâ.

— Plus Antique, اعتيق *âa'teq*.

L'ANTIQUITÉ, الزمان القديم *êz-zemân êl-qadym*, القدم *êl-qedm*, قديم الزمان القديميه *êl-qadymyéh*, قديم *qadym êz-zemân*.

— De toute Antiquité, من كل *min koll zemân*, من كل عام *min koll a'âm*.

ANTRE, مغارة *moghârah*, pl. مغاير *maghâyr*, مغر *moghor*; كهف *kahf*, كهف *kehf*, pl. كهوف *kouhouf*.

ANUS, عين الطيس *a'yn êt-tys*, وراك *ouerâk*, عين الطيز *a'yn êt-tyz*, الفوقى *êl-fouqy*.

ANXIÉTÉ, حيرة *heyrah*.

— Qui est dans l'Anxiété, مجير *mohyr*, جاير *hâyr*.

AORISTE, مضارع *moddârê*.

AOÛT, اغوسطوس *âghoustous*, اغوسط *âghoust*, اب *âb*, طبائح *tabbâkh*.

Il a APAISÉ, روقى *raouaq*, سمكن *sakkan*, تسمكن *tesakken*.

Il s'est APAISÉ, سمكن *saken*, غلن *ghalen*.

— Apaise-toi! علينا روقى *rouq a'lay-ná!* طيب خاطرک *tayyb khátr-ak!* هدى خلقك *hedy khalq-ak!*

— Ma colère est Apaisée, سمكن غضبى *saken ghab-y*.

— Depuis une heure le vent s'est Apaisé, من ساعه غلنت الريح *min sáa'h ghalenét ér-ryh*.

APANAGE, وقف *rezq*, رزق *ouaqf*, املاك *ámlák*.

Il a APERÇU, نظر *nadar*, nader, *nazer*, رأى *râá*, *râey*, بصر *bassar*, *ferez*, اشتلق على *échtelaq a'lä*.

APÉRITIF, فاتح *fátih*, مفتاح *me-fattih*, مسهل *messahhel*.

Il a APETISSÉ, صغّر *sagghar*, قصر *qassar*, نقص *naqqass*.

APHORISME, حكم الاطبا *houkm êl-á'ttebâ*.

APHTE, بو حمرون *bou hamroun*.

Il s'est APITOYÉ, رحم *raham*.

Il a APLANI (rendu uni), سطح *sallah*, سهل *sahhal*, سهيل *sehhel*, مهيل *mehhel*, ساوا *sáouá*.

— (facilité), سهيل *sehhel*, سهيل *tessehhel*.

— J'Aplanirai cette affaire, سهيل *nessehhel hadá-'l-úmr*.

APLANISSEMENT, تسهيل *teshyl*.

Il a APLATI, بطط *battatt*, فطر *fat-tar*, وطأ *ouattá*, دك *dakki*, طبع *tabaa*.

— La balle s'est Aplatie sur sa poitrine, انطبع الرصاص على صدره *énteba'-r-ressás a'lä sadr-ho*.

APOCALYPSE, ابوكليسييت *ábou-kalyssyt*.

APOGÉE, اوج السما *óudj és-semá*.

APOLOGUE, مثل *methl*, *mesl*, pl. امثال *ámthál*, *ámsál*.

APOPLEXIE, نقطه *noqtah*, سكنه *soknah*, نزول *nezoul*.

— Attaque d'Apoplexie, ضرب النقطه *darb ên-noqtah*.

— Il est mort d'Apoplexie, فطش من نزول *fattedch min nezoul*.

APOSTASIE, كفر *koffar*, نكر *ne-ker*, شلاح *choulh*.

Il a APOSTASIÉ, شلاح *chalah*. (Voy. Il a ABJURÉ.)

APOSTAT, مرتد *morted*.

APOSTÈME, معقوره *maaourah*, قرح *qarèh*, pl. قروح *qerouh*. (Voy. ABCÈS.)

APOSTOLAT, رسالته *ressaléh*,
رسوليته *ressoulyéh*.

APOSTOLIQUE, رسولى *ressouly*.

APOSTROPHE (allocution),
مخاطبته *mokháttebéh*, خطاب *khit-
táb*.

Il a APOSTROPHÉ, خطب *khat-
tab*.

APOTHIKAIRE, عطار *a'ttár*, pl.
عطاريين *a'ttáryn*; شرباتي *chorbáty*,
pl. معجونجى *chorbátyéh*; معجونجى
maadjoundjy, pl. معجونجيه *maa-
djoundjyyéh*, بياع الدوا *beyáa'-d-
daouá*.

APÔTRE, رسول *ressoul*, *rassoul*,
pl. مرسل *roussoul*; مرسل *mersel*,
marsel, هوارى *haouáry*, pl. هواريين
haouáryyn.

— Mahomet est l'Apôtre de Dieu,
محمد رسول الله *Mohammed ressoul
Allah*.

— Mahomet est le serviteur de
Dieu et son Apôtre, محمد عبد الله
*Mohammed a'bd Allah ou-
ressoul-ho*.

APOZÈME, شراب *choráb*, طبخه
tabekkah.

APPAREIL (cérémonie), زينه *zey-
neh*, عراضه *a'raddéh*.

— Le pacha fera son entrée
avec Appareil, الباشا يدخل في
عراضه *él-báchá yedkhol fy a'rád-
déh*.

— Appareil de guerre, مهمات
mohimát, تدارك الحرب *tedárouk
él-harb*.

APPAREMMENT, ظاهرًا *dáhirán*,
ظاهرًا *záhirán*, على الظاهر
a'lá-'d-dáhir, بلكى *belkey*,
يمكن *yemken*.

APPARENCE, ظاهر *dáhir*, *záhir*,
بيان *beyán*.

— En Apparence, على البيان
a'lá-'l-beyán, في الظاهر *fy-'d-dáhir*,
في الوجه *fy-'l-beyán*, في البيان
fy-'l-oudjéh.

— Cela est vrai en Apparence,
هذا يلالى الحق *hedá yeláley-'l-
haqq*.

— Il y a Apparence, فيه قابل
fy-h qábel.

— Il n'y a pas d'Apparence, ما
له علامة *má le-ho a'lláméh*.

APPARENT, ظاهر *záher*, *dáher*,
باين *báyn*.

Il s'est APPARENTÉ, انتسب
én-tesseb, تنقرب *teqareb*.

APPARITEUR, محضر *mohdour*,
چاوش *tcháouch*, جاويش *djáouych*,

شاويشييه *cháouyeh*, pl. شاويشييه *cháouychyyéh*.

APPARITION, ظهور *zouhour*, *dou-hour*, روييا *rouyá*, بيان *beyán*, تجلي *tedjouilly*.

APPARTEMENT, بيت *byt*, *béyt*, pl. بيوت *byout*; اوضه *óddah*, pl. اوضات *óddát*.

APPARTEMENT des femmes, حرم *harem*.

APPARTENANCE, تعلقه *taalaqah*, pl. تعلقات *taalaqát*; انتساب *én-tissáb*, معامله *maámeléh*.

APPARTENANT, متعلق *motcalleq*.

Il a APPARTENU, تعلق *taallaq*, حق *haqq*, استحق *éstahaq*.

— Cela m'Appartient, هذا لي *hadá l-y*, هذا متاعي *hadá metá'-y*, هذا ليلى *hadá ly-ly*, هذا شتى *hadá chey-y*.

— Cette maison nous Appartient, هذا الدار لنا *hadá-'d-dâr le-ná*, هذا البيت بتاعنا *hedá-'l-beyt betáa'-ná*.

— A qui Appartient cet habit? هذا اللباس ديمن *dy-men hadá-'l-lebás*, هذا الثوب لمن *li-men hadá-'t-thouáb*.

— J'ai vu la maison qui lui Ap-

partient, داره شفت *chouft dâr-ho*, البيت متاعه *chouft él-beyt metá'-ho*.

— C'est l'épée qui Appartient à Ahmed, ذا السيف بتاع احمد *dá-'s-séyf betá' Ahmed*.

— L'empire du monde n'Appartient qu'à Dieu, ملك الدنيا مختص بالله وحده *moulik éd-dounyá mokhtass l-állah ouahid-ho*.

— Cela lui Appartient de droit, هذا استحق *háda haqq-ho*, هذا حقك *hadá éstahaq le-ho*.

— Il ne t'Appartient pas de parler devant le prince, ما يسلمح لك *má ysléh l-ak énn-ak tekellem qoddám él-émyr*.

— Il ne nous Appartient pas de décider cette affaire, ما هو شغلنا انا *má hou choghl-ná én-ná nedjezem hadú él-ámr*.

— Il ne vous Appartient pas d'entrer dans le divan, ما هو جايز لكم *má hou djáyz le koum énn tedkholou á'nd éd-dyouná*.

Il a APPARU, il est Apparu, ظهر *dahar*, *zahar*, ترايبا *teráyá*, بان *bán*, تجلا *tedjellá*, *tedjollá*

— Dieu est Apparu à Moïse, الله تعالى تعلىٰ تَجَلَّأ علىٰ موسىٰ *Allah taalä tedjollä a'lä Moussä.*

APPAS, جذبات *djedebät.*

APPÂT, ملق *melq*, تمایق *tem-lyq*, طغبان *taghbân.*

— Appât pour le poisson, طعام سناره *ta'am sonârah.*

Il a APPAUVRI, فقير *faqqar*, افتقر *êfteqar*, شحّل *chahhal.*

Il s'est APPAUVRI, انفقّر *ênfaqqar.*

APPEL, دعوة *da'ouéh.*

— Appel à la prière, اذان *zân.*

— Appel en justice, مرفعه *mourefa'h.*

— Appel d'une sentence, طلب استغاثت *talb êl-medjlys, îstighât.*

Il a APPELÉ, دعا *da'a*, نادى *nädä*, نادى *nedä*, نادى *ênda'a*, عيظ *u'yatt*, زعق *zaaq.*

— Appelle-le, ائدع له *ênda' le-ho*; — Appelle-la, ائدع لها *ênda' le-hä.*

— Il a Appelé le palefrenier, نادى السائيس *nädä-'s-säys.*

— Je vais l'appeler près de toi,

انا ازعق لك اياه *ânä äzaaq l-ah êyâ-ho.*

Il a APPELÉ (nommé), ستمى *semmä.*

— Comment s'Appelle-t-il? ايش اسمه *êych îsm-ho?*

— Il a Appelé en justice, بعث للشرع *baath li-'ch-cherâa.*

APPENDICE, ذيل *deyl*, ضميمة *damyméh.*

Il a APPENDU, علق *a'llaq.*

APPESANTI, مثقل *motheqqel.*

Il a APPESANTI, ثقل *theqqal, theqqel, saqqal.*

Il s'est APPESANTI, ثقل *theqal, thaqal, saqal.*

APPÉTIT, اشتهيا *îchtihâ*, كانه *gânâh*, قبليه *qabelyéh.*

— Cela aiguise l'Appétit, هذا هاد عمل الغرض *hadâ a'amel êl-ghard, hadâ yechtehey.*

— Il a de l'Appétit, يشتهيا *yechtehá*, تطلب الاكل *tellab êl-âhl.*

— J'ai Appétit, انا قبيل *ênä qabyl.*

— Je n'ai point d'Appétit, نفسى *nefs-y mâ teqbel chy, êsbahat, انا شبعان, ênâ chaba'an.*

Il a APPLAUDI, صَفَّقَ *saffaq*, زَقَّقَ *zaqqaf*, مَدَحَ *medèh*, نَشَدَ *neched*.

APPLAUDISSEMENT, تَحْسِينٌ *tahs-syn*, تَصْفِيقٌ *tesfyq*.

APPLICATION, طَبَقَهُ *deqqèh*, طَبَقَهُ *tabeqah*.

Il a APPLIQUÉ, طَبَقَ *tabaq*.

Il s'est APPLIQUÉ, نَصَّتْ *nessat*, صَغَا *nesset*, تَقَيَّدَ *teqeyed*, صَغَا *saghá*, اجْتَمَعَ *édjtehed*, اِجْتَمَعَ *égtehed*, دَاوَمَ *dáouam* فِي *fy*.

— Il s'est Appliqué à l'étude, دَاوَمَ نَفْسَهُ فِي التَّعْلِيمِ *dáouam nafs-ho fy-'l-taalym*.

— Appliquez-vous, اِيَّاكُمْ بِالْكُمْ *éyâ-koum bál-koum*.

Il s'est APPLIQUÉ (adressé), وَاْفَقَ *ouáfeq*.

— Ces mots s'Appliquent à vous, تَوَافَقَ لَكُمْ هَذَا الْكَلَامُ *touáfek lekum hadá-'l-kelám*.

APPOINT, كَسَّرَ *kessour*.

APPOINTEMENT, جَامِكِيه *djám-kyèh*, جَامِكِيه *gámkyèh*, اَلْوُفَا *a'loufah*.

— par an, جَامِكِيه سَنَوِيه *djám-kyèh senaouyéh*; — par mois, مَشَاهِرَة *mochaherah*; — par jour, مَوْنَاه *mounah*.

Il a APPORTÉ, جَابَ *hamel*, جَابَ *djáb*, دَفَعَ *defaa*, جَلَبَ *djeleb*.

— Apporte (imp.), جَيَّبَ *gyb*, جَيَّبَ *djyb*, جَيَّبَ *guyb*.

— Apporte-moi le savon, اَدْفَعْ اِلَى الصَّابُونِ *édfa-'s-sábounèh* اِلَى *élay-y*, جَيَّبَ لِي الصَّابُونَ *gyb l-y-'s-sáboun*.

— Apporte avec toi un livre, هَاتِ مَعَكَ كِتَابًا *hât ma'-ak kitáb*.

Il a APOSÉ le scellé (un cachet), اَللَّامُ بِالْخَتَمِ *a'llam bi-'l-khatem*, وَضَعَ الْخَتَمَ *oueddaa-'l-khatem*.

APPOSITION, وَضَعَهُ *ouedèh*.

Il a APOSTÉ, وَقَفَ *ouaqqaf*.

APPRÉCIATION, كَيْمَه *qeymèh*, اِعْتَبَارًا *é'tibár*, ثَمَنًا *themn*, ثَمَنًا *thoumn*.

Il a APPRÉCIÉ, اَعْتَبَرَ *é'teber*, ثَمَّنًا *themmen*, اَثْمَنًا *élhmen*.

Il a APPRÉHENDÉ, خَافَ *kháf*, فَزِعَ *fezaa*, وَخِفَ *ouakhaf*.

— J'ai Appréhendé, خَفْتُ *khaft*.

— Il a Appréhendé au corps, مَسَسَ *messek*, قَبَضَ *qabadd*.

APPRÉHENSION, خَوْفًا *khouf*, خَوْفًا *khaouf*, خَوْفًا *khauf*.

APPRENTI, صَانِعٌ *sanè*, مَتَعَلِّمٌ *motaalym*, مَتَلْمِذٌ *mobledy*, تَلْمِذٌ *telmyd*, pl. تَلْمِذٌ *telámyd*; مَتَلْمِذٌ

motelammed; اجير *âdjyr*, pl. اجرا *âdjéra*.

APPRENTISSAGE, تعليم الصنعه *tea'lym ês-sena'ah*.

APPRÊT, تدارك *tedârek*, تدارك *tedârouk*, همكه *hemkéh*, هنكنه *henkenéh*, حفله *hafleh*.

— Pourquoi sont ces Apprêts?
هك الحفله ليس هك الحفله
le-yeh hadéh êl-hafleh?

Il a APPRÊTÉ, تدارك *tedârek*, اذارك *êddârak*, دبر *hayyâ*, دبر *daber*, حضر *hadder*, حصل *hassâl*, قلظ *qalfatt* (d'où *calfater* en français).

— Il a Apprêté ses hardes pour partir, قلظ حوايجه تا يروح *qalfatt haouâdj-ho tâ yrouh*.

Il s'est APPRÊTÉ, شد على *chedd a'lâ*, بدى *bedey*, بدى *bedä*, تغلفظ *teqalfatt*.

Il a APPRIS (il s'est instruit), تعلم *ta'Allem*, *ta'alloum*.

— Il a Appris (il a instruit), علم *a'llem*, *a'llam*.

— Il a Appris par ouï-dire, بلغه *balagh-ho*.

— Il a Appris par cœur, حفظ *hofezz*, *hafedd*.

APPRIVOISÉ, مستانس *mostânis*, بيتوتى *beytouty*.

Il a APPRIVOISÉ, انس *âness*, استانس *allaf*, والى *ouâlef*, استانس *êstânes*.

Il s'est APPRIVOISÉ, تاللى *tâllef*.

APPROBATION, تحسين *tahssyn*, رضا *riddâ*, تثبیت *telhbyt*, *tesbyt*.

APPROCHANT (adj.), قريب *qaryb*.

— (adv.), قريباً *qarybân*, تخميناً *telhmyân*, نحو *nahou*.

APPROCHE (s. f.), قرب *qorb*.
(Voy. ACCÈS.)

Il a APPROCHÉ, قرب *qareb*, قرب *qarreb*, قدم *qaddem*.

Il s'est APPROCHÉ, قارب *qâreb*, اقترب *êqtareb*, جانب *djâneb*, *gâneb*, تقدم على *teqaddam a'lâ*.

— L'hiver s'Approche (est proche), قارب زمان الشتاء *qâreb zeman êch-chitâ*.

Il a APPROFONDI (rendu profond), جوف *aammaq*, *eemmaq*.

— (au figuré), غاص *ghâss*, غاطس *ghâtass*, تبخر *tebahhar*.

— Le juge a Approfondi cette

affaire, نظر القاضى فى عواقب الامر *nazar el-qáddy fy a'ouáqib el-ámr.*

APPROPRIATION, تسليط *teslytt*, تخصيص *takhsyss.*

Il s'est APPROPRIÉ une chose, تسلط *tessellett*, تملك *temellek.*

Il a APPROUVÉ, قبل *qabel*, استحسن *éstahssen*, استوصب *éstouusseb*, رضى *raddey, reddy*, ثبت *thebbet.*

— Ils ont Approuvé, رضوا *red-dou.*

APPROVISIONNEMENT, مهمة *mohiméh*, pl. مهمات *mohimât*; ذخيرة *dakhyréh.*

APPROXIMATION, تخمين *tekh-myn*, *takhmyn.*

APPUI, سند *send*, تسنييد *tesnyid*, عامود *a'ámoud*, pl. عمود *o'mid.*

APPUYÉ, سنييد *senyid*, مسند *mousnad*, مسنود *mcsnoud*, مركز *merkez*, منجعى *mondjè'y.*

Il a APPUYÉ, سند *sened*, sanned, ركز *rakaz*, عكز *aakaz.*

Il s'est APPUYÉ, سند *sened*, اسند *ésned*, استند *éstened*, تعكز *taakkaz*, انجعا *éndja'á*, انكى *étkey.*

— Il s'est Appuyé sur le coussin,

انكى على المنحة *étkey a'lä-'l-mokhaddéh.*

— Il s'est Appuyé sur un bâton, استراح على العصا *ésteráh a'lä-'l-aassá.*

APRE, حروش *harouch*, خام *khám,*

Il est APRE, حرش *hourouch*, هروش *herouch.*

APRÈS, بعد *baad*, ba'd, على بعد *a'lü baad*, عقب *ouqeb*, مورا *mourá*, maurá, mouerá.

— Après moi, بعدى *baad-y*, مورا لى *mouerá l-y.*

— Après toi, بعدك *ba'd-ak*, مورا لك *ba'd-ek*, mouerá l-ak.

— D'Après, من بعد *min baad.*

— Après cela, وبعده *ou ba'd*, ساعه *sá'ah*, ثم *thoum*, tsoum, soum, بعد *baad-ho*, من بعد *min baad.*

— Après cela il est venu, ساعه *sá'ah* جاء هو *djáá hou.*

— Après tout cela, بعد هذا كله *baad hadá koll-ho.*

— L'un Après l'autre, واحد ورا *ouâhed ouerá ouâhed.*

— Une chose Après l'autre, شى *chy ouerá chy.*

— Trois mois Après la fête, بعد

شهر العيد ثلاثة اشهر baad él-ïïd thela-
thét aehhar.

— Après cela ne le fais plus, بعد
هذا لا تعمل هذا ba'd min-ho lá
taamel hadá.

APRÈS QUE, ما بعد ba'd má,
بعد ان ba'd énn, عقب ما ouqeb
má.

— Ne dis pas non Après que tu
as dit oui, لا تنقل لا بعد ما قلت
لا نعم lá teqol lá ba'd má qolt na'am.

— Après que tu as frappé, بعد
أنك ضربت ba'd énn-ak darabt.

APRÈS DEMAIN, بعد بكرأ ba'd
bolcráh, بعد غدوة ba'd ghadouah,
بعد غدا ba'd ghadáh, بعد بكرأ
ba'd ghadá, بعد بكرأ ba'd bolcrá.

APRÈS DÎNER, بعد الغدا ba'd
él-ghodá.

APRÈS SOUPER, بعد العشى ba'd
él-a'chá.

APRÊTÉ, حروشه hourouchah, ha-
rouchéh.

APTE, قابل qábil.

AQUATIQUE, ماوى máouy.

— Oiseau Aquatique, طير نهري
teyr nahary.

— Lieu Aquatique, موضع موجل
moudda' moudjel, وجدل oudjeléh.

— Machine Aquatique, ساقية
sáqyéh, ناعورة ná'ourah (en espa-
gnol noria).

AQUEDUC, مكرة migráh, مكرة
migráh, migréh, سلك selk, ساقية
sáqyeh; قنا qaná, قناه qanáh, pl.
قنات qanayát, قنانه qenánah,
كفيرة hafyreh, كنادس ذا الما ke-
nádes dê-'l-má.

AQUEUX. (Voy. AQUATIQUE.)

AQUILON (vent du nord-ouest),
مغربى شرقى charqy modjeredj.

— (vent du nord), هوا شمالى
haouá chemály, سماوى samáouy.

ARABE, ااراب, ا'رب, pl. عربان
a'rbán; عربى a'raby, aaraby.

— Arabe du désert (Bédouin),
بدوى bedaouy, bedouy.

— L'Arabe lui a dit, قال له
البدوى qál le-ho-'l-bedaouy.

— L'Arabe (la langue arabe),
اللسان العربى él-a'raby, اللسان
él-lessán él-a'raby.

— Il ne sait pas l'Arabe, ما
يعرف شى باللسان العربى má
yaraf chy be-'l-lessán él-a'raby.

ARABIE, بلد العرب beled él-
A'rab, بلاد العرب belád él-A'rab,
بلاد حوران belád Haourán.

— L'Arabie Heureuse, اليمن *él-Yemen*; — natif de l'Arabie Heureuse, يمني *yemeny*.

— L'Arabie Pétrée, الحجاز *él-Hedjâz*, *él-Hegâz*; — natif de l'Arabie Pétrée, حجازي *hedjâzy*, *hegâzy*.

— L'Arabie Déserte, البدوية *él-Bedaouyéh*.

— L'Arabie Intérieure, النجد *ên-Nedjd*, *ên-Negd*.

— L'Arabie Supérieure, الشاميه *êch-Châmyéh*.

ARABIQUE, عربي *a'raby*.

ARAIGNÉE, رتيلا *retylah*, رتيلا *retylâ*, غزاله *ghezâléh*.

— Toile d'Araignée, عنكبوت *a'nkebout*, غزل الرتيلا *ghezl êr-retylah*, بيت الغزاله *béyt él-ghezâléh*.

ARATOIRE, فلاحي *fellâhy*.

ARBALÈTE, منجنيق *mendjanyq*, *menganyq*, قوس *qouss*.

Il a été ARBITRE, انصف *ên-saf*.

Il a ARBORÉ, طلع *tallaa*, علق *a'llaq*, *aallaq*. نصب *nesseb*.

— Il a Arboré le pavillon, علق *a'llaq* *ês-sendjaq*, طلع *السندجق*

البنديرة *tallaa-'l-bandyrah*, عصب *nesseb él-beyraq*.

ARBOUSE (fruit de l'arbousier). ساسنوا *boukhannou*, بوختنوا *sâsnoni*.

ARBOUSIER, شجرة ذا البوختنوا *chadjrah dê-'l-boukhannou*.

ARBRE, شجرة *chadjrah*, *chadjarah*, *chagarah*, pl. شجر *chadjar*, *chagar*, أشجار *âchdjâr*, *âchgâr*; سجرة *sadjarah*, pl. أسجار *âsdjâr*.

— Tronc d'arbre, جذر *djedr*, *gcdr*, *quedr*.

ARBRISSEAU, ARBUSTE, شجيرة *chadjeyrah*, *chagyrah*, نصبه *nesbéh*, pl. نصبات *nesbât*, نصب *nesb*.

ARC, قوس *qaous*, *qous*, pl. أقواس *âqouâss*.

ARC-BOUTANT, عامود *a'amoud*, pl. عمد *o'mid*, سند *send*, قاعد *qâ'âdéh*. (Voy. APPUI.)

ARC-EN-CIEL, القوس السموي *él-qous ês-semaouy*, قوس قذح *qous qadéh*.

ARCADE, ARGEAU, قنطرة *qantatarah*, كوس *kous*, كمره *kamerah* (en grec *hamara*).

ARCHANGE, رئيس الملائكة *reyys*
él-melâykah, pl. رويس الملائكة
rououssâ-'l-melâykah.

ARCHE de pont, قنطرة *qantarah*,
 pl. قناطر *qanâtter*, قنطرة *qenât-*
terah; قوس *qous*.

ARCHER, قواس *qaouâs*, pl. قواسه
qaouâssah, قصد *qassed*, جابى
djâby.

ARCHET, زخمه *zakhméh*.

ARCHEVÊCHÉ, مطرنيه *mîltranyéh*.

ARCHEVÊQUE, مطران *mîltrân*,
 pl. مطرانه *meltârnah*.

ARCHIDIACRE, ارشيدياق *ârchy-*
dyâq, رئيس الشماسه *reyys êch-*
chemâmsah.

ARCHIDONA (ville d'Espagne),
 ارجدونه *Archidounah*, ارشدونه
Ardjidounah.

ARCHITECTE, بنى *bennây*,
 معلم ذا البنايه *mohendess*, مهندس
maallem dê-'l-benâyah, معمار *mî-*
mâr, شيخ الصنعه *mo'ammer*, معمر
cheykh ês-sena'ah.

ARCHITECTURE, علم البنا *e'lm êl-*
benâ, علم ذا البنا *e'lm dê-'l-benâ*,
 هندسه *hendesséh*.

ARCHIVISTE, دفتردار *defterdâr*,
 روزنامهچى *rouznâmdjy*.

ARÇON de selle, قربوص *qarbouss*,
 pl. قرابيص *qerâbyss*.

ARCOS (ville d'Espagne), اراك
Érâk, حصن ارکش *housn Arkoch*.

ARDENT, حريق *haryq*, حامى
hâmy.

— (passionné), مدود *medoud*.

— Amour Ardent, محبه شديك
mohablêh chedydêh.

ARDEUR, حراره *harâréh*, حساسه
hassasséh, حاصيه *hâssyéh*.

— Il a eu de l'Ardeur, شوى
ghaouâ, *ghaouey*.

— L'Ardeur du feu, شدة النار
cheddét ên-nâr.

ARDILLON de boucle, زميل *zemył*,
 بزآم *bezâm*.

ARDOISE, قرميل *qarmîł*.

ARÈNE (sable), رمل *raml*.

— (lieu de jouête), ميدان *meydân*.

ARÈTE de poisson, شوك *chouki*,
chauki, شوكه *choukah*, *choukêh*,
 حسكه *heskah*, pl. حسك *hessek*.

ARGENT (métal), فضة *faddah*,
feuddah, *foddah*, نقرة *noqrah*, سبيكه
sebykah, pl. سبايك *sebâyki*.

— Limaille d'Argent, قراضه *qor-*
râddah, *gourrâddah*, قراضه *qorâd-*
dah.

— Vif-Argent, زبيق *zeybaq*.

ARGENT (monnaie), فضة *sad-dah*, فلوس *felouss*, دراهم *derâhem*.

— Bon Argent, دراهم صاغ *de-râhem sâgh*, دراهم خاص *derâhem khalass*.

— Mauvais Argent (Argent faux),

دراهم زغل *derâhem zaghal*.

— Argent comptant, درهم بالنقد *derhem bê-'n-neqd*, دراهم بالحضر *derâhem bi-'l-hadder*, فلوس بالتقبض *felouss be-'l-qobd*.

— L'Argent fait tout dans ce monde, الغضة تقضى كل شى فى الدنيا *él-faddah teqdâ koll chy fy-'d-dounyâ*.

— Je n'ai pas d'Argent, ما عندىش فلوس *mâ a'nd-y-ch felouss*.

— L'Argent est rare aujourd'hui dans ce pays, الدراهم اليوم مشحونه فى البلاد قليله *éd-derâhem él-yaum machhoutah fy-'l-belâd qalyléh*.

ARGILE, طين *tyn*, فخر *fekhr*, فخار *fikhâr*.

ARGUMENT, برهان *borhân*, pl. برهائين *borháyn*; دليل *delyl*, pl. دلایل *delâyl*; قياس *qyâss*.

— Argument tranchant, برهان فاطع *borhân qâtté*.

Il a ARGUMENTÉ, برهن *barhan*, قاس *qâss*, قيس *qayyas*.

ARGUTIE, نكته *noktah*.

ARIDE, ناشف *nâchef*, يابس *yâbess*, شايع *châyh*.

ARIDITÉ, نشوفه *yeboussah*, نهخوفاه *nechoufah*.

ARISTOCRATIE, جمهور الكبار *djemhour él-koubâr*.

ARISTOTE (n. pr.), ارسطاطليس *Arestâtteleys*.

ARITHMÉTICIEN, حساب *has-sâb*, pl. حسابيين *hassâbyn*; صاحب محاسب *sâheb él-hissâb*, محاسب *mohtesseb*, pl. محاسبين *mohtessebyn*; حاسب *hâsseb*, pl. حاسبين *hâssebyn*; رقمجى *raqamdjy*.

ARITHMÉTIQUE, الغوبر *él-ghou-bar*, علم الحساب *e'lm él-hissâb*, الحسابه *e'lm ér-râqam*, الراقم *él-hissâbéh*, لا حاسب *él-ihissâb*, علم العدد *e'lm él-a'ded*.

— Table d'Arithmétique, لوح الحساب *louw él-hissâb*.

ARLEQUIN, قراقوش *Qarâqouch*.

ARNATEUR, صاحب المركب *sâheb él-merkeb*, مولا ذا المركب *moulâ dé-'l-merkeb*.

ARME, سلاح *selâh*, pl. اسلح

ésláh, أسلاحه éslahah; نَبَلْ neb-
bel.

— Nous ne portons pas d'Armes,
ما نحن حاملين نَبَلْ أَبْداً má nahn
hámetyn nebbel ábadán.

— Les Armes sont journalières,
يوم أنكسر يوم youm ênkesser,
يوم يغلب يوم youm êntesser,
يوم يغلب يوم youm yghleb,
يوم يغلب youm yenghaleb.

Il a ARMÉ, سَلَحْ sallah.

Il s'est ARMÉ, تَسَلَحْ tessellah.

ARMÉE, جيش djend, gend, جِيْش
djych, pl. جيوش djyouch, djoyouch;
عسكر a'sker, pl. عساكر a'sáker;
مَحَلَّة mehallah, pl. مَحَلَّات mehal-
lát.

— Armée navale, عسكر البحر
a'sker êl-bahar, أرمادة ármadah.

— Il est allé à l'Armée, رَاح
ráh li-'l-ma'sker.

— Il a levé une Armée, جمع
دجامة djama' a'skerán, جيش djay-
yach.

— Le général a fait marcher son
Armée contre l'ennemi, جَمَعَ الجُنُرَال
بِعسكرة على العدو djemmez êl-
djenerál be-a'sker-ho a'lä 'l-a'dou.

ARMÉNIE, بلاد الأرمن él-Armen,

ولاية الأرمن belád êl-Armen,
ولاية الأرمن ouláyét êl-Armen,
أرمينية Army-
nyah.

— Bol d'Arménie, طين أرمينية
tyn ármyny.

ARMÉNIEN, أرمني ármeny,
أرميني ármyny.

ARMISTICE, متاركة metárekah,
حدنه hadenéh.

ARMOIRE, خزنة khazyn, خزنة
khaznah, خزانه khezánéh, khazánéh,
pl. خزائن khezáyn; دولاب dou-
láb, خريستان khoristán.

ARMOIRES, نيشان علامه a'láméh,
نيشان nyehán.

ARMURIER, سلاججي seláhdjy.

AROMATES, عطر boukhour, عطر
a'ttr, بهار behár, طيوب teyoub.

— Marchand d'Aromates, عطار
a'ttar. (Voy. APOTHIKAIRE.)

AROMATIQUE, عطري o'ttry,
طيب tayeb.

— Odeur Aromatique, ريحة طيبة
ryhéh taybéh.

ARPE, فدآن feddán.

ARPEMENT, قياس qyás, تقدير
teqdyr.

Il a ARPEMENTÉ, قدر قيس qayyas,
قدر qaddar.

ARPEUTEUR, قیاس *qayyas*,
مههندس *mehendess*.

ARQUEBUSE, مكحلة *mekehelah*,
مكحلة *mokélah*, توفنك *toufenk*.

ARQUEBUSIER, توفنكجی *tou-*
fenkidjy.

Il a ARRACHÉ, استصل *éstessal*,
قلع *qalaa*; معط *maat*, نتف *netef*,
زول *zaoual*, *zoual*, زال *zál*, رفد
refad, *rafed*, نهب *neheb*, *nahab*,
خطف *ékhradj*, نثر *nether*,
خطف *kháttaf*.

ARRACHEMENT, استصال *ístissál*,
نتف *nít*, اخراج *ékhradj*, زول *zoul*,
رفد *refd*, *refed*.

ARRACHYD (n. pr.), الرشيد *ér-*
Rachyd.

ARRAGON (province d'Espagne),
ارغون *Argoun*.

Il a ARRAISONNÉ (t. de marine),
نادم *nâdem*, طلب الباسبورت *ta-*
lab él-básbort.

Il a ARRANGÉ, رتب *reteb*, *ra-*
tab, صفق *saff*, رستق *restaq*, ملل
melal, شور *chaouar*, نصب *nassab*,
ندم *nedem*.

— J'ai Arrangé, ملیت *melleyt*.

— Il a Arrangé une affaire,
استعهد *éstâ'hed*.

ARRANGEMENT, ترتیب *tertyb*,
صفق *saff*, pl. صفوف *soufouf*, مله
melléh, *milléh*.

— Arrangement d'une affaire,
معاهد *mo'âhedah*, تاویل *tâouyl*.

— Ils ont pris un Arrangement
entre eux, تناولوا بينهم *tâouelou*
bayn-houm. (Voy. Ils se sont AC-
CORDÉS.)

ARRÉRAGES, باقی *bâqy*.

ARRESTATION, احتباس *îhtibâss*.

ARRÊT (sentence), حکم *houkm*,
hekoum, حکم شرع *houkm chera'*.

— (ordonnance), امر *âmr*, فرض
fard, قضا *qaddâ*, pl. قضیه *âqdyah*,
âqdyéh.

— Il a rendu un Arrêt, قضا
qaddâ.

— Temps d'Arrêt, اقامه *îqâméh*.

ARRÊTÉ (emprisonné), محبوس
mahbouss.

Un ARRÊTÉ. (Voy. ARRÊT, or-
donnance).

Il a ARRÊTÉ (ordonné), امر *âmar*,
âmer, قضا *qaddâ*, قضی *qaddâ*,
قادد *qaddey*, فرض *feradd*.

Il a ARRÊTÉ (fait rester), وقف
ouaqqaf.

Il s'est ARRÊTÉ, وقف *ouaqqaf*,

اقام *éqám*, سكن *saken*, صبر *sabar*,
برك *barak*.

— Arrête-toi! استكن *ésteken*,
اصبر *ósbour*, قف لي *qef l-y*.

— Il s'est Arrêté en chemin,
وقف بالطريق *ouaqaf bi-'t-taryk*,
اقام بالسكده *áqám be-'s-sekkeh*.

— Cette drogue Arrête l'hémor-
ragie, هذا الدوا يقطع الدم *hadá-*
'd-daouá yeqtaa-'d-damm, هذا
يبطل الرعاف *hadá ybattel ér-*
raaf.

— La fièvre s'est Arrêtée,
انقطعت السخونه *énqetaat és-se-*
kihounéh.

ARRÊTE-BOEUF (plante), شبيويق
chebouyq.

ARRHES, عرابون *a'râboun*,
رعبون *raaboun*; سلف *self*.

Il a ARRHÉ, عربن *a'rben*.

L'ARRIÈRE d'un vaisseau, قح
qadj, قح ذا المركب *baubah*,
قح ذا المركب *qatch dê-'l-merkeb*,
موخر ذا المركب *moukhar dê-'l-merkeb*.

EN ARRIÈRE, وارا *ouerá*, وارا
ouará, على من ورا *min ouerá*,
على *a'lä khalf*.

— En Arrière de toi, وراك
ouerak, ورا منك *khalfak*, ورا

ouerá minn-ak, خلف منك *khalf*
minn-ak, على خلفك *a'lä khalf-ak*,
على ظهرك *a'lä dohr-ak*.

ARRIÈRE-FAIX, حولا *houlá*.

ARRIÈRE-GARDE, سحبه ذا العسكر
sahah dê-'l-aasker, الحاله لاخرانيه
él-mehalléh él-ákhraryéh, ذا
موخر *él-moukhar dê-'l-a'sker*.

ARRIÈRE-SAISON, لقيس *leqyss*.

— Fruit d'Arrière-Saison, فاكيه
fakyéh léqysséh, pl. فواكي
feouáky léqysséh.

ARRIMAGE, اصطف *ístif*.

Il a ARRIMÉ, اصطق *éstaff*.

Il est ARRIVÉ, حصل *hassel*,
جا *ouassel*, *ouassal*, *ouessel*, جا
djá, ورد *ouered*.

— Il faut que j'Arrive à la ville
ابتدى نحصل المدينه *bedd-y nehassel él-medy-*
néh qabl él-leyl.

— Il est Arrivé à temps, جافى
djá fy ouaqt-ho.

— Il est Arrivé (échu), اصاب
ássáb, حصل *hassel*, جرى *djerä*,
وضع *oueqaa*, *ouaqè'*, عرض *aaredd*.

— Cela est Arrivé, وقع هذا *hadá*
ouaqa', عرض هذا *hadá aaredd*.

— Vous n'avez pas su ce qui est

Arrivé, وقع ما عرفتموا إيش وقع *má a'raflou' êy-ch ouaqaa*.

— Il peut Arriver que, يمكن
أن يقع الوجود *yemken êl-ouqou' ênn*.

— Que lui est-il Arrivé? إيش
جری له *êy-ch djerä le-ho?*
صار له *êy-ch sár le-ho?*

— C'est ce qui Arrive d'ordinaire,
هذا الجاری غالب *hadá êl-djary
ghaleb*.

— Cela n'est jamais Arrivé, قط
هذا ما جرى هذا *qatt abádán má
djerä hadá*.

— Arrive ce qui pourra! كيف
ما يصير *kif má yssyr!*

ARRIVÉE, ورود *oussoul*,
ouroud, مجي *medjy, megy*.

— A son Arrivée, عند وصوله,
a'nd oussoul-ho.

ARROGANCE, غرور *ghourour*,
مغرورة *maghrourah*, كبرياء *kibryá*.

ARROGANT, مغرور *maghrour*,
متكبر *motkabber*, جعيس *dja'yss*,
ga'yss.

il s'est ARROGÉ, دعا نفسه *da'á
nefs-ho*.

— Il s'est Arrogé l'empire, دعا
في السلطنة *da'á nefsho fy-'s-*
soultanéh.

ARRONDI, محرق *modaouer*,
mokharratt.

Il a ARRONDI, حرق *daouar*,
kharratt.

ARRONDISSEMENT (action d'ar-
rondir), تدوير *tedouyr*.

— (district), ولاية *ouláyéh*.

ARROSÉ, مرسوش *mousqy*,
merchouch.

— Terre Arrosée, مسني *mousny*,
mesney, misny.

Il a ARROSÉ, سقى *saqqü*,
سقى *ésqü*, زاش *râch*,
رش *rachch*.

ARROSEMENT, سقا *ésqá*,
تسقي *tesqyéh*.

ARROSOIR, مرآيشه *moraychéh*.

ARSENAL, دار السلاح *dár ês-*
selâh, خزانة *dár selâh*,
ترصانه *khezonét ês-selâh*,
ترسند *tersânah*.

— Arsenal nautique, منجرة *men-*
djerah.

ARSENIC, شليمان *cheleymán*,
زرنيخ *zernykh*.

ART, صنعة *sena'ah*, صناعات *se-*
nâ'ah, sanâ'ah, pl. صنایع *senâya'*.

— Les Arts mécaniques, صنایع
واطيه *senâya' ouálttyéh*.

— Les Arts libéraux, صنایع عليه *senâya' a'lyéh*, صنایع شریفیه *senâyah cheryfyéh*.

ARTÈRE, عرق *eurq, eeq, aarq*, شریان *cheryân*, pl. شرایین *cherrâym*.

ARTICHAUT, کرشوف *karchouf* (en italien *carcioffo*), خورشوف *kharchouf*, pl. خرشوف *khorchef*; عکوب *a'koub*.

ARTICLE de traité, شرط *chart, chert*, pl. شروط *cheroutt, chouroutt*; فصل *fasl*, pl. فصول *foussoul*.

— de livre, قسم *qesm*, pl. اقسام *âqsâm*; فصل *fasl*.

— de foi, قاعدة الامان *qâ'idèt êl-îmân*, pl. اعتقاد قواعد *qaouâ'id*; اعتقاد *âtîqâd*, pl. اعتقادات *âtîqâdât*.

— de marchandise, جنس *djens, gens*, pl. جنوس *djenouss*; شکل *chikl*, pl. اشکال *âchkâl*.

— Quels Articles tiens-tu? فی ایش من سلعه تخالط انت *fy êy-ch min sela'ah tekhlâtt ênt*.

ARTICULATION (jointure des os), مفصل *mafsâl, mafsall*.

Il a ARTICULÉ, لفظ *lafed, lafezz*.

ARTIFICE (ruse), حيله *hyléh, mkr*

mekr, mekar, mēkar, mekhar, شش gheeh, غر gharr, شیطنه cheyttaneh, تلبيس telbyss.

ARTIFICIEL, مصنع *moussanné*; مصنوع *masnou*, عملی *a'mely*, معمول *ma'moul*, شغل *chaghghal*, معمول بصنعه *ma'mour be-sena'ah*.

ARTILLERIE, مدفع *medfaa, madfa'*, pl. مدافع *medâfè*.

— Commandant de l'Artillerie, واقف على المدافع *ouâqef a'lâ-'l-medâfè*.

Mât d'ARTIMON (mât de l'arrière), الصاری الثالث *ês-sâry êl-thâlith*, الصاری الآخر *ês-sâry êl-âkher*.

ARTISAN, صناع *sânè*, صناع *sannâ*; صناعی *sanâ'adjy*.

— Artisans, اهل الحرفه *êhel êl-horfah*, اصحاب الحرف *âshâb êl-horref*.

ARTISTE, معرف *maaref*.

ARTISTEMENT, بالمعرفه *bê-'l-maarefèh*, بصنعه *be-sena'ah*.

Tu AS, عندك *a'nd-ak* (en s'adressant à un homme); عندك *a'nd-ek*, عندكى *a'nde-ky* (en s'adressant à une femme).

— Tu As deux écus, عندك *a'nd-ak ryaléyn*, ريبالين عندك *a'nd-ak metsqaléyn*, مثقالين.

— As-tu? عندك أي *éy a'nd-ak*, أي عندك *a'nd-ak éy*.

— As-tu de l'argent? عندك *a'nd-ak chy derâhem*, شي دراهم.

— As-tu des dattes? عندك أي *éy a'nd-ak thamr*, ثمر عندك *a'nd-ak chy balaa*, بلع.

— Tu As été, كنت *kount, kont*, أنت كنت *ént kont* (en s'adressant à un homme); كنتي *kounty*, أنت كنتي *énty konty*, أنت كنتي *énti kounti* (en s'adressant à une femme).

— Fille, où As-tu été? يا بنت *yâ bent, konty fééyn*, كنتي فايين *fééyn*?

Il a pris de l'ASCENDANT, تسلط *tessellett*, كبر حاله *raouess*, كبر حاله *kabbar hâl-ho*.

ASCENSION (action de monter), صعود *sa'oud, sou'oud*, طلوع *toulou'*, مصعد *massaad*.

— L'Ascension (fête des chrétiens), عيد الصعود *e'yd ês-sa'oud*, صعود المسيحية *sa'oud êl-Mesyh*.

— L'Ascension de Mahomet, المعراج *êl-mi'radj*.

ASCÉTIQUE, تصعوفي *tessa'oufy*.

ASIATIQUE, شرقي *cherqy*.

ASIE, آسيا *Assyâ*, بلد الشرق *beled êch-cherq*.

— Asie-Mineure, اناطوليه *Anatoulyah*.

ASILE, حرمة *hourmah*.

ASPECT, نظر *nedr, nezr*, تطليع *tettly'*, منظر *monder, monzer*. (Voy.

APPARENCE.)

ASPERGE, سكوم *sehkoum, silkoum*, هليون *halyoun*.

Il a ASPERGÉ, رش *râch*, رش *rachch*.

ASPERSON, مرشده *morachchêh*, pl. مرشات *morachchât*, مرش *me-rach*, قمقم *qomqom*. (Voy. ARROSOIR.)

ASPIC (serpent), أفعى *âfa'â*, أفعى *âfa'ây*, حية *hayêh*, لفعه *le-fa'ah*, حنش *hinch*.

ASPIRANT, طالب *tâleb*.

Il a ASPIRÉ l'air, تنفس *tenef-fes*, تنشق الهواء *tenecheq êl-haouâ*.

— Il a Aspiré à une chose, قصد *qadd*.

طلب *qassad ilä chy*, إلى شيء *talab*, اشتاق إلى *échtâq ilä*.

ASPRES (menue monnaie dont la piastre turque contient 120), أقچه *âqtchah*.

ASSA-FÉTIDA (pl.), خيل *khayl*.

ASSAILLANT, هاجم *hâdjem*, محاصر *mohasser*, زادم *zâdem*.

Il a ASSAILLI, هجم *hadjam*, هجم *hedjem*, هجم *hequem*, غار *hâreb*, غار *ghâr*, حاصر *hassar*, قحم *qaham*, دحر *dahar*.

— Le loup a Assailli le bœuf, اديب قحم على البقر *éd-dyb qaham a'lâ 'l-baqar*.

ASSAISONNÉ, متببل *motabbel*, مطبوخ *matboukh*.

— Mal Assaisonné, مسلووق *maslouq*.

Il a ASSAISONNÉ, طبخ *tabakh*, تبل *tabbel*, توبل *toubel*, دسم *dessem*.

ASSAISONNEMENT, تطيب *tat-tyyb*, طبخ *tabkh*, تربيه *terbyéh*, تبل *tâbel*, pl. توابل *teouâbel*.

ASSASSIN, قاتل *qâtel*, قاتل *qâtil*, pl. قتال *qottâl*.

ASSASSINAT, قتل *qatl*.

Il a ASSASSINÉ, قاتل *qatal*, qatel.

Il a été ASSASSINÉ, قتل *qotel*, انقتل *ênqetel*.

ASSAUT, هجوم *houdjourn*, هجم *hedjmeh*, هجم *hedjmah*, زدم *zedmah*, zedmeh.

— Il a donné l'Assaut, زدم *zedem*. (Voy. Il a ASSAILLI.)

ASSEMBLAGE, جمع *medjmaa*, megmaa (en français megmat, t. de chimie), اجتماع *îdjtimaâ'*, اختلاط *îkhtilât*.

Il a ASSEMBLÉ, جمع *djamaa*, لثم *lamm*.

Il s'est ASSEMBLÉ (il a été Assemblé), اجتماع *édjtama'*, égtema', تجمع *tedjma'*, tegma', تلمم *telemmem*.

— Le conseil s'est Assemblé, اجتماع الديوان *édjtama' d-dyouân*.

— Ils se sont Assemblés, تجمعوا *tedjemma'ou*, تلمموا *telemmemoû*, اجتماعوا *édjtema'ou*.

ASSEMBLÉE, محفل *mohafel*, pl. محافل *mohâfil*; جمع *djema'h*, guema'ah, جماعه *djema'ah*, guema'ah, جمعيه *djema'yéh*, مجالس *mejlis*, medjlis.

— Assemblée de cheyks, مشيخه *mechaykhah*, مشيوخاء *macheyoukhâ*.

ASSENTIMENT, رضا *riddá*.

ASSESEUR (adjoind d'un juge), محضر القاضى *mohadder él-qáddy*.

Il a ASSERVI, أسر *ássar*, فتح *fa-tah*, استعبد *éstá'bed*, غلب *ghalab*.

ASSERVISSEMENT, أسيرة *ássy-réh*, استعباد *ísti'bád*.

ASSEZ, بس *bess*, يكفى *yekfy*, *yekfey*, كفيًا *kafyán*, بالكفايه *bi-l-kefáyéh*.

— C'est Assez, يكفا *yekfá*, *yekfè*, خلاص *yéqadd*, إخلاص *ékhláss*, فضلى *khaláss*, بركة *berekéh*, فددنى *fodd-ny*.

ASSIDU, ممارس *memáress*, مواظب *mouázzeb*, مواظب *mouázzeb*, دأيم *dáym*, مداوم *modáouem*, *modáoum*, ملازم *molázem*.

Il a été ASSIDU, وظب *ouaddeb*, *ouazzeb*, وضب *ouaddab*, دام *dám*, داوم *dáouam*, مارس *mâres*.

ASSIDUITÉ, مواظبه *mouáddebéh*, مواظبه *mouáddebéh*, *mouázzebéh*, مداومه *modáouméh*, ملازمه *molázeméh*, جهد *menlázeméh*, *djehed*, *djehd*.

ASSIÉGÉ, محصور *mahssour*, pl. محصورين *mahssouryn*.

Il a ASSIÉGÉ, حاصر *hassar*, حاصر *hásser*.

ASSIÉGEANT, محاصر *moháasser*, pl. محاصرين *mohásseryn*; محاصر *mohasser*, pl. محاصرين *mohesse-ryn*.

— Les Assiégeants ont levé le siège, المحاصرين تركوا الحصار *él-mohásseryn tarakou 'l-hissár*.

ASSIETTE (plat), صحن *sahan*, pl. صحنون *sohoun*; طبق *tabaq*, صحنه *sohafah*, ستيه *sytyeh*.

— (position), حال *tarh*, طرَح *hál*.

ASSIGNATION, حواله *haouáléh*, نسبة *nisbéh*, تخصيص *tahhssyss*, تعيين *ta'yyn*.

Il a ASSIGNÉ, حوّل *haoual*, نسب *nesseb*.

ASSIMILATION, تمثيل *temthyl*, *temsyl*, تشبيه *techbyéh*.

Il a ASSIMILÉ, شبه *chabbah*, *chebbah*, حسب بحال *hesseb be-hál*.

— Tu Assimiles tous les hommes à toi, تحسب كل الناس بحالك *tehseb koll én-nás be-hál-ah*.

ASSIS, جالس *djalis*, *gális*, قاعد *qá'id*.

Il a ASSIS (placé), وضع *ouad-da'*.

Il s'est ASSIS, قعد *qaad*, جالس *djeless*, *djchiss*, *gueless*, *djaless*.

-- Je suis Assis, انا جالس *aná djális*.

-- J'étais Assis, انا كنت جالس *aná kont djális*.

-- Assieds-toi! اقعد *ôqo'd*.

-- Assieds-toi un instant, اجلس اوكان *édjlis áouekán*.

ASSISTANCE (présence), حضر *houddour*, حضرة *hadderéh*, حضور *houddour*.

-- L'Assistance (les gens présents), جمع الحاضرين *djema'-l-hádderyn*, السامعين *és-sáma'yn*, الوافقين *él-ouáqefyn*.

-- (secours), عونہ *émdád*, اعانه *é'ánéh*, عون *a'oun*, معونه *ma'ounéh*.

ASSISTANT (présent), حاضِر *hádder*, pl. حاضرين *hádderyn*; موجود *moudjoud*, pl. موجودين *moudjoudyn*.

Il a ASSISTÉ (il a été présent), حضر *haddar*, *hadder*.

-- (il a aidé), ساعد *a'án*, اعان *sa'ad*. (Voy. Il a AIDÉ.)

— Que Dieu t'Assiste! الله يساعدك *Allah yssá'ad la-k!*

— Les grands doivent Assister le pauvre, الدولتيه يعضدوا الفقير *éd-douletlyéh ya'ddedou'-l-faqyr*.

ASSOCIATION, شركة *cherkéh*.

ASSOCIÉ, شريك *cheryk*, pl. اشراك *áchrák*.

Il a ASSOCIÉ, شرك *charrak*, اشراك *techárek*.

Il a été ASSOCIÉ, شرك *cherek*, اشراك *éncherek*.

Il s'est ASSOCIÉ, اشرك *échrek*, اشترك *échtérek*.

ASSOMMÉ, رَضَّ *radd*.

-- L'archer a Assommé les paysans à coups de bâton, القواس رضَّ الفلاحين بالعصايه *él-qaouás radd él-felláhyn be'-l-a'ssáyéh*.

L'ASSOMPTION (fête des chrétiens), عيد مريم *e'yd Meryam*, عيد مريم *e'yd él-a'drá*, عيد ذا لالا *e'yd dê lélé Meryem*, عيد مريم *e'yd és-séydéh*.

Bien ASSORTI, متكفَى من كل شى *motkassy min koll chy*.

Il a ASSORTI, اتبعص *kaffá*, اتبعص *étbaadd*.

ASSORTIMENT, تَبَعِص *teba'ydd*.

— Assortiment de marchandises, تبعاى البضاعة *teba'ydd el-boddá'ah*.

— Des Assortiments, اجناس *édjnás*, انوا *énouá*.

ASSOUPÍ, نعسان *naassán*, pl. نعاىن *naasányn*; ناعس *ná'is*, مستنيم *mostenym*, *mostenaym*.

Il s'est ASSOUPÍ, نعس *naass*, كبا *kabá*, استنعس *éstena's*, استنام *ésténám*.

Il a ASSOUPÍ, طفى *tafá*, *tafey*, طفا *tafá*.

ASSOUPISSEMENT, نعس *ne'ess*, نوم *noum*, *naum*.

Il a ASSOUPÍ, لىن *leyyen*.

Il a ASSOURDI, صور *saouar*.

ASSOUVI, شعبان *chaba'án*.

Il a ASSOUVI, اشبع *échbaa*.

— Il a Assouvi ses désirs, اشبع *échba' chehouát-ho*, تبسع *tabaa chehout-ho*.

— Il a été Assouvi, شبع *choubé'*, *chabaa*.

Il a ASSUJÉTI (soumis). (*Voy.*

Il a ASSERVI.)

— (attaché, affermi). (*Voy. ces mots.*)

— (forcé), الزم *élzem*.

— Ils se sont Assujétis à cela, الزموا حالهم بهذا *élzemoû halhoum be-hadá*.

— Nous ne voulons pas nous Assujétir à cela, ما نريد نقييد *má neryd neqyyd nefous-ná fy hadá*.

ASSURANCE (certitude), اعتماد *é'timád*.

— (hardiesse), جسارة *djessáreh*, قوة *qououéh*.

ASSURÉ (affermi), ثابت *thábet*.

— (certain), صحيح *sahyh*, محقق *ámyn*, مقرر *moqerrer*, mohaqqueq.

Il a ASSURÉ (affermi), قوى *qaouä*, *qaouey*. (*Voy. Il a AFFERMI.*)

— (certifié), يقن *yeqqen*. (*Voy. Il a AFFIRMÉ.*)

Il est ASSURÉ (affermi), ثبت *thobet*, *thebet*.

— (certain), نيقن *teyeqqen*, تحقق *tehaqqeq*.

— Je suis Assuré qu'il l'a frappé, صح عندى ان ضربه *sahh a'nd-y énn darab-ho*.

ASSURÉMENT, ظغرى *doghry*,

بصحيح be-'s-sahyh, بالصحيح be-sahyh.

ASSYRIE (pays d'Asie), بلاد اثور belád Athour, belád Assour.

ASSYRIEN, اثورى áthoury, ássoury.

ASTHMATIQUE, ضايق النفس dáyq én-nefs, حاشيان háchyán.

— Il est Asthmatique, حشى háchä, hachey.

ASTHME, ضيق قدفه qadsah, ضيق deyq én-nefs, dyq én-nefs.

ASTRE, نجم nedjm, negm, nidjm, pl. نجوم nedjoun, negoum, nou-djom, nougoum, نجم noudjm, nougm; كواكب koukáb, pl. كواكب keouákeb; نجمه nedjméh, nigméh.

Il a ASTREINT, جبر zaouar, جبر djebber.

ASTROLABE, اسطرلاب ástorláb, oustourláb, حنايه henáyéh.

ASTROLOGIE, منجمه mendjeméh, moundjeméh, علم النجوم e'lm én-nedjoun, علم التنجيم e'lm ét-ten-djym.

ASTROLOGUE, منجم moundjem, mounegguem, فلنكى feleky.

ASTRONOME. (Voy. ASTROLOGUE.)

ASTRONOMIE, علم الفلك e'lm él-felek, هندسه hendesséh, هيه hayéh, هيه hayéh. (Voy. ASTROLOGIE.)

ASTUCE, حيله héyléh.

ASTUCIEUX, حيل héyl, اهيل áhyl.

ATELIER, معمرة maamerah, دار العمل dár él-a'mel.

— Atelier de taneur, دار الدبع dár éd-dabgh, dár éd-dabagh.

— Atelier monétaire, دار السكه dár és-sikkah (d'où vient sequin).

— Atelier de constructions maritimes. (Voy. ARSENAL.)

ATLAS (montagne d'Afrique), جبل درن djebel Deren, درن Deren, جبل Djebel.

ATMOSPHERE, فلك felek, pl. افلاك áflák, éflák, هوا haouá.

ATÔME, درة derréh, شمه ehem-méh, غبرة ghaberah, pl. غبار ghobár.

ATOUR, زينه zéynéh, pl. زينات zeynát; زخرفه zakh-refah, مرقده mérouaqéh.

Une ATTACHE, ربط rabt, بند band, زر zerr.

— Une Attache de chameaux, كركرة kirkeréh, kurkiréh.

ATTACHÉ, مربوط *marboult*, معلق *mo'allaq*.

Il a ATTACHÉ, ربط *a'llaq*, ربط *rabatt*, كزق *kazaq*, جمع *djama'*, *djema'*, لئز *lazz*.

Il s'est ATTACHÉ. (*Voy.* Il a ADHÉRÉ.)

— (au figuré), تعلق *te'llaq*, تقرب *teqarreb*, غوى خطرهُ *ghaouä khattr-ho*.

— Attachez-vous à la vertu, اتقربوا للفصل *étqarrebou li-'l-faddl*.

— Il se l'est Attachée (au figuré), حاشيتها *damm ülä hä-chyét-hä*.

— Le général se l'est Attaché et l'a comblé d'égarde, ضمة الجنرال *damm-ho-'l-djénéral ülä hächyét-ho ou-ékrem-ho*.

ATTACHEMENT (affection). (*Voy.* AMITIÉ.)

— (action d'attacher, lien), علاقه *a'llaqah*, ربطه *rebtah*, ربط *rabt*.

ATTAQUANT, حارب *gházy*, غازی *háreb*.

ATTAQUE (s. f.), محاربة *mohárebé*, منازعه *mounazá'ah*, هجوم *hou-djourn*, تسخير *teskhyr*, حله *hamléh*, غزوة *ghazaouéh*. (*Voy.* ASSAUT.)

ATTAQUÉ, مغزو *maghzou*.

Il a ATTAQUÉ, غزا *ghazá*, سخر *sakhar*, نازع *názaa*, حارب *háreb*, نقرز *hadjan*, حوش *haouach*, ناقز *naqqaz*.

— Il m'a Attaqué le premier, هو *hou naqqaz-ny be-'l-aouel*.

— J'ai Attaqué l'ennemi, غزوت العدو *ghazeouét él-adou*.

— Nous avons Attaqué vivement, غزونا شدا *ghazaouná chiddán*.

— Vous Attaquerez aujourd'hui, تغزوا النهارده *teghzoué én-nahár-déh*.

— Attaque! (impérat.), اغزى *oghzy*, *éghzy*.

Il est ATTAQUÉ, بيغزى *byogh-zey*.

— Il a été Attaqué d'une maladie, هو ابتلا بالوجعه *hou ébtelá bi-'l-oudja'ah*.

— Il est Attaqué de pulmonie, هو بيستجس في وجع الريد *hou byestahass fy oudja-'r-ryéh*.

Il a ATTEINT, باغ *balagh*, لحق *lahaq*, طال *tál*, حصل *hassel*, جلب *djalab*, نال *nál*.

— Je ne puis pas y Atteindre,

هذا ما أقدر أطول الى هذا
átoul îlä hadá.

— Il a Atteint le but, صاب
 نشان *sáb nichán.*

— La science ne s'Atteint pas
 avec le désir, العام لا يبلغ بالتمنى
êl-e'lm lá youblegh be-'t-temounny.

Il a ATTELÉ des bœufs, اقرن
 eqren.

Il a ATTENDRI, رقی *raqq*, لين
leyyen, مستخف *sakhkhaf*.

ATTENDRISSANT, مستخف *mo-*
sakhkhaf.

ATTENDRISSEMENT, تليسين *te-*
leyyen, رقده *tessekhhhyéh*, رقده
reqqéh, riqqah.

Il a ATTENDU, انتظر *éntedar*,
 استنظر *éstandar*, استناني
éstánä, استناني *éstännä*, *éstënnä*,
 استنا *éstannä*, صبر *sabar.*

— Attends! (impérat.), استتى
éstannä! ósbour!

— Pourquoi m'as-tu laissé Atten-
 dre? علايش خليتنى استنا
khalleyt-ny éstanné?

— Attends jusqu'à demain, اصبر
 حتى غدوة *ósbour hattä ghadouéh*,
 قق الى بكرة *qeff îlä bokrah.*

— Attends un peu, اصبر شويه

ósbour chouyéh, طول روحك *tououl*
 روحك *rouh-ak*, شويه *ta'ouaq*
choyéh.

— J'Attends qu'il vienne, انا
 قاعد فى انتظاره *ênâ qâ'id fy inti-*
dâr-ho.

— Nous vous avons fait Attendre,
 عوقناكم *a'oueqnâ-koum.*

— Il m'a fait Attendre à la porte
 pendant trois heures, وقفنى على
 ثلاث ساعات بابه *ouaqqaf-ny a'lâ*
bâb-ho thelath sâ'ât.

— Il s'Attend à cela, هو مترجى
 فيه *hou meterdjy fy-hi.*

ATTENTAT, اثم *âthem*, نفاق
nesâq, جور *djour*, مجاسرة
modjós-seréh, تجسس *tedjessour.*

ATTENTE, انتظار *întidâr, întizâr*,
 امل *âmil*, تاميل *tâmyl.*

— Frustré dans son Attente,
 خايب من امله *khâyb min âmil-*
ho; مايس من تامله *mâys min tâ-*
mil-ho.

Il a ATTENTÉ, تجاسر *tadjâs-*
ser.

ATTENTIF, مقيد *mouqayyed.*

ATTENTION, بال *bâl*, نصته *nes-*
téh, تقيد *teqayyed*, تقيد *teqyd*,
 دقة *deqqéh, diqqéh.*

— Il a fait Attention, نصت nessel, صغا saghá, ردّ بال redd bál.

— Faites Attention! اعطوا نصته á'ttoù nestéh!

— Ce discours mérite Attention, هذا القول استاهل ردان البال hadá-'l-qoul éstáhel redán él-bál.

Il a ATTÉNUÉ, سحق sahaq.

ATTESTATION, شهادة chehádéh, تشهاده techehádéh, مشهاده mechehádéh, إعلان ê'lán.

Il a ATTESTÉ (rendu temoignage), شهد chahad.

Il a ATTESTÉ (pris à témoin), استشهد éstachehad.

— J'Atteste Dieu et son prophète, نستشهد الله ورسوله Allah ou-ressoul-ho.

— Il a Attesté les assistants, طلب الشهادة من الواقفين êch-chehádéh min él-ouâqefym.

ATTIÉDI, فاتر fátir.

Il a ATTIÉDI, فتر fattar.

Il s'est ATTIÉDI, فتر fatar, fetter.

— (au figuré), ارتخا értekhá, تكاسل tekâssel.

ATTIRAIL, آلات álát, تدارك te-

dárouk, ثقّل teqel, حوايج haouâydj, مهمات mohimát.

Il a ATTIRÉ, جذب djeleb, جذب djedeb, djezeb, لقط laqatt.

Il a été ATTIRÉ, اجتذب édjtdeb.

— L'aimant Attire le fer, المغناطيس يلتقط الحديد él-maghnâttys yelqolt él-hadyd.

Il a ATTISÉ le feu, علق النار a'llaq ên-nâr, ولىع chaal, ouel-laa.

ATTITUDE, وضع ouddè', حال hâl, قيام qyám.

ATTOUCHEMENT, لمس mess, لمس lemes, lems, دقر daqr, deqr.

ATTRAIT, جذب djedeb, جذب djedb, سحب sehb.

Il a ATTRAPÉ (atteint). (Voy. ce mot.)

— (pris), قبض messek, قبض qabedd, أخذ ákhad.

— (abusé), قبش qabach, غمر ghammar, غر gharr.

— Tu m'as Attrapé par tes paroles, أنت رميتني في الكلام ént remeyt-ny fy-'l-kelám, مسكتني في كلامك messekt-ny fy kelám-ak.

ATTRAYANT, جذاب djádib, جذاب djázib.

ATTRIBUÉ, منسوب *mansoub*,
مختص *mokhsouss*, مخصوص
makhsouss, خاصي *khássy*.

Il a ATTRIBUÉ, نسب *nesseb*.

Il s'est ATTRIBUÉ, دعا نفسه *da'a nafs-ho* l...

ATTRIBUT, صفه *siféh*, صفة *sefféh*,
pl. صفات *seffát*.

ATTRIBUTION, نسبة *nesbéh*.

ATTRISTÉ, حزين *hazeyn*,
محروق *mahrrouq*.

Il a ATTRISTÉ, حرق *haraq*,
حزن *hazzan*. (Voy. Il a AFFLIGÉ.)

Il s'est ATTRISTÉ. (Voy. Il s'est
AFFLIGÉ.)

Il a ATTRROUPÉ, جمع *djema*,
دعا *da'a*. (Voy. Il a ASSEMBLÉ.)

Il s'est ATTRROUPÉ. (Voy. Il s'est
ASSEMBLÉ.)

ATTROUPEMENT, جميعه *djemy'ah*,
قوم *qaoum*, *qoum*, *qaum*.

AU (art.), الى *ilá* الى *ilá*-
l...; — Au père, للاب *li-'l-áb*; —
Au fils, للابن *li-'l-ébn*.

— Au-dessus, على *a'lä*, فوق
fouq, *fauq*, *fauq*, من فوق *min*
fouq, *min fouq*, *min fouq*.

— Au-dessous, تحت *taht*, من
تحت *min taht*.

— Au loin, بعيد على *a'lä ba'yd*.

— Au dehors, خارج *kháredj*,
بأ *barrá*, على بأ *a'lä barrá*.

AUBE (vêtement sacerdotal),
كتونه بيضا *kissouah bayddá*,
kettounéh, pl. كتونات *kettounát*.

AUBE du jour, وجبة الصبح
oudjhét és-sobh, شق الفجر *cheqq*
él-fedjr, طلوع الضو *toulou' éd-daou*.
(Voy. AURE.)

AUBERGE, فندق *fandaq*, *fon-*
daq (en ital. *fondaco*), منزل *menzel*,
حانوت دار النزل *dâr én-nouzoul*,
hánout.

AUBERGINE, بد نجان *bedendjân*,
bedengán, بد نجال *bedendjâl*.

AUBIFOIN, احبيبور *áhbeybbour*,
بأعمان *bella'mán*.

AUCUN, ما احد *má áhed*, *má*
áhd, لا احد *lá áhd*.

— Aucun des ennemis ne s'est
rencontré devant nous, ما عرضنا
احد من العدو *má a'redná áhd*
min él-a'dou.

AUCUNEMENT, أبدا *abadán*, لا
حتى شئ *lá-ouássel*, حتى شئ
hattá chy, أصلا *áslán*, أصلا *áslá*.

AUDACE, جرأة *djerráh*, جساره
djessaréh, وقاهه *ouqáhah*.

AUDACIEUX, جرر جسر djessour, جزر
djeriz, مزرزر mozerzer.

AUDIENCE, نصته nistéh.

— Audience d'un magistrat,
ديوان dyouán, ركاب rikáb.

— Il a donné Audience, نصت
nassat, عطا نصته a'ttá nistéh.

— Il a refusé Audience, ابي
النصته abä-'n-nistéh.

AUDIENCIER, محضر mohddar.

AUDITEUR, سامع sâmé', حاضر
hádder, pl. حاضرين hádderyn.

AUGE, حوض houdd, haoudd,
تكته teknéh, جرن djourn, pl. اجران
ádjérán; بركه borkéh, pl. برك
borq.

AUGMENTATION. (Voy. ACCROIS-
SEMENT, ADDITION.)

Il a AUGMENTÉ (v. a.). (Voy. Il
a ACCRU.)

— (v. n.), نشأ nechá. (Voy. Il
s'est ACCRU.)

— Le vent Augmente, يتور الهوا
ytour êl-haouá.

AUGURE, فال fál, بخت bakht,
علامه a'láméh.

— Bon Augure, بخت مليس
bakht melyh, فال طيب fál tayeb.

— Mauvais Augure, فال وحش

fál ouahéç, بخت اسود bakht
ássoued.

— Il a tiré Augure, قول faouel,
استقول éstafaouel.

AUGUSTE, عزيز a'zyz, جليل
djelyl.

AUGUSTE-CÉSAR (nom propre),
اوغسطس قيصر Aoughostos-Qays-
sar.

AUJOURD'HUI, اليوم êl-youm,
النهاري én-nahar déh.

— Dès Aujourd'hui, من اليوم
min êl-yaum, حال من min hál.

— Jusqu'à Aujourd'hui, الى اليوم
ilä êl-youm, الى يومنا هذا ilä
youm-ná hadá.

AUMÔNE, صدقه sedqah, sada-
qah, pl. صدقات sadaqât, زكاة ze-
kâh, زكاة zekât, زكوة zekouah, حسنه
hesnéh.

— Il a fait l'Aumône, تصدق
tessaddaq, زكاة zaká.

— Il a demandé l'Aumône, شحذ
chahad, استعطا ésta'ttá.

— Il a refusé l'Aumône, خييت
khayyét.

AUMÔNIER (qui fait l'aumône),
متصدق metsaddeq, متزكي met-
zakky, معطى الصدقه moatty-'s-

sedqah, معطى الزكاة *maatty'-z-zekáh.*

AUNAGE, قياسه *qyás,* قياسه *qyásséh.*

AUNE, ذراع *derá'a,* pl. اذرع *ádra', ádrou',* بيك *pyk.*

— Combien d'Aunes a-t-il de longueur? كم ذراع طوله *kam derá' toul-ho?*

— Demi-Aune, نصف الذراع *nousf éd-deráa',* ذراع نصف *nouss derá'.*

— Quart d'Aune, ربع الذراع *roub' éd-deráa'.*

— Une Aune et demie, ذراع ذراع ونصف *deráa' ou-nousf,* ذراع ونصف *derá' ou-nouss.*

— Trois quarts d'Aune, ثلاث ذراع *thelath érba' 'd-deráa'.*

Il a AUNÉ, ذرع *qaddar,* قدر *daraa,* قاس *qás.*

AUPARAVANT, من قبل *qabl,* من قبل *min qabl,* بالاول *bé-'l-áouel,* اولاً *áouelán,* اولاً *áoulán,* مقديماً *meqdamán,* قبايله *mouqaddemán,* قبايله *qabáylah,* اقبايله *qabayl,* سابقاً *áqbáylah,* سابقاً *áqbáyl,* سابقاً *sábeqán.*

— Comme nous avons dit Auparavant, كما ذكرنا سابقاً *kamá zek-ker-ná sabeqán.*

— Longtemps Auparavant, في ما سالف *fy má sálef.*

AUPRÈS, عند *a'nd,* نحو *nahou,* جنب *qáryb,* قريب *yeqyn,* قدام *be-djánb,* بجانب *djamb,* في قرب *fy qorb,* قرب *qorb.*

— Auprès de moi, عندي *a'nd-y,* جنبى *djamb-y.*

— Il a du crédit Auprès des grands, له داله عند الاكابر *le-ho dá-léh a'nd él-ákáber.*

Il AURA, يكن عنك *yekon a'nd-ho.*

— Elle Aura, يكن عندها *yekon a'nd-há.*

Le doigt AURICULAIRE, الصبع الصغير *és-saba' és-saghyr.*

AUORE, صباح *sabbáh,* صبح *sobh,* فجر *feger, fedjr,* طلوع الشمس *toulou-'ch-ehems,* طلوع الشمس *toulou' dé-'ch-ehems,* طلوع الفجر *toulou' él-fedjr,* طلوع النهار *toulou-'n-nahár,* طلوع الفجر *tela-'l-fedjr,* طلوع النهار *tela-'n-nahár.* (Voy. AUBE du jour.)

— Du couchant à l'Aurore, من الشرق الى الغرب الى الشرق *min êl-gharb êlâ-'ch-cherq.*

AUSPICES. (Foy. AUGURE.)

— (protection), جيرة *djyréh.*

— Sous vos Auspices je suis tranquille, في جيرتكم انا امين *fy djy-rét-koum ênâ âmyñ.*

— Jour d'heureux Auspices, يوم مبارك *youn mobârek,* يوم مبارك *yaum êmbârek.*

AUSSI, ايضاً *âyda-* كما *kemân,* ايضاً *âyda-* دان *dân,* يضان *yddân,* انيت *ênnyt,* كماذا *kemânâ.*

— Il est Aussi grand que moi, طولهُ قدي *toul-ho qadd-y.*

— Aussi peu que tu voudras, قَدَّ ما تريد قليل *qadd mâ teryd qalyl.*

— Deux ou trois fois Aussi grand, قَدَّ طريقيين او ثلاثة *qadd-ho taryqyn áou thelâthêh.*

AUSSITÔT, في الساعه *fy-'s-sâ'ah,* على الطريق *dêb-êt-taryq,* على غفله *a'lâ ghaflêh,* على غارده *a'lâ ghârredah,* دغيا *daghyâ,* داب *dêb,* دبا *debâ,* من داب *min-dêb,* انداب *în-dêb,* داب عاد *dêb-a'ad,* من داب بعد *min dê baad,* من داب

عاد *min dêb a'ad,* بساعته *be-sâa't-ho,* في الحال *fy-'l-hâl.*

— Il s'en ira Aussitôt, دبا يمشي *debâ yemchy.*

— Je suis arrivé Aussitôt que toi, وصلت سوا مثلك *ouasselét saouâ methl-ak.*

— Aussitôt après, من داب فوق *min dêb êl-fouq.*

AUSTÈRE, عابس *aâbess.*

AUTAN (vent du midi), جنوبي *djenouby.*

AUTANT, قدر *qadr, qadar,* قَدَّ *qadd,* قَدَّ ما *qadd mâ.*

— Autant que moi, قَدِّي *qadd-y.*

— Autant que toi, قَدِّك *qadd-ak.*

— Autant que lui, قَدِّه *qadd-ho;*

— Autant qu'elle, قَدِّها *qadd-hâ.*

— Autant de vin que d'eau, قَدَّ النبيد قَدَّ المويده *qadd ên-nebyd qadd êl-moyêh.*

— Autant que je le pourrai je te servirai, قَدَّ ما اقدر اقضى حاجتك *qadd mâ âqdar âqdey hâdjét-ak.*

— Autant je suis obligé, Autant tu es vilain, قَدَّ انا كريم *qadd ânâ kerym,* قَدَّ انت غشيم *qadd ânâ kerym, qadd ênt ghâchym.*

AUTEL, محراب *mihráb*, pl. محارب *meháreb*; مذبح *medbah*, pl. مذابح *medábéh*; تبليط *teblytt*, plur. تباليط *tebálytt*.

AUTEUR, مؤلف *mouâllef*, *moâllef*, pl. مؤلفين *moâllefyn*; مصنف *mossannef*, pl. مصنفين *mossannefyn*.

— Il est l'Auteur de la querelle, هو بعث الشاعاطه *hou baath éch-châmáttah*, منه الاختصام *min-ho-'l-ikhhtissám*, هو مبتدى الخصم *hou mobtedy-'l-khesm*.

AUTHENTIQUE, صحيح *sahyh*, محقق *mohaqqeq*, مشور *mechour*.

AUTHENTICITÉ, تحقيق *tahqyq*, حقه *haqqah*.

AUTOMNE, فصل خريف *kharyf*, فصل ذا الخريف *fast dé-'l-kharyf*.

— Fruits d'Automne, خرفيه *kharfyyah*, *kharfyyéh*.

Il a AUTORISÉ, ثبت *thebbét*, قوض استحسن *éstahssen*, *éstahssan*, faouadd, سجل *sedjdjel*, نفد *nef-fed*.

AUTORITÉ, دولة اقتدار *iqtidár*, دوله *doulah*, *douléh*, استقلال *ístiqlál*, قيمه *qeyméh*, *qeymah*, صوله *soulah*, قدره *qaderéh*.

AUTOUR, حول *houl*, *haoul*, دور *daouar*, *daour*, *dour*, باطراف *b-átráf*.

AUTOUR (oiseau), نسر *nesr*, *nisr*.

AUTRE, آخر *ákher*, *ákhar*, pl. اغير آخرين *ákheryn*; غير *ghayr*, pl. اغير *ághyár*.

— L'un et l'Autre, اثنين هم *éthneyn houm*, هما اثنين *éthnéyn houmá*.

— Il n'y a pas d'Autre Dieu que Dieu, لا اله الا الله *lá ilah éllá Allah*.

— Les Autres hommes, بقيه *baqyét én-nás*.

— Nous attendions d'un jour à l'Autre, من يوم الى يوم كتا *min yaum ilä yaum konna mostanderyn*.

— Donne-m'en encore une Autre, اعطينى واحد اخر *á'tty-ny ouâhed ákher*.

— Ils s'aident l'un l'Autre, يصاعدوا بعضهم بعض *yssá'dou baadd-houm baadd*.

— Les uns sont riches, les Autres sont pauvres, البعض غنيين والبعض فقرا *él-baad ghanyyn ou-él-baad foqará*.

— Autre chose est de dire, Autre chose de faire, الحديث شى الحديث شى *él-hadyth chy ou-él-feel chy.*

AUTREFOIS, سابقاً *sâbeqân*, فى سابق من قديم *fy-'s-sâbeq*, فى أول الزمان *fy âouel êz-zemân*, قبائل *qabâyl*, قبائله *qabâylah*, قبائله *âqbâyl*, قبائله *âqbâylah.* (Voy. ANCIENNEMENT, ANTÉRIEUREMENT, AUPARAVANT.)

— Il y avait Autrefois, كان قديم الزمان *kân fy qadym êz-zemân*, قديماً كان *qadymân kân*, فى زمان القديم كان *fy zémân él-qadym kân.*

— Une Autre fois, نوبه غيره *nou-béh ghayrah*, نوبه اخرى *noubét ôkhrâ*, مرة اخرى *marrat ôkhrâ*, طريق اخر *taryq âkher.*

AUTREMENT, غيراً *ghayrán.*

AUTRICHE, اوستريا *Aoustryá.* (Voy. ALLEMAGNE.)

AUTRICHIEN, اوستريانى *âoustryány*, اوسترى *âoustryy.* (Voy. ALLEMAND.)

AUTRUCHE, نعام *na'âm*, نعامه *na'âméh*, نعمه *na'méh*, pl. نعم *na'm.*

— Plumes d'Autruche, ريش *rych na'âm.*

AUTRUI, غريب *gharyb.*

— Le bien d'Autrui, الرزق *ér-rezq él-gharyby.*

— Ce que tu ne désires pas pour toi, ne le désire pas à Autrui, شى ما تريد لنفسك لا تريدك لغيرك *chy má teryd li-nefs-ak lá teryd-ho li-ghayr-ak.*

AUX (art.), لل *li-l....*

— J'ai dit Aux domestiques, قلت لخدم *qolt li-l-khoddâm.*

— Montre la place Aux maçons, ارى المطرح للبتايين *ôry-'l-matrah li-l-bênnâyyn.*

AUXILIAIRE, ناصر *nâsser*, pl. انصارين *nâsseryn*, انصاريه *ânsâ-ryéh.*

— Armée Auxiliaire, عسكر *a'sker él-îmdâd.*

IL AVAIT, كان عنك *kân a'nd-ho*, كان له *kân le-ho*; — elle avait, كان لها *kân a'nd-hâ*, كان عندهم *kân le-hâ*; — ils avaient, كان لهم *kân a'nd-houm*, كان لهم *kân le-houm.*

— Il avait beaucoup d'Argent, كان عنك فلوس كثير *kân a'nd-ho felous kethyr.*

— Il Avait été, قد كان *qad kán*, هو كان *qad kán hou*, هو كان *hou kán*; — elle Avait été, قد كانت *qád kánét*, هي كانت *hy kánét*, هي كانت *hya kánét*.

— J'Avais été, كنت *kont*, كنت *kount*, انا كنت *áná kont*; — tu Avais été, أنت كنت *ént kont* (en s'adressant à un homme), أنتي كنتي *énty konty*, أنت كنت *énti konti* (en s'adressant à une femme); — ils Avaient été, قد كانوا *qad kánoú*, هم كانوا *houm kánoú*.

AVALÉ, سفوف *sefouf*.

Il a AVALÉ, بلع *belaa*, بلاء *bala'*, كرع *ebtela'*, ابتلع *ebtela'*, كرع *djeraa*, كرع *kara'*, كرا *hera'*, سقى *saff*, سقى *seff*, شرق *charaq*, زاط *zalatt*, كبع *keba'*.

— Il nous faut Avaler le calice de l'adversité, كاس المصايب لا بد *kás él-mossáyb lâ bodd nete-djera'ho*.

AVANCEMENT (progrès), اقبال *iqbál*.

Il a AVANCÉ, قبل *qabal*, قبل *qabel*, قدم *qadam*.

— Il a Avancé de l'Argent, دفع فلوس *defaa felous*.

Il s'est AVANCÉ, قدّم *qaddam*,

تقدّم *teqaddam*, جانب *djáneb*, جنب *djaneb*.

AVANIE, هوانه *haouánéh*, بلص *bouls*, pl. بلوص *boulouss*, افترا *iftirá*.

— Il a fait une Avanie, بلص *balass*, تهاون *taháouen*.

— Qui fait une Avanie, مهاون *maháoun*, هاواني *háouány*.

AVANT, قبل *qabel*, قبل *qabl*.

— Avant toi, قبل منك *qabl minn-ak*.

— Trois heures Avant dîner, قبل الغدا بثلاث ساعات *qabl él-ghodá be-theláth sa'át*.

— Avant cela, قبایل *qabayl*.

— Avant que, ما قبل *qabl má*, قبل ما *qabl-má*, ان قبل *qabl én*.

— Avant que tu viennes, ما قبل *qabl má tedjy*, قبل ما *qabl má teguy*.

— Plus Avant, زد *zid*, زيد *zyd*.

— L'Avant du vaisseau, مقدم *moqdem dé-l-merkeb*, ذاك المركب *brouah*, بروة *broouah* (en espagnol *proa*).

AVANTAGE, منفعة *menfa'ah*, نصيب *nessyb*, فایده *fáydeh*, pl. فوايد *faouáyd*.

— Ce marchand a tiré de l'Avan-

tage de son voyage, هذا التاجر hadá-'t-tágir éfyd
من مسافرتة min mosaférét-ho.

Il a AVANTAGÉ, نواف naouaf.

AVANTAGEUX, مفيد náfé', نافع
mofyd.

AVANT-COUREUR, مخبر molhab-
ber, مبشر mobachchir.

AVANT-GARDE, عسكر القدامى
a'sker él-qouddámy, وجهة العسكر
oudjhét él-a'sker, طليعه ذا العسكر
taly'ah dé-'l-a'sker, الحمله الاولى
él-mehallah él-áoulyah.

AVANT-HIER, قبل البارح qabel
él-bárah, أول البارحين áouel él-
bárahéyn, أول أمس áouel émess,
أول امبارح áouel émbárah, لأول
البارح él-áouel él-bárah, لأول
البارح li-áouel él-bárah.

AVANT-MUR, السور البرانى es-
sour él-barrány.

AVARE, بخيل bakhyt, pl. بخال
bokhál, بخلا bolhlá; شحيح chahyh,
pl. شحاح choháh; خسيس khas-
syss, طامع támé'.

AVARICE, بخل bokhl, شح chéhh,
chahh, شحح chahah.

AVARIE, ضرر darar, زيان zyán,
نقسه noqsah.

AVEC, مع ma', ويا ouyâ, oueyâ,
وايا ouéyâ, بـ be..., bi....

— Avec moi, معي ma'-y, وياي
ouéyâ-y.

— Avec toi, معك ma'-ak, وياك
ouyâ-ak (en s'adressant à un
homme); معكسي ma'-ky, وياكسي
ouéyâ-ky (en s'adressant à une
femme).

— Avec lui, معه ma'ho, وياها
ouéyâ-ho; — avec elle, معها ma'-
há, وياها ouéyâ-há.

— Avec nous, معنا ma'nâ, وايانا
ouéyâ-nâ.

— Avec vous, معكم ma'-koum,
واياكم ouéyâ-koum.

— Avec eux, avec elles, معهم
mâhoum, وياهم ouéyâ-houm.

— Viens Avec moi, طالع اويای
tálé' ouéyâ-y.

— Avec qui étais-tu là? مع من
كنت انت هناك ma' men kont
ént henák?

— Il l'a frappé Avec un bâton,
بعضايه darab-ho be-a's-
sâyéh.

— Avec peine, محال mouhál,
بالمشقة bi-'l-mouchaqqah.

AVELINE, فندق fondoq, بندق

bendoq, زلزال لوز *zelzál louz*, زلز
الوز *zelz él-louz*.

AVÈNEMENT, ورود *toulou'*,
ouroud.

— Avènement au trône, جلوس
djelouss, *djoulouss*.

L'AVENIR, الزمان المضارع *éz-*
zemán él-moddâré'.

— A l'avenir, لقدام *li-qoddám*,
حيننا *heyná*.

AVENTURE, واقعه *ouâqa'ah*, pl.
وقاييع *ouqâya'*, قضا *qaddá*.

AVÉRÉ, مثبتت *tehaqqyq*, مثبتت
mathabbet, مشبوت *mechbout*,
محقق *mohaqqeq*.

Il a AVÉRÉ, تحقق *tehaqqaq*,
ثبتت *thebbet*, سجل *seddjel*, *seggel*,
segguel.

— On a Avéré qu'il avait tué,
ستجلوا عليه أنه قتل *seddjelou à'lay-*
hi êne-ho qatel.

AVERSE, مطر *mattar*, pl. امطار
âmtâr, شطا *chittá*.

AVERSION, نفرة *nefréh*, كره *kerh*,
إكراه *ékráh*, *îkráh*, بغض *baghd*,
بغضه *baghdah*, قرف *qerf*, كراهه
keráhah.

— Il a eu en Aversion, قرف
qarref. (Voy. Il a ABHORRÉ.)

— Je l'ai en Aversion, كرهت
نفسى منه *kerehet nefs-y min-ho*,
قلبت نفسى عنه *qalebet nefs-y*
a'n-ho.

Il a AVERTI, خبر *âkhbar*, خبر
khabbar, أعلم *â'lem*, نسخ *nasséh*,
nassah.

AVERTISSEMENT, خبر *khabar*,
khaber. (Voy. ANNONCE et AVIS.)

AVEU, اقرار *îqrâr*, *éqrâr*, اعتراف
î'tirâf.

AVEUGLE, اعمى *â'mmä*, اعمى
â'mä, اعمأ *â'má*, عمى *a'mä*, pl.
عمأ *eu'má*, عميان *o'myán*, *ou'myán*,
ضريير *daryr*, pl. ضرييرين
daryryn.

— L'hôpital des Aveugles, دار
العميان *dâr él-ou'myán*.

— Il a feint d'être Aveugle,
نعامى *tea'âmä*.

Il a AVEUGLÉ, اعمى *â'mey*,
اعمأ *â'má*.

AVEUGLÉMENT, عماوة *a'mâouéh*.
Vous AVEZ, عندكم *a'nd-koum*.

— Certes vous Avez raison, ان
عندكم الحق *énn a'nd-koum él-haqq*
(mot à mot : chez vous est le droit).

— Vous avez été, كنتم *kontoum*,
كنتوا *koutoum*, كنتوا *koutoum*,

انتوا *éntoum kontoum*, انتوا كنتم *éntou kontou*.

AVIGENNE (n. pr.), ابن سينا *Ébn-Syná*.

AVIDE, طامع *haryss*, طامع *támé*, طامع *tamy'*, pl. طامع *tam-má'*, طامع *mássek*, شرة *cherh*.

AVIDITÉ, طامع *tam'*, طامع *tami'*, طامع *tamá'ah*, حرص *hers*, حرص *hirs*, شراهة *cheráhah*.

— L'Avidité perd les hommes, الطامع يغرق الناس *ét-tam' ygharraq én-nás*.

AVILA (ville d'Espagne), أفيلة *Afylah*.

AVILI, قبيح *qabyh*, قبيح *qobbyh*, دليل *delyl*, حقيير *haqyr*, pl. حقييرين *haqyryn*. (Voy. ABJECT.)

— Avili de prix, رخيص *rakhyss*.

Il a AVILI, حقر *haqqar*, دليل *dellal*, بهدل *behdel*, دنا *daná*, ناقص *naqass*, بخس *bakhass*, نجس *nedjess*.

Il s'est AVILI, دنو *danoú*, حقر *hoker*, دل *dell*.

AVILISSEMENT, حقارة *haqáreh*, حقارة *hiqáreh*, تحقير *tahqyr*, تدليل *tedlyl*, دنا *daná*, دناوة *danáouéh*, ناقص *naqss*. (Voy. ABJECTION.)

AVIRON, مجداف *midjdáf*, مجداف *migdáf*, مجداف *meqdáf*, مجداف *miqdáf*, مجداف *mouqdáf*, مجداف *migdáf*, pl. مجداف *meqádef*.

AVIS (avertissement), نسيحة *nessybah*, pl. نسيح *nessáyh*; تنبيه *tenbyéh*, تنبيه *tenbyáh*, نصح *nash*, pl. نسيح *nessáyh*. (Voy. AVERTISSEMENT, ANNONCE.)

— (opinion), ظن *zenn*, ظن *zann*, قياس *qyáss*, تخمين *tekhmyñ*.

— Avis au public, وعظ *oua'ezz*.

— Il a été d'Avis, ظن *zann*, حمن *khammen*.

— Il a été du même Avis que vous, توافق معكم *touáfeq ma'-koum*.

AVOCAT, وكيل *oukyl*, فقيه *fa-qyh*.

AVOINE, هرطمان *hertemán*, خرطال *khortál*, شوفان *choufán*.

Il a AVOISINÉ, قارب *qáreb*.

Nous AVONS, عندنا *a'nd-ná*, لنا *le-ná*.

— Nous Avons une grande maison, لنا دار كبير *le-ná dár kebyr*.

— Nous Avons été, كنا *konná*, نحن كنا *éhná konná*, نحن كنا *nahn konná*.

Il a AVORTÉ (il est né avant terme), سقط saqatt.

— Elle a Avorté (l'accouchée), سقطت saqqattét, طرحت tarahét.

AVORTEMENT, سقط saqtt, طرح terh.

AVORTON, سقوط saqoutt, مسقط mosqatt, مسقوط mesqoult.

AVOUÉ (procureur), وكيل oukyl.

Il a AVOUÉ, اعترف é'teraf, قر qarr.

— Tu Avoues, بتقر betqerr.

— Il a fait Avouer, قرر qarrar.

AVRIL, نيسان أبريل ábryl, نيسان nyssán.

AXE, قطت qotb, زاوية záouyéh, محور mihouer.

AXIOME, قول qoul, مقال meqál, مثل methl, mesl, pl. أمثال ámsál; قاعيل qá'ydéh.

AYAR, neuvième mois de l'année solaire, correspondant à mai, أيار áyár.

AYCHAH (n. pr. fém.), عيشة A'ychah.

AYEUL, جدّ djedd, djidd, gedd, guedd, بابا bábá, سیدی sydy.

AYEULE, جدّة djeddéh, djeddah,

djiddah, geddéh, gueddéh, يوحه youmah, ست sell, pl. ستات set-tát.

Les AYEUX, اجداد édjád, جدود djedoud. (Voy. Les ANCIENS.)

AYLOUL (premier mois de l'année solaire, correspondant à septembre), أيلول áyloul, éyloul.

AYN ع, dix-huitième lettre de l'alphabet arabe, et vingtième de l'alphabet moghrebin, donne à la voyelle qui l'accompagne un son guttural et syncopé, عين a'yn, العين é'l-a'yn, لعين l-a'yn.

AZAMUR (ville d'Afrique), ازمر Azamour.

AZEROLE, مشمله mouchmoulah, mouchmilah.

AZEROLIER, شجرة ذا المشمل chadjerah dé'l-mouchmoul.

AZILA (ville d'Afrique), اصيلا Assylá.

AZUR, لاجورد ladjouerd.

AZURÉ, لاجوردی ladjouerdy, أزرق ázraq, fém. زرقا zerqá, سماوی ésmáouy.

AZYME (pain sans levain), فطير fattyr, pl. فطائر foitáyr.

B

B, ب, seconde lettre de l'alphabet français et de l'alphabet arabe, با *bâ*, bé, bé.

BABIL, لت *loult*, لقص *louqch*.

BABILLARD, هاذر *hâder*, لتيت *latyt*, لقيش *laqych*, لقاش *laqqâch*, كثير *qouâl*, هراف *herrâf*, كالكلام *kethyr êl-kelâm*.

— Femme Babillarde, بلطه *bal-tah*, سليطه *selyttah*.

Il a BABILLÉ, هذر *hadar*, لت *latt*, لقص *laqach*, حكا *hakâ*.

BABORD, بجانب شمال المركب *djânb chemâl êl-merkeb*, كزيدر *korrydor mtâa-'l-yssâr*, متاع اليسار

BABOUCHE, بابوج *bâboudj*, pl. بوابيج *bouâbydj*.

— Faiseur de Babouches, بوابيجي *bouâbydjy*.

BABOUIN, قرد ميمون *qerd meymoun*.

BABYLONE, بابل *Bâbel*, *Bâbil*.

BACHA. (Voy. PACHA.)

BADIN, لطيفي *lattyf*, لطيف

lattyfy, علاك *a'llôk*, خلبوص *khal-bous*, pl. خلا بيص *khelâbyss*.

BADINAGE, لعب *laab*, لطف *loutf*, لطيفه *lattyfêh*, خلصه *khal-bessêh*.

Il a BADINÉ, لعب *laab*, بحبس *bahabah*, علاك *a'lak*, خلص *khalbess*.

BAEZA (ville d'Espagne), بياسه *Beyâssah*.

Il a BAFOUÉ, زبل *zebel*, هزر *hezzer*.

BAGAGE, اثواب *êthouâb*, روبا *roubâ*, حمله *hamlah*, *hemlêh*. (Voy. ATTIRAIL.)

BAGATELLE, جزيه *djezyêh*, pl. جزيات *djezyât*; تننتيش *tentych*, pl. تنانتيش *tenâtych*.

— C'est une Bagatelle pour lui هذا تننتيش عذده *hadâ tentych a'nd-ho*.

BAGHDAD (ville d'Asie), بغداد *Baghdâd*.

— Natif de Bagdad, بغدادى *baghdâdy*.

BAGUE. (*Voy.* ANNEAU.)

BAGUETTE, قضيب *qaddyb*, pl. قضبان *qodbân*; قنبه *qannabah*, pl. قنبات *qannabât*, مدك *madakk*.

BAHUT (coffre), سبت *sebt*, pl. اسبات *asbât*, صندوق *sendouq*.

BAI, اسمر *âsmar*, دورى *doury*.

BAIE (petit golfe), كرفز *korfoz*, *kerfez*, مرسى *mersâ*, مورده *mou-radah*, جون *djoun*.

— (de fruit), حب *hebb*, *hobb*, حبه *hebbéh*.

Il a BAINÉ (mouillé), بل *bell*, صبغ *sabbagh*, فزك *fazag*.

Il s'est BAINÉ, استحمام *éstahamm*.

— Je me suis BAINÉ, استحمت *éstahamemt*.

BAIGNEUR (qui se baigne), مستحمام *mostahamem*.

— (qui tient un bain), حمامجى *hammâmdjy*.

BAIGNOIRE, حوض الحمام *houdd el-hammâm*.

BAIL, اجاره *édjâréh*.

— Il a pris à Bail, كرا *kerâ*.

BAIN, حمام *hammâm*, pl. حمامات *hammâmât*, حمامين *hammâmyñ*.

Il a BAISÉ, باس *bâss*, باوس

bâouss, تنقبيل *teqabbel*, تباوس *te-bâouss*.

— Ils ont Baisé sa main, قبلوا *qabbeloû yd-ho*.

Un BAISER, بوس *bouss*, pl. بوسه *boussah*.

BAISSE, تنزيل *tenzyl*. (*Voy.* ABAISSEMENT.)

Il a BAISSÉ (v. a.), نخا *nakhâ*, طاطا *tâtâ*, نكا *takâ*. (*Voy.* Il a ABAISSÉ.)

— (v. n.). (*Voy.* Il s'est ABAISSÉ.)

— Baisse-toi et ramasse cela, طامل ظهرك وحوش هذا *tâmel dahr-ak ou-houch hadâ*.

— Il a Baissé de prix, رخص *rakhass*.

— Il a fait Baisser de prix, رخص *rakhkhass*.

— La toile de France a Baissé de quinze pour cent, قماش فرنجى *qounâch frangy rakhass khamsta'ch fy-'l-myéh*.

BAL, رقص *riqass*, رقص *reqqes*, تعلية *taalyéh*.

BALADIN, بلهوان *belehouân*, pl. بلهوانين *belehouânyn*; بهلوان *beh-*

louán, pl. فشار بهاولن beháoulen; فشار
fachchár, pl. فشارين fachchâryn.

BALAFRE, اثار اشاره áchâréh, اثار
الجرح áthâr él-djarréh.

BALAI, مسيله شطابه chittâbah, مسيله
mousséhlah, مكنس مكنس mekniss, مكنس
meknisséh, pl. مكانس mokâness;
مقشده moqachchéh.

Rubis BALAIS, ياقوت يمانى
yâqout yemâny.

BALANCE, ميزان myzân, pl.
موازين mouázyn; وزنه oueznéh;
سندجه sandjah, pl. سنجات san-
djât.

— Il a pesé à la Balance, وزن
ouézen.

— Balance juste, ميزان مضبوط
myzân madbout.

— Le signe de la Balance, برج
bourdj él-myzân.

BALANCIER de pendule, رقص
raqqâss.

BALAYAGE, تشطيب techtyb.

Il a BALAYÉ, اشطب échteb,
كنس kanass, كنس kannass.

BALAYURE, كناسه konnâsséh,
زباله zebáléh.

BALBASTRO (ville d'Espagne),
بربشتر Berbechter.

BALBEK (ville de Syrie), بعابك
Baalbek.

Il a BALBUTIÉ, نعنع naanaa,
تمتم temtem.

BALEINE (cétacé), قيطوس qyt-
tous, بيله bylah, حوت hout, pl.
حيتان haytân.

BALISTE, منجنيق mandjanyq,
قذاف qaddâf, qazzâf.

BALIVERNES, كلام بطال kelâm
battâl, نترهات torrêhât. (Voy. BA-
GATELLE, BABIL, BAVARDAGE.)

BALLE à jouer, كوره kourah,
kaourah, kaurah.

— de fusil, رصاص ressâs,
رصاصه ressâssah, ثقيل thaqyl,
تساقل tsaqyl, زلط zelattah.

— de marchandises, فردة ferdéh,
fardéh, fardah, pl. فردات ferdât;
غايشه ghâychéh, شدة chaddah,
cheddéh, pl. شدات cheddât; باله
balah, pl. بالات bâlât; حمل
haml, pl. احمال éhmâl.

— de café, سانسان sinsân.

BALLON, طابه tábéh, tábah, pl.
طابات tábât; عكرة o'krah, eu'krah.

BALLOT. (Voy. BALLE de mar-
chandises.)

Il a BALLOTTÉ, هز hazz, hezz.

BALOURD, مطرمخ بهلول *behloul*, *mottarmakh*, دموقى *demmouqy*, *doummouky*, احق *áhmaq*.

BALSAMINE, غيسارة بها *behá*, *ghayáreh*.

BALSAMIQUE, معطر *mou'atter*, بلسامى *balsámy*, بلسانى *balsány*. (*Voy. AROMATIQUE.*)

BALUSTRADE, درابزين *deráb-zyn*, pl. درابزينات *deráb-zynát*; اسطوان *éstouán*, pl. اسطوانات *éstouánát*.

BAMBOU, قصات هندی *qassáb hendy*, بمبوه *bambouh*.

BAN, ندا *nedá*, علانيه *i'lányéh*, مناده *menádéh*, pl. منادات *menádát*.

BANANE, موزة *mouzah*, pl. موز *mouz*.

BANANIER, شجرة الموز *chadjerét él-mouz*, سجرة دا الموز *sadjerah dé-l-mouz*.

BANC (siége), كورسى *koursy*, pl. كراسى *korássy*.

— de sable, كوم الرمل *koum éraml*, كومة رمل *koumét raml*, دكة رمل *dekét raml*, بنك رمل *bank raml*.

BANDAGE, حفاظ *heflatt*, لفافه

lesaféh, pl. لفافات *lesáfát*; لزقه *lezqah*, حزام *hezám*.

BANDE de linge, صارق *sáriq*, حزام *hezám*, *hezém*.

— de soldats, صفى *saff*, pl. صفوفى *sefouf*.

— d'hommes, جوقه *djouqah*, pl. جوقات *djouqát*, اجواق *ádjouâq*.

— Ils marchent par Bandes, يمشوا كلهم شربه بشربه *yemchoú koll-houm chorbah be-chorbah*.

Il a BANDÉ un arc, اوتر *áouter*, شت القوس *chedd él-qouss*.

— une plaie, عصب *a'ssab*, لزق *lazaq*, *lezaq*.

BANDEAU, حزامى *hezám*.

— Bandeau royal, تاج *tádj*.

BANDELETTE, (*Voy. BANDE de linge.*)

BANDEROLE, بيراق صغير *bey-ráq saghyr*, فرص *forss*.

BANDIT, حرامى *harámy*, pl. حراميه *harámyéh*; غزو *ghazou*; جلالى *djelály*, pl. جلاليه *djelályéh*.

BANDOULIÈRE. (*V. BAUDRIER.*)

BANLIEUE, ديرة حوال *haouál*, ديرة *dyrèh*, *dayrèh*, دايرة *dáyreh*.

BANNI, مطرد *mattered*, منفى *monfy*.

Il a BANNI, نفى *nefä. nefey*, نفى *nefä*, ... طرد *tered min...*

BANNIÈRE, بيارق *beyraq*, بيارق *beyráq*, pl. سنجاق *beyâreq*; لواء *sandjâq*, بندقيره *bandyrah*, ليوا *liouâ*, علام *a'lâm*.

— Ils ont déployé leur Bannière, نشروا البيارق *necheroû-'l-beyráq*, دشروا البيرق *decheroû-'l-beyráq*.

BANNISSEMENT, نفيه *nefy*, نفيه *nefyéh*, طرد *terd*.

BANQUE, صرافيه *serrâfêh*, صرافيه *serrâfyéh*, دكان الصرفي *doukkân ês-serafy*.

BANQUEROUTE, افلايس *îflâss*, مفلس *mefellis*, فلاسه *fallâssah*, كسر *kesr*.

— Il a fait Banqueroute, فاس *faless*, فاس *faless*, انكسر *ênkesser*; صبغ *sabagh yd-ho* (m. à m. il a teint sa main).

— Il a fait Banqueroute de dix mille écus, فلس في عشرة آلاف *faless fy a'chert-elâf ryâlât*.

BANQUEROUTIER, مفلس *mou-fellèss*, فاس *fâless*, مكسور *mak-sour*, هارب *háreb*.

BANQUET, ضيافه *dayâfêh*, pl.

ضيافات *dayâfât*; وليمه *oualymêh*, مجلس *oualymât*; وليمات *medjlis, meglis*; عزيمة *a'zymêh*, pl. عزيمات *a'zymât*; حقله *haffelêh*, pl. حقلات *haffelât*; اقامه *îqâmêh*, pl. اقامات *îqâmât*.

BANQUETTE. (Voy. BANG.)

BANQUIER, صراف *serrâf*, صراف *serrâf*, pl. صرافين *sarrâfyn*; صيرفي *syrafy*, pl. صيارف *syâref*.

BAPTÈME, معموديه *ma'moudyéh*, تعميد *te'amyd*, عماد *eemâd*, عمادة *eemâdêh*, صبغه *sabbeghah*.

BAPTISÉ, معمود *ma'moud*.

Il a BAPTISÉ, عمد *a'mmad*, صبغ *sabagh*.

BAQUET, مستيله *teknêh*, مستيله *mestylah. mestylêh*.

BARBARE (étranger), اعجم *â'adjem*, عجمي *a'djemy*, حربى *harby*, غاريب *ghâryb*.

— (ignorant, grossier), غاشيم *ghâchym*, جاهل *djâhel*.

— (cruel), قساوى *qassâouy*, ظالم *zâlem*.

BARBARESQUE, مغربي *moghre by*, مغربي *moghre by*, مغربي *moghre by*, pl. غاربه *moghârebêh*, مغربه *moghârbah*, بربرى *berbery*, pl. برابر *barâbrâ*

BARBARIE (contrée d'Afrique), المغرب *él-Moghreb*, بربريه *Berberyeh*, ولاية المغرب *oulâyét él-Moghreb*, بئر الغرب *él-Gharb*, بلاد المغرب *berr él-Gharb*; بلاد المغاربة *belád él-Moghârebah*.

— (ignorance, grossièreté), جاهليه *djâhelyéh*.

— (cruauté), قساوة *qassâouéh*, ظلم *zoulm*.

BARBARISME, غلط مشهور *ghalatt mechhour*.

BARBE, دقن *doqn, daqn, daqan*, pl. دقون *doqoun*, دقنه *doqnah, daqnah* (en berbère تامرت *tâmart*.)

— Longue Barbe, لحيه *lehyah*, لاهيا *lahyah*, pl. لهما *lohâ*.

— Qui a très-peu de Barbe, سكسوف *saksouf*, كسته *kostéh*.

— Il a fait la Barbe (rasé), حلق *halâq éd-daqn*. (Voy. Il a ACCOMMODÉ la Barbe.)

— Il a laissé croître sa Barbe, رخا *sayyeb daqn-ho*, رखा *rakhâ daqn*, طلق الدقن *talâq éd-daqn*, فلت دقنه *salat daqn-ho*.

Chien BARBET, كلب مشعر *kelb mocha'er*.

BARBIER, مزين *mouzéyn*, بربر *berber*, حجام *hadjam*, حفاق *hafâf*, حلاق *hallâq*.

BARBON, اختيار *ikhtyâr*. (Voy. BARBU.)

Il a BARBOTTÉ dans la boue, ختبص في الطين *khabbass fy'ttyn*.

Il a BARBOUILLÉ, وسخ *ouassakh*.

BARBOUILLEUR (mauvais peintre), نقاش غاشيم *naqqâch ghâchym*.

BARBU, ملتحى *lohyy*, ملتحين *moltehy*, pl. ملتحين *moltehyyn*; أبو دقن *abou daqn*.

BARCA (contrée d'Afrique), برقه *Barqah*.

BARCELONE (villo d'Espagne), برشيلونده *Barchelounah*, برشيلوناه *Barchylounah*.

BARDANE, لصيق *loussyq*.

Il a BARGUIGNÉ, عالج *a'âladj*.

BARIL, برميل *barmyl*, pl. براميل *barâmyl*, واريل *ouâryl*.

BAROMÈTRE, ميزان الهواء *muzân él-haouâ*.

BAROQUE (étrange), غاريب *ghâryb*, عجايب *a'djâyb*.

BARQUE, مركب *merkeb*, pl. مراكب *merâkeb*; سندل *sendal*, pl. سنادل *senâdel*; شختورة *chekh-*

tourah, شختور *chekhtour*, pl. شخاتير *chekhâtyr*; شيطيد *cheyttych*, pl. شيطيات *cheyttyât*; شايقه *châyqah*, pl. شايقات *châyqât*; سايقه *sâyqah*, pl. سوايق *souâyq*.

BARRE de bois, دے مٲٲب *qaddyb*, pl. قصبان *qedbân*; دقر *dôqer*, pl. دقور *deqour*; شاحوط *châhouutt*, pl. شواحيط *chouâhytt*.

— de sable (Voy. BANC de sable.)

Il a BARRÉ (effacé, annulé), (Voy. Il a ANNULÉ.)

— Il a Barré la porte (barricadé), دربس الباب *daqar êl-bâb*, دربس الباب *derbes êl-bâb*.

BARREAU. (Voy. BARRE.)

BARRICADE, درباس *derbâss*.

Il a BARRICADÉ, ستد *sedd*. (Voy.

Il a BARRÉ.)

BARRIÈRE. (Voy. BARRICADE.)

BARRIQUE, قرطيل *qartyl*, بتيه *bettyéh*, pl. بتياتى *betâty*; بطيه *bottyah*, pl. بطيات *bottyât*. (Voy.

BARIL.)

BAS (peu élevé), تحتى *tahaty*, سفلى *douny*, دونى *douny*, واطى *ouâtty*, سفلى *sefely*.

— (vil), حقير *haqyr*, دنى *deny*, رخيص *rakhys*.

— Bas prix, رخص *relchs*.

— Bas-fond, قصاير *qessâyr*.

— Le Bas, سفلى *sefel*.

— Au Bas, en Bas, تحت *taht*, *tahat*, دون *doun*, من تحت *min tahat*.

— Au Bas de la montagne, تحت فى سفل الجبل *taht êl-djebel*, فى سفل الجبل *fy sefel êl-gebél*.

— Il a mis à Bas (Voy. Il a ABATTU.)

— Elle a mis bas (en parlant des animaux), وئدت *oueledét*.

— Il a parlé Bas, وشوش *ouech-ouech*, قال وسوس *ouessoucs*, قال بالدمدمه *qâl be-'d-d'emdeméh*.

— Bas-Ventre. (Voy. ABDOMEN.)

— Bas-Bord. (Voy. BABORD.)

BAS (chaussure), جراب *djerâb*, *guerâb*, نقاشير *teqâcher*, شخشير *chakhchyr*, pl. شخاشير *chekhâchyr*; چوراب *tchourâb*, pl. چوراب *tcherouâb*.

1 BASANE, بطانه *battânah*, *battânéh*, جلد الخروف *djeld êl-kharouf*.

1 BASANÉ, اسمر *âsmar*; fem. سمرا *samrâ*, pl. سمر *soumr*.

BASGULE, نعامة *ne'âméh*, قبان *qebbân*, pl. قبابين *qebâbyn*.

BASE, اساس *ássás*, temel, قاعد *qâ'id*, قاعدك *qâ'idéh*, pl. قواعد *qouâ'id*; ركن *rokn*, pl. ارکان *ârkân*.

Il a BASÉ, تممل *temmel*.

BASILIG (plante), ريحان *ryhân*, حبق *habaq*.

— (serpent), حية مليكية *hayét melykyéh*, حيه تاجيه *hayéh tâdjyéh*, صل *sall*, pl. اصلال *âslâl*, سلطان *soultân* *él-hayât*, ملك الحيات *melik el-hayât*.

BASILIQUE, كنيسة مليكية *kenys-sét melykyéh*, سلطانيه *soultányéh*.

BASSE-COUR, حوش *houch*, pl. احواش *âhouâch*.

BASSEMENT, حقيراً *haqyrân*.

BASSESE, دله *dillah*, *dilléh*, دل *dell*, حقارة *hiqârah*.

BASSIN de métal, طشت *techt*.

— de pierre, حوض *houdd*, pl. احواض *éhouâdd*.

— de fontaine, جزن *djouzzen*, بركة *birkeh*.

— de jardin, فسقيه *fasqyéh*.

— de balance, كفة *kefféh*.

BASSINE. (Voy. BASSIN de métal.)

BASSINET, فاليه *fályéh*.

BASSORA (ville de Perse), بصرة *Basrah*, *Bosrah*.

— Natif de Bassora, بصرى *basry*, *bosry*.

BASTION, طابيه *tâbyah*.

BASTONNADE, علقه *a'llaqah*, pl. ضرب بعصى *o'llaq*, *eu'lleq*, *darb be-a'ssä*.

— sur la plante des pieds, فلاقه *falâqah*.

— Il a donné la Bastonnade. (Voy. Il a BATONNÉ.)

— On lui a donné cent coups de Bastonnade, ضربة بمية عصايه *darbou-ho be-myét a'ssâyéh*, انضرب *endarab* مائة عصي *mâyét a'ssä*.

BAT d'âne, de mulet, سمر *semer*, بردعه *berda'ah*.

— de chameau, صاغه *sâghah*.

— de dromadaire, رحله *rahaléh*.

BATAILLE, وقعة *ouaqa'ah*, كون *keoun*, كونه *kaounéh*, محربة *mou-harebah*, حراب *herâb*, pl. حرابات *herâbât*; قتال *qittâl*, pl. قتالات *qittâlât*.

— rangée, حراب صفيى *herâb safyf*.

— Champ de Bataille, مصق *messa'ff*, pl. مصاقي *mussâ'ff*.

— Il a livré Bataille, ضرب قتال *darab qittál*.

— Il a gagné la Bataille, انتصر *éntessar*.

— Il a perdu la Bataille, انكسر *énkesser*.

BATARD, ابن زانى *ébn zány*,
بن السراى *ben és-seráry*, بن
زانى *ben zány*, ولد زنا *oueled zená*,
ولد المسيكه *oueled él-mossykah*,
بناديق *benádyyq*, pl. بندوق *bendouq*,
بن شرموط *ben charmoult*.
(*Voy. ADULTÉRIN.*)

BATARDEAU, سدّ *sedd*, جسر *djesr, gesr*.

BATEAU, فلك *felouk, felek*,
قارب *qárb*, قايق *qáyyq*, قياس *qayáss*,
قوارب *qaouárib*. (*Voy. BARQUE.*)

BATELEUR. (*Voy. BALADIN.*)

BATELIER, مراكبى *merákby*,
بحرى *bahary*, pl. بحريه *baharyéh*.

BATI, مبني *mobny*.

Il a BATI, بنا *baná*, بنى *baná*,
عقر *a'mmar*.

— Il Bâtit, كيبنى *keyebny*.

— Il a Bâti (faufilé), شل *chall*,
سرج *serradj*.

BATIER, برادعى *beráda'y*, pl.
برادعيه *beráda'yéh*.

BATIMENT (édifice), بنا *bená*,
بنايه *benáyéh, benáyah*, دار *dár*,
عمارة *i'mâreh, i'marah*.

— (navire). (*Voy. ce mot.*)

BATISSE. (*Voy. BATIMENT.*)

BATISTE (toile), بتيستى *batystá*.

BATON, نبوت *nabboult*, pl.
نسابيت *nebábyt*; عصاه *a'ssáh*,
عصايه *a'ssáyéh*, عصا *aassá*, pl.
اصوان *aassaouán*, عصى *a'ssä*,
ا'ssey (en berbère تغريت *tighryt*).

Il a BATONNÉ, عصا *a'assá*,
طعم ضرب بعضى *darab be-a'ssä*,
طعم علقه *taam qatléh*, طعم علقه *taam*
ا'llaqah.

BATONNIER (estafier), قواس *qaouâs*,
كواس *kaouâs*.

— Chef des Bâtonniers, مقدم *moqaddem*.

BATTAGE (action de battre),
درب *darb*.

— du grain, دق القمح *deqq él-*
gaméh, درس *ders*.

BATTANT de porte, درفه *derféh*,
مصروع *mesraa, mesra', misra'*.

BATTERIE (querelle), شاماطه *chámâtah*. (*Voy. ALTERCATION.*)

— de canons, صف المدافع *saff él-medafé'*.

— de cuisine, آلات المطبخ *álát él-matbakh*.

Il a BATTU (frappé), ضرب *darab*,
dareb, طرق *taraq*, دق *daqq*.

— Il l'a Battu, ضربه *darab-ho*;

— ils l'ont Battu, ضربوه *darabou-ho*, *darabou-h*.

— Il m'a Battu, ضربني *darabny*.

— Il t'a Battu, ضربك *darabak*;

— il t'a Battuo, ضربك *darab-ek*;

— ils t'ont Battue, ضربوكي *dara-bou-ky*.

— Il a Battu (vaincu), غلب *ghalab*, كسر *kassar*.

— Il a battu le tambour, زق *zaff*.

— le briquet, قده *qadah*.

— le grain, درس *deress*, دق *daqq*.

— Il a Battu des mains (applaudi),
زقف *zaqaf*, صفق *saffaq*.

— Il a été Battu, انطرق *énta-raq*, انضرب *éndarab*.

BAUDET. (Voy. ANE, ANON.)

BAUDRIER, مضمة *modammah*,
زنار *band*, *bend*, حزام *hezám*,
زناز *zonár*, حمالة *mantegah*,
حمالة *mantegah*, حمالة

حماله ذا *hemálét és-seyf*,
السيف *hamálah dê-'s-sekkyn*.

BAUME, بلسم *balsam*, بلسام
balsám, بلسان *balsán*, *belsán*,
بلاسن *belássan*, دهن *dehen*.

BAVARD. (Voy. BABILLARD.)

BAVARDAGE, قيل وقال *qeyl ou-
qál*. (Voy. BABIL, BALIVERNE.)

Il a BAVARDÉ. (Voy. Il a BA-
BILLÉ.)

BAVE, ريال *reyál*.

Il a BAVÉ, ريتل *reyyel*.

BAVEUX, مريتيل *moreyyl*, pl.
مريتيلين *moreyylyn*.

BAVIÈRE (royaume d'Allemagne),
باويره *Báouyrah*.

Il a BAYÉ, ثيب *theyeb*, *tsayeb*,
تاوب *táouab*, تتاوب *tetáouab*.

BAYEMENT, ثوبا *thaoubá*, *tsaou-
bá*.

BAYONNE (ville de France), بيرونه
Bayounah, *Beyaunah*.

BAZA (ville d'Espagne), بسطة
Bastah.

BAZAR, بازار *bázár*, خان *khan*,
سوق *souq*, وكالة *oukáléh*.

BAZILE (n. pr.), باسيلوس *Bás-
silyous*.

BÉATITUDE, مباركه *mobárekéh*,

طوباً *toubâ*, سعاده *sa'adêh*, سعادات *sa'âdât*,
se'âdah, pl. سعادات *sa'âdât*.

BEAU, بهى *behy*, حسن *hassan*,
hassen, حسين *hasséyn*, جميل *dje-*
myl, *guemyl*, قويس *qouéyss*,
qouyess, *qouyss*, كويس *kouyyss*,
koueyyss, مزيان *keyyss*, *me-*
zyân, *mizyân*, مليح *melyh*, شهبى
chehy (en berbère يله *illah*).

— Belle, جميله *djemylêh*, *gue-*
mylêh, كويسه *koueyyssêh*.

— Plus Beau, احسن *âhssan*,
 اقوس *âqouess*, اكوس *âkouess*.

— Très-Beau, جميل قوى *dje-*
myl qaouy, جميل جدًا *djemyl djéd-*
dân, بالزاف *melyh bi-'z-zâf*.

— Il a été Beau, بها *behâ*, جل
djamâh.

— Bel homme, رجل حسن *ra-*
djel hassan, رجل مقبول *radjel*
maqbol.

— Belle maison, بيت نفيس *béyt*
nefys, بيت متكون *béyt met-*
koun, دار مزين *dâr mozéyn*.

— Le chemin est Beau, الطريق
 مليح *ét-taryq melyh*.

— Il a trouvé cela Beau,
 هذا استحسن *êsthassen hadâ*.

— Tu as Beau dire, on ne te

croit pas, ما قلت مما قلت *âyeh mâ qolt memmâ*
qolt mâ ysaddeqou-k.

BEAUCOUP, قوى كثير *kethyr*, قوى
qaouy, قبالة جدًا *djeddân*, قبالة *qobâ-*
lah, *qabalêh*, *qebalêh*, اقبالة *âqbâ-*
lah, بالزاف *bi-'z-zâf*, باس *bâss*,
 اناس ياسر (en berbère *âtâs*) *yâsser*.

— Beaucoup plus, بالاكثير *be-'l-*
âkthâr.

— Beaucoup moins, بالاقفل *be-*
'l-âqall.

— Est-ce Beaucoup pour moi?
 اى كثير هذا على *ây kethyr hadâ*
a'lay-y, استكثرت هذا على *ésteki-*
terét hadâ a'lay-y.

BEAU-FILS (gendre). (*Voy. ce*
mot.)

— (fils de l'autre époux), ابن
 الجوز *ébn êl-djouz*, ابن جوز *ébn*
djouz, *ébn gouz*.

BEAU-FRÈRE (frère de l'époux),
 اخو جوز *âkhou djouz*.

— (mari de la sœur), جوز اخت
djouz ôkht.

BEAU-PÈRE (père de l'autre
 époux), ابو الجوز *âbou*
'l-djouz, ابو الجوزة *âbou 'l-djou-*
zah, ابو جوز *âbou*

djouz, أبو جوزة *âbou djouzah*, *âbou gaouzah*.

— (mari de la mère), جوز ام *djouz ômm*.

BEAUTÉ, بهي *housn*, بهي *behey*, بهي *beh*, محاسن *mohâssen*, جمال *djoumâl*, جلاله *djelaléh*, لطافه *lettâfêh*.

— Elle se fait aimer par sa Beauté, بحسبها تجلب الناس الى عشقها *be-housn-hâ tedjelleb ên-nâs îlâ eu'chq-hâ*.

BEG, منقار *monqâr*, منقار *menqâr*, pl. مناقير *menâqyr*, فم الطير *foum êt-tayr*.

BECFIGUE, ثوينه *touynêh*.

BÊCHE, مصحاه *messahah*, مصحاه *massahâh*, لوح *louh*.

Il a BÊCHÉ, حقر *haqar*.

BEQUÉE, زقه *zaqmêh*.

BÉDAINE, بطن *battn*, بدن *beden*.

BÉDEAU, حسيكه *hassekah*, جوخدار *djoukhadâr*. (Voy. APPARITEUR.)

BÉDOUIN, بدوي *bedaouy*, بدوي *bedâouy*, عربي صحراوي *a'raby sahrâouy*.

Il a BÉGAYÉ, تمتم *tamtam*, تمتم *temtem*, لدغ *ladagh*.

BÉGAYEMENT, لدغه *ledghah*, لدغه *ledguêh*.

BÈGUE, التام *âttagh*, التام *temtâm*, لدغ *lâdegh*, الدغ *âl-dagh*, اقراط *âqratt*, كرواط *guêrouât*.

BEIGNET, زلابيه *zelâbyéh*, pl. زلابيات *zelabyât*.

BEL. (Voy. BEAU.)

BÉLANDRE, معاش *ma'âch*.

Il a BÊLÉ, معا *ma'â*, جعر *dja'ar*.

BÈLEMENT, جعر *dje'er*.

BELETTE, عرسه *e'rsah*, عرسه *e'rsêh*.

BÉLIER, حمل *hamel*, حمل *haml*, pl. احمال *îhmâl*; كبش *kebch*, كبش *kabch*, pl. كبوش *kebouch*; فحل *fahl*, pl. فحول *fehoul* (en berbère *âzimer*).

— (un des signes du zodiaque),

الحمل *bourdj êl-haml*, bourg *êl-hamel*.

— (machine de guerre), منجنيق *mendjanyq*, منجنيق *menganyq*.

BELLEMENT (sans hâte), شويده *choyêh*, شويده *choyêh*, علي مهلك *a'lâ mehelak*, بلا استجال *belâ îstidjâl*.

BELLE-FILLE, (fille de l'autre époux), بنت جوز *bent djouz*.

BELLE-FILLE. (Voy. BRU.)

BELLE-MÈRE (mère de l'autre époux), حمه hamah, حمّاه ham-máh, pl. حموات hamaouát, حمّايه htmáyéh.

— Sa Belle-Mère, حمّاته ham-mát-ho.

— (femme du père), جوزة اب gaouzét áb.

BELLE-SOEUR (femme du frère), جوزة اخ djouzét ákh.

— (sœur de l'autre époux), أخت الجوز ókht él-djouz.

BELLIGÉRANT, محارب moháreb, مبارز mobárez.

— Les deux puissances Belligérantes, محاربين دولتین douletéyn mohárebéyn.

BELLIQUEUX, مغازی mogházy, pl. مغازاة mogházá, حربى harby, لاوند láouend.

BÉNÉDICTION, بركة berekah, berekéh, pl. بركات berekát, تبريك tebryk.

BÉNÉFICE, مكسب mokseb, pl. مكاسب mokásseb, فائدة fáydéh.

Il a BÉNÉFICIÉ (il a eu du bénéfice), كسب kasseb.

BENÊT, ابله áblah, ábléh.

BÉNÉVOLE. (Voy. BÉNIN.)

BÉNI, مبارك mobárek, مبارك embárek.

Il a BÉNI, برك barek, دعا بالخير da'á be-'l-kheyr.

— Que Dieu te bénisse! الله يبارك فيك Allah ybárek fy-k.

BÉNIGNITÉ, لطف louf.

BÉNIN, وديع halym, ou-dy', رحيم rahym, لين leyn, leyn, لطيف lattyf, ملايم moláym, بشوش béchouch.

BENJOIN, بخور جاورى boukhour djáoury.

BÉQUILLE, عكازة o'kkázéh, pl. عكازات ó'kákyz.

BERBÈRE (nom de peuple), شلى chily, قبيلى qebayly (en berbère ادازغ amázigh).

Il a BERCÉ, هز hezz.

BERCEAU, تخت takht, مهد mehed, pl. مهد mouhoud, سرير seryr, pl. سراير seráyr, سرور sourour; مرجوحه merdjouhah, pl. مرادجيه merádjyh.

BERGE, طرف terf, pl. اطراف átráf; جسر djesr.

BERGER, غنّام *ghannâm*, راع *raâ'*, pl. رعاة *roa'âh*, رعاة *ra'ât*; رعي *ra'y*, pl. رعين *ra'yym*.

BERGERIE, صيرة *syrah*, pl. صير *seyr*; رعيه *ra'yah*, ماندره *mândrah*, (en grec *mandra*).

BESACE, مخلّاه *mekhlâh*, مخلّايه *mekhlâyéh*, خراج *khourdj*, pl. خراج *kherâdj*; كيس *kyss*.

BESOGNE, شغل *choghl*, سبب *sebeb*.

— Il est allé à sa Besogne, راح *rah* يشتغل *yechteghol*, راح يسيب *yssyb*.

— Je n'ai plus de Besogne, انتقطع *énqetta' sebeb-y*, ما بقا لي *mâ baqâ l-y* شغل *choghl*.

BESOIN, عازة *aâzah*, احتياج *îhtyâdj*, لزوم *lazoum*, اقتضا *îqtiddâ*, حاجة *hadjéh*, حاجة *hâguéh*, ضرورة *de-rouréh*.

— Il a eu Besoin, اعوز *aâouz*, اعوز *a'ouaz*, احتاج *éhtâdj ilâ*, اعزاز *é'tâz*, استحق *éstahagq le-ho*.

— J'ai Besoin, يستحق *yestahagq l-y*, انا محتاج *ânâ mohtâdj*, انا عواز *ânâ a'ouâz*.

— Tu as Besoin, يستحق *yestahagq l-ak*.

— Il a Besoin, يستحق *yestahagq le-ho*.

— Vous avez Besoin de cela, في *fy lâzoum-koum hadâ*.

— Il n'est pas Besoin, ما يستحق *mâ yestahagq chy*, ما لابد شي *mâ lâbod chy*.

— Le sultan avait Besoin d'un vizir pour gouverner son empire, كان السلطان محتاج الى وزير يدبّر *kân ês-soultân mohtâdj ilâ ouezyr ydabber doulét-ho*.

— Qui a Besoin, محتج *mohtedj*, محتاج *mohtâdj*, عواز *a'ouâz*.

BESTIAL, وحشي *ouahchy*.

BESTIALITÉ, حيوانه *hayouânéh*, وحشيه *ouahchyéh*.

BESTIAUX. (Voy. BÉTAIL.)

BÉTAIL, بهيم *behym*, بهيمه *behyméh*, pl. بهاييم *behâyym*; حيوان *hayouân*, pl. حيوانات *hayouânât*.

— Pièce de Bétail, قطيع *qatty'*, قطعان *qetta'ân*.

BÊTE, بهيمه *behymah*, pl. بهاييم *behâyym*, بهييم *behayym*; حيوان *hayouân*, pl. حيوانات *hayouânât*; دابة *dâbéh*, pl. دواب *daouâb*, دواب *douâb*.

— de somme, بهاييم *behâyym*.

BÊTE sauvage, وحش *ouahêch*,
ouahach, pl. وحوش *ouahouch*.

— (stupidé), صفيه *sefih*. (Voy.

BENËT, BESTIAL.)

BETHLÉEM (ville de Syrie), بيب
الحم *Beyt êl-lahm*.

BÊTISE. (Voy. BESTIALITÉ.)

BÉTOINE, بتنيلا *kesteréh*, كستره
bettonylá.

BETTE, سلك *silk*, سلق *selq*, *silq*.

BETTERAVE, بنسجر *bondjar*,
شوندر *bindjâr*, *bingâr*,
choundar.

BEURRE frais, زبده *zebdéh*, زبده
طريه *zebdéh taryéh* (en berbère,
tâmodyt).

— Beurre fondu, سمن *semen*,
samen (en berbère, *âoudy*).

BÉVUE, غلط *ghalatt*.

BEY, بيبك *beyk*, *bey*, سينجاق
sandjâq, pl. سنجاقي *senâdjiq*,
سنجاقيات *sandjâqât*.

BÉZOARD, بادزهر *bâdzahar*, بزوار
bezouâr.

BIAIS, اعوج *â'ouadj*, pl. عوجا
a'oudjâ, متعوج *meta'oudj*.

La BIBLE, التوراة *êt-tourâh*.

BIBLIOGRAPHIE, فن كتيبه *fenn*
koutoubyyéh.

BIBLIOTHÉCAIRE, حافظ الكتب
hâfezz êl-koutoub.

BIBLIOTHÈQUE, كتيبيه *koutou-*
byéh, خزانه الكتب *maktebéh*,
khezânét êl-koutoub, كتاب خانه
khezanah dê-'l-koutoub,
kitâb-khânéh.

BICHE, لبوة *lebouah*, غزاله
ghazâléh.

BIDON, زمزميه *zemzemyéh*, ركوة
rakouéh.

Le BIEN (opposé au mal), الخير
êl-kheyr.

— Bien, (adv.), طيب *tayeb*,
طيب معدن *meyh*, *maadan*,
taybin, بخير *be-kheyr*, حسنا
hasnân. (Voy. BEAUCOUP.)

— Il a fait du Bien, احسن
êhsan, كرم *kerem*.

— Celui qui fait du Bien mérite
qu'on lui en fasse, من يعمل الخير
men ya'me استحق ان يعملوا معه
êl-kheyr êstahaqq ên ya'meloû ma'-ho

— Homme de Bien, رجل فاضل
radjel fâddel, رجل صالح
radje sâléh, متفضل رجل
raguel mot-faddel.

BIENS (richesse), مال *mâl*, pl
اموال *âmouâl*, مقتنا *moqtenâ*, زق

rezq, pl. أرزاق *ârzâq*, ملك *moulk*,
pl. أملاك *âmlâk*.

BIEN-ÊTRE, حال طيب *hâl tayeb*.

BIENFAISANCE, إحسان *ihssân*,
نعمة *ni'méh*.

BIENFAISANT, رحيم *rahym*, كريم *kerym*,
نعيم *naaym*, منعم *mouna'im*.

BIENFAIT (subst.), خير *kheyr*,
pl. خيار *kheyâr*; حسنة *housnah*,
pl. حسنات *housnât*; فضل *sadl*,
pl. أفضال *âfdâl*; نعمة *ni'méh*, pl.
نعمة *naam*; لطف *loutf*, كرم *kerem*.

— (adj.), ظريف *zeryf*.

BIENFAITEUR. (Voy. BIENFAI-
SANT).

BIENHEUREUX, طوباني *toubâ-ny*,
pl. طوبانيين *toubânyn*; سعيد *sa'yd*,
pl. سعدا *so'dâ*, مسعود *mes-sou'oud*.

BIENSÉANCE, لياقة *leyâqéh*.

BIENSÉANT, واجب *lâyq*,
واجب *lâyq*, ouâdjeb.

BIENTÔT, من قريب *min qaryb*,
عن قريب *â'n qaryb*, في ساعة *fy-sâ'a'h*,
قريب *qaryb*.

— Bientôt il y aura du change-
ment, عن قريب يصير تغير *â'n qa-ryb yssyr teghayyr*.

BIENVEILLANCE, خاطر *khâfir*,
khâtr, مودة *moueddéh*, وِدّ *ouedd*,
محبة *mohabbéh*, اشتها *ichtehâ*.

BIENVEILLANT. (Voy. BENIN,
BIENFAISANT.)

Sois le BIENVENU! مرحبا بك *merahbâ b-ak!*
إحلا وسهلا فيك *ahelân ou sahelân-fy-k!*

— Soyez les Bienvenus! إحلا
وسهلا فيكم *âhlân ou sehlân fy-koum!*

BIÈRE (boisson), بيرة *byrah*, بوزة
bouzah.

— Verse-moi un verre de Bière,
سب لي كأس البيرة *soubb l-y kâs êl-byrah*.

— (cercueil), تابوت *tâbout*, pl.
توابيت *touâbyt*, نعش *naach*, pl.
نعوش *na'ouch*.

BIFFÉ, محو *mahou*, مسحى
memhy (Voy. ANNULÉ).

Il a BIFFÉ. (Voy. Il a ANNULÉ.)

BIGARRÉ, ابلق *âblaq*, pl. بلق
boulouq, ملون *melaouen*.

BIGOT, مزور *mozaouer*, مزای
mozây.

BIJOU, صياغة *sayâghah*, pl.
صياغات *sayâghât*; جوهر *djouher*,
مصاغ *messâgh*.

BIJOUTERIE, جواهر نحف *tahaf*, جواهر *djouâhir*.

BIJOUTIER, صايغ *sâygh*, جواهرچی *djaouherdjy*, جواهرچی *djouâherdjy*, صواغ *saouâgh*.

BILAN, تعريف ميزان *myzân*, تعريف *ta'ryf*.

BILE, صفره *morrah*, صفره *safrâ*, حلوه *soudâ*, مراره *morârah*, حلوه *halaouah*.

BILIEUX, مـرورـر *memrour*, صفره *safrâouy*, صوداوی *soudâouy*, صوداوی *dâouy*.

BILLARD, بللارت *byllârt*.

BILLET (lettre), رساله *ressâlah*, تذکره *ressâlêh*, مکتوب *maktoub*, تذکره *tezkerêh*, ورقه *ouaraqah*, قص *qess*.

BILLEVESÉE. (Voy. BALIVERNE.)

BILLOT, قرميه *qormyah*, قرميه *qormyêh*, pl. قرم *qoram*, قرم *qormah*.

BINAIRE, ثناوی *thenâouy*, سـنـاوی *senâouy*, ثناي *thounâyy*, سوناي *sounâyy*.

BISAYEUL, جد ثاني *djedd thâny*.

BISAYEULE, جدّه ثانيه *djeddêh thânyêh*.

BISCUIT, كعك *kaak*, بجمات *boudjmât*; بجمات *boqsomât*, بجمات *boqsmât*; بجمات *bechmât*; بجمات *beqsymât*, بجمات *boqchmât*.

BIS (adj.), اسمر *âsmar*.

BISE (vent), جرج *djerdj*.

BISSAC, جراب *djerâb*. (V. BESSAGE.)

BITUME, قير *qyr*, قير *qiffer*.

BIZARRE. (Voy. BAROQUE, BIGARRÉ).

BLAFARD. (Voy. BLÈME.)

BLÂMABLE, مذموم *medmoum*, مذموم *demym*.

BLÂME, ذم *demm*, طعن *ta'an*, تعيب *teoubykh*, تعيب *leoum*, تلويح *ta'yyb*, ملامه *malâmêh*, تلويح *telouym*.

Il a BLÂMÉ, ذم *damm*, تعيب *ta'yb*, عتب *a'tab*, لام *lâm*, نهى *nehâ*, نهى *nehey*, تلوم *telaouem*, شنع *chenaa*.

BLANC (de couleur blanche), ابيض *âbyadd*, ابيض *âbyâdd*, pl. ابيض *bydd*; سفيد *sefyd*.

— (propre), نصيف *neddyf*.

— Blanche, بيضا *bayddâ*, pl. بيض *bydd*, بيضات *beyddât*.

— Blanc d'œuf, البيضة *beyâdd êl-beyddah*.

BLANCHÂTRE, متبيص *motbéydd*.

BLANCHEUR, بياضه *bayâddah*, بياض *beyâdd*.

Il a BLANCHI, (v. a.), بيض *bayyadd*, ببيض *bayyadd*, beyyedd, تبيض *tebeyyed*.

— Il a Blanchi à la chaux, كلس *kallas*, جور *djaouar*.

— Il a Blanchi le linge, غسل *ghassal*, قصر *qassar*.

— Il a Blanchi, (v. n.), باض *bádd*.

— Il a Blanchi de vieillesse, شاب *chayb*, شاب *cháb*.

BLANCHISSAGE de linge, تغسيل *teghssyl*.

BLANCHISSEUR, مبيض *mobe-yadd*, غسال *ghassál*, قصار *qassár*.

BLASPHEMATEUR, كافر *káfer*.

BLASPHEME, كفر *koufr*.

Il a BLASPHEMÉ, شتم *chetem*, جدف *djeddaf*, كفر *kafar*.

BLATIER, حناب *hannát*, جلاب *ljelláb*, دخيرجي *dekhyrdjy*.

BLÉ, قمح *qamh*, *qaméh*, pl. اياردن *qoumouh* (en berbère, ياردن *qoumouh* (en berbère, يردن *yrden*).

— Dans ce village trouve-t-on du Blé? في هذا الدشار ينصب شي *fy hadá 'd-dechár yensab chy qaméh?*

— As-tu du Blé? عندك شي من *an'd-ak chy min él-qaméh?*

— Y a-t-il du Blé au marché? فيد شي قمح في الرحبه *fy-h chy qaméh fy-'r-rahbah?*

— Blé de Turquie, تركيه *tour-kyah*, *tourkyéh*, درأ *dorá*, *dourá*.

— Marchand de Blé. (Voy. BLATIER.)

BLÊME, اصفر *sáry*, صارى *ásfar*.

— Il est devenu Blême, اصفر *ésfarr*.

BLESSÉ, جريح *djeryh*, *garyh*, *garyéh*, pl. جرحاً *djourahá*, *gourahá*,

جرحى *djerahy*; مدبور *medbour*, مجروح *medjrouh*, *megrouh*, pl. مجروحين *medjrouhyn*.

Il a BLESSÉ, جرح *djeréh*, *djerah*, *djarah*, *garah*.

Il a été BLESSÉ, اجرح *édjreh*.

— Je suis Blessé au pied, رجلى *redjly medjrouhah*.

BLESSURE, جرح *djerh*, *djourh*, pl. جرح *djerouh*.

BLEU, أزرق *ázraq*, *ézraq*, pl. زرق *zourouq*; ماوى *máouy*.

— Bleue, زرقا *zarqá*, pl. زرق *zourouq*, زرقات *zarqát*.

— Bleu foncé, Bleu de roi, كحل *kohol*, كحلى *koholy*, *kohly*.

— Bleu clair, Bleu céleste,

سماوی *ésmâouy, ásmâouy*, سماوی *samâouy*.

— Il a teint en Bleu, زرق *zarrag*.

— Il est devenu Bleu, أزرق *ézraqq*, أزراق *ézraqq*.

BLEUÂTRE, متزرق *motzerreq*.

Il a BLEUI. (Voy. Il a teint en Bleu.)

En BLOC, بالجملة *bi-'l-hamléh*.

BLOCUS, محاصرة *mohásseréh*, محاطة *moháttah*, محتاطة *mohtát-tah*, تحويط *tehouytt*.

BLOND, أصفر *ásfar*, pl. صفر *sou-four*.

— Blond ardent, اشقر *áchqar*, عشكار *a'chkár*.

— Blonde, سفرا *safrá*, pl. صفر *soufour*, صفرات *safrát*; شقرا *chaqr-rá*, pl. شقرات *chaqrát*.

Il a BLOQUÉ, حاط *hátt*, حوط *haouatt*, احاط *ahátt*, حصر *hassar*.

BLUET, احبيببور *áhbéybbour*, بالعمان *béllaamán*.

BLUETTE, شرارة *cheráréh*.

BLUTEAU, منخل *monkhoul*, pl. مناخل *menákhel*.

BOBINE, قنوط *qannouutt*, pl. قناييط *qenáyytt*.

BOCA (poisson), بوقه *bouqah*.

BOCAL, بوقال *bouqál*, pl. بواقيل *bouáqyl*.

BOEUF, ثور *thour*, ثاور *thaur*, بقر *baqar*, باقر *bagar*, pl. بقور *bouqour*, beqour; عرض *aard*, ثور مخصي *thour makhsy*, فرد *ferd*, بكر *beguer* (en berbère, ازغر *ézghir*).

— Viande de Bœuf, لحم بقرى *lahm beqry*, لحم بقرى *lahm beqry*, بقرى *beqry*, بقرى *beqry*, لحم ذا البقرى *laham dé-'l-beqry*, لحم ذا البكرى *lahm dê-'l-beqry*.

— Langue de Bœuf, لسان ذا الثور *lissán dé-'t-tsour*.

— Pieds de Bœuf, هرگمه *hergue-mah*.

— Bouche de Bœuf, خنفسوفه *khanfoufah*.

— Bœuf sauvage, بقر الوحش *baqr él-ouahach*.

— Bœuf de charrue (mesure de labourage), فدان *feddán*, pl. فدادين *fedádyn*.

BOHÉMIEN, جنگان *djenkán*, genkán, چنگان *tchengán*.

POUR BOIRE (gratification), بخشيش *bakhchych*.

BOIS, عود *a'oud*, عواد *a'ouád*, pl. عودان *e'ouád*, عيدان *e'ydán*.

— Bois à brûler, *حطبہ hattabéh*,
حطب *hattab*.

— Quel Bois brûle-t-on dans ce
pays? *ايش من حطب يحرقوا في*
ذا البلد éyeh min hattab yahreqou
fy dé-'l-beled?

— Marchand de Bois à brûler,
حطاب *hattâb*.

— Bois de charpente, de menui-
serie, *خشبه khachabéh*, *خشب kha-*
chiab.

— D'où vous vient le Bois pour
les constructions? *من اين يجيكم*
من خشب متاع البنائيات min
éyeh ydjy-koum khachab metâ-'l-
benâyât?

— Morceau de Bois, *عقدة ou'q-*
déh, pl. *عقد ou'qd*, *ou'qoud*.

— Bois (forêt), *غابه ghâbah*,
ghâbéh (en berbere, *امادغ émâdagh*).

— taillis, *حرش hourch*, pl.
حروش hourouch, *أحراش éhrâch*.

— de haute-futaie, *غيصه ghayd-*
déh, pl. *غيصات ghayddât*.

— Y a-t-il des Bois? *فيه شي غابه*
fy-hi chy ghâbéh?

— Bois de lit, *كاطرى kâltry* (en
esp. *catre*), *قرقتون qarqetoun*, *سريبر*
seryr.

— Bois de fusil, *سريبر ذا المكحلة*
seryr dé-'l-moukehlah.

— Bois de senteur, *عود البخور*
a'oud él-boukhour, *ou'oud él-bou-*
khour.

— Bois d'Aloès, *قمارى qomâry*.

— Bois de Campêche, *قنبسيج*
qanbydj.

— Bois de Brésil, *بقم baqqam*,
boqqom, *بقم boqom*, *baqam*, *baqm*.

— Bois d'Inde, *بقم احممر boqom*
âhmar, *baqm âhmar*.

— Bois de sandal, *صندال san-*
dâl, *عود ذا الصندال a'oud dé-'s-*
sandâl.

BOISSEAU, *كيله kyléh*, *keyléh*,
كيل kyl, pl. *اكيال âkyâl*; *مد modd*,
pl. *امداد êmdâd*; *ساح sâh*.

BOISSON, *شربة charbéh*, *شرب*
chorb, *cherb*, *chirb*.

BOÎTE, *صندوق sendouq*, *حك*
hokk, *حكه hohkah*, *علبه eu'lbéh*, pl.
عاب eu'leb; *حق hoqq*, *حقه hoq-*
qéh, *hoqqah*.

— Faiseur de Boîtes, *علبي eu'lby*.

Il a BOITÉ, *اخرج aaredj*, *aaradj*,
اارج aa'redj, *اا'rag*, *جمع*
khamaa, *شكي chakü*, *قلج qaladj*,
قالاى qalay, *فكه fakah*.

— Il a fait Boiter, عرج *a'rradj*.

BOITEUX, أعرج *áa'radj*, *á'radj*,
a'reg, طبال *toubál*, عارج *a'á-*
redj, *a'áreg*, عرجان *a'rdján*, *a'r-*
gân.

BOL, لقمه *loqméh*.

— d'Arménie, طين ارمنى *tyn*
ármeny, تراب ارمنى *toráb ár-*
meny.

BOMBARDIER, قمبرجى *qombar-*
djy.

Il a BOMBARDÉ, شلح قمبرات
chalah qombarát.

BOMBE, بومبه *bombah*, *boumbah*,
قومبره *qoumbrah*, قمبره *qombarah*,
بومبه *bombah*.

Il a BOMBÉ (courbé), حدب
haddab.

BON, طيب *tayeb*, *tayb*, pl.
طيبين *taybyn*; مليح *melyh*, pl.
ملاح *meláh*; جيد *djyd*, *gyd*, pl.
جوياد *ádjyád*; حسن *hassan*, جوييد
djouyd, pl. جوييدين *djouydin*;
كريم *kerym*, pl. كرام *kerám*; صالح
sáléh, نافع *náfi* (en berbère, يلالى
yllály).

— Bonne, طيبه *taybéh*, مائحه
melyhéh, *melyhah*.

— Très-Bon, صالح فى الغايه
saléh fí elgháye.

sáléh fy-'l-gháyéh, قوى مليح *qaouy*
melyh.

— Vous êtes de Bonnes gens,
ملاح انتوا ناس ملاح *éntou násmeláh*.

— Il n'est pas Bon que tu fasses
cela, ما هو مليح ان تعمل ذا *má*
hou melyh én taamel dé, ما هو
خير انك تعمل هذا *má hou khéyr énn-ak taamel*
hadá.

— Il a trouvé Bon, استطيب
éstatelyb, استحالا *éstahalá*.

— Il a rendu Bon, طيب *tay-*
yab, جود اصلح *éslah*, جود *djaouad*.

BONACE (calme de la mer), غلينه
ghalynéh, غلينى *ghálynny*, هدو
hedou, ملتم *meltem*, كنون *kenoun*,
هداوه *hedáouéh*.

BONBON, حلاوه *haláouéh*, pl.
حلاوات *haláouát*; نفايس *ne-*
fáyss.

BOND, نطه *nattah*, *nottah*, pl.
نطات *nattát*.

BONDE, بينه *beynéh*, pl. بينات
beynát.

Il a BONDI, قفر *qafar*, نط *natt*
— Cela me fait Bondir le cœur
هذا يقرنى هذا *hadá yeqraf-ny*
هذا يكرز نفسى *hadá yekzez nafs-y*.

BONE (v. d'Afrique), بونه *Bounah*.

BONHEUR, سعادة *saádah*, *saá-déh*, نصيب *nessyb*, دولة *doulah*; بخت *bakht*, pl. بخوت *bakhout*; حظ *hezz*, pl. حظوظ *hezouz*.

— Je n'ai pas de Bonheur, مالي *má l-y bakht*.

BONJOUR, صباح الخير *sabbáh-l-kheyr*.

— (à un seul), سلام عليك *selám aaley-ki*, صباحك بالخير *sabbáh-ak be-l-kheyr*.

— (à plusieurs), سلام عليكم *selám aaley-koum*, صباحكم بالخير *sabbáh-koum be-l-kheyr*.

BONNET, تربولوش *tarbouch*, pl. ترابيش *terábych*; تربولوش *tarbouch*, pl. ترابيش *terábych*; تنقيه *taqyéh*, طراقي *taqyéh*, pl. قوايق *qaouáqy*; قوايق *qaouáqy*; قراوش *chouch*, pl. عراقينه *a'ráqyéh*, pl. عراقى *a'ráqy*; قلباق *qalbáq*.

— Petit Bonnet, شاشيه *cháchyéh*.

— Grand Bonnet des femmes en métal, صرمه *sarmah*.

— Bonnet de derviche, لباده *lebbádéh*.

BONNETIER, قالمقجي *qalmaqjy*,

قواقجي *qaouqjy*, pl. قواقجيه *qaouq-djyéh*; طواقجي *touqjy*.

BON-SENS, عقل *a'ql*, فراسه *fe-rasséh*.

— Homme de Bon-sens, عقيل *a'qyl*.

BONSOIR, مسا الخير *massá-l-kheyr*, *messá-l-kheyr*.

— (à un seul), مساك بالخير *messá-ki bé-l-kheyr*.

— (à plusieurs), مساكم بالخير *massá-koum bé-l-kheyr*.

BONTÉ, حسنه *hosnah*, *housneh*, كرم *kerem*, جوده *djou-déh*, جود *djoud*.

BORAX, بوراق *bouráq*.

BORD, طرف *terf*, *tarf*, *taresf*, pl. اطراف *átaráf*; ديل *deyl*, pl. حفات *adyál*, حقه *hefféh*, pl. حفات *heffát*; حدة *hedd*; حرف *herf*, pl. حروف *herouf*.

— Bord de la mer, ساحل البحر *sáhel él-bahar*, pl. سواحل *souáhel*, *saouáhel*; كتف *ketsf*.

— Bord d'une rivière, شط *chatt*, pl. شطوط *chettout*, شاطى *cháttý*.

BORDAGE, خشب مطبق *kha-chab motbeq*, بردوا *bordou*, عله ذا *a'lak dé-l-merkeb*.

Il a BORDÉ, سجنى *saddjaf*.

BORDÉE, كَلْيَه *darb kollyéh*.
 BORDEREAU, تَذَكْرَة *tezkeréh*,
 تعريف *taaryf*.

BORDURE, سَجَاف *sedjáf*.

BORÉE (vent du nord), جَرْج *djerdj*.

BORGNE, اَعور *a'ouer*, اَعْوَار *a'ouar*,
 pl. عوران *a'ourán*; عوار *a'ouár*;
 اخوق *ákhoueq*, *ákhouaq*.

BORNE (limite), حَدَّ *hedd*, pl.
 حدود *hedoud*.

BORNÉ, مَحْدُود *mahdoud*.

Il a BORNÉ, حَدَّ *hadd*, حَدِّد *had-*
dad.

BOSSE, حَدْبَه *houdebah*, *houdi-*
bah, *hadebah*, هَدَب *hadab*; ورم
ouerem, pl. اُورَام *áourám*.

— de chameau, صِنَم *sanam*.

BOSSU, أَحْدَب *áhdéb*, *áhadeb*,
 أَهْدَب *éhdeb*, حَدْبَان *haddebán*,
 مَحْدُوب *mahdoub*, حَدْبِي *hodby*,
 أَبُو كَاتِب *âbou kâteb*, كَابُور *kâbour*.

— Il est Bossu, بَيْحَدْب *byéh-*
deb, كَيْحَدُوب *kyéhdoudeb*.

BOTANIQUE, عِلْمُ النَّبَات *e'lm*
ên-nebát.

BOTTE (chaussure), جَزْمَه *djez-*
mah, *djezméh*, *guesméh*, pl. جَزْمَات
djezmât, *gueszmât*.

— Il a mis ses Bottes, لَبَس *le-*
bess جَزْمَات *lebmât*.

— Botte de paille, دَمَه تَبْن *de-*
méh tebn; غَمْرَه *ghamerah*, pl. اَغْمَار
éghmâr.

Il a BOTTELÉ, غَمْر *ghammar*.

BOTTIER, جَزْمَجِي *djezmedjy*.

BOTTINE, سُرُوَال *serouâl*, *ser-*
ouél; حَقِّ *hoff*, pl. أَحْفَاف *éhfáf*.

BOUC, جَدِي *djedy*, *gedy*, *djidy*,
 مَاعَز *maaz*, مَاعَز *maaz*, مَاعَز *ma-*
má'az, pl. مَوَاعِز *maouá'iz*.

BOUCHE, فَم *foum*, فَمَّ *foumm*,
 pl. أَفْوَم *éfoum*, أَفْمَام *afmám*, أَفْوَات *áf-*
ouât, أَفْهَات *éfahát* (en berbère,
 أَمِي *âmy*, *émy*).

— d'un fleuve, تَمَّ *toumm*, pl.
 أَتْمَام *étmám*, بُوغَاز *bougház*.

— d'un bœuf. (Voy. BOEUF.)

— Qui a la Bouche difforme,
 اَلْوَق *âlouaq*, pl. لَوْق *louq*.

BOUCHÉ, مَحْصُور *mahssour*,
 مَسْدُود *masdoud*.

Il a BOUCHÉ, سَدَّ *sadd*, *sedd*,
 حَصْر *hassar*, حَقْن *haqan*.

BOUCHÉE, لَقْمَه *loqmah*, *loqméh*,
 pl. لَقْمَات *loqmât*, لَقْم *loqm*; بَدْدَه
bedda'ah, *bidda'ah*.

Un BOUCHER, جَزَّار *djezzár*, *gez-*

zâr, pl. جزارين djezzâryn; كزار
guezzâr, قصاب qassâb, لائحام lah-
hâm.

BOUCHERIE, مذبحة madbahah,
دكان القصاب madbah, سوق اللحم
doukkân êl-qassâb, ملحمة melhamah,
مسلك meslahih.

BOUCHON, سداد sedâd, غطا
ghattâ, حقنه heqnêh, سداة sedâ-
dêh. (Voy. BONDE.)

— Bouchon de paille, قرصه fer-
rassêh.

BOUCLE, حلقة halqah, بكلة bouk-
lah, pl. بكلات boukilât, بكل boukoul.

— d'oreilles. (Voy. ANNEAU
d'oreilles).

Il a BOUCLÉ, بكل bakkal, حلق
hallaq.

BOUCLIER, تروس tours, ters, pl.
اتراس âtrâss; درقه derqah, deraqah,
دروق dourouq, دروق dou-
rouq, dourouq.

BOUDIN, مصران محشية mesrân
mahchyah.

BOUE, طين tyn, غيس ghays,
وحل ouhel.

BOUÉE, شمندرة chamandrah.

BOUEUX, موحل mouhel.

BOUFFÉE de vent, هبة الهوا hebé
êl-haouâ.

BOUFFON, مسخرة maskharah,
pl. مساخير masâkhyr. (Voy. BA-
LADIN.)

Il a BOUGÉ, انهز éhhez.

— Ne Bouge pas! قف عندك
qeff a'nd-ak!

BOUGIE, شمع chamaa', chema',
شمع chamâa', chemâ'ah, شمعة
chama'ah, pl. شمعات chama'ât;
شمع chamaat êl-a'ssel, شمع
chema' a'ssel, pl. شمعات
chama'ât êl-a'ssel, شمع
chame'-l-a'ssel.

BOUILLANT, غالي ghâly, غليان
ghalyân, سخين soukhn, حامى
hâmy.

Il a BOUILLI, غلى ghalâ, ghaley,
غلا ghalâ.

— L'eau bout, تغلى المويه teghly-
'l-mouyêh.

— Il a fait Bouillir, غلى ghalley;
تغلى teghalley, سلق salaq.

— Fais Bouillir à ceci un bouil-
lon, هذا غلوة éghly hadâ ghal-
ouêh.

— Il a Bouilli à gros bouillons,
فار fâr.

— Il a fait Bouillir à gros bouillons, فَوَّر *faouar*.

— Il a Bouilli à petits bouillons, بَقْبَقَ *baqbaq*.

BOUILLI, مغلى *moghly*, غالى *ghály*; مسلووق *meslouq*, pl. مسلووقين *meslouqyn*.

— Viande Bouillie, لحم مسلووق *lahm meslouq*, مسلوو *meslou*.

— Œuf Bouilli (à la coque), بيضه مسلووقه *bayddah meslouqah*.

BOUILLIE, كوريرة *keryrèh*.

BOUILLOIRE, ابريق نحاس *ibryq naháss*.

BOUILLON, مرق شربة *chorbah*, مرق *mareq*, مرقه *marqah*, مرقه *meraqah*, pl. مرقات *maraqát*.

— (ébullition), غلوة *ghalyèh*, غلوة *ghalouèh*.

BOUILLON-BLANC (plante), مصلح اذن الكمار *maslah ên-nadar* (m. à m. oreille d'âne).

BOUILLONNEMENT, فاضه *fáddah*, فورة *fourah*. (Voy. BOUILLON.)

BOULANGER, خباز *khobbáz*, *khabbáz*, pl. خبازين *khobbázyn*; كواش *sourrán*, *sarrán*, كواش *keouách*.

BOULANGERIE, فرن *fourn*, pl. فرون *fouroun*.

BOULE, حبة *hobbèh*, عكرة *eu'k-rah*, pl. عكرات *eu'krát*.

BOULET, جله *djoullèh*, *goullèh*, غله *ghoullèh*, كورة *gourah*, كورة *kourah*, pl. كوير *kour*; كوله *goulèh*, ثقييل *tsaqyl*; قله *qoullèh*, pl. قلل *qoulal*.

BOULETTE de pâtisserie, فداوة *fedáouèh*; كبه *koubbèh*, pl. كباب *kebáb*, *kobèb*.

BOULEVARD, طابيه *tábyah*, طابه *tábah*, pl. طابات *tábát*.

Il a BOULEVERSÉ, قلب *qalab*.

BOULINE, اورسه *âoursah*, *âoursah*, اورسا *oursá*.

BOUQUET de fleurs, مشوم ذالذنوار *mechmoum dê-n-nouâr*, باقه *bâqah*, باقه *bâqèh*, جرزة زهور *djourrazét zohour*.

— Il a fait un Bouquet, جزر *djerraz*.

BOURACAN, صوف *souf*.

BOURASQUE, زوبعه *zouba'ah*, pl. زوابع *zeouâbé'*.

BOURBE. (Voy. BOUE.)

BOURBEUX. (Voy. BOUEUX.)

BOURDON (insecte), دبور *dabour*, pl. دبابير *debábyr*.

BOURDONNEMENT, زميم *zenym*.

BOURG, كفر *kafr*; قصبه *qassabèh*,

pl. قصبات *qassabât*; قرية *qoryéh*,
qaryah; بليد *belydah*, *beleydéh*, pl.
 بليدات *belydât*, *beleydât*.

BOURGADE, دشرة *dechrah*, *de-
 charah*, pl. دشار *dechâr*; حارة *hâ-
 réh*, pl. حارات *hârât*.

BOURGEOIS, بلدى *beledy*.

BOURGEON, زنبوط *zenboutt*.

Il a BOURGEONNÉ, زنبط *zanbatt*,
 قمع *qamma'*, فرخ *farrakh*.

BOURRACHE, لسان ذا العرض *lis-
 sán dé-'l-aard*, لسان الثور *lissán
 ét-thour* (m. à m. langue de bœuf),
 بالغصون *bâlgnessoun*.

BOURRE d'arme à feu, تفتيك *tef-
 tyk*.

BOURREAU, جلاّد *seyyâf*, ستياف
djellâd, *gellâd*, *gelâd*, مشعالى *me-
 cha'âly*, مشعالى *meehâ'ly*, pl.
 مشعالى *mechâa'lyéh*.

BOURRELIER, سراج *serrâdj*.

— Atelier de Bourrelier, سروجيه
seroudjyéh.

BOURRIQUE. (Voy. ANESSE.)

BOURSE, كيس *kys*, pl. اكياس
âkyâs, كيسه *kysséh*, حنشه *hanchah*.

— Bourse de cuir, جراب *djerâb*.

BOUSSOLE, بوسوله *boussolah*,
 بوسله *bouslah*, بوسله

ابره *êbréh*, *îbréh*, قماره *qamârah*,
 بيت لآبره *beyt êl-îbréh*.

BOUT, حدّ *hedd*, pl. حدود *he-
 doud*; طرف *terf*, *teref*, *taraf*, pl.
 اطراف *âtrâf*; اخر *âkher*.

— Le Bout de l'oreille, شمه ذا
 الودن *chahmah dé-'l-oudn*.

— de fil, قصفه خيط *qassaféh
 kheytt*.

— de chandelle, نتفه شمعه *net-
 féh chama'ah*.

— Au Bout de l'an, فى اخر السنه
fy âkher ês-senéh.

— Au Bout de deux ou trois jours,
 من ورا يومين والا ثلاثه
youmèyn ou-ellâ thelâthéh.

BOUTEILLE, قزاز *qazâzah*, *qa-
 zâzéh*, pl. قزازات *qazâzât*; جزاز
djezâz, *guezâz*; بوقال *bouqâl*, pl.
 بواقيل *bouâqyl*; قنينه *qennymah*, *qen-
 nynéh*, pl. قناني *qenâyny*, قناني
qenâny; بونليه *boutelyah*, قرعه *qa-
 ra'ah*, كنينه *kennynéh*, فنجل *fendjel*,
 رضومه *raddoumah*, *rouddoumah*.

— Bouteille de terre, بطه *battah*.

— Bouteille carrée, مرتعد
morabba'ah.

BOUTIQUE, دكان *doukkân*, pl.
 دكاكين *dak âkyn*; حانوت *hânout*,

pl. حوانات *haouânât*; دكان *doukân*, pl. دكانين *doukânyn*.

BOUTQUIER, دكاني *doukkâny*;
سوقي *souqy*, pl. سوقا *souqât*.

BOUTON d'habit, زر *zerr*, pl. زورر *zerour*, زرار *zerâr*.

— de fleur, زهر *zahar*, عقاد *ou'qâd*.

— au visage, حبة *hebbéh*, pl. حبوب *heboub*.

Il a BOUTONNÉ son habit, قفل *qafel*.

BOUVIER, بقار *baqqâr*.

BOYAU, مصير *messyr*, pl. مصارين *messâryn*, مصارنه *massârenéh*, قصب *mesrân*, *misrân*; قصاب *qassab*, pl. اقصاب *éqsâb*.

BRACELET, دمليج *demlydj*; سوار *souâr*, pl. اسوار *ássâouer*, *ássouâr*; مقياس *miqyâss*.

BRAI, بياض *beyâdd*.

BRAISE, جمرة *djemréh*, *guemréh*, pl. جمر *djourm*; حمرة *homrah*, جدوة *djedouah*, *djedouéh*, جمرة ذا *djourmrah dê-'l-awâfyéh*, بصة العافية *bessét nâr*.

Il a BRAIT, هدر *nahctq*, نهيق *hanhaq*, شهنق *chehnaq*.

BRANCHE, غصن *ghc'sn*, *ghousn*,

pl. اقصان *éghsân*; فرع *ferâ'*, pl. فرع *ferou'*.

BRANDON, مشعله *meche'lah*.

Il a BRAQUÉ (le canon), قنوم *qaouam*, صوب *saouab*, قنن *qannan*, ضبط *dabatt*.

BRAS, دراع *derâa'*, درعه *dera'ah*, pl. ادرع *ádraa*, *adroua'* (en herbère, اكل *éguil*).

— Avant-Bras, ساعد *sâ'id*; زد *zend*, pl. زنود *zenoud*.

— Bras de mer, لسان البحر *lessân êl-bahar*.

BRASIER, حربقه *heryqah*, منغل *manghal*, فكيورة *feguyrah* (en espagnol, *hogueru*).

BRASSE (mesure), دراع *derâa'*, درعه *dera'ah*; باع *bâa'*, pl. باعات *bâ'ât*; بيك *pyk*.

— Deux Brasses, دراعين *derâ-'eyn*, *derâ'ayn*.

BRAVACHE, عترة *a'ter*, pl. عتورة *a'touréh*.

BRAVE, جدع *djadaa*, *gadaa*, شاجع *chadjaa*, *chagaa*, شاجع *châdji'*, شجيج *chedjya'*, *cheguy'*, سجميع *sedjy'*, شجاج *chaddjâa'*.

— Un Brave homme, رجل مليح *radjol melyh*, *rageļ melyh*.

Il a BRAVÉ, غار *ghâr*.

BRAVOURE, شجاعه *chedjà'ah*.

BRÈBE (nom de peuple). (Voy. BERBÈRE.)

BRÉBIS, نعجه *ghanaméh*, ناadjah, نا'djéh, نا'guéh; غنم *ghanam*, pl. غنوم *ghounoum* (en berbère, ولي *ouley*).

BRÈCHE, نقبه *noqbéh*, طقبه *toqbéh*, كسرة *kesréh*, هدّة *heddéh*.

— de muraille, فتحه ذا السيط *fatihah dè-'l-hoytt*; تغرة *teggharah*, pl. تقرر *togghor*.

— Il a fait Brèche au rempart, تقرر الصور *tagghar és-sour*.

— Il a fait une Brèche au sabre, فتحه السيف *faddjam és-seyf*.

Il a BREDOUILLÉ, تترتر *tartar*, terter, هيج *héyéh*, هبرج *habradj*, hebredj.

BREF, قصير *qassyr*, pl. قصار *qissár*.

BREVET, براءة *barát*.

BREUVAGE. (Voy. BOISSON.)

BRIDE, لجم *ledjem*, leguem, ledjam; عنان *éénân*, pl. عنون *eu'noun*; لجام *ledjám*, صرّة *sorrah*.

— Bride de mulet, صريمه *serymah*, سريره *seryméh*.

— Retiens la Bride, شدّ اللجم *chedd él-ledjem*.

Il a BRIDÉ, اللجم *éldjem*, élguem, تلجم *teledjem*, لجم *leddjem*.

— Bride le cheval (impératif), حظّ للعود *hott él-ledjem li-l-a'oud*.

BRIGADE, اوجاق *áoudjâq*, وجاقات *oudjâq*, *ougâq*, pl. وجاقات *oudjâqât*.

BRIGAND, لصوص *less*, pl. لصوص *lessous*; غزو *ghazou*; سارق *sâreq*, حرامي *sâriq*, pl. سارقين *sâreqyn*; حرامي *harámy*, pl. حراميه *harámyyéh*; سفاّر *saffár*, *seffár*.

BRIGANDAGE, لصوصه *lessoussah*, شناعه *chiná'ah*.

— Il a commis des Brigandages, تلصص *telesses*.

— Il a BRIGUÉ, طلب *talab*.

BRILLANT (subst.), جلا *djelá*, نورق *neouraq*, رونق *reouneq*, رونق *rounaq*.

— Un Brillant (diamant), الماس *élmâss*.

BRILLANT (adj.), لالى *lámé'*, لالى *lály*, ضوى *daouy*, بارق *bâreq*.

Il a BRILLÉ, نور *naouer*, *naouar*, لامع *lamaa*, لالا *lálá*, برق *bareq*, ضوا *daouâ*.

BRIN, عرق *cerq*; شتل *chett*, pl.
شوتول *chotoul*.

BRIQUE, طوب *toub*, توب *toub*,
لاجور *ládjour*; أجرة *ádjeréh*, pl.
لاجور *ádjour*, أجور *ádjour*; لاجور
ladjour, لاجور *ledjour*.

— Brique de savon, لوح الصابون
louh és-sáboun.

BRIQUETERIE, فرن متاع الاجور
forn metâ'a-l-ádjour.

BRIQUET, قداح *zenád*, زناد
qadáh.

— Il a battu le Briquet, قداح
qadah.

— Fabricant de Briquets, زنايدى
zenáidy.

L aBRISE, نسيم *ryh*, ريح *nes-
sym*.

BRISÉ, مكسور *moukasser*, مكسور
maksour.

Il a BRISÉ, كسر *kasser*, *kassar*,
فسخ *fesekh*, سحق *sahaq*, سحق
sahan, طحن *tahan*, ررض *radradd*,
صدم *sadam*.

— Il a été Brisé, il s'est Brisé,
انكسر *énkasser*.

BRISEMENT, سحق *feskh*, فسخ
sahq.

BRISURE, تكسير *teksyr*.

BROC, ابريق *íbryq*.

BROCANTEUR, دلال *dellál*, *dal-
lál*, pl. دلالين *dellályn*.

BROCARD, ديباج *dybádj*.

BROCHE, سفود *souffoud*, pl.
سفافيد *sefáfyd*; سيخ *sykh*, pl.
اسياخ *ásyákh*; مشوا *michouá*.

— Il a mis à la Broche, شوا
chaouá, *chouá*.

— Il a tourné la Broche, فتل
fetel és-sykh.

BROCHET, سمك الكراكي *semak
él-keráky*.

BROCOLI, زنبوط *zenboutt*.

Il a BRODÉ, طرز *terrez*.

— en couleurs, نقش *naqqach*.

— en or, en argent, زر كس
zarkas.

BRODÉ, مطرز *motarrez*, مغيش
moghayech.

BRODERIE, طرز *terez*, *terz*, *te-
raz*, تطريز *tetryz*.

— en couleurs, نقش *neqch*,
naqch.

— en or, قصبه *qassabéh*.

BRODEUR, طراز *terráz*, *tarráz*,
pl. طرازين *terrázyn*, نقاش *naq-
qách*, نقشجي *naqichdjy*, قصابي
qassáby.

— Brodeur sur cuir, قبورجی qobourdjy.

— Atelier de Brodeur sur cuir, قبورجیه qobourdjyéh.

BRODEUSE, طرازه terrâzéh.

Il a BRONCHÉ, عثر aather, aatser; عش eech.

— Ne Bronchez pas, ou sinon gare à vous! لا تعثروا ولا الويل لكم! lâ taatherou, ou-ellâ-'l-ouayl le-koum!

BRONZE, نحاس nahâss (en berbère, تونكولت toungoult).

BRONZÉ, معدني maadeny, pl. معدنيه maadenyéh.

BROSSE, مقشه moqachéh, شيته cheytah.

Il a BROSSÉ, مسح messèh.

BROUILLARD, ضباب dabâb, debâb; غيم gheym, pl. غيوم ghayoum; ضبابه zoulméh, غيام ghyâm, debâbéh; غيمه gheyméh, pl. غيم gheym (en berbère, تلاس telâss).

Il a BROUILLÉ (mêlé), خلط khalatt.

— (troublé), نكت khabatt, نكت neket, نكش nekech, شربك charbak.

— Il s'est Brouillé avec quelqu'un, خاصم khâssem. (Voy. Il a eu une Altercation.)

— Le qâdy et lui se sont Brouillés, هو والقاضي تخاصموا بينهم, hou ou-él-qâddy tekhâssemou bayn-houm.

BROUILLERIE, خصام khessâm, pl. خصايم khessâyim; نزاع nizâ'ah. (Voy. ALTERCATION.)

BROUILLON d'écritures, مسودة messaoudéh, حجة haddjeh, haggah.

BROUSSAILLES, صبرات sebbarât. (Voy. BUISSON.)

Il a BROUTÉ, مرش marach, قرط qaratt.

BROUTILLES, قطع qitta', qettaa.

BROYÉ, مدقوق medqouq.

Il a BROYÉ, سحق sahaq, صحن sahan, طحن tahan, درس derass, deress, رحا rahâ, دق daqq.

BROYEMENT, سحق sahq, دراس dirâss.

BRU, كنه kennah, kennéh, pl. كنهات kenmât, كنيان kenâyn.

BRUINE, صرر sarr, رايه râouyah, râouyéh, زميته zemytéh.

BRUIT, هدير hadyr, hedyr, غوشه ghaouchéh, ضجه daddjéh, dagguéh, شوشرة chaoucharah; صوت sout, pl. اصوات âssouât; عيطه a'yttah, عكرة a'krah, عوشه a'ouachah.

Bruit du canon, هديرذا المدفع *hedyr dê-'l-medfaa*.

— Il a fait du Bruit, صاح *sâh*,
داجد *daddj*, عكر *a'kar*, عيط *a'yatt*,
عوش *a'ouach*.

BRULANT, حارق *hâreq, hâriq*.

BRULÉ, محروق *mahrouq*.

Il a BRULÉ (v. a.), حرق *haraq*.
شعل *chaal*, أحرق *âhraq*.

— Il a Brûlé (v. n.), تشعل *te-*
cha'el, احترق *êhteraq*, شاط *châtt*.

— Il a été Brûlé, حرق *houreq*,
أنحرق *ênharraq*.

BRULOT, حراقه *harrâqah*.

BRULURE, حرق *horq, herq*,
تحرىق *tahryq*, احتراق *îhtirâq*,
أحراق *îhrâq*, حريق *haryq*.

BRUME. (*Voy.* BROUILLARD,
BRUINE.)

BRUN, اسمر *âsmer, êsmer*, pl.
سمر *soumour*.

— Brune, سمرا *samrâ*, pl. سمر
soumour, سمرات *samrât*.

Or BRUNI, ذهب مسكول *dahab*
maskoul.

BRUNISSOIR, مصقلا *mosqalah*,
مسكالا *moskalah*.

BRUSQUE, عجل *a'djel*.

BRUT, خام *khâm*, وسينخ *oues-*

sykh, غير ناطق *ghayr nâtteq*,
حيوانى *hayouány*.

— La Brute, حيوان *hayouân*.

— Sucre Brut, سكر خام *soukiker*
khâm.

BRUTAL, خشيم *khachyn*, غشيم
ghachym, واحش *ouâhech*, غريزى
gharyzy.

BRUTALITÉ, وحشه *ouahchah*,
وحشيه *ouahchyéh*.

Il a BU, شرب *charab, chereb*
(en berbère, أثوع *îtsou', îssou'*).

— Il Boit, كيشرب *keyechroub*.

— Bois (imp.)! اشرب *êchrab*,
êchrob (en berbère, ثوع *tsoua',*
tseou').

— Qui a Bu, شربان *charbân*.

— Il a Bu à la régélade, زرزق
zarzaq.

— Il a donné à Boire, سقى
saqâ, saqey.

— Donne-moi à Boire, اسقيني
êsqy-ny.

— Fais Boire mon cheval, اسقى
الحصان متاعى *êsqy-'l-hossân*
metâ'y.

— Donne-moi un peu d'eau à
Boire, اعطينى شوية الماء نشرب
âa'tty-ny choyét êl-mâ nechreb.

— Je Bois à ta santé, محبتہ فیک mohabbéh fy-k; — moi, à la tienne, ou فیک ou fy-k.

— Le papier a Bu, نش الورق nachch êl-ouaraq, نش الورق نشاش êl-ouaraq nechách.

BUBON. (Voy. ABCÈS.)

— de peste, حمرة homréh.

BUCHE. (Voy. Morceau de bois.)

BUCHER. (Voy. BRASIER.)

BUFFET. (Voy. ARMOIRE.)

BUFFLE, جاموس djámouss, گاموسس gámouss, pl. جواميس djaouâmys, گاوميس gaouâmys.

BUGIE (ville d'Afrique), بوجيه Boudjayah.

BUIS, بقس baqs, بقسيس baq-sys, شمسير chemsyr, شمسان chemsân.

BUISSON, عليقة o'llyqah, pl. عليق o'llayq; قرطاب qortab. (Voy. BROUSSAILLES.)

BULLE d'eau, بقموقه baqbouqah, pl. بقابيق beqâbyq; بقلوشه baq-louchah, pl. بقاليش boqâlych. (Voy. BOUILLONNEMENT.)

BULLETIN, حاديث hádyth, pl. حوادث haouâdeth; تذكرة tezkeréh, pl. تذكرات tezkerât.

BUREAU d'administration, ديوان dyouân.

— (table à écrire), مكتب mak-teb, pl. مكاتب makâteb.

BURETTE, ابريق ibryq.

BURIN, قلم حديد meqalè', قلام hadyâ.

Il a BURINÉ, نقش naqach.

BUT, حد hedd, pl. حدود hedoud; نشان nyyéh, مرآم merám, نيشان nichân, نيشان nychân, اماج amâdj, هدف hedef; مقصد meqsad, pl. مقاصد meqâssed.

— Il a atteint son But, لحق lahaq mourâd-ho.

BUTIN, نهيه nahabah, نهيايه nahâbéh; غنيمه ghamyméh, pl. غنايم ghenâym; قطرمه qattarmah, كسب kesb, مكسب mokseb (en berbère, آسعي éssa'y).

Il a BUTINÉ, نهيه neheb, غنم ghanam, كسب kesseb.

BUTOR. (Voy. BALOURD, BÉ-LITRE, BRUTAL.)

BUTTE, ثل thall, thell, pl. ثلاث thelâl; ثله thelléh, pl. ثلاث thellât.

BUVEUR, شارب châreb, pl. شارب chouâreb, شروب chouroub.

C

C, troisième lettre de l'alphabet français; dans sa double prononciation de Ç et de K, elle est analogue aux lettres arabes س et ص ou même ث pour le premier cas, et à ك ou ق pour le second.

ÇA ET LA, هنا هناك *hanâ honâk*, هنأ هنأك *henâ henâk*, هون هونيك *houn hounyk*.

CABALE, شجب *chedjeb*; فتنه *fetneh*, pl. فتنات *fetnât*; غصبه *ghasbéh*, pl. غصايب *ghassâyb*.

CABANE, خص *khass*, *khess*, pl. خصص *khessous*; اختصاص *ékhsâss*; خيمه *kheyméh*, pl. خيام *kheyâm*.

CABARET, خمارة *khamârah*, pl. خمارات *khamârât*.

CABARETIER, خمار *khemmâr*, *khammâr*, pl. خمارين *khemmâryn*, *khammâryn*.

CABAS, مقطف *maqtaf*, pl. مقاطف *meqâttef*.

CABINET, مقصورة *maqsourah*, pl. مقاصير *meqâssyr*; اوضه *oud-dah*, *âuddah*, خزنه *khazneh*, خلوة *khelouéh*; حجره *hodjrah*, *hodjarah*, pl. حجرات *hodjarât*.

CABLE, رمأه *rimmâh*; حبل *habel*, *habl*, pl. حبال *hebâl*, *ahbâl*; غمناة *ghamenéh*, pl. غمناات *ghamenât*.

Il s'est CABRÉ, قنطر *qantar*.

— Le cheval s'est Cabré et a renversé son cavalier, الفرس تقنطرت *el-fars teqantarét a'lä-'l-khyâl* ou remet-ho.

CACHÉ, مخفي *mokhtefy*, مستور *mokhaffy*, *mestour*.

Il a CACHÉ, ستر *seter*, *satar*, خفا *khafâ*, اخفا *ékhfâ*, غطا *ghattâ*, خبأ *khabbâ*.

— Il a Caché de l'argent dans la terre, طمر دراهم *temer derâhem*, طم دراهم *temm derâhem*.

— Cache! (imp.) خب *khobb* (en berbère, سنفي *senfy*).

Il s'est CACHÉ, أنخفا *ên khafá*,
تخبتي *tekhabbü*, لطى *lattä*.

— Je no me Cache de personne,
مأنسى مخفى من الناس *má-ny
mekhafy min ên-nás*.

CACHET, خاتم *khâtem*, ختم *kha-
tem*, pl. خواتم *khouâtem*; ختومہ
khatoumêh, مهر *mouhour*.

Il a CACHETÉ, ختم *khetem*, kha-
tam, طبع *tabaa'*.

CACHETTE, وكر *oueker*, pl. اوكار
oukâr; خفيه *khafyêh*, اختفا *ikhtifâ*.

— En Cachette, بالخفيه *bi-l-
khafyah*, بسر *be-serr*.

CACHOT, ديماس *dymâss*,
داموس *dâmous*, pl. دياميس
deyâmyss; سجن *sedjen*, pl. سجون
soudjoun; حبس *habs*, pl. حبوس
hebouss.

CACOCHYME, مخستك *mokhas-
tek*.

CADASTRE, دفتر الاملاك *deftar
êl-âmlâk*.

CADAVRE, جيف *djyf*, pl.
اجياف *âdjyâf*; جيفه *djyfêh*, pl.
جيفات *djyfât*, جيف *djouyf*;
ميت *méyt*, pl. اموات *âmouât*;
جتة *djattêh*, pl. جتت *djetit*; قتيل
qatyl, pl. قتلا *qotelâ*.

CADEAU, هدیه *hedyyêh*, بخشیش
bakhchych.

CADENAS, قافل *qast*, *qofl*, pl.
اقفال *éqfâl*.

CADENCE, وزن *ouezn*.

Il a CADENCÉ, وزن *ouezen*.

CADET, صغير *saghyr*, *sagheyr*,
اصغر *âsghar*.

CADI. (*Voy.* QADY.)

CADIX (ville d'Espagne), قادس
Qâdess, *Qâdiss*, قالص *Qâless*,
Qâliss.

CADRAN, ساعه *sâ'ah*, قدر *qadr*.

— Cadran solaire, ساعه شمسيه
sâ'ah chemsyêh.

CADUC (débile), ضعيف *da'yf*,
هركيل *herkyl*.

— Mal Caduc, صرع *seraa'*.

— Qui tombe du mal Caduc,
مصروع *mesrou'*.

CAFÉ en liqueur ou en poudre,
قهوة *qahouah*, *qahouêh*, قحوا
qah-ouâ.

— en grains, بن *bonn*.

— (boutique), دكان قهوة
douki-kân qahouêh.

CAFETIER, قهوهجي *qahouahdjy*.

CAFETIÈRE, بقرج *baqrâdj*,
ابريق القهوة *ibryq*

metâ'a-'l-qahouéh, دوله doulah.
(Voy. BOUILLOIRE.)

CAGE, قفص qafess, qafass, pl.
أقفاص éqfâss; قفاس qaffás, pl.
أقفاس éqfâss.

— Il a mis en Cage, زرب zarrab.

CAHIER, كراس korrâss, pl.
كراس ذا الكاغيط kerâryss; كراس
korrâs dé-'l-kâghytt, دفتر deftar.

CAILLE, سمان sommân, sem-
mân, pl. سمين sommyn; سلو selou,
سلواه selouâh.

Il a CAILLÉ, جمده a'qqad, جمده
djemed, رطب djemmed, رطب
raouab.

Il s'est CAILLÉ, راب râb, عقد
aaqad.

— Lait Caillé, رايب ráyb,
حليب halyb a'úqed, حليب
halyb modjebben, حليب
مجبين halyb meraoub.

CAILLOU, حصوة souân, حصوة
hassouéh, زلط zalatt; بحصه bah-
ssah, pl. بحص bahass.

Le CAIRE. (Voy. Le KAIRE.)

CAISSE (coffre), صندوق sen-
douq, pl. صناديق sanâdyq.

— Caisse de payeur, خزنة khaz-
néh, khazanéh.

CAISSIER, خزنदार khazendâr,
khaznadâr.

Il a CAJOLÉ. (Voy. Il a ALLÉ-
CHÉ, Il a CARESSÉ, Il a FLATTÉ.)

CALAHORRA (ville d'Espagne),
قلهره Qalhouréh.

CALAMITÉ, مصيبة mossaybéh,
cheddéh, آفة áféh, بلا belâ.

CALANDRE (insecte), سوس sous,
سوسة soussah, sousséh.

CALATAYUD (ville d'Espagne),
قلعة أيوب Qala'at Ayoub.

CALATRAVA (ville d'Espagne),
قلعة رباح Qala'at Rebâh.

CALCUL, حساب hissâb, عدد
a'ded.

— (pierre de la vessie), حصه
hasséh, pl. حصات hassât.

Il a CALCULÉ, حسب hessab,
hassab, عدد a'dd, عدد a'dad.

CALE d'un vaisseau, سنينة sen-
tynah.

Il a CALÉ la voile, وطا ouattâ,
نزل القلع nezzél él-qala'.

CALEBASSE, قرعة qara'ah, gar-
a'h (en berbère, تخسيت takhsyt).

CALEÇON, لباس lebbâss, لباس
lebâss, pl. لباسات lebbâssât; سروال
serouâl, pl. سراويل serâouyl.

CALEMBOURG, تڇنيس tedj-nyss.

CALENDRIER. (Voy. ALMANACH.)

CALFAT, قالفاتجي qalfatdjy.

Il a CALFATÉ, قالفات qalfat, زفت zefet.

CALIBRE, قالب qáleb, qálib, اصل ásl, نوع nouè', جنس djenss, guenss, قدر qadr; مقدار moqdâr, pl. مقادير meqâdyr.

CALICE (vase), كاس kâs, قدح qadah.

— de la rose, كبوسه kebboussah.

CALIFE. (Voy. KHALIFE.)

CALLIGRAPHIE, خطاط khattâtt.

CALME (tranquillité), تسكين teskyn, سكينه sekynéh, تليين telyyn, هادى râhah, هادى hâdy.

— de la mer, غليني ghalyny, خليني khalyny.

Il a CALMÉ, هدا hedâ. (Voy. Il a APAISÉ.)

Il s'est CALMÉ. (Voy. Il s'est APAISÉ.)

CALOMNIATEUR, تاهم تلأب teláb, تاهم táhim, مفتري nemmâm, مفتري mostery.

CALOMNIE, تهمه nemyméh, تهمه teliméh, افترا íftirá, تلأب telb.

Il a CALOMNIÉ, تهم nemm, سب

قدح sebb, افترا éfterâ, تهم them, قدح qadah, تلأب teleb.

— Pourquoi me Calomnies-tu? ما لك تفتري على ا'layy?

CALOTTE, عرقيه e'raqyéh, pl. عراقى e'ráqy; طاقيه táqyéh, pl. طواقى touâqy.

CALUS, كلكل kelkel.

— Ma main est pleine de Calus à force de travailler, كلكلت يدي kelkelet yd-y, يدى مكلكله من الشغل yd-y mekelkeléh min éch-chogh.

CAMARADE, صاحب sâheb, pl. اصحاب áshâb, صحاب sahâb, رفيق refyq.

CAMARD. (Voy. CAMUS.)

Il a CAMBRÉ, عوج a'ouadj, a'ouag.

CAMÉLÉON, تانا tétâ, برقلمون bouqalmoun, حر بانه herbânéh, جبل djemel él-yehoud.

CAMELOT, شال انجورى châl ân-djoury, châl angoury, صوف souf.

CAMOMILLE, بابونج baboundedj, بابونج báboundj.

CAMP, معسكر mo'asker, ma'asker, عرضى eurdy, o'rdy, اوردو áur-dou, محل mehall, محله mehalléh, وطاق outlâq.

CAMPAGNE, صحراء berryéh; سحرأه sahráh, pl. صحرات sahrát; بقعه beqa'ah, pl. بقمعات beqa'át; سهيل seihel, خلا khalá, غيظ gheytt, ريف ryf, جنان djenán.

— Nous passerons la nuit à la Campagne, احنا نبات في الجنان êhná nebát fy-'l-djenán.

Il a CAMPÉ, وطق عسكر aaskar, ouattaq.

— Les soldats sont Campés sur le bord de la mer, الجنود معسكرين êl-djenoud ma'askeryn a'lü chall êl-bahar.

CAMPHRE, كافور kâfour.

CAMUS, افطس âftas, pl. فطس fouts.

CANAILLE, عوام سفله sefléh, ا'ouâmm, اسفل الناس âsfal ên-nás.

CANAL, قنايه saqyah, قنايه qanâyéh, قناه qaná, pl. قنا qaná, خليج qenouát; ترع teráa', khalýdj, khalýg.

CANARD, براك bork, pl. براك brák; بيت bett, batt, pl. بطوط bet-toutt; بطه battah.

CANCER (ulcère), اكلاه ákléh, ákiléh.

— Cancer (signe du zodiaque), برج السرطان bourdj ês-serettán.

CANGRE (écrevisse), سرطان serettán, serettán; صلاطعان seletta'án, pl. ابو جلنبيه selátta'yn; ابوجلبان abou djelambah.

CANDÉLABRE, شمعدان cha-ma'dán.

CANDEUR, صفو safouéh, صفو safou.

Sucre CANDI, سكر نبات soukker nebát.

CANDIDAT, طالب táleb, pl. طالبين tálebyn.

CANDIDE, صافي sáfý, نصيح nessyh, طاهر táher, لاوى láouy.

CANDIE (île de la Méditerranée), كريد Kirýd, قنديا Qandyá, قريتش Qiryttech, جريت Dje-ryt.

CANEVAS, جنفاص kheyss; جنفاص djensâss, pl. جنفايص djenáfýss.

JOURS CANICULAIRES, أيام باحور áyyám báhour.

CANICULE (constellation), الكلب êl-kelb, شعري che'râ.

CANIF, موسى matouä, مبرا mous, مقشاط maq-chát, مقطوع maqtou'.

Dent CANINE, ناب *náb*, pl. نيب *neyb*, *nyb*.

CANNE (bâton), خيزرانه *khayz-rânah*, زلاط *zollâtt*. (Voy. BÂTON.)

— à sucre, قصابه *qassâbêh*, قصبه *qassabêh*, pl. قصب *qesseb* (en berbère, اغنم اژدن *âghanim éziden*).

— (roseau), قضيب *qaddyb*, pl. قضبان *qodbân*, *qedbân* (en berbère, تاغنم *tâghanim*).

CANNELLE, القرفة الهندية *él-qar-fah él-hindyah*, عود قرفة *ou'oud qerfêh*.

— de fontaine, حنفية *hanefyêh*.

CANON, مدفع *madfa'*, *medfaa'*, *midfa'*, pl. مدافع *medâfê'*.

— Il a chargé le Canon, عمر المدفع *a'mer él-medfa'*.

— Il a tiré le Canon, صيب المدفع *sayyeb él-medfa'*, *seyyeb él-medfaa'*.

— On a tiré deux coups de Canon du fort, سيّبوا زوج مدافع من القلعة *sayyebou' zoudj medâfê' min él-qal'ah*.

— Bruit du Canon, حس المدفع *hass él-medfa'*.

— Canon (règle, ordonnance), قانون *qânoun*, pl. قوانين *qaouâvyn*.

Il a CANONNÉ. (Voy. Il a tiré le Canon.)

CANONNIER, طوباجي *toubâdjy*, طوبجي *toubdjy*.

CANOT, فلوك *felouk*, سندال *sendâl*, باركوا *bârkoû*, گارب *gârb*. (Voy. BATEAU, CHALOUPE.)

CANTATRICE. (Voy. CHANTEUSE.)

CANTHARIDE, ذبانه *nâs*, ذابنه *debbânah* دابنه *dè-'l-Hend*.

CANTIQUÉ, مزموور *mezmour*, pl. مزامير *mezâmyr*; تسبيح *tesbikah*; نشيد *nechyd*, pl. انشاد *ênchâd*.

CANTON, فاحيه *nâhyêh*, pl. نواحى *naouâhy*.

CAP, راس *râss*, pl. رؤوس *rououss*; راس ذا الجبل *râss dê-'l-djebel*.

CAPABLE, قادر *qâder*, قابل *qâbel*, قابيل *qâbil*, فهميم *fehym*, معرف *ma'ref*, *ma'rif*.

— Il n'est pas Capable de cet emploi, هذه الوكيله ما هي خرجة *hadêh él-oukelyêh mâ hy kherdj-ko*.

CAPACITÉ d'esprit, معرفه *ma'rifêh*, قابليه *qâbelyêh*.

— d'un vase, قدر *qadr*.

CAPE, CAPOTE (vêtement), غطا *ghattâ*, pl. اغطيه *éghtyêh*; منديل *mandyl*, pl. مناديل *menâdyl*; ايزار

îyzâr, pl. يزر *youzr*; جبّة *djobbèh*,
كَبُود *kabboud*.

CAPILLAIRE (plante), كزبرة البير, *kouzberet èl-byr*, كزبرة ذا البير, *kouzberah dê-'l-byr*.

CAPITAINE de soldats, رئيس *reyss*, رئيس *ráyss*, رئيس *reyss*, pl. رياس *ryás*; اغا *ághá*, pl. اغوات *ághaouát*; قايد *qáyd*.

— de vaisseau, رئيس *reyyss*,
قبطان *qabtán*, pl. قباطين *qobáttyn*.

— de voleurs, لايس الحرامية *láys èl-harámyèh*.

Le CAPITAL d'un bien, رسمال *rousmál*, راس المال *ráss èl-mál*, راس المال *ráss dê-'l-mál*, راس مال *ráss mál*.

— d'une dette, اصل الدين *ásl èd-deym*.

CAPITAL (adj.), اصلى *ásly*, راسى *rássy*, ريسى *reyssy*.

— Ville Capitale, بلد التخت *beled èltekhet*.

— Crime Capital, خطيه راسيه *khallyèh rássyèh*, خطيه ريسيه *khatyèh reyssyèh*.

Il a CAPITALISÉ, رسمال *rasmal*.

CAPITATION, خراج *kharádj*, pl. خراجات *kherádját*; جزية *djezyèh*.

CAPITULATION, عهد *a'hed*, pl. عهود *ou'houd*, مصالحة *mossálèhah*.

Il a CAPITULÉ, عاهد *a'áhed*, شرط *charatt*.

CÂPRE, قَبَار *qoubbár*, *qabbár*; كَبَار *kabbár*, pl. كَبَارِين *kabbáryn*, كَبْرَة *kabarah*, *kebirèh*.

— Câpres confites au vinaigre, قَبَار مَكْبُوس *qabbár makbouss*.

CAPRICE, عنصل *a'nsal*, عنصله *a'nselah*, pl. عناصل *è'nássel*; غرض *gharss èn-nefs*.

CAPRICIEUX, متلون *motleouen*, مَغْيَر *moghayyer*.

Le CAPRICORNE (signe du zodiaque), برج الجدى *bourdj èl-djedy*.

CAPSULE. (Voy. BOÎTE.)

CAPTIF, اسير *ássyr*, *éssyr*, يسير *yssyr*, pl. اسرا *ésrá*, اسراه *ésráh*.

CAPTIVITÉ, اسر *ésr*, يسر *youzr*, عبودية *è'boudyèh*, سبى *seby*, *sebä*.

CAPUCHON, لَبَادَة *lebbádèh*, pl. لَبَادَات *lebbádât*; قَلُوسَة *qalloussah*, pl. قَلُوسَات *qalloussát*, قَلَالِيْس *qelályss*; قَبَاعَة *qabbá'ah*, pl. قَبَابِيْس *qebáby'*.

CAQUET. (Voy. BABIL, BALIVERNE, BAVARDAGE.)

CAR, لان *énn*, فان *se-énn*, انما *le-énn*, زعما *énné-má*, زعما *za'má*.

CARABINE, موكحلة *mokahelah* (en berbère, امدبغ *émodabagh*).

CARACTÈRE (naturel), طبع *teba'*, خلق *taby'ah*, شمال *chemâl*, خلق *khalq*.

— d'écriture, خط *khatt*, pl. خطوط *khettoutt*; حرف *harf*, كتب *ketb*.

CARAFE, قزازة *qazázéh*, pl. قزازات *qazázát*.

CARAT. (Voy. KARAT.)

CARAVANE, قافلة *qâfléh*, قافل *qâflah*, قوافل *qeouâfel*, قوافل *qaouâfel*; قفل *qast*, pl. قفول *qefoul*; ركوب *roukoub*.

CARAVANSÉRAIL, خان *khân*, وكالة *oukâléh*.

CARCAN, طوق *touq*, طواق *taouq*, pl. اطواق *touâq*, اطواق *éttouâq*; بغرمه *beghormah*, pl. بغرم *boghorm*.

Il a CARDÉ, حلاج *haledj*, حلاج *haladj*, نقش *mechett*, نقش *nadcf*, نقش *naqach*.

CARDEUR, حالج *háledj*, حلاج *halládj*.

CARDON d'Espagne, قناريه *qan-nâryah*, قنارين *guernyn*.

CARÈNE, قاريينه *qârynah* (en espagnol, *carena*), قعور *qa'our*.

CARESSE, لطف *loutf*, pl. لطف *lettouf*, لطف *lottouf*.

Il a CARESSÉ, لطف *lâttesf*.

— Elle a Caressé, لاطفت *lâttesfett*.

CARMEL (montagne de Syrie), كرم *Karmel*.

CARMIN, قرمز *qermez*.

CARMONA (v. d'Espagne), قرمونه *Qarmounah*.

CARNAGE, قتل *qatl*, pl. قتال *qittâl*; مقاتله *moqâteléh*.

CARNASSIER, لاحم *lâhim*, زفوري *zefoury*.

CAROTTE, جزر *djezer*, گوزر *guezr*, pl. جزار *djezâr*, گوزار *guezâr*; سفناریا *sefo-nâryâ*.

CAROUBE, خروب *kharoub*.

CAROUBIER, شجرة ذا الخروب *chedjrah dê'l-kharroub*.

CARRÉ, مربع *morabbaa* (en berbère, لاربعى *lôrba'y*).

CARREAU de pierre, بلط *balatt*, الحجر المنجور *él-hadjar él-mendjour*.

— de vitre, قزازة *qezázah*, pl. قزازات *qezázát*, ورقه ذا الزجاج *ouer-qah dê-'z-zâdj*.

— (coussin), مقعد *maq'a'ad*.

CARREFOUR, مشرع *mechrè'*, pl. *mechàri'*; ساحه *sâhah*, pl. *sâhât*; فسحة *fashah*, pl. *fashât*; مفرق *mesreq*, pl. *mesâreq*; مصلبه *mossalbah*, pl. *mossalbât*; مفرق ذا *mesraq dê-'t-torouq*.

CARRELET (grosse aiguille), مسلة *meselléh*.

CARRELEUR, مبلأطي *moballâtty*.

CARRIÈRE de course, de lutte. (Voy. ARÈNE.)

CARTHAGE (ville anc. d'Afrique), قرخيدونيه *Qarkhydounyah*.

CARTHAGÈNE (ville d'Espagne), قرطاجنه *Qartâgenéh*.

CARTE, كاغد *kaghât*, كاغد *kâghid*.

— Jeu de Cartes, لعب الورق *laab êl-ouereq*.

CARTILAGE, شرشوف *cherchouf*, pl. *cherâchyf*.

CARTON, مقاولا *kâghid*, مقاولا *mou-qâouâ*.

CARVI (pl.), كرويه *kerouyyah* (en espagnol, *alcaravea*).

CAS (accident), عارض *a'âredd*, pl. *a'ouârid*; قضا *qaddâ*; وقايه *ouqy'ah*, pl. *ouqâya'*.

— Si, par cas, il arrivait, اذا وقع *ézâ ouaqa'*, اذا كان *ézâ kân*.

— En ce cas, بهذا الموقع *be-hadâ-'l-mouqa'*, بهذا الحال *be-hadâ-'l-hâl*.

— En Cas de nécessité, في حال الضرورة *fy hâl êd-derouréh*.

— Cas de la déclinaison, علامات الاعراب *è'lâmât êl-'râb*.

— (estime), قيمه *qeyméh*.

— Je fais Cas de lui, له قيمه *le-ho qeyméh a'nd-y*.

CASAQUE, كرتك *kourtouk*, pl. *korâtek*; قنطش *qontoch*.

CASEMATE, مطمورة *matmourah*, كمرة *kamarah*.

CASQUE, قبعه *qoba'ah*; خودة *khoudéh*, pl. *khoudât*.

— Visière du Casque, وجهة الخودة *oudjhet êl-khoudah*.

CASQUETTE, طربوش *tarbouch*, نص رأس *nouss râss*.

CASSE (drogue), خيار شمير *khyâr chembar*, خيار شنبار *khyâr chonbâr*.

CASSÉ (brisé), متكسر *molkasser*. (Voy. BRISÉ.)

Il a CASSÉ. (Voy. Il a BRISÉ.) — un magistrat, عزل *a'zzal*, زرکن *zerken*.

Il a CASSÉ un jugement, هلك قضيه *halak qaddyéh*. (V. Il a ANNULÉ.)

— Casse! (imp.) اكسر *ôksour* (en berbère, ارز *êrz*).

Il a été CASSÉ, تكسر *tekasser*, انكسر *ênkasser*. (Voy. Il a été BRISÉ.)

CASSEROLE, مقلی *tâouah*, مقلی *mouqlä*.

CASSETTE, بشتختة *bechetkhetah*, بشتختات *bechetkhetât*, عاييه *eu'lbéh*. (Voy. CAISSE, BOÎTE.)

CASSIA-LIGNEA (drogue), سايخه *selykhah*.

CASSOLETTE, بخوريه *bokhouryah*.

CASSONADE. (Voy. Sucre BRUT.)

CASSURE, كسر *kesr*, هرس *hours*. (Voy. BRISEMENT, BRISURE.)

CASTAGNETTES, زيل *zyl*, صنوج *senoudj*, *senoug*, كاس *kâss*, صلاصل *selâssel*, سجات *djelâdjil*, *saddjât*, *saggât*.

— Joueur de Castagnettes, صناج *sannâdj*, *sannâg*.

CASTOR, كلب ذا الما *kelbdé'l-mâ*.

CASUEL (fortuit), عارض *a'aridd*, عارضى *a'ariddy*, اتفاقى *ûtisâqy*, صدق *sadef*.

CATACLYSME, طوفان *toufân*.

CATALOGUE, دفتر *zemâm*; دفتر *eu'loul*.

deftar, *defter*, pl. دفانير *defâtyr*; فهرسد *fehresséh*; قنداقى *qandâq*, pl. قناديق *qenâdyq*.

CATAPLASME, لزوق *lezouq*; لزقه *lezqah*, pl. لزقات *lezqât*; لسقا *lasqâ*.

CATARACTE de fleuve, شلال *chel-lâl*, شلاله *chelâlêh*.

CATARRHE, نـوازل *neouâzel*, *nouâzil*; حادر *hâder*, pl. حدور *hedour*; زله *zizlêh*, pl. ززلات *zizlât*, زوازل *zouâzel*; تسقيط *tesqytt*, pl. سقطة *tesâqytt*; سقوط *seqoult*; سقطة *soqta*, pl. سقطات *soqtât*; رواج *rouâh*.

CATASTROPHE. (Voy. ACCIDENT, ADVERSITÉ.)

CATÉCHISME, تـاخيص الدين *talkhyss éd-dyn*, تعليم الدين *ta'aly*, *lym éd-dyn*.

CATHÉDRALE. (Voy. BASILIQUE.)

CATHOLIQUE, قاطوكى *qâttouli-ky*, لاطين *kâtoulyqy*, *lâtbyn*.

CAUCASE (mont. d'Asie), قافى *Qâf*.

CAUSE (motif), سبب *sebeb*, pl. أسباب *ésbâb*, سببايب *sebâyb*; سيرات *asl*; اصل *syrah*, pl. سيرات *syrât*; عله *eu'lêh*, pl. علات *eu'lât*, علل *eu'loul*.

CAUSE (procès), بايث *bá'yth*,
bá'yss; دين *dyn*; شغل *chogl*, pl.
choghoul, اشغال *áchghát*;
 دعوة *da'ouéh*, pl. دعوات *da'ouát*.

— A Cause de, à Cause que, من
 اجل *min ádjel*, *min ádjel*, *min águel*,
 بسبب ان *be-sebeb énn*, لان *le-énn*,
 لاجل ما *li-ádjel má*, *li-ágl má*.

— Je n'en suis pas Cause, ما هو
 ما كنت سبب *má hou men-ny*,
 لهذا *má kont sebeb li-hadá*.

— Il a été emprisonné à Cause de
 toi, من تحت راسك انحبس *min*
taht râss-ak énhabess.

— Il a perdu sa Cause auprès du
 juge, خسر دعوته عند القاضي *khes-*
ser da'out-ho a'nd él-qáddy.

Il a CAUSÉ, سبب *sabbeb*.

— (babillé), هذر *heder*.

CAUSEUR (bavard), هاذر *háder*.
 (Voy. BABILLARD.)

CAUSTIQUE, كاويا *káouyá*.

CAUTÈRE, كتي *keyy*, كيه *kyyah*,
 pl. كيات *kyyát*; حةصه *hommoussah*.

Il a CAUTÉRISÉ, كوا *kaouá*.

CAUTION et CAUTIONNEMENT,
 كفاله *kesfáléh*, تكفيل *tecaffoul*,
 رهين *rehyn*, ضمان *dammán*,
 ضمانه *damánéh*.

— Celui qui sert de Caution,
 كفلا *kâfel*, كفيل *káfyl*, pl. كفلا
kofelá; مضمون *medmoun*, pl.
 مضامن *medámen*; مكشول *makfoul*.

— Il a accepté pour Caution,
 ارتضا في كفاله *érteddá sy kesfáléh*.

— Nous avons donné Caution,
 نحن اعطينا كفاله *nahn á'tteyná*
kesfáléh.

Il a CAUTIONNÉ, ضمن *damen*,
 كفل *kesfel*.

CAVALE, زمكه *a'oudah*; زمكه
zamkah, pl. زمكات *zamkát*; جماله
hodjlah, pl. جمالات *hodjlát*.

CAVALERIE, خياله *sebyb*, خياله
kheyálah, *khyáléh*.

CAVALIER, فارس *fâres*, pl. فوارس
fouâres, خيال *farsân*; خيال
khayyál, *kheyýál*, pl. خياله *kheyá-*
léh (en berbère, دمناي *demnây*).

CAVE, CAVEAU, مطمورة *mat-*
mourah, مخزن *makhzen*, خزانه
khezánéh, خشخاشه *khachkháchah*,
 جورة *djouréh*.

CAVERNE, غار *ghâr*, pl. غيران
ghyrán. (Voy. ANTRE.)

CAVIAR, حويار *haouyár*.

CE, CET (pr. dém.), ذا *dá*, *dé*,
 ده *déh*, هذا *hadá*, هل *hel*.

CETTE, ذه *déh*, هذه *hadéh*, ذهى *déhy*, ذى *dy*, هدى *hady*, هل *hel*.

— Ces, هل *hel*, اولاء *áoulá*, هولاء *haoulá*; هولى *houly*, هولاء *houlá*, هذولين *hedouly*, هذولى *hedouly*, هدى هم *hady houm*.

— Ce qui, Ce que, ما *má*, شى *chy* *állady*, شى الى *chy élly*.

— Ce que tu dis, ما تقولوه *má teqoul-ho*, شى الى تقولوه *chy élly teqoul-ho*.

— Ce qui lui plaît, ما يربده *má yryd-ho*.

— Je ne comprends pas Ce que vous dites, لا افهم شى ما تقولوا *lá áfhem chy má teqouloú entouá*.

— Je ne sais pas Ce qui est arrivé, ما اعرف شى ما جرى *má áraf chy má djérá*.

— C'est lui, هذا هو *hadá hou*.

— C'est moi, انا هو *aná hou*.

— C'est toi, انت هو *ént hou*.

— C'est-à-dire, اعنى *ya'ny*, اعنى *áa'ny*.

— C'est pourquoi, لاجل ذلك *li-ádjel zelik*.

— C'est à vous maintenant d'attaquer l'ennemi, يبقا عليكم ان

تغزوا العدو *yebqá a'ley-koum én teghzou él-a'dou*.

CÉANS, هنا *hená*, هنه *henê*, هنا *honá*, فى هذا الدار *fy hadê-'d-dár*, فى هذا البيت *fy hadá-'l-beyt*.

CECI, هذا *dá*, ذه *déh*, هذا *hadá*, ذول *háda*, هذولى *hedouly*, ذولى *doul*, ذولى *douly*.

CÉCITÉ. (Voy. AVEUGLEMENT.)

Il a CÉDÉ, ترك *tarek*, تترك *terek*, سلم *sellem*, بخشش *bakhchach*.

CÉDRAT, ترونج *tourondj*, ترونج *trondj*.

CÈDRE, ارز *érs*, ارز *árs*, ارزة *ár-zéh*, ارز *érséh*.

CÉDULE, تذكره *tezkeréh*; تذكره *teskeréh*, pl. تذكره *tessáker*; تمسك *temessik*, pl. تمسكات *temessikát*; خط يك *khatt yd-ho*.

Il a CEINT, احط *éhatt*, حزم *hazam*, زتر *zannar*, دار *dár*, قهط *qamatt*.

CEINTURE, حزام *hazám*, حزام *hezám*, pl. حزم *hezam*; زنار *zonnár*, pl. زنانيير *zenânyr*; منطقه *mentaqah*, pl. منطقات *mentaqát*; مصممه *mod-dammah*, كورزيه *korzyah*.

— de femme, رخت *rekht*, pl. رخت *rekhout*.

CEINTURE à mettre de l'argent, كمر *kemer*, pl. كمرات *kemrát*.

CEINTURON. (Voy. BAUDRIER.)

CELA. (Voy. CELUI-LA.)

Il a CÉLÉ, كتم *katam, ketem*, ستر *satar*. (Voy. Il a CACHÉ.)

CÉLÈBRE, مشهور *mechhour*, شهير *chahyr*, مجبور *medjhour*.

— Il a été Célèbre, أشهر *éch-har*.

Il a CÉLÉBRÉ, مدح *medéh*.

— la messe, قدس *qaddass*.

CÉLÉBRITÉ, شهرة *chahrah, choh-rah*, مدح *medh*, مجد *medjd, megd*, ذكر *dikr, zikr*.

CÉLERI, كرفس *kerfes, kerafs*, كرفز *kerfez, kerafz, kerefz*.

CÉLÉRITÉ, خفة *khifféh*, نشاطه *nechattéh*. (Voy. AGILITÉ.)

CÉLESTE, سماوى *samáouy*, سماوى *ésmáouy*.

— Bleu Céleste. (Voy. BLEU.)

— Signes Célestes, بروج السما *bouroudj és-semá*.

CÉLIBAT, عزوبه *a'zoubéh*, عزوبيه *a'zoubyéh*.

CÉLIBATAIRE (masc.), عزاب *a'zzéb*, اعزب *a'zab*, بكار *bekár*, عزرى *a'zry*.

CÉLIBATAIRE (fém.), عزبة *aaze-bah*, عاتق *a'atig*.

CELLULE. (V. CABINET, CHAMBRE.)

CELUI-CI, ذول *doul*, ذولى *douly*, هذولى *hedouly*. (Voy. CE.)

— Celle-ci. (Voy. CETTE.)

— Ceux-ci, هم *houm*. (Voy. CES.)

— Ces deux-ci (masc.), دان *dán*, هذين *deyn*, هذان *hadán*, هذين *hadeyn*; (fém.) تان *tán*, تين *teyn*, هاتان *hatán*, هتين *hateyn*, هاتان *hátán*, هاتين *hâteyn*.

CELUI-LA, ذلك *dalik*, ذالك *dálek, zálek*, ذاك *dák*, هذاك *hadák*.

— Celle-là, تلك *telk, tilki*, ذكها *dek-há*, ذيك *dýk*, هذيك *hadýk*.

— Ceux-là, Celles-là, اوليك *áoulayk*, اولايك *áouláyk*, هولايك *haouláyk*, هذوليك *he-douleyk*, ذكهم *dek-houm*, ذكهمتى *dek-hoummy*.

— Ces deux-là (masc.), ذانك *dáneq*, ذينك *deyneq*; (fém.) تانك *táneq*, تينك *teyneq*.

— Celui qui, الذى *állady, éllady, éllazy*, الى *álly, élly*, من *men*.

— Ceux qui, الذين *állady, éllady, éllazy*, الى *élly, álly*.

— Celle qui, التي *állaty, éllaty,*
إلى *éllaty.* — Celles qui, التي *éllaty,*
إلى *éllaty,* إلاتي *éllaouátý.*

CELLIER, مخزن *khezánéh,* خزانه
makhzen.

CENDRE, رماد *roumád,* pl. رمود
roumoud, رمد *romod.*

— chaude, ملة *melléh,* pl. ملات
mellát.

CENDRÉ (couleur), رمادي *remády.*

CÉNOBITE, كشيح *kechych.*

CENS, محصول *mahsoul.*

CENSEUR, فضولي *feddouly,* pl.
فضولين *feddoulyn;* مفتش *mou-*
fettich.

CENSURE, تاديب *ádáb,* آداب
tádyb. (Voy. BLÂME, EXAMEN.)

Il a CENSURÉ, تفضّل *tefouddal.*
(Voy. Il a BLÂMÉ, Il a EXAMINÉ.)

CENT, ميه *myah, meyah, myéh,*
meyéh, مائة *mâyéh, méyéh* (en ber-
bère, تميادان *tameyádán).*

— Deux Cents, ميتين *myteyn,*
myteyn (en berbère, تمنات
sen temát).

— Un Cent pesant (quintal),
قنطار *qontár.*

— Cent un, ميه وواحد *myéh ou*
ouâhed.

— Cent deux, ميه واثنين *myéh*
ou éhneyn.

— Cent vingt, ميه وعشرين *myéh*
ou a'chryn.

— Cent vingt et un, ميه واحد
وعشرين *myéh ouâhed ou a'chryn.*

— Cent trente, ميه وثلاثين *myéh*
ou thelâthyn.

— Cent quarante, ميه وأربعين
myéh ou árba'yn.

— Cent cinquante, ميه وخمسين
myéh ou khamsyn.

— Cent mille, مئة آلاف *myét*
élf, كتره karrah.

CENTAURÉE (plante), قنتاوريون
gentáouryoun, قنطاريون *qentaryoun.*

CENTENAIRE, مئوي *meyouy.*

CENTIÈME (n. ord.), الميه *él-myéh,*
المائة *él-mâyéh.*

CENTRAL, وسطاني *ouestány.*

CENTRE, وسط *ouest, oust,* مركز
merkez.

Le CENT UNIÈME (n. ord.), الميه
والواحد *él-myéh ou él-ouâhed,*
الحمادي والميه *él-hády ou él-myéh,*
الميه *él-âouel ba'd él-myéh.*

— (fém.), الميه والواحد *él-há-*
dyéh ou él-myéh, الميه والواحد
él-myéh ou él-ouâhidéh.

CENTUPLE, مائة ضعف *máyet dou'f*.

CER de vigne, جفنه *djefnéh*, *guefnéh*, pl. جفان *djefán*; داليه *dályéh*, *dályah*.

CEPENDANT, لكن *lakín*, *lekin*, *líken*, ولكن *oulekin*.

CÉRAT, بيداج *bydádj*, *bydág*.

CERCEAU, اطار *átár*.

— Fabricant de Cerceaux, اطار *átár*.

CERCLE, دور *dour*, pl. ادوار *ádouár*; دايرة *dáyrak*, *dáyréh*.

— En bois, en fer, de barrique, طارة *táreh*, طوق *touq*, زنار *zonnár*; حزام *hezám*, pl. حزامات *hezámát*.

CERCUEIL. (Voy. BIÈRE.)

CÉRÉMONIE, تكريم *tekrym*, تكليف *teklyf*, توكير *touqyr*, تيهيل *tyhyl*. (Voy. APPAREIL.)

— Sans Cérémonie, من غير *min ghayr teklyf*.

CERF, ليين *leyyen*, *lyyen*, عل *eu'l*, عول *eu'oul*, ايل *áyel*, غزال *ghazál*.

CERFEUIL, كرافس *kerfes*, كرافس *keráfes*, كوسبر *kousber*, كزبرة *kouzberah*.

CERISE, حب الملوك *habb él-moulouk*, كيراس *kyráss*, قيراس

kyráss, كراص *karáss*, قراصيه *qerássyéh*.

CERISIER, شجرة ذا الحب الملوك *chedjrah dé'l-habb él-moulouk*.

Il a CERNÉ, دار *dár*.

CERNEAU, قلب الجوزة *qalb él-djouzah*.

CERTAIN, حقيق *haqq*, حقيق *haqq*, مقتر *moqerrer*, محقق *mo-haqeq*, مشبوت *math-bout*. (Voy. ASSURÉ.)

— Cela est Certain, il n'y a pas de doute, هذا حق ما فيه شك *hadá haqq, má fi-h chekk*.

— Un certain, un tel, فلان *fou-lán* (en esp. *fulano*), بعض *baadd*.

— Un Certain jour, ذات يوم *dát yaum*, زات يوم *zát youm*, يوم من ايام *youn min áyyám*.

— Une Certaine ville, مدينه من *medyneh min él-modon*.

— Un Certain homme, انسان *énsán min énnáss*.

— Le Certain vaut mieux que l'incertain, الحقيقى خير من الذى *él-haqyqy kheyr min állazy fy chekk*.

CERTAINEMENT, CERTES, حقا *haqqá*, بالحق *bi'l-haqq*, بالحقيقه

bi-'l-haqyqah, الحقيقه في sy-'l-haqyqah. (Voy. ASSURÉMENT.)

CERTIFICAT, إعلان e'lân.

Il a CERTIFIÉ. (V. Il a AFFIRMÉ.)

CERTITUDE, حقيقه haqyqyéh, حق haqyqah, تحقيق tehqyq, حق haqq, صحتة sihhaq. (V. ASSURANCE.)

CÉRUSE, سبيداج باروق bārrouq, سبيداج sbyddáj, sbyddág.

CERVEAU, CERVELLE, مخ mokkh, pl. أمخ amákh; موخ moukh, pl. مخاخ mekhákh; دماغ dimágh, pl. دماغات édmaghah, اقاروى áqárouy, (en berbère, اقاروى áqárouy, أخشخاش ákhiékháéh).

— La Cerveille lui a tourné, زاغ زأgha'ql-ho min rass-ho.

— C'est un homme sans Cerveille, ما عندة hou ákhou, هو اخوت má a'nd-ho maaqoul.

CERVELAS, بصطارمه bastárméh, لوبوق loubouq.

CÉSAR (n. pr.), قيصر Qayssar, قيصار Qayssár.

CÉSARÉE (v. de Syrie), قيصارية Qayssáryéh.

Il a CESSÉ (v. n.), ازل zál, ازل ázal, انقطع énqetta', بطل battal, كفف keff, خاص khalass.

— La maladie a Cessé aujourd'hui, المرض انقطع اليوم él-meridd énqetta' él-youm.

— (v. a.), فرغ faregh, وفا ouafá, وفي ouafey.

— Tu as Cessé ton ouvrage, وفيت ouafyt khidmet-ak.

— Il a Cessé de parler, فرغ من faregh min qoul-ho.

Sans CESSÉ, دائماً dáymán.

CESSION, تسليم teslym.

CESSIONNAIRE, متسلم moutsellem.

C'EST, C'EST-A-DIRE, CET. (V. CE.)

CEUTA (v. d'Afr.), سبتة Sebtah.

CEYLAN (île de la mer des Indes),

سرنديب Serendyb.

CHAABAN, huitième mois de l'année lunaire des musulmans, شعبان chaabán.

CHACUN, كل واحد koull ouáhed, كل من koull men, كل من koull-men.

— Chacune, كل واحدة koulléh ouáhidéh.

— Que Chacun ait le sien, كل من koull-men le-ho ouáhed.

CHAGRIN (sorte de peau), صاغري sághry.

— (subst.), غم ghamm, pl. غوم ghemoum; غمة ghamméh, الغم élem,

قهر qahar, قساوة qassâouéh. (Voy. AFFLICTION, ADVERSITÉ.)

— (adj.), مغبون maghboun, مغبوت maghboutt; نزع nezeq, pl. نزيق nezeqyn. (Voy. AFFLIGÉ.)

— Ne garde pas de Chagrin dans ton cœur, لا تحبس الحزن في قلبك lâ tehabess êl-houzn fy qalb-ak.

Il s'est CHAGRINÉ, تهمس mesmess, اغتم égh-temm. (Voy. Il s'est AFFLIGÉ.)

Il a CHAGRINÉ, همس mesmess, نزع nezzaq. (Voy. Il a AFFLIGÉ.)

CHAÎNE, سلسله selselah, selseléh, pl. سلسل selâssil; سنسله sensseléh, senselah, pl. سناسل senâssel; جنزير djenzyr, pl. جنازير djenâzyr; قطمه qatméh, طوق touq; طوق douq, pl. اطواق âdouâq; قيد qyd, pl. قيود qeyoud; غل ghell, pl. اغلال éghlâl.

— Chaîne de tisserand, قيام qeyâm.

CHAÎNON, حلقه halqah, pl. حلقات halqât, حلق heleq; زرده zeredéh, pl. زردات zeredât.

CHAIR, لحم laham, lahm, اللحم êlham, pl. لحوم lehoum (en berbère, تفي tefy).

— Chair crue, لحم ني laham néyy, لحمه نيته lahamah nytyéh.

CHAIRE, منبر manbar, member, pl. منابر menâber; مجلس medjliss, pl. مجالس medjâless.

CHAISE, كراسي kourssy, pl. كراسي korâssy, kerâssy; شليه choulyah, ehilyah.

CHAKAL, ذيب dyb, جاقال djâqâl.

CHALAND, حريف haryf; زبون zeboun, pl. زبونات zebounât, زباين zebâyn. (Voy. ACHETEUR.)

CHALE, شال châl, pl. شيلان chylân.

CHALEUR, حر harr, حار hârr, سخنه sokhnéh, سخانه sekhânéh, sekhânah, سخانه heraréh (en berbère, يركا yergâ).

— Chaleur naturelle, حرارة طبيعية herâréh tabi'yah, حرارة غريزية herâréh gharyzyéh.

— La chienne est en Chaleur, وحميت الكلبه ouahimet êl-kelbéh, الكلبه تسربت êl-kelbéh tesrebet, عشرب a'scheret.

— Grande Chaleur, حر شوب harr choueb, شوب choub, مشوب mechoub, حماوة hamâouéh.

— Le vent frais diminue la force de la Chaleur, الهوا البارد ينقص القوة البحر qaouet él-harr.

CHALOUBE, فلوكة *feloukah*, pl. فلايك *feláyk*; قاييق *qáyq*, pl. قيايق *qeyáq*; قياسه *qayássah*, pl. قياسات *qayássát*. (Voy. BARQUE, BATEAU, CANOT.)

CHALUMEAU, زمر *zomr*, *zamr*, *zamir*; زمره *zoummarah*, pl. زمور *zomôur*.

Il s'est CHAMAILLÉ, شمت *chamatt*, داقق *dáqaf*, كشكش *kech-kech*, قرقر *qarqar*.

CHAMBRE, بيت *beyt*, *byt*, بيت *byts*, pl. بيوت *byout*; اوظه *áudéh*; اوضه *áuddah*, pl. اوض *áudd*, *áoudd*; خيزنه *khazneh*, خدر *khedr*, *khadr*; قلايه *qelláyéh*, *qalláyéh*, pl. قلاي *qelály*; طبقة *tabqah*, pl. طبقات *tabqát*.

CHAMEAU, بل *bill*; ابل *ébl*, pl. ابال *ébal*; بعير *ba'yr*; جمال *djemel*, *guemel*, pl. جمال *djemál*, *guemál* (en berbère, ارم *áram*, اماروت *ámá-rout*, الغوم *él-ghoum*, الكوم *él-goum*).

— Petit Chameau, جميل *djoumeyl*, جميل *djoumeyyl*.

CHAMELIER, جمال *djemmál*, pl. جمالين *djemmályn*.

CHAMELLE, ناقة *náqah*, pl. ناقات *nágát*; ناقة *náqah*, pl. نوق *nouq* (en berbère, تارامت *táramt*, تلغومت *telghoumt*, تلگومت *tel-goumt*).

CHAMOIS, وعول *ou'el*, pl. وعول *ou'oul*, اوعال *éou'ál*.

CHAMP, حقل *haqléh*, pl. حقلات *haqlát*; حقل *heql*, pl. حقول *hou-qoul*; بقعه *boqa'ah*. (V. CAMPAGNE.)

— Champ labouré, طين *tyn*, غيظ *gheytt*.

— ensemencé, أرض مزروعة *árdd mezrou'ah*.

— de bataille, مصق *massaff*, pl. مصاق *massáff*; معركة *mo'arekah*, ميدان *meydán*, حومه *haouamah*.

CHAMPÊTRE, صحرايى *sahráyy*, برى *berry*, حرشى *horchy*.

— Garde Champêtre, حاضى *háddy*, حارس *háris*, حاضاى *had-dáyy*.

CHAMPIGNON, فگاع *foggáa'*, منتر *mentar*; فطره *soltrah*, pl. فطره *souttour*.

CHAMPION, لاوندی *láouendy*, pl. لاوند *láouend*.

CHANCE, قضاء *qaddá*, تقدیر *teqdyr*, بخت *bakht*.

Il a CHANCELÉ, تتوتل *tetoutel*, تطوطح *tettouttah*.

CHANCELIER, دفتردار *defterdár*, رئیس روزنامجی *rouznámjy*, رییس افندی *réyss efendy*.

CHANCRE. (Voy. CANCER.)

CHANDELIER (flambeau), منارة *menâreh*, pl. منایر *menâyr*; شمعدان *chamaadán*, pl. شمعا دین *chamá'dyn*; حصکة *haskah*, حصکة *hassekah*, فتیلہ *fetylêh*.

— (marchand de chandelles), شمع *chammâ'*.

CHANDELLE, شمع *chama'h*, شمع *chama'ah*, pl. شمع *chamè'*.

— de suif, شمع دهن *chama' dehan*, شمع دهنید *chama'ah dahe-nyêh*, ذال الشحم *chama'ah dé-'ch-chaham*, pl. شمعات ذال الشحم *chama'ât dé-'ch-chaham*.

CHANGE (troc), بدل *bedl*, عوض *a'oudd*, مقایضه *meqâyddah*, تغیییر *teghayyr*, تبدیل *tebdyl*.

— (t. de commerce), سفندجه *sef- feldjêh*, سرف *serf*.

— Lettre de Change, بولیصه *bou- lyssah*, pl. بولیصات *boulyssât*.

CHANGÉ, مغیییر *moghayr*, mo- ghayer.

Il a CHANGÉ, بدل *bedel*, قایض *qâyed*, غیییر *ghayyr*, تغیییر *teghayyer*, تبدل *tebaddel*, حول *haoual*.

Il s'est CHANGÉ, استحال *éste- hâl*.

— Dieu Change le mal en bien, اللہ غیییر الشر خیرا *Allah ghayyer êch-cherr kheyran*.

CHANGEANT, متغیییر *motghayr*, متلون *molteouen*, هوانی *haouány*, مترطع *moterty'*.

CHANGEMENT. (Voy. CHANGE.)

CHANGEUR de monnaies, صراف *serráf*, pl. صیارف *seyâref*; صیرفی *seyrefy*, pl. صیرفیه *seyrefyah*.

CHANSON, CHANT, غنا *ghanâ*; نشید *nechyd*, pl. نشاید *nechâyid*; قصید *qassydêh*, pl. قصاید *qassâyid*; موال *mouâl*, pl. مولات *mouâlât*; شعر *cha'r*, pl. اشعار *êch'âr*; غنیہ *ghannyêh*, pl. غنائی *ghenány*; نغمه *nighmêh*, pl. نغمات *nighmât*; النغم *neghmâm*; لحن *lahn*, pl. الحان *êlhân*.

— Chant de guerre, حربیہ *ha- roubyéh*, هرربیہ *heroubyéh*.

Il a CHANTÉ, غنا *ghanâ*, نغم

negham, تغنى تَغْنَى teghanney, غنى
ghanney, لحن lehhen.

— Elle a Chanté, تغنيت te-ghanneyt.

— L'oiseau a Chanté dans le jardin, زكك الطير في الجنينه zakzak ét-teyr sy-'l-djenynéh.

CHANTEUR, مغنى ghanny, مغنى moghanny, pl. مغنيا moghannyya.

— Chanteuse, غنية ghannyah, ghannyéh, مغتية moghannyyéh, غانية ghányah.

CHANTIER de construction nautique, ترسانه tersánéh. (V. ARSENAL.)

CHANTRE. (Voy. CHANTEUR.)

— de mosquée, مؤذن mouézzén, mouézzin.

CHANVRE, قنب qannab, دبل till, كتان kittán.

CHAOUAL, dixième mois de l'année lunaire des musulmans, شوال chaouál, شهر افطور chahr áftour.

CHAPEAU, برنيطة borneyttah, pl. برانيط baránytt, شمريز chemryr (en esp. sombrero).

CHAPELET, تسبيح tesbyh, سبحة sabahah, مسبحة mosbahah.

CHAPELLE, مسجد mesdjid, mesguid.

CHAPITEAU de colonne, رأس الراس él-a'ámoud.

CHAPITRE, فصل fasil, pl. فصول foussoul; باب báb, أصحاح ásháh.

— du Koran, سورة sourah, سورة sourat.

CHAPON, ديك مبعوج dyk me-'oudj; مقطوش maqtouch, pl. مقاطيش meqáttych.

Il a CHAPONNÉ, خصا khassá.

CHAQUE, كل koul, koll. (Voy. CHACUN.)

— Chaque jour, كل يوم kollyaum.

— Chaque chose en son temps, كل شي بوقتته koll chy be-ouaqt-ho.

— Chaque espèce à part, كل صنف بصنفه koll senef be-senef-ho, كل جنس بجنسه koll genss be-genss-ho.

CHAR, عربيه a'rabah, pl. عربات a'rebát; كربيه a'rbánéh; كريتاه karrytah, pl. كريتات karryttát; كدش koudech, kidich.

CHARANÇON, سوس souss.

CHARBON, فحم faham, fahm, فحمة fahamah, pl. فحمت fahamát.

— ardent, جمرة ذا العافيه djaum-rah dé-'l-á'fyah.

CHARBON de peste, جمره djemrèh, djoumrah, شافوطه chelfouttah.

CHARBONNIER, فحمام fahhâm.

CHARDON, شوك ذا الحميمير, chouk dê-'l-hamyr, كرنين guernyn (en esp. tagarnina); قرطبه qortobéh, pl. قرتب qortob.

CHARDONNET, حفونه hefou-nah, pl. حفون hofoun; بردول ber-doul, بردون berdoun, مقنين moqnyn.

CHARGE (fardeau), حمل haml, pl. احمال ihmâl; فردة fardah, ferdék, pl. فدرات fardât; حماله hamléh, pl. حملات hamlât; ثقل theql.

— (emploi), وظيفه ouadyfah, pl. وظائف ouadyf; منصب man-sebyéh, منصب menseb, وكالة ou-kâléh, وكالة oukâlyéh.

— (imposition), تكليف teklyf.

— (accusation), تقييد teqlyd, تقييد teqyyd.

— (attaque). (Voy. ce mot.)

— A la Charge de, بشرط ان be-cherht énn, على شرط ان a'lâ chertt énn.

CHARGÉ, محمول mahamoul, mahmoul, موسوق moussouq, محمول mohammel.

CHARGÉ (en parlant d'armes à feu), مدكوك medkouk, مدق madahik.

Il a CHARGÉ, نكلكي tekellef, حمل hammal, اوسق áoussâq.

— d'une commission, وكل ouekkel.

— un vaisseau de marchandises, وسق ouesseq.

— un canon, عمر المدفع aamer él-medfaa, تعمر المدفع taamer él-medfaa.

— un fusil, دك dakh.

Il s'est CHARGÉ, التزم éltezem, استلزم éstelzem.

CHARGEMENT d'un vaisseau, رزق rezq, pl. ارزاق érzâq, وسق ouesq, ousq.

CHARIOT. (Voy. CHAR.)

CHARITABLE. (V. BIENFAISANT.)

CHARITÉ pour les pauvres, مرجه merhaméh, حسنه housnah, صدقه sadaqah, زكاة zekah.

CHARLATAN, شرلابان charlâbân, حقباری hogbâry.

CHARMANT, لطيف lattyf.

CHARME, جاذبه djâdibéh. (Voy. APPAS, ATTRAIT.)

— magique, رقيه raqyéh.

Il a CHARMÉ (il a plu), عجب a'djeb.

CHARNEL, شهوتى *chchouty*,
جسدانى *djesdány, gcsdány*.

CHARNIÈRE, قلاب *qoulláb*.

CHARNU, مقذف *mouqaddef*,
لحمانى *lahmány*, لحم *molhim*,
جسيم *djessym*.

CHAROGNE, جيفه *djyfa, djeyfèh*,
gifèh; فطيسه *fettyssèh*, pl. فطاييس
fettáyss.

CHARPENTE, نجارة *naggárah*.

— Bois de Charpente. (V. Bois.)

CHARPENTIER, نجار *naddjár*,
naggár, pl. نجارين *naddjáryn*,
naggáryn; مشترداش *mechterdách*.

CHARPIE, فتيله *fetylèh*.

CHARRETTE, كراطة *kerráttah*, pl.
كراطات *kerráttát*. (Voy. CHAR.)

CHARRETIER, كراطى *karártý*,
كراطى *kerráttý*, عرباجى *a'rabá-*
djy, عربجى *a'rbadjy*.

CHARRIAGE, نقل *naql*.

Il a CHARRIÉ, سحب *sahab*.

CHARRUE, محراث *meharáth*,
mehráth, *mihráts*, pl. محارث *me-*
háryts; محارث *moharreth*; صمد
somd, pl. صمود *somoud* (en berbère,
الماعون *él-má'oun*).

CHARTE, CHARTRE, شرط *chart*,
عهد *e'hed*.

CHARTÉ constitutionnelle, قانون
القوانين *qânoun él-gemhour*,
المملاكة *qaouányn él-memlekèh*,
قواعد البلد *qaouá'yd él-beled*.

CHASSE, صيد *sayd, syd*.

— Il est allé à la Chasse, راح
للصيد *râh li-'s-sayd*.

CHASSE de reliques, ذخيرة *da-*
khyrèh; تابوت *tâbout*, pl. توابيت
teouábyt.

Il a CHASSÉ (il a été à la chasse),
صيد *sayed*, صاد *sâd*, استاد *éstâd*,
اصطاد *éstâd*, نصيّد *teseyyed*.

— Il a Chassé (expulsé), طرد
tered, هزم *hezem*, دفع *defua*, دشر
decher, نقا *ékhraj*, اخرج *naqá*,
كش *kasch*, قحش *qahach*, كشح
kachah, هجج *hedjadj*.

CHASSEUR, صياد *sayyád*, pl.
صيادين *sayyádyn*.

CHASSIE, عمص *ou'ns*, عمش
oum'ch.

CHASSIEUX, أمص *a'mess*, أمش
á'mech.

CHASSIS, شوبالك *choubáh*, طاقه
tâqah.

CHASTE, عفى *a'fy*, عاصم *a'ás-*
sem; عفيف *a'fyf*, pl. عفيفين
a'fyfyn; طاهر *tâher*, pl. طاهرين

táheryn, اطهار átthâr; متعفف mota'fef, pl. متعففين mota'fefyn.

CHASTETÉ, عفة i'fféh, عاصمه i'sméh, طهارة tahârah.

CHAT, قط qatt, qott, pl. قطات qettâtt, qottâtt, قطط qottat (en berbère, موش mousch, امشيش ém-chych).

— Chatte, قطه qottah, pl. قطات qottât (en berbère, تموشت tamoucht, تامشيشت tâmechycht).

— Chat sauvage, سبب sebseb, خلا قط ذا al-khalâ qatt dé'l-khalâ.

CHAT-HUANT. (Voyez HIBOU, CHOUETTE.)

CHATAIGNE, قسطل qostal, pl. قستاله qostâl; قستال qostâl; قستاله qostâléh, كستانه kastânéh, كستنا kastaná, بلوط سنديان belloutt sendyân, ابو فريوة abou feryouah, ابو فروة abou ferouéh.

CHATAIGNIER, شجرة ذا القسطال chedjrah dé'l-qostâl.

CHATAIN, اسمر ásmar.

CHATEAU, قصبه qasbah, qassabah, qassobah (en esp. alcazaba); قصر qasr (en esp. alcazar); قلعة qala'ah, قلعه qalá'ah, pl. قلاع qalé', qalá'a; حصار hissâr; حصن

hesn, hosn, pl. حصون houssoun; حصين hosseyn.

CHATIÉ, معذب maaddeb.

Il a CHATIÉ, عذب aaddeb, عزر teedeb, تادب tádeb, عزر a'zzar, قاصر qâssed, قاصر qâsser.

— Que Dieu les Châtie! يقاصروهم الله yqâsser-houm Allah!

CHATIMENT, عذاب adâb, pl. عذابات a'dâbât; مقاصرة meqâsserah; تعذيب taadyb, teedyb; تاديب tâdyb, جزا djezá, جزيه djezyéh; عقوبة a'qoubéh, pl. عقوبات a'qoubât.

CHATON de bague, فص fess, pl. فصوص fessouss.

Il a CHATOUILLE, دغدغ dagh-dagh, زقزق zaqzaq, زكك zak-zak, اكزكك êkzakzak.

— Il a été Chatouillé, غار ghâr.

CHATOUILLEMENT, تزكك te-zekzek.

CHATRÉ, محسى mokhsy, محبوب medjoub, محبوب medjoub, خادم khâdim, طواشى taouâchy, مقطوس maqtous; قاقون qâqoun, pl. قواقين qouâqyn.

— Il a CHATRÉ, خصى khassey, طواش taouâch.

CHAUD (subst.). (V. CHALEUR.)
— Le Chaud et le froid, حر وبرد *harr ou berd*.

— (adj.), حامى *soukhn*, حامي *hâmy*, سخون *sekhoun*, sokhoun, دافى *dâfy* (en berbère, زقال *zaqâl*).

— Plus Chaud, أدفا *âdfâ*.

— Il est devenu Chaud, حر *harr*.

— Il a eu Chaud, سخن *sakhan*, حر حر *châb*, احترق *êhteraq*, حر حر *harhar*.

— J'ai Chaud, أنا مشوب *ânâ machaoueb*, أنا محر حر *ânâ moharher*.

— Nous avons eu Chaud dans le chemin, حر حرنا فى الدرب *harharnâ fy-'d-darb*.

— Il fait très-Chaud aujourd'hui, اليوم حر كثير *êl-yaum harr kethyr*, بالزراف *chaub be-'z-zâf*.

— Fièvre Chaude. (V. FIÈVRE.)

CHAUDIÈRE, CHAUDRON, حلة *halléh*, pl. حلات *hallât*; خلقيين *khalqyn* (en grec, χαλκίον), pl. خلقيين *khelâqyn*; دست *dest*, pl. تنجرت *dessout*; قدر *qadrah*, تنجرت *tandjerah*.

CHAUDRONNIER, نحاس *nahhâs*, pl. نحاسين *nahhâssyn*.

Bois de CHAUFFAGE. (Voy. BOIS à brûler.)

Il a CHAUFFÉ, سخن *sakhan*, سخن *sâkhen*, سخن *sakikhan*, حم *hamm*.

Il s'est CHAUFFÉ, تسخن *tesakikhan*, تسخن *teskhen*, دفا *deffâ*, دفة *deffey*, تدفا *tedeffâ*.

— Chauffe ta main! دفة يدك *deffey yd-ak!*

CHAUFFOIR (lieu pour se chauffer), تنور *tenour*, أوجاق *âudjâq*.

CHAUFournIER, جيار *djayyâr*, كواش *keouâch*.

CHAUME, تبن *tebn*.

CHAUMIÈRE, خـص *khess*, pl. خصوص *khessouss*; دويرة *douyryah*.

Il a CHAUSSÉ, لبس *lebbess*.

Il s'est CHAUSSÉ, تلبس *telebbes*.

CHAUSSÉE, سكة *sekk*, سكة *sekourah*, جسر *djesr*.

CHAUSSES, لباس *lebâss*, هوزة *haouzéh* (vieux français, houzeaux), pl. هوزات *haouzât*.

CHAUSSON, جرابه *djerâbéh*, djorâbéh, pl. جرابات *djerâbât*; قلاشين *qalshyn*, pl. قلاشين *qelâchyn*.

CHAUSSURE, سباط *sabâtt*, sebâtt (en esp. zapato).

CHAUVE, ابلح *âdjlah, âglah*;
أقرع *âqra', âqraa*.

— par devant, اصلع *âsla'*.

CHAUVE-SOURIS, وطواط *ouet-*
'ouâtt, ouettouett, pl. وطاويط *ouattâouytt*;
طير الليل *teyr êl-leyl*
(m. à m. oiseau de nuit).

CHAUX, جير *djyr, gyr, guyr*,
كلس *kals* (en italien, *calce*).

— vive, جير خام *djyr khâm*.

— Four à Chaux, كوشه ذا الجير
kouchah dé-'l-djyr.

CHEBEC, شباك *choubbâk*.

CHEF, رئيس *réys, râys*,
صاحب *sâheb, bâch*.

— de bataillon, بين باشي
byn bâchy, byn bâchy.

— de tribu, شبيخ *cheylik, قايد*
qâyd (en berbère, مالك *mâlek*,
اموخان *âmoukhân*).

— Chef-d'œuvre, رأس الصنعة
râss ês-sena'ah.

— Chef-lieu. (Foy. CAPITALE.)

CHÉLIDOINE (plante), حميرة *men-*
myréh, سليدانيوم *selydânyoum*.

CHEMIN, طريق *taryq*, pl. طرق
tourouq, ترايق *terâyq*; تنيه *tenyah*,
pl. تنيات *tenyât*; درب *darb, derb*,
pl. دروب *deroub*; سكة *sekkéh, sik-*

kah; سبيل *sabyll*, pl. سبل *soubl*,
souboul; مهادج *mahaddj, مسيرة* *mes-*
syréh (en berbère, أبرد *êbrid*).

— Chemin frayé, طريق مخدومه
taryq makhdoumah.

— Chemin de traverse, لفة *lef-*
fêh, عطفه *a'tfêh*.

— Chemin raccourci, درب قاطع
darb qâtti'.

— Chemin dérobé, درب الذيب
darb êd-dyb (m. à m. chemin de
loup).

— Chemin couvert, طريق مدرق
taryq moderreq.

— Où va ce Chemin? الى اين
تأخذ هذا الدرب *ilâ éyn tâhed*
hadâ êd-darb?

— Ce Chemin traverse-t-il, ou
non? هذا الدرب يمرق أم لا? *hadâ-*
'd-darb ymrouq, âm lâ?

— Combien y a-t-il d'heures de
Chemin d'ici à Oran? من هنا الى
وهوان مسيرة كم ساعات
ilâ Ouehrân messyret kam sâ'ât?

— Le Chemin est intercepté,
الدرب مسدود *êd-darb mesdoud*,
المسيرة مربوطة *êl-messyreh mar-*
bouttah, المسكة مقطوعة *ês-sekkéh*
maqtou'ah.

— Où conduit ce Chemin? لاين
هذه السكة l-éyn tehdy hadéh
és-sekkéh?

— Montre-moi le Chemin de la
ville! اوريدي تنية المدينة óryny
tenyet él-medynéh!

— Est-ce ici le Chemin d'Alger?
هذا هو شى طريق الجزائر
hadá hou chy taryq él-Djézáyr?

Il a CHEMINÉ (marché), مشى
machä, machey, سار sár.

CHEMINÉE, مدخانه medkhá-
néh, مدخنه medkhanah, pl.
مدخانات medkhanát; اجاق ódjâq,
ógâq.

CHEMISE, قميص qamyss, pl.
قواميص qaouâmyss, قمصان qam-
sán, كمچه koumdjah (en berbère,
تاسيت tásseyt, تقندورت taqan-
dourt).

CHENAL. (Voy. CANAL.)

CHÈNE, شجرة ذا البلوط chedjah
dé-l-belloutt, بلوطه bellouttah, bol-
louttah, سنديانہ sendyâd, سنديانہ
sendyânéh, دلب douleb (en ber-
bère, ثبوشيشس thibouchichiss).

CHENEVIS, حبّ ذا القناب hebb
dé-l-qannâb.

CHENILLE, دود doud.

CHER (de prix), غالى ghâly, pl.
اغلا éghalâ, غلوين ghalouyn.

— Cela est beaucoup trop Cher,
هذا تغلى كثير hadâ teghly hethyr.

— Ne nous vends pas trop Cher
cela, لا تغلى علينا هذا الشى ló
teghally a'lay-nâ hadâ-'ch-chy.

— Je l'ai trouvé trop Cher,
استغليته éstaghleyt-ho.

— Cher (aimé), محبوب mah-
boub, عزيز a'zyz. (Voy. CHÉRI).

— Mon Cher, يا حبيبي yâ ha-
byb-y, يا اخوى yâ ákhou-y, يا
قلبي yâ qalb-y, يا كبدي yâ kebd-y,
يا خاى yâ khây.

Il a CHERCHÉ, ابتغا fetech,
دور افتش éftech, افتش ébteghâ,
دور افتش éftech, لطف lattach,
التهرف éltehef, تفترس tefarress,
فحص fahass, بحث bahath, طلب talab,
رام râm.

— Cherche! (imp.) افتش éftich
(en berb. نادى fatach, نادى nádý).

— Il a Cherché à gagner, جهد
في كسب djehed fy kesb.

CHÈRE, اكل ákl, عيشه a'yehah.

— Bonne Chère, عيشه مايجه
a'yehah melyhah.

CHÉRI, حبيب habyb, pl. احببا
éhibbâ; محبب mohebb. (V. CHER.)

— Plus Chéri, أحب *ahabb*.
 Il a CHÉRI, حبب *hebb*, أعز *e'ezz*.
 (Voy. Il a AIMÉ.)

CHERTÉ, غلا *ghelá*.
 CHÉRUBIN, كروبين *keroubyn*.
 CHERVI (plante). (V. CARVI.)
 CHÉTIF, قليل *delyl*, قليل *qalyl*;
 مسكين *meskyn* (eu fr. *mesquin*), pl.
 مساكين *messákyn*; حقير *haqyr*,
 دومي *domy*, شقي *cheqy*, بايس *báyss*.

CHEVAL, عود *a'oud*, حصان *hos-*
sán, *hassán*, *hessán*, pl. أحصنه *éhs-*
senah, حصاين *hossáyn*, حصانات
hessánát; خيل *khayl*, *kheyl*, pl.
 أخيال *ékhyál*; فرس *fars* (en ber-
 bère, عيبس *a'ybs*, أگمار *ághmár*;
 عيبس *e'yyss*, pl. عيصان *e'yyssán*).

— Il a monté à Cheval, ركب *rekeb*.

— Il est descendu de Cheval,
 التود عن الرجل *teredjel a'n él-a'oud*.

CHEVELU, مشعر *mocha'er*,
 أبو شعر *mechaarány*, شعراني *ábou*
cha'ar.

CHEVET, مخدة *mokhaddéh*, pl.
 مخدات *mokhaddát*.

CHEVEU, شعر *cha'ar*, pl. شعار
cha'ér, شعور *chou'our* (en berbère,
 أزر *ázer*, دشعار *dicha'ár*, أز *ázal*).

CHEVILLE de bois, وتد *oueted*,
 pl. وتدات *óoutád*; بيور *beyouer*.

— du pied, كعب *ka'ab*, قصبه
 قارع *qasbah dé-r-rigl*; قارع
qára', pl. قوارع *qouâre'*, كدم *ghedem*.

CHÈVRE, معزة *maazéh*, *ma'zah*,
 pl. معزات *ma'zát*; ماعزة *má'azah*,
 pl. ماعز *má'ez*; عنزة *a'nzéh*, pl.
 عنزات *a'nzát* (en berbère, تاغت
táght, *tághat*).

CHEVREAU, جدى *má'az*, جدى
djedy, *djidy*, *guedy*, pl. جدايا *dje-*
dâyá.

CHEVREUIL, جبيران *djeyrán*,
 غزال *ghazál*, *ghazél*.

CHEVRON, خشب *khachabéh*, جسر
djesr, *guesr*, pl. جسور *djessour*,
 ركيزة *rekyzah*, كايضة *guéy zah*.

CHEYKH, شين *cheykh*, pl. شيوخ
chouyoukh, مشيخة *mechyxah*,
 مشايخ *mecháykh*.

CHEZ, عند *a'nd*, *e'nd*, الى *ílá*,
 لدى *ledy*, لدن *leden*, لد *led* (en
 berbère, غار *ghár*, غور *ghour*).

— Chez moi, عندى *a'ndy*. —
 Chez toi, عندك *a'nd-ak*. — Chez
 lui, عندة *a'nd-ho*. — Chez elle,
 عندها *a'nd-há*.

— Chez nous, عندنا *a'nd-ná*.

— Chez vous, عندكم *a'nd-koum*.

— Chez eux, عندهم *a'nd-houm*.

CHICANE, نزوير *cherrah*, شرة *tezouyr*, خ-ص-وم-ه *khassoumah*, معراضه *me'râddéh*.

Il a CHICANÉ, خصم *khassam*, عارض *a'aridd*.

CHICANEUR, خصم *khâssim*, معارض *mo'aridd*.

CHICHE (adj.), عويل *a'ouyl*, pl. *ou'ouelâ*; خشيش *khassyeh*, pl. *khassyehyn*. (V. AVARE.)

Pois CHICHES, حمص *hims*, pl. *hoummous*.

CHICORÉE, مورة *mourrah*, شقريه *chiqoryah*, اندب *hendeb*, هذب *éndeb*, اندبه *éndibah*, هندبه *hendibah*, شكوريه *choukrân*, شوكران *chikouryeh*.

Il a CHIÉ, خرا *kharâ*.

CHIEN, كلب *kelb*, *kalb*, pl. *aklab* *éklâb*, كلاب *kelâb*, اكلب *ékleb* (en berbère, عيدى *a'yd*, عيدى *iydy*, pl. عيدان *iydân*).

— Ils nous traitent comme des Chiens, نحن عندهم مثل الكلاب *nahn a'nd-houm methl él-kelâb*.

— Petit Chien, كليب *koleyb*, كلييب *koleybb*, جروا *djerou* (en

berbère, اجون *âdjoun*, pl. *âdjân*, f. تاجونت *tâdjount*).

— Chien de chasse, داري *dâry*, كلب صياد *kelb selâqy*, سلاقي *kelb sayyâd*.

— Chien dogue, سلوگي *selouguy*.

— Chien de fusil, خرس *khoross*.

CHIENNE, كلبه *kelbéh* (en berbère, تعيدت *ta'ydet*).

CHIFFON, شرموط *charmoult*, شرميط *charmuytt*, pl. شراميط *charâmytt*.

Il a CHIFFONNÉ, جاود *djâouad*, *gâouad*, تلف *telef*.

CHIFFRE, رسم *ressem*, pl. رسوم *ressoum*, رقم *raqam*.

CHIGNON (derrière du cou), نقرة *noqrah*, pl. نقرات *noqrât*; قفا *qafâ*.

— (tresses de cheveux), لمة *lemmah*, جمه *djemmah*; صفييرة *dafiréh*, pl. صفاير *dafâyr*; ذوايب *douâbéh*, pl. ذوايب *daouâyb*.

CHIMÈRE, مخلييه *mokhallyéh*, pl. مخليات *mokhallyât*.

CHIMIE, كيمييا *kymyâ*, الكيميه *âl-kymyah*, علم كيمييا *e'lm kymyâ*.

CHIMISTE, كيمييا جى *kymyâdjy*.

CHINE, بلد الصين *és-Syn*, بلاد الصين *beled és-Syn*.

CHINOIS, صيني *syny*.

CHIO (île), ساقز *Sâqiz*.

CHIQUENAUDE, نقفه *naqfah*.

— Il m'a donné une Chiquenaude,
نقفتى *naqef-ny*.

CHIROGRAPHE, خطاً يده *khall*
yd-ho.

CHIROMANCIE, علم كفى *e'lm kef*.

CHIRURGIEN, جراح *djerrâh*,
جراحی *djârahî, gârahî*; جراحى
djerrâhî, pl. djerrâhyyn;
طبيب *haddjâm, hakym*, حجام
tabyb.

CHIT! (interjection pour appeler)

ح ح *dah dah!*

CHOC, مدافعه *medâfa'ah*.

— de deux armées, منازعه *me-*
nâza'ah.

CHOCOLAT, جقولاته *djoqoulâtah*,
شكلاط *chokolâtt*.

CHOISI, مختار *mokhtâr*, منتخب
montekheb.

Il a CHOISI, اختار *ékhtâr*, اختر
ékhtar, انتقى *énteqâ, énteqey*, نقا
naqqâ, انتخب *éntekhab*, اصطفى
éstafâ.

CHOIX, اختيار *ikhtyâr*, انتخاب
întikhâb, خاطر *khâtter*, مخاير
mokhâyrâh.

— Il a donné le Choix, خير
khayyar.

Il a CHÔMÉ, بطل *battal*.

Il a CHOPPÉ, عشر *a'thar*, تشكل
techkel.

CHOPPEMENT, تعشير *te'ssyrr*.

CHOQUANT, ظالم *zâlem*.

Il a CHOQUÉ (offensé), افتصح
éfteddah, ضر *darr*, دفش *dafsch*.

CHOROGRAPHIE (description dé-
taillée d'un pays), تخطيط البلد
takhtyt él-beled.

CHOSE, شى *chy, chey, pl. شين*
chyn, اشياء *âchyâ*; حابه *hâguéh*,
hâdjah, pl. حاجات hâdjât; امر
âmr, pl. امور ôumour.

CHOU, كرنب *krounb, kourounb*,
مكور *mokeouer*, ملفوف *melfouf*,
قرونب *qrounb, qaroumb*,
قرومب *qroumbah, kroumb*.

CHOUETTE, طير الموت *tayr él-*
mout (m. à m. l'oiseau de la mort);
بوام *boum*, بومه *boumah, pl. بوام*
baouâm; ابو قويق *âbou qouyq*.

CHOU-FLEUR, قرنبيط *qarnabyt*,
قرنبيط *qarnabytt*, قنبيط *qannabyt*,
قرنبييه *karnabytt, qarnabyéh*.

CHRÉTIEN, نصرانى *noursány*,
نصارا *nassârâ, nossârâ, نصارى*

nassará; مسيحي *i'ysaouy*; مسيحيه
messyhy, pl. مسيحيه *messyhyah*;
 خريستيان *khristyán* (en berbère,
 اورومي *ouroumy*, pl. اُرومي *îroumy*).
 — Il s'est fait Chrétien, تنصر
tenassar.

CHRÉTIENTÉ, ملة عيسويه *mellet*
i'ysaouyéh, ملة مسيحيه *mellet mes-*
syhyéh, ولاية نصرانيه *oulâyet nous-*
rânyéh.

Le CHRIST, المسيح *él-Messyeh*.

CHRISTIANISME, دين المسيح
dyn él-Messyeh.

CHRONIQUE, تاريخ *târykh*, pl.
 تواريخ *teouârykh*, تواريخ *teouârekh*,
 تاواريك *taouarikh*.

— Maladie Chronique, مرض مزمن
mered mouzmin.

CHRONOLOGIE, تاريخ *târykh*,
 علم الزمان *e'lm êz-zemân*.

CHRONOLOGISTE, مؤرخ *mouar-*
rekh.

CHRYSOLITHE, زبرجد *zeberdjed*.

Il a CHUCHOTÉ, وسوس *oues-*
saouess.

CHUT! (interj.) اسكت *ôskout!*
 pl. اسكتوا *ôskotoù!*

CHUTE, وقوع *ouoqeu', ouqou'*,
 سقوط *seqoutt*, وقعة *ouaqa'ah*.

CHYLE, كيلوس *kylouss*.

CHYPRE (île), قبرس *Qobross*,
 قوبروس *Kobross*.

— Vin de Chypre, نبيد قبرس
nebyd Qobross.

— Natif de Chypre, كبرسي *kob-*
rossy.

CI (celui-ci, celle-ci). (*Voy. ces*
mots.)

— Ci-après, في ما بعد *fy má*
ba'ad, في ما ياتى *fy má yâty*.

— Ci-devant, سابقاً *sâbeqân*, في
 ما سلف *fy má salaf*.

CIBOULE, بصل طرى *bassal tary*.

CICATRICE, اثر *âtsar, âssar*, pl.
 اثار *âtsâr, âssâr*; علامة *a'lâméh*, pl.
 علامات *a'lâmât*; وسم *oussem*, pl.
 اوسام *âoussâm*.

CIEL, سما *samâ, semâ*, pl. سموات
semaouât, سماوات *samâouât*; فلك
felek, pl. افلاك *êflék*; جلد *djeled*
 (en berbère, اگنا *îgnâ*, گنا *guinnâ*).

— Bleu-Ciel. (*Voy. Bleu céleste.*)

CIERGE, شمعه *chama'ah*; مسكوبه
meskoubah, pl. مسكوبات *meskoubât*.

CIGALE, بو قفاز *bou qaffâz*; زيز
zyz, pl. زيزان *zyzân*; جراد *djerâd*,
 گراد *guerâd*.

CIGOGNE, بئالارج *bellêrdj* (en

grec, *πελαργός*), بو لوجه *bou lou-djah*, تلقاق *laqlaq*.

CILS, اشعر ذا العين *âchaar dê-l-aayn*.

— Ayant de longs Cils, اهدب *âhdab*.

CIME, راس *râs*.

CIMENT, لا قومه *baghly*, باغلي *baghly*, ساروج *sâroudj*, ساروج *sâroudj*.

CIMETERRE, سيف *seyf*, pl. سيوف *syouf*, *souyouf*; قلاج *qilidj*.

CIMETIÈRE, مقبرة *maqbarah*, pl. مقابر *maqâber*, *meqâber*; تربة *tourbêh*, pl. تربة *touroub*; مدفن *med-fenn*, pl. مدافن *medâfenn*.

CINNAMOME, القرفة الحلاوة *el-qarfah el-halouah*.

CINQ, خمسة *khamseh*, *khamseh*, خمس *khamsh* (en berbère, سموس *semouss*, سمس *semmos*, سمست *soummost*).

— Cinq cents, خمسة ميه *kham-sêh myêh*, خمسميه *khamsh-myêh*.

— Cinq mille, خمسة لاف *khamset êlaf*.

— Cinq cent mille, خمسمية لاف *khamsh-myêh êlaf*, خمسة كرات *khamset karrât*.

— Cinq à Cinq, نجاس خجاس *khoumâss khoumâss*, مخمس مخمس *moukhammess moukhammess*, fém. مخمسه مخمسه *mokhammessêh mokhammessêh*.

CINQUANTE, خمسين *khamsyn* (en berbère, خمسين *khamseyn*).

— Cinquante et un, واحد وخمسين *oudhed ou khamsyn*.

Le CINQUANTIÈME (num. ord.), الخمسين *el-khamsyn*.

Le CINQUIÈME (n. ord.), الخامس *el-khâmish*, fém. خامسه *khâmishêh*.

— Un Cinquième (n. fract.), خمس *khouns*.

— Quatre Cinquièmes, اربع *ârba' êlkhâmâss*.

CINQUIÈMEMENT, خامساً *khâm-sân*.

CIRCASSIE, جركس *Djerkess*, چركس *Tcherkess*.

CIRCASSIEN, جركسى *djerkessy*, pl. جراكسه *djerâksah*; چركسى *tcherkassy*.

Il a CIRCONCIS, ختن *khatan*, طهر *khatten*, طاهر *tâhar*, طهر *tahhar*.

CIRCONCIS, مختون *makhtoun*, مطاهر *mottâher*, طهور *tahour*.

— Il a été Circoncis, اختستن *ékhteten*, نظهر *tettahhar*.

— Qui n'est pas Circoncis, اغلف *âghlef*.

CIRCONCISION, ختانه *khetânéh*, ختانه *khettanah*, ختن *khetn*, khotn, سته *sonnah*, تطهير *tellhyr*.

CIRCONFÉRENCE, دورة *dourah*, daourah, pl. دورات *dourât*, daourét; دايرة *dâyrah*, دور *dour*.

— Cette province à cent vingt milles de Circonférence, ده الولاية *déh-'l-oulâyéh* دورها ميه وعشرين اميال *dour-hâ myéh ou a'chryn âmyâl*.

Accent CIRCONFLEXE, مده *mad-dah*.

CIRCONLOCUTION, افادة الكلام *âfadet êl-kelâm*.

CIRCONSCRIPTION, تحديد *tah-dyd*.

Il a CIRCONSCRIT, حد *hadd*.

CIRCONSPECT, متفكر *motefekkir*, بصير *bassyr*, عاقل *a'âqel*.

CIRCONSPÉCTION, احتراز *îhtirâz*, بصيرة *bassyreh*, تبصير *tebsyr*.

— Il a eu de la Circonspection, استبصر *éstabsar*.

CIRCONSTANCE, فرصة *foursah*,

كيفيه *keyfyéh*; وقت *ouaqt*, pl.

اوقات *âouqât*; جهه *djehah*, pl.

جهات *djehât*; عارضه *a'âreddéh*,

pl. عوارض *a'ouâredd*.

- CIRCONVALLATION, احتياط *îh-tyât*.

CIRCUIT. (V. CIRCONFÉRENCE.)

CIRCULAIRE (adj.), مدور *me-daouer*.

CIRCULAIREMENT, بالدور *be-'d-dour*.

CIRCULATION, دور *dour*, حركة *harekêh*.

Il a CIRCULÉ, دور *daouer*.

CIRE, شمع ذا *chamaa*, شمع

العسل *chamaa dê-'l-aasel*, شمع

عسل *chema' assel*, سمع *sma'*, smè'

(en berbère, زكير *zekyr*, تكير *tekyr*).

— Cire à cacheter, لك *lekk*,

شمعه فرنجيه *chemaah franguyéh*,

شمع احمر *chema' âhmar*.

CIRÉ, مشمع *mouchemma'*.

CIRON, دود *doud*, سوس *sous*,

قميل *qomeyl*, عته *a'ttah*.

CIRQUE, عرصه *a'rsah*, حلقة *hal-*

qah, ميدان *meydân*.

CISAILLE, مقترط *moqratt*, pl.

مقارط *moqârett*.

CISEAU de menuisier, منقاش *menqash*

monqâch; منقار monqâr, pl. مناقر menâqer.

— de sculpteur, de ciseleur, قلم حديد qalam hadyd.

CISEAUX, مقاص moqâss, مقصص moqass, maqass, meqass, pl. مقصوص meqsouss, مقصات moqassât (en berbère, توسلين touslyn).

Il a CISELÉ, نقش naqach.

CISELEUR, نقاش naqqâch.

CISELURE, تنقيش lenqych.

CITADELLE. (Voy. CHÂTEAU.)

CITADIN, بلدى beledy.

CITATION en justice, دعوة da'ouéh, امر بالحاضر merâfa'ah, امر be-l-hâdder.

CITÉ (ville), مدينة medynah, pl. مدائن modâyn, madâyn.

Il a CITÉ en justice, دعا da'â, استاضر êstahdder, نادى nâdâ, nadey, استدعا âs-teda'â.

— Il a Cité un passage, ذكر zakar.

CITERNE, صهريج sihrydj, sehryg, pl. صهاريج sehârydj; بئر byr, pl. ابـيـسار âbyâr (en berbère, تانوتنغيت tânoutfyt).

CITOYEN, ستوين sitouyin. (Voy. CITADIN.)

CITRON doux, ليمون leymoun, lymoun, ليم lym, لامون lâmoun, ليمونده leymounah.

— acide, لارنج lârendj, زارنج zârendj, لـرنـج lerendj, nârendj.

CITRONNIER, شجرة ذا الليمون chedjah dé-l-leymoun, شجرة ذا اللارنج chedjah dé-l-lârendj.

CITROUILLE, قرع qaraa, قراء qara'ah, يقطينه yoqtyn, yoqtynéh.

CIVETTE (parfum), مسك mousk, زبد zebed, زباد zebâd.

CIVIÈRE, تسكر teskir, هودج houdadj, خفيف khafyf.

CIVIL (poli), ادبي âdeby, ظريف zeryf, لطيف latyfy, مادب mâddeb, شلبي cheleby, نخى nakhy.

CIVILISATION, ادب âdeb.

CIVILITÉ, ظريفه zeryfêh, pl. ظرايف zerâyf; نخوة tekhouéh, مروة meraouéh, لطف louf.

CLAIR, صافي sâfy, رايق râyq.

— (évident), ظاهر dâher, dâhir, باين bayn, مبين mobyn.

— Cela est Clair, هذا باين hadâ bayn.

— Le Clair de la lune, ضوء القمر daou-l-qamar.

CLAIRON (clarinette), بوق bouq
(en esp. *alboque*).

CLAIRVOYANT, بصير bassyr,
عاقل a'âref, حادق hâdeq, عاقل
a'âqel.

CLAMEUR, صراخ syah, صريح
sarâhîh.

CLANDESTIN, خفي serry, سرى
khafy.

Il a CLAQUÉ, قرشق qarchaq.
— Il a Claqué des mains. (*Voy.*
Il a Battu des mains.)

Il a CLARIFIÉ, صفي sassü, saffey.

CLARTÉ, نور nour, ضو daou,
لمع noura, رونق rounaq, نورق
lama'.

CLASSE (division spéciale), طبقة
tabqah, فصل fasl.

— Classe scolaire, مكتب mek-
teb, مدرسة medressêh, pl. مدارس
medâress.

Il a CLASSÉ, فصل fassal.

CLAUSE, شرط chart, chert, pl.
شروط cheroult; مادة mâddêh.

CLEF, مفتاح mestahak, مفتاح
mestâh, moustah, mistah, pl. مفاتيح
mesâtîyh (en berbère, تاساروت
tâssârout, سرود serroud).

CLÉMENCE, رحمة rehmah, rah-

mêh, pl. رحمة rahmât; رحمة
merhamêh, شفقة chefeqêh, حلم
hilm.

CLÉMENT, رحيم rahym, حليم
halym, رحمان rahmân, منعميم
mouna'yn, كريم kerym.

CLIENTÈLE, حماية himâyéh.

CLIMAT, إقليم âqlym, pl. اقاليم
âqâlym.

Il a Cligné des yeux, رف عينيه
raff a'yney-ho, انظرفت عينيه ênta-
rafet a'yney-ho, غمر بعينيه ghamer
be-a'yney-ho, لاحظ lahazz, لاحظ
lâhazz.

CLIN D'OEIL, طرفه ذا العين
terfah dê-'l-a'yn, طرفة العين terfet
êl-a'yn.

— En un Clin d'œil, في طرفة
في لحاظه عين sy terfet a'yn, في
sy lehâzzet a'yn, في رفة عين
reffet a'yn.

CLOCHE, ناقوس nâqouss, ناقوس
naqqouss, pl. نواقيس neouâqyss.

CLOCHER, برج النواقيس bourdj
ên-neouâqyss; مادة mâdnêh, pl.
موائد mouâden.

CLOCHETTE, جرس djeress; جرس
djers, pl. جروس djerouss.

CLOISON, سياج syâdj.

CLOÎTRE, تكية *tekyéh.* (V. COU-
VENT.)

CLOPORTE, حمير جتة *homeyr*
Djeddah (m. à m. ânon de Djeddah).

CLOS (part.), مسدود *mesdoud*,
مطبوق *matbouq.*

Il a CLOS (fermé), شدت *sedd*, شدت
chedd, علق *ualaq*, سيج *seyyadj*,
طبق *tabaq.*

— (Il a terminé). (Voy. Il a
ACHEVÉ.)

CLÔTURE, حياط *háytt*, pl. حياط
hiyât, حيطان *hyttân.* (Voy. CLOI-
SON.)

CLOU, مسمر *mismour*, مسمار
mesmâr, *mismâr*, pl. مسامر *mes-*
sâmer, *massâmer*, مسامير *messâ-*
myr; ميخ *mykh* (en berbère, السمور
és-soummour).

— de girofle, قرونفل *qorounfel*,
قرنفل *qaronfel.*

Il a CLOUÉ, سمر *sammar.*

CLOUTIER (marchand de clous),
مسامري *messâmiry.*

— (fabricant de clous), سمار
sammâr.

CLYSTÈRE, حقنه *haqnah*, pl.
حقان *heqân*; احتقان *ihitiqân.*

COACTION, جبر *djebr.*

COADJUTEUR, مساعد *nâyb*,
messâ'ad, معين *mea'yn.*

COAGULATION, انعقاد *înî'qâd.*

COCHE (truie), ثمودة *thamoudéh*,
tsamoudah.

— (voiture). (Voy. CHAR.)

— d'eau. (Voy. BARQUE.)

COCHENILLE, دودة *doudéh*, دود
قرمز *doud qermez*, قشنييه *qochnyyak.*

COCHER, عربايجي *a'râbâdjy.*

COCHON, حلووف *hallouf*; خنزير
khanzyr, pl. خنازير *khenâzyr* (en
berbère, حلف *hilf*).

COCHONNET (cochon de lait),
خننوس *khannouss*, pl. خنانيس
khenânys; خنوس *khanouss*, pl.
خوانيس *khouânys.*

— Viande de Cochon, لحم
ذال الحلووف *laham dê'-l-hallouf.*

COCO, جوز هندی *djouz hendy*,
gaouz hendy.

COEUR, قلب *qalb*, *galb*, *qolb*,
pl. قلوب *qouloub*; فواد *feouâd*,
faouâd (en berbère, وول *ououl*, pl.
ولاون *oulâouen*).

— J'ai le Cœur serré, قلبى
معصوص *qalb-y ma'ssouss.*

— De bon Cœur, من جواة
القلب *min djouât él-qalb*,

بخطير be-tayeb él-khâtr.

— A contre-Cœur, من براءة القلب *min barrât él-qalb*.

— J'ai un battement de Cœur, *لـي حفتما قلب* *l-y hafqân qalb*, قلبى *qalb-y ydoqq*, يدبدب *ydobdob*.

— De tout mon Cœur, من كل *min koll feouâd-y*, من كل *min koll oudjoud-y*, وجودى *min koll oudjoud-y*.

— Il a appris par Cœur, تعلم *ta'lem* من الغائب *min él-ghâyb*.

— Du fond de mon Cœur, من *min ouest qalb-y*, من *min damyn qalb-y*, ضمير قلبى *min damyn qalb-y*.

— Mon Cœur! (t. de caresse) *yâ kebd-y* (m. à m. ô mon foie!).

COFFIN. (Voy. COUFFE, CABAS.)

COFFRE, خزانة *doulâb*, *khazânéh*. (V. CASSETTE, CAISSE.)

COFFRET. (Voy. BOÎTE, CASSETTE.)

COGNASSIER, شجرة ذا السفرجل *chedjrah dé-'s-seferdjel*.

Il a COGNÉ, ظرف *zayyar*, طرف *taraf*.

COGNÉE, فاس *fâss*, pl. فاسات *fâssât*, فوس *fouss*; قديم *qaddoum*, قداديم *qodâdym*.

COHÉRENCE, COHÉSION, الحاق *îlhâq*.

COIFFE, كوفيه *koufyéh*, pl. كوافى *keouâfy*.

COIN (angle), زاوية *zâouyéh*, pl. زاويا *zâouâyâ*; ركن *rokn*, قرن *qornah*, *qornéh*, ترف *terf*, *tarf*, لوط *lattouéh*; قطر *qattar*, pl. اقطار *âqtâr*. (Voy. ANGLE.)

— Coin de l'œil, زاوية العين *zâouyet él-a'yn*, قرنة العين *qornet él-a'yn*; موق *mouq*, pl. امواق *âmouâq*.

— de monnaie, سكة *sikkah* (en italien, *zecca*).

— en fer, اوتد *aoutad*; سفين *safym*, pl. قرقوس *qarqouss*; قراقيس *qarâqyss*.

COING, سفرجله *seferdjeléh*, سفرجل *seferdjel*, *sefirguel*, pl. سفارج *safâredj*.

— Conserve de Coing, حميرة *hamyret seferdjel*.

COL. (Voy. COU.)

COLÈRE (subst.), غضب *ghadb*, غضبه *ghaddabéh*, غضب *ghasb*,

غيظ *ghayzz*, *ghaydd*, خلق *khalq*
(en berbère, اچاه *ûchâh*).

— (adj.), نفس *nehouss*, نرق *nezeg*, خلقانى *khalqány*.

— Qui est en Colère, فقصمان *faqsán*, فقعان *faqa'án*, غضبن *ghadbân*, مخانف *mokhânef*.

— Il s'est mis en Colère, غضب *ghaddab*, غاظ *ghâdd*, *ghâzz*, غيظ *ghayazz*, *ghayadd*, انغاظ *ênghâdd*, *ênghâzz*, اغتاظ *êghtâdd*, *êghtâzz*.

— En me voyant, leur Colère s'est enflammée, لمارونى انغاظوا *lammâ râou-ny ênghâddou*.

— La Colère commence par la folie et finit par le repentir, اول *âouel* الغضب جنون واخرة ندم *ghadb djenoun ou âkher-ho nedem*.

COLÉRIQUE (bilieux). (V. ce mot.)

COLIQUE, قولنج *qoulendj*, *qoulondj*, صننج *sândj*; مغص *maghs*, pl. مغيص *moghyss*.

COLLATÉRAL, جانبى *djâneby*.

COLLATION d'une copie, تطبيق *telbyq*.

— Il a COLLATIONNÉ, قابل *qâbel*.

COLLE, غرا *gharâ*, *gherâ*, سيراس *syrâs*, تسريس *tesryss*, لزاق *lezâq*, حريرة *haryrêh*, ملاط *melâtt*.

Il a COLLÉ, غرا *gharrâ*, لزق *lazaq*, ملط *mallatt*, سرس *sirass*.

COLLECTEUR d'impôts, خراجى *kharâdjy*; جابى *djâby*, *gâby*, pl. جابيه *djâbyêh*, جوابى *djouâby*; جابلى *djâbely*, *gâbely* (d'ou vient en fr. *gabelle*).

COLLECTIF, جامع *djâmi'*.

COLLECTION, جمع *djemaâ*, *guema'*.

COLLÈGE, مدرسه *medressêh*, *medrassêh*, *medarsêh*, *modersah*, pl. مدارس *medâress*; كتاب *kottâb*, مسيد *messyd*.

Il a COLLETÉ, زرد *zarad*, مسك *messeli*.

COLLIER, طوق *taouq*, *touq*, pl. اطواق *âtouâq*; قلاد *qilâd*, pl. تزليقت *êqlidah* (en berbère, *tezleguyt*).

COLLINE, تل *tell*, تله *tellêh*, pl. تلال *telâl*; كديه *koudyah*, جبيل *djebeyl* (en berbère, ادارار *âdârâr*, ادرر *âdrer*, اگل *âguil*).

COLLISION, تلادم *telâdem*, *telâdoun*.

COLLOQUE, مكالمه *mokâlemêh*; مصاحبه *mossâhebêh*, مذاكرة *mozâkerêh*; معاشره *mo'âcherah*, pl.

معاشرات *mo'acherát*; مخاطبه *mo-kháttebah*.

COLLYRE, كحل *kohol*, سورمه *sourmah*, توتيا *toutyá*.

COLOMBE, حمامه *hamámah*, pl. حمام *hamám*, حمامات *hamámát*; زغالول *zaghloul*, pl. زغاليل *zagháyl*.
-- sauvage, حمام خالوي *hamám khalouy*.

COLOMBIER, برج الحمام *bourdj él-hamám*, بيت الحمام *beyt él-hamám*.

COLON, متوطن *molouettin*.

COLONEL, ببيك باشي *byn báchy*; بين باشي *byn báchy*.

COLONNE, عمود *a'moud*, *aamoud*, pl. عمد *ou'md*, *ou'moud*, عميد *a'mid*, عواميد *a'ouámyd*; تسجديت *ti-guidjedyt*.

COLOPHANE, قلفونه *qollofounah*.

COLOQUINTE, حديد *hadedj*, خنظل *khanzal*, خنضل *khandal*, قرع طويل *qara' taouyl*.

Il a COLORÉ, لون *laouan*.

COLOSTRE, لباب *labbáb*.

COLPORTEUR, دايير الاسواق *dáyr él-ássouáq*, دلال *dellál*.

COMBAT, مقاتله *moqáteléh*; قتال

qítál, pl. قتلات *qettlát*; جهاد *dji-hád*, اعتسراك *mekaounéh*, مكونه *mekounéh*, *é'tirák* (en berbère, امنكشي *imenguy*).

V. ATTAQUE, ASSAUT, BATAILLE.)

— Il y a eu un Combat entre eux,

صار بينهم قتال *sár bayn-houm qítál*.

COMBATTANT, محارب *moháreb*, مقاتل *moqátel*.

Il a COMBATTU, حرب *harab*, hareb, تحارب *teharab*, قاتل *qátel*, نازع *názaa*, عرك *a'arak*, طارد *tárad*, جاهد *djáhad*.

COMBIEN? كم *kiam*, *kam*, بكم *be-kam*, قدياش *kiamm*, *kemm*, قدايش *qadd-ách*, *qadd-éch*, قدايش *qadd éych*, كايين *qadd éych*, قدايش *káyn*, بشحال *káyn min*, كايين من *bech-hál* (en berbère, منش *minch*, متو *minnou*).

— Combien as-tu d'enfants? عندك

كم ولد *a'nd-ak kiam oueled?* —

Combien de frères? كم اخوة *kiam ékhouat?*

— Combien cela vaut-il? بكم هذا

be-kiam hadá? كم سعرة *kiam se'r-ho?* بشحال *bech-hál déh?*

— Combien cela l'aune? هذا قدا

hadá qadd éych be-derúá?

— Combien y a-t-il d'ici là? ايش

هناك *éych ydjy* من هنا الى هنا
min hené ilâ henâk?

— Combien y a-t-il que tu es
venu de France? قد ايش لك جيت
من فرسه *qadd éych l-ak djyt min*
Fransah!

— Combien! ما *mâ*, كم *ham*.

— Combien je suis malheureux!
ما انا مسكين *mâ ânâ meskyn!*

COMBINAISON, تركيب *terkiyb*,
انتظام *întizzâm*.

COMBLE, فضله *ghâyéh*, غايه *fadléh*.

— Le Comble des désirs, اقصى
المراد *âqsâ-'l-mourâd*.

Il a COMBLÉ, عزم *a'rram*, جمع
djemdjem, ملا *melâ*, كثر *katthar*,
طفح *teffah*.

— Il nous a Comblés de bienfaits,
كثير الخير علينا *katthar êl-kheyr*
a'lay-nâ.

— Matières COMBUSTIBLES, اجزا
نارية *édjzâ nâryéh*.

COMBUSTION, احراق *îhrâq*.

COMÉDIE, قوميديه *qoumedyah*,
فرجه *fourdjah*, *fourgéh*.

COMÉDIEN, لعاب *la'âb*. (*Voy.*

ACTEUR, CHANTEUR.)

— Comédienne, لعابه *la'âbah*.

(*Voy.* ACTRICE, CHANTEUSE.)

COMESTIBLE, ماكول *mâkoul*,
pl. مأكولات *mâkoulât*.

COMÈTE, نجمه بالذنبه *nedjmah*
بذنب *bê-'d-denbah*, نجم *nedjm*
ابو ذنب *âbou denb*.

COMMANDANT, مقدم *moqaddem*,
اغما *émqaddem*, باش *bâch*; اغوات
âghâ, pl. اغوات âghâouât,
اغوات *âghaouât*; ريس *reyss*.

— d'un fort, ضابط *dâbett*, قائد
qâyd (en espagnol, *alcaide*).

— d'une ville, حاكم *hâkem*.

Il a COMMANDÉ, فرض *farrad*,
وصى *âmer*, امر *âmar*, حكم
ouassey, وصا *ouassâ*, رسم
ressem.

— Il Commande, بيامر *byâmour*.

— Commande! (imp.) امر *ômour!*
مر *mour!*

— Le qady leur Commanda de
امرهم القاضي ان يجلسوا *âmer-houm êl-qâddy ênn ydjliissoû*.

— Nous ferons ce que tu Com-
manderas, الذي يرسم خاطرك سمعا
éllâzy yersoum khâtr-ak
sema'ân ou-tâ'a'tann.

COMMANDEMENT, حكم *houkém*,
حكومه *houkouméh*; امر *âmr*, pl.
اوامر *âouâmer*; فرمان *fermân*, pl.

فرمانات *fermánát*; وصيه *oussyéh*,
ميطاق, *oussáyá*, شرع *chera'*,
myttáq.

— Les Commandements de Dieu,
وصايا الله *oussáyá Allah*.

— Je suis à ton Commandement,
انا حاضر في امرك *áná hadder fy*
ámr-ak.

COMME, كـ *ka-*, *ke-*, كما *kamá*,
بحال *bi-hál*, كيف *kyf*, *keyf*, ز *zá*,
مثل *zay*, *zey*, زي ما *zayy-má*,
methl, *mesl*, *mithl*, كأن *ka'ánn*,
ka-énn.

— L'un Comme l'autre, زي بعضهم
záy ba'dd-houm, كيف بعضهم
kyf baadd-houm, بحال بعضهم
be-hál ba'dd-houm, مثل بعضهم
methl ba'dd-houm.

— Comme moi, بحالي *bihál-y*,
زي *zayy*.

— Comme toi, بحالك *bi-hál-ak*,
زيك *zayy-ak*.

— Comme lui, بحاله *bi-hál-ho*,
مثله *methl-ho*.

— Comme elle, مثلها *methl-há*.

— Je serai Comme j'ai été, كاتي
ká-én-ny kont
ákoun.

— Comme si, كأن *ka-énn*.

— Comme il te plaira, بارادتك
be-árádet-ak.

COMMÉMORATION, ذكر *zikr*, *dikr*,
استذكار *ízizkár*, تذكر *tezkár*.

— Il a fait Commémoration, ذكر
zakar.

COMMENCEMENT, بدو *bedou*, ابتدا
íbtdá, بداية *bedáyéh*, مبدأ *mobdá*,
مبتدا *mobeddá*, بدأ *bedá*, بدى *bedy*,
راس *ináchá*, أول *áouel*, *éouêl*,
ráss, اوله *áouleh*, *áoulah*.

— Avant le Commencement du
monde, قبل انشا العالم *qabl inchá-*
'l-a'álem.

— Le Commencement de la sa-
gesse est la crainte de Dieu, رأس
الحكمة هي مخافة الله *ráss él-hik-*
met hy mekháfet Allah.

— Au Commencement du mois,
في غرة الشهر *fy ghorret éch-chahar*.

— Au Commencement du livre,
في وجهة الكتاب *fy oudjhet él-*
kitáb.

Il a COMMENCÉ, بدأ *bedá*, بدى
bedey, *bedy*, *bedä*, ابتدا *ébtedä*,
ابتلش *ébtelch*.

— Il Commence, يبدي *yebdy*.

— Il a Commencé à écrire, دار
صار يكتب *dár yektob*, يكتب

sâr yektob, أخذ بالكتب âkhad be-
'l-katb.

— Il a Commencé de parler, صار
يحدثي sâr yhakky.

COMMENSAL, اكيل âkyl; نديم
nedym, pl. ندما nodamá.

COMMENT? كيف kyf, keyf, kief,
ازاي keyfach, كيفن keyfen, ازاي
ézáy, ézêy, ازى ézeyy, انى énnay,
شى éy chy, اش éch?

— Comment te portes-tu? كيف
ايش حالك kyf hâl-ak, ايش
hâl-ak, كيف كيفك, ازايك ézêyyâki,
kyf keyf-ak, كيف انت kyf ént?
(en berbère, نموتى nemoutyy?)

— Comment vous portez-vous?
ايش حالكم éych hâl-koum, ايش
عليكم éych a'ley-koum?

— Comment se porte ton frère?
ايش حال اخوك éych hâl âkhou-k?

— Comment te nommes-tu?
كيف اسمك ésm-ak éy? كيف اسمك
kyf ésm-ak? (en berbère, ما اسمتك
mâ ésm-ennek?)

— Comment dis-tu? ايش نقول
éych teqoul, كيف نقول kyf teqoul?

— Comment nommes-tu cela?
كيف تسمى ذى kyf tessemy dy,
كيف اسمه kyf ésm-ho?

— Comment est le temps? كيف
الوقت kyf él-ouaqt?

COMMENTAIRE, تفسير tefsyr,
شرح cherh.

COMMENTATEUR, مفسر mofasser.
Il a COMMENTÉ, شرح charah,
فسر fassar.

COMMERÇANT, تاجر tâdjir, tâgir,
تاجر, pl. تاجار toudjâr; مستب
mosebbib, سواق saouâq.

COMMERCE, معاملة ma'amelêh,
معاملة ma'amelêh, تجارة tedjâreh,
تودجاره, pl. سبب sabeb, sebeb,
تودجاره, toudjârah, سبب
tessebboub, الشرا والبيع éch-
cherâ ou él-byâ'.

Il a COMMERCÉ, مستب tesseb-
beb, تاجر tâdjar.

COMMIS (subst.), كاتب kâteb.
— Premier Commis, باش كاتب
bâch kâteb.

Il a COMMIS (fait), عمل a'mal,
فعل faal, ارتكب értakab.

— (chargé d'une mission),
وقف ouekel, وكل ouekel,
ouaqqaf.

COMMISÉRATION, ترحم terakhim.
(Voy. COMPASSION, CLÉMENTCE.)

COMMISSAIRE, وكيل ouekyl,
مرسول qoumsâr, قومهسار mersoul,

متوكل *metouekkel*, متولى *motoualy*,
وصى *oussy, ouessy*.

— des guerres, مباشر *mobâcher*,
مباشرة الدخيرة *mobâcher êd-dekhyréh*.

COMMISSION, توكيدل *touchyl*,
توصية *touessyéh*, تفويض *tesfouydd*,
وكاله *oukâlah, oukâléh*.

— Il a donné une Commission,
قصد *qassad*, قضا *qaddâ*.

COMMUNE (adj.), نافع *nâfè'*,
مرتاح *mertâh*.

— Cela a été Commune, هذا
ارتاح *hadâ êrtâh*.

— Commune (meuble). (*Voyez*
ARMOIRE.)

COMMODITÉ (aisance), مرحب
merhab, سهل *sahl*, راحة *râhah*.

— A ta Commodité (à ton loisir),
على مهلك *a'lâ mehal-ak*.

— Commodités (garde-robe),
چشمه *tchechméh*, ششمة *chichméh*,
بيت الخالي *beyt êl-khâly*.

COMMOTION, تحريك *tahrykh*,
حركة *harakah*.

Il a COMMUÉ. (*V. Il a CHANGÉ.*)

COMMUN (général), عام *a'âm*,
عامي *a'mym*, عامي *a'âmy*, مشاع
mechê', مشترك *mouchterek*, عمومي
a'moumy, o'moumy, كلى *kouully*.

— (de peu de valeur), واطى
ouâtly, رخيص *rekhys*, رخيص
ra-khyss.

— (peu rare), موجود *moudjoud*,
كثير *kethyr*.

— Les lions ne sont pas Com-
muns dans cette montagne, هذا
الجبل فيه السباع ما موجودين
*hadâ-'l-djebel sy-h ês-sabê' mâ mou-
djoudyn*.

— Le Commune des hommes,
عوام *a'ouâmm*.

— Nous avons tout en Commun,
كل شي بيينا شركة
*koll chy bayn-
nâ cherekéh*.

COMMUNAUTÉ, شركة *chîrkéh*,
شركة *cherekéh*, جماعة *djemâ'ah*.

COMMUNICATIF, متشارك *mot-
chârik*, مشترك *montezidj*.

COMMUNICATION (participation),
تشارك *techârek*, علاقة *a'lâqah*.

— d'une nouvelle, اعلام *ê'lâm*,
ê'lâm.

— d'une maladie, سراية *serâyéh*.

Il a COMMUNIQUÉ (un secret),
اظهر *âdhar*, كشف *kachaf*.

— avec quelqu'un, خالط *khâlatt*.

— Ne Communique pas avec eux.
لا تخالطهم *lâ tekhâlett-houm*.

COMMUTATION. (*Voyez* CHANGEMENT.)

COMPAGNE, صبيبه *sabyéh*, pl. صبايات *sabáyát*; صاحبه *sáhebah*, pl. صاحبات *sáhibát*.

COMPAGNIE (société), شركة *cherkah*, *cherekéh*, جماعه *djemá'ah*, صحبه *medjlis*, رفقہ *refqah*, مجلس *sahbah*.

— desoldats, اورتہ *óurtah*, *áurtah*.

COMPAGNON, صاحب *sáheb*, pl. اصحاب *ássháb*; رفيق *refyq*, *rafyq*, pl. رفقا *refeqá*; شريك *cheryk*.

COMPARABLE, معادل *mo'ádel*.

COMPARAISON, تشبيهه *techbyéh*, *techbyh*, تمثيل *temthyl*, قوس *qaouss*; مثل *methl*, *mesl*, pl. امثال *ámthál*, *âmsál*.

Il a COMPARÉ, قابل *qábel*, قاس *qáss*, شبه *chebbah*.

Il a COMPARU, حاضر *háddar*, حاضر *haddar*.

— Il a fait Comparátre, استحضّر *éstahdar*.

COMPAS, بركار *berkár*, صابد *dábed*; بيكار *bykár*, pl. بياكر *byáker*.

Il a COMPASSÉ, كال بلا بركار *kál be-'l-berkár*.

COMPASSION, رحمه *rehmah*, شفقه *cheseqah*, مرحمه *merhaméh*.

Il a COMPATI, il a eu Compassion, رجم *rahem*, شفق *cheseq*, رف *rass*, تراف *teráf*, رتا *retá*, تعطف *taattaf*, تحزن *tehenman*.

— Tu n'as pas Compassion de ce pauvre, ما تشفق على هذا المسكين *má techfíq a'lá hadá 'l-meskyn*.

COMPATIBILITÉ, موافقه *mouáfegah*.

COMPATIBLE, موافق *mouáfíq*, مستعمل *mostahmel*, moh-tamel.

COMPATISSANT, رحيم *rahym*, شفق *cheseq*; هنون *hannoun*, pl. حنان *henán*; رحمن *rahman*, رحمان *rahmán*, شفيق *cheseq*.

COMPATRIOTE, ولد البلد *ouelad él-beled*, ابن البلد *ébn él-beled*.

— J'irai loger chez mes Compatriotes, أنزل عند اولاد بلدى *ánzel a'nd áoulád beled-y*.

COMPENSATION, اعراض *é'ouádd*, مكافاه *moukáfáh*.

Il a COMPENSÉ, عوض *e'ouad*.

COMPÈRE, شيبين *cheym*; مشيبين *mochbyn*, pl. امشابين *ámchábyn*; عراب *a'rráb*, pl. عرايب *a'ráryb*.

COMPÉTENT, واجب *lâyq*, لايق
ouâdjeb, ملايم *molâym*, محقق *mo-*
haqq.

COMPÉTITEUR, رقيب *raqyb*.

COMPLAISANCE, خاطر *khâtter*,
khâttr, رضا *riddâ*, تعجب *ta'djyb*.

COMPLÉMENT, تتمه *tetamméh*.
 (Voy. ACHÈVEMENT.)

COMPLET, كامل *kâmel*. (Voyez
 ACHÉVÉ.)

Il a COMPLÉTÉ. (V. Il a ACHÉVÉ.)

COMPLÈTEMENT, تمام *temâm*.

COMPLEXE, ضمن *demn*. (Voy.
 COMPOSÉ.)

COMPLEXION, مزاج *taby'ah*, طبيعه
mezâdj, حال *hâl*, خلقه *khaligéh*.

COMPLICATION, التواء *éltiouâ*.

COMPLICE, شريك *cheryk*.

COMPLIMENT, تهنيه *selâm*, سلام
tehnyah, تهنئي *tehenney*.

— Fais-lui mes Compliments,
 البيع عليه من عندي *sellem a'lay-hi*
min a'nd-y.

Il a COMPLIMENTÉ, هتني *henney*,
hennâ, تهنتني *tehenney*, سلام *sellem*.

COMPLOT, معصيه *maassyah*,
 اتفاق *ûtisâq*.

Il a COMPLOTÉ, عصي *aassey*,
 اعاصي *a'assey*.

COMPOSÉ, مركب *mourchkeb*,
 مشتمل *mouchtemel*, متصور *mot-*
saouar.

Il a COMPOSÉ, ألف *âllaf*, ركب
rakkab, صنّف *sanaf*, ستق *san-*
naf, طابق *tâbaq*, ضمّ *domm*.

COMPOSITEUR, مؤلف *mouallef*,
 مصنّف *mossannef*.

COMPOSITION, تركيب *terkyb*,
 انشا *tesnyf*, تصنيف *tâlyf*, تاليف
închâ, مصنّفه *mossannefah*.

COMPOSTELLE (ville d'Espagne),
 شنت يعقوب *Chent Ya'qoub*.

COMPOTE, مرّبه *morabbah*, مرتبي
morebbâ.

COMPRÉHENSION, ادراك *îdrâk*.

COMPRESSION, تضيق *teddayyq*.

Il a COMPRIMÉ, ضيق *dayyaq*.

COMPRIS (entendu), مفهوم *mef-*
houm.

— (contenu), مشتمل *mouchtemil*.

— Y Compris, داخل *dâkhel*.

— La vente, y Compris le bé-
 néfice, ne monte qu'à mille paras,
 البيع داخله المكسب ما يطلع شي
 كالألف *él-bya'*, داخله *dâkhel-ho-'l-*
mekseb, má ytlâa chy èllâ âlf sad-
 dah.

Il a COMPRIS, فهم *faham*, فهم *fehém*,

fahem, درآ *dará*, أخذ *ákhad*, سمع *sama'*, درك *darak*, اشتلق *échtelaq*,
فتن *fetenn*, تيفن *tyfenn*.

— Il Comprend, بيفهم *byefhem*,
byefham.

— Comprends ! (imp.), فهم *fehem*.

— Me Comprends-tu? فهمتني شي *fehemt-ny chy?*

— Je te Comprends, بافهمك *báfhem-ak*,
báfhem-ak, باسمعك *básma'-ak*,
راني نسمعك *rá-ny nesma'-ak*.

— Comprends-tu l'arabe? انت تدرك العربي *ént tedrek él-a'raby*,
انت تفهم العربي *ént tefhem él-a'raby?*

Un COMPROMIS, معاهدة *mo'á-hidéh*,
تواعد *maslahah*, مصاحه *teouá'oud*,
ترقيم *terqym*. (*Voyez*
ACCORD.)

COMPTANT (argent comptant),
دراهم *felouss hádder*, فلوس حاضر
نقد *deráhem bé'-l-hádder*, بالحاضر
neqd, قبض *qobd*. (*V. Il a* ACHETÉ.)

COMPTE (subst.). (*V. CALCUL.*)

— As-tu fait ton Compte? عملت
شي حسابك *a'melt chy hissáb-ak?*

Il a COMPTÉ. (*Voyez Il a* CAL-
CULÉ.)

COMPUT. (*Voy. CALCUL.*)

CONCASSÉ, مدقوق *medqouq*,
مرضوض *merdoudd*.

Il a CONCASSÉ, سحق *sahaq*,
درس *deress*, رص *ress*, رص *redd*,
طحن *tahan*, دق *daqq*.

CONCAVE, معقر *mou'qar*.

CONCERNANT, متعلق *motaalleg*,
داير *dáyr*.

Il a CONCERNÉ, ناسب *násseb*,
تعلق *ta'allaq*.

— En ce qui Concerne votre pays,
في ما يناسب بلدكم *fy má ynás-
seb beled-koum*.

Il s'est CONCERTÉ, اشتور *écht-
taouer*, نظر *naddar*, تدبر *tedab-
bar*.

CONCESSION, تسليم *teslym*, اجازة
édjázéh, منح *menèh*.

CONCIERGE. (*Voyez* GEÔLIER,
PORTIER.)

CONCILE, جماعه *djemáah*, مجمع
medjmè'.

CONCILIATEUR, مصالح *messalih*,
mouslih.

CONCILIATION, مصالحه *mossá-
lehah*, صلح *souh*, مصالح *tessálouh*.
(*Voyez* ACCORD.)

— Il s'est CONCILIÉ. (*Voyez Il*
s'est Accordé.)

CONCIS, قصير *qassyr*, متصور *maqsour*.

CONCLU, منعقد *mouna'qed*.

Il a CONCLU (terminé), فرغ *fa-regh*, ختم *khatam*. (V. Il a ACHEVÉ.)

— un traité, وقع الشرط *ouaqaach-chart*.

— (tiré une conclusion), نتج *netedj*.

— Pour Conclure, والآخر *ou él-akher*, موصول الكلام *mohassel él-kelâm*, غاية الكلام *ghâyet él-kelâm*.

CONCLUSION (fin), ختم *khatm*, تتيمم *tetnym*, اتمام *itmâm*. (Voy. ACHÈVEMENT.)

— (conséquence), نتيجة *teny-djéh*, حصول *hous-soul*.

CONCOMBRE, خيار *khyâr*.

— d'une espèce très-allongée, فتقوص *faqqous*.

— sauvage, قتا الحمار *qatâ-l-homâr*.

CONCORDAT, قول وقرار *qoul ou qarâr*.

CONCORDE et CONCORDANCE, مطابقه *mottâbeqah*, موافقه *mouâ-feqah*. (Voy. ACCORD.)

CONCOURS, ازدحام *îzdihâm*,

اتفاق *ittifâq*, اجتماع *îdjtmaa'*, مساييره *messâyreh*.

CONCRET, منجمد *moundjemed*.

CONGRÉTION, انعقاد *înè'qâd*, جمود *djournoud*.

Il a CONÇU (il a compris). (Voy. ce mot.)

— Elle a CONÇU (elle est devenue enceinte), حملت *hamelet*, حبلت *habelet*.

CONCUBINAGE, تسريير *tesryr*.

CONCUBINE, سرييه *scrryyah*, pl. سرارى *sorâry*; اودالبيق *ôdâlyq*, اوطالبيق *ôddâlyq*.

CONCUPISCENCE, شهوة *chahouah*, شهوة *chehouéh*, زنيه *zonyah*.

CONCURREMMENT, معًا *ma'ân*.

CONCUSSION, ظلم *zoulm*, مصادرة *mossâdcréh*.

CONCUSSIONNAIRE, ظالم *zâlem*, zâlim.

CONDAMNABLE. (V. BLÂMABLE.)

CONDAMNATION, تحكيم *tah-kym*, حكم شرع *houkm chera'*, جزا *djezû*, قضا *qaddû*. (Voyez BLÂME.)

Il a CONDAMNÉ, عذب *a'dab*, دحص *a'ddeb*, دحص *dahes*, دحص *dahadd*, حكم على *hakam a'la*.

CONDENSATION, تكثيف *tekthyf*,
teksyf.

CONDESCENDANCE, تنزول *tenez-*
soul.

CONDISCIPLE, شريك *cheryk*.

CONDITION, شرط *chart*, *chert*,
pl. شروط *chourout*.

— (état), حال *hâl*, pl. احوال
âhouâl; رتبة *chân*, رتبة *routbêh*.

— A Condition que, بشرط *an*
be-chart êm.

CONDITIONNEL, مشروطي *mech-*
routly.

CONDITIONNELLEMENT, بشرط
be-chart, بالشرط *bê-'ch-chart*.

CONDOLÉANCE, تعزية *ta'zyéh*

CONDUCTEUR, هادي *hâdy*.

CONDUIT d'eau, ساقية *saqyah* (en
espagnol, *azequia*), مجرا *medjrá*,
midjrá, *migrá*, *megrê*, قنادوس
qâdouss. (Voy. CANAL.)

Il a CONDUIT, ودي *oueddey*,
ouaddä, ارشد *êrched*.

CÔNE, مخروط *makhrouttah*.

CONFECTION (achèvement), اتمام
âtâmâm. (Voy. ACHÈVEMENT.)

CONFÉDÉRATION. (Voyez AL-
LIANCE.)

CONFÉRENCE, مكالمة *mokâleméh*,

مذاكرة *mozâkeréh*, محاوره *mo-*
hâouréh. (Voy. COLLOQUE.)

CONFESSION, اعتراف *ê'tirâf*.

CONFIANCE, امان *îmân*, *âmân*,
émân, اعتماد *ê'timâd*, ثقة *theqqéh*,
توكل *teouekhoul*.

— Il a eu Confiance, امن على
âmann a'lâ. (Voy. Il s'est CONFIE.)

CONFIANT, متوسل *motouessil*.

CONFIDEMENT (en confidence),
سرا *serrân*.

CONFIDENCE, سر *serr*, محرمة
mahremyéh.

CONFIDENT, شريك السر *cheryk*
ês-serr, محرم *mahrem*, معتمد *ma'-*
temed, نديم *nedym*, مصاحب
moussâhib.

CONFIDENTIEL, سري *serry*.

CONFIDENTIELLEMENT, اعتماداً
ê'timâdân. (Voy. CONFIDEMENT.)

Il a CONFIE, وكل *ouakel*, سلم *sellem*.

— Il s'est Confie, توكل *touekkel*,
teouakkel, رجا *radjâ*, *ragâ*.

CONFIGURATION. (Voyez CON-
FORMATION.)

Il a CONFINÉ. (Voyez Il a AVOI-
SINÉ.)

CONFINS (pl.), حدود *hedoud*,
طرف *torf*.

CONFIRMATIF, مؤكّد mouekked.

CONFIRMATION, تصديق tesad-
dyq, اقرار îqrâr, اثبات îhbat,
îsbât, استقرار îstiqrâr.

Il a CONFIRMÉ, ثبت thebbet.

— un traité par un serment,
حالف hâllaf.

CONFISCATION, ضبط dabt, قبض
qabd, مصادرة moussâderéh.

CONFISEUR, حلواتي halouâty,
halaouâty, حلواجي halouâdjy,
شكرجي chekerdjy.

Il a CONFISQUÉ, تملك temellek,
ضبط ouesseq, قبض qabadd,
دابت dabatt.

CONFIT, مرتبي morabby.

— Fruits Confits. (Voyez CON-
FIGURE.)

CONFITURE, حلوة halouéh, hal-
ouah, halaouah, pl. حلوات hal-
ouât, halaouât; معجون maadjoun,
مرّبة marabbéh, merabbah.

CONFLAGRATION. (Voyez BRÛ-
LURE, INCENDIE.)

CONFLIT, تصارع tessârou'. (Voy.

CHOC, COMBAT, ALTERCATION.)

CONFLUENT, مجمع medjma',
ملتقا moulteqâ.)

Il a CONFONDU (mêlé), خاط khalatt.

CONFORMATION, تشكيل techkyl,
صورة sourah.

CONFORME, مطابق moultâbiq,
موافق mouâfiq, مناسب mounas-
seb, موجب moudjib, منشابه men-
châbih, متشابه molchâbih.

Il a CONFORMÉ, مثل metthel,
ماسب messal, شبه chabbah, ناسب nâs-
seb, ماثل mâthal.

— Il s'est Conformé, وافق ouâfeq.

CONFORMÉMENT à, en CONFOR-
MITÉ de, كيف kiyf, كما kamâ,
بحسب be-hisb.

CONFORMITÉ, تطابق tettâbeq,
مناسبه menâssebéh, مماثله memâ-
theléh. (Voy. CONCORDE, ACCORD.)

CONFRÉRIE, اخويه âkhaouyéh.

Il a CONFRONTÉ, قابل qâbel,
واجه ouâdjah.

CONFRONTATION, مواجهه mouâ-
djehah, مقابله moqâbeléh.

CONFUS (mêlé), مخلوط makhloult.

— (honteux), خزيان khazyân.

CONFUSION (mélange, désordre),
اختلاط khalt, تخليط tekhllytt,
îkhtilâtt.

— (honte), خزياه khezáyéh, خزا
khazâ, تهلون tehloun; عيب a'yb,
pl. عيوب ou'youb.

CONGÉ, دستور *destour*, اجازة *édjázéh*, *égázéh*, انصراف *ínsiráf*,
سور *sour*, اذن *édn*, فرصه *firoussah*.

— Il a pris Congé, ودع *ouada'*,
انصرف *énsaraf*.

— Il a demandé son Congé,
استاذن *éstâden*.

Il a CONGÉDIÉ, صرف *saraf*,
طلاق *talaq*, اطلاق *étlaq*, سرح *sar-
rah*, فل *fell*.

CONGÉLATION, جليد *djelyd*.

CONJECTURE, ظن *zenn*, *denn*,
pl. ظنون *denoun*, *zenoun*, تخمين
tekhmyñ, رمز *roummiz*, اعبار *é'bâr*,
اشتقاق *ichtilâq*.

Il a CONJECTURÉ, ظن *zann*,
dann, خمن *khammen*, توهم *teouh-
henn*, رمز *remez*, اعتبر *é'tebar*.

CONJONCTURE, فرصة *fersah*.

CONJUGAISON, تصرف *tesryf*.

CONJUGAL, متاع الزواج *metâ'-z-
zaouâdj*.

CONJURATION, ربطه *robtah*.
(Voyez COMLOT, CONSPIRATION.)

Il a CONJURÉ (v. n.), ترابط *te-
râbatt*, تشاور *techâouer*; توأمر *teouâ-
mer*. (Voy. Il a CONSPIRÉ.)

— (v. a.), حلف على *halaf a'lâ*.

— Je t'en Conjure, au nom de

Dieu, de ta vie, de celle de tes en-
fants! بالله عليك بحياتك بحياة
ولادك *b-illah a'lay-k*, *be-hayât-ak*,
be-hayât oulâd-ak!

CONNAISSANCE, معرفة *ma'refêh*,
عقل *a'ql*.

— Il a fait Connaissance avec,
تعارف في *ta'arraf ma'*, تعارف مع
ta'âraf sy.

CONNU, معروف *maarouf*.

Il a CONNU, عرف *aaref*, *a'raf*,
عقل *a'qal*, شعر *cha'ar*, علم *a'lâm*.

— Il Connaît, بيعرف *bya'raf*.

— Connais! (imp.) اعرف *a'araf*!

— Le Connais-tu? أنت نعرفه?
éñt ta'raf-ho?

— Il a fait Connaître, عقل *a'qqal*,
عرف *a'rraf*, علم *a'llam*.

— Personne ne Connaît sa ma-
ladie, ما أحد عرف بوجعته *mâ áhd
a'raf be-oudja't-ho*.

— Chacun le Connaît bien, كل
مليح واحد يعرفه *koll ouâhed ya'ref-
ho melyh*.

— Je ne les Connais pas, ما لي
معرفة معهم *mâ l-y ma'refêh ma'-
houm*.

— Il a Connue charnellement,
نكح *nekah*, نكأ *nekâ*, ناك *nâk*.

CONQUE, صغد *safad*.

CONQUÉRANT, غلب *ghâleb*,
ظافر *ghâzy*, مغازی *moghâzy*,
zâfer, فاتح *fâtih*.

Il a CONQUIS, غلب *ghâleb*, فتح
fatah, تلك *tcnellek*, تغلب *tegha-*
leb, انتصر *éstoueley*, استولى *én-*
tessar.

CONSANGUINITÉ, قرابه *qorâbêh*.

CONSCIENCE, دمه *dommêh*, *dem-*
mah, نيه *nyêh*, بصيرة *bessyrêh*,
ضمير *damyrr*.

— Sur ma Conscience, في دمتي
fy dommet-y, على دمتي *a'lü dom-*
met-y.

CONSEIL (assemblée), مجمع
medjma'. (Voy. ASSEMBLÉE.)

— (avis), شور *chour*, pl. اشوار
âchouâr; رأی *râý*, plur. آرا *ârâ*;
مشورة *mechourah*, pl. مشير *mechyr*;
تدبير *tedbyr*, pl. تدابير *tedâbyr*.
(Voy. AVIS.)

— Il a demandé Conseil, نشاور
techâouar, *techâouer*, استشار *ête-*
châr.

— Il a donné un bon Conseil,
نصح *nassah*.

— Il a donné un mauvais Conseil,
غرر *gharr*.

Il a CONSEILLÉ, اشور *âchâr*,
échouar, شور *châouar*,
دبّر *dabbar*.

CONSETEMENT, وفاق *ouafâq*.
(Voy. ACCORD.)

Il a CONSENTI, اجاب الى *âdjâb*
îlä, رضی *reddâ*, *reddey*. (Voy. Il
a ACCORDÉ.)

CONSÉQUENCE (conclusion),
نتیجه *netydjêh*.

CONSERVATION, حفظ *hafd*, *hesf,*
hîfd, حرس *hîrs*; صيانة *seyânêh*,
pl. صون *saouan*.

Il a CONSERVÉ, حفظ *hafedd*, *ha-*
fadd, *hafczz*, حرس *haress*,
حرز *harez*.

— Que Dieu te Conserve! اللّٰه
اللّٰه *Allah yssellem-ak!*
اللّٰه *Allah ya'âfy-k!*
يحفظك *Allah yahfedd-ak*.

CONSIDÉRABLE, عظيم *a'zzym*.
Il a CONSIDÉRÉ (examiné), نظر
في *naddar fy*, ضمير *damer*,
تأمل *tâmmel*, افكر *êstekar*.

Il a CONSIGNÉ, مكن *makkan*,
ادوع *âouda'*, سلم *sellem*.

— Tu Consigneras cette somme
entre les mains de notre ami Ibra-
him, ذا الفلوس تسلّمه في
يد محبنا ابراهيم *dâ'-l-*

felouss tesellem-ho fy yd moheb-nâ Ibrahym.

CONSISTANCE, قيام *qeyâm*, حال الوقوف *hâl êl-ouqouf*.

Il a CONSISTÉ, توقف *toua-qaf*.

— L'affaire Consiste en cela, الامر كما هو *él-âmr ouâqef a'lâ hadâ*.

— Cela Consiste en trois choses, هذا متاسس على ثلاثة امور *hadâ motâssess a'lâ thelâihet oûmour*.

CONSOLATEUR, معزى *mo'azzy*.

CONSOLATION, تعزیه *te'azzyéh*, فرج *ferdj*, سلوان *selouân*.

Il a CONSOLÉ, عزى *a'zzâ*, عزى *a'zzâ*, عزى *a'zzy*, سلى *sellâ*.

— Il s'est Consolé, تعزى *taa'zzâ*, تعزى *tea'zzy*, عزى *a'zâ*, عزى *a'zey*, تسلى *tesellâ*.

Il a CONSOLIDÉ, شدد *chedd*, اشتد *échtedd*. (*Voy. Il a AFFERMI.*)

Il a CONSOMMÉ (terminé), فرغ *faregh*. (*Voy. Il a ACHÉVÉ.*)

— (il a absorbé), اكل *âkal*, هتك *hatak*. (*Voy. Il a ABSORBÉ.*)

CONSOUE, لحككم *lahakoum*, جماجم *djemâdjem*.

CONSPIRATION, غدور *ghadr*, معصية

ma'ssyéh. (*Voyez CONJURATION COMLOT.*)

Il a CONSPIRÉ, تعمل *ta'amel* غدور *ghadar*, عصي *a'ssä*, *a'ssey* حاف *halaf*. (*Voy. Il a CONJURÉ Il a COMLOTÉ.*)

CONSTANCE, شداد *cheddâd*, بت *thobt*, *tsobt*, ثبات *thebât*, مداومه *medâoumêh*.

CONSTANT, شديد *chedyd*, ثابت *thâbett*, *tsâbett*, دائم *dâym*.

— Il a été Constant, شد *chedd* ثبت *thebett*, *tsebett*.

CONSTANTIN (nom propre) قسطنطينوس *Qostantynous*.

CONSTANTINE (v. et pr. d'Afr.) قسطنطينه *Qessentynah*, عتبه *A'nna-bêh*.

CONSTANTINOPLE, استنبول *Istamboul*, استانبول *Istânboul* اسطنبول *Istanboul*, اسطانبول *Is-tânboul*, اسلامبول *Islâmboul* قسطنطينيه *Qostantynyéh*.

— Natif de Constantinople سطنبولى *îslâmbouly*, استنبولى *îstanbouly*.

CONSTELLATION. (*Voy. ASTRE.*)

CONSTERNATION. (*V. CRAINTE.*)

CONSTERNÉ, مرعوب *mar'oub*.

Il a CONSTERNÉ, رعب *ra'ab*.

(Voy. Il a EFFRAYÉ.)

CONSTIPATION, قَبْضُ البَطْنِ *qobd él-batn*, كَتَمَ البَطْنِ *kotm él-batn*.

Il a été CONSTIPÉ, تَقَبَّضَ *teqabbedd*, قَبَّضَ *qobbedd*, كَتَمَ *kotem*, انْتَقَبَّضَ بِبَطْنِهِ *chedd él-batn*, انْتَقَبَّضَ بِبَطْنِهِ *énqabedd batn-ho*.

Il a CONSTITUÉ, أَقَامَ *éqám*, أَقَامَ *áqám*, جَعَلَ *dja'al*, رَسَمَ *ressem*.

— Il m'a Constitué son procureur, جَعَلَنِي وَكِيلًا *ouekkel-ny*, وَكَّلَنِي *dja'al-ny oukyl-ho*.

— Qui vous a Constitué nos juges? مَنْ أَقَامَكُمْ قَضَاةَ عَلَيْنَا *man éqám-koum qoddát a'lay-ná?*

CONSTITUTION d'un État. (Voyez CHARTE constitutionnelle.)

CONSTRUCTION, بِنْيَانٌ *benyân*. (Voy. BÂTIMENT.)

Il a CONSTRUIT. (Voyez Il a BÂTI.)

CONSUL, قَنَصُولٌ *qonsol*, قَنَصُولٌ *qonsoul*, pl. قَنَاصِلٌ *qenâssel*.

Il a CONSULTÉ. (Voyez Il a demandé Conseil.)

— Il s'est Consulté (il a pris garde), اسْتَشَارَ *éstechâr*.

Il a CONSUMÉ, حَرَقَ *haraq*,

شَعَلَ *cha'al*, بَادَ *bád*, حَلَكَ *helak*.

(Voy. Il a BRULÉ.)

Il a CONTAGIÉ, اِنْعَدَا *éna'dá*.

CONTAGIEUX, مَمْعَدِي *mona'dy*, مَمْعَدِي *mone'dy*.

CONTAGION, اِنْعَدَا *ini'dá*, عَوْدَةٌ *a'oudéh*.

CONTE, حِكَايَةٌ *hikáyéh*, حِكَايَةٌ *hikáyah*, رَوَايَةٌ *reouáyah*, حَدِيثُهُ *hadoutsah*, حَدِيثُهُ *hadouthéh*, حَدِيثُهُ *hadousséh*, حَدِيثُهُ *hadythéh*, حَدِيثُهُ *hadysséh*.

Il a CONTÉ, رَوَا *reoué*, حَكَ *haká*, حَدَّثَ *hekä*, حَكَ *hakey*, حَكَ *haky*, حَدَّثَ *haddeth*, حَدَّثَ *haddets*.

Il a CONTEMPLÉ, تَامَّلَ *tâmmel*, (Voy. Il a CONSIDÉRÉ.)

CONTEMPORAIN, فِي فَرْدِ عَمْرٍ *fy ferd a'mr*.

CONTENT (satisfait), قَانِعٌ *qânè'*, قَانِعٌ *moqânè'*, مُسْتَقْنِعٌ *mostagna'*, رَاضٍ *râddé*.

— (gai), مَبْسُوطٌ *mabsoutt*, مَبْسُوطٌ *mottarrah*, مَبْسُوطٌ *menbassatt*, فَرِحَانٌ *ferhân*.

— Il a été Content, رَضِيَ *reddey*, رَضِيَ *reddy*, رَاضٍ *raddá*, رَاضٍ *érdá*.

— Elle a été Contente, رَضِيَتْ *reddyét*.

— Ils ont été Contents, رضوا reddou.

— Il est Content, ببيرضى byerdä, يطيب خاطره yttayb khâttr-ho.

— Je suis Content, أنا مبسوط ânâ mabsoutt.

— Tu es Content, أنت مبسوط ént mabsoutt.

— Il n'est pas Content, لا يطيب لا خاطره lá yttayb khâttr-ho.

Il a CONTENTÉ, عجب a'ddjab, قنع qanna'.

— Il nous a Contentés, أخذنا خاطرنا ákhad khâttr-nâ.

— Il s'est Contenté de, قنع qanaa, استقنع éstaqna', éstaqne'.

CONTENTEMENT, رضا reddá, عجب tefryh, أفرح úfrâh, عجب a'djeb.

Il a CONTENU, وسع ouassa', ضمن damen, ضبط dabett.

— Ce lieu ne peut nous Contenir, ما يسعنا هذا الموضع má yssaa'-ná hadâ-'l-moudda'.

— Le Contenu de la lettre, مضمون madmoun él-maktoub.

— Il Contient, بيسع byessa'.

— Cette maison ne Contient absolument personne, هذه الدار داخلها

ما فيش احد واصل hadêh 'd-dâr dákhel-hâ mâ fy-ch áhd ouâssel.

CONTERIES de Venise, خورز kherez bendeqy.

CONTESTATION, خصام khissâm, pl. خصايم khessáym; مجاورة me-djáourêh, ناقرة náqrah, معالجه ma'áladjêh, خصومه khassoumêh, مواصده mokhássemêh. (Voyez ALTERGATION, CONFLIT.)

Il a CONTESTÉ, حاجج hádjadj, داد dâded, مارا mârâ, ناقر náqar, عالج a'áladj, بالط bálatt, جاور djáouar. (Voyez Il a eu une Altercation.)

CONTIGU, قريب qaryb, تعلق taalleg, مطابق mottâbeq, ملازم molâzem, ملازق molâzaq, ملصق molasseq, متصل monsel.

CONTIGUITÉ, اتصال úttissâl.

Un CONTINENT, بر berr.

— Les deux Continents, برين berreyn.

— Le souverain des deux Continents et des deux mers (titre de l'empereur ottoman), سلطان البرين و البحرين soultân él-berreyn ou él-bahareyn.

CONTINUATION, مداومة medâoua-

méh, استمرار *mouáddibéh*, استمرار *istimrâr*, دوام *daouâm*.

Il a CONTINUÉ, ظم *dall*, ثم *tamm*, واضب *ouáddab*, دام على *dám a'lä*.

— Il Continua de faire son ouvrage, دام يعمل شغله *dám ya'mel choghl-ho*.

CONTINUEL, مواضب *mouáddeb*, دائم *dáym*, مداوم *medáouam*.

CONTINUELLEMENT, دايماً *dáy-mán*.

CONTINUITÉ, اتصال *ütissál*.

CONTOUR, دور *dour*. (Voy. CIRCONFÉRENCE.)

Il a CONTOURNÉ, دار *dár*, دور *daouar*.

Il a CONTRACTÉ (fait un contrat), عقد *a'qad*.

— (resserré), ضم *damm*.

— Il a Contracté amitié, تصاحب *tessáhab*, تتقارب *ta'arraf*, تتقارب *teqáreb*, استتقرب *ésteqrab*.

CONTRADICTION, مناقض *mená-qedd*, اختلاف *ikhtiláf*, بلاطه *be-láttah*, محارنه *mohárenéh*.

Il a CONTRAINT, لزم *lazzam*, الزم *élzem*, غصب *ghassab*, سخر *sakhar*.

— Il a été Contraint, تغصب *teghasseb*.

— Personne ne t'a Contraint, ما احد غصبك *má áhd ghassab-ak*.

CONTRAINTE, غصب *ghasb*, التزام *últizám*, غصيب *ghassybah*.

— Par Contrainte, غصباً *ghasbán*.

CONTRAIRE, مضاد *moddâded*; ضد *dodd*, *doudd*, *dadd*, pl. اصداد *áddád*, *éddád*.

— Il a été Contraire, ضاد *dádd*, عاكس *a'kass*, عاند *a'áned*, خالف *khálaf*, جافض *djáfess*, ضد *daded*.

— Au Contraire, بخلاف *be-kheláf*, ضدًا *be-l-kheláf*, بالعكس *be-l-á'ks*.

Il a CONTRARIÉ, حاك *háker*. (Voyez Il a été Contraire.)

CONTRARIÉTÉ, مناقض *mená-dedéh*, خلف *kholf*, عناد *i'nád*. (Voy. CONTRADICTION.)

CONTRAT, عقد *aaqd*, pl. عقود *é'qd*; شرط *chart*, تذكر *tezkeréh*, مسوق *moussouq*; حجه *hoddjéh*, hogguéh, pl. حجاج *hodjedj*; تمسك *temessik*, pl. تمسكات *temessikát*.

(Voy. ACCORD, ACTE.)

— Articles de Contrats (pl.), وثائق *ouetháýq*, ouetsáýq.

CONTRE (auprès), قبل *aalü*, *qabel*. (V. AUPRÈS, A CÔTÉ.)

— (en opposition), ضد *dodd*, *doudd*, ضدًا *doddán*, خلاف *khe-láf*, على *a'lä*.

— Le cheykh a marché Contre nous avec ses soldats, توجه الشيخ *toueddjah êch-choykh* بعساكرة علينا *be-a'ssäker-ho a'lay-nä*.

CONTREBANDE, امتناع *îmtinâ*, سرقة *serqah*, محروم *mahroum*.

CONTREBANDIER, سراق *sarrâq*.

Il a CONTRECARRÉ. (Voyez Il a été Contraire.)

CONTRE-CŒUR, هم *hemm*, غم *ghamm*.

— A Contre-Cœur, من غير قلب *min ghayr qalb*, من غير خاطر *min ghayr khâtr*. (Voy. Par Contrainte.)

CONTRE-COUP, تضارب *teddâreb*.

Il a CONTREDIT, نقد *naqed*, ناقد *naqad*, كابر *kâbar*, بالظ *bâlatt*, نقص *naqadd*, حارن *hâren*, ناكر *nâkar*, ناقض *nâqadd*, عارض *a'âredd*. (Voy. Il a été Contraire.)

CONTRÉE, بلد *beled*, pl. بلدان *boldân*; بئر *berr*, ناحيه *nâhyéh*.

CONTREFAÇON, تزوير *tezouyr*. (Voy. IMITATION.)

CONTREFAIT (dissolime), شنيع *sheniic*, chen'y', مسيخ *mossykh*. (Voy. DIFFORME.)

Il a CONTREFAIT, كذب *kaddab*, زور *zour*, شبه *châbah*, قالد *qallad*, زوار *zaouar*. (Voyez Il a IMITÉ.)

Il a CONTREMANDÉ, غير الامر *ghayyar êl-âmr*, مخالف الامر *khâ-laf êl-âmr*.

CONTRE-POISON, ضد السم *dodd ês-semm*, طرياق *teryâq*.

CONTRE-SENS, ضد المعنى *dodd êl-ma'ny*.

CONTRE-TEMPS. (Voyez ACCIDENT, ADVERSITÉ, CALAMITÉ.)

Il est CONTREVENU, خالف *khâ-laf*, تجاوز *tedjâouez*.

Il a CONTRIBUÉ (été utile), نفع *nafa'*, نفا'.

— (payé une contribution), دفع *desa'*, جازى *djâzey*.

CONTRIBUTION, فردة *ferdah*, *ferdéh*, plur. مجازاة *ferâyed*; مجازاة *medjâzâh*, خرج *kharadj*.

— Il a levé une Contribution, فرد *farad*, *fared*.

Il a CONTRISTÉ. (V. Il a AFFLI-GÉ, Il a ATTRISTÉ, Il a CHAGRINÉ.)

Il a CONVAINCU, ثبت *thebbet*,

ساقس *saqass*, أثبت *éthbat, étsbat*,
على بين *bayyan a'lä*.

— Je les ai Convaincus de leur
crime, بيئت عليهم ذنبهم *bayynet*
a'lay-houm denb-houm.

— Il a été Convaincu (persuadé),
تحقق *tahaqqeq*.

— Vous êtes Convaincus de son
innocence, صح عندكم أنه بري *sahh*
a'nd-koum éenne-ho bery.

CONVALESCENCE, اشتفى *éhtesfy*,
عافيه *a'áfyéh*.

CONVALESCENT, مشفى *moch-*
tesfy.

— Il a été Convalescent, اشتفى
éhtesfey, راق *ráq*.

CONVENABLE, معروف *láqy*, لاقى
ma'rouf. (Voy. BIENSÉANT.)

CONVENABLEMENT, ما يلاقي *má*
yláqy, ما يصلح *má yslah*.

CONVENTION, اتفـاق *úttifáq*.
(Voyez ACCORD, ALLIANCE.)

Il a CONVENU, جاز *salah*, صلح
djáz, لاق *láq*.

— Il est Convvenu, عهد *aahed*,
a'had, استوا *éstaouá*, تهود *tehouad*.
(Voy. Il s'est ACCORDÉ.)

CONVERSATION, معايشـارة *ma'a-*
chârah, مكالمه *mokálemah*, مصاحبه

mossáhebah. (V. COLLOQUE, CON-
FÉRENCE, DIALOGUE.)

Il a CONVERSÉ, عاشر *aácher*,
خط *tekálem, tekellem*, تكالم
khalatt.

CONVERSION. (V. CHANGEMENT.)

Il s'est CONVERTI. (Voyez Il a
CHANGÉ.)

— Il s'est Converti (s'est corrigé),
ارتد *értedd*, تاب *táb*.

— (il est devenu), صار *sâr*.

— Il s'est Converti en pierre,
صار حجراً *sâr hadjarân*.

CONVEXE, محدوب *mahdoub*,
محتنى *mohanny*.

CONVICTION, اثبات *úthbat*.

Il a CONVIÉ, عزم *a'zam*. (V. Il a
CONVOQUÉ, Il a INVITÉ.)

CONVOCATION, دعوة *da'ouah*.

CONVOI d'armée, حملة *hamléh*.

Il a CONVOITÉ. (V. Il a DÉSIÉ.)

Il a CONVOQUÉ. (V. Il a APPELÉ.)

COPEAU, برايه *boráyah*, برايه
borryáh, نحائه *nouhátah*, خراطه
khorráttah.

COPIE, نسخة *neskhah*, نقل
naqléh, نسخ *neskh*, نقل *neql*.

Il a COPIÉ, نسخ *nessèkh*, *nas-*
sakh, نقل *naqal*.

COPIEUSEMENT, غزيرًا *gházýrán*,
بالغايض *bi-'l-fáydd*. (Voy. ABON-
DAMMENT.)

COPIEUX. (Voyez ABONDANT.)

COPISTE, ناقل *násekh*, ناسخ
nâqel, كاتب *kâteb*.

COPTE, قبطى *qobty*, plur. قبط
qobâtt, قبطه *qobattah*; قبط *qobt*.

COQ, ديك *dyk*, plur. ديوك
douyouk, *dyouk*; فروج *farroudj*,
بروك *berrouk*, صردوك *sardouk*,
ايازيد *serdouq* (en berbère, ايازيد
éyâzyd, pl. يوزاد *youzâd*).

COQUE, قشرة *qechrah*.

COQUETTE, زبالة *za'bâlêh*.

COQUILLAGE, COQUILLE, صدق
sadaf, pl. أصداف *âsdâf*.

—Coquille perlière, صدق اللؤلؤ
sadaf êl-loulou, عرق اللؤلؤ *e'rq*
êl-louly.

COQUIN, حرامى *khabyth*; حرامى
harâmy, pl. حرامىيه *harâmyyêh*.
(Voyez GREDIN.)

COQUINERIE, خبث *khebth*.

COR de chasse, ناقور *nâqour*,
بوق *bouq*.

— Celui qui donne du Cor, ناقور
nâqir, ناقار *naqqâr*.

— Cor au pied. (V. DURILLON.)

CORAIL, مرجان *mourdjân*.

CORAN. (Voy. KORAN.)

CORBEAU, غراب *ghorâb*, plur.

غرابان *ghorbân*; خدق *ghadaf*.

CORBEILLE, قفقه *qouffah*, *qoffêh*,
pl. قفاف *qesâf*; قفيفه *qoufysah*,
سلة *soullouh*, ربيعه *rebya'ah*.

— Faiseur de Corbeilles, سلال
sellâl.

CORDAGE, CORDE, حبل *habl*,
pl. حبال *hibâl*, *hebâl*; ريمة *rym-*
mah, رومة *roummah*, كمنه *goumna-*
h, طوال *touâl*. (Voy. CÂBLE.)

— de chanvre, حبل ابيض *habl*
âbyadd.

— de sparterie, حبل ليف *habl*
lyf.

— Corde d'arc, de violon, وتار
ouatâr, وتر *outer*, pl. اوتار *âoutâr*.

— Échelle de Corde, سلبة
soul-
bah.

CORDIER, حبال *habbâl*, شراط
cherrâtt.

CORDONNIER, اسكاف *êskâf*, pl.
اسكافيه *âssâkyf*, اسكافه *âssâkifah*;
اسكافى *êskâfy*, سكافى *sakkâf*,
سبابطى *sabâbty*, خراز *kharrâz*,
مركوبى *merkouby*; صومانيى *sara-*
mâty, pl. صومانيين *saramâtyñ*;

بابوجى *báboudjy*, بوابيجى *bouâ-bydjy*.

CORDOUE (ville d'Espagne), قرطبة *Qortobah, Qortbah*.

CORFOU (île), كورفو *Kourfou*.

CORIA (v. d'Esp.), قوريه *Qouryah*.

CORIANDRE, قصب-پور *qasbour*, كزبره *kozbarah*, كسبره *kousberah*.

CORMIER, قراصيه *qerássyéh*.

CORNE, قرن *qarn, qern, qorn*, pl. قرون *qouroun*; نصاب *nessáb*; جيار الوزن *djár êl-oudn*, pl. جيران *djyrán êl-oudneyn*.

— Corne de cerf, قون الايل *qarn êl-âyel*.

— Corne de cheval, حافر *háfer*, pl. حوافر *haouáfir*.

CORNEILLE, قاقى *qáq*.

CORNET (encrier). (Voy. ce mot.)

CORNOUILLER, قزلجق *qazladjiq*, شوم *choum*.

CORNU, مقرون *moqarren*, مقرون *maqroun*.

COROLLE de fleur, محبقة *mohibqah*.

CORPOREL, جسدانى *djesdány*, *gesdány, guesdány*, جسمانى *djesmány, gesmány*.

CORPORELLEMENT, جسمياً *djesmyán*.

CORPS, جسد *djessed*, pl. اجساد *édjsád*; جسم *djesm, guesm, djism, guessem*, pl. اجسام *ádjessám* (en berbère, امساوخ *émsouloukh*).

CORPULENCE, جسوميه *djessoumyéh*, جسميه *djessymyéh*.

CORRECT, صحاح *saháh*.

CORRECTEMENT, صحیحاً *sahyhán*.

CORRECTION, اصلاحه *îslâhah*, اصلاح *îsláh*, تادیب *tádyb, têdyb*, تصحيح *teshyh*.

— (châtiment). (Voyez ce mot.)

Il a CORRESPONDU, كاتب *kâtab, kâteb*.

Il a Correspondu avec eux, كاتبهم *kâteb-houm, kâtab-houm*.

Il a CORRIGÉ, ادب اصلح *êslah*, ادب *áddeb*, تصحيح *táddeb, sahhah*.

— Il s'est Corrigé, شعف *chaaf*. (Voyez Il s'est CONVERTI.)

CORROMPU, فسيد *fassyd*.

Il a CORROMPU, فسد *fassed*. (Voyez Il a GÂTÉ.)

— Il a été Corrompu, فسد *fessed*.

Il a CORROYÉ, دباغ *dabagh*.

CORROYEUR, دباغ *dabbágh*.

— Atelier de Corroyeur, مدابغيه *medabghieh*.

madábyhyéh, دار الدبغ *dár éd-dabgh*.

CORRUPTION, تفسيد *tefsyd*.

CORSAIRE, قرصان *qorsân*.

— Vaisseau Corsaire, قرصان *qorsân*, غليوطه *ghalyouttah*.

CORVÉE, سخرة *sakhrâh*.

CORVETTE, نقييرة *naqyrah*, كربييت *korbeyt*.

COSSÉIR (ville d'Égypte). (Voyez KOSSÉYR.)

CÔTE, ضلع *delaa, dilaa, dla'*, ضلعه *dila'ah*, pl. ضلوع *delouou, dloua'*, اضلاع *édlaa', ádláa'*.

— CÔTE (plage), ناحية *nâhyah*, pl. نواحي *naouâhy*; جهة *djehah*, pl. جهات *djehât*; سهل *sahel*, حددييه *chett él-bahar*; شط البحر *hadyéh*, pl. حدديات *hadyât*.

CÔTÉ, جانب *djanb, ganb*, جانبا *djânb, gânb, djâneb*; pl. جوانب *djouâneb*; طرف *terf, tarf, taraf*, pl. أطراف *âtrâf*.

— Les deux Côtés, الجانبين *él-djânbéyn, él-gânbéyn*.

— A Côté, على جنب *aalâ djanb, a'lü ganb*.

— A Côté de moi, على جنبى *a'lü djanb-y, a'lü ganb-y*.

— De ce Côté, في هذه الجهة *fy hadéh él-djehah*.

— De tous les Côtés, من كل جانب *min koll djânb*.

COTEAU, حدورة *houdourah*.

CÔTELETTE. (Voyez CÔTE.)

COTON, قطن *qottn, qottoun*.

— brut, قطن محلول *qotn mah-loul*.

— filé, قطن مغزول *qotn magh-zoul*, قطن مردون *qotn merdoun*, قطن غزل *qotn ghazl*.

COU, رقبة *raqabéh, raqabah, raqbah, roqbéh, reqábéh*, pl. رقاب *reqâb, riqâb, roqb*; عنق *a'nq* (en berbère, أرقب *our-qoub*, تمكارت *émgârt*; تمكارت *temgarat*, pl. تمكردن *tingardin*).

Le COUCHANT, الغرب *él-gharb*, المغرب *él-moghreb*.

COUCHE (accouchement). (Voyez ce mot.)

— de terre, فرشة التراب *fer-chat ét-torâb*.

COUCHÉ, راقد *ráqed*.

Il s'est COUCHÉ, رقد *raqed, ra-qad*, روض *rabodd*.

— (en parlant du soleil), غرب *ghareb*, غاب *ghâb*.

— Le soleil se Couche, تغاب الشمس *teghâb éch-chems*.

— Le soleil est Couché, غربت الشمس *gharebet éch-chems*.

— Couche-toi! ارقد *ôrqod* (en berbère, گوين *guyn*).

Le COUCHER du soleil, غايب الشمس *ghâyb éch-chems*, غروب ذا الشمس *ghouroub dê-'ch-chems*, المغارب *él-moghâreb* (en berbère, تويشي *touychy*, تنوشي *tenouchy*, المغارب *él-moghâreb*).

COUCOU, تكوك *takkouk*, تكوك *koukou*.

COUDE, مرفق *merkef*; مرفق *merfeq*, pl. مرافق *merâfeq*; مرفق *merfeq*, قبطال *kouè', kouou'*, قبطال *qebtâl*.

COUDE-PIED, قصبه ذا الرجل *qasbah dê-'r-ridjl*, مشط الرجل *mecht êr-riql*.

COUDÉE, قوس *derâa'*, قوس *pyk*.

COUENNE, جلد الخنزير *djeld* *él-lchanzyr*.

COUFFE (panier), زنبيل *zenbyl*. (Voy. CABAS, CORBEILLE.)

Il a COULÉ (v. n.), جرى *djerä*, جرى *sâl*.

— Il a Coulé bas (v. a.), غطس *ghattess*. (Voyez Il a ABÎMÉ.)

— Il a Coulé bas (v. n.), غطس *ghattass*. (Voyez Il a été ABÎMÉ.)

COULEUR, لون *laun, laoun, leoun, loun*, pl. لاون *lâoun, الوان* *âlouân*; نول *noul, neoul*.

— De plusieurs Couleurs, de Couleurs mêlées, مختلف الالوان *mokhtelif él-âlouân*. (Voy. BIGARRÉ.)

COULEUVRE, حيه *hayèh*, حيه *hayyah* (en berbère, الفعه *él-fa'ah*).

COULEVRINE, مدفع طاويل *medfaa tâouyl*.

COUP, ضربه *darbah, darbèh*, pl. ضربات *darbât*, ضرب *darb*; دفعه *desa'ah*.

— de poing, لكره *lekzah, lokzah*.

— de pied, ركله *roklah*.

— de genou, ركبيه *rokbyèh*.

— de tête, كنهك *gueng, guing*.

— de poignard, ركزه *rekzah*.

— à la tête, رسيه *roussyah*.

— à la nuque, شكطيه *chektyèh*, ززة *zezzah*.

— de mer, موجه شديد *moujdjèh* *chedydeh*, فرنج بحر *ferkih bahar*.

COUPABLE, مذنب *medenb*.

COUPE, طاسه *tâssèh, tâssah*,

pl. طاسات *tássát*; كأس *kâs*; pl. كأس *kououss*; زلافه *zelâfah*. (Voy.

CALICE, TASSE, VERRE à boire.)

COUPÉ, مقطوع *maqtoû*, *maqtoû*, مفصول *mefsouls*, مقصوص *maqsouss*.

— (châtré). (Voyez ce mot.)

Il a COUPÉ, قطع *qattaa*, *gatta*, فصل *fassal*, قص *qass*.

— Il Coupe, بيقطع *byeqtaa*, يفصل *byefsal*.

— Coupe! (imp.) اقطع *êqtaa*, افصل *êfsal*.

Il a été Coupé, تقطع *teqatta*, انقطع *ênqetta*'.

COUPEROSE, زاج *zâdj*, *zâg*.

COUPLE, زوج *zoudj*, *zoug*.

COUPOLE. (Voyez DÔME.)

COUPURE, قطع *qettè*'.

COUR d'une maison, هوش *haouch*, *hauch*, وسط ذا *sattouân*, وسط الدار *oust dê-'d-dâr*.

— d'un prince, باب *bâb*, دوله *doulèh*, *doulah*.

COURAGE, شجعه *chedja'ah*, باس *bâs*, قوته *qououèh*. (V. BRAVOURE.)

— Courage! (int.) اذا *ézâ*, اذن *ézân*. (Voy. ALLONS!)

COURAGEUSEMENT, بالجدود *bi-*

'l-djoud, بالشجاعة *bê-'ch-che-djâ'ah*.

COURAGEUX. (Voy. BRAVE.)

COURBE (adj.), COURBÉ, أعوج *â'ouadj*, *â'ouag*, معوج *mo'ouedj*.

— Courbe (subst.), ligne courbe,

قوس *qouss*, خط معوج *khatt mo'ouedj*.

Il a COURBÉ, لواء *laouâ*, لوى *laouey*, أعوج *â'ouadj*, عرج *a'rradj*.

— Il a été Courbé, تعوج *ta'ouadj*.

COURGE. (Voy. CITROUILLE.)

COURONNE royale, تاج *tâdj*, *tâg*, pl. تيجان *tydjân*, *tygân*.

— de fleurs, اكليل الازهار *âkllyl êl-âzhâr*.

Il a COURONNÉ, توج *taouadj*.

— de fleurs, كلل بالازهار *kalal be-'l-âzhâr*.

COURRIER, ساعي *sâ'y*, pl. سعاة *sou'â*, مباشر *mobâcher*.

COURROIE, سيور *syour* (en berbière, الكومندة *êlgoumenah*).

Il a COURROUCÉ, غيظ *ghayyaz*, أغضب *êghdab*.

— Il s'est Courroucé, غضب *ghaddab*, غاظ *ghâzz*.

COURROUX. (Voy. COLÈRE.)

COURS (terme de commerce),

سعر السوق *se'r ês-souq*.

COURSE, جرى *djery*.

— Ils se sont défiés à la Course, تسابقوا *tesábeqou*.

— Il a cherché à devancer à la Course, سابق سابق *sábaq*, استبق *és-tabeq*, استسبق *éstesbaq*.

COURT, قسير *qassyr*, قسسر *qessyr*, pl. قصار *qissár*, قيسار *qyssár*.

— Plus Court, أقصر *áqsar*.

COURTE-POINTE, إي-زار *íyzár*.
(Voyez COUVERTURE.)

COURTIER, دلال *dellál*, pl. دلالين *dellályn*; سمسار *semsár*, سمسال *semsál*, عمال *a'mál*.

Il a COURU, جرى *djerey*, *djerä*, *garä*, ركض *rakadd*.

— Il Court, بيسجري *byedjry*, *byegry*.

— Il Courait, كان راکض *kán rákedd*.

— Tu Cours, بتركض *beterkodd*.

— Il s'est mis à Courir après, صار يركض *dja'l yegry*, جعل يسجري *sár yerkodd*.

— Cours! (imp.), اجري *égry*, *édjry*, اركض *órkodd*.

— Courant, راکض *rákedd*.

COUSCOUSSOU. (V. KOUSKOUS-SOU.)

COUSIN (parent), نسيب *nessyb*.

— paternel, عم ابن *ébn a'mm*, عم ابن العم *ébn él-a'mm*.

— maternel, الخال *ébn él-khál*.

— Cousine, نسيبه *nessybah*.

— paternelle, بنت عم *bent a'mm*, بنت العم *bent él-a'mm*.

— maternelle, بنت الخال *bent él-khál*.

— Cousin (moucheron), ناموس *námouss*, pl. نوااميس *naouámyss*, باعوض *ba'oudd*, بعوضه *ba'ouddah*.

COUSINIÈRE, ناموسيه *námous-syéh*.

COUSSIN, مخدع *mokhaddaa*; مخدع *moukhaddah*, *mokhaddéh* (en esp. *almohada*), pl. مخدعات *mokhaddát*; مسند *mesned*.

COUSU, مخيط *mokhayyt*.

Il a COUSU, خيط *khayatt*, خيط *khayatt*.

Il a COÛTÉ, استقام *éstaqám*, كلف *kallaf*.

— Combien Coûte cela? بكم دول *be-kiam doul?* دل يسوي كم *dol ys-souä kiam?* قدا ايش *qadd éych dé?*

— Combien ce drap Coûte-t-il l'aune? قداش يستقام الذراع من *qadd ash yestqam ad-dra'ac min*

هذا الجوق *qadd-êch ysteqâm êl-derâa' min hadâ-'l-djouq?*

COUTEAU, سكينه *schikynéh*, سكين *schikyn*, pl. سكاكين *sekâkyn*; عويسيه *a'ouayssyéh*, خد مې *khatmy*, خدمي *khodmy*, *khedmy* (en berbère, هينت *hynt*, چود مې *él-mous*, چود مې *tchoudmy*, افرو *éfrou*).

COUDELAS, ياتاغان *yâtâghân*, خنجر *khandjar*, جنوي *djenouy* (en berbère, اجنوي *âdjeneouy*).

COUTUME, عاده *aâdah*, *â'déh*, pl. عادات *a'âdat*, عوايد *a'ouâyd*; سيره *syreh*.

COUTURE, خياطه *kheyyâtah*, ترقيع *terqy'*.

COUVENT, دير *deyr*.

COUVERCLE, غطا *ghattâ*, غطا *ghattâh*, مغطه *maghattah*, مكب *mokebb*.

Il a COUVERT, غطا *ghattâ*, غطي *ghatley*, *ghattâ*, ستر *satar*.

COUVERTURE de lit, لحاف *lahaf*, لحاف *lehâf* (en berbère, افو *âfou*, *âfau*, اخوي *âkhouey*). (V. COURTE-POINTE.)

CRABE, عقرايشه *o'qrâychah*.

CRACHAT, بزاق *bezâq*, *bouzâq*, تفول *tefl*, تفول *toufoul*.

Il a CRACHÉ, بزق *bezeq*, *bazaq*, تفل *tefel*.

— Crache! ابزق *ôbzouq* (en berbère, سوسف *soussef*).

CRAIE, تباشير *tabâchyr*, كريشه *krychah*, طين ابيض *tyn âbyadd*, بياض الوجه *beyâdd êl-oudjéh*.

Il a CRAINT, خاف *khâf*, فزع *faza'*.

— Il Craint, بيخاف *byekhâf*, بيخوف *bykhaouf*, *bykhauf*.

— Crains! (imp.) خوف *khauf!* (en berbère, اكسود *âksoud*, اوگاد *âougâd!*).

CRAINTE, خوف *khouf*, *khauf*, *khaouf*, مخافه *mekhâfêh*, فزع *fezè'*, فزع *djez'*.

— Par Crainte, فزعا *fez'aân*.

CRAINTIF, خواف *khâyf*, خواف *khouâf*, فزيع *fezy'*, فزعان *feza'ân*.

CRAMOISI, قرمزي *qermezy*.

CRAMPON. (Voy. CROCHET.)

Il s'est CRAMPONNÉ, خپيش *khayyach*.

CRÂNE, جمجمه *djemdjoumah*, *djoumdjoumah*, pl. جماجم *djemâ-djem*; حيزه *hayzah*, قرعه *qara'ah*, pl. قرع *qara'*.

CRAPAUD, گرانسه *guerânah*,

صفاضع *difdaa, doufda'*, pl. صفاضع *defâddè'*.

Il a CRAQUÉ, قزقز *qazqaz*.

CRASSE, وسخ *ouesk, oussèk*, نخاله *nohkâlah*, قرعه *qara'ah*, خشكار *khechkâr*.

CRASSEUX, وس-ي-سوخ *ouessykh*, موشخ *mouessekh*.

CRAVATE, محرمه *moharemèh*, فوطه *mohramèh*, منديل *mandyl*, سبنيه *sobnyah*.

CRAYON, قلم الرصاص *qalam èr-ressâss*, حواره *haouâréh*.

CRÉANCE, دين *dyn*.

— Nous avons une Créance sur eux, لينا دين عليهم *lenâ dyn a'lay-houm*.

— Pourquoi nies-tu la Créance que j'ai sur toi? علاش تنكر الدين الى ليلى عليك *a'lèch tenker èd-dyn àlly lyly a'lay-k?*

CRÉANCIER, رب الديون *rabb èd-dyoun*, pl. ارباب الديون *ârbâb èd-dyoun*; مدتين *medeyyn*.

CRÉATEUR, خالق *khâleq*, بارى *bâry*.

CRÉATION, خاليقه *khâlyqah*, خلقه *khalqah*, خلق *khalq*.

CRÉATURE, خاليقه *khâlyqèh*,

خاليقه *khâlyqah*, pl. خالايق *khe-lâyq*; بريد *beryhèh*, pl. برايا *berâyâ*.

CRÉDIT, طارق *telouq*.

— A Crédit, بطاوق *bi-telouq*, بددين *be-dyn*, بالدين *bè-'d-dyn*, بالمهله *be-'l-mehlah*.

CRÉDULE, امين *âmyyn*.

Il a CRÉÉ, خلق *khalaq*, برا *barâ*, اوجد *âoudjed*.

CRÈME, قشطه *râyb*, رايب *qechtah*.

— de tartre, كرمور طرطير *kre-mour tartyr*.

CRÊPE, برنجك *brondjouk*.

Il a CRÊPÉ, جعد *dja'ad*.

CRÉPU, مجعد *modja'ed*.

CRÉPUSCULE, غمبشيه *ghabchyèh*, شفق *cheseq*.

— Fin du Crépuscule, العشى *èl-a'châ* (en berbère, العشى *èl-a'châ*, تنيث *tenyets*).

CRESSON d'eau, كروانش *gue-rouènnech*, زياته *ziyâtah*, قرّة *qor-rah*, ججرا *djerrâ*, جرجير *djerdjyr*.

— des jardins, حرف *hourf*, ريشاد *rychâd*.

CRÊTE, قنبورة *eu'rf*, عرف *qan-bourah*.

— de coq, زين *zeyn*, نواره *za*.

فلغله ذا *nouárah dê-'d-dyki*,
الديك *folfolah dê-'l-berrouk*.

Il a CREUSÉ, حفر *hafer*, جب *djabb*,
قور *qaouer*, جور *djaouer*.

CREUSET, بودقه *boudaqah*.

CREUX, فحات *fahát*, جراف *djouráf*,
جور *djour*.

CREVASSE, تنفليح *teflyh*.

Il a CREVÉ (v. a.), فشق *fatteq*,
بجع *ba'adj*, فزر *fezar*.

CRI, صيح *seyh*, pl. صياح *seyáh*.

CRIBLE, منخل *monkhol*; غربال *gherbál*,
ghorbál, pl. غربابل *gharâbel*,
بوسسيار *gherâbyl*; غرابيل *bousseyyâr*.

— Faiseur de Cribles, غرابلي *gharâbly*.

Il a CRIBLÉ, غربيل *gherbel*.

Il a CRIÉ, صاح *sáh*, عيط *a'yatt*,
زءق *sarakh*, ضتج *daddj*, صرخ *za'aq*.

— Crie! اعيط *a'yett*, *a'ytt* (en
berbère, سول *seoual*, *sioual*).

CRIEUR des mosquées, مؤذن *moueddin*,
mouezzin. (V. CHANTRE.)

— public, براح *berráh*. (Voyez
COURTIER.)

CRIME, ذنب *denb*, pl. ذنوب *dounoub*,
denoub; جريمه *djerymah*,

pl. جرايم *djeráym*; جرم *djerem*,
germ.

— Il a commis un Crime, جرم *djerem*,
اذنب *édneb*.

CRIMINEL, مذنب *modenb*,
مجرم *modjrem*.

CRIN, شعر *chaar*, *cha'r*, pl. شعور *che'our*,
chou'our; شعر خيل *cha'r kheył*.

— Sac de Crin, خيشه *kheychéh*,
pl. خيش *khoyach*.

CRINIÈRE de cheval, سبيب *sebyb* ذا
العود *dê-'l-a'oud*, عسرف *eu'rf* الفرس
él-fers.

CRISTAL, بلور *bellour*, بلار *bellár*.

CRISTALLINE (maladie), بله *beléh*.

CROC, CROCHET, كلاب *kelláb*,
pl. كلايب *kelályb*; خطاف *khot-
táf*, مكلب *mekalleb*.

CROCODILE, تمساح *temsáh*, pl. تماسيح
temássyh; فرعون *fera'oun*,
pl. فراعين *ferá'yn*.

CROISÉE (fenêtre), طاقه *táqah*,
pl. طواقي *teouáqy*. (V. FENÊTRE.)

CROISIÈRE, قرصنه *qersenh*.

CROISSANT de la lune, هلال *helál*.

CROIX, صليب *salyb*.

CROSSE d'évêque, عكازه *okkázéh*.

CROTTE. (Voy. BOUE.)

CROTTÉ, مطيين motteyyen.

Il a CROTTÉ, طيين tayyan.

CROTTIN, زبل zebl, zebel.

Il a CROULÉ, طاح táh.

GROUPE, كفل kefl.

CROUTE du pain, قشرة ذا الخبز

qichrah dê-'l-khobz; قرص qers, pl.

قروص qourouss.

CROUTON, رغييف reghyf, pl.

رغيفه érghifah; أرغيف érghyf,

رغيفان roughfán.

CROYANCE, ظن dann, zann,

تخمين takhmyn, امان émán, émán.

CROYANT, مؤمن moumen, pl.

مؤمنين moumenyn.

CRU (non cuit), نتي neyy.

Il a CRU (ajouté foi), أمن ámen,

صدق saddaq.

— (pensé), أفنكر éfteker, ظن zenn,

حسب hassab, خمّن khammen.

— Crois-tu que tous les hommes

te ressemblent? تحسب كل الناس

تخالك tahssib koll én-nás be-hál-ak?

— Je Crois cela, هذا في ظني

hadá fy zenn-y, هذا في تخميني

hadá fy telhmyn-y.

— J'ai Cru, ظنيت zenyf, de-

nyf.

Il a CRU (augmenté), ازاد ázád,

ربا rabá, كبير kabar. (Voy. Il s'est ACCRU.)

CRUAUTÉ, شدة cheddah, سفكه sefekah; قساوة qassáouéh, plur. قساوات qassáouát; قاساحه qás-sáhah.

CRUCHE, CRUCHON, قلة qollah,

qolléh, pl. قلال qelál, بلاصد ballás-

séh, بلاص balláss, جرة djarrah,

كوز battah, قأوش qallouch, كوز

kouz.

Il a CRUCIFIÉ, صلب salab.

CRUEL, سفك سفك seffák, قاسح

qássih.

— Il est devenu Cruel, انتكس

éntahass, تنكس tenahass.

CUBÈBE. (Voy. KUBÈBE.)

Il a CUEILLI, لقط laqatt, laqett,

قطف qattef, qattaf, نتج netedj,

خرف kharaf, حوش haouach.

CUENÇA (v. d'Espagne), كوزنكه

Kounkah.

CUILLER, معالق ma'laqah, pl.

معالق ma'úleq; معاقه malaqaq, pl.

ملاعق melá'eq; مغرفة moghresah,

pl. مغرفات moghresát, مغارف

megháref, منغرفي moghrouf (en

berbère, أغانحه ágánhah).

CUIR, جلد djeld, geld, gueld,

pl. جلود *djeloud, geloud*; نعل *na'al*,
pl. انعال *ána'ál*.

— de bœuf, جلد بقرى *djeld baqry*.

— de buffle, جاموسى *djeld djámoussy, gueld gámoussy*.

— Cuir tanné, جلد مدبوغ *djeld madbough*.

— Cuir mince, حورة *haourah*,
pl. حور *haour*; سختيان *sokhtyân*,
شمرينخه *chamrikkah*.

CUIRASSÉ, زاديه *zádyéh*; صدرية *sadryéh*,
pl. صدريات *sadryát*.

Il s'est CUIRASSÉ, تدرع *tederra'*.

CUISINE, مطبخ *metbakh, matbakh*, pl. مطابخ *mettábekh*; كشيده *keschynah, koschynah, kous-synah* (en berbère, اهريس *âheryss*).

— (apprêt des mets), طباخه *tabakhah*, طبخ *tabkh*.

— Il a fait la Cuisine, طبخ *tabakh*.

CUISINIER, طباخ *tabbâkh*, pl. طبابخين *tabbâkhyn*.

CUISSE, فخسل *fakhdah*, plur. فخدات *fakhdât*, فخد *fekhâd*, ورك *feykhdah, fakhd*, فينخ *ouark, ouerk*.

— Les deux Cuisses, فخدین *fakhdeyn*, فخدان *fakhdân*.

CUISSON d'un mets, طبخ *tabkh*, تطيب *tettayyb, tattyyb*.

— Cuisson (douleur), حرق *harq, herq*.

CUIT, مطبوع *metboukh, matboukh*, مستوى *mestouy*.

— Haricots Cuits dans l'eau, لوبيه مسلوقة *loubyéh maslouqah*.

— Brique Cuite au soleil, طوب *toub*, مشمس *toub mochammes*.

Il a CUIT (v. a.), طبخ *tabekh, tabakh*, استوى *tettayyeb, étaouey, étaouy*.

— (v. n.), انطبخ *éntabakh*.

— Il a Cuit du pain, خبز *khabbaz*.

— Il a Cuit du biscuit, قرمش *qarmach boqsmâtt*.

— La viande Cuit, اللحم *yentabakh él-lahm*.

— Il a fait Cuire dans de l'eau, ساق *salaq*.

Il a CUIT (causé une cuisson), حرق *haraq*.

— Cela me Cuit beaucoup, هذا *hadá yahraq-ny* يحرقنى كثير *kethyr*.

CUIVRE, نحاس *nahâss, nehâss* (en berbère, تونكولت *toungoult*).

— vieux, نحاس فراضه *nahâss ferâddah*.

— rouge, احمر نحاس *nahâss âhmar*.

— jaune, صفر *sofar*.

CUL, طيز *tyz*, pl. طيوز *tyouz*; مجلس *medjles*, pl. مجالس *medjâles*, ليه *lyéh*, pl. لوايا *louâyâ*.
(*Voy. DERRIÈRE.*)

— Cul-de-lampe, كعب القنديل *kaab êl-qandyl*.

CULBUTE, كردايسه *kordâyssah*, شقلايه *choqlâybah*, قلبه *qolbah*.

Il a CULBUTÉ, قلب *qalab*.

CULOTTE, سروال *serouâl*, pl. سراويل *serâouyl*; شروال *cherouâl*, لباس *lebbâss*.

CULTIVATEUR, حارث *hârets*; زراع *zerrâ'*, pl. زراعه *zerrâ'ah*, زراعين *zerrâyn*. (*Voyez AGRICULTEUR.*)

Il a CULTIVÉ, حرث *hareth*, حارث *hârets*, خدم *khadam*.

CULTURE, خدمه *khidmêh*. (*Voy. AGRICULTURE.*)

CUMIN (drogue), كمون *kamoun*, كامون *kâmoun*.

CUPIDE. (*Voy. AVIDE.*)

CUPIDITÉ, طمع *tem', tema*.
(*Voy. AVIDITÉ.*)

CURCUMA. (*Voy. KURKUMA.*)

CURE-DENT, خلال *khalâl*.

CURE-OREILLE, هلال *helâl*.

CURIEUX, صناط *senât*.

— (rare), عجيب غريب *gharyb*, عجيب *a'djyb*.

CURIOSITÉ, تصنيط *tesnytt*.

CUVE, خوابيه *khâbyéh*, plur. خوابيات *khâbyât*, خوابي *khouâby*.

CUVETTE, بليان *belyân*.

CUVIER, مستله *mastallah*, تكنه *teknêh*, بر ككه *bourkehah*.

CYGNE, شاهين *châhyn*, عقق *a'qaq*.

CYLINDRE, اسطوانه *éstouânêh*, pl. اسطوانات *éstouânât*.

CYNOGLOSSE (pl.), لسان الكلب *lessân êl-kelb*.

CYPRES, سرو *serou*, سرول *serouel*, سروه *serouêh*.

D

D, quatrième lettre de l'alphabet français, dont le son est rendu par la huitième lettre de l'alphabet arabe د, et même par la neuvième ذ que l'idiome vulgaire confond habituellement avec la précédente. Le D français, articulé fortement et comme avec un redoublement emphatique, correspond aussi à la quinzième lettre arabe ض, et souvent même à la dix-septième ظ.

D'ABORD. (*Voy.* d'ABORD.)

DAD ض, nom de la quinzième lettre arabe, ضاد *dád.* (*Voy.* D.)

DAGUE, خنجر *khandjar.*

DAHER (n. pr.), ظاهر *Dáher*, *Záher.*

DAIM, ظبي *deby*, pl. ظبى *dobá.*

— Peau de Daim, جلد الظبي *geld éd-deby.*

DAL د, nom de la huitième lettre arabe, دال *dál.* (*Voy.* D.)

DALLE. (*V.* CARREAU de pierre).

DAMANHOUR (ville d'Égypte), دمنهور *Damanhour*, *Demenhour.*

DAMAS (ville de Syrie), لشام *éch-Chám*, دمشق *Dimechq*, شام *Chám cheryf.*

— Damas (étouffe), كمخه *kemkchah.*

DAMASQUIN (natif de Damas), دمشقى *demechqy*, شامى *chámý.* (*Voy.* ALÉPIN.)

DAME, سيدة *seydah*, ست *sett*, سitt, سته *sittah*, pl. ستات *sittát*; لالا *léllá*, لاله *léllah*, لالى *lellü.*

— Madame! يا ستى *yá sett-y!*

DAME-JEANNE, دامجانه *dám-djânah.*

DAMIETTE, (v. d'Égypte), دمياط *Demyátt*, *Dimyátt.*

DAMMAH, nom du signe de la voyelle O chez les Arabes, صممه *dammah*, رفعه *refa'ah*, رفاع *refâ'.*

DAMNATION, لعنه *la'anéh.*

Il a DAMNÉ, دان *dán*, لعن *la'an.*

Les DAMNÉS, اهل جهنم *ehl dje hennam* (m. à m. les gens de l'enfer).

DANEMARK, دانيمارقه *Dánymárqah*, دينمارك *Dymamárk*.

DANGER, خطر *khattr*, *khattar*, مخاطره *moukhátteréh*.

DANGEREUX, خاطر *kháttir*.

DANIEL (n. pr.), دانيال *Dányál*.

DANOIS, دانيمارقي *dánymárqy*.

DANS, في *fy*, بـ *bi*.

— Dans moi, بي *b-y*, في *fy-y*.

— Dans toi (masc.), فيك *fy-k*, بك *b-ak*; — (fém.), فيكي *fy-ky*, بكي *be-ky*.

— Dans lui, فيه *fy-hi*, فيه *fy-ho*, *fy-hou*, به *be-hi*, *be-ho*; — Dans elle, فيها *fy-há*, بها *be-há*.

— Dans nous, فينا *fy-ná*, بنا *be-ná*.

— Dans vous, فيكم *fy-koum*.

— Dans eux, Dans elles, فيهم *fy-houm*.

Dans le, Dans la, Dans les, بالـ *bal*, في الـ *fy-l*.

DANSE (subst.), رقص *raqs*, *reqs*, رقصة *raqassah*, pl. رقص *reqouss*.

Il a DANSÉ, رقص *raqess*, *raqass*.

— Danse! (imp.) ارقص *ôrqoss* (en berbère, اشدح *êchdah*).

DANSEUR, رقص *raqqáss*, plur. رقصين *raqqássyn*.

DARD, شوكة *nischábah*, نشابہ *choukéh*.

Il a DARDÉ, نشب *nescheb*.

DARFOUR (ville d'Afrique), دارفور *Dárfour*.

DARTRE, حزازة *hezázah*.

DATE, تاريخ *tárykh*, تاريخ *ta-rykh*, pl. تواريخ *touárykh*.

— J'ai reçu de lui une lettre en

Date du premier de ce mois, أخذت منه مكتوب تاريخه أول الشهر *álihadt min-ho maktoub tárykh-ho áouel êch-chahar*.

Il a DATÉ, ارخ *ârekh*.

DATIF, المفعول لاجله *él-mef'oul li-âdjel-hi*.

DATTE, بالاحه *balahah* (en berbère, تيني *tyny*).

— sèche, تمر *themr*, *thamr*, *thamar*, *themer*, pl. ثمار *themár*, tsemár (en berbère, اكايين *âkkáym*).

DATTIER, نخلة *nakhlah*.

DAUPHIN, دنفيل *densfyl*.

DAVANTAGE, اكثر *âkithar*, *âk-tsar*, زد *zid*, زيد *zyd*, بزيادة *be-zyádéh* (en berbère, فلا *felá*, وگار *ougár*).

DAVID (n. pr.), داود *Dáoud*, داود *Dáououd*.

DE (prép.), من *min*, عن *a'n*,
 به *be-*, عند *min a'nd*.

— Je viens D'Alger, من انا جاي من الجزائر *ânâ djây min êl-Djézâyr*.

— Il s'est enfui De la prison,
 هرب عن الحبس *harab a'n êl-habs*.

— Il sort de chez Soliman, هو
 خارج من عند سليمان *hou khâ-
 redj min a'nd Souleymân*.

— Tu es plus aimé que moi De
 mon père, انت محبوب بسابوى
 أكثر منى *ênt mahboub be-âbou-y
 âkthar minny*.

— De pays en pays, من بلد الى
 بلد *min beled ilâ beled*.

— De bas en haut, من تحت
 الى فوق *min taht ilâ fauq*.

— De là, D'ici. (*Voy. LA, ICI.*)

— De près. (*Voy. PRÈS.*)

— De loin. (*Voy. LOIN.*)

— De (marque du génit.), الـ *êl-*,
 متاع *metâ'*, بتاع *betâ'*, ذا *dê*.

— La maison De mon associé,
 الدار شريكى *dâr cheryk-y*,
 الدار شريكى متاع *êd-dâr metâ' che-
 ryk-y*.

— La fille De ton frère, بنت
 اخوك *bent âkhou-k*.

— Le cheval De mon cousin,

العود متاع ابن عمى *êl-a'oud metâ'
 êbn a'mm-y*.

— Du, De la, Des (art.), الـ *êl-*,
 ذا الـ *dê-'l*, متاع الـ *metâ' êl-*.

— Le livre Du cheykh, كتاب
 الشيخ *kitâb êch-cheykh*, كتاب
 الشيخ ذا الشيخ *kitâb dê-'ch-cheykh*,
 الكتاب متاع الشيخ *êl-kitâb metâ'-
 'ch-cheykh*.

DÉ à coudre, كوستبان *koustebân*,
 حلقه *halqah*.

— à jouer, زهار *zahâr*.

Il a DÉBALLÉ, حل *hall*

Il a DÉBARBOUILLÉ, مسح *mas-
 sah*, messèh.

Il a DÉBARQUÉ (v. n.), نزل *nezel*,
 نزل فى البر *nezel fy-'l-berr*.

— (v. a.), نزل *nezzel*.

DÉBARQUEMENT, تنزىل *tenzyl*.

Il a DÉBARRASSÉ, خمل *kham-
 mal*, طاح *tâh*, خالص *khallass*, حل
hall.

DÉBAT, خصصامه *khessâmeh*,
 (en berbère, لخصصوم *lokhsoum*).
 (*Voyez ALTERCATION, CONTRA-
 RIÉTÉ.*)

Il a DÉBATTU (contesté). (*Voy.*
 ce mot et Il a eu une Altercation,
 Il a CONTRARIÉ.)

— Il a Débattu une affaire, une question. (Voy. Il a AGITÉ.)

DÉBAUCHE, زنيه *zenyah, zenyéh.*

— Maison de Débauche (lieu de prostitution), دار اللوق *dár êl-louff*, دار الشراميط *dár êch-charámytt.*

DÉBAUCHÉ, زانىسى *zâny; وگال ouakkâl*, pl. وگالين *ouakkâlyn.*

— Femme Débauchée (prostituée), شرموط *charmout*, pl. شراميط *charâmytt; قحابه qobbyhah, قحابه qahâbah.*

Il a DÉBAUCHÉ, اساء *âssâ.*

DÉBILE, ضعيف *daayf.* (Voyez AFFAIBLI.)

DÉBILITÉ. (Voy. AFFAIBLISSEMENT.)

Il a DÉBILITÉ. (V. Il a AFFAIBLI.)

DÉBIT, تنفيق *tenfyq.* (V. VENTE.)

DÉBITANT, متسبب *motsebbeb.*

Il a DÉBITÉ, نفق *naffâq.*

— Il s'est Débité, خرج *kharadj, kharag.*

— Cette marchandise se Débite bien dans notre pays, في بلدنا *fy beled-nâ tekhroudj be-kheyr hadêh-'l-bod-âd'ah.*

DÉBITEUR, مددان *meddân*, مديون *medyoun*, ديان *dyân.*

DÉBONNAIRE, انيس *ânyss.* (V.

BÉNIN, BIENFAISANT.)

Il a DÉBORDÉ, فاض *fâdd.*

DÉBORDEMENT, فيضان *feyddân.*

Il a DÉBOUCHÉ, عرتى *a'rrä, a'rrey.* (Voy. Il a OUVERT.)

Un DÉBOUCHÉ. (Voy. DÉFILÉ.)

DÉBOURSÉ, منفق *manfouq; مصروف masrouf*, plur. مصروفين *masroufyn.* (Voy. DÉPENSE.)

Il a DÉBOURSÉ, صرف *sarraf, نفق nefeq, naffaq.* (Voy. Il a DÉPENSÉ.)

DÉBOURSEMENT, نفقة *nefeqah.*

DEBOUT, قائم *qâym.*

— Il a été Debout, قام *qâm, وقف ouaqaf.*

DÉBOUTÉ, مردود *merdoud.*

DÉBRIS (pl.), تكاسر *tekâsser.* (Voy. DÉCOMBRES, RUINES.)

Il a DÉBROUILLÉ, ظهر *dahhar, سهل sahal.* (Voy. Il a ARRANGÉ.)

Il a DÉBUSQUÉ. (V. Il a CHASSÉ.)

DÉBUT, شروع *chourou'.* (Voyez COMMENCEMENT.)

DÉBUTANT, مبتدى *mobtedy.*

Il a DÉCACHETÉ une lettre,

فك المكاتب fakki *él-mak-toub*.

DÉCADENCE, تنزول *tenouzzoul*.
(Voy. DÉCLIN.)

DÉCALOGUE, عشر كلمات *a'cher kilmát*. (Voy. Les Commandements de Dieu.)

Il a DÉCAMPÉ (lui). (V. ce mot.)

— (Il a changé de camp). (Voy.

Il a DÉLOGÉ.)

DÉCAPEUR de métaux, جلا *djallá, gallá*.

DÉCAPITÉ, مقطوع الراس *maq-tou'-r-rás*.

Il a DÉCAPITÉ, قطع السراس *qatta'-r-rás*.

Il a DÉCÉDÉ, وفا مات *mát, ouafá, ouafá, توفى toueffä, toueffey*.

Il a DÉCELÉ, كشف ظهر *dahhar, kaehaf, كشف باح السر bâh és-serr*.

DÉCÈLEMENT, كشف فاش *kechf, fách*.

DÉCEMBRE, كانون الاول *kánoun él-áoucl, دجنبر dedjenber, دجنبر دكنبريس dektenbrys*.

DÉCENCE, ادب اصلاح *ísláh, ádeb, ارکان érhán*. (Voyez BIEN-SÉANCE.)

DÉCENNAIRE, عشاري *a'chary*.

DÉCENT, مصلح *meslih*. (V. BIEN-SÉANT, CONVENABLE.)

— Il a été Décent, أصلح *ésláh*.

DÉCEPTION. (Voy. TROMPERIE, ABUS.)

DÉCÈS, موت *mout, maout, maut, ouafáh*.

DÉCEVANT, غاش *ghâsch*. (Voy. TROMPEUR.)

Il a DÉCHARGÉ une voiture, un animal, حل *hall*.

— un fardeau, نزل *nezzel*.

— un fusil, ضرب البندوقيه *darab él-bendouqyéh*.

— d'un impôt, حرر من فرايد *harrer min feráyd*.

DÉCHARNÉ, ضعيف *da'yf, nahyf, ارق áryq*.

DÉCHAUSSÉ, حافي *háfy, háfyán*.

Il a DÉCHAUSSÉ, حفى *haffä, haffey*.

— Il s'est Déchaussé, تحفى *te-haffey*.

DÉCHÉANCE, سقوط *souqoutt, kouboutt, عزل a'zl*.

DÉCHET. (Voy. DÉFAUT.)

Il a DÉCHIFFRÉ, فسر *fassar, dahhar*.

DÉCHIRÉ, مقطّع *moqattè'*.
Il a DÉCHIRÉ, شقّ *chaqq*, خرق *kharaq*, شرط *charmatt*.

— Déchire! (imp.) شقّ *choqq!*
(en berbère, بسى *by!*)

DÉCHIRURE, خرق *khirq*, plur.
خروق *khourouq*, شقّ *cheqq*,
تنقطيع *taqty'*.

DÉCHU, معزول *ma'zoul*, منزل *manzoul*.

— Il est Déchu, سقط *saqatt*.

Il a DÉCIDÉ, نوى *qaddä*, قضى *naouä*,
naouey, اتفق *éttefaq*, جعل في نفسه *dja'l*
fy nafs-ho.

DÉCISIF, قاطع *qáttì', qáttè'*.

DÉCISION, فيصل *fast*, فيصل *fiyssâl*,
فتوا *fetouâ*, فتوه *fetouah*, فتوه *fetouèh*.
(Voy. ARRÊT, ORDRE.)

DÉCISIVEMENT, قطعاً *qatta'ân*,
جزماً *djezmân*.

DÉCLAMATEUR, خطيب *khattyb*,
متكلم *motkellem*.

DÉCLAMATION, خطاب *khittâb*,
خطبه *khobah*.

Il a DÉCLAMÉ, خطب *khattab*.

DÉCLARATION, تعريف *taaryf*,
بيان *beyân*. (V. ANNONCE, AVIS.)

Il a DÉCLARÉ, عرف *a'rraf*,

اعرف *è'lam*, اظهر *édhar*,
شاهد *cháhad*, بين *bayyan*. (Voy.
Il a ANNONCÉ.)

DÉCLIN, زوال *zouâl*, نزول *nou-*
zoul, هبوط *houboutt*, سقوط *soqoutt*.

DÉCLINAISON du soleil, ميل *meyl*
éch-chems.

Il a DÉCLINÉ, (il s'est détérioré),
نزل *nezel*, هبط *hebet*. (Voyez Il a
DÉCRU, Il est DÉCHU.)

DÉCLIVITÉ, حدورة *hadour*, حدورة
houdourah.

Il a DÉCOLLÉ (détaché), فكت *fekt*.

— (décapité). (Voy. ce mot.)

DÉCOMBRES, طياع *tyah*. (Voyez
DÉBRIS, RUINE.)

DÉCOMPTE, مبالغ *mobalagh*,
moblagh.

DÉCONCERTÉ, متخير *matchayyr*,
حيران *hyrân*.

DÉCORATION, زينه *zeyneh*, علامه
a'lâmèh.

Il a DÉCORÉ, تزين *tezeyyenn*.

Il a DÉCOULÉ. (Voy. Il a COULÉ.)

Il a DÉCOUPÉ, قطع *qattaa*, نقش
naqach.

DÉCOUPEUR, قاطع *qattâ'*.

— de métaux, ذوجرمه *d. ugre-*
mèh.

DÉCOURAGÉ, مرخا قلبه *merkhá qalb-ho*.

Il a DÉCOURAGÉ, راخى القلب *râkhey-'l-qalb*.

— Il s'est Découragé, رخی قلبه *rehhä qalb-ho*.

DÉCOUVERT, مكشوف *makchouf*, ظاهر *dâher*.

Il a DÉCOUVERT, كشف *kechef*, كاشف *kachaf*, أظهر *âdhar*, وجد *oudjed*, ougued.

DÉCOUVERTE, ايجاد *îyjdâd*, كشف *kechef*.

DÉCRÉPIT, اختيار بالزاف *îkhtyâr bi-'z-zâf*, شارف *chârif*, charef.

— Vieille Décrépite, عـجـوز *a'djouz*, a'gouz.

DÉCRÉPITUDE, هرم *herem*.

DÉCRET, فرمان *fermân*, plur. فرمانات *ferâmânât*; حجة *haddjéh*, *hagyuéh*. (Voy. ARRÊT, ORDRE.)

Il a DÉCRÉTÉ. (V. Il a ARRÊTÉ.)

Il a DÉCRIÉ, عرض *a'redd*. (Voy.

Il a DIFFAMÉ, Il a DÉSHONORÉ.)

Il a DÉCRIT, وصف *ouâssaf*, ذكر *zakar*.

Il a DÉCRU, نقص *naqes*, قل *qell*.

DÉÇU, مغشوش *maghchouch*.

Il a DÉÇU. (Voy. Il a ABUSÉ.)

DÉCUPLE, عشرة اصعاف *a'cherat êdd'âf*, a'chert êdd'âf.

Il a DÉDAIGNÉ, حقر *haqqar*, حون *haouan*. (Voy. Il a AVILI.)

DÉDAIGNEUX, حاقر *hâqer*, هوانى *haouâny*, مستغنى *mostaghny*.

DÉDAIN, حقر *hiqr*, أهانه *îhânéh*, هوان *haouân*, تحقير *tahqyr*.

DEDANS, داخل *dâkhel*, دخلاً *dâkhelân*, جوة *djouh*, gouk. (Voyez DANS.)

— De Dedans en dehors, من جوة الى برا *min djouh ilâ barrâ*.

— En Dedans de la maison, فى قلب الدار *fy qalb êd-dâr*.

DÉDICACE, تقديس *taqdys*, تخصيص *takhsyss*.

DÉDIT, انكار *înkâr*.

Il s'est DÉDIT, عاد بكلامه *a'âd be-ke-lâm-ho*, نكر *nakar*.

— Qui se Dédit, نـاـكـر *nâkir*.

Il a DÉDOMMAGÉ, خلف الخسارة *khalaf êl-khissâreh*.

DÉDOMMAGEMENT, تضمين *tad-myn*.

DÉDUCTION, تنزيل *tenzyl*, تفريق *tefryq*, طرح *tarh* (d'où le mot français tare).

Il a DÉDUIT (exposé), بان *bân*,
فسر *fassar*.

— (retranché), ضيـح *tayyah*,
فرق *faraq*, طرح *tarah*.

DÉFAILLANCE, غشيه *ghachyah*,
— Il est tombé en Défaillance,
غشي *ghachä*, *ghachey*.

Il a DÉFAIT ce qui était fait,
فسد *fassad*.

— une armée, كـسر *kassar*.

DÉFAITE d'une armée, تكسير
tekisy. (Voy. DÉROUTE.)

— (excuse), عذر *eu'zr*.

DÉFALCATION. (V. DÉDUCTION.)

Il a DÉFALQUÉ. (V. Il a DÉDUIT.)

DÉFAUT (manque), نقص *naqs*,
نقصان *noqsân*, خصاصه *kheassâsséh*.

— (vice), عيب *a'yb*, *e'yb*, pl.
عيوب *ou'youb*.

DÉFAVORABLE, مخالف *mokhá-*
lef. (Voy. CONTRAIRE.)

DÉFECTIF, DÉFECTUEUX, ناقص
nâqess, معيوب *ma'youb*.

DÉFECTUOSITÉ. (Voy. DÉFAUT.)

Il a DÉFENDU (protégé), صيـن
seyyenn, حفظ *hafedd*, *hafezz*, حما
hamá.

— (prohibé), نهـا *nehâ*, منع *me-*
naa, حرم *haram*.

— Il s'est Défendu, تـوقا *taoueqqâ*.

LÉFENSE (protection), حمايه
himáyéh, نصر *nasr*, مـهافظه *mohâ-*
feddah, صيـانه *seyânéh*.

— (prohibition), تكريم *tahrym*,
نهـى *nehy*, منعـه *mena'ah*.

DÉFENSEUR, ناصر *nâssir*, حـام
hâmm.

DÉFI, تكريـص *tahryss*, تكريـص
tahrydd.

DÉFIANCE, قلـة الامان *qellet él-*
îmân.

DÉFIANT, قـليل الامان *qalyl él-*
îmân, غير امين *ghayr âmy*.

DÉFICIT, قـسور *qoussour*. (Voyez
DÉFAUT.)

Il a DÉFIÉ, دـبـح *dabbah*, *dabbéh*,
حرص *harredd*, حرص *harress*.

Il s'est DÉFIÉ, قل الامان *qall*
él-îmâm.

— Je me Défie de vous, ما عندى
mâ a'nd-y chy îmân
fy-koum.

Un DÉFILÉ, خروج *khouroudj*,
مـخرج *makhredj*.

Il a DÉFILÉ, تـعدى *taad-*
dey.

Il a DÉFINI, فسـر *fassar*.

DÉFINITION, تفسير *tefsyr*.

Il a DÉFLEURI (v. n.), ذبل *dâ-bel*, صاع الزهر *dâa'-'z-zahar*.

Il a DÉFRAYÉ, خاف المصروف *khalaf êl-masrouf*.

Il a DÉFRICHÉ, حرث *hareth*, haret. (Voy. Il a CULTIVÉ.)

DÉFUNT, ميت *meyyt*, مرحوم *merhoum*, متوفى *metoueffy*.

Il a DÉGAGÉ. (Voy. Il a DÉLIVRÉ, Il a DÉBARRASSÉ.)

— Il s'est Dégagé, تخلص *tekhallass*.

Il a DÉGAINÉ, جذب *djedeb*, سل *sell*, *sall*, عرا *a'rrâ*.

Il a DÉGARNI. (Voyez Il a DÉPOUILLÉ.)

DÉGÂT, خسارة *neheb*, نهب *hessârah*. (V. DÉVASTATION, DOMMAGE.)

DÉGLUTITION, بلع *belâ'*.

Il a DÉGOUTÉ, قلع القلب *qala'-l-qalb*.

Il a DÉGOUTTÉ (tombé par goutte), قطر *qattar*.

Il a DÉGRADÉ, عزّل *azz'al*.

Il a DÉGRAISSÉ (nettoyé), قصر *qassar*.

DÉGRAISSEUR, قصّار *qassâr*.

DEGRÉ, درجه *deradjah*, der-

géh, *deragueh*, pl. درجات *dera-djât*.

— Bonaparte est au plus haut Degré de gloire, بونابارته هو في غاية الفخارة *Bounâbârtêh hou fy ghâyet êl-fikhâreh*.

Il a DÉGUËRPI, خرج *kharadj*, kharag, ذهب *dahab*, حرب *harab*.

DEHORS, خارج *khâredj*, برّا *barrâ*.

— Au Dehors, على برّا *a'lâ barrâ*, إلى برّا *ilâ barrâ*.

— De Dehors, من برّا *min barrâ*.

DÉJA, قد *qad*, بعدا *baadâ*.

— Il est Déjà mort, قد مات *qad mât*.

— Ils seraient Déjà arrivés, قد يكونوا وصلوا *qad yekounouâ oues-selouâ*.

Il a DÉJEUNÉ, فطر *fetter*, *fallar*.

Le DÉJEUNER, فطور *feltr*, فطور *fouttour*, *fallour*.

— Donne-moi à Déjeuner, اعطيني *a'tty-ny bâeh nestour*.

— Le premier Déjeuner, سحور *sahour*, *souhour*.

DÉLAI, بطا *battâ*.

Il a DÉLAISSÉ, خلا *khalâ*. (Voy. Il a ABANDONNÉ.)

DÉLAISSEMENT. (V. ABANDON.)

Il s'est DÉLASSÉ, استراح *ésterah*.

DÉLASSEMENT, راحة *râhah*,
سكون *sokoun*, *sekoun*.

Il a DÉLECTÉ, لذ *leddad*, *lezzaz*.

— Il s'est Délecté, استلذ *éstel-*
ledd, *éstelezz*, تلذذ *teledded*, *te-*
lezzez.

DÉLÉGATION. (Voyez CESSION,
COMMISSION.)

DÉLÉGUÉ. (Voy. COMMISSAIRE,
CESSIONNAIRE, COMMIS.)

Il a DÉLÉGUÉ, رسل *ressel*. (Voy.
Il a CÉDÉ, Il a COMMIS.)

DÉLIBÉRATION, تدبير *tedbyr*,
مشاورة *mochâourah*.

Il a DÉLIBÉRÉ, شار *châr*, تدبّر
tedabber.

DÉLICAT, لطيف *lattyf*, لذيق
ledyd, *lezyz*.

DÉLICATEMENT, لطيفًا *lattyfân*.

DÉLICATESSE, لطافة *lattâfêh*.

DÉLICE, لذ *lezz*, لطف *loutf*.

DÉLICIEUX. (Voyez DÉLICAT,
EXCELLENT, AGRÉABLE.)

Il a DÉLIÉ, حل *hall*, تخليص
tekhallass.

— J'ai Délié, حليب *halyt*.

— Délie! حل *holl* (en berbère,
أفسي *éfsy*).

DÉLIRE, خرف *kherf*.

Il a été dans le Délire, خرف
kharaf.

DÉLIT, ذنب *denb*, pl. ذنوب
denoub, *dounoub*. (Voy. CRIME.)

DÉLIVRANCE, تخليص *tekhlyss*,
تحرير *teharyr*, تسريح *tesryh*.

Il a DÉLIVRÉ, خالص *khallass*,
حرر *harrer*, سرح *sarrah*.

Il a DÉLOGÉ (v. n.), انتقل *énteqal*.

DÉLUGE, طوفان *toufân*.

DEMAIN, غدوة *ghodouah*, gha-
daouah, غدا *ghadá*, غدوا *ghodouâ*,
بكرة *bokrah*, بوكرة *boukrah* (en ber-
bère, ازكا *âzkâ*, ازیکا *ézykâ*.)

— Demain matin, بكرة بدري
bokrah bedry.

— Après-Demain (voyez ce mot)
(en berbère, ازیکا نف *nef ézykâ*).

DEMANDE, سوال *souâl*, طلب
talb, رغب *reghb*.

DEMANDÉ, مطلوب *matloub*.

Il a DEMANDÉ, طلب *taleb*, سال
sâl, استخبر *éstakhbar*, نشد *neched*.

— Demande-leur de l'argent,
أطلب منهم فلوس *ôtlob min-houm*
felouss.

— Il a Demandé avec instance, رغب *ragheb*.

— Je Demande à Dieu, حبيت الله *habyt min Allah*.

— Je ne Demande rien de toi, ما حبيت شي منك *má habyt-chy minn-ak*.

— Que Demandes-tu? اش تبغى *ésh tebghy?* اش تريد اى *téryd éy?* اش تعوز اى *ta'ouz áy?*

— Je te Demanderai quelle heure il est? اسال منك اش من الساعه *ássâl min-ak ésh min és-sá'ah*.

— Tu leur Demanderas le prix des marchandises, تستخبر منهم على سعر السلعه *testakhber min-houm a'lâ si'r és-sela'ah*.

— Je vous Demanderai si vous avez trouvé ce que j'ai perdu, انشد منكم اذا وجدتم ما ضييعت انا *ánched min-koum ízá oudjedtoú má dayya't áná*.

DEMANDEUR, طالب *taleb*, سايل *sáyl*, دعواجى *dâouâdjy*, مدعى *modda'y*.

DEMANDERESSE, طالبة *talebéh*, سايله *sáyléh*.

Il a DÉMANGÉ, حاك *hakk*, اكل *ákal*.

DÉMANGÉAISON, حاكه *hakkah*, اكل *ákal*.

DÉMARCACTION, تحديد *tahdyd*.

DÉMARCHE, ماشيه *máchah*, ماشيه *machyéh*, حركة *harakah*, هركه *harekéh*, تفرج *teferroudj*.

Il a DÉMARRÉ, سفر *safar*, سار *sár*.

Il a DÉMASQUÉ, قلع المسخرة *qala'-l-maskherah*.

Il a DÉMÂTÉ, كسر السوارى *kas-sar és-souáry*.

— Vaisseau Démâté, مركب مكسور السوارى *merkeb maksour és-souáry*.

DÉMÊLÉ, نزاع *nezá'a*, نيزا *nizá'a*. (Voyez ALTERCATION, CONTESTATION, CONFLIT, DÉBAT.)

Il a DÉMÊLÉ. (Voy. Il a DISTINGUÉ; Il a ARRANGÉ, Il a SÉPARÉ.)

— Il a Démêlé l'affaire, فسر الامر *fassar él-ámr*.

DE MÊME. (V. AINSI, COMME, MÊME.)

Il a DÉMÉNAGÉ. (V. Il a DÉLOGÉ.)

DÉMÉNAGEMENT, انتقال *inti-qâl*.

DÉMENCE, حبل *hebl*, جنن *dje-nan*. (Voy. FOLIE.)

— Il a été en Démence, هبل *habal*, جن *djenn*.

DÉMENTI (subst.), نـذـيـب *tékdyb*.

DÉMESURÉ, غير قياس *ghayr qyâss*.

— L'avidité Démesurée avilit les âmes, الطماعه بغير قياس تنجس النفوس *ét-temâ'ah be-ghayr qyâss tendjess ên-nefouss*.

DEMEURE, مسكن *mesken*, plur. مساكن *masâken*; ماكن *mâkan*.

Il a DEMEURE, سـكـن *saken*, بقا *baqâ*, قعد *qaad*.

— Demeurant, ساكن *sâken*.

— Au Demeurant, باقى *bâqy*.

DEMI, نصف *noussf*, نص *nouss*.

Il a DÉMIS d'un emploi. (Voyez Il a DÉGRADÉ.)

— Il s'est Démis les membres, فـسـخ المفاصل *fasakh êl-mofâssel*.

— d'un emploi, عزل نفسه *a'zal nafs-ho*.

DÉMOCRATIE, الجمهور العام *êl-djemhour êl-a'âm*.

DEMOISELLE, بنت *bent*, بكر *bekr*, ست *sett*, سـتـه *sitt*, سـتـه *settéh*, سـتـه *sittéh*, pl. ستات *sittât*; جاريه *djâ-ryéh*, گاریه *gâryéh*, pl. جوار *djouâr*, gouâr.

— Mademoiselle! يـا سـتـي *yâ sitt-y!*

DÉMOLI, مقلوب *maqloub*. (Voy. DÉTRUIT.)

Il a DÉMOLI, قلب *qalab*, qaleb. (Voy. Il a DÉTRUIT.)

DÉMOLITION, مـقـلـب *moqleb*, تـقـلـيب *teqlyb*. (V. DESTRUCTION, DÉCOMBRES.)

DÉMON, عـفـريـت *djinn*, جن *djinn*, عـفـريـت *aafryt*; شيطان *cheyttân*, pl. شياطين *cheyâtyn* (en berbère, سيطان *seyttân*). (Voy. DIABLE.)

DÉMONIAQUE, مجنون *medjnoun*, شيطاني *cheyttâny*.

DÉMONSTRATIF, برهاني *borhâny*, مبرهن *moberhan*.

DÉMONSTRATION, اظهار *îzhâr*, اثبات *îthbât*, اـثـبـات *îtsbât*, بيته *beyynéh*, اقامة البينه *îqâmet êl-baynéh*, دلالة *delâléh*. (Voy. ARGUMENT.)

Il a DÉMONTRÉ, بان *bân*, اظهار *âdher*, êzher, âzhar, اقام بينه *âqâm baynéh*. (Voy. Il a ARGUMENTÉ.)

Il a DÉNATURÉ. (Voyez Il a ALTÉRÉ.)

DENDÉRAH (v. d'Égypte), دندره *Denderah*.

DÉNÉGATION, امتناع *înkâr*, انكار *îmtinâ'*.

DENIA (v. d'Esp.), دانیه *Dânyah*.

Il a DÉNIÉ, انكر امتناع *émtenaa*, انكار *ênkar*.

DENIER (petite monnaie), فلس *fels*, pl. فلوس *felouss*; دينار *denyr*.

Il a DÉNIGRÉ, شتيع *chenna'*. (Voy. Il a AVILL.)

DENIS (nom pr.), ديونييسيوس *Dyounyssyous*.

Il a DÉNOMBRÉ. (Voy. Il a CALCULÉ.)

DÉNOMBREMENT, عدداد *e'dâd*, تعداد *tea'ddâd*, احساب *ihssâb*. (Voy. CALCUL.)

DÉNOMINATION, تسميه *tesmyéh*. (Voy. NOM.)

DÉNOMMÉ, مستمي *mossemmy*.

Il a DÉNOMMÉ. (Voy. Il a NOMMÉ, Il a APPELÉ.)

DÉNONCIATEUR, غماز *ghammâz*.

DÉNONCIATION, غمز *ghamz*.

Il a DÉNOUÉ. (Voy. Il a DÉLIÉ.)

DÉNOUEMENT d'une affaire, عاقبه *a'âqibéh*.

DENRÉE, فوت *fout*, pl. أفوات *éfouât*; دخيره *dakhyrêh*.

DENT, سن *senn*, sinn, pl. سنان

senân, اسنان *ésnân*, îsnan (en berbère, اهزان *ôhzân*).

— Les Dents antérieures. (Voy.

ANTÉRIEUR.)

— Dent canine, نيب *nyb*. (Voy.

CANINE) (en berbère, وچول *oughoul*, pl. وغلان *oughlân*; اگول *ôghoul*, pl. اگلان *ôglân*).

— molaire, درس *derséh*, درس *deres*, pl. دروس *dourouss*; ضرسه *darsah*, *derséh*, ضرس *deress*, pl. دروس *dourouss* (en berbère, توغماس *toughmâss*).

— Ce qui reste entre les Dents après avoir mangé, خلاله *khoulâlah*, خلاله *khoullâlah*.

DENTELLE, شببيكه *chebykah*, برنجونق شريت *broundjounq che-ryt*.

DÉNUÉ, معرا *moa'rry*, معرا *mo'errâ*, مفقود *mesqoud*, محروم *mahroum*.

DÉNUMENT, خصاص *khissâs*; احتاج *ih tâdj*, مضايقه *moddâyyah*.

Il a DÉPAQUETÉ, حل الصرة *hall ês-sorrah*.

DÉPART, سفار *sefâr*.

DÉPARTEMENT, تقسيم *teqsym*, توزيع *touzy'*, ولايه *oulâyéh*.

DÉPARTI, مقسوم *maqsoum*.

Il a DÉPARTI, قسم *qessem*. (Voy.

Il a DISTRIBUÉ.)

Il s'est DÉPAYsé, ترك بلدة *tarek beled-ho*.

DÉPECÉ, مخروق *makhrouq*.

Il a DÉPECÉ, خرق *kharraq*. (V.

Il a COUPÉ.)

DÉPÊCHE (subst.), تحرير *tahryr*,
pl. ات تحريرات *tahryrât*; ارسال *ârsâl*. (Voy. LETTRE.)

Il a DÉPÊCHÉ, سجع *serra'*, عجل *a'ddjal*.

— Il s'est Dépêché, استعجل *ês-taadjel*, أسرع *êsra'*.

— Allons, Dépêchez-vous! يا
ياكُم بالعجل *yâ êyâ-koum bi-'l-
a'djel!*

Il a DÉPEINT. (V. Il a DÉCRIT.)

DÉPENDANCES (pl.), متابعات *metâba'at*,
تعالقات *ta'alaqât*, متعلق *mote'alliq*. (Voy. APPARTE-
NANCE.)

Il a DÉPENDU de. (Voy. Il a AP-
PARTENU.)

— Cela ne Dépend pas de moi,
دل ما يطلع شي من يدي *dol mâ
yilla' chy min yd-y*, هذا ما هو شي
في قدرتي *hadâ mâ hou chy fy qadr-y*.

DÉPENS, DÉPENSE, صرف *sarf*,

مصروف *masraf*; مصروف *masrouf*,

pl. مصاريف *massâryf*, مصارف

massâref; نفقة *neseqah*, pl. نفقات

neseqât; دفعه *defa'ah*, خرج *khardj*.

— A mes Dépens, بضرارى *be-
derâr-y*.

Il a DÉPENSÉ, صرف *saref*, sa-

raf, دفع *neseq*, نفق *defa'*.

— en pure perte, خسر *khassar*.

DÉPENSIER (celui qui est chargé
de la dépense), وكيل الخرج *oukyl
êl-khardj*.

— (qui aime la dépense), مبدار *moubeddâr*,
moubezzâr.

DÉPERDITION, تلف *telef*, افنا *îfnâ*.

DÉPÉRISSEMENT, تهليك *tehlyk*,
تضعيفه *tedda'yfêh*.

DÉPEUPLÉ, مخروب *makhroub*,
خريب *kharyb*.

Il a DÉPEUPLÉ, اخرج *êlkrab*.

DÉPIT, سخط *sahit*, غصب *ghasb*.

— En Dépit de toi, غصب عنك *ghasb
a'nn-ak*.

— Il a eu du Dépit, فتق *seqaa*,
تسخط *tesakhkhatt*.

Il a DÉPLACÉ, غير الموضع *ghayyar
êl-moudda'*.

Il a DÉPLACÉ (ôté de son emploi).
(Voy. Il a DÉGRADÉ.)

DÉPLAISANT, صاعب *sā'ib*. (V.
DÉSAGRÉABLE.)

DÉPLAISIR, غم *se'eb*, غم
ghamm, ألم *élem*.

Il a DÉPLIÉ, Il a DÉPLISSÉ, بسط
basatt.

DÉPLORABLE, مبكى *moubekkey*,
moubekky.

Il a DÉPLORE, بكى على *bekey*
a'lä.

Il a DÉPLOYÉ, نشر فرش *farach*,
nachar.

Il a DÉPLU, صعب *sa'ab*.

— Cela nous Déplaît, هذا يصعب
hadä ysse'eb a'loy-nä.

Il a DÉPLUMÉ, نتف الريش
netef ér-rych.

DÉPOSANT. (Voy. TÉMOIN.)

Il a DÉPOSÉ (placé), وضع *ouad-*
da', حط *hatt*.

— quelqu'un d'une charge. (V.
Il a DÉGRADÉ.)

— en justice. (Voy. Il a TÉMOI-
GNÉ, Il a AVOUÉ.)

— (mis en dépôt), ودع *ouada'*,
سلم *sellem*.

— Dépose l'argent chez mon frère,

حط الدراهم امانة عند اخوى
éd-derâhem îmanet a'nd akhou-y.

DÉPOSITION en justice, تقرير
teqryr. (Voy. AVEU, TÉMOIGNAGE.)

DÉPÔT, امانه *îmanéh*, ودعه
ou-da'ah.

— d'humeurs. (Voy. ABCÈS.)

DÉPOUILLE. (Voy. BUTIN.)

Il a DÉPOUILLÉ, ارتى *a'rri*,
a'rrey, نزع *neza'*.

— On l'a Dépouillé de ses effets,
نزعوا حوائجهم *neza'ou-ho haouâydj-*
ho.

DÉPOURVU. (Voy. DÉNUÉ.)

— Au Dépourvu, غافلان
ghâfi-lân.

DÉPRAVATION, سوا قبح *qobbéh*,
souâ.

DÉPRÉCIATION, تحقير *tahqyr*.
(Voy. AVILISSEMENT.)

Il a DÉPRÉCIÉ, Il a DÉPRIMÉ,
Il a DÉPRISÉ, تهاقر *tahaqqr*,
استرخص *ésterkhes*. (Voyez Il a
AVILI.)

DÉPRÉDATEUR, ناهب *nâhib*.

DÉPRÉDATION, نهب *neheb*,
تاراج *ghasb*, غارة *ghâréh*,
târâdj.

DEPUIS, من *min*, منذ *mind*,

min, بعد baad (en berbère, سوغ soug).

— Depuis longtemps, قبائله qabâylah, من زمان min zemân, خير qabâyl, الله khayrou-'llah, قبائل qabâyl.

— Depuis peu, من قاييل min qalyl, من حتى قلة الزمان min min hattâ qellet êz-zemân.

— Depuis ce temps, من هذا min hadâ êz-zemân.

— Depuis cela, بعد هذا ba'd hadâ.

— Depuis le commencement jusqu'à la fin, من بدوه الى عاقبه min bedouéh î'lâ a'âqibéh, من لاؤل الى min él-âouel îlâ él-âkher.

— Je l'ai regardée Depuis les pieds jusqu'à la tête, من نظرتها min nadart-hâ min ridjleyn-hâ îlâ râss-hâ.

DÉPUTÉ, مباشر mobâcher. (Voy. AGENT, COMMISSAIRE.)

Il a DÉRACINÉ, استأصل éstéssal. قلع qala'.

DÉRAISON. (Voy. DÉMENCE.)

DÉRAISONNABLE, خريق kharyq, غير عاقل dodd él-a'ql, ضد العقل ghayr a'âqel, غير حق ghayr haqq, ضد الحق dodd él-haqq.

Il a DÉRAISONNÉ, خرق kharaq. (Voy. Il a été en Démence.)

Il a DÉRANGÉ, غير ghayyar, فسد fassad الصق sassad ês-saff.

DÉRANGEMENT. (V. DÉSORDRE.)

DÉRECHÉ, أيضا áydân, تكرارا tekrâran.

DÉRÉGLÉ, ضايع dâý'.

DÉRÈGLEMENT. (V. DÉSORDRE.)

DÉRISION, استهزا ístihzá. (Voy. AFFRONT.)

DÉRIVATION, اشتقاق íchtiqâq.

DÉRIVÉ, مشتاق mouchtâq.

Il a DÉRIVÉ (v. n.), جرى dje-rey, انسبب tela', نزل nezal, سبب éensebeb.

— C'est de l'oisiveté que Dérivent tous les vices, البطالة تنوّد el-battâléh te-touelled min-hâ êd-denoub koll-houm.

DERNIER, آخر âkher, âkhir, pl. آخر áouâkhir; عاقب a'âqib.

DERNIÈREMENT, يوم الاخر youm él-âkhir, توتو taoutaou.

DÉROBÉ, مسروق masrouq.

— A la Dérobée. (Voyez en CACHETTE.)

Il a DÉROBÉ, سرق sareq, saraq, خطف khattaf, khattef.

DÉROUTE, انهزام *inhizám*. (Voy. DÉFAITE.)

— Il a mis en Déroute, كسر *kas-sar*, kasser.

DERRIÈRE, وارا *ouerá*, وارا *ouá-rá*, مورا *ouárah*, واره *ouárah*, واره *ouárah*, مورا *mourá*, mouerá, خلف *khalf* (en berbère, ازدفير *izdefyr*.)

— Par Derrière, من ورا *min ouerá*, من خلف *min khalf*, من قففا *min qafá*.

— Le Derrière. (V. CUL, FESSE, ANUS.)

— Le Derrière de la tête. (Voyez OCCIPUT, NUQUE.)

DERVICHE, درويش *derouych*, فقير *faqyr*, سنتو *santou*.

DÈS. (Voy. DEPUIS.)

— Dès l'enfance, من الصغر *min ês-soghr*.

— Dès le matin, من الصباح *min ês-sabbáh*.

— Dès que, من الوقت الى *min êl-ouaqt êlly*, من الساعة ما *min ês-sú'ah má*.

Il a DÉSABUSÉ, سقط الغلاط *saq-gatt êl-ghalátt*.

— Je suis Désabusé sur eux, سقطوا من قلبي *saqattoú min qalb-y*.

DÉSAGRÉABLE, نحس *náhess*, مقلق *moqalleq*, شديد *chedyd*. (V.

DÉPLAISANT.)

DÉSAGRÉMENT, كلفه *kelféh*. (V. DÉPLAISIR.)

Il a DÉSALTÉRÉ, بترد الريق *barrad êr-ryq* (m. à m. il a rafraîchi la salive).

— Il s'est Désaltéré, بترد ريقه *barrad ryq-ho*.

— J'ai bien soif, je voudrais me Désaltérer, نشف ريقى نحب تبرده *nechef ryq-y neheb teberred-ho*.

DÉSAPPROBATION. (V. BLÂME.)

Il a DÉSAPPROUVÉ, انكر *ênkar*. (Voy. Il a BLÂMÉ.)

DÉSARMÉ, بغير سلاح *be-ghayr seláh*.

Il a DÉSARMÉ, فك السلاح *fekk ês-seláh*.

— On les a Désarmés, فكوا لهم *fekkou le-houm seláh-houm*.

DÉSASTRE, عكس *a'ks*. (Voyez CALAMITÉ.)

DÉSAVANTAGE, خسارة *khessá réh*.

DÉSAVEU, نكرة *nekráh*.

Il a DÉSAVOUÉ, نكر *náker*.

DESCENDANCE, سلسله *selseléh*.

Il est DESCENDU, نزل *nazel*,
nezel, هبط *houbett*.

— Il a fait Descendre, نزل *nezzel*.

— Descends! أنزل *ênzel* (en ber-
bère, أرس *êrs*).

DESCENTE, نزول *nouzoul*, هبوط
houboutt.

— (pente), هبوط *houboutt*. (Voy.

DÉCLIVITÉ.)

— (hernie), فتق *fetq*, *fitq*.

DESCRIPTION, ذكر *zizr*; وصف
ouasf, pl. أوصاف *âoussâf*; تعبير
ta'byr, تعريف *ta'ryf*.

Il a DÉSEMPARÉ, خلا *khallâ*.
(Voy. Il a ABANDONNÉ.)

Il a DÉSENNUYÉ, لهوا *lahhá*, لهوا
lahhoué.

— Il s'est Désennuyé, تلهوا *te-*
lahhoué.

DÉSERT (subst.), صحرا *saharâ*,
plur. صحارى *soháry*; خلا *khalâ*,
بيرييه *berryah*, *berryéh*, *barryéh*,
جبل *djebel*, *guebel*, رمل *raml*.

— (adj.), خالي *kharyb*; خالي
khály, fém. خاليه *khályéh*.

— Il est Désert, حرب *khoreb*.

Il a DÉSSERTÉ. (Voy. Il a ABAN-
DONNÉ, Il a DÉSEMPARÉ.)

DÉSERTION. (Voy. ABANDON.)

Il a DÉSESPÉRÉ, آيس *âyyass*.

— Il s'est Désespéré, آيس *âyess*.

DÉSEPOIR, آياس *âyâss*.

DÉSHONNÊTE, شنييع *cheny'*,
قتيح *qobbyh*.

DÉSHONNÊTETÉ, شنييعه *che-*
ny'ah.

DÉSHONNEUR, عيب *aayib*, pl.
عيوب *ou'youb*. (V. AVILISSEMENT,
ABJECTION.)

DÉSHONORANT, عياب *a'yyâb*.

— Tu as fait une action Désho-
norante, فعلت فعلاً عياباً *faalt*
faalân a'yyâbân.

DÉSHONORÉ, معيب *mo'ayyeb*.
(Voy. ABJECT, AVILI.)

Il a DÉSHONORÉ, عيب *a'yyab*,
شنع *channa'*. (Voy. Il a AVILI.)

— Il s'est Déshonoré, تعيب
te'ayyeb. (Voy. Il s'est AVILI.)

DÉSIGNÉ, مدلول *medloul*.

Il a DÉSIGNÉ, دل *dell*.

DÉSINTÉRESSEMENT, حفض
hifd el-ikhtiyâd.

DÉSIR, شوق *chouq*, pl. اشواق
âchouâq; رغب *roghb*; شهوة *chah-*
ouah, pl. شهوات *cheshouât*; مراد
mourâd, اشتها *îchthâ*.

— J'ai atteint le but de mes

Désirs, مرادى لحقت *lahaqt mour-râd-y*.

Il a DÉSIÉ, اشتها *échtehá*,
اشتهى *échtehey*, اشتاق *échtâq*,
طلب *taleb*, حب *habb*, رغب
ragheb, تمنى *temenmey*.

— J'ai Désiré, حببت *habbyt*.

— Je ne Désire que de t'être
agréable, انما ما نحبب شى غير
ánâ má nehobb chy ghayr
khâtr-ak.

Il s'est DÉSISTÉ, رجع على ظهرة
redja' a'lâ dahr-ho (m. à m. il est
revenu en arrière), عدى *a'ddâ*.

Il a DÉSOBÉI, عصا *a'âqq*, عاصى
a'ssâ, خالف *khâlaf*, عصى *a'ssey*.

DÉSObÉISSANT, عاصى *a'âssy*.

Il a DÉSOBLIGÉ, نحس *nahass*.

DÉSORDRE, تخليط *tekhlytt*.

DÉSORMAIS, لقدام *li-qoddâm*.
(Voy. DORÉNAVANT.)

DESSÉCHÉ, مجفف *modjefef*,
يابس *yâbess*, ناشف *nâchef*.

Il a été DESSÉCHÉ, يوبس *you-*
bess, نجف *necchef*, جفف *djefef*.

DESSÉCHEMENT, تنشيف *ten-*
chyf, جاف *djâf*.

DESSEIN, نوى *naouâ*; نية *niyah*,
pl. نيات *niyât*; قصد *qasd*.

— Il a formé le Dessein, نوا فى
naouâ fy bâl-ho.

— A Dessein, بالقصد *bi-l-qasd*,
على *a'lâ qasd*, بالعنى *bi-l-*
'any, قصدًا *qasdân*.

Il a DESSERRÉ, رآخف *râkhaf*.

DESSERT, نقل *noql*.

Il a DESSERVÍ (il a nuí), ضرر *darr*.
(Voy. Il a été Contraire.)

— la table, خمل المايك *kham-*
mal êl-mâydah. (Voy. Il a DÉBAR-

RASSÉ.)
Il a DESSILLÉ les yeux, فتح
fatah êl-ouyoun.

DESSIN, تصوير *tessouyr*, رسم
resm.

Il a DESSINÉ, رسم *ressem*, صور
saouar, أشار *échar*.

DESSOUS, AU-DESSOUS, تحت
taht, سفل *sefel*. (Voyez Au Bas ; en
berbère, دوا *deouâ*.)

— Le Dessous. (Voy. Le Bas.)

— De Dessous, par Dessous, من
min taht.

— Ci-Dessous, اذنا *ouznâ-ho*.
(Voy. Ci-après.)

DESSUS, فوق *fouq*, *feouq*, *fauq*,
على *a'lâ* (en berbère, سفلا *soufellâ*,
أنيك *énnygh*, أتنيك *énnyg*.)

— Au-Dessus, en Dessus, على فوق *a'lā fauq*.

— De Dessus, من فوق *min fauq, min fouq*.

— Le Dessus. (Voy. Le HAUT, La SURFACE.)

— Ci-Dessus, من على أعلا *a'lān*, من على *min a'lā*. (Voy. Ci-Devant.)

Le DESTIN, la DESTINÉE, قدر *qadr*, تقدير *taqdyr*; مقدار *meqdār*, pl. مقادير *meqādyr*; بخت *bakht*.

— Tu n'échapperas pas à ta Destinée, لا تتخلى من القدر *lā tetkhally min él-qadr*.

DESTINATION, تعيين *ta'yyn*.

Il a DESTINÉ, تعين *taayyen*.

DESTITUÉ. (Voy. DÉCHU.)

Il a DESTITUÉ. (Voy. Il a DÉGRADÉ.)

DESTITUTION, عزله *a'zelah*.

DESTRUCTION, تهليك *tehlyk*, تضييع *teddyy'*, خرابانه *khorbāneh*.

DÉSUNI, مفروق *mefrouq*.

Il a DÉSUNI, فك *chaqq*, فك *fekk*. (Voy. Il a DIVISÉ.)

DÉSUNION. (Voy. DIVISION.)

DÉTACHÉ, محلول *mahloul*.

Il a DÉTACHÉ, فك *fekk*, سيب *seyyeb*. (Voy. Il a DÉLIÉ.)

DÉTAIL, تفريق *tefryq*.

— En Détail, بالتفريق *bi-'t-tefryq*, بتبيين *be-tebeyn*.

— Décris chaque article en Détail, اذكر حاجه كآه بتبيينها *ézker hádjéh kolléh be-tebeyn-hâ*.

Il a DÉTENDU, ارخف *érkhaf*.

DÉTENTE de fusil, درع ذا المكحلة *dera' dé-'l-moukehlah*.

DÉTENTION, حبس *habs*. (Voy. EMPRISONNEMENT.)

DÉTENU, محبوس *mahbouss*. (Voy. PRISONNIER.)

Il a DÉTENU, مسك *messekk*. (V. Il a EMPRISONNÉ.)

DÉTÉRIORÉ, مفسد *mofassed*, مفسود *mafsoud*.

Il a DÉTÉRIORÉ, فسد *fassad*.

— Il s'est Détérioré. (Voy. Il a DÉCLINÉ, Il a DÉCRU.)

DÉTERMINATION, قضا *qaddâ*. (Voy. DESSEIN.)

Il s'est DÉTERMINÉ, قضى *qaddâ*. (Voy. Il a formé le Dessein.)

DÉTESTABLE, بغيض *baghydd*. (Voy. ABOMINABLE.)

Il a DÉTESTÉ. (V. Il a ABHORRÉ.)

DÉTOURNÉ, مطروف *mattrouf*, مقلوب *maqloub*.

Il a DÉTOURNÉ, طرف *taraf*,
teref, عوق *a'ouaq*, قلب *qalab*.

DÉTRESSE. (Voy. ADVERSITÉ,
CALAMITÉ, DÉNŪMENT.)

— Il a été dans la Détresse,
أضيق *édyaq*. (Voy. Il a été dans
l'Adversité.)

DÉTRIMENT, نقص *nasq*.

DÉTROIT, بوزاز *boghâz*.

DÉTRUIT, مه-دوم *mehdoun*,
مضيع *moddayyè'*, مهلك *mohal-*
lek, مخروب *makhroub*.

Il a DÉTRUIT, هلك *hallak*,
خرب *kharab*, ضيع *dayya'*, هدم
hedem, باد *bâd*. (Voyez Il a DÉ-
MOLI.)

DETTE, دين *deyn*, plur. ديون
dyoun.

— Il a payé ses Dettes, خالص
دينه *khallass deyn-ho*.

— Il est abîmé de Dettes, هو
الدين غارق في *hou ghâriq fy-'d-*
deyn.

DEUIL, مندب *mandeb*, عزأ *a'zâ*,
عزیه *e'zyéh*, تعزیه *ta'zyéh*,
نعوه *neouèh*, بکا *bekâ*, بكوه
bekouèh, مناحه *menahâh*.

— Temps du Deuil, عده *o'd-*
dah, eu'ddah, عداد *i'dâd*.

— Habits de Deuil, میزر *mezyer*,
pl. میازر *meyzâzer*.

— Il a pris le Deuil, لبس میزر
lebess mezyer.

— Il a porté le Deuil, ناح *nâh*.

DEUX, اثنين *thneyn*, اثنين
éthneyn, إستنهين *éstneyn*, إستنهين
étsnyn (en ber-
bère, سين *syn*, سن *sin*), fém.
ثنتين *thinteyn*, اثنتين *éthneteyn*
(en berbère, سنت *snel*); زوج
zoudj, pour les deux genres.

— Deux cents. (Voyez CENT.)

— Deux mille. (Voyez MILLE.)

— Deux à Deux, بشنين
thneyn be-thneyn, اثنين
éthneyn, ثنتين
thenteyn thenteyn; مثني
mouthannâ mouthannâ, fém.
مثنا *mouthannâh* mouthannâh;
ثنا *thounâ* thounâ, des deux genres.

DEUXIÈME, ثاني *thány*, tsány,
fém. ثانيه *thányéh*.

Il a DÉVALISÉ. (Voyez Il a DÉ-
POUILLÉ.)

DEVANCÉ, مقدم *maqdoum*.

Il a DEVANCÉ, سبق *sabaq*,
سابق *sâbaq*, قدم *qadam*, قدم
qadem, تقدم *teqaddem*, سلف
salaf.

DEVANT, قدام *qouddâm*, امام

émám (en berbère, أزمت ézzet).

— Ci-devant, سابقاً sábeqán.

DÉVASTATION, انقضاء inqiddah.

(Voyez DÉGÂT, DESTRUCTION.)

Il a DÉVASTÉ, خرب kharab,
تخرّب takherreb, نقص naqadd.

DÉVELOPPÉ, مفروش mafrouch,
منصوب mansoub.

Il a DÉVELOPPÉ, فرش sarach,
نصب nassab.

Il est DEVENU, صار sár, طلع
talaa, رجع redja', كان kân.

— Deviens! كن kon, اطلع étla'
(en berbère, وكنول oulikoul)!

— Il est Devenu le plus cruel
de tous les hommes, رجع أقسح
من كل الناس redja' áqsah min
koll én-nás.

DÉVIDOIR, كلوله mostlakah,
كلولéh, محاجه mahladjéh (en
berbère, تماغزلت timághzelt).

DEVIN, رمال remmâl.

Il a DEVINÉ, حزر hazer, خمّن
khammen, تحزّر tehazzer.

DÉVOIEMENT. (V. DIARRHÉE.)

Le DEVOIR, لزوم haqq,
التزام úlizám, واجب ouá-
djeb.

— C'est mon Devoir, دل جرّتی

dol djourret-y, واجب على ouádjeb
a'lay-y, هذا حقّی hadá haqq-y.

DÉVORÉ, مبلّع mablou'.

Il a DÉVORÉ, بلع belaa, bela'.

DÉVOUEMENT, عبوديّه ou'bou-
dyéh, اختصاص íkhtissáss, انقياد
ínqyád.

DEXTÉRITÉ. (Voyez ADRESSE.)

DEYROUT (v. d'Égypte), ديروت
Deyroutt.

DHA, dix-septième lettre de
l'alphabet arabe, treizième de l'al-
phabet moghrébin, ظا dá, zá,
الظا المشال éd-dá-'l-mechál; elle
est susceptible de deux prononcia-
tions et correspond tantôt à un D,
tantôt à un Z, fortement articulés
(DD, ZZ). (Voyez D.)

Le DIABLE, ابليس íblyss, éb
lyss, بليس belyss, pl. اباليس ébá
lyss. (Voyez DÉMON.)

— Maudit soit le Diable! على
اللعان a'lü belyss él-la'án!

DIABOLIQUE, شيطانى cheyttány.

DIADÈME, اكليل áklyl. (Voyez
COURONNE.)

DIALECTE. (V. LANGUE, IDIOME.)

— Dialecte vulgaire, لسان العامه
lissán él-a'ámmah.

DIALOGUE, محالطه *mokhâlet-tah*. (Voyez CONVERSATION, COLLOQUE, CONFÉRENCE.)

DIAMANT, الماس *élmás*.

DIARRHÉE, تسهيل البطن *teshyl-él-botn*, اسهال *ishâl*.

— J'ai la Diarrhée, تسهل بطني *tessehhl botn-y*.

DICTÉ, منطوق *mantouq*.

Il a Dicté, نطق *nattaq*, ناتق *natteq*, ملى *mella*, مللى *melley*.

DICTIONNAIRE, فهرسه *fahras-sèh*, fehressèh, كتاب اللغة *kitâb-él-loghat*, قاموس *qâmous*.

DIEU, الله *Allah*, الرب *ér-Rabb*; إله *Ilah*, pl. إلهة *ilahah* (en berbère, اربى *érby*, رتبي *rebbiy*).

— Dieu suprême, الله تعالى *Allah ta'âlâ* (en b. اكيد مكون *âguyd mokkorn*).

— Plût à Dieu, ان شا الله *în châ Allah* (en espagnol, *oxalla*), ليت *leyt*, من صاب *min sâb*, منصاب *minsâb*.

— Plût à Dieu que j'eusse mille écus! من صاب ليلي الف ريال *min sâb lyl-y âlf ryâl!*

— A Dieu ne plaise! حاشا *hâ-châ*, استغفر الله *éstaghfor Allah!*

— Dieu sait! الله يعلم *Allah ya'lem!* الله علم *ya'lem Allah!* الله علم *Alla a'lem!*

DIFFAMÉ, مفضوح *mafdouh*, مدموم *madmoum*. (Voyez DÉSHONORÉ.)

Il a DIFFAMÉ, فصح *faddah*, سخم *sakham*, نتم *namm*. (Voy. Il a DÉCRIÉ, Il a DÉSHONORÉ.)

DIFFÉRENCE, فصل *fasl*, اختلاف *ikhtilâf*, تاخير *teékhyr*, فرق *ferq*. (Voyez ADVERSITÉ.)

Il a DIFFÉRÉ, Il a été DIFFÉRENT, تاخر *teékkyr*, تفصل *tefassel*, اختلف *ékhtelaf*, آخر *âkhar*.

DIFFÉREND (subst.). (Voy. AL-TERCATION, DÉBAT.)

— (adj.), غير *ghayr*, آخر *âkher*, متغير *motghayr*, مختلف *mokhtelef*, متفصل *motfassel*.

DIFFICILE, صعب *saab*, plur. صعاب *so'âb*; وعر *oue'ar*.

DIFFICILEMENT, بالمشقة *bi-'l-mochaqqah*, محال *mouhâl*.

DIFFICULTÉ, صعوبه *sa'oubah*.

DIFFORME, بشع *becha'*, *bechè'*. (Voyez LAID, CONTREFAIT.)

— Visage Difforme, خنشوش *khanchouch*, كظارة *kemmârah*.

Il a DIGÉRÉ, هضم *heddem*,
heddam, صرف *sarraḥ*.

DIGESTIF, هضم *heddám*.

DIGESTION, هضم *hedm*.

DIGNE, مستحق *moustahaqq*,
مستوجب *moustoudjeb*, اهل *âhil*,
مستاهل *mostâhil*.

— Il a été Digne, استاهل *és-
tâhel*, استوجب *éstoudjeb*,
استاهق *éstahaqq*.

DIGNITÉ, منصب *manseb*, منزل
manzel, منزله *manzeléh*; فرجه *fer-
djéh*, pl. فرجات *ferdjât*.

DIGUE, جسر *djesr*, *guesr*, pl.
جسور *djessour*, *guessour*.

DILATÉ, مبسوط *mabsoutt*.

Il a DILATÉ, بسط *bassatt*.

DILIGENCE, عجل *a'djel*. (*Voyez
CÉLÉRITÉ.*)

— Il a fait Diligence, استعجل
êsta'djel. (*Voy. Il s'est HÂTÉ.*)

DILIGENT, مستعجل *mosta'djel*,
شاطر *châtter*, نشيط *nechytt*.

DIMANCHE, الأحد *él-âhd*,
يوم الأحد *yom él-âhd*, الأحد *él-
hadd*, يوم الواحد *yom él-ouâ-
hed*.

Il a DIMINUÉ (v. a), نقص *naq-
qass*, قلل *qallal*.

— (v. n.), نقص *naqass*, قل *qell*.
(*Voyez Il a DÉCRU.*)

DIMINUTION, تنقيص *tenqyss*,
تقليل *teqlyl*, يتقصير *teqsyr*.

DINAR (anc. pièce d'or), دينار
dynâr, مثقال *methqâl*, *metsqâl*.

DINDE, دجاجة ذا الهند *dedjâ-
djah dê-l-Hind*.

DINDON, بروك هندی *berrouk
hendy*.

Il a DÎNÉ, تغدا *teghaddâ*,
أتغدا *êtghaddâ*.

Le DÎNER, غداة *ghodâh*, *ghadâh*.

DIRECT, مستقيم *mostaqym*.

DIRECTEMENT, مستقيماً *mosta-
qymân*.

DIRIGÉ, مرشد *marshed*.

— Affaire bien Dirigée, شغله
صايبه *choghleh sâybêh*.

Il a DIRIGÉ, ارشد *êrched*.

— Il a bien Dirigé, صاب *sâb*.

Il a DISCERNÉ, فرق *fereq*.

DISCIPLE, تلميذ *talmyd*, plur.
تلاميذ *telâmyd*; طالب *taleb*,
مستدود *mestedoud*. (*V. APPRENTI.*)

DISCIPLINE, رتبة *qânoun*,
رتبه *retbh*, ادب *âdeb*.

DISCONTINUATION, انقطاعه
îneqtâ'ah.

Il a DISCONTINUÉ, وفى *ouafä*,
وقف *ouakaf*. (V. Il a CESSÉ.)

DISCORDE, فتنه *fetneh*, شتمه
chamatah, خلف *khelf*. (V. AL-
TERCATION, DIVISION.)

DISCOURS, كلام *kelâm*, قول
goul, *qaoul*, خطاب *khittâb*. (V.
ALLOCUATION.)

Il a DISCOURU, تسكلم *tekellem*.

DISCRET, حافظ السر *hâfezz ês-
serr*, حادق *hâdeq*.

DISCRÉTION, حذاقة *heddâqah*,
حفظ السر *hifz ês-serr*.

DISCUSSION, مجادله *modjâde-
lêh*. (V. CONTESTATION, DÉBAT.)

Il a DISCUTÉ, تجادل *tedjâdel*.
(V. Il a DÉBATTU, Il a Agité une
question.)

DISETTE, نقص *naqs*, قلله *qellêh*.

— Disette générale, نقص فى
شي *naqs fy koll chy*.

DISGRÂCE, عكس *a'ks*. (V. AD-
VERSITÉ, CALAMITÉ.)

Il a DISJOINT. (V. Il a DÉSUNI.)

DISLOCATION, فكك *fekk*.

Il s'est DISLOQUÉ, انزاع *ênzâgh*.
(Voy. Il s'est DÉMIS.)

Il a DISPARU, غاب *ghâb*.

DISPENSÉ, محرر *moharrer*.

Il a DISPENSÉ, حرر *harrar*.

Il a DISPERSÉ, ذرا *derâ*, ذرى
derey, وزع *ouezza'*.

Il a DISPOSÉ, هندم *hendem*. (V.
Il a ARRANGÉ.)

DISPOSITION, تهندم *tehondoum*.
(Voyez ARRANGEMENT.)

DISPUTE, خصامة *makhsâmêh*,
نزعه *naza'ah*, *neza'ah*, منادمة *me-
nâdemêh*. (V. ALTERCATION, CON-
TESTATION, DÉBAT.)

Il a DISPUTÉ, جادل *djâdel*. (V.
Il a eu une Altercation.)

DISSECTION, تقطيع *teqty'*,
taqty', تشريح *techryh*.

DISSIDENTMENT. (Voyez DÉBAT,
DIFFÉRENCE, CONTESTATION.)

— Il a été en Dissidentment. (V.
Il a DIFFÉRÉ, Il a eu une Alterca-
tion.)

Il a DISSEQUÉ, تقطع *teqattè'*,
شرح *cherrah*.

DISSIMULATION, غير صدق
ghayr sedq, تمغميش *temghemych*.

Il a DISSIMULÉ, مغميش
magh-mach. (Voyez Il a CACHÉ.)

Il a DISSIPÉ, ضححل
demhel, فرط *farratt*. (V. Il a DISPERSÉ, Il a
DÉPENSÉ.)

Il a DISSOUS (fondu), ذَوَّبَ *daouab*, مرط *maratt*, خفق *khafaq*.

— (détruit, rompu). (Voy. Il a BRISÉ, DÉTRUIT.)

— Il s'est Dissous, il a été Dissous (fondu), تَدَاوَبَ *tedaoueb*.

— (il a été détruit), تَهَلَّلَكَ *tehellek*, تَكْسَّرَ *tekasser*.

Il a DISSUADÉ, أذَرَّ *énder*, رَجَعَ *reddja'*. (Voyez Il a DÉTOURNÉ.)

DISTANCE, بَعْدَ *be'ed*.

DISTANT, بَعِيدَ *bayd*.

Il a DISTILLÉ, قَطَّرَ *qattar*, اسْتَقَطَّرَ *éstaqtar*, اسْتَخْرَجَ *éstakhradj*.

DISTINCTION (Voy. HONNEUR.)

Il a DISTINGUÉ. (V. Il a HONORÉ.)

DISTIQUE, بَيْتَ *beyt*.

DISTRACTION, غَيْبَةَ الْبَالِ *ghaybet él-bâl*, طَيَّاشَهَ *tayâchéh*.

DISTRAIT, مَغْيِبَ بِالِهَ *moghayeb bâl-ho*, مَشَوْشَ *mechouech*.

— Il a été Distrain, غَابَ بِالِهَ *ghâb bâl-ho*, شَرَّدَ *charrad*.

DISTRIBUÉ, مَقْسُومَ *maqsoum*.

Il a DISTRIBUÉ, قَسَمَ *qessem*.

DISTRICT, حَوْمَهَ *haoumah*, نَاحِيَهَ *nâhyéh*, وِلَايَهَ *oulâyéh*.

Il a DIT, قَالَ *qâl*, قَالَ *gâl*.

— Il m'a Dit, قَالَ لِي *qâl l-y*.

— Dis! قُلْ *qol*! أَحْكِي *âhky* (en berbère, سَيُولُ *syouel*).

— Qu'as-tu Dit? أَشْ قُلْتَ *êch qolt?* أَشْ قُلْتَ أَيَّ *qolt êy?*

— J'ai quelque chose à te Dire, أَتَدَى شَيْءٌ مَا نَقُولُ لَكَ *a'nd-y chy mâ neqoul l-ak*.

— Il a entendu Dire, سَمِعَ *sama'*.

— C'est-à-Dire. (Voyez CE.)

DIURNE, يَوْمِي *youmyy*.

Il a DIVAGUÉ, خَرَفَ *kharaf*.

DIVAN (assemblée), دِيْوَانَ *dyouân*.

— Le Divan général, الدِّيْوَانُ الْعَمَمِي *éd-dyouân él-a'moumy*.

— Le Divan particulier, الدِّيْوَانُ الْخُصُوصِي *éd-dyouân el-khossoussy*.

— (sopha), زَرْبِيَهَ *safféh*, مَقْعَدَ *zërbyah*, مَقْعَدَ *maqaad*.

DIVERS. (Voyez DIFFÉRENT.)

DIVERSITÉ, تَغْيِيرَ *teghayr*.

(Voyez DIFFÉRENCE, VARIÉTÉ.)

Il s'est DIVERTI, أَفْرَحَ *éfrâh*, تَسَلَّى *tesselly*, تَبَحَّحَ *bahbah*.

تَبَحَّحَ *tebahbah*.

— Divertis-toi! اَتَبَحَّحْ *étbahbah!*

DIVIN, إِلَهِي *ilahyy*.

DIVINITÉ, إِلَهِيَهَ *ilahyéh*, إِلَهِيَهَ *allahyéh*, إِلَهِيَهَ *ilâyéh*.

Il a DIVISÉ, فرز farraq, قسم qassem, تقسم teqassem. (Voyez Il a DÉSUMI, Il a SÉPARÉ.)

DIVISIBLE, متقسمى motqas-semy, متجزى motedjezzy.

DIVISION, تقسيم taqsym, فرقة ferqéh, تفصيل tefsyl, قسم qesm.

— (opération de calcul), قسامه qassáméh, قسمة qassaméh, قسمه qesméh.

— (discord). (Voyez ce mot.)

— Il a semé la Division, رمى ramä-'l-fetneh.

DIVORCE, طلق telq, هجر hedjr.

Il a DIVORCÉ, طلق tallaq, هجر hadjar.

DIVULGUÉ, مجهور madjhour.

Il a DIVULGUÉ, جهر djehér, نادى nádä, باح bâh, آشهر êcheher.

DIX, عشرة aacherah, a'cheréh, e'chréh, fém. عشر aacher (en berbère, مراو meráou, موراو morráou.)

— Dix fois, عشرة مرات a'cheret marrât, عشرة طرف a'cherah torf.

— Dix à Dix, عشر عشر ou'châr ou'châr; عشر عشر mo'aschar mo'aschar, fém. عشرة عشرة mo'ascharah mo'ascharah.

— Dix-sept, سبعة عشر seba't

a'cher, سبعة عشر seba't-a'cher, سبعة عشر seba't-a'cher (en berbère, سات مراو sât meráou, ساد موراو sâd de-marráou).

— Dix-huit, ثمانت عشر the-mânt a'cher, ثمانية عشر themányet a'cher, ثمانت عشر tsemant-a'ch, ثمانت عشر themânt-a'ch, tsemânt-a'ch (en berbère, ثمت مراو themt meráou, ثمت موراو themt de-morráou, ثمپت موراو thempt de-morráou).

— Dix-neuf, تسعة عشر tessa'at a'cher, تاسعة عشر tassa'at a'cher, تسعة عشر tesa't-a'cher, تاسعة عشر tisa't-a'cher, تسعة عشر tisa't-a'ch (en berb., اثزعات مراو êthzaâ't meráou, تزع موراو tza' de-morráou).

DIXIÈME, عاشر a'âcher, fém. عاشرة a'âcherah.

— Un Dixième (nombre partitif), معشار ou'châr, معشير ou'cheyr, معشار mè'châr.

— Neuf Dixièmes, تسع اعشار tessa' a'châr, تسع عشر tessa' ou'chour.

DIX-SEPTIÈME, سابع عشر sâbè' a'cher, f. سابعة عشر sâbè't a'cher.

DIX-HUITIÈME, ثامن عشر thâ-

men a'cher, fém. ثامنة عشر *thâmet*-
net a'cher.

DIX-NEUVIÈME, تاسع عشر *tassè'*
a'cher, fém. تاسعة عشر *tássè't*
a'cher.

DJEMADY Ier, cinquième mois de
l'année lunaire des Musulmans,
جمادى الأولى *djemâdy êl-âouel*.

DJEMADY IIe, sixième mois de
l'année lunaire des Musulmans,
جمادى الثانية *djemâdy êt-thâny*,
جمادى الاخر *djemâd êt-âkhar*.

DJEZM (signe orthographique
des Arabes, annonçant l'absence de
signes-voyelles), جزم *djezm*, جرمة
djezméh, سكون *sokoun*.

DJYM ج, cinquième lettre de
l'alphabet arabe : l'idiome vulgaire
la prononce souvent comme notre
G dur ; جييم *djym*, *guym*.

DOCILE, طايح *tây'*, وديع *oudy'*,
مطيح *mott'y'*, ملايم *melâym*.

DOCILITÉ, طاعة *tâ'ah*.

DOCTE, عالم *a'âlem*, عاليم *aa-*
lym, pl. علما *ou'lemâ*, *eu'lemâ* ;
عرفا *mâher* ; عريف *a'ryf*, pl. عرفا
eu'rfâ ; فقيه *saqyh*.

— Plus Docte, اعلم *âu'lem*, امهر
âmhar, اكثر علمها *âkthar êl'mân*.

— Très-Docte, كلى العلم *kolly-*
'l-è'lm.

DOCTEUR, علامه *a'llâmah*, معلم
ma'allem. (Voyez DOCTE.)

DOCTRINE, تعليم *ta'alym*. (Voy.
SCIENCE, INSTRUCTION.)

DOGME religieux, اصل الدين
âsl êd-dyn, pl. اصول الدين *ôssoul*
êd-dyn.

DOIGT, اصبع *âsbaa*, صبعه *sa-*
ba'ah, pl. اصابع *âssâbè'*, صوابع
souâbè', اصابع *âssâby'*, صبغين
sabi'yn (en berbère, اداد *êdâd*,
ادات *âdât*, pl. ادودن *îdouden*,
ادودان *îdoudân*, ادادن *îdâden*.)

— de la main, ذا اليد
saba' dê-'l-'yed, pluriel صبغيين
sabi'yn dê-'l-'yed.

— du pied, بنه ذا الرجل
benah dê-'r-ridjl, pl. بنان ذا الرجل
benân dê-'r-ridjl ; صبع ذا الرجل
saba' dê-'r-ridjl, plur. صبغين
sabi'yn dê-'r-ridjl (en ber-
bère, تفاد نيويين *tesfâd nyouyyn*).

— Le Premier Doigt. (Voyez
POUCE.)

— Le second Doigt. (V. INDEX.)

— Le Doigt du milieu, الوسط
êl-ousty, الوسطا *êl-ouestâ*,

— Le quatrième Doigt, البندصر *el-bonsor*, pl. البناصر *el-bonâsser*. (Voyez ANNULAIRE.)

— Le petit Doigt, الخنصر *el-khonsor*, pl. الخناصر *el-khonâsser*. (Voyez AURICULAIRE.)

— Le bout des Doigts, انامله *ên-melêh*, pl. انامل *ânâmel*.

DOLOIRE, غزالية *ghazzâlyâh*, ملاءه *mellâssah*, مطاع *matla'*.

DOMAINE, مال *mâl*, pl. اموال *âmouâl*; املاك *moulk*, pl. املاك *âmlâk*; مملكته *ma'âmelêh*, مملكته *memlekêh*, رزاق *rizâq*.

DÔME, قبة *qoubbah*, *qoubbêh*, *gobbêh* (en espagnol, *alcoba*), plur. قبة *qobob*.

DOMESTIQUE, خدام *khaddâm*, *khoddâm*, plur. خدامين *khaddâmyñ*; وصيف *ouessyf*, pl. وصفان *ouisfân*, خواص *ouisfâ*; خواص *khaouâss*, غلام *gholâm*.

DOMICILE, منزله *manzelêh*, pl. منازل *menâzel*. (Voyez DEMEURE.)

DOMINATEUR, رب *rabb*, plur. ارباب *êrbâb*; سلطان *soultân*, pl. سلاطين *selâttyñ*; سيد *seyd*, plur. سادات *sâdât*.

Il a DOMINÉ, ساد *sâd*, سلط *sa-*

latt, حكم *hakam*, مالک *malak*, تعلى *te'allâ*, *te'alley*, تسلط *tessellett*, استولى *éstouelâ*.

DOMMAGE, ضرر *darar*, ضرور *derour*, plur. اضرار *âdrâr*; خساره *khessâreh*, plur. خسائير *khessâyir*; تنكيد *tenkyd*.

— Il a causé du Dommage, ظالم *zâlem*, خسر *khessar*.

Il a DOMPTÉ, رخص *rayyadd*, كبس *kabbass*.

DON, هديه *hedyah*, *hedyêh*, pl. هدايا *hedâyâ*; عطية *a'ttyêh*, pl. عطايا *a'ttâyâ*; موهبه *mouhebêh*, pl. مواهب *mouâhib*; اهدا *îhdâ*, عطا *a'ttâ*, اطفا *'ûttâ*.

DONC, فلا بد *fa-lâbod*, ف *fa-*, لذلك *li-zalek*, لهذا *li-hadâ*, لذلك *li-âdjel zelik*.

DONGOLA (pays d'Afr.), دنقلة *Donqolah*, *Donqalah*, دنقلة *Donqolah*.

DONJON, منزلة *menzah*.

DONNÉ, معطى *ma'atty*.

Il a DONNÉ, عطا *aattâ*, *èttâ*, اعطى *ouahab*, اهدا *êhdâ*, اعطى *a'ttâ*, هدى *hadâ*.

— Tu lui Donneras, تهدي له *tehdy le-ho*.

— Donne! اعط *á'tt!* (en berbère, افكى *êfky*, فكى *fky!*)

— Donne-moi! اعط لي *áa'tt*
هات ليلى *heddy-ny*, هديني *l-y*,
وهب اعطيني *á'tty-ny*, هب لي *ouchb l-y*.

— Donne-moi quelque chose,
واحد امساله اعطيني *á'tty-ny ouá-*
hid émsálah.

DONT (de qui, duquel), الذى له *éllady le-ho*,
الى له *éllady le-ho*.

— (de laquelle), التى لها *éllaty*
هيا لها *éllaty le-há*.

— (desquels), الذين لهم *éllazyn le-houm*,
اللاتى لهم *élláty le-houm*.

— (desquelles), اللاتى لهن *élláty*
لهن *élláty le-houm*.

— Les gens Dont j'ai parlé,
الناس الى ذكرتهم *én-nás éllay ze-*
kert-houm.

DORÉ, مطلى *modahheb*, مطلى *mottally*,
طالى *tály*.

Il a DORÉ, ذهب *dahhab*, اطفى *étley*.

DORÉNAVANT, منذ الآن *minz*
élan. (Voy. DÉSORMAIS.)

DOREUR, وشاى *ouescháy*.

Il a DORMI, نام *nám*, نعس *libb*

naass, رقد *raqad*, انضجع *endadja'*
(en berbère, سكن *guen*).

— Je Dors, انا نايم *áná náym*,
انا ناعس *áná ná'yss*.

DOS, ظهر *duhar, dahr*, ظهور *dahár*,
pl. ظهور *douhour* (en berb.,
عرور *a'rour*, تاداوت *tádáout*).

— Dos d'un couteau, قفا السكين *qefá-'s-sekkyn*,
سند *send*.

— Dos à Dos, ظهر على ظهر *dahr a'lá dahr*.

— Il a tourné le Dos, رجع على
ظهرة *redja' a'lá dahr-ho*.

DOT, صدق *sadúq*, صدقات *sadúqát*,
pl. مهر *mehr*, pl. نقد *neqd*,
pl. نقود *neqoud*; جهاز *djeház*.

DOUANE, جوه-روك *djomrouk*,
كوه-روك *gomrouk*, ديوان *djouán*,
المينا *él-myná*.

DOUANIER, صاحب ديوان *sá-*
heb dyouán, جوهركى *djomrouky*.

DOUBLE, DOUBLÉ, مشتى *mo-*
thanny, مضاعف *moud-*
dá'af, ثانى *thány, tsány, sány*.

— Le Double, الضعف *édda'f*,
الثانى *ét-thány, ét-tsány*.

— Habit Doublé, لبس مبطن *libb*
mobatten.

Il a Doublé, ثننى *dá'af*, *thannä*, *tsannä*, *thanneyy*.

— un habit, بطن *battan*.

— (terme de marine), نعدى *ta'addä*, *te'addey*.

DOUBLURE d'habit, بطانه *battä-néh*; بطانى *bottány*, pl. بطاين *battáyn*; تبطين *tebtyn*.

DOUCEMENT, بالحلاوة *bé-l-he-láouéh*, شويده شويده *chouyéh chouyéh*, بلا مجله *belá medjléh*.

— Il marche Doucement, هـو *hou máchy bechouyéh*.

DOUCEUR, حلوة *haláouah*, حلوة *halouéh*, ليمان *leyyán*.

DOUÉ, مفضل *mofaddel*, ذو *dou*, مزين *mozeyyenn*, مرزوق *marzouq*.

— Il a été Doué, تفضل *tefaddal*, انخص *énkhass*.

DOULEUR, وجع *ouedjaa*, *ouega'*, *oudja'*, *ouga'*, pl. اوجع *áoudjè*, *ouguè*; حريق *haryq*, سقم *seq-qem*, الم *élem*. (Voy. CHAGRIN.)

DOULOUREUX, وجيع *oudjy'*, *ou-guy'*, اليم *élym*.

DOU-'L-HAGÉH, douzième mois de l'année lunaire des Musulmans, ذو الحجة *dou-'l-hadjéh*, *dou-'l-haguhéh*, العيد الكبير *él-'i'yd él-kebyr*.

DOU-'L-QADÉH, onzième mois de l'année lunaire des Musulmans, ذو القعدة *dou-'l-qa'déh*, — — — الجلايب *bou-'l-djelâyb*.

DOURRA. (V. BLÉ de Turquie.)

DOUTE, شك *chokki*, *chekk*, pl. شوكوك *choukouk*; ريب *reyb*.

— Il n'y a pas de Doute, ما فيه لا ريب فيه *má fy-hi chekk*, لا ريب *lá reyb fy-h*.

— Sans Doute, بلا جميل *belá djemyl*, موكد *moukked*.

Il a DOUTÉ, راب شك *chekk*, راب *ráb*, ارتاب *ésteráb*, استزاب *értáb*.

— Ne Doute pas de mes paroles! ما تشك شي في بالك على كلامي *má techokk chy fy bál-ak a'lä kelám-y!*

DOUTEUX, شكوكي *chekouky*.

DOUX, حلو *halou*, *helou*, *houlou*, محاوا *mahlouá*, لين *leyen*, *leyin* (en berbère, زيد *zeyd*, دزیدن *da-zydenn*).

— de caractère. (Voy. BÉNIN.)

— Il a été DOUX, حلا *halá*, حلو *halaou*, *halou*, حلى *halä*.

DOUZE, اثني عشر *éthné a'cher*, اثعشر *éthn-a'cher*, ثناعش *tsená-a'ch* (en berbère, مراو *sint*

meráou, در-راو sin de-mor-
ráou).

DOUZIÈME, ثانی عشر thány
a'cher, f. ثانیة عشر thányet a'cher.

— La Douzième partie, الجزء
الثانی el-djouz ét-thány a'cher.

DRAGÉE, ملبس melebbess;
خزوقه khozdouqah, plur. خزوقه
khozdouq.

— Dragée de plomb pour la
chasse, روش rousch, rosch.

DRAGME, درهم derhem, pluriel
دراهم deráhim.

DRAGON, تسین tannyn.

DRAP (étouffe), جوخ djoukh, pl.
اجواخ ádjouákh; ملف melf.

— de lit, ملايه melláyéh,
ملایه meláyéh; ملحفه melahféh,
pluriel ملحف meláhif;
ازر ázr, pl. ازار ézár;
طراحه teráhah.

DRAPEAU, بیراق beyrák, plur.
بیارق byáreq, beyáreq; علام
aalam, علم a'lam, سنجاق
sandjâq.
— Porte-Drapeau, بیسرقدار
bey-râqdâr.

DRAPIER, جوخاجی djoukhâdjy.

DRESSÉ, مستقیم mostaqym,
منتصب montesseb. (Voy. DROIT.)

Il a DRESSÉ, أقام áqám.

— des chiens pour la chasse,
نشق الكلاب للصياده
nesch él-kelâb
li-'s-seydâdeh.

DROGUE, دوا daouâ, douâ, pl.
بهار ادويه édouayah;
بهار اطر a'tter, bohâr.

DROGUERIE, عطري o'ttry,
عطريه o'ttryyeh, عطارة ottâreh.

DROGUISTE. (V. APOTHECAIRE,
Marchand d'Aromates.)

Le DROIT, حقی haqq, pluriel
حقوق houqouq.

— Droits (taxes, impôts), عوايد
a'ouâyd, عشور ou'chour.

DROIT (adj.), مقوم mouqaouam,
مستقد mousaqgad. (Voy. DRESSÉ.)

— (debout). (Voyez ce mot.)

— La Droite, اليمين él-ymyn.

— La main Droite, اليد اليمين
él-yed él-ymyn (en berbère,
ثمان يفسوس temân yefouss).

— A Droite, باليمين bi-'l-ymyn,
على اليمين aalâ-'l-ymyn.

— De Droite à gauche, من
الى الشمال min él-ymyn
إلى-'ch-chemâl.

DROITURE, عدل a'del, صواب
souâb. (Voy. ÉQUITÉ, INTÉGRITÉ,
JUSTICE.)

DROMADAIRE, جَمْ-آز *djemmáz*, plur. هَجْمَازِين *djemmázyn*; هَجْمِين *hadjyn*, plur. هَجْمِين *hodjn*, هَجْمَإِين *hadjâyn*; هَجْمَان *hadjân*, هَجْمَان *hegân*, plur. هَجْمَانِين *hadjânyn*, هَجْمَانِين *hegânyn*; الجَمَلُ الْهَيْرِي *él-djemel él-hyry*.

La pluie tombe DRU, زَخُ الْهَطْرِ *zakh él-mattar*.

DRUSE, دُرُوزِي *dourzy*, دُرُوزِي *derouzy*.

DU (art.). (Voyez DE.)

Dû (chose due). (Voy. DETTE.)

Il a Dû, التَزْمُ *éltzem* (en berbère, غَان *ghân*, تَكْنَاد *tignád*).

— Tu me Dois mille écus, اَنَا نَسَالِكُ بَالْفِ رِيَالِ *ánâ nes-sál-ak be-âlf ryâl* (m. à m. je te demande mille écus); لَيْلِي عِنْدَكَ *lil-y a'nd-ak âlf gourouch* (m. à m. à moi sont chez toi mille écus).

— Je te Dois quarante paras, أَنْتِ تَسَالِنِي بِأَرْبَعِينَ فَتْهَ *ént tes-sál-ny be-ârbâyn faddah* (m. à m. tu me demanderas quarante paras); عِنْدِي لَيْلَاكَ أَرْبَعِينَ *a'nd-y lil-ak ârbâynyéh*.

— Vous lui Devez le prix de sa marchandise, هُوَ يَسْأَلُكُمْ بِسَعْرِ *ho*

بِصَاعَتِهِ *hou yssâl-koum be-si'r boddâ't-ho*.

DUCAT, مَثْقَالٌ *methqâl*, مَثْقَالٌ *metsqâl*, مَثْقَالٌ *metskâl* (en berbère, مَرَاو *meráou*, مَرَعُو *mera'ou*).

— Un Ducat d'or, مَثْقَالٌ ذَا مَثْقَالِ الْذَهَبِ *metsqâl dé-'d-deheb*.

— Deux Ducats, مَثْقَالَيْنِ *methqâleyn*, مَثْقَالَيْنِ *metsqâleyn*.

DUEL. (Voyez COMBAT.)

— Le Duel (t. de grammaire), الْمَثْقَالِي *él-mouthannä*.

DUERO (fl. d'Espagne), دُوِيْرَة *Douyrah*.

DUPE, مَغْشُوشٌ *maghchouch*.

— Souvent les gens habiles sont Dupes des sots, كَثِيرٌ مَرَاتٍ نَاسٌ *kethyr marrât nâs* هَادِقِينَ يَغْشَوْهُمْ نَاسٌ *hâdeqyn yghouschouhoum nâss hemyr*.

Il a DUPÉ. (Voyez Il a ABUSÉ.)

DUPLICATA. (Voyez DOUBLE.)

DUR, يَابِسٌ *yabess*, شَدِيدٌ *chedyd*, جَامِدٌ *djâmed*, قَاسِحٌ *qâssih*, صَلْبٌ *seleb*, سَلْبٌ *selb*, قَاسِيٌ *qâssy*, قَاسِيٌ *qâssy*, قَاسِيٌ *qâssy*, صَعِيبٌ *sa'yb*.

— de cœur, صَعِيبٌ *sa'eb*, خَشِنٌ *khachen*, مَقْرَفٌ *moqref*.

— Il a l'ouïe Dure, سمعه ثقيل *sema'-ho theqyl*.

— Cela m'est Dur à supporter, هذا ثقيل على *hádá theqyl a'lay-y*.

— Il a couché sur la Dure, نام على الارض زلطاناً *nám a'lä-'l-árd zallán*.

DURABLE, دايم باقى *dáym, báqy*, ثابت *thábet*, جالد *djâled*, موقوف *mouaqqef*, مستعمل *mosta'-mel*, واقف *ouâqef*.

DURANT, بيننا ما دام *bayn-mâ, mâ dâm*, فى وقت *fy ouaqt*.

— Durant ce temps, ما دام هذا فى الزمان *mâ dâm hadá-z'-zemán*, فى تلك الايام *fy meddéh tilk él-âyâm*.

— Durant ma vie (ma vie durant), طول حياتى *toul hayât-y*, طول مدة حياتى *meddet hayâty*, طول عمرى *toul a'mr-y*.

Il a DURCI, صلب شدد *chedded*, صلب نشق *sallab, naschaf*.

— Il a Durci comme une pierre. (Voyez Il a PÉTRIFIÉ.)

— Il s'est DURCI, يبس *yabess*, نشق *nechef*, اشتد *échtedd*.

— La terre est Durcie, الارض صلبة *él-árd selbéh*.

Il a DURÉ, دام *dâm*, وقف *ouaqef*, بقا *baqä*, بقى *baqä, baqey*, ثبتت *thebet*, استعمل *ésta'mel*, ثبتت *telhebbet, tessebbet*.

— Cela ne Durera pas, هذا ما له *hadá mâ le-ho* أقامه *iqáméh*, طول *toul*.

DURÉE, دوام *daouâm*, بقا *beqä*, مدا *medá*, مدة *meddéh*, دوام *doum*, استمرار *istimrâr*, أقامه *iqáméh*, طول *toul*.

DUREMENT, صعباً *sa'bân*, شديداً *chedydân*.

DURETÉ, صلابه *cheddyéh*, صعبه *salábéh*, صعبه *yeboussah*, صعبه *sou'oubéh*.

— de cœur, تخشيشين *tekhchyn*, عنف *eu'nf*, قسوة *qassouéh*.

DURILLON, نالوله *tâlouléh*, plur. توائل *teouályl*.

DYNASTIE, دولة *douléh*, *doulah*, pluriel ادوال *ádouâl*, دول *doual*, مملكه *memlekéh*.

DYSSENTERIE, تسهيل الدم *teshыл éd-damm*, سهله *sohlah*, دم *damm*, جزيان الدم *djezyán éd-damm*.

DYSURIE, حصران ذا البول *housrán dê-'l-boul*.

E

E; cette lettre n'existe pas dans l'alphabet arabe, et sa valeur s'exprime tantôt par le *fathah*, tantôt par le *kesrah*. (V. ces mots.)

EAU, ماء *má*, plur. مياه *myáh*, امياه *amyáh*; مويه *moyéh*, مويه *mouyéh* (en berbère, امان *âman*, eman, انسان *ânân*).

— Eau naturelle, مويه خام *mo-yéh khâm*.

— Eau douce, مويه حلوه *moyéh halouéh*, مويه عذبه *moyéh o'dbeh*, مويه ا'dbeh *moyéh i'dbeh*, ماء عذب *má a'deb*.

— Eau pure, مويه صافيه *moyéh sâfyéh*, ماء رايق *má ráyq*.

— Eau distillée, ماء مستخرج *má mostakhredj*.

— Porteur d'Eau, شراب *guer-ráb*, ساقى *sáqä*, سقا *saqqá*.

— Jet d'Eau, فسقيده *fasqyéh*.

— Eau de rose. (Voyez ROSE.)

— Eau-forte, ماء الحبل *má-l-hall*.

— Eau-de-vie, عرقى *aaraqy*.

Il s'est ÉBAHI. (V. Il s'est ÉTONNÉ.)

ÉBAT, تنزيه *tenzyéh*, صفا *safá*. (Voyez AMUSEMENT.)

— Il a pris ses Ébats, نزهة *nezzah*, شم الهواء *chemm él-haouá* (m. à m. il a respiré l'air); انشرح *éncharah*, انبسط *énbassatt*, عمل الصفا *a'mel és-safá*.

ÉBAUCHE. (Voyez BROUILLON.)

Il a ÉBAUCHÉ, رسو *saoued*, رسم *ressem*.

ÉBÈNE, ÉBÉNIER, ابنوس *ébenouss*, ábenouss, ابانوس *ábánouss*, ابريوس *ábryouss*, ياسابلوس *yá-blouss*, ساج *sádj*.

ÉBLIS. (Voyez DIABLE.)

ÉBLOUI, مجهر *modjehher*.

Il a ÉBLOUI, جههر *djahhar*, غبش *ghabbach*, ابهر *ábhar*.

— Il a été ÉBLOUI, بهر *beher*, انبههر *enbeher*, تهجههر *tedjehher*.

ÉBLOUISSANT, باهر *báhir*.

ÉBLOUISSEMENT, جههر *behr*, جههره *djeherah*, غبش *ghabéch*, ذوخه *deoukhah*.

Il a ÉBORGNE, قور عيين qaouar
a'yn, بخص عيين bakhass a'yn.

Il s'est ÉBOULÉ, طاح tãh.

Il a ÉBRANCHÉ, شـهـلـ chahhal,
زبر zabar.

ÉBRANCHEMENT, زبر zabr.

ÉBRANLÉ, منفوض manfoudd.

Il a ÉBRANLÉ, زعـزـع za'za',
زلزل zelzel, نفع نفع nefedd, نزع ne-
zaa. (Voyez Il a AGITÉ.)

— Il a été ÉBRANLÉ, تـزـلـزـل te-
zelzel, اضطرب teza'za',
إـتـرـاب êdтарab.

ÈBRE (fl. d'Esp.), أبرة Ébrah.

ÉBRÉCHÉ, مـبـخـوش mabkhouch,
منـجـور mandjour.

ÉBULLITION. (Voyez BOUILLON.)

— du sang, حرارة الدم herâret
éd-damm, دمويه damouyeh.

ÉCAILLE, قـشـرة qechrah, قـشـر
qechr, plur. قـشـور qechour;
سـدف sadaf.

— de poisson, قـشـير الحوت
qechyr êl-hout, بشير ذا الحوت be-
chyr dê-'l-hout.

ÉCAILLÉ, مـقـشـور maqchour.

ÉCARLATE, اشكرناط borfyr,
êchkernâtt, بـقـير basfyr, قـرـمـز
qermez, سـكـرلات sikarlât.

A l'ÉCART, منفرداً menferedân.

Il a ÉCARTÉ, ابعـد ébaad, دـفـع
défa', فرّد ferred.

— Il s'est ÉCARTÉ, اسـتـبـعد és-
tebaad, أنفرد ênfered.

ÉCERVELÉ, بـلا عقل be-lâ a'ql,
طـبـاط khabbât, ناقص العقل náqess
êl-a'ql, مـبـهـلـل mobehlal. (Voyez
ÉTOURDI, IMBÉCILE, FOU.)

ÉCHAFAUD, ÉCHAFAUDAGE, دـفـة
deffeh, plur. دـفـات deffât; تـخـت
takht, pl. تـخـوت tokhout;
سـقـالـه seqâlah, pl. سـقـالـات seqâlât.

ÉCHALAS, سـامـوك sâmouk, pl.
سـوامـيك souâmyk.

ÉCHANGE. (Voyez CHANGE.)

— En Échange, عـوض a'oudd
عن عوض a'n a'oudd, بـدـال
bedâl, عوضاً a'ouddân.

Il a ÉCHANGÉ, عـوض a'ouadd,
دأيش dâ'yach. (V. Il a CHANGÉ.)

ÉCHANSON, سـاقـى sâqy, plur.
سـاقـيين sâqyyyn, صـبـاب sabbâb.

ÉCHANTILLON, عـيـنه a'ynéh.

Il a ÉCHAPPÉ, il s'est Échappé,
فـلت khalass, افـلت éflat, فـلت
salat, زـمـط zamett, زـمـق zamaq.

— Il a fait Échapper, فـلت
lat, زـمـق zammaq.

— Il s'est Échappé du danger où il était, خلاص من الخطر التي كان فيه *khalass min él-khatr élly, kân fy-hi.*

— Qui laisse Échapper l'occasion n'en retrouve pas de pareille, من خلى يفوت المحلل لا يلقى مثله *min khalley yfout él-mehall lá yläqy methl-ho.*

— Il n'Échappera pas de mes mains, ما ينخلص من يدي *mâ ynkhaless min yd-y.*

Il a ÉCHAUDÉ, صمط *samatt.*

ÉCHAUFFÉ, مستخن *mosahlken.*
(Voyez CHAUD.)

Ila ÉCHAUFFÉ. (V. Ila CHAUFFÉ.)

— Il s'est Échauffé, تسخن *tes-sakken.* (Voy. Il est devenu Chaud, Il a eu Chaud.)

ÉCHAUFFEMENT, تسخين *tes-khyn.* (Voyez CHALEUR.)

ÉCHÉANCE, ميجال *mydjâl.*

ÉCHEC, عكس *a'ks.* (Voy. ACCIDENT, ADVERSITÉ, CALAMITÉ, DÉFAITE.)

— Jeu d'Échecs, شطرنج *chattrendj, chattrong,* صترنج *satrendj.*

— Il a joué aux Échecs, لعب لااب شطرنج *laab chattrendj.*

ÉCHELLE de bois, سلالم *soulloum,* سلالم *soullem, sellem,* pl. سلالم *selâlem, selâlym,* سلالم *selâlem.*

— de corde. (Voyez CORDE.)

— de carte géographique, مقياس *moqyâss.*

— (port), اسكاه *seqâlah, eskelah.*

— Les Échelles du Levant, سقالات بر الشرق *seqâlât barr êch-Cherq.*

ÉCHELON. (Voyez DEGRÉ.)

ÉCHEVIN, عيان *a'yân.*

ÉCHQUIER, لوح شطرنج *louh chattrendj,* تخت الصترنج *takht ês-satrendj.*

ÉCHO, داويه *da'ouyéh,* داويه *dâouyéh,* صدا *sedâ.*

Il a ÉCHOUÉ, انكسر *ênkesser.*

Il est ÉCHU, وقع *hassel, ouaqaa,* جرى *djerâ, djerey.*

ECIJA (v. d'Esp.), استنجه *Êsti-djah.*

ÉCLAIR, برق *barq, baraq,* pl. البرق *bourouq* (en berb., البرق *él-barqyt).* (Voyez Foudre.)

ÉCLAIRAGE, تنوير *tenouyr.*

Il a ÉCLAIRCI (au propre), جلا *djelâ, galâ,* طلا *talâ.*

— (au fig.), بَيِّن *beyyen, bayyan*,
fassar. (V. II a COMMENTÉ.)

ÉCLAIRCISSEMENT, بَيَان *beyán*.
 (Voyez COMMENTAIRE.)

ÉCLAIRÉ, مَنَوَّر *menaouer*.

Il a ÉCLAIRÉ (v. a.), نَوَّر *naouer*.

— (v. neutre imp., il a fait des éclairs), بَرَق *baraq*.

— Il Éclaire, دُونِيَا يَبْرُق *doun-
 yâ ybrouq*.

ÉCLAIREUR, چَارِقَاچِي *tchârqa-
 djy*.

ÉCLANCHE. (Voyez GIGOT.)

ÉCLAT (lumière). (V. CLARTÉ.)

— (bruit). (Voyez ce mot.)

— (rupture), كِسَار *kissâr*.

— (morceau). (Voy. ce mot.)

— de bois. (Voyez COPEAU.)

— de rire, قَهْقَهَاه *qahqahah*.

— de tonnerre, صَاحِقَه *sâhqah*,
 صَاعِقَه *sâ'aqah*.

ÉCLATANT (lumineux), نَايِر *nâyr*.
 (Voy. BRILLANT.)

Il a ÉCLATÉ (il s'est brisé en éclats), تَكَسَّر *tekasser*.

— (il a lui), نَار *nâr*. (Voy. Il a BRILLÉ.)

ÉCLIPSE, كَسْف *teksyf*, نَكْسِيف *tekhsyf*,
 كَسْف *kesf*, اِنْكَسَاف *tekhsáf*, تَخْسِيف *tekhsáf*,
 اِنْكَسَاف *inkissáf*.

— de soleil, كَسُوفِ الشَّمْسِ *koussouf éch-chems*,
 كَسُوفِ ذَا كَسُوفِ الشَّمْسِ *koussouf dê-'ch-chems*.

— de lune, كَسُوفِ ذَا الْقَمَرِ *khoussouf dê-'l-qamar*.

ÉCLIPSÉ, مَكْسُوفِ *maksouf*,
 مَنْخَسِفِ *monkessesef*, مَنْخَسِفِ *mon-
 khessef*.

Il a ÉCLIPSÉ, كَسَفِ *kassaf*,
 خَسَفِ *khassaf*.

ÉCLIPTIQUE, طَرِيقِ الشَّمْسِ *taryq éch-chems*.

ÉCLISSE, جَبِيرَه *djebâreh*, جَبِيرَه *djebyréh*.

ÉCLOPÉ, طُوْبَالِ *toubâl*, طُوْبَالِ *toupâl*. (Voy. BOITEUX.)

Il est ÉCLOS, تَوَلَّدَ *teouelled*.

ÉCOLE, مَكْتَبِ *mekteb, maktab*.
 (Voy. COLLÉGE.)

ÉCOLIER, مَتَعَلِمِ *motaallem*,
 مَسْتَعْلَمِ *mostaallem*, مَشْدُودِ *mech-
 doud*. (V. DISCIPLE, ÉTUDIANT.)

ÉCONOME, مَقْصِدِ *maqsed*, قَاصِدِ *qâssed*,
 مَاسِكِ *mâsseki*.

— L'Économe d'une maison,
 وَكَيْلِ الْخَرْجِ *oukyl êl-khardj*.

ÉCONOMIE, قَصْدِ *qasd*, اِمْسَاكِ *îmsâki*.

ÉCONOMISÉ, مَقْصُودِ *maqsouid*,
 مَمْسُوكِ *mamsouki*.

Il a ÉCONOMISÉ, قصد *qassed*,
قصت *qasset*, وقفر *teouaffer*,
مسك *massak*.

ÉCORCE, جلد *djeld*, gueld; قشر
qechr, pl. قشور *qechour*.

ÉCORCHÉ, مجدّد *modjelled*,
مسالوخ *masloukh*.

Il a ÉCORCHÉ, سلاخ *salakh*, se-
lekh, جلد *djellad*.

ÉCORCHEMENT, ÉCORCHURE,
سلاخ *selkh*, تسليخ *teslykh*.

ÉCORCHEUR, سلاخ *sellâkh*, جلاّد
djellâd.

Il s'est ÉCOULÉ, نصيب *tessab-*
beb, مضي *maddä*.

Il a ÉCOUTÉ, سامع *samau*,
استمع *éstema'*, تصنتت *tessannet*.

— Il a Écouté attentivement, كسر
اذنه *kassar ouñn-ho* (m. à m. il a
brisé son oreille).

— Écoute! اسع *ésma'*! (en ber-
bère, اسل *éssill*).

— Écoute-les! انصنتت عليهم
énsennet a'lay-houm!

— Écoutez-moi bien attentive-
ment! اكرسروا اذنكم عني *óksorou*
ouñn-koum a'lay-y!

— Tu ne veux pas m'Écouter,
ما تقبل شي كلامي *mâ teqbel chy*

kelâm-y (m. à m. tu n'accueilles
pas mes paroles).

ÉCRASÉ, مفشخ *mofaschekh*.

Il a ÉCRASÉ, فشخ *faschakh*.

ÉCREVISSE, سرطان *sertân*, pl.
سراطين *serâttyñ*.

— Écrevisse de mer. (Voy. HO-
MARD.)

— L'Écrevisse (signe du zodia-
que). (Voy. CANCER.)

Il s'est ÉCRIÉ. (Voy. Il a CRIÉ.)

ÉCRIN, مجرّ *medjarr*. (V. BOÎTE.)

ÉCRIT, مكتوب *maktoub*.

Il a ÉCRIT, كتب *katab*, انشا
énchá.

Écris! (imp.), اكتب *ékteb*, ók-
tob, éktob, كتب *ktob!* (en berbère,
اوري *ouÿry!*)

— Il a fait Écrire, كتب *kattab*.

ÉCRITEAU, كتابه *kitábéh*.

ÉCRITOIRE. (Voy. ENCRIER.)

ÉCRITURE, خط *khatt*, khett, khitt,
pl. خطوط *khottoutt*; كتب *katb*, ketb,
كتبه *katbéh*, كتبه *katybéh*, كتابه *ki-*
tâbéh, تحرير *tahryr*.

ÉCRIVAIN, كاتب *kâteb*, pl. كتبا
kotebâ, كتبه *ketebéh*, كتاب *kottâb*;
خطاط *khattâtt*. (Voy. AUTEUR,
COPISTE.)

ÉCROUELLES, حوصله *haouslah*,
صراجہ *sirádjah*.

Ils'est ÉCROULÉ. (V. HA CROULÉ.)

ÉCRU, خام *khám*.

ÉCU (monnaie), اسکودی *éskoudy*;
شکوٹ *chekott*, plur. شکوٹ *chekoutt*;

ریال *ryál*, plur. ریالات *ryálat*;

کروش *kirsch*, pl. کروش *kourouch*;

گروشہ *grouchah*, plur. گروشہ *gourouch*;

غروشہ *ghrouchah*, plur.

غروش *ghourouch*.

— Deux Écus, ریالین *ryâleyn*,

غروشین *ghroucheyn*.

— Écu. (Voy. BOUGLIER.)

— (armoiries). (Voy. ce mot.)

ÉCUEIL, قرش *terch*, pl. تروش *tourouch*.

ÉCUELLE, زبديہ *zebdyah*, *zeb-
dyéh*, *zobdyah*, pl. زبادی *zebády*.

— Écuelle de bois, قاصع *qassaa*.
(Voy. JATTE, SÉBILE.)

ÉCUMANT, ÉCUMEUX, رغساوی *ragháouy*,
ragháouy.

ÉCUME, رغوة *raghaouah*, کشکوشہ *kouchkouchah*.

Il a ÉCUMÉ, رغما *raghá*, رغی *raghey*.

ÉCUMEUR de mer. (Voy. COR-
SAIRE, PIRATE.)

ÉCUREUIL, سنجاب *sindjáb*.

ÉCURIE, روا *reouá*, روه *reouah*,

اخور *éstabl*, اصطبل *éstabel*,
ákhour.

— Garçon d'Écurie. (V. PALE-
FRENIER.)

ÉCUSSON. (Voyez ARMOIRIES.)

ÉCUYER, رکبدار *sáress*,
میسر *rekebdár*, سلاحدار *seláhdár*,

اخور *myr ákhour*.

ÉDEN (le paradis terrestre), الجنة *él-
djennéh*.

ÉDESSE (v. de Syrie), الرها *ér-
Rohá*.

ÉDIFICATEUR, بانى *bány*.

ÉDIFICE. (Voy. BÂTIMENT.)

Il a ÉDIFIÉ (bâti). (V. ce mot.)

ÉDIT, امر *ámr*, plur. اوامر *áouá-
mer*; خط شريف *setouah*,
khatt cheryf.

EDRIS (n. pr.). (V. ÉNOCH.)

ÉDUCATION, تربيه *terbyah*,
تربيه *terbyéh*, ادب *ádeb*.

EFFACÉ, مذروب *mazroub*. (V.
BIFFÉ.)

Il a EFFACÉ, محى *mahä*, *mahey*,
ذرب *darab*, *zareb*. (V. HA ANNULÉ.)

EFFECTIF, مكوّن *mokaouen*. (V.
CERTAIN.)

EFFECTIVEMENT, بالحققة *bi-'l-haqqah*. (Voy. ASSURÉMENT.)

Il a EFFECTUÉ, أفعل *éfaal*.

EFFÉMINÉ, مؤنث *mouanneth*.
mouanness, مؤنث *moukhanneth*,
mokhanness.

Il a EFFÉMINÉ, أنث *ánnath*,
ánnats, *ánnass*.

EFFENDY, أفندي *ésendy*.

EFFET, فعل pl. افعل *éfeel*; عمل
a'ml, نتيجه *netydjéh*, فاعله *fâ'iléh*.

— (Voy. BILLET, LETTRE de
change.)

— En Effet, في الواقع *fy 'l-ouâqy'*. (V. EFFECTIVEMENT.)

— Effets, روبا *roubá*, مال *mál*,
املاك *ámلاك*. (Voy. HARDES,
MEUBLES, PROPRIÉTÉS.)

EFFICACE, مقدر *qader*, قادر
moqtader, مؤثر *káfy*, كافي
mouessir, فاعل *fâ'il*, عامل *a'âmil*.

EFFICACEMENT, محكم *mouhkem*,
كافياً *kâfyán*.

EFFICIENT, فاعلي *fâ'aly*.

— Cause Efficiente, فاعليه *é'lleh fâ'alyéh*.

EFFIGIE. (Voy. PORTRAIT.)

EFFILÉ. (Voy. FRANGE.)

Il s'est EFFORCÉ, جهد *djehed*,
اجتهد *édjtched*, *éytedhed*.

EFFORT, اجتهاد *édjtihad*; جهد
djehd, *djouhd*, pl. جهود *djouhoud*.

EFFRACTION, هرس *hers*, *hours*.
(Voy. BRISEMENT, BRISURE.)

EFFRAYANT, فزع *fezy'*, فزع
feddjy, مفتح *mefeddji'*.

EFFRAYÉ, مفتح *mofeddjé'*,
متخوف *matkhaouf*, مفتح *mofezzé'*,
مرهوب *marhoub*. (V. CRAINTIF.)

Il a EFFRAYÉ, فزع *fezzaa'*, فزع
faddjaa', راع *rá'*, خيف *khayyaf*.

— Il s'est Effrayé, انفسز *énse-*
za', ارتاع *értá'*. (V. Il a CRAINT.)

EFFROI, تفزع *tefzy'*, روع *raou'*,
روعه *raou'ah*. (Voy. CRAINTE.)

EFFRONTÉ, غير الحيا *ghayr él-*
hayá, قليل الحيا *qalyl él-hayá*.

EFFROYABLE. (V. EFFRAYANT.)

EFFUSION, صب *sabb*, صب
sebbéh, افراغ *ífrágh*.

— Effusion de sang, سفك الدم
sefk éd-damm.

ÉGAL, مساوي *saouá*, مساوي
me-saouey, متساوي *motsáouy*.

— Cela m'est tout à fait Égal,
ما على بالي شي *má a'lá bál-y chy*.

Il a ÉGALÉ, مساوي *saouá*, *saouey*,
ساوا *sáouá*.

ÉGALEMENT, مساوي *saouá*
saouá, بالسوية *be-'s-souyéh*.

ÉGALITÉ, تسويده tessaouyah, tes-souyéh, سوييه saouyéh.

ÉGARD, خاطر khátr, وقر ouqer, كرامه kerámih, تفصيل tefdyt.

— A ton Égard, في حقك fy haqq-ak, فيك fy-k.

— Par Égard pour lui, بخاطرهُ be-khattr-ho, من شأنهُ min chán-ho, بكرامته bekerámit-ho.

— Il a eu Égard à mes paroles, رد بالهُ لكلامي redd bál-ho li-kelám-y.

— J'ai eu pour vous des Égards, فضلتكم faddalt-koum.

ÉGARÉ, ضايع dáy', مضيع mod-dayy', تالف tálef.

Il a ÉGARÉ, ضايع dayya', تالف étlaf.

— Il s'est Égaré, تلف táh, تلف telef, ضاع dáa'.

ÉGAREMENT, تيه tyéh, tyh.

— Vallée de l'Égarement (en Égypte), وادي التيه Ouády-'t-Tyh.

ÉGAYÉ, فارج fáréh, مفرح mosfer-réh.

Il a ÉGAYÉ, فرح ferrah.

— Il s'est Égayé, فرح ferah, أفرح éfráh, تفرح teferréh.

ÉGLISE, كنيسة kenysseh, kenaysséh, pl. كنائس kenáyss, ka-

náyss; دير deyr, pl. ديوره dyourah.

ÉGORGÉ, مذبح modabbéh, مقطول maqtoul.

Il a ÉGORGÉ, قتل qattel, ذبح dabah, ذبح dubbéh.

— Égorge! (imp.), اذبح édbéh!

ÉGOÛT, بلوعه bellou'ah, pl. بلايع belály'.

ÉGRATIGNÉ, مظفر madaffer.

Il a ÉGRATIGNÉ, ظفر daffer.

ÉGRATIGNURE, تظفير tedfyr.

ÉGYPTE, بتر مصر barr Masser, مصر Mas-ser, Masr, Mesr, مصر يدé, الاقاليم él-áqálym él-Masryéh.

— Haute Égypte, الصعيد es-Sa'yd.

— Basse Égypte, الريف ér-Ryf.

ÉGYPTIEN, مصري másry, mesry, pl. مصريين masryyn. (V. COPTE.)

EH! (interj.), ايها éyohá, أخ ákh, ده deh!

Il s'est ÉLANGÉ, صدم sadam, رمى نفسه ramü nafs-ho.

ÉLARGI, معترض mouessè', mo'arred.

— (mis en liberté), مسترح mos-sarréh.

Il a ÉLARGI, *وسـسع ouassaa*,
ouassè', عرض *d'radd*.

— (il a mis en liberté), سرح *sarrâh*.

ÉLARGISSEMENT, *توسيع toues-*
sy', تعريض *tea'rydd*.

— (mise en liberté), تسريح *tesryh*.

ELCHE (pl. d'Esp.), الش *Élch*.

ÉLECTION. (Voyez CHOIX.)

ÉLECTUAIRE, *تنقيطه tanqyah*,
رب *robb*.

ÉLÉGAMMENT, *لطيفًا lattyfân*,
ظريفًا *zeryfân*.

ÉLÉGANCE, *لطيفه lattyfêh*, ظرافه
zerâfêh. (Voy. AGRÉMENT.)

ÉLÉGANT. (Voyez AGRÉABLE,
BIEN FAIT.)

ÉLÉMENT, *اصل âsl*, pl. *اصول*
ôussoul; ركن *rokn*, pl. *اركان*
ârkân.

ÉLÉPHANT, *فيل fyl*, pl. *افيال*
âfyâl, *فيال fyâl*.

ÉLÉPHANTIASIS, *جـدام djou-*
dâm, *داء الفيل dà-'l-fyl*.

ÉLÉPHANTINE (île de la h. Ég.),
جزيرة اسوان djezyret Assouân.

ÉLÉTHUYA (anc. v. d'Égypte),
الكاب él-Kâb.

ÉLEVATION, *رفاعه refâ'ah*. (Voy.
ÉRECTION.)

ÉLÈVE, مرتب *moratteb*. (Voyez
DISCIPLE, ÉCOLIER, APPRENTI.)

ÉLEVÉ (haussé), *مقوم meqoum*,
مرفوع *merfou'*, رفيع *refy'*. (V. HAUT.)

— (nourri), مرتب *moratteb*.

— Bien Élevé, متادب *motâddeb*.

— Mal Élevé, غير متادب *ghayr*
motâddeb, قليل الادب *qalyl él-âdeb*.

Il a ÉLEVÉ (mis en haut), رفع
rafaa, أقام *âqâm*.

— (donné de l'éducation), رتب
ratteb, آدب *âddeb*.

— (nourri), رتبى *rabbâ*.

— Il a été Élevé en dignité, كبر
kabar fy derâdjeh.

ÉLIE (n. pr.), اليا *Élyâ*.

ÉLIF. (Voy. A.)

ÉLIXIR, *الاقصير él-êqsy*,
êqsy, *الأكسير él-êksyr*.

ELLAHOUN (v. d'Égypte, l'anc.
Ptolemaïs Arsin), *لاهن* *Élâhoun*.

ELLE, هي *hy*, *hyé*, *hya*.

— Elle-même, هي بنفسها *hyé*
be-nefs-hâ, هي بذاتها *hyé be-zât-hâ*.

— A Elle, ليها *le-hâ*, ليها *li-hâ*,
lyl-hâ.

— Elles, هم *houm*, همهن *houman*
(هن *hounu*, en arabe littéral).

— Elles-mêmes, هم بانفسهم *houm*
be-ônfous-houm, هن بذاتهن
hounu be-zât-hounu

ÉLOGE, مدح *medh*, حمد *hamd*;
شكر *chokr*, pl. شكور *chekour*.

— Il a donné des Éloges. (*Voyez*
Il a LOUÉ.)

ÉLOIGNÉ, بعيد *bey'd*, بايد *bay'd*,
باعد *bâ'id*.

Il a ÉLOIGNÉ, باعد *ba'ad*, ابعد
ébaad.

— Il a été Éloigné, بعد *ba'd*.

ÉLOIGNEMENT, بعد *bi'âd*. (*Voy.*
DISTANCE.)

ÉLOQUEMENT, بالفصاحة *be'l-*
fessâhah.

ÉLOQUENCE, فصاحة *fessâhah*.

ÉLOQUENT, فصيح *fassyh*, plur.
فصاح *fassâh*.

ÉLU, مختار *mokhtâr*.

Il a ÉLU. (*Voyez* Il a CHOISI.)

ÉMAIL, جاز *djâz*, مينا *mynâ*.

ÉMANCIPATION, اطلاق *ûlâq*,
تسريح *tesryh*.

ÉMANCIPÉ, مطاوق *matlouq*.

Il a ÉMANCIPÉ, اطلق *éllâq*,
سرح *serrah*.

— Il s'est Émancipé, تَعَدَّى
الحدود *te'addey-l-hadoud*.

EMBALLÉ, مستق *mostaff*.

Il a EMBALLÉ, استق *éstaff*.

Il s'est EMBARQUÉ, ركب
المركب *rekeb él-merkeb*.

EMBARRAS, بلا *belâ*, pl. بلايا
belâyâ; صدعه *sada'ah*.

EMBARRASSANT, صاعد *sâde'*.

EMBARRASSÉ, مصدوع *mesdou'*.

Il a EMBARRASSÉ, صدع *sada'*.

— Tu abattras cette tente qui
nous Embarrasse, هذه الخيمة
التي صدعتنا تطيتها *hadéh-l-khey-*
méh élly sada't-nâ tettyyh-hâ.

EMBELLI, مجتمل *modjemmael*,
مزين *mozeyyn*, محسن *mohassen*.

Il a EMBELLI, جمّل *djammael*,
حسن *hassan*, زين *zayyen*.

EMBELLISSEMENT, تجميل *tedj-*
myl, زين *zeyneh*.

EMBOUCHURE d'un fleuve, فم
foum. (*Voyez* BOUCHE.)

EMBOURBÉ. (*Voyez* BOUEUX.)

Il a EMBOURBÉ, اوحد *éouhal*.

— Il a été Embourbé, تطيّن
tettyyenn.

EMBRANCHEMENT de chemins.
(*Voy.* CARREFOUR.)

EMBRASÉ. (*Voy.* BRULÉ.)

Il a EMBRASÉ. (*Voyez* Il a AL-
LUMÉ, Il a BRULÉ.)

EMBRASEMENT, اشعال *ich'âl*,
حرقه *hareqah*.

Il a EMBRASÉ, اعانق *a'ânaq*,
باس *bâss*.

EMBRASSEMENT, بوس *bouss*,
عانقه *a'áneqah*.

EMBROUILLÉ, مخلوط *makhlouit*,
مفسد *mofassed*.

Il a EMBROUILLÉ, فسد *fassad*.
(Voy. Il a BROUILLÉ.)

EMBRYON, جنين *djenyn*, جنى
djeny. (Voy. AVORTON.)

EMBUCHÉ, تكمين *tekmyñ*.
— Il a dressé des Embûches,
كمن *kammen*.

ÉMERAUDE, زمرد *zemroud*, *zom-*
rod, زمرد *zemerred*, زبرجد *zeber-*
djed (en berbère, سيدى *seydy*).

ÉMESSE (v. de Syrie), حصص
Hems.

Il a ÉMIGRÉ, رحل *rahal*, ارتحل
értehal.

ÉMINENCE. (Voy. HAUTEUR.)

— Son Éminence (t. honorif.).
(Voy. Son Altesse).

ÉMINENT. (Voy. HAUT.)

ÉMIR. (Voy. PRINCE.)

EMMAILLOTTÉ. (V. ENVELOPPÉ.)

Il a EMMAILLOTTÉ. (V. Il a EN-
VELOPPÉ.)

EMMENÉ, مرفوع *merfou'*.

Il a EMMENÉ, رفع *rafa'*.

ÉMOTION, تحريك *tahryk*.

— du cœur, رقبة القلب *riqqet*
él-qalb.

EMPALÉ, مخزوق *makhzouq*.

Il a EMPALÉ, خـ—زق *khazaq*,
خزق *khazzaq*, خوزق *khaouzaq*.

— Il a été Empalé, خرق *khouzeq*,
نخـ—وزق *ênkhezeq*, نخـ
te-khouzaq.

EMPAN, شبر *chebr*, pluriel اشبار
écbâr.

— Deux Empans, شبرين *cheb-*
reyn.

Il s'est EMPARÉ, مسك *missek*,
تملك *temellek*.

EMPÊCHÉ, ممنوع *memnou'*.

Il a EMPÊCHÉ, منع *mena'*, *ma-*
naa, امتنع *émtinaa*.

— Je ne puis m'Empêcher de
t'aimer, لا زمنى نحبك *lázoum-ny*
nehobb-ek.

— Il ne put s'Empêcher de rire,
لا يستطيع ان لا يضحك *lá ystat-*
ty' énn lá yeddahak.

EMPÊCHEMENT, منع *menè'*.

EMPEREUR, سلطان *soultân*, pl.
سلطين *selâtyn*; بادشاہ *pâdichâh*,
پادشاه *pâdchâh*, بادشا *bâdchâ* (en berbère,
اگليد *aguillyd*).

EMPIRE, دولہ *doulah*, *douléh*,
مشيخه *mochykhah*. (V. ROYAUME.)

EMPLÂTRE, لزقه merhem, لزقه
lazqah, لوصقه lousqah, دماد demâd.

— Il a mis un Emplâtre, صهد
damed.

EMPLETTE. (Voy. ACHAT.)

— Il a fait une Emplette. (Voy.

Il a ACHETÉ.)

EMPLI, مملو memlou, ممتملى mem-
tely, ملان melân, مومر mo'ammer.

Il a EMPLI, ملا melâ, أملا émlâ,
امتلا émtelâ, عمر a'mmar.

— Emplis ! أملى émlý ! (en ber-
bère, چار tchâr.)

EMPLOI (usage), استعمال ísti'mâl.

— (charge, fonction). (Voy. ces
mots.)

— (occupation), شغل choghl.

EMPLOYÉ (mis en usage), مستعمل
mosta'mel.

— (commis). (Voyez ce mot.)

Il a EMPLOYÉ, استعمل ésta'-
mel, شغل chagghal.

EMPOISONNÉ, مسموم mosammem.

— Vent Empoisonné et pestilen-
tiel, سموم samoum.

Il a EMPOISONNÉ, سم semm, مسموم
semmem, sammem.

— Il a été Empoisonné, تمسموم
tesammem.

EMPOISONNEMENT, تمسموم tes-
mym.

EMPORTÉ, مرفوع merfou'.

— de colère, غاصب ghâddeb.

(Voy. COLÈRE, qui est en Colère.)

Il a EMPORTÉ, رفع refa'.

— Il s'est Emporté de colère.

(Voyez Il s'est mis en Colère.)

— Il l'a Emporté sur les autres,

قهر على بعضهم qahar a'lâ ba'd-
houm.

EMPORTEMENT, مغضوب magh-
doub. (Voyez COLÈRE.)

EMPREINT, مطبوع metbou',
مختوم mahktoum.

Il a EMPREINT, ختم tabau, ختم
khatam.

EMPREINTE, طبوع tobè'.

EMPRESSÉ, عجىل a'djyl,
مستعجل mesta'djel.

Il s'est EMPRESSÉ, استعجل es-
ta'djel.

EMPRESSEMENT, عجل a'djl,
a'djel, a'guel.

— Avec Empressement, عجلأ
a'djelân, بالعجل bi-'l-a'djel,
be-'l-a'guel.

EMPRISONNÉ, مسموس mah-
bouss, مسجون masdjoun.

Il a EMPRISONNÉ, سجن *sedjen*,
حبس *habass*, حابس *hábess*.

EMPRISONNEMENT, سجون *sou-*
djoun, حبس *habs*, سجن *sedjn*.

EMPRUNT, سؤال *souâl*, تسليف
teslyf.

Il a EMPRUNTÉ, سال *sâl*, تسلف
tesseléf, أخذ بالدين *éstélef*,
ákhud be-'d-deyn, استقرض *éstaqrad*.

— Il a Emprunté à intérêts, تسلف
بالفياك *tesseléf be-'l-fáydeh*.

ÉMU, محرك *moharrek*.

Il a ÉMU, حرك *harrak*.

— Il a été Ému, تحرك *teharrak*.

EN (prép.), في *fy*, بـ *be*, إلى *îlä*.
(Voyez DANS.)

— Je demeure En ville, نسدن
في المدينة *neskoun fy-'l-medynéh*.

— Je vais En mer, نسير إلى البحر
nessyr îlä-'l-bahar.

— En bas. (Voyez BAS.)

— En dedans, من داخل *min*
dákhel. (Voyez DEDANS.)

— En dehors, من خارج *min*
khâredj. (Voyez DEHORS.)

— En dessous. (Voy. DESSOUS.)

— En dessus. (Voy. DESSUS.)

— En dépit. (Voyez DÉPIT.)

— En faveur. (Voy. FAVEUR.)

— En présence. (V. PRÉSENCE.)

— En vertu de. (Voyez VERTU.)

— En déjeunant, في الفطور
fy-'l-fottour.

— Il a agi En ami, فعل
كصيف *faal kyf sáheb*.

— Il s'En est allé, مضى
maddä, أنصرف *énsaraf*. (V. Il est PARTI.)

EN (pron.), عنده *min-ho*, عنده *an-*
ho, منها *min-hâ*, منهم *min-houm*.

— En reviens-tu? منه
terdja' chy min-ho?

— En veux-tu? شيء منه
tehobb chy min-ho?

— Il vous En donnera, يعطى
ya'tty le-koum min-ho.

— Qu'En dis-tu? اش تقول منه
êch teqoul min-ho?

ENCAN, بيعه *beya'ah*, دلال *dalâl*.

Il a ENCEINT. (V. Il a ENTOURÉ.)

ENCEINTE (subst.). (Voy. CIR-
CONFÉRENCE, CIRCONVALLATION.)

— (adj. fém.), حابله *hábeléh*,
حبله *habléh*, حامله *hámeléh*.

— Elle a été Enceinte, حبلت
hamelet, حبلت *habelet*.

ENCENS, لبان *lebán*, *lobán*,
لوبان *loubán*, البان *élbán*.

ENCENSOIR, مبخور *mebkhour*,

مبخره mebkhorah. (Voyez CASSO-
LETTE.)

ENCHAINÉ, مقيد moqayyed.

Il a ENCHAINÉ, قاييد qayyad,
سلسل selsel.

Il a ENCHANTÉ (par magie), رقى
raqqâ, raqqey.

— (fait plaisir), عجب a'dijab.

ENCHANTEMENT magique, قرة
reqouéh.

— (plaisir), تعجب ta'djyb.

ENCHANTEUR. (V. MAGICIEN.)

— de serpents, حاوی hdouy.

ENCHÉRI, غالى ghâly.

Il a ENCHÉRI (v. a.), غالى ghalley.

— (v. n.), il est Enchéri, غلا ghalâ.

— Le blé est Enchéri de trois pour
cent, غلا القمح بثلاثة في الميه
'l-qaméh be-thelâthéh fy-'l-myéh.

ENCHIFRENÉ, مزكوم mezkoum.

ENCLIN, ماييل mâyl, قاصد qâs-
sed.

— Il a été Enclin, مال mâl,
قصد qassad.

ENGLOS (subst.), سياج syâdj,
pl. سوايج souâydj. (V. CLÔTURE,
CIRCONVALLATION.)

ENGLOS (part.), مسدود mesdoub,
مزروب mazroub.

Il a ENGLOS. (V. Il a ENTOURÉ,
Il a CLOS.)

ENCLOUÉ, مسمر mossammer.

Il a ENCLOUÉ. (V. Il a CLOUÉ.)

ENCLUME, زبرة zebrah, بوقرنیه
bou qournyah, بوقرنیه bouqournyah
(en français, bigorne), سندان sin-
dân, pl. سنادين senâdyn.

ENCORE, كهانا kemân, كهانا ke-
mâné, آيضا áyddân, انت ênnyt,
لساعه li-sâ'ah, ما زال má zâl.

— Pas Encore, ليسا lyssâ,
لما lissâ má.

— Encore un peu, كهان شويد
kemân chouyéh.

— Il est Encore debout, ما زال
ما قائم má zâl qâym.

— Tu es Encore couché! انت
راقد ént li-sâ'ah ráqed!

— Vous n'êtes pas Encore partis!
لساعه ما سافرتوشى li-sâ'ah má
sâfertou-chy! ليسا ما ذهبتوش
má dahabtou-ch!

Il a ENCOURAGÉ, قوى القلب
qaouey-'l-qalb.

ENCRE, مداد medâd, حبرة heb-
rah, حبر hebr, دوا deouâ, daouâ
(en berbère, سماغ simâgh).

ENCRIER, دوايد داوأيه,
daouâyéh,

deouâyah, pl. دوايات daouâyât ;
مخبرة mohibrah.

— Couvercle de l'Encrier, غطلا
الدوايه ghattâ-'d-daouâyéh.

ENDETTÉ, مدين modeyn. (Voy.
DÉBITEUR.)

Il s'est ENDETTÉ, تدائين tedâ-
yenn, آدان éddân, استدان éstedân.

ENDOMMAGÉ, مفسد mofassed.

Il a ENDOMMAGÉ, فسد fassad.
(Voy. Il a causé du Dommage.)

ENDORMI, نائم nâym. (Voy. AS-
SOUPI.)

Il s'est ENDORMI, استنعس éste-
naass. (Voy. Il s'est ASSOUPI.)

Il a ENDOSSÉ un vêtement, لبس
lebess.

— une lettre de change, كتب
كاتبها katab a'lâ dahr-hâ.

ENDROIT, موضع moudda', mod-
da', plur. مواضع mouâddè'; مكان
makân, pl. اماكن amâken.

ENDUIT (part.), مدقن modahhen.

Il a ENDUIT, دقن dahhan.

ENDURCI, متقسي motqassy.

Il a ENDURCI. (V. Il a DURCI.)

— Il s'est Endurci, قاسى qássey.
(Voy. Il s'est Durci.)

Il a ENDURÉ, حمل hamel, تحمّل

tehammel, لاقى láqā, لاقى qási
qássā, qassey.

ÉNERGIE, قوة qaouéh, شدة chid-
déh.

ÉNERGIQUE, قوى qaouy, شديد
chedyd.

ÉNERVÉ, ناهل náhel. (Voy.
EFFÉMINÉ.)

Il a ÉNERVÉ, انحل énhâl. (V.
Il a EFFÉMINÉ.)

ENFANCE, طفوليه soghr, صغره
tousoulyéh, صباوه sabâouéh.

ENFANT, ولد oueled, plur. اولاد
ôulâd, اؤلاد (en berbère, اقشيش
âqchych). (Voy. FILS, FILLE.)

— Petit Enfant (nourrisson),
تربيه terbyah, تربيه.

ENFANTÉ, مولود mouloud.

Elle a ENFANTÉ. (Voy. Elle est
ACCOUCHÉE.)

ENFANTEMMENT, توليد oulâd, ولاد
toulud, ميلاد mylâd, مولد mouled
(V. ACCOUCHEMENT), (en berbère,
اتارو átârou).

— Douleurs de l'Enfantement,
طاق talq.

— Elle est dans les douleurs de
l'Enfantement, اخذها الطلق
âkhad-hâ-'t-talq.

ENFER, جهنم *djehennam*, *gehennam*, *gehennem*, pl. جهنمه *djehennemah*; جهيم *djehym*, نار *nâr*.

ENFERMÉ, مقفول *maqfoul*, محبوس *mahbouss*, مخزون *makhzoun*. (Voyez CLOS.)

Il a ENFERMÉ, قفل *qaffel*, خزن *khazann*, حبس *habess*. (V. Il a CLOS.)

Il a ENFILÉ, لزم *lezkem*, طعن *ta'ann*, عدى *a'ddä*, لظم *lazzam*.

— une aiguille, عبر الخيط في الأبرة *a'bber êl-kheytt fy-'l-âbrêh*.

ENFIN, أخيراً *âkhyrân*, بالآخر *be-'l-âkhir*, غايته *ghâyet-ho*.

ENFLAMMÉ, مشعول *mechououl*, ملتهب *molahheb*, ملتهب *molteheb*, ملهوب *malhoub*. (Voyez BRÛLÉ.)

Il a ENFLAMMÉ, لهب *lahhab*. (Voy. Il a ALLUMÉ, Il a BRULÉ.)

— Il s'est Enflammé, نلهب *telahhab*, التهب *êltahab*. (Voyez Il a BRULÉ.)

ENFLÉ, منفوخ *menfoukh*.

Il a ENFLÉ (v. a.), ورم *ouarram*, نفخ *nafakh*, نفث *nefech*.

— Il s'est Enflé (v. n.), انتفخ *êntafakh*, تورم *touerrem*.

ENFLURE, ورم *ouerm*, pl. أورام *âourâm*, نشفخه *nefehkah*.

ENFONCÉ, مغروق غارق *ghâriq*, مغروق *maghrouq*, غايص *ghâyss*.

Il a ENFONCÉ, غرق *gharaq*.

— Il a été Enfoncé, غرق *gho-req*, انغرق *êngharaq*, غاص *ghâss*.

— Il a Enfoncé la porte, قلع *qala*-'l-bâb, خلع الباب *khala*-'l-bâb, طمش الباب *tabach êl-bâb*.

ENFREINT, مهتوك *mahtouk*.

Il a ENFREINT, هتك *hatak*.

Il s'est ENFUI, هرب *karab*.

ENFUMÉ, مدخن *modakkhenn*.

Il a ENFUMÉ, دخن *dakkhann*.

Il a ENGAGÉ, حصر *harrass*. (Voy. Il a INVITÉ, Il a CONVIÉ.)

ENGAGEMENT, عقد *e'qd*.

ENGENDRÉ. (Voyez ENFANTÉ.)

Il a ENGENDRÉ, ولد *ouallad*. (Voyez Elle a ENFANTÉ.)

— (au fig.), il a causé. (V. ce mot.)

ENGLOUTI, مغرق *mogharreq*, ملقوف *malqouf*. (Voyez AVALÉ.)

Il a ENGLOUTI, Il a ENGOUFFRÉ. (Voy. Il a AVALÉ, Il a ABIMÉ.)

— Il s'est Englouti, تغرق *tegharraq*. (Voy. Il a été ABIMÉ.)

ENGOURDI, مخذور *makhhdour*.

Il a ENGOURDI, أخذر *âkhdar*.

ENGOURDISSEMENT, خذر *khedr*.

Il a ENGRAISSÉ (v. a.), سَمَن *sammenn*, علف *a'laf*.

— (v. n.), سَمَن *samenn*.

Il a ENGROSSÉ, حَبَل *habal*.

— Engrossée, مَحْبَلَة *mohabéléh*.

(Voyez ENCEINTE.)

Il a ENHARDI, جَسَر *djassar*. (P.)

Il a ENCOURAGÉ.)

ENIVRANT, مَسْكَر *mosakker*.

ENIVRÉ. (Voyez IVRE.)

Il a ENIVRÉ, سَكَّر *sakkar*.

— Il s'est ENIVRÉ, سَاكِر *sakar*, سَاكِر *souker*, اِنْسَاكِر *énsaker*, تَسَاكِر *tessaker*, اِسْتَاكِر *éstakar*, اِنْفِشَل *énfechel*, اِسْتَاكِر *estaskar*.

Il a ENJOINT, فَاوَاد *fâouadd*, وِصِي *ouessä*, فِرْض *feredd*.

Il a ENJÔLÉ, مَتِي *mennä*, مَلْس *mellass*, مَحَلْس *mahalass*. (Voy. Il a ALLÉCHÉ, Il a CARESSÉ, Il a FLATTÉ, Il a ABUSÉ.)

ENJOLIVÉ, مَزْبَن *mozeyyen*.

ENJOLIVEMENT, زَيْنَة *zeyneh*.

ENJOUÉ, فَرْحَان *ferhân*.

ENJOUEMENT, فَرْحَة *ferkah*.

ENLEVÉ, مَشْكَوْكَ *mashkouk*, مَغْصُوب *maghsoub*.

Il a ENLEVÉ, زَوْل *zaouel*, رَفْد *rafed*,

شَال *rafed*, نَهَب *neheb*, رَفَع *rafa'*, شَال *châl*, فَكَّ *fekk*, غَضَب *ghassab*.

— On m'a Enlevé tout ce que je possédais, فَكَّوْا عَنِّي مَا لِي كَلَّة *fek-kouâ a'nn-y mâ l-y koll-ho*.

ENLÈVEMENT, رَفَع *refa'*, غَضَب *ghasb*, خَطْف *khethf*.

ENNEMI, عَدُو *a'dou*, plur. اَعْدَاء *é'dâ* (en berbère, دَاعِدُو *dâ'adou*).

ENNOBLI, مَشْرَف *mocherref*.

Il a ENNOBLI, شَرَف *charraf*. (Voyez Il a ANOBLI.)

ENNUI, زَعْل *zè'el*, تَقْلِيْق *teqlyq*.

ENNUYÉ, زَعْلَان *zè'lân*, مَتَقْلِق *motqalleq*, دَجْرَان *dadjerân*.

Il a ENNUYÉ, قَاتِق *qallaq*.

— Il s'Ennuie, هُو زَعْلَان *hou zè'lân*, تَمَسْمَس *temesmess*.

— Je m'Ennuie, اَنَا زَعْلَان *ânâ zè'lân*, اَنَا دَشِيْت *ânâ deschyt*.

ENNUYEUX, قَاتِق *qâleq*, مَقْلِق *meqalleq*, مَتَزَعْل *motza'el*.

ÉNOCH (n. pr.), اَدْرِيس *Édryss*.

ÉNONCÉ, مَبِيْن *mobeyyen*.

Il a ÉNONCÉ, بَيِّن *bayyan*, فَسَّر *fassar*.

ÉNONCIATION, تَبْيِيْن *tebyyn*.

• ENORGUEILLI, مَتَكْبَر *motkabber*.

Il s'est ENORGUEILLI, فَخْر *fa-khar*, تَكْبَر *tekabber*.

ÉNORME, كبير جدا kebyr djed-dán, عظيم قباله a'zzym kobalah, عظيم بالزاف a'zzym bi-'z-záf.

ÉNORMITÉ, عظيمه a'zzyméh.

ENQUÊTE, استخبار istekhbâr, فحاص fehâss, تفتيش testych.

Il s'est ENQUIS, استفحص éstaf-hass. (Voyez Il a CHERCHÉ.)

ENRACINÉ, اصيدل ássyl.

— Il s'est Enraciné, تاامل téássel, شرش cherech, شلش chelech.

ENRAGÉ, مكلوب makloub, مكلب mokelleb, كلبان kelbân (en berbère, دامسود dámassoud).

— Il a été Enragé, كلب kelab.

ENREGISTRÉ, مسجل mosseddjel, مكتوب في الدفتار maktoub fy-'d-defstar, مرسوم mersoum.

Il a ENREGISTRÉ, سجل sedjel, كتب في الدفتار katab fy-'d-defstar, كتب في الزمام katab fy-'z-zemâm, اورد áoured.

ENREGISTREMENT, سجل sedjel, مقيل moqeyl.

ENRHUMÉ, مستروح mastrouh.

— Il s'est Enrhumé, استروح ésteraouah, زكم zakam.

ENRICHÍ, مغني moghanny.

Il a ENRICHÍ, اغني éghmey.

— Il s'est Enrichi, غني ghanâ, رزق إستغني éstaghñâ, رزق rezaq.

ENROUÉ, باح báhh, مباح mab-houh.

— Il a été Enroué, باح bahh.

ENSACHÉ, مكيس mokeyyess.

Il a ENSACHÉ, كيس kayass.

ENSANGLANTÉ, مضرج بالدم moddarredj be-'d-damm.

Il a ENSANGLANTÉ, مضرج بالدم darradj be-'d-damm, مرغ marragh.

ENSEIGNE. (Voyez DRAPEAU, BANNIÈRE, ÉCRITEAU.)

Il a ENSEIGNÉ, درس derress, اعلم á'alem, تعلم ta'alem. (Voyez Il a APPRIS.)

ENSEIGNEMENT, درس ders; تعليم ta'lym, pl. تعاليم te'álym; تعليم ta'allym.

ENSEMBLE, ساوا ma'ân, ساوا saouâ, جميعا djemy'ân, مع بعضهم djemy', معا ma' ba'dd-houm.

ENSEMENCÉ, مزروع mezrou'.

Il a ENSEMENCÉ, زرع zara'.

ENSENA (v. d'Égypt., l'ancienne Antinoë), انصنا Ênsená.

ENSEVELI, مكفون mekfoun.

Il a ENSEVELI, كفن kefenn.

ENSEVELISSEMENT, كفن *kefn*.

ENSUITE, أما بعد *ammá baad*,
 ou baad, ثم *thoumm, tsoumm*,
 soumm, أما *ammá*, ساء *sâ'ah*.
 (Voy. APRÈS.)

Il a ENTAMÉ une affaire, فتح *fatah*,
 ابتدا *ébtedá*, خمس *khamech*,
 تخميش *tekhammech*.

ENTASSÉ, مجموع *medjmou'*, معلوم
memloum, متكوم *matkaoum*.

Il a ENTASSÉ. (V. Il a AMASSÉ.)

ENTASSEMENT. (Voyez AMAS.)

ENTÉ, مطعموم *matta'oum*.

— Arbre Enté, شجرة مطعمومه
chadjerah matta'oumeh.

Il a ENTÉ un arbre, طعام الشجرة
taam éch-chadjerah.

ENTENDEMENT. (V. JUGEMENT.)

ENTENDU, مسموع *mesmou'*,
 مفهوم *mefhoum*.

— en affaires, فاهم *fâhim*. (Voy.

HABILE, ADROIT.)

Il a ENTENDU, نصت *sehem*, فهمت
nesset. (Voy. Il a ÉCOUTÉ.)

— M'Entends-tu? أى فهمتني
éy sehemt-ny? هل سمعتنى *hel sa-*
ma'at-ny?

— Tu n'as pas Entendu? ما
 فهمتنيش *mâ fehemy-ch?*

— N'a-t-il pas Entendu? الهم
 سمع *é-lam sama'?*

ENTERRÉ, مطموم *matmoum*, مقبر
moqabber, مدفون *modaffen*, مدفون
madfoun.

Il a ENTERRÉ, قبر *qabbar*, دفن
defenn, طم *tamm*, الحد *élhád*.

ENTERREMENT, جنازة *djenázéh*,
 pl. جنايز *djenáyz*; تجنيز *tedjnyz*,
 دفن *defn*, مقبرة *maqberah* (en berb.,
 ثيديلت *thimdylt*).

ENTIER, كامل *kâmel, kâmil*,
 تمام *temám*, تمام *temmám*, كل *koll*,
koull.

ENTIÈREMENT, بالتمام *bi-'te-*
mám, بالكلييه *bi-'l-kollyéh*.

Il a ENTONNÉ (mis dans un ton-
 neau), صب في البرميل *sabb fy-*
'l-barmyl.

ENTONNOIR, لنبوط *lenboutt*, قمع
qoma'.

ENTORTILLÉ, مقتول *mastoul*. (V.
 ENVELOPPÉ.)

Il a ENTORTILLÉ, فتسل *fetel*,
 كعوك *ka'ouk*. (V. Il a ENVELOPPÉ.)

A l'ENTOUR, بدور *be-dour*, دور
daouer, داير *dáyr*. (V. ATOUR.)

— Les alentours. (Voyez ENVI-
 RONS, ALENTOURS.)

Il a ENTOURÉ , دَوَّر *daouar* ,
حَاوَل *háoual*, دَار *dár*, حَاوَط
haouatt, اَحَاط *éhátt*.

— d'une haie, زَرْب *zereb*.

ENTRAILLES. (*Voyez* BOYAU.)

ENTRAÎNÉ, مَجْرور *medjrouar*,
مَسْحُوب *mashoub*.

Il a ENTRAÎNÉ, جَرَّ *djarr*, سَحَبَ
sahab, جَرَّجَر *djerdjer*.

Il a ENTRAVÉ, ضَمَدَ *dadd*. (*Voy.*

Il a ARRÊTÉ, Il a CONTRARIÉ.)

ENTRE, بَيْنَ *beyn*, بَايَن *bayn* (en ber-
bère, كَوَيْتَار *gaygár*, كَوَيْتَار
gouygar).

— Entre nous, بَيْنَنَا *beyn-ná*.

— Entre vous, بَيْنَكُمْ *beyn-koum*.

— Entre eux, Entre elles, بَيْنَهُمْ
beyn-houm.

ENTRE, دَاخِل *dákhel*.

Il est ENTRÉ, دَخَلَ *dakhal*.

— Entre! ادْخُل *ôdkhoul* (en
berbère, اَكْشِيم *ékchym*)!

— Il a fait Entrer, ادْخَلَ *édkhal*.

ENTRÉE, دَخُول *dokhoul*.

Sur ces ENTREFAITES, فِي تِلْكَ
fy tilk *él-áhouál*.

ENTREMETTEUR de débauche,
مَحْرَص *maharrass*, مَحْرَصَة *ma-*
harrasséh.

Il a ENTREMIS, اَحْمَلَ *éhmal*.

— Il s'est Entremis, وَقَفَ بَيْنَ
ouaqaf bayn, اَشْتَبَكَ *échtebek*.

Par l'ENTREMISE, بِالطَّرِيقِ *be-*
't-taryq, بَيَّدَ *be-yd*.

ENTREPONT, عَنَبَر *a'nber*.

ENTREPOSÉ, مَطْرُوح *mattrouh*.

Il a ENTREPOSÉ, طَرَحَ *tarah*.

ENTREPÔT, مَطْرَح *mattrah*, plur.
مَطَارِح *mattâreh*.

Il a ENTREPRIS, جَهَدَ فِي *djehad*
fy, مَدَّ يَدَهُ إِلَى *madd yd-ho ilä*,
قَصَدَ *qassad*.

— N'Entreprends pas cette af-
faire, parce que tu n'y réussiras
pas, لا تَمُدَّ يَدَكَ إِلَى هَذَا الْأَمْرِ
lâ temedd yd-ak
ilä hadá-'l-âmr, لِيْ أَدْجَلَ مَا لَا تَفْلَحُ بِهِ
li-âdjel má lá tef-
louh bi-hi.

ENTREPRISE, حَرَكَة *harakah*.

Il a ENTRETENU (conservé). (*V.*
ce mot.)

— (nourri), قَوَّتَ *faouatt*.

— Il s'est Entretenu (il a con-
versé), تَكَلَّمَ خَاطِبًا *khátteb*,
تَكَلَّمَ *tekal-*
lem, اَتَكَلَّمَ *étkallem*.

ENTRETIEN (conservation). (*Voy.*
ce mot.)

— (conversation), خَطَاب *khet-*

táb, الحديث hadyith. (Voyez CONVERSATION, DIALOGUE.)

Il a ENVAHI, قهـر qahar, سبى sebä. (Voy. Il s'est EMPARÉ.)

EN VAIN, بالبطالة bi-'l-battáléh, بغير الذفع be-ghayr én-nefa'.

ENVELOPPE, لفافه leffah, لفافه lefáféh, pl. لفائف lefáyf.

ENVELOPPÉ, ملفوف melfouf, مغلوف maghlouf.

Il a ENVELOPPÉ, لفاف leff, لفاف lestef, التف éltef, التحف éltahaf, غلف ghalaf.

Il a ENVENIMÉ. (Voy. Il a EMPOISONNÉ.)

ENVERS d'étoffe, قفا qefá.

ENVERS (prép.), نحو nahou, الى ilä djehéh.

ENVIE, حسد hesd.

— (désir), خاطر khátr. (Voyez DÉsir.)

— (besoin pressant), تقاضا te-qáddá.

Il a ENVIÉ, حسد hassad, غار ghâr.

ENVIÉ, غيور ghayour, حاسد hássid.

ENVIRON, قدر qadr, نحو nahou مقدار miqdár. (Voyez AUTOUR.)

— Il y a aujourd'hui Environ

deux mois, اليوم قدر شهرين él-youm qadr chahareyn.

— Tu y resteras Environ trois heures, تبقى فيه نحو ثلاث ساعات tebqy fy-hi nahou theláth sá'át.

Il a ENVIRONNÉ. (Voy. Il a ENTOURÉ.)

— Les Environs, حوز houz. (V. ALENTOURS.)

Il a ENVISAGÉ, نظـر naddar, لاحظ lahadd, lahazz.

ENVOI, رساله ressálah, ارسال îrsál.

Il s'est ENVOLÉ, طار târ.

ENVOYÉ, مرسل marsoul; رسول ressoul, pl. رسل roussoul; مبعوث mab'outh.

Il a ENVOYÉ, رسل ressel, ارسال êrsel, بعث baath, شيع chaya'.

— Envoie (imp.), ارسال êrsel.

ÉPAIS, قاصح tekhyyn, غليظ ghalydd, ghalyzz, غليظ ghiládd, ghilázz, عقيد a'qyd.

ÉPAISSEUR, غلظه ghildah, ghil-zéh, غلظ ghoulz.

— Ce mur n'a que deux emfans et demi d'Épaisseur, هذا الحيط hadá-ghalzet-ho bess chebreyn ou nousf.

Il s'est ÉPAISSI, عقد *a'qad*.

— L'eau gommée s'est Épaissie par la force de la chaleur من شدة *من شدة* *min chiddet* الحَرَّ عقدت ما الصمغ *él-harr a'qdet má-'ssamgh*.

Il a ÉPARGNÉ (ménagé), قَصَد *قَصَد* *qassad*, قصت *qassatt*, صمصم *sam-sam*.

— (pardonné), شفق *cheseq*.

Il a ÉPARPILLÉ, فرط *ferfett*, درى *derey*, *derä*.

ÉPAULE, كتف *ketsf*, *kitsf*, plur. كتاف *ketáf*, *koutáf*, اكتاف *áktáf*, *éktáf* (en berbère, ثيت *thayt*).

ÉPAULETTE, كتاف *koutáf*.

ÉPÉE, سيف *seyf*, *syf*, pl. سيوف *syouf*, *souyouf* (en b., لشمع *lemcha'*, pl. لماشيع *lemáchy'*; صبير *sabyr*).

— Ils ont tiré leurs Épées et nous ont frappés, جردوا سيوفهم و ضربونا *djerredoù syouf-houm ou darabouná*.

Il a ÉPELÉ, هجما *hadjá*.

ÉPERDUMENT, بتغير قيباس *be-ghayr qyáss*.

ÉPERON, شوك *chouk*, شوكة *choukèh*, pl. شوكات *choukát*; مهباز *meh-máz*, *mohmáz*, pl. مهباميز *mehámiz* (en berb., ثغوردين *thoughourdyn*).

ÉPERVIER, باشق *bácheq*, plur. بواشق *bouácheq*.

ÉPI, سنبوله *sonboulah*, سنبله *sonbelah*, pl. سنبيل *sonbel*, سنبابل *senábel*; سنبوله *seboulah*, pl. سنبولات *seboulát*, سنبل *sebel* (en berbère, ثذرت *thidert*).

ÉPICERIE, عطريه *o'ttryéh*, plur. عطريات *o'ttryát*; بهار *behár*, plur. بهارات *behárát*. (V. DROGUERIE.)

ÉPICIER. (Voyez DROGUISTE.)

ÉPIDÉMIE, عله ساريه *i'lléh sá-ryéh*. (Voy. PESTE.)

ÉPIDÉMIQUE, ساري *sáry*.

Il a ÉPIÉ, عاين *a'áyann*, ديدب *daydab*. (Voy. Il a ESPIONNÉ.)

ÉPILATOIRE, ملقط *melqatt*.

Il a ÉPILÉ, نتف *netef*.

ÉPILEPSIE, قرينه *qarynah*. (Voy. Mal caduc.)

— Il est tombé en Épilepsie, انصرع *énsara'*.

ÉPILEPTIQUE. (Voyez CADUC.)

ÉPINARD, اسبانخ *ésbánekh*, سبانخ *sbánekh*.

ÉPINE, شوكه *choukeh*, pl. شوك *chouk*, شيوك *chyouk*.

— Épine du dos, سنسول ذا الظهر *sensoul dé-'d-dahar*.

ÉPINEUX, شايك *cháyk*.

— (au figuré). (V. DIFFICILE.)

— Affaire épineuse, شغلہ صعوبہ
choghléh sa'abéh.

ÉPINGLE, دَبَّوس dabbouss, pl.
دَبَابِيس debâbyss; خَلال khelâl.

ÉPIPHI. (Voyez ABYB.)

ÉPITRE. (Voy. LETTRE.)

ÉPLORE, دَموع damou'.

ÉPLUCHÉ, مَنْظُوف mandouf.

Il a ÉPLUCHÉ, نَضْف naddaf,
جوجل djoudjal.

ÉPONGE, اَسْفَنْجَه ésfindjéh, pl.
اَسْفَنْج ésfendj; نَشَاف nascháf,
pl. نَشَافَة nechâchef; نَشَافَة nes-
châféh, pl. نَشَافَات neschâfât.

Il a ÉPONGÉ, نَشْف nachaf.

ÉPOQUE, تَارِيخ tárykh.

ÉPOUSE, زَوْجَه zoudj, زوجة zou-
djah, دَجَّوْزَه djouzah, دَجَّوْزَه,
gaouzah; گَوْزَه (voy. FEMME) (en
berbère, تَسْلِيْت testlyt).

Il a ÉPOUSÉ, تَزْوِج tezaouedj.

— Il l'a Épousée, تَزْوِجَ بِهَا te-
zaouedj be-há, تَزْوِجَهَا zaouedj-há.

— Elle l'a Épousé, تَزْوِجَتْ لَهُ tezaouedjet le-ho.

ÉPOUVANTABLE, فَاجِع fádji'.
(Voy. EFFRAYANT.)

ÉPOUVANTE, نَفْس فَجِع sedja', نَفْس
nefd. (Voy. CRAINTE, EFFROI.)

ÉPOUVANTÉ, مَرء-وَب mar'oub.

(Voy. EFFRAYÉ, CRAINTIF.)

Il a ÉPOUVANTÉ, اَرء-ب éraab,
هَوْش haouach, نَفْس nafadd. (Voy.
Il a EFFRAYÉ.)

ÉPOUX, زَوْج zoudj, جَوْز djaouz,
gaouz, djouz, gouz (en berb., دَسْلِي
disly). (Voy. FIANCÉ, MARI.)

ÉPREUVE, تَجْرِبَة tedjryb,
جَرِيْبَة djarybah, بَلَا belá.

ÉPRIS, مَدْدود medoud, مَشَق
a'âcheq.

ÉPROUVÉ, مَجْرَب modjerreb.

Il a ÉPROUVÉ, تَجْرَب tedjerreb,
عَايِر a'áyar, بَلَا balá.

— Qu'Éprouves-tu? اَيْش بَك
éych b-ak?

Il a ÉPUIsé, خَلَا khalá, فَرَّغ
farragh, عَزَل a'zal.

ÉQUILIBRE, مَوَازِنَة mouâzenéh,
مَعَادِلَة mo'âdeléh, اِعْتِدَال i'tidál.

ÉQUINOXE, اِعْتِدَال النِّهَارِ وَاللَّيْلِ
i'tidál én-nahâr ou él-leyl.

ÉQUIPÉ, مَجْتَهَز modjehhez.

Il a ÉQUIPÉ, جَهَز djahhaz.

— un vaisseau, حَرَج haradj.

ÉQUITABLE, عَادِل a'âdel, رَشِيد
rachyd, مَنْصَف mensaf.

ÉQUITATION, رَكُوب roukoub.

ÉQUITÉ, عدل *aadel, a'dl*, صدقه *sadqah*, انصاف *énsáf*.

ÉQUIVALENT, ساوى *sáouy*.

ÈRE, تاريخ *tàrykh*.

ÉRECTION, نصب *nasb*, نصبه *nasbah*, تنصيب *tensyb*. (V. ÉLÉVATION.)

ERGOT, ظفر *doufr*, plur. اظفار *îdfâr*; مخلاب *moukhlâb*, pluriel مخالب *mohhályb*.

Il a ÉRIGÉ, نصب *nasseb, nas-sab*, اوقف *âouqaf*. (V. Il a ÉLEVÉ.)

ERMENT (v. de la haute Égypte), ارمنت *Érment*.

ERRANT, هايم *háym*.

Il a ERRÉ çà et là, هـام *hâm*, زحق *zahaq*, زلق *zalaq*.

— (il s'est trompé), ضل *dall*. (Voyez Il s'est ABUSÉ.)

— Il a Erré volontairement, استغلط *ésteghlatt*.

ERREUR, غلط *ghalt*. (V. ABUS.)

— Il a été dans l'Erreur. (Voyez Il s'est ABUSÉ, Il a ERRÉ.)

— Il a induit en Erreur, غرر *gharr*, غلط *ghdlatt*. (Voy. Il a ABUSÉ.)

ÉRUDIT. (V. DOCTE, SAVANT.)

ÉRUDITION, علم *e'lm, i'lm*.

ÉRYSIPÈLE, حمرة *houmrah*, النار الفرسية *ên-nâr êl-farsyah*.

Tu ES, تكونى *tekoun*, أنت هو *tekouny, betekoun*, أنت *ént*, أنت *ént*.

— Es-tu bien portant? اذنت *ént tayyeb?*

ESCALIER, سلم *sellem, soullem*, سلالم *selâlem*. (Voy. DEGRÉ.)

ESCARMOUCHE, جرادة *djarrâ-déh, garrâdéh* (d'où le fr. *algarade*).

ESCLAVAGE, عبودية *a'boudyéh*. (Voyez SERVITUDE.)

ESCLAVE, عبد *a'bd*, plur. عبيد *a'byd*, عباد *i'bâd*; أسير *ássyr*, pl. اسرا *ésrá*; يسيير *yessyr*; مملوك *mamlouki*, pl. مماليك *memályk*.

— Femme Esclave, جارية *djâryéh, gâryéh*, pl. جوار *djouâr, gouâr*.

— Marchand d'Esclaves, خلاصى *djelláby*.

ESDRAS (n. pr.), عزيز *O'zeyr*.

ESNEH (v. de la haute Égypte), اسنه *Ésnéh, Ésné, Ésná*, اسناى *Ésnây*.

ESPACE, مسافة *meddéh, messáféh*, ماضى *maddy*.

— L'Espace de deux mois, مـدة شهرين *meddet chahareyn*.

ESPAGNE, اندلوس *Andalouss*, بلاد *êl-Andalouss*.

وس belád êl-Andalous; ايسبانيا Iysbányá, سبانياه Sbányah, سبانيا Sbányá.

ESPAGNOL, اندلوسى andalousy, ايسبانيولى sbányouly, ايسبانياولى iysbányouly.

ESPÈCE, اشكال chikl, plur. اشكال échkal. (Voyez GENRE.)

ESPÉRANCE, رجاء redjá, regá, رجوة redjouéh, امل émel.

Il a ESPÉRÉ, ارتجى radjá, ارتجى értedjä, értedjey, توكل touekkel, امل ámel, ترجى terredjä.

— Il Espère, يرجو yardjou.

ESPION, جاسوس djássouss, جاسوس djassouss, gassouss, pluriel جواسيس djouássyss, gouássyss.

Il a ESPIONNÉ, حاس djass, gass, guess. (Voyez Il a ÉPIÉ.)

ESPLANADE, مـيـدـان meydán, وطاء ouettá, وسعة ouassa'ah.

ESPOIR. (Voyez ESPÉRANCE.)

— Il a bercé d'un fol Espoir. (Voyez Il a ABUSÉ.)

ESPRIT, ارواح rouh, plur. ارواح árouáh; نفوس nefs; عقل a'ql, pl. عقول ou'qoul; بال bál, فهم fehm, فكر fekr, قارىهه qaryhéh.

— Le Saint-Esprit, روح القدس

rouh êl-qouds, الروح القدوس êr-rouh êl-qadouss, روح الله rouh Allah.

— Il s'est mis dans l'Esprit,

باله naouâ fy bál-ho.

ESQUIF, صندل sendal, pluriel صنادل senádel. (Voyez BARQUE, BATEAU, CANOT, CHALOUPE.)

ESQUINANGIE, خانوق khánouq, خناق khennâq.

Il a ESQUIVÉ. (V. Il a ÉVITÉ.)

— Il s'est Esquivé. (V. Il a FUI.)

ESSAI, قـوس qaouss. (Voyez ÉPREUVE.)

ESSAIM, جملة djemléh, جوقه djouqah, وكر ouekr, صق saff.

Il a ESSAYÉ, جـرب djerreb, قاس qâss.

ESSENCE, كون koun, ذات dát, zát.

— (distillée), عطر o'ttr.

— de roses. (Voyez ROSE.)

— Il a parfumé d'Essences, عطر a'ttar.

ESSENTIEL, لازم lázem.

— C'est pour moi une affaire Essentielle, ذا لىلى امر لازم dá lyt-y ámr lázem.

— Besoins Essentiels, حاجات hádját لازمات hádját lázemát.

ESSOR, ساحة تيران *teyrán*, *sáhah*.

— Il a pris son Essor, طار *tár*.

ESSOUFFLÉ, مبهور *mobhour*, بشير *behyr*.

ESSUIE-MAIN, منشفة *mancheféh*,
pl. مناشف *menáchef*.

ESSUIEMENT, مسح *mesh*, *messih*.

ESSUYÉ, مسح *memsouh*.

Il a ESSUYÉ, امتسح *massah*, امتسح *émtesah*, نظف *naddaf*.

EST, شرق *cherq*, *charq*.

— Vent d'Est, شرقى *charqy*.

— Vent du sud-Est, قبلى *qably*,
qebly.

Il EST, يكون *yekoun*, *yekon* (en
berbère, يلى *ily*).

— Elle Est, تكون *tekoun*, *te-
kon* (en berbère, تلى *tely*).

— Est-ce que ? أ، آ؟ هل *hel*,
hal? أما *émma*? أفلا *éflá*? أم لا *élam*?
ámmá?

— Est-ce qu'elle Est sortie?

هل هي خرجت *hel hyéh kharadjet*?

ESTIME, قيمة *qeyméh*, تكريم *tekrym*, تمنن *temn*.

ESTIMÉ, مستور *maqdour*, مستور *messaour*, مشهور *mathmoun*,

محسوب *mahsoub*.

Il a ESTIMÉ, قدر *qadar*, حسب

hassab, قسم *qaouam*, سعة *sa'ar*,
اثمن *éthmenn*, هاب *háb*.

— Je t'Estime, ليلك قيمة عندى
lyl-ak qeymet a'nd-y, نقدرك *neq-
dar-ak*.

ESTOMAC, صدر *sadar*, *sadr*,
sedr; معادة *me'ádéh*, معدة *mi'déh*,
me'idah, pl. معد *mi'id*.

ESTRADE, منظر *mandar*, pluriel
مناظر *menádder*.

ET, و *ou*, ف *fa-*, *se-*.

ÉTABLE. (Voyez ÉCURIE.)

Il a ÉTABLI, جعل *âqám*, اقام
dja'al, ثبت *thebbel*, مكن *makkan*.

— Établi en coutume, اعتيادى
é'tyády.

ÉTABLISSEMENT, اقامة *iqáméh*.

ÉTAGE, طبقه *tabeqah*, pl. طبقات
tabeqát, طباق *tabâq*.

ÉTAİN, رصاص ابيض *ressáss
ábyadd*, قزدير *qazdyr*, قاصدير
qasdyr, قاصدير *qasdyr*.

ÉTALAGE, نصبه *nesbéh*.

ÉTALÉ, مفروش *mafrouch*,
منصوب *mansoub*.

Il a ÉTALÉ, فرش *farach*, نصب
nassab, بسط *bassatt*.

ÉTALON, فحل *fahel*, *fahl*, pl.
فحول *fouhoul*.

Il a ÉTAMÉ, بيض *bayadd*, قصد

qasdar, قزدر qazdar, قسدر qasdar.

ÉTAMEUR, بِيَّاص qazdár, قزدار bayyádd, قسادي qassádery.

ÉTAMINE (éttoffe), منخل monkhal.

Il a ÉTANCHÉ le sang, قطع الدم qatta'-'d-damm.

— la soif. (V. Il a DÉSALTÉRÉ.)

ÉTANG, مستنقع birkéh, بركة mos-tanqa'; حياض houdd, pl. حياض hayádd.

ÉTAT (manière d'être), حال hál, pl. احوال áhouál.

— (liste), تعريف qáyméh, قائمة ta'ryf, ذكر zikr.

— (royaume, empire). (Voy. ces mots.)

— Les États de la chrétienté, عمالات الملة النصرانية e'málát el-mellet én-noursányéh.

ÉTAU, زيار zayyár.

J'ai ÉTÉ, كنت kont, kount, اليعغ sart, saret (en berb., اليعغ éllygh, الليك éllyg).

— Tu as ÉTÉ, كنتي kount, كنتي konty (en berbère, تليد tellyd).

— Il a ÉTÉ, صار sár, كان kán, (en berbère, يلا yllá, إلى illä).

— Elle a ÉTÉ, صارت sáret, كانت kánét, (en berb., ثلا thellá, تلي tellä).

— Nous avons Été, كنتنا konna (en berbère, نلا nellá, نلي nellü).

— Vous avez Été, كنتوا kontou (en berbère, نلام tellám).

— Ils ont Été, صاروا sárou (en berbère, الان éllán).

ÉTÉ (saison), صيف sayf, صيف sayyf, فصل ذا الصيف fast dé-'s-sayf, صيفيه sayfyéh.

— Fruits d'Été, صيفيه sayfyah.

ÉTEIGNOIR, مطفيه matfyyah.

ÉTEINT, مطفي moteffä, مطفي moteffy, منطفي montesy.

Il a ÉTEINT, طفا taffä, طفا teffä, اخمد ékhmed.

— Il s'est Éteint, خمد khamed, انطفى éntesey.

ÉTENDARD. (Voyez DRAPEAU, BANNIÈRE.)

— L'Étendard du Prophète, السنجاق الشريف éš-sandjâq éch-cheryf.

ÉTENDU, ممدود memdoud, مفروش mefrouch.

Il a ÉTENDU, ممد madd, نشر nescher. (Voyez Il a DÉPLOYÉ.)

— J'ai Étendu, مددیت meddeyt.

— Elle a Étendu, مدت meddet.

— Étends! مدد madd (en berb., افسر éfser).

— Il Étendra, يمتد *yemodd*.

— Il s'est Étendu, امتد *émtadd*,
تمطى *temattä*.

ÉTENDUE. (Voyez ESPACE.)

ÉTERNEL, صمدى *semedy*,
دايم سرمدى *sermedy*, ازلى *ázely*, دايم
dáym, باقى *bâqy*, ابدى *âbedy*.

ÉTERNELLEMENT, ابدًا *âbadân*,
دايمًا *dáymân*, ابديًا *âbedyân*,
الى الدهر *ilä-'d-dehr*.

ÉTERNITÉ, ازليه ابدية *âbedyéh*,
ازلييه *ázelyéh*, سرمدية *sermedyéh*.

Il a ÉTERNUÉ, عطس *a'ttass*.

ÉTERNUEMENT, عطس *e'ts*.

Vous ÊTES, تكونوا *tekounou*.

ÉTHIOPIE, لا حباش *él-Ahbâch*,
بلد الحبشة *beled él-Habechéh*,
بلد الذهب *beled éd-Dahab*. (Voy.
ABYSSINIE.)

ÉTHIOPIEN. (Voyez ABYSSIN.)

Il a ÉTINGELÉ, شرر *charar*.

ÉTINGELLE de feu, قشاشه ذا النار
qechâchah dé-'n-nâr; شرارة *cherâréh*,
pl. شريرات *cherâyr*, شرارات *cherâ-*
ât; بصبوص *besbouss*.

ÉTIQUETTE, بطاقة *bettâqah*.

ÉTIREUR d'or ou d'argent, مداد
naddâd.

ÉTOFFE, قماش *goumâch*.

ÉTOILE, نجم *nedjm*, نجم *negm*,
nedjmah, pl. نجوم *noudjoum*, nou-
goum, نجوم *noudjoum*; كوكب *kou-*
kab, pl. كواكب *keouâkeb* (en berb.,
اثرى *îthry*, pl. ائران *êhrân*).

ÉTOILÉ, مننجم *motneddjem*.

ÉTONNANT. (Voyez ÉTRANGE,
ADMIRABLE.)

ÉTONNÉ, مدهش باهت *bâhit*,
مداههش *modahhech*, حيران محير
hayrán. (Voy. STUPÉFAIT.)

Il a ÉTONNÉ, دهش حير *hayyar*,
دهش *dahhach*.

— Il a été Étonné, دهش *dahach*,
دهش *dehach*, حار *hâr*, انهدهش *êndehech*.
(Voy. Il a ADMIRÉ.)

ÉTONNEMENT, حيرة دهش *dohech*,
حيرة *hayrah*. (Voy. ADMIRATION.)

— Ces faits nous frappent d'É-
tonnement, ذه الوقايح يددهشونا
déh él-ouqâya' ydahhechou-nâ.

ÉTOUFFÉ, مخنوق *makhnouq*.

Il a ÉTOUFFÉ, خنق *khanâq*.

ÉTOUPE, مشاق *mouchâq*.

ÉTOURDI (adj.), خفيف العقل
khafyf él-a'ql (m. à m. léger d'es-
prit), احمق *âhmaq*.

— (part.), مدوخ *madoukh*, داينه
dâykh, مطروش *mattrouch*.

Il a ÉTOURDI, رشط — tarach,
داوآك daouakh, طرمخ tarmakh.

— Il a été Étourdi, داك dákh.

— Ma tête est Étourdie de ces
nombreuses affaires, من كثرة min kethret éch-
choghl ráss-y dáyk.

ÉTOURNEAU, زرزول zorzoul; زرزور
zarzour, زرزور zourzour, pl. زرازير.
zerázyr.

ÉTRANGE, ÉTRANGER, غريب
gharyb, pl. غربا ghorebá; برآني
barány (en berb., دبآني daberrány).

— Les pays Étrangers, بلدان
boldán barrányá.

Il a ÉTRANGLÉ, خنق khanaq.
(Voy. Il a ÉTOUFFÉ.)

L'ÉTRE-SUPRÊME, الله تعالى
Allah ta'álá, الرب ér-rabb.

Il a ÉTREINT, ضيق dayyaq,
شد chedd, عـص a'ss, معك maak.

ÉTRIER, ركاب rekáb, rikáb,
ركابه rikábéh, pl. ركابات rikábát.

ÉTRILLE, محسة kifféh, mo-
hasséh, فرجون ferdjoun.

ÉTROIT, ضيق moddayyq,
ضيق dáyq, ديق déyq, ضيق dayq,
مزنك mouzenneg.

— Il a été Étroit, ضاق dáq.

ÉTUDE, مناظر menázzer.

ÉTUDIANT, طالب علم táleb e'lm
(Voy. DISCIPLE.)

— Le corps des Étudiants, لـلبه
talebah.

Il a ÉTUDIÉ, ناظر názzar, عـط
hatt bál-ho, درس deress.

— Plus tu Étudieras, plus t
t'instruiras, ما تحط بالك قد ما
تتعلم qád má tehott bál-ak, qad m
tet a' allem.

ÉTUI, ميمبر meyber, pluriel
بابر myáber. (Voy. GAÏNE, BOÏTE.)

EUNUQUE, طواشي touáchy, pl
طواشيه taouáchyéh. (V. CHÂTRÉ.)

EUPHRATE (fl. d'Asie), رات
Ferát, الفرات él-Ferát.

EUROPE, اوروبـا Aouroubá
بلد الشـفرنج beled él-Frendj,
فرنجستان Frandjistán.

EUROPÉEN, فرنجـي frandjy,
frangy, pl. افرنج áfrendj (en berb.
يرومي ouroumy, pl. يرومي yrou-
my, يرومين yroumyn).

EUX, هم hóm, هما hómá, من
houman.

— Eux-mêmes, م بانفسهم
houm be-ónfous-houm, م بذاتهم
houm be-zát-houm.

ÉVACUATION, خلو *khelou*.

Il a ÉVACUÉ, خلا *khallá*. (Voy.

Il a ABANDONNÉ, Il a VIDÉ.)

Il s'est ÉVADÉ. (Voy. Il a ÉCHAP-
PÉ, Il a FUI.)

ÉVALUATION, تسعير *tess'yr*,
تقويم *teqouym*, قيمة *qeymeh*. (Voy.
APPRECIATION.)

ÉVALUÉ, مقوم *moqaouem*, مسعر
mosse'er, متمن *motammen*.

Il a ÉVALUÉ, سعر *sa'ar*, قسوم
qaouam. (Voy. Il a APPRÉCIÉ.)

ÉVANGILE, لانجيل *él-andjyl*;
انجيل *éndjyl*, pl. اناجيل *ánádjyl*;
بشارة *bechârah*.

ÉVANOUÏ, مغشى عليه *maghchy*
a'lay-hi, غايب عن العقل *ghâyb*
a'n-él-a'ql, غيب عن الدنيا *ghayb*
a'n-éd-dounyâ, باهت *bâhith*, غامى
ghâmy, فاشى *fâchy*.

— Elle est tombée Évanouie,
واقعت مغشىا عليها *ouaqa't magh-*
chyân a'lay-hâ, غميت *ghamcyt*.

Il s'est ÉVANOUÏ, اغشى عليه
égh.châ a'lay-hi, فشى *fachâ*.

ÉVANOUISSEMENT, مغاشيه *mo-*
ghâchyah, غشيه *ghachyah*.

ÉVAPORATION, تبخير *tebkhyr*.

Il a ÉVAPORÉ, بخر *bakhar*.

— Il s'est Évaporé, تبخر *te-*
bakhar, فاح *fâh*, هفق *haff*.

ÉVASION. (Voy. FUIE.)

Il a ÉVEILLÉ, صحى *sahâ*,
حسس *hassass*, أسهر *éshar*.

— Il s'est Éveillé, فاق *fâq*,
استيقظ *éstayqazz*, حس *hass*.

ÉVEILLÉ, سامر *sâmir*, فايق *fâyq*.

ÉVÉNEMENT, وقوع *ouqou'*, وقيع
ouqy', pl. وقايع *ouqaya'*.

ÉVENTAIL, مروحة *merouahah*,
pl. مراوح *merâouh*.

Il a ÉVENTÉ, تروح *teraouah*.

— (au figuré), ظهر *dahhar*.

Il a ÉVENTRÉ, شق *chaqq*.

ÉVÊQUE, أسقف *ésqof*, pl. اساقفه
ássâqifah; امام *imâm*, plur. اماميم
émâym, ايپه *éymah*.

Il s'est ÉVERTUÉ, شقا فى
cháqâ fy, اجتهد *édjted*.

ÉVIDENCE, بينه *bayneh*.

ÉVIDENT, باين *bâyn*, مبين
mo-beyn, معلوم *maaloum*.

— Il a été Évident, بان *bân*.

Il a ÉVITÉ, اجتنب *édjtenab*,
باعد *bâ'ad*. (Voy. Il a FUI.)

ÉVORA (v. de Portugal), يابورة
Yâbourah.

EXACT, مواظب *mouâzzeb*.

— Il a été Exact, واظب *ouâzzab*.

EXACTITUDE, مواظبه mouazzebéh.

Il a EXAGÉRÉ, تزديد في tezay-yad fy, كثر kathar, حفل hafal.

EXALTÉ, معلى mo'ally.

Il a EXALTÉ, على a'llä, a'lley.

EXAMEN, تفتيش testyeh, نظر nezr, nedr, استقصا istiqsá.

Il a EXAMINÉ, فتش fattach, نظر في naddar fy, تبهر tebahar.

EXASPÉRÉ, مخش mokhaschin.

Il a EXASPÉRÉ, خشن khaschan.

EXAUCÉ, مستجاب mostedjáb.

Il a EXAUCÉ, اجاب édjáb, ágáb, استجاب éstedjáb, éstegáb.

L'EXCÉDANT, زياده zyádah, نغيه taghyah, باقيه báqyéh.

Il a EXCÉDÉ, نغى taghey, زيده zayyed, عدى a'ddä, a'ddey.

EXCELLENCE, فضليه fadlyéh, فضل fadl, تفصيل tefdyel.

— Votre Excellence (tit. hon.), جنابكم djenáb-koum. (V. ALTESSE.)

EXCELLENT, فاضل fáddeh; افضل áfdal, pl. أفاضل ásfáddel, أفضلين áfdalyin; جيد djeyyd, djyyd, مليح melyh kethyr, قصى قصى tayeb.

— Le plus Excellent des hommes, أفضل الناس áfdal én-náss.

EXCEPTÉ, إلا éllä, سيوى syouey, غير ghayr, سوا souá, مخالف mo-khálef, خلا khelá.

Il a EXCEPTÉ, خالف khálef.

EXCEPTION, خلاف kheláf.

— Sans Exception, بغير خلاف be-ghayr kheláf.

EXCÈS, قلة القياس zyádéh, قلة qellet él-qyáss, تجاوز tedjáuuz.

— Par Excès, avec Excès. (Voy. EXCESSIVEMENT.)

EXCESSIF, قليل záyd, قليل qalyel él-qyáss.

EXCESSIVEMENT, بالزيادة be-'z-zyádéh, بغير قياس be-ghayr qyáss, بزائد be-záyd.

EXCITATION, بعث baath, باء ba'ts, تحريك tahryk. (Voyez APPEL.)

EXCITÉ, محرض moharress, محرض moharredd.

Il a EXCITÉ, تحرك taharrak, حرض harrass, حرض harradd.

EXCLU, مطرود mattroud.

Il a EXCLU, طرد tarad.

EXGRÉMENT, خرا kherá, khará, خرو kherou. (Voyez FIENTE.)

EXCUSE, عذر e'dr, اعتذار é'ti-dár, عذرة e'drah, معذرة me'edrah.

EXCUSÉ, معذور meedour.

Il a EXCUSÉ, عذر e'dar.

— Il s'est Excusé, استعذر *és-ta'dar*, تعذر *taaddar*, اهدتدر *éhtedar*, بری *berrä*, تعفی *taaffä*.

EXÉCRABLE, كریه *keryh*. (Voyez ABOMINABLE, DÉTESTABLE.)

EXÉCRATION. (V. ABOMINATION.)

Il a EXÉCRÉ. (V. Il a DÉTESTÉ,

Il a eu en Abomination.)

EXÉCUTÉ, معـمول *ma'moul*, مفعول *mef'oul*, مقصی *moqaddy*.

Il a EXÉCUTÉ, عمل *a'mel*, فعل *fa'al*, قضی *qaddä*, قض *fadd*.

EXÉCUTION, عمل *a'ml*, قضیه *qaddyéh*.

EXEMPLE, مثل *methl*, pl. امثال *ámthál*; قدوة *qedouéh*; اعتبار *i'tibár*; عبرة *e'bréh*, pl. عبر *i'br*.

— Par Exemple, في قدر المثل *fy qadr él-missel*, بمثل *be-methl*, مثل *methl*, مثلاً *methlán*.

EXEMPT, حرّ *harr*, بری *berry*.

— Il a été Exempt, تحرّر *tehar-rer*, حقّ *a'ff*, نجی *nedjä*.

Il a EXEMPTÉ, حرّر *harrar*.

EXEMPTION, تحریر *tahryr*.

— de taxes, معافاة *mo'áfáh*.

En EXERCICE de fonctions, حالاً *hálán*.

EXHALAISON, بخارة *bekhârah*.

Il a EXHALÉ, بخر *bakhar*.

EXHAUSSÉ, مرفوع *merfou'*.

Il a EXHAUSSÉ, رفع *refa'a*.

Il a EXHIBÉ, ظہر *dahhar*.

EXHIBITION, نظہیر *tedhyr*.

EXHORTATION, نصیحة *nessyhah*, توكید *toukyd*.

EXHORTÉ, منصورح *manssouh*.

Il a EXHORTÉ, نصـح *nassah*, *nessèh*, وكد *ouekked*, عذف *a'nnaf*.

Il a EXIGÉ, دعا *da'a*, جبى *djebä*.

EXIGENCE, دعوة *da'ouéh*.

EXIL, نفیہ *nessyéh*.

EXILÉ, منتفی *montefy*.

Il a EXILÉ, نقا *neffä*, نفى *neffey*.

EXISTENCE, معيش *ma'yich*, وجود *oudjoud*. (Voy. ESSENCE.)

— L'Existence est pour moi un pesant fardeau, على المعيش فرده *a'lay-y-l-ma'yich ferdéh theqyléh*.

EXPANSION, بسط *bast*.

EXPECTATIVE. (Voy. ATTENTE.)

EXPÉDIÉ, مرسـول *mersoul*, معجل *mo'addjel*.

Il a EXPÉDIÉ, رسل *ressel*, ارسل *érsel*, عجل *a'ddjel*, نددج *neddjej*.

EXPÉDIENT, باب *báb*, pl. ابواب *ábouáb*; بواسطة *mouâssettéh*.

EXPÉDITIF, عجیل *a'djyl*, *a'gyl*, سریع *sery'*, منددج *moneddjej*.

EXPÉDITION, ارسال *îrsâl*.

— de guerre, غزاة *ghazâh*, plur. غزوات *ghazaouât*.

EXPÉDITIONNAIRE (commis),
کاتب *kâteb*, مونشی *mounchy*.

EXPÉRIENCE (connaissance ac-
quise), تجربه *tedjribah*. (V. HABI-
LETÉ, SCIENCE, CONNAISSANCE)

— (essai). (Voyez ce mot.)

EXPÉRIMENTÉ, جارب *djarib*.

EXPERT, حادق *hâdeq*, ماهر *mâ-
her*. (Voyez HABILE, SAVANT.)

Il a EXPIRÉ, توفى *toueffü*,
توفى *toueffey*, مات *mât*, هلك *helak*,
روحہ سلم *sellem rouh-ho*.

EXPLICATION. (Voyez COMMEN-
TAIRE, DESCRIPTION.)

EXPLIQUÉ, مفسر *mofasser*.

Il a EXPLIQUÉ, لخص *lahass*,
لخص *lahass*, عبر *a'bbar*, نفسر *te-
fassar*. (Voyez Il a COMMENTÉ.)

EXPLOIT, غلبه *ghalbêh*, pluriel
غلبات *ghalbât*; حسنه *housneh*.

EXPLOSION. (V. Bruit du Canon.)

Il a EXPOSÉ, أوضح *âouddah*.

— Il s'est Exposé au danger,
خطر نفسہ *khâtтар nefs-ho*.

EXPRÈS (subst.), ساعى *sâ'y*,
pl. سعاة *so'âh*. (Voyez COURRIER,
ENVOYÉ.)

— (adverb.). (Voy. A DESSEIN.)

EXPULSÉ, مطرود *mattroud*.

Il a EXPULSÉ. (V. Il a CHASSÉ.)

EXPULSION, طرد *tard*, دفع *defa'*.

EXTENSION, ممتد *madd*, تهديد *temdyd*.

EXTÉRIEUR (adj.), برانى *bar-
râny*, خارج *khâredj*.

EXTÉRIEUREMENT, بتره *barrah*,
خارجاً *khâredjân*. (V. Au Dehors.)

EXTINCTION de voix, دقة الصوت
deqqet ês-'soul.

EXTRACTION. (Voyez ARRACHE-
MENT, ORIGINE.)

EXTRAIT (part.), مستخرج *mos-
takhredj*, مقطوف *maqtof*.

— (subst.), نخبه *noukhbêh*, nou-
khabêh, مختصار *moliktessâr*.

Il a EXTRAIT (analysé), اختصر
êlhtessar, قطف *qattaf*.

— (arraché. (Voy. ce mot.)

EXTRAORDINAIRE. (V. ÉTRANGE,
ÉTONNANT, ADMIRABLE.)

EXTRAVAGANCE, خرف *khurf*.
(V. DÉLIRE, FOLIE, DÉMENCE.)

EXTRAVAGANT, طايش *tâysh*.
(Voy. FOU, INSENSÉ.)

Il a EXTRAVAGUÉ. (Voy. Il a été
dans le Délire, en Démence.)

EXTRÊME, آخر *âkhir*, pl. اواخر
âouâkher.

EXTRÊMEMENT, بالزاف *bi-'z-
zâf*, بالغايه *bi-'l-ghâyêh*.

EXTRÉMITÉ. (Voy. BORD, BOR-
DURE, BOUT, COMBLE.)

F

F, ف; cette sixième lettre de l'alphabet français a pour correspondante dans l'arabe le *fè*, dix-septième lettre de l'ancien alphabet, vingt-unième de l'alphabet moderne, et vingt-deuxième de l'alphabet moghrébin, فا *fá*, *fé*.

FABLE, حكايه *temthyl*, تمثيل *hikáyéh*; مثل *methl*, متسل *metsl*, *mesl*, pl. أمثال *ámthál*, أمسال *ámsál*; خرافه *khoraféh*, pl. خرافات *khorafát*; قشاره *qechárah*, pl. قشارات *qecharát*.

FABRICANT, صنع *sanná'yy*, صناع *sanná'yyn*; صنایعی *sanná'y'y*, صناع *sánna'*.

FABRICATION, صنع *sanè'*, صنع *sana'ah*, تصنیع *tesny'*.

FABRIQUE, صناعة *saná'ah*.

Il a FABRIQUÉ, صنع *sana'*.

FABULISTE, خارف *khâref*.

FAÇADE, جبسه *djebbah*, pluriel *djebhát*; مقابله *meqâbel*. (Voyez FACE, FRONTISPICE.)

FACE, وجه *oudjéh*, pl. وجوه *oudjéh*, وش *oudj*, وجوه *áoudjáh*.

ouch, منظر *mandar*. (Voy. VISAGE.)

FACÉTIE, مزاح *mezahah*.

FACÉTIEUX, مزاح *mezzáh*.

— Il a été Facétieux, مزاح *mezah*.

FÂCHÉ, مغبون *maghboun*, مغدوب *maghdoub*, غايظ *ghâyzz*, غايظ *ghâydd*. (Voy. Qui est en Colère.)

Il a FÂCHÉ, غايظ *ghayyazz*, غايظ *ghayyadd*, عسر *a'rr*, صعب *sa'ab*. (Voy. Il a AFFLIGÉ, Il a IRRITÉ.)

— Cela me Fâche, ذلك يغيظني *zalek yghayz-ny*, ذلك يعزني *zalek ya'rr-ny*, ذا يصعبني *dá ys-saab-ny*, ذا حردني *dá harrad-ny*.

— Il s'est Fâché, حرق *hamaq*, حرق *tehammaq*, سحق *sakhatt*, سحق *énkar*. (Voyez Il s'est mis en Colère, Il a été Affligé.)

FÂCHEUX, مشوم *mechoum*, منشف *monaschef*, نزق *nezeq*.

— État Fâcheux, حال منشف *hál monaschef*, حال صعب *hál sa'yb*, حال ثقيل *kál theqyl*.

— Nouvelle Fâcheuse, خبر مشوم

khabar mechoum, خبر اسود *khabar ássouad*.

FACILE, سهل *shel*, رخو *rekhou*, بشوش *bechouch*. (Voyez AISÉ.)

FACILEMENT, بسهولة *be-seheléh*.

FACILITÉ (s. f.), سهولة *sehoulah*, تسهيل *tessehyl*, بشاشة *bechâchéh*, لينه *leynéh*.

— (part.), مشهور *mashoul*.

Il a FACILITÉ, سهل *sehhel*, تسهيل *tessehhel*, تسهين *tessehhen*.

FAÇON, صناعة *sana'ah*, صنع *sena'*, خدمة *khidméh*. (Voy. ESPÈCE.)

FAÇONNÉ, مصنوع *mossannéh*, مخدوم *makhdoum*.

Il a FAÇONNÉ, صنع *sana'*, خدم *khadam*, هين *heyyen*.

FACTEUR (commissionnaire), وكيل *oukyl*, خولي *khoully*.

FACTURE de commerce, قسيمة *qeyméh*, قائمة *qáymah*, *qáyméh*.

FACULTÉ, قدر *qadr*, قوة *qouéh*.

— Faculté intellectuelle, القوة العقلية *él-qouet él-a'qlyéh*.

FADE, بشيع *bechy'*.

FADEUR, بشاعة *bechâ'ah*.

FADHEL (n. pr.), فاضل *fâddel*.

FAGOT, باقة *bâqah*, باقة *bâqéh*, حزمة *hezmah*.

FAIBLE, ضعيف *da'yf*, *daayf* (en berbère, دمضعوف *demda'ouf*).

FAIBLESSE, ضعيفه *da'yfah*, قلة *qilléh*.

Il a FAILLI (t. de commerce), فلس *falass*, feless, زل *zell*.

— Il a Failli tomber, كاد ان يوقع *kâd ên youqa'*. (V. Peu s'en est Fallu.)

— Ma tête a Failli se briser, كادت راسي ان تنفصل *kâdet ráss-y ên tenfessel*.

FAILLITE, فلسة *felâssah*, félâsséh. (Voy. BANQUEROUTE.)

FAIM, جوع *djou'*, *gou'*, *goua'*.

— Il a eu Faim, جاع *djáa'*, *gáa'*.

— Qui a Faim. (Voy. AFFAMÉ.)

— J'ai Faim, انا جيعان *ánâ djya'án*, انا جوعان *ánâ djoua'án*.

— Il a Faim, هو جيعان *hou djya'án*.

FAISAN, دراج *derrâdj*, pluriel دراريه *derârydj*; افوف *áfouf*.

FAISCEAU, باقة *bâqah*, باقة *bâqéh*, جرزة *djorzah*.

FAIT (subst.). (Voyez ACTION, ÉVÉNEMENT, EXPLOIT.)

— (part.), معلول *ma'moul*, مفعول *mef'a'oul*, *mef'oul*.

Il a FAIT, عمل *aamal*, *a'mel*, فعل *faal*, صنع *sana'*.

— Fais! عمل *a'mel* (en berbère, أسكر *ésker*).

— Il s'est Fait, Il a été Fait.
(Voyez Il est Devenu.)

— C'est ainsi que cela s'est Fait,
كان كك هذا صار كذلك *kan ke-zalek*.

— S'il plaît à Dieu, cela se Fera,
إن شاء الله هذا يصير *én chā Allah hadā yssyr*.

— La paix a été Faite entre vous
et nous, صار الصلح بيننا وبينكم
sâr ês-soulh bayn-nâ ou bayn-koum.

— Que vas-tu faire? ايش رايش
ايش ماشى تعمل *éych ráyh ta'mel?*
ايش ماشى تعمل *éych máchy ta'mel?*

— Que Fais-tu? ايش تعمل *ta'mel*
ايش بتفعل *éych betfa'l?*

— Qu'y a-t-il à Faire? ايش
يكون العمل *éych yekoun êl-a'ml?*

— Tu ne peux Faire cela, ما
تعمل هذا *mâ sy-k ta'mel hadâ*.

— J'ai Fait ce que j'ai pu, عملت
على قدرى *a'melt a'lâ qadr-y*.

— Tout se Fait avec de l'argent,
بالفلوس كل حاجه يصير
be-l-felouss koll kâdjêh yssyr.

— Bien Fait (adj.), كامل *kâmel*,
kâmil. (Voyez BIEN FAIT.)

— Une femme bien Faite, امرأة
كاملة *marâh kâmilêh*.

— Tout à Fait, واصل *ouâssel*,
بالمرة كلياً *bi-'l-marrah koulllyân*.
(Voyez ENTIÈREMENT.)

FAÏTE. (Voy. CIME, COMBLE.)

— Il est parvenu au Faîte des
honneurs, بلغ غاية الاكرام
balagh ghâyet êl-îkrâm.

Il a FALLU, احتاج *êhtâdj, êhtâg*,
الزم *estahaqq, lazem, الزم*
êlzem. (Voyez Il FAUT.)

— Il a Fallu que j'écrivisse,
استحق لى الكتب
estahaqq l-y-'l-kaib.

— Peu s'en est Fallu qu'il ne
tombât, بشويه الا وقع
be-chouyêh êllâ ouaqa'. (Voy. Il a FAILLI.)

FALSIFICATION, تسليد *teqlyd*,
تزوير *tezouyr*.

— des monnaies, زغل *zaghl*,
دنس *dens*.

FALSIFIÉ, مزور *mozaouer*.

Il a FALSIFIÉ, زور *zaouar*, زغل
zaghal. (Voy. Il a ALTÉRÉ.)

FAMÉLIQUE, جيعان *djya'ân*,
djey'ân. (Voy. AFFAMÉ.)

FAMÉNOUT (mois des Coptes).
(Voy. PHAMÉNOTH.)

FAMEUX. (Voyez CÉLÈBRE.)

Il s'est FAMILIARISÉ, استانس
éstâness, عشر a'cher.

FAMILIARITÉ, أنيسه *ánissah*,
ánisséh, أنيسه *ánysséh*, استئناس
istináss, عشرة *échrah*.

FAMILIER, أنيس *ányss*, معشر
mo'acher, نديم *nedym*.

— Les Familiers du prince, ندما
 لاير *nodemá-'l-émyr*.

FAMILLE, أهـ *áhel*, *áhl*, *éhl*;
 عيله *e'yléh*, عيل *e'yl*, pl. عيال *a'yál*
 (en berbère, الواشول *él-ouáchoul*).

FAMINE, جوع *djou'*, ضلأ *ghelá*.

FANAL, منارة *menáreh*. (Voyez
 LANTERNE, FLAMBEAU, PHARE.)

FANÉ, ذبلان *dabelán*.

Il s'est FANÉ, ذبل *dabel*.

FANGE. (Voy. BOUE.)

FANGEUX, مطيين *motteyyen*.
 (Voyez BOUEUX.)

FANTAISIE, خاطر *khátter*, خطر
khattr, خيال *khyál*.

FANTASSIN, تراس *teráss*, plur.
 تراسه *terásséh*.

FANTASTIQUE, خيالي *kheyály*,
 خايل *kháyl*.

FANTÔME, خيال *kheyál*, plur.
 خيول *khoyoul*, اخیال *ákhyál*;
 عفريت *a'fryt*.

FARAMA (lieu d'Égypte), فرمه
Faramah, فرما *Faramá*.

FARDEAU, حمال *hamál*, pluriel
 احمال *éhmál*. (Voy. CHARGE.)

FARGUE (ballot), فرق *farq*, pl.
 فروق *fourouq*, فرق *fourouq*. (V.
 BALLE de marchandises.)

FARINE, طحين *tahyn*, طحينه
tahynéh, دقيق *daqyq* (en berbère,
 اورن *áouren*).

— Farine grillée (en berbère,
 طمنة *tamminah*, زمتينه *zoummytah*).

— Fleur de Farine, خالص *khá-*
liss, سميد *semyd*.

— Farine pétrie, عجيين *a'djym*,
a'guyn.

FARMOUDI, FARMOUTH (mois
 des Coptes). (Voy. PHARMOUTI.)

FARSISTAN (province de Perse),
 فارسستان *Fársystán*.

FAROUCHE, خشن *khechen*.

Il a FASCINÉ, سحر *sahar*.

FASTE, نخوة *nekhouéh*.

FASTUEUX, ناخي *nákhly*.

FAT, چلبی *cheleby*, شلبی *tche-*
leby.

FATAL. (Voyez FUNESTE.)

FATALITÉ, مقدر *miqdár*, مقدر
meqder. (Voyez DESTIN.)

FATHAH, nom du signe de la
 voyelle A chez les Arabes, souvent

prononcée E dans l'idiome vulgaire,

فتحه *fathah, fatehah, نصبه nasbeh,*

فتح *fath, نصب nasb.*

— Lettre marquée d'un Fathah,

حرف مفتوحه *harf mastouhah,*

حرف منسوب *harf mansoub.*

FATIGUE, اتعب *taab, اتعاب*
îta'âb, شقا chaqâ.

FATIGUÉ, عيان *taabân, اعيان*
a'yân, متعب mat'oub.

Il a FATIGUÉ (v. a.), تععب *ta'ab,*
اشقى échqey.

— Il s'est Fatigué, انتعب *ên-*
taab, تعب taab, teeb.

— C'est assez te Fatiguer, حاجه
hâdjéh tetaab, برکه تتعب
berekéh tetaab.

FAUBOURG, حصن *housn.*

Il a FAUCHÉ, نجل *nadjal.*

FAUCILLE, محشاه *mouhachah,*
حديده hady dah, زبارة zebbârah,
موزبرة mouzberah, منجیل mondjyl,
mongueyl (en berb., امكين êmquyn).

FAUCON, باز *bâz, طير الحتر tayr*
él-hourr; صقر saqr, pl. صقور so-
qour, صقورة seqourah.

FAUSSAIRE, صاحب مزور *sâ-*
heb mozaouer, زوار zaouâr.

FAUSSEMENT, زوراً *zaourân,*
بالكذب bi-'l-kedb.

FAUSSETÉ, كذب *kedb, زور zour.*

Il FAUT, لابد *lâbed, lâbod, يلزم*
ylzem, لازم lâzoum, لازم lâzem,
وأجب ouâdjeb, بدّ bedd. (Voy. Il
a FALLU.)

— Il Faut que moi, بدّي *bedd-y,*
لابد لي lâbod l-y.

— que toi, بدّك *bedd-ak, bedd-*
ek, الزمك êlzem-ak.

— que lui, بدّه *bedd-ho.*

— qu'elle, بدّها *bedd-hâ.*

— Il Faut que je m'en aille,
بدّي روح bedd-y ârouh, بدّي
bedd-y rouh.

— Il Faut qu'il écrive, بدّه
bedd-ho yekiteb.

— Il Faut que nous lui disions,
يحتاج ان نقول له yhtâdj ên ne-
qoul le-ho.

— Il ne Faut pas que tu parles
ainsi, هذا كلام ما يلزمك *hadâ ke-*
lâm mâ ylzem-ak, ما صحاش ان
ما صحاش ان mâ sahâ-ch ên teqoul ke-
déh.

FAUTE, ذنوب *denb, pl. ذنوب*
denoub; خطأ khattâ, زله zelléh.

— Il a commis une Faute, اذنب
édneb, اخطى êkhtâ.

FAUX (adj.), كاذب *kâdeb,*
كذاب kaddâb.

FAUX (s. m.). (V. FALSIFICATION.)

— (s. f.), منجل mendjel, pluriel مناجل menádjel. (V. FAUCILLE.)

FAVEUR (grâce), نعمه ni'mah, ni'méh, نعم ni'm, عجب adjeb.

FAVORABLE, ناعم ná'im.

— Il a été Favorable, نعم naam, فضل faddal, تفضل tefaddal.

— Que Dieu te soit Favorable! نعم الله بك na'am Allah b-ak!

FAVORI, مفضل mofaddel.

Il a FAVORISÉ. (Voy. Il a été Favorable.)

FAYOUM (pr. d'Ég.), الفيوم él-Fayoum.

— Lac du Fayoum, بحيرة الفيوم bahyret él-Fayoum, بركة قارون birket Qároun.

FÉ, ف, lettre de l'alphabet arabe. (Voy. F.)

FÉCOND, ناتيقي náteq.

FÉCONDITÉ, نتقي netq.

FEDALA (v. d'Afr.), فضاله Fed-dálah.

FÉLICITATION, تهنيه henyéh, تهنيه tehnyah.

FÉLICITÉ (s. f.), نصيب nessyb, سعادة saádah, طوبا toubá.

Il a FÉLICITÉ, هنيه hennä, henney, تهنيه tehenney, دعى da'ä.

FÉLOUQUE, فلوكة feloukah. (V. BARQUE, BATEAU, CHALOUPE.)

FEMELLE, FÉMININ, أنثى ánthy, pl. أنثيات ánthyât.

FEMME, مرأه maráh, لاله léllah, امرأة im-ráh; pl. نساء nissouán, نساً nessá (en berb., تطورت themmettout, pl. ثولاون thouláouenn, thouláouinn).

— Femme (épouse), حرمه horméh. (Voy. ÉPOUSE.)

— Ma Femme, زوجتي zoudjet-y, حرمتي hormet-y, مراتي marát-y.

— Sage-Femme. (Voy. ACCOUCHEUSE.)

— Femme grosse. (V. ENCEINTE.)

— La ruse des Femmes l'emporte sur celle des hommes, كيد النساء يغالب كيد الرجال kyd énnessá yeghleb kyd ér-redjál.

— Femme publique, شرموط charmoutt, شرموطه charmouttah, pl. شراميط cháramytt; قهابه qahabah.

FÉMUR, عظم الفخذ a'dm él-fakhd.

FENDEUR de bois, حطاب hat-táb.

FENDU, مشقوق *mechqouq*.

Il a FENDU, شق *chaqq*, *cheqq*,
فاسق *qattaa*, شقق *chaqqaq*, قطع
fellaq.

— Il Fendra, يفلق *yfelloq*.

FENÊTRE, شوبك *chaubak*, *chou-
bak*, شبك *choubâki*, شبك *cheb-
bâki*, pl. شباببيك *chabâbyki*; كوة
kouéh (en berb., تكوة *takouah*, pl.
تكواتين *tikouâtyin*). (V. CROISÉE.)

FENOÛIL, بشنيخ *bechnykh* (en
esp., *biznága*), نافع *nâfa'*, *nêfa'*,
برغول *bourghal*, برغول *bourghoul*,
شمر *chamrah*, شمر *chamr*.

FENTE, شق *cheqq*, *choqq*, plur.
شقوق *chouqouq*; شرم *cherm*.

FENUGREC, حلبه *helbéh*, *holbéh*.

FER, حديد *hadyd*, pl. حديد
hedâyd (en berbère, وزال *ouezzâl*,
اوزال *ôouzzâl*).

— Fil de Fer. (Voyez FIL.)

— Ouvrier en Fer. (Voy. FOR-
GERON.)

— Fer à repasser, مكوا *makouâ*,
مكوايد *mokouâyéh*.

— Fer de cheval, نعل *naal*, pl.
انعال *ên'âl*; صفيحه *safyhah*, *sfyhah*.

— Fers (chaînes), خاسل *klail-
khal*, سلاسل *selâssel*.

FERBLANC, صفيح *safyh*.

FERBLANTIER, قزادري *gazâdery*,
قشادري *qassâderdjy*, قشادري
qachâdery.

FERME (s. f.), ماجار *mâdjâr*,
ماجار *mâgâr*, التيزام *iltizâm*; حوش
haouch, pl. حواش *haouâch*.

— (adj.), مقمر *tsâbett*, مقمر
moqerrer, محكم *moqerr*, محكم
mohkem.

— Il a été Ferme, ثبت *thabatt*,
استقر *êstaqarr*, قام *qâm*.

FERMÉ, مغلوق *maghlouq*. (Voy.
CLOS.)

— à clef, مقفول *maqfoul*.

— La porte est Fermée, باب
مقفول *bâb maqfoul* (en berbère,
تابورت تصلح *tâbourt teslah*).

Il a FERMÉ, غلق *ghalâq*, *ghalq*,
أغلق *êghlaq*, قفل *qaffal*, صر *sarr*,
طوى *taouâ*. (Voyez Il a CLOS.)

— Il Fermera, يغلق *yoghloq*.

— Ferme! أقفل *ôqfoul!* أصر *êsr*
(en berb., أفر *êfr!* أفر *êrr!*)

— Ferme la porte! أقفل الباب
ôqfoul êl-bâb!

FERMENTATION vineuse, خمارة
khomarâh, خمارة *khommârâh*.

Il a FERMENTÉ, خمير *khamer*,
أختمر *êkhtemer*.

FERMETURE, شد *chedd*, شد
sedd. (Voyez CLÔTURE.)

FERMIER, متلّازم *motelazzem*.

FERNAMBOUC (Bois de). (V. BOIS de Brésil.)

Il a FERRÉ un cheval, نعل *naal*, صفح *safah*.

FERTILE, موجد *khassyb*, موجد *moudjed*, محصول *mahsoul*, مرخي *markhy*, مثمر *mothammer*. (V. FÉCOND, ABONDANT.)

— Il a été Fertile, خصب *khassab*, غلّ *ghall*.

Il a FERTILISÉ, خصّب *khassab*, اخصب *ékhsab*.

FERTILITÉ, خصبه *khesbéh*, *khesbah*, غلّه *ghellah*, بركة *berekéh*. (V. FÉCONDITÉ, ABONDANCE.)

FÉRULE (plante), كلخ *kelakh*.

FERVENT, حارّان *djâhed*, حارّان *harrân*, شديد *chedyd*.

FERVEUR, شدّة *djehd*, شدّة *chiddéh*, *cheddéh*, حرارة *harârah*.

FESSE, تيز *tyz*; ترم *term*, plur. اترام *âtrâm*, فاس *fels*, طرمس *termess*; ورك *ourk*, pl. وروك *ourouk*; طرمه *torméh*; صرمه *sorméh*, pl. صرم *sorem*, *serem* (en berb., أنثدون *énthadouna*). (Voy. CUL, DERRIÈRE.)

FESTIN, ولايم *oulyméh*, pl. ولايم *ouláym*. (Voyez REPAS.)

FÊTE, عيد *a'yd*, *e'yd*, *i'yd*, pl. عياد *e'yâd*, اعياد *a'yâd*. (V. JOUR.)

— Que cette Fête soit heureuse pour toi! عيد مبارك عليك *i'yd mobârek a'ley-k!*

— La plus heureuse des Fêtes, ابرك الاعياد *âbrak él-â'yâd*.

FÊTÉ, معيّد *mo'yyed*.

Il a FÊTÉ, عيّد *a'yvad*, *a'yved*.

— Il Fêtera, يعيّد *ya'yved*.

FÊTU, قش *qesch*, قشّه *qeschéh*, *qeschah*.

FEU, نار *nâr*, pl. نوار *naouâr*, *niouâr*, أنوار *ânouâr*, نيران *nyrân*; عافيه *a'âfyah* (en berbère, عوفا *ou'fâ*, تيميس *tsymess*, تيميس *timyss*, ايكه *îykah*). (Voyez FLAMME.)

— (défunt). (Voyez ce mot.)

FEUILLAGE. (Voy. FEUILLE.)

FEUILLE, ورقه *ouereq*, ورق *ouerah*, *ouraah*, pl. اوراق *âourâq* (en berbère, أيفريون *îyfer*, pl. أيفريون *îyfyrouenn*).

— de papier, ورقه ذا الكاغيت *ouerqah dê-l-kâghytt*, فروغ *forough*, ورقه *ouerqah*, *ourqah*.

— d'un livre, Feuillet, قايمه *qâyméh*, plur. قوايم *qouâym*.

FÊVE, فوله *foulah*, pl. فول *foul*

(en berbère, بـيـبـاـوان bybáouán,
ايباوان *îybáouenn*).

— Féves bouillies, مـدـمـس *moudammess*.

FÉVRIER, شـبـاط *chabátt*, *chou-*
bátt, فـبـرـوآرـيـوس *écbátt*,
febrouâryouss, فـلـوآرـيس *felouâriiss*,
أـمـشـيـر *ámchyr*, *émchyr*.

— Le mois de Février a, cette
année, vingt-neuf jours, شـبـاط
في هـكـ السنه له تسع وعشرين يوماً
Chebátt fy hadéh ês-senéh le-ho tessa'
ou a'chryn youmán.

FEZ (roy. d'Afr.), فـاس *Fáss*,
Féss, فـس *Fcss*.

— (ville), مـدـيـنة البـيـضا *Medynet*
él-Bayddá (m. à m. la ville blanche).

— La rivière de Fez, واد فـاس
Ouád Fáss, واد الجـوآهر *Ouád él-*
Djeouâhîr (rivière des pierreries).

— Natif de Fez, فـاسـي *Fássy*, pl.
Fássyyn.

FEZZAN (pays d'Afr.), فـزـان
Fezán, *Fazán*, أفـزـان *Afzán*.

FI! اأف *áf*, أفأ *áfá*, يستغفر الله
ystaghfour Allah! اخزيت *ákhzyt!*

حاش *hách*, أف *óf*, حشا *hachá!*

— Fi de toi! حشاك *hachá-k!*

— Fi de lui! أفأ له *áfá le-ho!*

FIANÇAILES, مـلـاك *melák*, خطبـه
khotbéh, خطبـيه *khotbyah*, *khotbyéh*,
تـمـلـيـك *temlyk*.

FIANCÉ, عـرـوس *a'ryss*, عروس
a'rouss, pl. عـرـوس *ou'rouss*; مـمـلـك
memlek, خـاطـب *khátteb*.

Il a FIANCÉ, اـمـلـك *ámlak*,
خـطـب *khetteb*, *khettab*.

— Il Fiancera, يـخـطـب *yekhtab*.

FIANCÉE, عـرـوسه *a'roussah*, عروس
a'rouss, pl. عـرـايس *a'râyss*; مـمـلـكـه
mcmlekéh, مـخـطـوبـه *makh'toubéh*.

FICELLE, دـبـره *doubarah*.

— grosse, سـبـاـلـو *spáoulou*.

— mince, خـيـط *kheytt*.

FIDÈLE, مـومـن *âmyñ*, مومنين *mou-*
menn, pl. مومنين *moumenyñ*; نـصـيـح
nessyñh, اصـيـل *ássyl*.

FIDÈLEMENT, بـالـاـمـانـه *be-'l-*
îmánéh, بـالـاـمـان *be-'l-îmán*.

FIDÉLITÉ, اـمـانـه *îmánéh*.

Il s'est FIÉ, واثق *ouathaq*, اـمـان
âmán. (*Voy. Il s'est Confié.*)

FIEF, مـلـك *moulk*, تـيـمـار *tymár*.

FIEL, مـرآره *meráréh*, *morárah* (en
berbère, اـيـزى *îyzy*).

FIENTE. (*Voyez EXCRÉMENT.*)

— de cheval, زـبـل *zabl*. (*Voyez*

FUMIER.)

FIER, مستكبر *mostakber*, طاغى *tághy*. (Voy. ARROGANT, ORGUEIL-LEUX.)

— C'est un homme si Fier, que je n'ose lui parler, هو رجل مستكبر, hou radjel motkabber hattä má neqder chy netkellem le-ho.

FIERTÉ, كبريا *kobryá, kibryá*. (Voyez ORGUEIL, ARROGANCE.)

— La Fierté ne convient pas aux grands, لاكبار ما صح شى الكبريا *lä-'l-koubár má sahhá chy-'l-kibryá*.

FIÈVRE, حمى *hoummá, hammy*, سخنة *soukhnéh*; حمى *hammyéh, houmyah*, plur. حميات *houmyát* (en berb., ثعلا *theu'lá, thoule tsoulah*).

— Accès de Fièvre, وقت الابتدا *ouaqt él-ibtidá*. (Voyez ACCÈS.)

— Fièvre chaude, الحمى السخونة *él-hoummá-'s-sakhounah*.

— Fièvre froide, الحمى الباردة *él-hoummá-'l-báridah*, بـرودة *berroudah*.

— Fièvre tierce, الحمى الثلثية *él-hoummá-'t-tsoulsyah*.

— Fièvre maligne, مكلفه *moukelfah*, بو نقطه *bou noqtah*.

— Il a une forte Fièvre, توجعه *toujעה*

الحمى قوى *toudja'-hou él-hoummá qaouy*.

— Il a la Fièvre aujourd'hui, زارته اليوم الحميه *záret-ho él-youm él-hammyéh* (en berb., اسأ ثوكه ثوله *ássá tsouyah tsoulah*).

Il a FIGÉ, جمد *djemed, guemed*.

— Il Figera, يجمد *ydjmed, ygmed*.

FIGUE, تين *tyn*, كرموس *ker-mouss* (en berbère, اكرموس *áker-mouss*, ماثان *máthán*).

— Figue hâtive, باكور *bákour* (en esp. *albacora*).

— Figue fraîche, تين طارى *tyn táry* (en berbère, تازرت *tázert*, تازرت *tazart, tázett*).

— Figue sèche, تين مرتسى *tyn morabby* (en berb., تباخششيشين *tibákhchichyn*).

FIGUIER, شجرة التين *chadjrah ét-tyn*, كرمه *kermah* (en berbère, تازرت تينوكلين *tinouklyn tázert*; تينغرسست *taghrest*, pl. تينغرسست *tyghrast*).

— Figuier d'Inde. (V. NOPAL.)

FIGURE (visage). (Voy. FACE.)

— Figure laide, كهاره *kemmárah*, خنشوش *khanchouch*.

— Figure (forme), صورة *sourah*;

شكول *chikl*, pl. اشكال *échkâl*, شكول *choukoul*; تصوير *tessouyr*.

FIL, خيط *khaytt*, *kheytt*, pl. الخيوط *khyoutt* (en berbère, الخيوط *êl-khayoudd*).

— de laiton, سلك نحاس *selk nahâss*.

— de fer, سلك حديد *selk hadyd*, ثال *tessâl*, ثال *tsâl*.

— (tranchant). (Voy. ce mot.)

— Il a donné le Fil à une épée, مدد سيف *moddâ seyf*.

FILASSE, كددا *kittân*, كددا *kedâd*. (Voy. ÉTOUPE.)

FILE (rang), صف *saff*, pluriel صفوف *soufouf*.

Il a FILÉ, غزل *ghazel*, *ghzel*, فتل *fetel*.

— File! اغزلى *ôghzouly* (en berbère, ايلم *éllym*)!

Il Filera, يغزل *yoghzel*.

FILET de pêcheur, شبك *chebkah*, *chabakah*, pl. شباك *chebâk*; مصيدة *messydeh*, pl. مصيدات *messydat* (en berbère, تمغزلت *timaghzelt*; تجماع *tadjemmâ'*, pl. تجماعين *tadjemmâ'yn*).

— Filet de viande, هبرة ذا اللحم *habrah dê-'l-laham*.

FILLE, بنت *bent*, *bint*, pl. بنات

benâtt, *benêtt* (en berbère, ايليس *âylyss*, توججت *taqchicht*; توججت *taouadjaz*, pl. تيجزايين *tydjazâyn*).

— Petite Fille (en bas âge), صببية *sabyêh*, pl. صبايا *sabâiyâ* (en berb., تاقشيشت تمزيانت *taqchycht tamzyânt*).

— Jeune Fille, يشيرة *yechyrah*, اءيله *a'âylah*; جاريد *djâryah*, *gâryêh*, pl. جوار *djouâr*, *gouâr*; لاله *lêllah*, لالى *lêllâ* (en berbère, تمزىل *tamzyt*).

— Fille (non mariée). (Voy. CÉLIBATAIRE, VIERGE.)

— de joie. (V. Femme publique.)

— Sa Fille (à lui), بنته *bent-ho*.

— (à elle), بنتها *bent-hâ*.

FILOU, حرامى *saryq*, سارق *harâmy*, سارب *sâreq*, سالب *nâheb*, سالب *sâleb*.

FILS, ولد *oueled*, *ouled*, *oulid*, ابن *ould*, وليد *oulyd*, pl. اولاد *oulâd*; ابن *êbn*, *îbn*, بن *ben*, pl. بنين *benyn*, بنى *beny*, ابنا *êbnâ*; يشير *yechyr*, اءيل *a'âyl* (en berb., ميس *myss*).

— légitime, حلالى *halâlly*.

— illégitime. (Voy. BÂTARD.)

— adoptif. (Voy. ce mot.)

— Beau-Fils. (Voy. ce mot.)

— Petit-Fils, حافد *hâfed*, *hâfid*,
حفيد *hafyd*, وليد *oulyd*.

— Mon Fils, ولدى *êbn-y*,
oueled-y.

— Son Fils (à lui), ابنه *êbn-ho*,
ولده *oulid-ho*, *ouled-hou*.

— (à elle), ولدها *êbn-hâ*,
oulid-hâ (en berb., ميسس *myssass*).

FIN (subst.), عاقبه *âkhirêh*,
اخره *a'âqibêh*, تمة *tammah*,
أيضا *ÿyfâ*, ختام *khetâm*
(en berb., انكار *âneg-gâr*).
(Voy. ACHÈVEMENT.)

— (adj.), (menu, mince), رفيع
refy', *refya'*, *refaya'*, رقيق *reqyq*.

— (rusé), أحيل *âhyl*. (V. RUSÉ.)

FINALEMENT, غايته *ghâyet-ho*.

FINESSE (ruse), حيلة *heylêh*,
haylah, كيد *kyl*, كيز *kysz*,
كيس *kys*, *kyes*. (Voy. ADRESSE.)

FINI, تام *tâmm*. (V. ACHEVÉ.)

Il a FINI, فرغ *farregh*, تم
tamm, خاص *khalass*, *khllass*. (Voy.
Il a ACHÉVÉ.)

— Finis! كمل *kammel* (en ber-
bère, فوك *fouk*, اكملان *êkmelân*)!

— Il a été Fini, أنتهي *êntehey*.

— Il Finira, يخلص *ykhlass*.

FIOLE, كوز *kouz*, pluriel
êkouâz. (Voy. BOUTEILLE.)

FIRMAN, فرمان *fermân*, pluriel
فرامانات *ferâmanât*, فرامان *ferâ-
mân*.

FISC, بيت المال *beyt êl-mâl*.

Il a FIXÉ, ثبت *thebett*, *tsebett*.

— une époque, أرخ *ârakh*.

— les yeux, أحدق *âhdaq*.

— Les gens avaient les yeux
fixés sur nous, احدقوا الناس بنا
âhdaqou ên-nâs be-nâ.

— Il s'est Fixé (arrêté). أقام
âqâm, *êqâm*.

FLAGON. (V. FIOLE, BOUTEILLE.)

FLAGELLATION, سوط *saoutt*,
تجليد *tedjlyd*, شلاق *chelaq*.

FLAGELLÉ, مجلود *medjloud*.

Il a FLAGELLÉ, سوط *saouett*,
جلد *djellad*, شق *chellaq*.

Il a FLAÏRÉ, شم *chemm*.

Il a FLAMBÉ, تلهب *telahhab*.

FLAMBEAU, مصباح *mosbâh*, pl.
فانوس *fânous*, مصابيح *messâbih*;
فانوس *fânous*, فنير *fener*. (Voyez CHANDELIER.)

FLAMMANT (oiseau), نحاتف
nihâf.

FLAMNE, لهيب *leheb*, لهيب
lehyb, تلهيب *telhyb*, لهبه *lahbah*
(en berbère, اجييج *âdjyjdj*
tsymess, m. à m. fleur du feu).

FLASQUE, رطيب *retlyb*.

Il a FLATTÉ, تَمَاقِ لَطْفِ *lattaf*, تَمَاقِ
temelleq, فَخْرِ *fekher*. (Voy. Il a CA-
RESSÉ.)

— Il Flattera, يَفْخِرُ *yfkher*.

FLATTERIE, تَمَلِيقِ *temlyq*,
مَدَاهِنَه *modáheneh*. (V. CARESSE.)

FLATTEUR, مَلِاقِ *mellâq*.

FLÉAU (calamité), دَارْبَه *darbêh*,
مِحْنَه *mihinêh*. (Voyez ADVERSITÉ,
CALAMITÉ.)

— d'une balance, ذِرَاعِ السَّنْجِيَه *derâa'-'s-sandjêh*.

FLÈCHE, نَشَابِ *nichâbêh*, نَشَابِ
nichâb, نَوْحَابِ *nouhâb*; سَهْمِ *shem*, plur.
سَهَامِ *schâm*. (Voyez DARD.)

FLEGMATIQUE, بَلْغَمِي *belghemy*,
bolghomy.

FLEUME, بَلْغَمِ *belghem*, *bolghom*,
بَلْغَمِ *beledjm*, *belegm*.

FLEUR, نَوْرِ *neouer*, نَوْرَه *nouarah*,
pl. نَوَارِ *nouâr*, نَوَارَه *nouârah*; زَهْرِ *zahr*,
zaher, *zahr*, pl. زَهْوَرِ *zouhour*; زَهْرَه
zaharah; pl. أَزْهَارِ *âzhâr* (en berb.,
أَدْجِي *âdjy*; أَجْجِيكِ *âdjidyg*, pl.
أَسْجِيكِ *âsjidyguen*; أَجْجِيكِنِ
âsdjyg, pl. أَسْجِيكِنِ *âsdjyguen*).

— Fleur de la passion. (Voyez
GRENADILLE.)

— Pot à Fleurs, مَاجُورِ *mâdjour*,

mâgour, pl. مَوَاجِيْرِ *mouâdjyr*,
mouâgyyr.

— Fleur de farine. (V. FARINE.)

FLEURI, مَنُورِ *monaouer*.

Il a FLEURI, زَهْرَ *zahar*, نَوْرَ
naouar, *nouer*.

— Il Fleurira, يَنْوُرِ *ynouer*.

FLEURISTE (march. de fleurs),
نَوَاوِرِي *nouâouery*.

FLEUVE, وَادِ *ouâd*, وَادِي *ouâdy*;
نَهْرِ *nahar*, *nahr*, *nehr*, *neher*, pl.
أَنْهَارِ *ânhar*; بَحْرِ *bahar* (en berb.,
أَسْيفِ *âssyf*, pl. إِسْأَفِيْنِ *îssâfyin*).

FLEXIBLE, عَطِيْفِ *a'ttyf*.

FLORÉAL, فُلُورِيَالِ *flouryâl*.

FLORISSANT, مَشْهُورِ *meechhour*.

— Il a été Florissant, أَشْهَرِ
êchhar.

— Dès l'origine des temps, les
sciences ont été Florissantes en
Orient, مِنْ أَسْلِ الزَّمَانِ الْعِلْمِ
مِنْ كَانِ مَشْهُورِ فِي بِلَادِ الشَّرْقِ
*min âsl êz-zemân êl-elm kân mechhour
fy belâd êch-Cherq*.

FLOT de l'eau, فَرْخِ ذَا الْمَاءِ *ferkh
dê-'l-mâ*; مَوْجِه *moudjêh*, *moudjah*,
mougah, *mouguêh*, pl. أَمْوَاجِ *âmouâdj*,
أَمْوَاغِ *âmouâg*, مَوْجَاتِ *moudjât* (en berb.,
أَلْمَوْجِ *êlmoudjah*, مَوْجِ *moudj*).

FLOTTE, عمارة مراكب *i'mâret merâkeb*.

Il a FLOTTÉ, عام *a'âm*.

FLUIDE (adj.), لين *djâry*, ليين *leynn*.

FLÛTE, شبابه *bouq*, شبابه *che-bâbêh*, زووك *zououak*.

— Joueur de Flûte, غيـطـاط *ghayyâtt*.

FLUVIATILE, نهـري *nehery*, بحري *bahary*.

FLUX de la mer, البحر مالى *el-bahar mâly*, فرخ ذا الهاء *ferkh dê-'l-mâ*, مد *medd*.

FLUX de sang, تسهـيـل الدم *teshyl êd-demm*.

FLUXION, نزال *hamlah*, نزال *nizâl*, نازل *nâzilêh*.

FOC (voile), — grand Foc, فلوك *felouk*.

— Clin-Foc, كـنـتـرا فلوك *koun-trâ felouk*.

FOI, امانه *îmânah*, امانه *îmânêh*, ايمان *âyman*, ايمان *êymân*, دين *dyn* (en berbère, ادين *îdyn*).

— Bonne Foi, صدق *sadq*.

FOIE, كبد *kebed*, كبد *kibdah*, كبد *kebdêh* (en berbère, تـسـهـه *tassah*).

FOIN, دريس *derys*, عشب *eu'ch-bah*, عشب *e'chb*, ورت *gourt*

(en berbère, اساغور *ássâghour*, ثوكه *tsoukah*).

FOIRE, موسم *moussom*, pl. مواسم *mouâsseem*; سوق *souq*, pl. اسواق *âssouâq*; خان *khân*.

FOIS, مرة *marrah*, نوبه *noubah* (en berbère, ثيكلت *thykilt*).

— Deux Foies, مرتين *marrateyn* (en berbère, مرتين *martyn*).

— Quelquefois, بعض المرات *baad êl-marrât*.

— Une Fois et demie autant, قدر اول مرة ونصف *qadr âouel marrah ou nousf*.

— Parfois, بالنوبه *be-'n-noubah*.

— Il y eut une Fois un roi, ملك مرة *melik kân marratann*.

— Toutes les Foies que tu feras cela, كل مرة تعمل ذه *koll marrah ta'mel dêh*, كل ما تعمل كذه *koll mâ ta'mel ke-dêh*.

FOL. (Voyez FOU.)

FOLIE, جنون *djenoun*. (Voyez DÉMENCE.)

FOND, قعر *qaar*.

— Double Fond, قعر آخر *qaar âkher*.

— Le vaisseau a touché le Fond, حـرـث الـهـرـكـب *harath êl-merkeb*.

FONDATION, تأسيس *téssys*. (V. ÉTABLISSEMENT.)

FONDÉ, سنيد *senyd*.

— de pouvoirs, وكيل *oukyl*, pl. وكلا *oukelá*.

Il a FONDÉ, تأسس *teéssess*. (V.

Il a ÉTABLI, Il a BASÉ.)

— Il a été Fondé, سند *sened*.

— Ce que jo dis est Fondé sur les vrais principes, قولى تاسند على قواعد صحاح *qoul-y tesned a'lä gouá'id sahâh*.

FONDEMENT, اساس *áss*, pl. اساس *ássáss*; قاعد *qá'idéh*, *qá'idah*, pl. قواعد *qouá'id*. (Voyez BASE.)

— (anus), صرمه *sarmah*, *sarméh*. (Voy. ANUS, CUL, DERRIÈRE.)

FONDU, مذوب *modaoueb*.

Il a FONDU, سالى *selley*, داب *dáb*, داوب *daouab*, *doueb*.

— Il Fondra, يدوب *ydoueb*.

— Beurre Fondu, مسالى *semen mosly*. (Voy. BEURRE.)

— Il a Fondu sur Eux, صادم عليهم *sadam a'lay-houm*.

FONTAINE, عين *aayn*, *a'yn*, pl. عين *ou'youn*; عين الماء *a'yn él-má*, رأس الماء *aayn dé'l-má*, رأس الماء *râss dé'l-má* (en berbère,

عوضه *a'nserah*, pl. عوضه *a'ouanser*). (Voy. SOURCE.)

— Fontaine de terre ou de grès. (Voy. JARRE.)

— Fontaine publique, سقايه *si-qáyah*; سبيل الله *sebyllah*, pl. سبائل *sebáyl*; ساقية *sáqyéh*, pl. سواقي *seouáqy*; سبالة *sebbáléh*, *sebbálah*, pl. سبائل *sebábel*.

FONTE d'arçon, كبوره *kebourah*, pl. كبورات *kebourát*.

FORBAN. (Voyez BRIGAND, PIRATE, CORSAIRE.)

FORCE, قووه *qaouah*, *qououah*, *qouah*, *qouéh*, pl. قوات *qaouât*; قوته *qouyyéh*; شدته *cheddéh*, pl. أشد *échedd*; قدرة *qodrah*.

— De Force, بالاجبار *be-l-ídjbar*, بالغصب *bi-l-ghasb*, بالذراع *bi-'z-zéz*, *bé-'z-ziz*, اجباراً *bi-'d-deraâ'*, قهراً *qahiránn*, اجباراً *édjbáránn*, *égbáránn*, قسراً *qesránn*. (Voyez PAR CONTRAINTE.)

— Il a pris de Force, اخذ قسراً *ákhad qesránn*.

Il a FORCÉ, جبر *djebbar*, *djabar*, اجبر *édjbar*, *égbar*, لزم *lazzam*, *lez-zem*, *lezzim*. (V. Il a CONTRAINT.)

— Il Forcera, يلزم *ylezzim*.

FORCÉMENT. (Voyez Par Con-
trainte, De Force.)

FORÊT, غَابَه *ghábéh, ghábah*, pl.
تَغْبَات *ghábát* (en berbère, تَغْبِت
teghabt, اَمَادَغ *ámádagh*, اَمَادَغ
ámadagh, pl. اَمَادَغ *ámoudagh*,
اَيْمُودَاغ *ýmoudágh*. (Voy. BOIS.)

— Dans cette route y a-t-il des
Forêts? ذَا الطَّرِيقِ فِيهِ شَيْ غَابَه
dá ét-taryq fy-hi chy ghábah?

FORGE, كُورَة *kourah*, كُور *kour*,
كَيْر *kyr*, pl. أَكُور *ákour*, أَكَيْر *ákyr*.

FORGERON, حَدَّاد *haddád*, plur.
حَدَّادِين *haddádyn*.

FORMATION, تَصْوِير *tessouyr*.

FORME, صُورَة *sourah, souréh*,
خَلْقَة *khilqah*. (Voyez FIGURE.)

— (moule), قَالِب *qáleb, qálib*
(d'où vient le mot français calibre).

Il a FORMÉ, صَوَّر *saouar*, تَصَوَّر
tessouer, جَعَلَ *dja'al*.

— La navigation Forme les ma-
telots, تَرْكِيْبُ الْبَحْرِ تَجْعَلُ الْبَحْرِيَّةَ
terkyb él-bahar tedja'l él-baharyéh.

FORMIDABLE, مَخَوْف *mekhaouf*,
مَخْيف *mokhayf*.

FORT (adj.), قَوِي *qaouy, qoouy*,
قَاوِي *qáouy*, قَوِيَّ *qaouyy*, f. قَوِيَّة
qoouyyah, qouyyah; شَدِيد *chedyd*,
شَدَّ *chedd*, جَدَّ *djeda'*, *guedaa*,

يَقْوَا *modjehed* (en berbère, يَقْوَا
yaqouá).

— Plus Fort, أَشَدَّ *áchedd*, قَوِي
qoouy a'lá.

— Le lion est plus Fort que le
tigre, السَّبْعُ قَوِي عَلَى النِّهْرِ *ésseba'*
qoouy a'lá én-nemr.

— Fort (adv.), كَثِير *kethyr*,
هَيَسْر *hetsy*, جَدَّ *djeddán*, قَوِي *qaouy*.

— Le chemin est Fort beau,
الطَّرِيقُ طَيِّبٌ كَثِير *ét-taryq tayeb*
kethyr.

— Le chemin est Fort difficile,
الدَّرْبُ صَعْبٌ قَوِي *éd-derb sa'ab*
qaouy.

FORT, FORTERESSE, قَلْع *qala'*;
بُرْج *bourdj*, pl. بُرُوج *bouroudj*,
بَرَاة *borádj*. (Voyez CHÂTEAU.)

FORTIFICATION, تَحْصِين *tahs-*
syn, اسْتِحْكَام *ístihkám*.

FORTIFIÉ, مَحْصُون *mahassoun*,
حَصِين *hossey*. (Voy. AFFERMI.)

Il a FORTIFIÉ, تَشَدَّد *techedded*,
حَصَّن *hassann*.

— (encouragé). (Voy. ce mot.)

— Il s'est Fortifié, تَحْصَّن *ta-*
hassen.

— Il a été Fortifié, حَصَّن *has-*
senn, hossenn.

FORTIN, قَصِيْر *qosseyr*, بَرِيْج
brydj, قَلْبَعَة *qoleya'ah*. (V. FORT.)

FORTUNE (destin). (V. ce mot.)

— Bonne Fortune, بخت طيب *bakht tayeb*. (Voyez BONHEUR.)

— Mauvaise Fortune. (Voy. ADVERSITÉ.)

— (richesses), مال *mál*, pl. أموال *ámouál*; رزق *rezq*, pl. رزاق *rizáq*, أرزق *érzaq*.

FORTUNÉ, مسعود *mess'oud*. (Voy. HEUREUX.)

FOSSE, FOSSÉ, حفرة *houfrah*, *hafrah*; خندق *khandaq*, pluriel خنادق *khenádyq*; جورة *djourrah*, *gourrah*; جـرأف *djourráf*, *gourráf*, pl. أجـرأف *ádjráf*, *ágráf*; فحات *fahát* (en berbère, تشرفه *tacherfah*, pl. تشرفتين *tacherfyyn*).

— profonde, بهموت *behemout*.

— pleine d'eau, كلتة *keltah*, گلتة *guiltah*.

FOSSOYEUR, صحافي *saháf*.

FOSTAT (ville anc. d'Égypte), فسطاط *Fostátt*; c'est maintenant le Vieux Kaire. (Voy. ce mot.)

FOU, مجنون *medjnoun*, *megnoun*, pluriel مجانين *medjányn*; مجبول *mahboul*, جاهل *djáhel* (en berbère, يونشف *youchef*; أمجنون *ámedj-noun*, pl. أمجنونين *ámedjnounyn*; امسلوب *ámesloub*, plur. امسلاب *ámesláb*). (Voy. INSENSÉ.)

— Le Fou se moque du sage, المحبول يسخر على العاقل *él-mah-boul yeskher a'lá él-a'áqil*.

— Hôpital des Fous. (Voy. HÔPITAL.)

FOUAH (v. d'Égypte, l'ancienne Metelis), فوة *Faouéh*, *Faouah*.

FOUAH (Alisary), فوة *Fouah*.

FOUDRE, رعد *ra'ad*, plur. رعود *ro'oud*; صاعقه *sa'aqah*, صاعقه *sáhqah*, برق *barq*, بارق *baraq* (en berbère, صعقه *sa'aqah*).

FOUET, كورباج *kourbadj*, *kourbag*, قر بـاج *karbádj*, كـربـاج *qourbádj*, *qarbádj*, *qrabádj* (d'où vient en fr. *cravache*), سوط *soutt*, *saoutt*.

Il a FOUETTÉ, شـحـط *chahatt*. (Voyez Il a FLAGELLÉ.)

— Il Fouettera, يشحط *yechahatt*.

Il a FOUILLÉ, نقش *naqach*, *nqech*. (Voy. Il a CREUSÉ.)

— Il Fouillera, ينقش *ynqech*.

FOULÉ, مزحوم *mazhoum*.

Il a FOULÉ, زحم *zahem*, قصر *qas-sar*.

— aux pieds, زطم *zattám*, داس *dáss*, دعس *da'ass*.

— la terre, كبس *kabass*, ربص *rabass*.

— Il a Foulé le drap, قصر *qassar*.
FOULON (insecte), بو مقصص *bou maqass*.

— (apprêteur de draps), قصر *qassâr*.

FOULQUE (oiseau aquatique), الماء *dedjâdjah dê-l-mâ*.

FOUR, فرن *fourn, forn*, pluriel *فران ferân*; كوشه *kouchah*.

— Four à chaux. (V. CHAUX.)

FOURBE, احييل *âhyl*.

FOURBERIE, حيله *haylah, heylêh*, كيد *kyd*, غبن *ghobn*.

Il a FOURBI, صقل *saqal*.

FOURCHETTE, شوك *chauk*, *chouk*; ملقط *melqatt*, ملقاط *mol-qâtt, melqâtt*, pl. ملاقط *melâqett*; مجك *medjekki*.

FOURMI, نملة *namlêh, nemlah*, نمل *naml, nemi*, pl. نمول *nemoul*, نمل *nemel* (en berbère; توطفت *taouetteft*, pl. تيوطفين *tyouettefyn*).

FOURNAISE, اتون *âtoun*, pluriel *أتونات âtounât*. (Voy. BRASIER.)

FOURNEAU, كانون *kânoun*, مجمار *moudjmar*, مجمر *moudjmer*, pl. مجامر *medjâmer*; اوجاق *ôudjâq*, pl. اوجاقات *ôudjâqât*.

Il a FOURNI, كفا *kefâ*, جعل *dja'al*, جاب *djâb, gâb*.

FOURRAGE, االف *aalf, aalaf*, علفه *aalfah*. (Voyez FOIN.)

— vert, ربيع *rebya'*, ربيع *reby'ah*, رطب *routtab, routtoub*, برسيم *barsym*. (Voy. HERBE.)

Il a FOURRAGÉ (été au fourrage), علف *aalef*.

Il a FOURRÉ, حشى *hachâ*.

— Il Fourrera, يحشى *yahchy*.

FOURREAU d'épée, غلاف *ghilâf*, pl. قراب *ghoulouf*; قراب *qorâb*. (Voy. GAÏNE, ÉTUI.)

FOURREUR, فرا *farrâ*.

FOURRURE, فروة *farouêh*, فروا *forouêh, forouâ*.

Il s'est FOURVOYÉ, اذتلف *ên-telef*. (V. Il s'est ÉGARÉ, Il a ERRÉ.)

FOYER. (Voyez FOURNEAU.)

FRACAS, شامطه *châmattah*, طليق *talîq*. (Voyez BRUIT.)

FRACASSÉ. (Voy. BRISÉ.)

Il a FRACASSÉ. (V. Il a BRISÉ.)

FRACTION. تكسير *teksyr*, plur. كسور *koussour*; تكاسر *tekâsser*.

FRACTURE. (Voy. BRISURE.)

FRAGA (v. d'Esp.), افراغه *Éfrâgha*.

FRAGILE, قابل التكسير *qâbel êt-teksyr*, فاني *fâny*.

FRAGILITÉ, خس القوة *khass êl-qouêh*, ضعف *da'f*.

FRAGMENT, قطعه *qatta'ah*, plur. قطع *qatta'*, *qitta'*; شقفة *cheqfah*, بضعة *bedda'ah*, *bidda'ah*.

FRAÎCHEUR, طراوة *tarâouéh*, برد *bard*, *berd*, برودة *bouroudah*.

FRAIS (adj.), طري *bârid*, طراوى *tary*, *tery*, *try*, طراوى *tary*, *tery*, *try*, طراوى *taryah*, *taryéh*, *teryah*, *tryah*.

— De l'eau Fraîche et pure, ماء طريه وصفيه *mâ taryah ou safyah*.

FRAIS (subst.), برد *berd*, *bard*.

— Il a pris le Frais, تبرد *tebarred*, شم الهوا *chamm él-haoué*.

FRAIS (dépense), مصروف *masrouf*, pl. مصروفين *masroufyn*, مصاريف *messâryf*; كلفه *koulféh*, نفق *nefq*, نفقه *nefqah*, خرج *khardj*.

— A mes Frais, بنفقى *be-nefq-y*.

— A leurs Frais, بنسفتقتهم *be-nefqet-houm*, بصرفهم *be-sarf-houm*.

FRANC (adj.), sincère, نصيح *nessyh*, صديق *sahyh*, صديق *sadyq*, أمين *âmyn*, دوغرى *doghry*.

— (Européen), فرنجى *friendjy*, *frandjy*, *franguy*, pl. افرنج *âfrandj*, *frandjyéh*, *franguyéh*. (Voy. EUROPÉEN.)

— Le quartier des Francs, حرة *hart él-franguy*.

— Un Franc (monnaie), فرنك *frank*.

FRANÇAIS, فرنسييس *fransyys*; فرنساويده *fransâouy*, fem. فرنساويده *fransâouyéh*, plur. فرنساويته *frânsâouyyéh*; فرانسيز *frânsyzz*.

— Comprends-tu le Français? انت ماشى تفهم الفرانسواى *ént mâchy tesfhem él-Frânsâouy?*

— Où as-tu appris le Français? فاين علمت الفرانسواى *fâyin aa'lemt él-Frânsâouy?*

— Il n'entend pas le Français, هو ما فهم شى الفرانسواى *hou mâ fehém chy él-Frânsâouy*.

— Parles-tu le Français? بتتكلم بالفرنساوى *betetkellem bi-l-Frânsâouy?*

FRANCE, فرانساه *Fransah*, فرانساه *Frânsâ*.

FRANCHEMENT, صيحا *sahyhân*.

— Pour te parler Franchement, حتى اقول لك الصحيح *hattâ âqoul l-ak és-sahyh*.

Il a FRANCHI, تعدى *ta'addâ*.

FRANCHISE (véracité), صدقه *sadqah*, كرم *kerem*, نصحه *nesshah*, سخاوة *sekhâouéh*.

— de droits, de taxes, معافيه *mo'âféh*. (Voy. EXEMPTION.)

— En Franchise, معافاً *mo'áfân*.

FRANÇOIS (nom pr.), فرنسيس *Fransyss*.

FRANCOLIN, بو زراد *bou zerrád*,
أفوف *áfouf*, دراج *derrádj*.

FRANGE, ذيل *deyl*, pl. اذيال *ádyál*;
فتول *fetoul*; طرف *terf*, pl.
اطراف *atrâf*.

FRAPPÉ, مصروب *madroub*,
مدقوق *madqouq*, مطروق *matrouq*.

Il a FRAPPÉ, خبب *khabbatt*,
ضرب *darab*, *drab*, *drob*. (Voy. Il
a BATTU, Il a BÂTONNÉ, Il a FLA-
GELLÉ.)

— Il Frappera, يضرب *ydrob*.

— Il a Frappé à la porte, دق *daqq*,
دق دق *daqdaq*, دق دق *doqdoq*.

— Il Frappera à la porte, يدق *ydqdoq*.

— Frappe à la porte! دق الباب *doq él-báb!*

— Frappe-le! اضربه *ódroub-ho!*

— Il m'a Frappé, ضربني *darab-ny*.

— Ils se sont Frappés l'un l'autre,
تضاربوا *teddâreboû*.

— Il a été Frappé, انطرق *énta-raq*,
انضرب *éndarab*.

FRAPPEMENT, تضريب *tedryb*.
(Voy. COUP.)

FRATERNEL, اخوي *ákhaouy*.

Il a FRATERNISÉ, تاخو *tákhaou*.

FRATERNITÉ, اخوة *ákhououah*,
اخوة *ákhouéh*, اخويه *ákhouyéh*.

FRATRICIDE, قاتل اخوة *qátel ákhou-ho*.

FRAUDE, سرقة *ghech*, سرقة *ser-qah*. (Voy. FOURBERIE.)

Il a FRAUDÉ, مكر *makar*, خلب *khalab*,
سارق *saraq*, خلب *khalab*.

FRAUDEUR, سارق *sáreq*, سارق *serrâq*.

FRAYEUR. (Voy. CRAINTE, EF-
FROI, ÉPOUVANTE.)

FRÉGATE, فرقاطة *fergátah*,
فراجتا *frégattá*.

FREIN, لجام *lodjám*, *logám*,
لجم *lodjoum*, *logoum* (en berb.,
الكمام *élgám*, pl. الكمامن *élgámen*).
(Voy. BRIDE.)

FRÊLE. (V. FAIBLE, FRAGILE.)

FRELON, زنبور *zenbour*.

Il a FRÉMI, ارتعب *raddj*, ارتعب *érta'ab*,
لجب *ledjeb*.

— Il Frémira, يرتعب *yrtá'ab*.

FRÉNÉSIE, جنان *djenân*. (Voy.
FOLIE, DÉMENCE, DÉLIRE.)

FRÉNÉTIQUE. (Voy. FOU.)

FRÉQUENT, كثير *kethyr*, *ketsyr*,
موجود *moudjoud*, حاضر *hádder*.

FRÉQUENTATION, خلاطه *khelát-téh*, *kheláttah*.

Il a FRÉQUENTÉ, خالط *khálatt*,
عاشر *a'ácher*, عمر *a'mmer*.

— Il Fréquentera, يعاشر *ya'a-cher*, يعمر *ya'mmer*.

FRÈRE, أخ *ákh*, أخو *ákhou*, خو *khou*, *khaou*, خای *kháy*, pl. اخوان *ókhouán*, *ékhouán*, أخوة *ókhouéh*, *ókhouet*, *ókhout*, *ékhouát*, *ékhout*, خوت *khout*, خيواه *khyouâh* (en berb., اغما *ígmá*; اثماث *íth-máth*, pl. اثماثن *éthmáthenn*; اكمس *égmess*).

— Frère aîné. (V. AÎNÉ.)

— Frère utérin, شقيق *chaqyq*.

— Frère cadet, الاخ الصغير *él-ákh és-saghyr*, *él-ákh és-sogheyr*.

— Comment se porte ton Frère ?

أخوك ايش حال *éych hál ákhou-k?*

أى شى حال خاك *éy chyhál khá-k?*

FRET, كره *keréh*, كرا *kerá*, *kirá*,
كورة الهركب *kiret él-merkeb*.

Il a FRÉTÉ un vaisseau, كرا *kerá*.

— Il Frétera une barque, يكسرى *ykrey merkeb*.

FRIAND, لذيد *lezyz*, *ledyd*.

FRIANDISE, لذة *lezzéh*, pl. لذاذ *lezáz*;
حلوات *halouéh*, plur. حلوات *halouát*;
نفائيس *nefáyss*.

FRICASSÉE, تسقييه *tesqyéh*,

ياخنى *yákhny*.

FRIPIER, دلال *dellál*, pl. دلالين *dellályn*;
چاقجى *tehhelloqdjy*, pl. چاقجيه *tehhelloqdjyah*.

FRIPON, سراق *serráq*. (Voyez
FILOU, FOURBE.)

Il a FRISÉ, جعد *dja'ad*.

FRISSON, برديه *bardyéh* (en berbère,
ايتيركيشكى *íyterguyguy*).

FRIT, مقلى *mokly*.

Il a FRIT, قلا *qalá*, *qlá*, قلى *qaley*.

— Il Frira, يقلى *yqly*.

FRIVOLE, بطال *bátte*, بطال *battál*.

FRIVOLITÉ, بطاله *battáléh*.

FROID (s.), برد *bard*, *berd*, *bered*,
بروده *beroudéh* (en berb., اسيمد *ássymmid*,
اسيميد *ássemmydd*).

— (adjectif), بارد *báred*, *bárid*,
باريد *báryd*, بردان *berdán*, *fém.*
بارده *bárdah*, بردانه *berdánéh* (en
berb., سهاظ *sammázz*, pl. سهاظين *sammázzyn*).

— Le temps est Froid, هوا بارد *haouá bárid*.

— Il a eu Froid, تبرد *teberred*.

— J'ai Froid, أنا بردان *ána berdán*.

FROIDEUR. (Voy. FROID.)

FROISSÉ, مكسس mokassar.

Il a FROISSÉ, كسس kassar.

FROMAGE, جبن djeben, djoubn, djebn, guebn, جبنة djebnéh, guebnéh (en berb., اگوكلى ágougly).

— Marchand de Fromages, جبان djoubbán, djebbán, guebbán.

FROMENT. (Voy. BLÉ.)

— Marchand de Froment. (V.

BLATIER.)

FRONDE, مقلاع maqlaa, moglau, (en berb., يلى ylly).

FRONT, جببه djebbah, djibbah, guebhéh, pl. جببهات djebbehát, جببهين djebbehyn; جببين djebbyn; سالعه sala'ah (en berb., تونزا teouenzá, تونزيون taouenzah, pl. تونزيون taouenzyouenn).

FRONTIÈRE, هدد hedd, hedd, pl. حدود hedoud.

FRONTISPICE, مقدمه miqdáméh; مناظر monzar, mondar, pl. مناظر menázzer; قدام qouddám.

FROTTÉ, محكوك mahkhouk.

Il a FROTTÉ, حاك hakk, مسس mass, mess, فرك frek.

— Il Froterra, يممس ymess, يفرك yfrek.

FROTTEMENT, حاك hakk, kekik.

FRUIT, فاكهه fákehah, fákahah, فاكيه fákyah, pl. فواكه faouákih, فواكى faouáky; ثمر thamr, themr, tsamr, plur. اثمار áthmár, átsmár, ثمار themár.

— Fruit d'automne. (Voy. AUTOMNE.)

— d'été. (Voy. ÉTÉ.)

— Fruits confits. (Voy. CONFITURE.)

— Les Fruits de la terre, غلات ghellát, ghollát.

FRUITIER (adj.), مشمر mothammer.

— Arbres Fruitiers, سجور ذا الغلة sedjour dé-l-ghollah.

— (marchand de fruits), فوكهه feoukahy.

— (marchand de légumes), بقالى baqqáby, خضار khaddár.

FRUSTRÉ, معدوم ma'doum.

Il a FRUSTRÉ, عدم a'dem.

FUGITIF. (Voy. FUYARD.)

Il a FUI, فرب ferr, هرب hareb, harab, رحل rahel, باء bá'ad. (V. Il a ÉVITÉ.)

— Fuis! روح rouh! ارحل érhel (en berb., اروحل érouhel)!

— Il a fait Fuir, هزيم *hezem*,

هراب *harrab*, طفر *teffer*.

— Il a Fui (en parlant d'un vase).

(Voyez Il a COULÉ.)

FUITE, هراب *harabéh*, هراب *horb*,
herb, فرار *firár*, فتر *ferr*, هجره *hedj-*
rah, *hedjréh*.

— Il a pris la Fuite, انهزم *ên-*
hezem, صيغ *sayy*. (Voy. Il a FUI.)

— Il a mis en Fuite, هجج *he-*
djadj. (V. Il a fait Fuir.)

FULMINANT, بارق *bâreq*, *bâriq*.

FULMINATION, تبريق *tebryq*.

Il a FUMÉ, دخن *dakhan*.

— la terre, زبل *zabal*.

— une pipe, شرب قضيب *cha-*
rab qaddyb, شرب سبسي *charab*
sebsy, دخان شرب *charab dokhân*,
شم داوية *chemm dáouâyéh* (en ber-
bère, ائوع دخان *îtSou' dokhân*).

— Il Fumera, يشرب دخان *y-*
ychrob doukhân.

— Fume! اشرب دخان *êchrab*
dokhân (en berbère, ائوع دخان *tsou'*
dokhân! tseou' dokhân! زفوف *za-*
fouf!)

— Je Fume, انا شارب دخان *êná*
châreb dokhân (en berb., ائوعك *ât-*
tsou'agh, ائوعك *âtseou'agh*).

— Terrain Fumé, زروع مزابل *zerou'*
mozabbel.

FUMÉE, دخان *dokhân*, *doukhân*,
دخان *dokkhân*, plur. دخاين *de-*
khâk'hyn; دخنه *dokhnéh*, عبي *a'by*
(en berbère, ائبو *âbbou*).

FUMERON, فحم داخن *faham*
dâkhenn.

FUMETERRE (plante), شاه تيرة *shâ-*
hâterah, *châhteréh*.

FUMEUX, مبخر *mobakkher*.

FUMIER, زبل *zebel*, زبله *zebléh*,
مزبله *mezoblah*, *mezbelah*.

FUNAMBULE, جانباز *djânbâz*.

FUNÈBRE, جنايزي *djenâzyzy*.

FUNÉRAILLES, ميتت *meyyt*.
(Voyez ENTERREMENT, ENSEVE-
LISSEMENT.)

— Il a fait les Funérailles, جنز *djen-*
z, جناح *nâh*. (V. Il a ENTERRÉ,
Il a ENSEVELI.)

FUNÉRAIRE. (Voyez FUNÈBRE.)

FUNESTE, موشوم *mechoum*,
بالويل *bé'l-oueyl*, مصيب *mossyb*.

— Au pauvre le besoin pressant,
au riche l'avidité Funeste, لافقير
العازة الشديدك المازومه وللمغنى
الطماعه المشومه *li-l-faqyr êl-*
a'ázéh êch-chedydéh êl-melzouméh,
ou *li-l-g hany êt-temâ'ah êl-mechou-*
méh.

FUREUR, غضب *ghadb*, خشم *khichm*, تهور *teheouer*.

FURIEUX, غضبي *ghaddyb*, غضوب *ghaddoub*.

FURONCLE, دماله *demmâlah*, دمال *doummâl*. (Voy. ABCÈS.)

FURTIF, خفي *khafy*.

FURTIVEMENT, خفياً *khafyân*, بالاختفاء *bi-'l-ikhtifâ*. (Voyez EN CACHETTE.)

FUSEAU, مغزل *moughzel*, *meghzel*, *maghzel* (en berbère, تمغزلت *ti-moghzelt*, *timaghzelt*).

FUSÉE, فشكه *fechkéh*, *fechekah*, فشكات *fechekât*, *fchekah*, pl. فشك *fechk*.

FUSIL, مكاله *mekahaléh*, *mokehelah*, مكاله *mokahâlah*, *mokehâlah*, pl. مكالات *mokahâl*, مكالهات *mokahelât*; بندوقيه *bendouqyah*, pl. بندوقيات *bendouqyât*; بندوقيه *bendouqyéh*, *bendouqyah*, plur. بندوقيات *bendouqyât*; تفنك *toufenk*, تفنك *toufenk* (en berbère, شمك *thimakahalah*). (Voy. CARABINE.)

— Canon de Fusil, جابه *djâbah*, *gâbéh*, pl. جابات *djâbât*.

— La batterie d'un Fusil, زناد *zenâd* ذاك *dé-'l-mokehelah*. (Voy. Chien de Fusil.)

— Bois de Fusil, قنداق *qondâq*, فندوق *qondouq*. (Voy. BOIS.)

— Fabricant de bois de Fusil, قنداقجي *qondaqdjy*.

— Pierre à Fusil. (Voy. PIERRE à feu.)

— La baguette d'un Fusil, مدك *medekk* ذاك *dé-'l-mokehelah*.

— Fusil à aiguiser les couteaux, مستحد *mostehadd*.

— Il a tiré un coup de Fusil, سيب بندقيه *sayyeb bendouqyéh*.

FUSILIER, بندوقي *bendouqy*, pl. بندوقيه *bendouqyyah*, بندوقيين *bendouqyyin*; تفنكجي *toufenkdjy*, pl. تفنكجيان *toufenkdjyân*; تفنكجي *toufenkdjy*, تفنكجي *toubendjy*, تفنكجي *toubenguy*, pl. تفنكجي *toubendjyéh*.

Il a FUSILLÉ, ضرب ببندقية *darab be-bendouqyéh*.

— On le Fusillera aujourd'hui, النهار ده يصبوه ببندقيات *énna-hâr déh ydrobou-ho be-bendouqyât*.

Il a FUSTIGÉ, ضرب بالسوط *dareb be-'s-soutt*. (Voy. IL a FLAGELLÉ.)

FUTAINÉ, بسمه *basmah*.

FUTUR, مستقبل *mostaqbel*.

FUYARD, هربان *háreb*, هربان *herbân*, هراب *sâyeb*, هراب *harrâb*.

G

G; cette septième lettre de l'alphabet français est rendue en arabe par différentes lettres. D'abord, la cinquième lettre de l'alphabet arabe, *djym*, ج, qui a en arabe littéral la prononciation de Dj, prend dans les dialectes vulgaires celle du G français dans *gêne*, et, surtout en Égypte et en Barbarie, celle de notre G dur dans *gain*; dans ce cas, les Moghrébins marquent souvent cette lettre de trois points, de cette manière : *ج* et *ج*.

2° La dix-neuvième lettre de l'alphabet arabe *ghayn*, غ, vingt-et-unième de l'alphabet moghrébin, a le son de Gh, c'est-à-dire à peu près R grasseyé des Provençaux ;

3° La vingt-et-unième de l'alphabet arabe, vingt-troisième de l'alphabet moghrébin *qáf*, ق, se prononce *qáf*, ou G dur dans la plupart des provinces de l'Égypte, et chez les peuplades barbaresques, où elle est aussi marquée de trois points : *ق*, et quelquefois *ق*.

4° Enfin les Moghrébins pronon-

cent aussi souvent, par le G dur, la quatorzième lettre de leur alphabet, *kef*, ك, vingt-deuxième de l'alphabet arabe, et, dans ce cas, ils la marquent aussi de trois points, de cette manière : *ك*.

GABARRE, غبارة *ghabárah*.

GABELLE, مكس *maks*, pl. مكاس *makáss*; غافر *ghafer*, جهرك *djomrouk*, *gomrouk*. (Voy. IMPÔT.)

— Employé de la Gabelle, غفري *ghafery*, رداد *reddád*, امين *ámyin*.

GABÈS (v. d'Afr.), قابس *Gábess*.

GABION, مترس *metris*, طرقة *tarqah*.

GABRIEL (n. pr.), جب-رايل *Djebraýl*, *Guebráyl*, جوبران *Djoubrán*.

GÂCHE de serrure, رزة *rezah*, *rezéh*, pl. رزات *rezát*.

Il a GÂCHÉ le plâtre, خمير الجبص *khammar él-djibs*.

GADAMÈS (v. d'Afr.), اقدامس *Éqdámess*, *Adámess*.

GAF. (Voy. G, QAF.)

GAGE (arrhes, nantissement),

اغربون *aareboun*, رغبون *reboun*;
رهن *rehenn*, رهين *rehyn*, pl. رهنون
rohoun; رهيند *rehynéh*.

— Il a donné en Gage, رهن
rahann, رهن عربن *a'rabenn*.

— Il a été mis en Gage, ارتهن
értehenn.

— Il a reçu en Gage, استرهن
ésterhenn.

GAGES (salaire), اجرة *âdjrah*;
جامكياه *djâmkyah*, pl. جامكيات
djâmkÿât, جوامك *djouâmek*; كراه
kerâh, كراه *kerê*, علفوه *ou'loufah*,
تواب *touâb*. (V. APPOINTEMENTS.)

Il a GAGÉ (parié), تخاطر *tekhâtter*,
تراهن *terâhenn*.

— Il Gagera, يتخاطر *ytkhâtter*.

— Je Gage avec toi le double,
اتراهن معك قدّة وطريقتين
étrâhenn ma'ak qadd-ho ou taryqeyynn.

— Gageons deux piastres ensemble,
نتراهن انا واياك على غروشين,
*netrâhenn ânâ ou éyâk a'lâ ghrou-
cheyn*.

GAGEURE, رهنه *rehenéh*.

Il a GAGNÉ de l'argent, كسب
kassab, *kesseb*, *kseb*, ربح *rabah*.

— Il Gagnera de l'argent, يكسب
ykseb, *yekseb*.

— Il a Gagné la victoire, غلب
ghalab, *ghaleb*.

— Il Gagnera la victoire, يغلب
yghaleb, *yghleb*.

— Il a Gagné un lieu, قرب *qarab*,
سمت على *semett a'lâ*.

— Nous n'avons rien Gagné au-
jourd'hui, ما كسبنا شي اليوم
mâ kesseb-nâ chy êl-younm.

— Tu n'y Gagneras que de la
peine, ما تكسب شي فيه الا تعب
mâ tekseb chy fy-hi êllâ taab.

— Il a cherché à Gagner,
استكسب *éstaksab*.

GAI, جوييد *anjouy*, انيس
ânyss, مسرور *mesrou*,
reddy رضى. (Voy. CONTENT, AISE, JOYEUX.)

— Il a été Gai, فرح *ferah*.

GAILLARD, منيع *nâssih*,
كيفية *keyfy*.

GAIN, مكسبه *maksebah*,
maksebêh, فايل *fâyêh*, اکتساب
iktissâb, ربح *robh*,
rebah, رباح *rebâh*,
منتش *îrbâh*, ارباح *mekseb*,
montech.

— Il n'y a pas de Gain dans cette
affaire, هذه المصاحه ما فيها ربح
hadah êl-moslahah mâ fy-hâ rebah.

GAÏNE, قراب *qorâb*, كراب
kerâb; غمد *ghamd*,
ghomd, pluriel
غلاف *ighmâd*; غلاف
ghelâf, plur. غلافات
ghoulouf.

gheláfát. (Voy. BOÏTE, FOURREAU.)

GAINIER, غَمَّاد *ghammád.*

GAÏTÉ, فَرْح *ferh*, فَرْحَة *ferahah*,

اِبْتِهَاج *ibtihádj*, اِنْبِسَاط *inbissátt*,

اِنْشِرَاح *inshiráh*, بَشَاشِح *becháchah*,

اِنْفِتَاحِ الصِّدْرِ *infetáh ês-sadr.* (Voy.

CONTENTEMENT.)

— De Gaïté de cœur, مِنْ خَاطِرَة *min kháltr-ho.*

GALANT, لَطِيف *lattyf*, pluriel
لَطَاف *louttáf*, چَلْبِي *tchéléby.*

La GALE, جَرَب *djereb*, *djerb*,

خَبَاش *khobách*, جَرَاب *djeráb*,

gueráb (en herbère, اَجْجِيد *âdjid-*

djyd, اَجْجَاد *âdjeddjád*, مَجْجُوط *medjhoutt).*

— Il a eu la Gale, جَرَب *djarab.*

GALÈRE, سَاعَة وَنَه *sâ'ounah*;

صَاعَة وَنَه *sâ'ounah*, سَاعَة وَنَه *sâ'ounéh*, plur.

صَوَاعِين *saouâ'yn*; غَرَاب *ghoráb*,

pl. غَرَابَات *ghorábát*, اَغْرَبَة *âgherbah.*

GALERIE, مِمْحَا *mimchá*, اَسْطُوَان *âstouân*,

دَرْبُوز *derbouz.*

— La Galerie (les personnes pré-

sentes, اَحْبَابِ جَمَاعَة *djemâ'ah*, اَحْبَاب *êhbáb*,

اَلْمَحْضَرِين *êl-mohadderyn.*

GALÉRIEN, قَادِق *qaddâq*, قَادِق *qádeq*,

مَجْرَم *madjrem.*

GALETTE, قَرَصَة *qorsah*, plur.

قَرَاص *qoráss*, قَرَص *qorass.*

GALEUX, جَرَبَان *djerbân*, *guer-*
bân, f. جَرَبَانَة *djerbânah*; اَجْرَب *âdjreb.*

— Une brebis Galeuse en gâte
une autre, اَلنَّعْجَة اَلجَرَبَانَة تُعَدِّي *ên-naadjah êl-djerbânah*
تَعْدِي *te'addey-'l-ôkhrâ.*

GALHAUBAN (terme de marine),
سْتَرَا جُو *strádjou*, *strádjo.*

GALICE (prov. d'Esp.), جَالِيْقِيَة *Djelyqyah*,
جَالِيْقِيَة *Djálykyah.*

GALICIEN, جَالِيْقِي *Djályqy.*

GALIEN (n. pr.), جَالِيْنُوس *Djâ-*
lynous.

GALION, غَالِيُون *ghalyoun.*

GALIOTE, غَالِيُوتَة *ghalyouttah*,
غَالِيُوتَة *ghalyttah.*

Noix de GALLE, عَصْفَة *a'sfah*,
عَصْفَة *a'sfah*, pl. عَصْفَات *a'sfât*,
عَفْص *eu'fess.*

GALOCHE, قَتْمَقَاب *qotqáb*, pl.
قَتْمَقَاب *qetáqyb.*

GALON, شَرِيْط *cherytt*, pluriel
شُرُوط *chouroutt*; شَرْت *chert.*

— de soie, شَلْتَه *cheltéh*, *cheltah.*

— d'orou d'argent, قَصَب *qassab.*

GALOP, رَمَح *ramèh*, *ramh*, رَفْض *raqodd*,
رَفْض *raqd*, طَرْد *terd.*

Il a GALOPÉ, رَمَح *ramah*, رَفْض *raqqad*,
طَرْد *tarad*, دَنِي *dennâ.*

— Il Galopera, ڤيرقـص yerqedd,
يدنتي ydenny.

GAMBADE, رقص raqs, تـنـيـط te-
nytt. (Voyez SAUT.)

Il a GAMBADÉ, رقص raqass, نـط
natt.

GAMELLE, صينييه seynyah, sey-
nyeh, pl. صوانى seouány.

— de bois, جـتـنـه djetnah, جـاطـه
djâttah.

— Petite Gamelle, صوينيه souy-
nyeh.

GAMME, نشان موسقى nichán
moussiqy.

GANGRÈNE, الكـه akleh, áklah,
شقيفه cheqyfèh.

GANT, قفاز qafáz, قفـز qafz, pl.
قفزان qafzán; شراب ذا اليد cher-
ráb dê-'l-yd; كفوف keff, pl. كفوف
kefouf.

GANTIER, صانع قفاز qaffáz,
صانع القفاز sánè-'l-qafáz.

GARANÇE, فـوه fououah, fouah.

GARANT, ضامن dâmenn.

Il a GARANTI (caché), ستر satar,
تـدـرـقـي tedarraq.

— (cautionné), ضمن damann.

— Il s'est Garanti, نفسه تـدـرـقـي
tedarraq nafs-ho, اجتنب édjteneb.

— Tu me Garantis qu'il est bon,

تـدـمـن بـه الـي هـو مـلـيـح
teddamenn bi-hi êlly hou melyh.

GARCETTE DE RIS (t. de mar.),
تـرـسـلـونـن torselounn, torselonn.

GARÇON, صبى saby, pl. صبيان
sabyán; فتى fetey, fety, pl. فتيان
fetyán, افتـا éftá (en berb., اقشيش
âqchych, مزين mozayn). (V. FILS,
ENFANT.)

GARDAYÉH (v. d'Afr.), غردايديه
Ghardâyéh.

GARDE (s. fém.), حفظ hifz.

— (s. m.). (Voy. GARDIEN.)

— (sentinelle), عـاسـ ا'áss, pl.
عـاسـيس a'ssyss; عـاسـاس a'ssás,
pl. عـاسـاسين a'ssássyn.

— champêtre. (V. CHAMPÊTRE.)

— des troupeaux, رعايه ra'âyah.

— A la Garde de Dieu, عـالـي بـاب
ا'lä bâb Allah, سـخـرت الـلـه
soukhourt Allah, فـي اـمـان الـلـه
émán Allah.

— Il a monté la Garde, عـس a'ss.

— Il a pris Garde, رـد بـال
redd bál, احترز ehteraz.

— Mon ami, prends Garde à toi!
يا كـخـاي رـد بـالك لـنـفـسـك
yá khâ-y rodd bál-ak li-nafs-ak!

— Prends Garde de tomber!
رـد بـالك لـا تـطـيح
redd bál-ak lá tettyh! (Voy. GARE!)

GARDÉ, مَارُوس maharouss, mahrouss, مَحْفُوظ mahfouzz.

— La ville bien Gardée, المَدِينَة المَحْرُوسَة *él-medynéh él-mahrousséh.*

Il a GARDÉ, حَفَظ *hafadd, hafedd, hafazz, hafezz*, حَاش *a'áss*, حَاش *hách*, حَاس *haress*, حَرَز *harez*, هَرَز *herz* (en berb.), أَيَشَف *ýchaf.*

— Il Gardera, يَحْرُز *yehrezz.*

— Il s'est Gardé, حَادَر *hadar, hader*, أَحْتَرَز *éhtaraz.* (Voy. Il a pris Garde, Il s'est Garanti.)

GARDE-ROBE (cabinet, armoire). (Voyez ces mots.)

— (lieux d'aisances), شِشْمَة *chich-méh, chichmah*, شِشْمَا *chichmá*, كَنْيَف *kányf*, مَسْتَرَا ح *mestráh*, مَوْتَا حَر *moutáhar.* (Voy. LATRINES, COMMODITÉS.)

GARDIEN, حَافِظ *háfezz*, pluriel *hefzán*; حَفِيظ *hafyzz*, نَاطِر *háress*, حَارَز *hárez*, نَازِر *vázir*, مَسْتَحْفَظ *mostahfezz.*

— des jardins. (Voyez Garde-champêtre.)

GARE! عِنْدِي *a'nd-ak! a'nd-ek!* عَيْك *a'lay-k!* بَالِك *bál-ak! bál-k!* خَذ لِك *khod la-k!* غَارَة *ghárah!* أِيَاة لِك *ouardah!* أَرْجِع *érga'!*

áyáh la-k! (Voyez Prends Garde!)

— Gare devant toi! عَلِي وَجْهَك *a'lü oudjh-ak!* عَلِي وَشَك *a'lü ouch-ak!* عَلِي عِيُونَك *a'lü ou'youn-ak!*

— Gare derrière toi! عَلِي ظَهْرَك *a'lü dah-r-ak!*

— Gare à droite! عَلِي يَمِينِيكَ *a'lü ymy-n-ak!*

— Gare à gauche! عَلِي شِمَالِيكَ *a'lü chemál-ak!*

Il s'est GARÉ, حَيَّج *hayadj.* (Voy. Il s'est Garanti.)

Il s'est GARGARISÉ, غَرَض *ghar-radd, gharedd*, غَرْغَر *gharghar*, تَغْرَغْر *tegharghar*, مَضْمَض *madmadd.*

Il a GARGOUILLÉ, بَنَخ *bakkh.*

GARIAN (mont. d'Afr.), غَرِيَان *Gharyán.*

GARNEMENT, مِيْشُوم *mychoum*, خَرَج الشَّيْطَان *cheyttán*, خَرَج القَتْل *khardj* *él-qatl*, مَعْرَس *ma'arrass.*

Il a GARNI, عَمِر *a'mar*, رَزَق *re-zaq*, لَبَس *lebbess.*

GARNISON, مَحَافِظَة *moháfeddéh, moháfezzéh*, مَحَارِسَة *moháresséh*, جَنْد *djend*, عَسْكَر *a'sker.*

GARNITURE, حَرَج *hardj.*

GARROTTÉ, مَتَكْتَف *motkattef.*

Il a GARROTTÉ, قَيْد *qeyyed*, كَتَف *kattef.*

kattaf, شدة chedd, حزم hazzam, hazzem.

— Il Garrottera, يحزم yhazzem.

Il a GASPILLÉ. (Voyez Il a DIS-SIPÉ, Il a GATÉ.)

GATÉ, عاطل mofessed, اءتل a'átel, خامجة khámedj, f. خامجة khámedjah.

Il a GATÉ, فسد fassad, fessed, اءطل aattal, تخخ tekhalikh, عدى a'ddä, a'ddey.

— Il Gâtera, يفسد yfessed, يعدى ya'ddey.

— Il s'est Gâté, ذبل debel, زبل zebel, فوخر khamm, عطل a'ttal, فوخر foukher, تفوخر tefoukher.

— La viande s'est Gâtée, ختم khamm él-taham.

GATEAU, قرصه qors, قرص qor-sah, pl. قراص qoráss, قرص qorass; فطورة fottourah, pl. فوطير fottuyr; حلاوة halaouéh, halaouah, pl. حلاوات halaouát, halaouét (en berb., رفيس refyss).

GAUCHE, يسر chemâl, شمال yssar (en berbère, زلماد zelmád, الحازو él-házou).

— La main Gauche, الشمال éch-chemâl, اليد الشمال él-yed éch-che-

mâl, اليد اليسر él-yed él-yssar (en berbère, ازلهاض ázelmádd).

— A Gauche, على الشمال a'lä éch-chemâl, عن شمال a'n chemâl, من يسار men yssâr.

— A ma Gauche, على شمالي a'lä chemály, ليساري l-yssâr-y, بيساري be-yssâr-y.

— A ta Gauche, عى شمالك a'lä chemâl-ak, عالى يسارك a'lä yssâr-ak.

— A sa Gauche, فى يسارة fy yssâr-ho.

— De droite à Gauche, من اليمين min él-ymyn ilä él-yssâr (en berb., ثمان زلماد themâr zelmád).

— De Gauche à droite, من الشمال الى اليمين min éch-chemâl ilä él-ymyn.

GAUCHER, ميسر myásser يسراوى êysráouy, plur. يسراويه êysráouyéh.

GAULE, مستيجه mestydjéh, pl. مساتيح mesátydj. (Voyez BATON PERCHE.)

GAYTAH (mont. d'Afr.), اية Gháyet.

GAZ, ريح haouá, houé, ریح ryl بخار bekhár.

GAZAH (ville de Syrie), غَزَاة —
Ghazzah, Ghazzéh.

— Natif de Gazah, غَزَايَ *Ghazzy,*
غَزَاوِي *Ghazzáouy.*

GAZE, بَرَنْجُوك *broundjouk.*

GAZELLE, غَزَالَة *ghazál,* غَزَالِه *ghazáléh,*
ghazálah, pl. غَزَالَان *ghazélán,*
غَزَالِه *ghazel* (en berb., زَنْكَادَس *zankáds.*)

GAZETTE, غَاظِتِه *gházettah.*

GAZON, بَقْعَة عَشْبِه *eu'chbah,* بَقْعَة *be-*
qa'ah. (Voy. HERBE.)

Il a GAZOUILLE, غَرْد *gharad,* غَرْد *gharrad,*
زَقَزَق *naghä, naghey,* غَرْد *zaqzaq.*

GAZOUILLEMENT, زَقَزَقَة *zaqza-*
qah.

GEAI, أَبُوزَرْنِيْق *ábou zernyq.*

GÉANT, جَبْبَار *djibbár, djebbár,*
pl. جَبَابِير *djebábyr.*

GEBEL-AMOUR (mont. d'Afr.),
جَبَل الْعَمُور *Djebel él-A'mour.*

GEBEL-ÉR-RESSÂS, جَبَل ~~الرساس~~
الرساص *Djebel ér-ressás* (mon-
tagne de plomb).

GEDDAH (port de la Mekke), جَدَّة *Djeddah,*
Djouddah, Gueddah.

— Natif de Geddah, جَدَاوِي *Djeddáouy,*
Gueddâouy.

GELÉ, مَجْلِد *djelyd,* جَلِيد *mou-*
djelled, مَجْجِد *moudjemmed.*

Il a GELÉ (v. a.), جَمَّد *djammad,*
djemmed, guemmed.

— Il s'est Gelé, جَمَّاد *djamad,*
جَزَز *djezaz, tedjemmed.*

— En Afrique, les rivières ne
Gèlent pas, لا فَي دِيَار الْمَغْرِب لَّا
فِي دِيَار الْمَغْرِب لَا تَجْمَدُوا الْوَاد
fy dyár él-Moghreb
là tedjemmedou él-ouád.

GELÉE, جَمْد *djemd,* ثَلْج *theldj*
(en berbère, اَغْرِيس *ághryss.*)

— blanche, رَاوِيَة *sarr,* رَاوِيَة
ráouyah, مَلَّاح melláh.

GELINOTTE. (Voy. FRANCOLIN.)

GEMADY. (Voyez DJEMADY.)

Les GÉMEAUX (signe du zodia-
que), بَرَج الْجُوزَا *bourdj él-djouzá,*
bourg él-gouzá.

Il a GÉMI, نَاح *náh,* بَكَ *beká.*

GÉMISSEMENT, نُوْح *nouh,* نَيْسِيق *tenyh,*
أَنَاَن *beky,* أَنَاَن *énán.*

GÊNANT, صَادِع *sádè'.*

GENCIVE, لَحْم الْأَسْنَان *lahm él-*
ísán.

GENDRE, نَسِيْب *nessyb,* حَافِد *háfed,*
صَهْر *sohr.*

Il a GÊNÉ, صَادِع *sada'.*

GÊNÉ, مَصْدُوع *mesdou'.*

GÉNÉRAL (adj.), عَام *a'amm,* كَلِي *kolly,*
عَدُومِي *a'moumy.*

— Le divan Général, الديوان *éd-dyouân êl-a'moumy*.

— En Général, كلياً *kollyân*, بالكلية *bi-'l-kollyéh*, بالمرة *bi-'l-marrat*, بالجملة *bi-'l-djemléh*.

— Un Général d'armée, سر *ser êl-aasker*, صارى *sâ-ry a'sker*, سر *ser a'sker*, رأس *râssêl-aasker*, قائد *qâyd dê-'l-aasker*, امير *émыр*, جنرال *djenerâl*, guenerâl, pl. جنراليه *djenerályéh*; جننار *djenenâr*, guenenâr.

GÉNÉRALISSIME, امير الجيوش *émыр êl-djouyouch*, صارى *émыр êl-djych*, امير الجيش *sâry a'sker êl-kebyr*, الكبير *sâry a'sker êl-a'âmm*, بيلر بيك *beyler beyg*, كبير سلطان *soultân kebyr*.

GÉNÉRALITÉ, كليه *hollyéh*.

GÉNÉRATION, ولد *ouladah*, *ouledéh*, مولد *mouled*, مولاد *moulâd*, ميلاد *mylâd*, توليد *touellyd*.

— L'acte de la Génération, النيك *ên-nyk*, النكاح *ên-nekâh*.

GÉNÉREUX, عزيز *kerym*, كريم *a'zyz*. (Voy. LIBÉRAL.)

GÉNÉROSITÉ, كرم *kerm*, كريمه *keryméh*. (Voyez LIBÉRALITÉ.)

GÈNES (v. d'Italie), جنوة *Djenouah*, Guenouah.

GENÊT, رتم *retem*, *retam* (en espagnol, *retama*), تغرة *toghrah*.

— sauvage, رتم ذا الخلا *retam dê-'l-khalâ*.

— sablonneux, رتم ذا الرمل *retam dê-'r-reml*.

— d'Espagne, حلفه *halfah*.

GENÉVRIER, عرعار *a'raar*, عرعار *a'ra'âr*, قوقلان *qouqlân*.

GÉNIE (intelligence), عقل *a'ql*.

— (être surnaturel), جن *djenn*, *genn*, *djinn*, *ginn*.

— Un mauvais Génie, عفریت *a'fryt*, غول *ghoul*. (Voyez DÉMON.)

GÉNOIS, جنوى *Djenaouy*, جنويز *Djenouyz*, جنويزى *Djenouyzy*.

GENOU, ركبه *roukbah*, *rokbéh*, pl. ركاب *rekâb* (en berb., *oufadd*).

— Coup de Genou. (V. COUP.)

GENRE, جنس *djens*, pl. جنوس *djenous*; صنيف *senf*, pl. اصناف *âsnâf*; نوع *nou'*, pl. انواع *ânou'*. (Voy. ESPÈCE.)

— Il est habile en tout Genre, فى كل نوع هو عاقل *fy koll nou' hou a'aqel*.

— Le Genre masculin, الجنس المذكر *êl-djens êl-mozakker*.

— Le Genre féminin, الجنس الموائث *él-gens él-mouánnets*.

GENS (plur.), قوم ناس *náss*, قوم *qoum*, *qaum*.

— La plupart des Gens disent, قال أكثر الناس *qál ákthar én-náss*.

GÉOGRAPHIE, جوغرافية *djoughra-fyah*, ذكر البلدان *dekr él-boldán*, ذكر جوغرافية *djaou'ra-fyah*, ذكر ذا البلدان *dekr dé'l-bol-dán*.

GEÔLE. (Voyez PRISON.)

GEÔLIER, حباس *habbáss*.

GÉOMÈTRE, مهندز *mehendez*, مهندس *mehendess*.

GÉOMÉTRIE, هندسه *hendessah*.

GÉOMÉTRIQUE, هندسى *hendessy*.

— Figure Géométrique, صورة رسم هندسية *souret hendessyéh*, رسم هندسى *ressem hendessy*.

GÉRANIUM MUSQUÉ (plante), مسك الغريب *misk él-gharyb*.

GERBI (île d'Afr.), جربة *Djerbéh*, *Djerbih*.

GERGIS (port de cette île), جرجيس *Djerdjyss*, *Djirdjyss*.

GERME, نبتة *nebt*, نبات *nebat*; سمنج *semkh*.

Il a GERMÉ, نبت *nabatt*.

GERMINAL, جرمينال *Djermynál*.

GERMINATION, تنبيت *tenbytt*.

GEZULAH (pr. del'emp. de Marok), جزوله *Djezoulah*, قزوله *Qezoulah*.

GHAYN, غين, nom de la dix-neuvième lettre de l'alphabet arabe, vingt-et-unième de l'alphabet moghrébin, ع (GH). (Voy. G.)

Le mont GIBEL, جبل النار *Djebel én-nár*, بركان *Bourkân*.

GIBIER, صيد *syd*.

GIBRALTAR (forteresse d'Esp.), جبل طارق *Djebel Táreq*, *Djebel Táriq*, جبل الفتح *Djebel él-fetèh*, ست جبل عطار *Djebel a'ttár*, البوغاز *Sitt él-bougház*.

GIGERY (port d'Afrique), جيجل *Djydjel*.

— Natif de Gigery, جيجالى *Djydjely*.

GIGOT, فخذ *fakhd*.

— de mouton, فخذ الضانى *fakhd éd-dány*.

GILET, منصورية *mansouryah*, صدرية *sadryah*, *sadryéh*.

— sans manches, قشّاب *qas-cháb*. (Voyez VESTE.)

GIM, lettre arabe. (Voy. DJYM.)

GINGEMBRE, زنجبيل *zendjebyl*, زنبيل *sequyndjeber*, زنبيل *zenzebyl*.

GIRGÉH (ville d'Égypte), جرجه Djirdjéh, Guirguéh.

— Natif de Girgéh, جرجاوى djirdjâouy, guirgâouy.

GIROFLE, قرنفل qaronfoul, qoroufel, عود ذا السنوار a'oud dé-'n-nouâr, قرنفله qoroufeléh.

GIROFLÉE JAUNE, خيلى khayly.

GIROUETTE, عليم ذا الريح ou'leym dé-'r-ryh, نيسان nyssân.

GITON, لوطى loutty (en berb., شمه chemalah).

GIZÉH (ville d'Égypte), جيزه Djyzéh, Guyzéh, Djyzah.

— Natif de Gizéh, جيزوى Djyzaouy, Guyzâouy.

— Les pyramides de Gizéh, الهرامات الجيزاويات él-herâmât él-djyzâouyyât.

GLACE, جليد djelyd (en berbère, اكرس égriss).

— de miroir, مرآيه merâyéh, miréyah, ما ذا المرآيه má dé-'l-mirâyah, بلور المرآيه bellour él-mirâyéh. (Voy. MIROIR.)

— La Glace d'un miroir représente l'homme tel qu'il est, بتور المرآيه يروى صورة الانسان bellour él-mirâyéh yrouy souret él-énsân methel-mâ hyé.

GLAIRE d'œuf, بيض الببيضه beyâdd él-beyddah, زلات zelât.

GLAIVE. (Voyez ÉPÉE, SABRE, CIMETERRE.)

GLAND de chêne, بلوطه belloutah, pl. بلوط belloutt (en espagnol, bellota).

— d'ornement, شرابه cherrâbah.

GLANDE, ورم ouaram, ourem, pl. اورام áourâm; ربه robbah. (V. ABGÈS.)

Il a GLANÉ, لحط laqatt, حوش haouach.

— Il Glanera, يلقطه yelqott, يحوش yaouch.

GLANEUR, لقاط laqqâtt, f. لقاطه laqqâttah.

GLISSADE, زلقه zalqéh, zalqah, pl. زلقات zalqât.

Il a GLISSÉ, زلق zalaq, زملط zamlatt, زحلق zahallaq.

— Il a fait Glisser, زلق zallaq.

— Il Glissera, يزلق yezlaq, يزملط yzmelett.

GLOBE, كره korah (en berbère, أسنيك ássenyk). (Voy. BOULE.)

— Le Globe du monde, الكرهة él-korat él-felekyéh.

GLOIRE, فخاره fikhârah, fikhâ-

rêh, جلال djelâl, جلاله djelâlah, guelâlêh, عز a'zz, فخر tenâ, فخر fakhr. (V. CÉLÉBRITÉ, HONNEUR.)

— Vaine Gloire, افتخار îftikhâr, مجد باطل medjd bâttel.

— La Gloire éternelle, المجد él-medjd éd-dâym, المجد الازلي él-medjd él-âzely.

— A la Gloire de Dieu, بحمد الله be-hamd Allah.

GLORIEUX, فخيمر fekhayr, حميد hamyd, مفتخر mostekher. (Voyez CÉLÈBRE, ILLUSTRÉ, RENOMMÉ.)

— Le nom de Bonaparte est Glorieux dans le monde entier, بونابارته Bounâbârtêh ism-ho mechhour fy koll éd-dounyâ.

Il s'est GLORIFIÉ, فخبر fekher, fakhar, تفخر tefakher, تعزز tea'zzaz, تشرق techerref.

— Il a Glorifié, فخر fakhar, شكر chakar, cheker. (V. Il a LOUÉ.)

— Il a été Glorifié, انفسر ênfekher.

— Il se Glorifie en lui-même, يفتخر في ذاته yeftekher fy dát-ho.

— Qui se Glorifie lui-même, le monde le méprise, من شكر نفسه

man cheker nafs-ho, dammet-ho ên-nâss.

GLOSE. (Voyez COMMENTAIRE.)

La poule a GLOUSSÉ, قاقت qâqett éd-dedjâdjêh.

GLOUTERON (plante). (Voy. BAR-DANE.)

GLOUTON. (Voyez GOURMAND.)

GLU, علق a'lq, دبق dibq, debouq. (V. COLLE, GOMME.)

Il a GLUÉ, دبق dabbaq.

Il a GOBÉ, استلقى éstalqâ, لقم nadah, استنول lagam. (Voy. Il a AVALÉ.)

GOBELET, قدح qadah, قبايه qobbâyêh. (Voyez COUPE.)

— de métal, طاسه tâssah, plur. تاسات tâssât; زلافه zelâfah. (V. GODET.)

GODET, فنجان findjân, fingân, pl. فناجين fenâdjyn, fenâguyn; سكروجه sekroudjah, pl. سكرجات sekroudjât, سكاريج sekârydj. (Voy. GOBELET, TASSE, COUPE.)

GOELETTE, سكونه sekounah, skounah.

GOG (n. pr.), جوج Djoudj, Goug, Adjoudj, Agoug.

GOINFRE. (Voy. GOURMAND.)

GOLFE, جون *djoun*, pl. أجوان *édjouân*; مجاز *madjáz*; خليج *khalidj*, *khalyg*, pl. خاليدجان *khalidján*, *lydj*, جببيت *djebyt*, pl. جبببيت *djebábyt*. (Voy. BAIE.)

GOLIATH (n. pr.), جلياد *Dje-lyád*, جالوت *Djálout*.

GOMARAH (nom d'une tribu berbère), غماره *Ghomárah*.

GOMME, علك *aalk*, علق *aalq*, سمغ *semgh*, صمغ *samgh*, *semagh* (en berbère, ليك *lyk*).

— arabique, سمغ سنارى *semgh senáry*, صمغ عربى *samgh a'raby* (en berbère, تونين *tounyn*, ثميت *thamamt nátalh*).

— turique, سمغ طورى *semgh toury*.

— adragante, صمغ ادرجان *samgh ádradjan*, *samgh ádragan*.

— de Geddah, سمغ ججازى *semgh hedjázy*, *semgh hegázy*.

Il a GOMMÉ, لزق بالصمغ *lezaq be's-samgh*.

GOND, رزة *rezzah*, *rezzéh*, pl. رزايز *rezáyiz*; رتاج *retádj*; كرنبه *kernebah*, pl. كرانيب *kerányb*; سعورور *sa'rour*; سقاطه *hoqq*, pl. سقاطى *heqáq*; سقاطات *saqáttah*, pl. سقاطات *saqáttát*; سيار *kaab*, pl. كعاب *ko'áb*; syár.

GONFLÉ, مبشوم *mabchoum*.

Il a GONFLÉ, بشم *bechem*. (Voy. Il a ENFLÉ.)

— Il Gonflera, ينفخ *ynfokh*, يبشم *ybchem*.

— Il s'est Gonflé. (Voyez Il s'est ENFLÉ.)

— Il se Gonflera, ينتفخ *yntefokh*.

GONFLEMENT, بمشمة *bechmah*.

GORARAH (oasis d' Af.), قرارة *Qorárah* (en berb., تگزاراه *Tegorárah*).

GORGE, GOSIER, حلق *halq*, pl. حلوقة *houlouq*; گراجم *guerádjem*, گرگور *gharghour*, غرغور *gharghour* (d'où le fr. *gargariser*), زهر *zoher*; حلقم *helqoum*, pl. حلاقيم *heláqym* (en berb., اغرجون *ághirdjoun*).

— Nœud de la Gorge, وزة *dzouzet él-halq*.

— L'intérieur de la Gorge, زلعه *zelo'mah*, جنجرة *djendjerah*, plur. جناجر *djenádjer*.

— (sein, mamelles). (V. ces mots.)

— Il a rendu Gorge, رة الى اخدة *redd álly ákhad-ho*.

GORGÉE, شرقه *djoghmah*, شرقة *cherqah*; شبة *ghabbéh*, plur. شبات *ghabbát*; جرحه *djera'ah*.

GOUDRON, قير *zest*, قير *qyr*, قطران *gittrán*, *qettrán*, *qottrán*

(d'où vient le fr. *goudron*). (Voyez BRAI, POIX.)

Il a GOUDRONNÉ, دهن بالقطران *dehenn bi-'l-qetrân*, قتيير *qayyar*, زفت *zaffatt*, قلفط *qalfatt* (d'où le fr. *calfater*), شحتم *chahham*.

GOUFFRE, نفه *neffah*, *nefféh*, pl. لجه نفات *neffát*; حويه *haouyéh*; لودجه *loddjéh*, pl. لودج *lodjadj*.

GOUGE, سگوربيه *defrah*, دفره *sgourbyah*.

GOUJON, بوري *boury*.

GOULE (loup-garou), غول *ghoul*, غوله *ghoulah*.

GOULOT, زونه *zenounah*.

GOULU. (Voy. GOURMAND.)

GOURDE, قرع *qarah*.

— (monnaie), قروش *qrouch*; غروش *ghrouch*, pl. غروشات *ghrouchât*; ريال *ryâl*, pl. ريالات *ryâlât*.

GOURMADE, لکمه *lakméh*, plur. لکمات *lakmât*. (Voyez COUP.)

GOURMAND, بطناني *tofly*, طغلی *botnány*, جوفانی *cherrah*, شرة *djoufány*, مراش *ákyl*, اکیل *marrách*. دجنجیرانی *djendjerány*. (V. AVIDE.)

GOURMANDISE, شراهه *cherâhah*, جنجیره *djendjerah*.

GOURME, قرعه *qara'ah*. (V. GALE.)

GOURMET, دواق *daououâq*.

GOUSSE, خروبیه *kharroubah*, pl. خروب *lhourroub*; خروبیه *kher-noubah*, pl. خرنوب *khournoub*.

— d'ail, فص الثوم *fess ét-thoum*.

GOÛT, دوق *douq*, *deouq*, بته *bennah*, طعم *taam*, طعمه *taamah*, *taaméh* (en berb., زيظاظ *zyddedd*).

Il a GOUTÉ, استدوق *éstedouaq*, استطعم *éstettaam*, دوق *dâq*, دوق *daouaq*, طعم *taam*.

— Il Goûtera, يدوق *ydouq*, يدوق *yedouq*, يستطعم *yestetta'm*, يستدوق *yestedouq*.

— Goûte ce vin! هذا النبيذ *douq hadâ ên-nebyd!*

— Je n'en ai jamais Goûté, ما دأقت شى منه ابداً *mâ dâqt chy min-ho âbadân*.

— Il a fait Goûter, دوق *daououaq*.

GOUTER (repas de l'après-midi), شرا *cherâ*.

GOUTTE de liquide, قطره *gottrah*, قطرات *gottréh*, pl. قطر *gottrât*, قطر *gottr*; نقطات *noqtât*, pl. نقطه *noqtâh*; دموع *dema'ah*, دموع *demou'* (en berbère, تيمقا *tymeqqyt*, pl. تيمقا *tymiqqâ*).

— derosée, قطرا النداء *gottr ênnedâ*.

— (maladie), نـقـة—ررز *neqraz*,
وجع الملوك *ou'dja él-moulouk*
(m. à m. douleur des rois), عقال
ou'qál, *eu'qál*.

— Il a eu la Goutte, تنقرز *tenqer-*
rez.

— Goutte à Goutte, نقطه نقطه
noqtah noqtah, قطرة قطرة *qottrah*
qottrah, نقط نقط *noqt noqt*.

— Je n'y vois Goutte, انا أعشى
aná á'mmä fy hadá, هذا
ما أقشع فيه شى *má áqcha' fy-hi*
chy, ما شوفب شى حاجة *má chouft*
chy háguéh.

GOUTTEUX, متنقرز *motanqerez*.

GOUTTIÈRE, قنـاه *áfryz*, مزاريب
qanáh; مزاريب *mezráb*, pl. مزاريب
mezáryb; قساطل *qestál*, pl. قساطل
qessátel; سبالات *sebbáléh*, pl. سبالات
sebbálát.

GOUVERNAIL, دمان *demán*, dou-
mán; دقة *dafféh*, pl. دفوف *dafouf*.

— Il a pris le Gouvernail, مسك
messek éd-dafféh.

Il a GOUVERNÉ, حـكـم *hakam*,
hakem, ساس *sáss*. (Voyez Il a AD-
MINISTRÉ.)

— Il Gouvernera, يحكم *yahkem*,
yssouss.

— La tête Gouverne le Corps,
الرأس يسوس اعضاء الجسد
ér-ráss yssouss v'iddá él-djessed.

GOUVERNEMENT (action de gou-
verner), حكم *koukm*, تدبيره *tedby-*
rah, سياسه *syásséh*. (Voyez ADMI-
NISTRATION.)

— (état), مشيخه *moucheykha-*
djemhour, ملك *moulk*.

— (province), ولايه *ouláyéh*,
معامله *ma'ámeléh*, عماله *e'máléh*.

— Pendant son Gouvernement,
في ولايته *fy ouláyet-ho*.

GOUVERNEUR, حاكم *hákm*; باشا
báchá, pluriel باشوات *báchauát*,
امقران *a'ámel* (en berbère, عامل
ámeqrán, امقر *úmquour*, ام-
ghar. (Voy. ADMINISTRATEUR.)

— d'une place, اغـاـة *ághá*, plur.
اغوات *ághâuát*. (Voy. COMMAN-
DANT.)

— d'une province, بيك *beyk*,
بى *bey*; سنجاقى *sandjâq*, سانجاق *sangâq*, pl.
سنجاق *senâdjeg*.

— Sous-Gouverneur, خليفه *kha-*
lyféh, خليفه *kholefá*; نايب
náyb, pl. نواب *naouáb* (d'où
vient le mot *nabab*); اعيان *áa'yán*,
والى *ouály*, اركون *árkoun*.

GRÂCE, كرامة *keráméh, kerámah*, فضل *fadl*; نعمه *ni'mah, ni'méh*, pl. انعمات *ni'nám*; نعم *na'm*, pl. انعام *éna'ám*; عنايه *i'náyéh*.

— Par la Grâce de Dieu, بنعمة *be-ni'met Allah*, بمن الله *be-menn Allah*.

— Grâce à Dieu, شكر الله *chokr Allah*, المشكر لله *és-chokr li-'llah*, الحمد لله *él-hamd li-'llah*.

— Il a fait Grâce, من *menn*, غفر *ghafar*. (Voy. Il a PARDONNÉ.)

— Fais-moi la Grâce de venir avec moi, هب لي تروح وياني *hebb l-y terouh ouyány*.

— Il a demandé Grâce, استغفر *éstaghfar*.

— Il a rendu Grâces, حمد *hamad*, شكر *chakar*.

— Il rendra Grâces, يشكر *yechkor*.

— Je te rends Grâces, كثر الله *kéthir Allah*, كثير *kathar Allah*, كثر خيرك *kéthir khey-ak* (en berbère, كثر خيرك *kathar khey-ak*), يكثر ربّي الخيرك *yketther rabb-y él-khayr-ek*.

— Nous avons rendu Grâces au Créateur, حمدنا الباري *hamedná él-báry*.

— Bonne Grâce, حسن *housn*. (Voyez ÉLÉGANCE.)

— Il a bonne Grâce, حسن *hasan*, صالح *salah*.

— Cet habit a bonne Grâce, لهذا الثوب يلبق له *hadá ét-thoub yelbeq le-ho*.

— Bonnes Grâces. (V. FAVEUR.)

Il a GRACIÉ. (V. Il a fait Grâce, Il a PARDONNÉ.)

GRACIEUX. (Voy. AGRÉABLE.)

GRADE, درجه *deredjah, deraguéh*, pl. درجات *deredjât*; رتبة *retbéh*.

GRADÉ, مدرج *modarredj*.

GRADIN. (Voy. DEGRÉ.)

GRAIN, حبة *habb, hebb*, plur. حبوب *heboub*; حبة *habbah, hebbéh*, pl. حبات *hebbát*.

— de raisin, حب العانِب *hebb él-a'áneb*.

— de grenade, حبة الرمان *hebbet ér-roummán*.

— de chapelet, خرزة *kherzah*, pl. خرزات *kherzát*; خراز *khoráz*.

— (poids), قيراط *qyrátt* (d'où vient le fr. *karat*), pl. قرايط *qeráryt*; حبة *hebb*.

— Grains (en général), غلة *ghollah, ghalléh, ghelléh*. (Voy. Fruits de la terre.)

— Temps de battre les Grains,

وقت الدرّاس *ouaqt éd-deráss*,
وقت ذّا الدرّاس *ouaqt dé'd-deráss*.

GRAINE (semence), زرع *zeraa*,
زرعه *zere'ah*, pl. زروع *zerou'*; لب
leb; بزّر *bezr*, pl. بزّرات *bezrât*,
بزّار *bezâr*, بزور *bezour* (en berbère,
أيمندي *âywendy*. (Voy. GRAIN.)

— Graine de lin. (Voyez LIN.)

GRAISSE, سمّن *semn*, samenn,
سبك *sebek*; شحم *chaham*, chehem,
pl. شحوم *chouhoum*; شحامة *chahâ-
mah*, دهن *dehenn*, dahann; دسم
dessem, pl. دسوم *dessoum*; دسومه
dessoumah, pl. دسومات *dessoumât*
(en berb., تسميط *tassemitt*, *tassemit*).

— de mouton, دهن مسلي *da-
hann mosly*.

— de porc, شحم ذّا الحلّوف *cha-
ham dé'l-hallouf*, شحامة الخنزير
chahâmet él-khanzyr.

GRAISSÉ, مدهون *madhoun*.

Il a GRAISSÉ, دهن سبك *sabbek*,
dahann.

— Il Graissera, يسبك *yssabbek*.

— Il s'est Graissé, تسمبك *tessab-
bek*.

— Il se Graissera, يتسبك *ytsab-
bek*.

GRAMEN. (V. GAZON, HERBE.)

GRAMMAIRE, تصريف *tasryf*,
نحو *nahou*, غراماطيك *ghramâttyk*,
علم النحو *i'lm én-nahou*.

GRAMMAIRIEN, صاحب النحو *sâheb én-nahou*, معلم اللغة
ma'al-lem él-loghat.

GRAMMATICAL, نحوي *nahouy*.

GRAND, كبير *kebyr*, fém. كبيرة
kebyrêh, *kebyrah*, pl. كبار *koubâr*;
عظيم *a'ddym*, *a'zzym*, pl. عظيمين
a'zzymynn, عظما *a'zzemâ*, اعظم
â'zzem (en berbère, امقران *âmeq-
rân*, *âmouqrân*, fém. مقريمت
mouqrytt; زجراتان *zadjrâtân*).

— (de taille), طويل *taouyl* (en
berb., اغوزفان *âghouzfân*, pluriel
ايغوزفانن *âyghouzfânenn*).

— Plus Grand, أكبر *âkbar*, اعظم
â'zzem.

— (de taille), اطول *âttoual*.

— Dieu est Grand, الله أكبر *Allah âkbar*.

— Il est plus Grand que moi,
هو اطول مني *hou âttoual men-ny*.

— Grande taille, petit esprit,
قامه طويله عقل قصير *qâmet taouy-
lêh*, *a'ql qassyr*.

— Les Grands d'un pays, أكبر
âkâber, اركون *êrkoun*, اراكنه *êra-
kenah*, مشايخ *mechâykh*.

— Grand-père. (Voy. AYEUL.)

— Grand-mère, يومه yommah,
لله lèllah, ست sitt. (V. AYEULE.)

— Ce sont des contes de ma
Grand-mère, حديت العجوز,
ده hadyts él-a'djouz (m. à m. dis-
cours de vieille).

— Grand-amiral. (V. AMIRAL.)

— Grand-prêtre. (V. PRÊTRE.)

— Grand-trésorier. (V. TRÉSO-
RIER.)

— Grand-juge. (Voyez JUGE.)

GRANDEUR, عظمه a'zzeméh, pl.
عظايم a'zzáym; كبير kebr.

Il a GRANDI (v. n.), كبير kabar,
انكبر ênkabar, تكبر tekabbar.

— Il a fait Grandir, كبر kabbar.

GRANGE, مخزن makhzenn, pl.
مخازن mekházenn; نادر nâder.

— Il a mis en Grange, خزن
khazann.

GRAPIN. (Voyez CROC.)

GRAPPE, عنقود a'nqoud, pl. عنقيد
a'neqyd, عناقيد a'nâqyd (en berb.,
اڭغازي âgâzy, pl. اڭغوزا ÿgouzâ.

— de dattes, عنقود التمر a'nqoud
êt-thamr, aangoud êt-tsamr.

— Tige de la Grappe, عرموش
a'rmouch, pl. عراميش a'râmych.

GRAS, سمين samynn, semynn,
smynn, f. سمينه smynéh, smynah;
معلوف maalouf, سمان semán,
(en berb., كراز karáz; اقبة iqoub-
béh, fém. نقبة teqoubbéh, نقبت te-
qoubbet).

— Le Gras de la jambe, حوته ذا
houtah dé-'r-ridjl, حوتة
بطعمه ذا houtat êr-rigl, حوتة
الرجل betta'ah dé-'r-ridjl (en ber-
bère, تابلوت اطار tabloutt âddár).
(Voyez MOLLET.)

— de l'oreille. (Voy. Bout de
l'oreille.)

— Il dort la Grasse matinée, ينام
كل يوم الى الظهر ynâm koll youm
إلا إد-دور (m. à m. il dort tous les
jours jusqu'à midi.)

GRATIFICATION, بخشيش bakh-
chych.

Il a GRATIFIÉ, تفضل tefaddal,
إنعم énaam, بخشش bakhshsh.

GRATIN, شياطة chyâttah.

GRATIS, باطلاً bâllân, بطلوقة be-
tlouq, طليق telayq, بلاش be-lâch,
بلا شى be-lâ chy.

— Vinaigre Gratis est plus doux
que miel acheté, خل بلا شى احلا
من عسل بحقته khall be-lâ chy áhlâ
min a'ssel be-haqq-ho.

GRATITUDE. (Voy. RECONNAIS-
SANCE.)

GRATTAGE, حَكْ *hekk*.

GRATTÉ, مَذْرُوب *madroub*.

Il a GRATTÉ, حَكْ *hakk*, ذَرْب *darab*, زَارَب *zarab*, حَكَّ *hakak* (en ber-
bère, كَمَز *kemez*).

— Gratte! حَكْ *hokk*, حُكِّي *hokky* (en berb., اَكْمِز *ékmiz*)!

GRAVE (pesant), ثَقِيل *theqyl*,
tseqyl (en berb., اَزَاي *ázzáy*, plur.
اَزَايْت *ázzáyit*).

— (sérieux), مَرْزَن *a'áqel*, عَاقِل *morazzen*, مَحْتَشِم *mohtechem*,
مَتَهَيِّب *motehayyeb*, مَهْيَب *mohyb*,
وَقِير *oueqyr*.

— Affaire Grave, اَمْرٌ ثَقِيل *ámr*
theqyl, اَمْرٌ تَسْقِيل *ámr tseqyl*, حَاجَةٌ ثَقِيلَة *ha-
guéh theqyléh*.

GRAVÉ, مَنقُور *menqour*.

Il a GRAVÉ, نَاقِش *naqach*, نَاقِش *náqach*, نَقْر *naqar*.

— Il a Gravé dans son cœur,
اَثْرٌ طَبَعٌ فِي قَلْبِهِ *taba' fy qalb-ho*,
اَثْرٌ فِي نَفْسِهِ *áttsar fy nafs-ho*.

GRAVELLE, حَصَارُ الْبُول *hissár*
él-boul, حَصَاة *hessáh*.

GRAVEUR, نَقَّاش *naqqách*.

GRAVIER, حَصَاة *hassouah*, حَصَا

hessá, حَصَاص *hessháss*, حَصَاص *hessáss*, عَدْسَة *a'dséh*. (V. SABLE.)

GRAVITÉ (pesanteur), ثَقِيلَة *theqyléh*,
tseqyléh, ثَقْل *tseql*.

— (air sérieux), رَزَن *rezn*, هَيِّبَة *heybah*,
heybéh, وَقَار *ouaqár*.

GRAVURE, نَقْش *naqch*, نَقْش *neqch*,
نَقْر *neqr*, نَقْر *noqr*, نَقَّاشَة *naqáchah*.

GRÉ, رِضَا *khátr*, خَاطِر *riddá*.

— De bon Gré, مِّنْ خَاطِر *min*
khátr, فِي الرِّضَا *fy ér-riddá*, فِي
مِن نَفْسِ الطَّيِّبِ *fy-'t-tayeb*, مِّنْ نَفْسِ
nafs, بِخَاطِر *be-khátr*.

— Contre son Gré, صَدَّ خَاطِرُهُ *dodd*
khátr-ho, غَضَبًا عِنْدُ *ghasbán*
a'n-ho, مِّنْ غَضَبِ *min ghasb*. (V.
De Force.)

— Bon Gré mal Gré, اِنْ شَاءَ وَاِنْ
اَبَا *ín chá ou ín ábá*.

— De mon plein Gré, مِّنْ ذَاتِ
مِن رِضَايِ *min dát khátriy*, مِّنْ رِضَايِ
min riddá-y.

— Je te sais bon Gré, فَضْلًا *fadl-ak*
a'lay-y.

GREC, رُومِي *roumy*, pl. رُوم *roum*;
يُونَانِي *younány*, pluriel يُونَانِيَّيْنِ
younányyn.

— Langue Grecque, لِسَانُ يُونَانِي *lessán*
younány, لِسَانُ رُومِي *lessán*
roumy.

— De religion Grecque, ملكى melky, pl. ملكيه melkyéh.

— Il a embrassé la religion Grecque, تمهلك temellek.

GRÈCE, روميه Roumyéh, بلد روم beled êr-Roum, بلد اليونان beled êl-Younân.

GREBIN, مشحوس فأين fáyn, محوص maharrass.

GREFFE (en jardinage), لقم loqm, تلقيم telqym.

— (bureau), مكتبه mektebéh, pl. مكاتب mektebât; عادل اءادليه a'ádelyah.

Il a GREFFÉ, لقم laqqam.
— Il Greffera, يلقم yelqem, يلقم yloqqom.

GREFFIER, كاتب kâteb, pl. كتبه kotebah; عادل a'ádel, عدول a'doul, ناسخ nássikh, كاتم kâtem.

— en chef, باش كاتم bách kâteb, دفتر دار kâtem serr, دفتر دار defterdâr, روزنامه جى rouznâmdjy, روزنامه جى rouznâmguy.

GRÉGOIRE (n. pr.), كريغور يوس Kryghouryous, غريغوريس Ghryghourys.

GRÈLE (subst.), برد bered, تبرورى tebourry.

— (adj.), رفيع refy', رقيق reqyq (en berbère, أرقيق êrqyq).

Il a GRÊLÉ, بالبرد بالبردا éd-dounyah maddroubah bi'l-bered (en berbère, أبرورى âbourry).

— Les mûriers ont été Grêlés, التوت انضربت بالبرد ét-tout êndarabet bi'l-bered.

GRÊLON, حبة البرد hebbet êl-bered.

GRENADE (fruit), رمانه roummânah, رومانه roummânéh, pluriel رومانات roummânât; رمان roummân.

— de guerre, قنبرة qounbarah, قنبيرة qonbeyrah, pl. قنابر qenâber.

— (ville d'Esp.), غرناطه Gher-nâttah, Gharnâttah.

— Natif de Grenade, غرناطى Ghernâtty, Gharnâtty.

GRENADIER (arb.), شجرة الرمان chadjeret êr-roummân, سجرة ذا sedjrah dê-'r-roummân, شجر الرمان chadjar êr-roummân.

— (soldat), قنبيره qounbarahy, قنبيرجى qounbaradjy, قنبيرجى qounbardjy, pl. قنبيرجيه qounbardjyah.

GRENADILLE (fleur), سبع الوان seba' êlouân (m. à m. des sept couleurs).

GRENADIN. (Voy. Natif de Grenade.)

GRENIER, مخزن *mahhzen*, plur. مخازن *mekhâzen* (d'où le fr. *magasin*); هرتى *horrâ*, pl. اهرا *ôhorrâ*.

GRENOUILLE, صدفة *difda'*, *doufda'*, pl. صدفاعة *dafâde'*; صدفضعة *difda'ah*, مكركر *me-guerquer* (en berb., امقرقر *âmqor-qar*, pl. ايمقرقرار *ÿmqourqâr*). (Voy. CRAPAUD.)

GRIEF, خساره *khessârah*, ضرر *dourour*, شر *cherr*; سيه *siyah*, plur. سيات *siyât*, باطل *bâtlet*.

GRIFFE, مخالب *moukhlâb*, pl. مخالب *mokhâleb*, مخاليب *mo-khâlyb*; دفرة *deferah*, plur. دفرات *deferât* (en berb., ايشر *ÿycher*, plur. ايشارن *ÿychârenn*). (Voy. ONGLE.)
— (sceau, signature, chiffre), طغرى *toghrâ*, طغرة *toghrâh*.

— Je t'ai tiré de ses Griffes, حاصلتك من قبضته *khalast-ak min qobdet-ho*.

GRIFFON, حريش *harych*, عذقا *a'nqâ*. (Voy. HIPPOGRIFFE.)

Il a GRIFFONNÉ, خرطش *khartach*.

Il a GRIGNOTÉ, ترقور *teqouer*, قرقش *qarqach*.

GRIL, مشوى *mechouâ*, مشوا *mechaouey*; مشله *mechaléh*, pluriel

حداد الكباب *mechelât*; حداد الكباب *haddâd êl-kebâb*, قرمش *qermich*.

GRILLAGE, GRILLE, شباك *cheb-bâk*, شبكه *chebekéh*, pluriel شوباك *choubâk*; شببيك *chebbayk*.

GRILLÉ (rôti), مشوى *mechouy*.
— (grillagé), مشبك *mochabbek*.
— Pain Grillé, خمز مقوموش *khobz meqermouch*, عيش مقوموش *a'ych moqermech*.

Il a GRILLÉ (rôti), شوى *chaouâ*.
— (grillagé), شبك *chabbak*.
— Il Grillera (rôtira), يمشوى *ÿchouy*.

— Il a Grillé le café, حصص القهوة *hammess êl-qahouéh*, hammass êl-qahouah.

— du pain, قرمش الخبز *qarmach êl-khobz*, قرمش العيش *qermach êl-a'ych*.

GRILLON (insecte), بزيز *bezyz*; صرصور *sarsour*, pl. صراصير *serâs-syr*.

GRIMACE, كتهارة *kemmârah*, خنشوش *khanchouch*.

Il a GRIMACÉ, لوق *laouaq*.

GRIMACIER, الوق *âlouaq*, plur. لوق *louq*.

GRIMOIRE, كتاب السحر *kitâb ês-sahr*.

Il a GRIMPÉ, تعشتق taachtaq, ازوهرانن *ázherán*, pluriel ازوهرانن *ízouheránenn*. (Voyez ÉPAIS.)

Il a GRINCÉ des dents, صرّ باسنانه *sarr bé-ésnán-ho*, كز *kizz*, كز كز *kiz-kiz*, غزغز *ghazghaz*.

GRINCEMENT, صرير الاسنان *se-ryr él-ésnán*.

GRIS, مرّ *morr*, رمادی *remády*, ترابی *toráby*, اشهب *áchhab* (en berbère, ايشد *íychad*).

— Les cheveux deviennent Gris, تشيب الشعر *tetchyb éch-cha'ar*.

— Il a des cheveux Gris, شعرة *chá'ar-ho cháyb*.

GRIVE, طرد *terd*, تورد *terd*, سومان *soummán*, سومن *soummoun*.

Il a GROGNÉ, زحر *zeher*, خهخم *khamkham*, تخنزر *tekhanzer*.

— Il Grognera, يزحر *yzher*, يزحور *yzhor*.

GROIN. (Voyez GROUIN.)

Il a GRONDÉ, شتم *chetem*, *chetam*, همر *hemer*, همر *hemer*, انتعب *énta'b*, تنازق *tenázaq*, دمدم *dam-dam*, نههم *nehem*, نهها *nehá*.

GRONDERIE, شتم *chetem*, نههم *nehám*.

GROS, غليظ *ghelydd*, *ghelyzz*, pl. تخين *ghelázz*, غلظان *ghelzán*;

tchhyn (en berb., ماقور *máqour*; ازوهرانن *ázherán*, pluriel ازوهرانن *ízouheránenn*). (Voyez ÉPAIS.)

— Un Gros de cavalerie, جملة عزم *djoumlet él-khyáléh*, عزم *e'zm*.

— Femme Grosse. (Voyez ENGEINTE.)

GROSSESSE, حبل *hebl*.

GROSSEUR, تخن *gholz*, تخن *toukhn*. (Voyez ÉPAISSEUR.)

Il a GROSSI (v. n.), غلط *ghaladd*, غلظ *ghalazz*, تغلظ *teghellezz*.

— Il Grossira, يغلظ *yghledd*.

GROSSIER, خشيشين *khachyn*, رشيشين *rechyn*, f. رشيشه *rechynah*; كتيف *katyf*. (Voyez INCIVIL.)

GROTTE, كهف *kahf*, *keh*, *ka-haf*, pl. كهفات *kouhouf*, كهفات *kehfat*; شرداب *serdáb*, pluriel سراديب *serádyb*. (V. CAVERNE.)

GROUIN de porc, بوز *bouz*, plur. زنفرة ذا الحانوف *ábouáz*; قم الخنزير *zenfarah dê-'l-hallouf*, خرطوم *kher-toum*. (Voyez GUEULE, HURE.)

GRUAU, برغل *bourghoul*, pluriel براغيل *borághyl*.

GRUE (oiseau), غرفوق *ghour-*

nouq, غرنوك *ghournouk, ghernouk*;
 لقلق *laqlaq*; كركى *kourky*, plur.
 كراكى *keráky*.

— (machine), دولاب *douláb*,
 لولاب *louláb*, منجنيق *mendjanyq*,
 menganyq.

GUADALAJARA (ville d'Espagne),
 وادى الحجارة *Ouády él-hadjárah*.

GUADALQUIVIR (fleuve d'Esp.),
 واد الكبير *Ouád él-kebyr*.

GUADAMÈS (v. d'Afr.), غدامس
Ghadámess (en berbère, عديمس
A'dyms). (Voy. GADAMÈS.)

GUADIANA (fl. d'Esp.), وادى انه
Ouády Anah, واد يانه *Ouádyânah*.

GUADIX (ville d'Espagne), وادى
 اش *Ouády Ach*.

GUÉ, مشرع ذا الواد *mechra' dé-*
l-ouád; مخضه *mokhdah, mokhdéh*;
 مخاضه *mokháddah, mokháddéh*, pl.
 مخايض *mokháydd*; خوض *khoudd*,
 مقطع الواد *meqtaa él-ouéd*, pluriel
 مقاطع *moqáttè'*.

— Il a passé à Gué, قطع الواد
qattaa él-ouád, خاض *khádd*, خوض
khaouadd.

GUÈBRE, كبر *keber*, كبر *gue-*
ber, عبد النار *a'bd én-nár*.

GUÈDE (plante), قوه *fououah*.

GUENILLES, شرطوط *chertoult*,
 pl. شرطيط *cheráttytt*. (Voy. CHIF-
 FON, HAILLON, Habit usé.)

GUENON, قردة *qerdéh, qerdah*,
 قرداه *qirdah, qardah, gardah*, قرد *qerd*,
 قرد *qird, qard, guerd* (en berb., تيبكىت
tybkytt, تازوط *tazottott*).

GUÈPE, زنبور *zenbour*, زنبول
zenboul; ناحله *náhlah*, pl. ناحل
náhal; زلقطه *zelqettah*, pl. زلاقط
zeláqett.

GUÈRES, قليل *qalyl*, قليلا *qaly-*
lân, شويه *choyéh*, بس *bess*.

— Je ne l'aime Guères, ما احبه
mâ áhobb-ho chy éllá
qalyl.

— Il ne s'en est Guères fallu que
 je ne l'aie battu, لو ما شويه كنت
lou má chouyéh kont darabt-
ho.

— Il ne reste Guères à la mai-
 son, وقوه فى الدار قليل *ouqou'-*
ho fy-'d-dár qalyl.

GUÉRI, معافى *mo'áfy*, ناسح
nássih, مبرى *mobry*, مشفى *mochfy*.

Il a GUÉRI (v. n.), شفا *chefá*,
 شفا *chafá*, داوى *dáouä*, طيب *tayyab*,
 بترى *barrá*, بترى *barrá*,
 بترى *berrä*; شفى *chefä, chesey*;
 داوا *dáouä*, طيب *tayyab*.

— (v. n.), أنشفى *ên-chefü*, *ênchefey*; عافى *táb*, *عافى a'áfey*, تعافى *ta'áfey*, برى *barü*, *berey*; اشتفا *échtéfá*, *nassah* نصح *éstachfü* (en berb., حل *hal*, *hel*).

— Il est Guéri de sa fièvre, تاب من سخونته *táb min sekhou-net-ho*.

— Tu n'es pas bien Guéri, ما طببت شي مليح *má tabett chy melyh*.

— Il Guérira (v. a.), يشفى *yechfy*, يبرى *ybarry*, *yeberry*, يداوى *yedáowy*.

— Guéris-toi! اشفى *óchfy!* *échfy!* (en berbère, احلى *áhly!* *áhlou!*)

— Que Dieu te Guérisset! الله يطيبك *Allah yttayyeb-ak!*

— Que Dieu le Guérisset! الله يطيبه *Allah yttayyeb-ho!* (en berb., اتيشفو رتبى *átychfou rabb-y!*)

— Il a Guéri toutes les maladies, quelle que fût leur espèce, كان يشفى *kán yech-fey él-ámrádd*, *éy djens kánét*.

GUÉRISON, شفاه *chefáh*, استشفى *ístechfy*, صحه *sahhah*.

GUÉRISSEUR, شافى *cháfy*, طبيب *taby*.

GUÉRITE, باشورة *báchourah*, pl. باشورات *báchourát*; بويجه *bou-reydjah*, *bourydjéh*.

GUERRE, حرب *harb*, pl. حروب *houroub*; غزوة *guerrah*, محاربة *ghazáh*, *ghazouah*, أممغى *ámenghy*, *démenghy*.

— Il a déclaré la Guerre, نادى بالحرب *nádey bi-'l-harb*.

— La Guerre est allumée, اشتعل الحرب *échtá'al él-harb*.

— Il a fait la Guerre, حرب *harab*, حارب *hárab*, جاهد *djáhád*, حرك الحرب *harak él-harb*, غزا *ghazá*, تغازى *tegházey*, غازی *gházey*.

— Il a fait la Guerre au prince, ركب على الامير *rakab a'lá él-émyr*.

— Ils se font la Guerre entre eux, يتغازوا مع بعضهم بعض *yetgházou ma' baadd-houm ba'dd*, هم حاربين *houm hárebyn* على بعضهم *ba'dd a'lá ba'dd-houm*.

— Munitions de Guerre. (Voyez MUNITIONS.)

GUERRIER, حربى *harby*, plur. *harbyn*; لاوندى *láouendy*, pl. لاوند *láouend*; غازی *gházy*, مغاور *mogháouer*. (V. BELLIQUEUX.)

GUET, ناظور *nâddour, nâzzour*,
حارس *hâress*, عسس *a'ssass*,
رقيب *reqyb*.

— Le Guet fait sa ronde dans la
ville, العسس يدور في المدينة *él-*
a'ssass ydour fy-l-medynéh.

— Le mot du Guet, لغز *loghz*,
كلمة المعنيه *kelmet él-ma'nyéh*.

GUÊTRE, نقاشر *teqâcher*, تراباق
trâbâq, terâbâq.

Il a GUETTÉ, تل *tell, toll*, عاين
a'âyann.

— Il Guettera, يتل *ytoll*.

GUEULE, خنفسوفه *khanfoufah*,
بوز *bouz* (en berbère, امى *îmy*, pl.
اماون *îmâouenn*. (Voy. BOUCHE.)

GUEUX (pauvre), شحاد *chahhâd*,
plur. مفلس *chahhâdyn*; مفلسين
mofelless, pl. مفلسين *mofellessinn*;
مندبور *mendabour*. (Voyez PAUVRE,
MENDIANT.)

GUI (t. de marine), پوتافرا *pou-*
tâforâ.

— (plante), دبخ *debkh*.

GUIBRE (t. de marine), تاليامار
tâlyâmâr.

GUICHET. (Voy. PORTE.)

GUIDE, دليل *delyl*, pluriel
دلایل *delâyl*; رشيد *rachyd*. (Voyez
CONDUCTEUR.)

Il a GUIDÉ, دل *dell*, وصل *oues-*
sel. (Voy. Il a CONDUIT.)

— Guide-moi dans ma route!
ارشدي في سكتي *érched-ny fy*
سكتي *sekket-y!* هدي في سابيلى
hod-ny fy sâbyl-y!

GUIMAUVE, خطمهيه *khetmyéh*,
khatmyah, خبيره *khobeyrah*.

Il a GUINDÉ, طالع *tâla'*. (Voyez
Il a ÉLEVÉ, Il a HISSÉ.)

GUIRLANDE, اكليل *âklyl*.

GUISE, شكل *chikl*, pluriel اشكال
êchkâl; خاطر *khâtr*.

— Je vis à ma Guise, انا باعيش
على شكلي *ânâ bâ'yeh a'lâ*
chikl-y.

— Va à ta Guise! امشى على
خاطرك *émchy a'lâ khâtr-ak!*

— Que chacun vive à sa Guise!
كل واحد يعيش على خاطره
koll ouâhed ya'yeh a'lâ khâtr-ho!

— Telle est ma Guise, ذا كيفي
هذا شكلي *hadâ chikl-y*.

GUIPURE, طنبورة فرنجيه *tan-*
bourah frândjyéh; قيتارة *qytârah*,
pl. كويترة *qytârât*; كويترة
kouy-terah.

GYPSE, جبص *djibs, guibs*,
جيبس *djyps*. (Voy. PLÂTRE.)

H

H; huitième lettre de l'alphabet français, rendue en arabe par deux lettres différentes, qui ne diffèrent l'une de l'autre, dans leur prononciation, que par leur aspiration plus ou moins forte.

La première de ces deux lettres est le *há* ou *hhá*, ح, sixième lettre de l'alphabet arabe moderne (huitième de l'ancien alphabet), et qui se prononce fortement, équivalant ainsi à peu près à notre H aspiré, mais articulé plus durement encore.

La seconde est le *hé*, ه, vingt-septième lettre de l'alphabet arabe moderne (cinquième de l'ancien alphabet, et vingt-sixième de l'alphabet moghrébin); elle équivaut à peu près à notre H non aspiré, si ce n'est qu'on la fait presque toujours sentir dans la prononciation, quoique d'une manière beaucoup plus faible que celle du *há*.

HA! (exclamation), ها *há!* يا *yá!*
أيها *éyhá!* يا *yáh!* وا *ouáh!*

— Ha! que je suis malheureux!

يا حاصرتي *yá hassert-y!*

HA, nom de la sixième lettre de l'alphabet arabe, (ح) حا *há*, حا *há* كبير *há kebyr*. (Voy. ci-dessus H.)

HABILE, قابيل *hâdeq*, قبايل *qâbel*, عالم *a'âlem*; شاطر *châtter*, pl. شطار *choultâr*; ماهر *mâher*, pl. ماهرين *mâheryn*; مستعد *moste'id*. (Voyez ADROIT.)

— Plus Habile, امهر *âmhar*, اشطر *âchtar*.

HABILETÉ, حدقه *hadqéh*, هدقه *hedqah*, علم *i'lm*, قابلية *qâbeliyéh*, مهارة *mehâréh*. (Voy. ADRESSE.)

HABILLÉ, لابس *lâbess*, pluriel لابسين *lâbessyn*.

— Ils sont tous Habillés de la même manière, كلهم لابسين بفرد *koll-houm lâbessyn be-ferd* شكل *chikl*.

Il a HABILLÉ, لبس *labass*, لبس *labess*, كسا *kassá*, كسا *kessá*.

— Il s'est Habillé, لبس *leboss*,
تلبس *telebbess*.

— Il s'Habillera, يلبس *ylbess*,
yelbess, يتلبس *ytlebbess*.

— Vous vous êtes Habillés, لبستوا
lebestou (en berb., تلبس *telsem*).

— Habille-toi! لبس *élbess!*
لبسك *élbess-ak!* البس ثيابك *él-*
bess tsyáb-ak! (en berb., أسو *ils*,
أيسسو *îssou*, اتلوس ثلبك *étlous theleb-ek*).

— Après que tu te seras Habillé,
بعد ما لبست ثيابك *ba'd má*
lebest tsyáb-ak.

— Il s'est Habillé en femme, كان
امرأة لبس *kán lábess loub*
îmrát.

HABILLEMENT, لباس *lebâss*,
لباس *élbâss*, لبس *lebs*, *loub*,
ملبوس *melbouss*; ثوب *thoub*,
thouab, *tsouab*, pl. ثياب *thyáb*,
tsyáb, أثواب *éthouáb*. (V. HABIT.)

HABIT, لباس *lebâss*, pl. لباسات
lebâssát; كسوة *kissouéh*, *kissouah*,
pl. كسوات *kissouât*; ثوابه *thouábéh*
(en berb., لكسوا *liksouá*, ثلبه *thele-*
béh). (Voy. HABILLEMENT.)

— Habit de cérémonie, قفطان
qaftán, خله *khila'ah*; كسا *kissá*, pl.
كسوى *kissáouey*.

— Habit usé, درباله *derbâlah*,
derbâleh, plur. دربالات *derbâlât*.
(Voy. HAILLON, GUENILLES.)

— Marchand de vieux Habits.
(Voy. FRIPIER.)

— Ton Habit n'était pas encore
achevé, اللباس بتاعك لبتا ما كان
متتم *él-lebâss betâ-'ak lyssá*
má kán chy motammem.

HABITABLE, عامر *a'âmer*; معمر
mo'ammer, معامور *ma'âmour*.

— La terre Habitable, الارض
البر، العامرة *él-ârd él-a'âmeréh*,
الدنيا، الهعامور *él-berr él-ma'âmour*,
المعمر *éd-dounyâ él-mo'ammer*.

HABITANT, ساكن *sâkenn*, plur.
ساكنين *sâkenynn*, سكان *soukkân*;
ساكن مقيم *sekkân meqym*,
meqaym, ساكن متمكن *motemekkin*

— Les Habitants de la ville, اهل
المدینه *âhl él-medynéh*.

— Habitant du pays de l'Est.
(Voyez ORIENTAL.)

— de l'Ouest. (V. OCCIDENTAL.)

HABITATION, مكان *makân*,
mekân, مقام *maqâm*, سكن *sekn*,
soukn; منزل *manzel*, *menzel*, pl. منازل
menâzel (en berb., ثلثي *thelhy*,
oueyn). (Voy. DOMICILE, DEMEURE,
LOGIS.)

HABITÉ, عامر مسكون *meskoun*, عامر
a'âmer, معامور معتمر *mo'ammer*, معامور
ma'âmour, معمور *ma'mour*.

— Ce village n'est pas Habité,
هك الدشرة ما هي مسكونه *hadèh*
èd-dechrah mâ hyé *meskounah*, هذا
هك الكفر مش معتمر *hadâ èl-kafr moch*
mo'ammer.

— Dans tout le monde Habité,
في كل الارض المسكونه *fy koull èl-*
ârd èl-meskounèh, في جميع المسكونه
fy djemy' èl-meskounèh.

Il a HABITÉ, سكن *sakann*, *sakenn*.

HABITUDE, مزاج امتزاج *îmtizâdj*, مزاج
mizâdj. (Voy. COUTUME.)

Il s'est HABITUÉ, تولف *touallef*,
touellef; تعود *ta'ouad*, *teoued*; تاهل
tâhhel. (V. Il s'est ACCOUTUMÉ.)

— Il s'Habituera, يتولف *ytoual-*
lef, *ytouellef*; يتعود *ytaououd*,
yteououd; يتاهل *ytâhhel*.

HABITUEL, معتاد *mou'tâd*,
مألوف *mâlouf*.

HABITUELLEMENT, في العادة
fy-l-a'âdèh.

HABLEUR, لافزان *lâfzân*.

HACHE, فرعة *ferra'ah*, pl. فرعات
ferra'ât; شاكور *châkour*, pl. شواكر
chouâkor; بلطه *baltah*; نجق *ne-*

djeq, plur. نجقات *nedjeqât*; قدوم
qadoum, قدم *qodoum*; مطلع *matla'*.
(Voyez COGNÉE, HACHETTE.)

Il a HACHÉ, قصص *qassass*.

HACHETTE, مآلسه *mallâssah*,
mellâssèh, غزاليد *qhazzâlyah*; طبر
taber, pl. اطبار *albâr*.

HACHIS, فرم قيمه *qymèh*, *form*.

HADRAMOUT (prov. d'Arabie),
حضر موت *Haddramout*.

HADRIEN (n. pr.), ادريانوس
Adryânouss.

HADY (n. pr.), هادي *Hâdy*.

HAHA (prov. de l'empire de Ma-
rok), حاحا *Hâhâ*.

HAÏ, مكروه *mekrouh*, مبعوض
mabghoudd.

Il a HAÏ, كره *harah* (en berbère,
كرهت *krahat*, *karahat*). (Voy. Il a
ABHORRÉ, Il a DÉTESTÉ, Il a eu en
Abomination.)

HAIE, زرب *zerb*, زربه *zerbèh*,
pl. زروب *zeroub*, *zouroub*; سياجه
syâdjèh, pl. سياجات *syâdjât*, سياج
seyâdj.

— de treillage, de clayonnage, de
branches sèches, جنايه *djenâyèh*.

— de soldats, صف *saff*, pluriel
صفوف *sofouf*.

— En Haie, صف صف *saff saff*.

— Entouré d'une Haie, متسيج *motsayyedj*.

— Il a entouré d'une Haie, زرب *zarab, zereb*, تسياج *sayyadj, tesayyadj*.

— Il a mis en Haie, صف *saff*.

HAILLON, مرقييه *merqa'yah*, pl. مرقعات *merqa'yât*; خرقة *khorkâ*, pl. خرقات *khorkât*, خرقة *khorkouq*; شرائط *cherâtoutt*, pluriel شرائط *cherâttytt*. (Voy. CHIFFON, GUENILLE, Habit usé.)

— Couvert de Haillons, مشرمت *mocharmett*, ابو شراميط *âbou charâmtytt*, ابو شرائط *âbou cherâttytt*.

HAÏNE, غرض *ghard*, بغض *boghd*, *boghodd*; كره *kerh, kerah*, كره *âkrah*, كراهه *kerâhah*, رديله *redyléh*. (Voy. INIMITIÉ.)

HAÏSSABLE. (Voy. ABOMINABLE, DÉTESTABLE.)

HALBRAN, بط وحش *battouahech*; جربه *djerbéh*, pl. جربات *djerbât*.

HÂLÉ du soleil, اسمراني *âsmerrâny*, مقشب *moqascheb*.

— Il a HALÉ une barque, سحب *sheb, sehab*; جتر *djerr, djarr*, guerr.

HALEB. (Voy. ALEP.)

HALEINE, نفس *nefs, nefess, nafs*,

pl. أنفوس *anfouss*, نفوس *nefouss*. (Voy. RESPIRATION, SOUFFLE.)

— Difficulté d'Haleine (asthme), صعوبة التنفس *sa'oubelêt-teneffouss*, ضيقة النفس *dayqet ên-nefs*. (Voyez ASTHME.)

— Mauvaise Haleine, مجويه *medjowyéh*. (V. PUANTEUR de bouche.)

— Il a repris Haleine, نفس *naf-fass, nefess*; تنفس *teneffess*.

HALICARNASSE (v. ancienne de l'Anatolie), بودرون *Boudroun*.

HALLE, بازار *bâzâr*, خان *khân*, رحبه *rahbah*; سوق *souq*, pluriel اسواق *âssouâq*.

HALLÉBARDE, حربيه *harbèh, harbah*, pl. حربات *harbât*. (V. LANCE.)

HALLEBARDIER, حرباجي *harbâdjy*.

HALLIER, غيطه *ghayttah*, pluriel غيطيات *ghayttât*; عليه *o'lleyqah*, عليه *o'lleyq*. (Voy. BROUSSAILLES, BUISSON.)

HALTE, مكث *mekits*.

HAMAH (ville de Syrie), حماه *Hamâh*.

— Natif de Hamah, حماوي *hamâouy*.

HAMEAU, بليك *belydéh, belydah*;

دشمار *kufr*, pl. کفور *koufour*; دشار *dechar*; دشواره *decharah, dechERAH*, pl. دشور *decher*; دوار *douâr*, pl. دوار *dououâr* (en berb., تدارت *taddart*, plur. تودار *touaddâr*). (Voy. BOURGADE, VILLAGE.)

HAMEÇON, سناره *sannârah*, plur. سنارات *sannârât*; صناییر *sonányr*; کلابه *kellâbêh*, pl. کلایب *kelâlyb*; سناره *sennârah, sennâreh*, pl. سنار *sennâr*; شوکه *choukah*, pl. شوکات *choukât*; خطافی *khettâf*.

HAMZAH, signe orthographique des Arabes (ء), remplaçant l'*âlif*, همزه *hamzah, hamzêh*.

HANCHE, خاصره *khâsserah*, pl. خواصر *khouâsser*; حقه *heqah*, خاصر *khâsser* (en berbère, امشاشن *émchâch*, pl. امشاشن *émchâchenn*).

Il a HANTÉ, مازس *mâress*, لازق *lâzaq*, تمنطق *tesaououad*, تفوؤد *tesaououad*, تمنطق *temantaq*. (Voy. Il a FRÉQUENTÉ.)

— Ne Hante pas les méchants! ما تھارس شی الاشرار *mâ temâriss chy êl-âchrâr*.

HAQUENÉE, رهوانه *rehouânêh*.

HARANGUE, محطابه *mokhâttebêh*, خطابه *khottbah, khât-*

tâb, كلام *kelâm*. (Voy. DISCOURS.)

Il a HARANGUÉ, خطب *khattab*, خطب *khâttab*.

HARANGUEUR, خطاب *khettâb*, خطيب *khattyb*.

HARASSÉ. (Voy. FATIGUÉ.)

Il a HARGELÉ, حرض *harradd*, اشقی *chaqâ*, اشقی جرجر *djardjar*, نحس *nahass*.

HARDE, حاجه *hâdjêh, kâguêh*, pl. حواييج *haouâydj, haouâyg*; آل *âl*, pl. آلات *âlât*; روبا *roubâ*; متعه *meta'ah*, pl. متاع *metâ'a*; شی *chy*, pl. ابردان *êchyâ* (en berbère, ابردان *îberdân*). (Voy. HABIT.)

HARDI, جاسر *djâsser, gâsser*; جری *djery*, مجاسر *modjâsser*. (V. AUDACIEUX, BRAVE.)

HARDIESSE, مجاسره *modjâsserêh*, جراه *moldjâsserah*, اجتره *djerâh*, اجترا *îdjtirâ, îgtirâ*, اجتره *îdjtirah, îgtirah*, غيره *ghayrah*. (V. AUDACE, BRAVOURE, COURAGE.)

— Il a eu de la Hardiesse, استجری *éstâdjerey*, تجاسر *tedjâsser*. (Voy. Il a OSÉ.)

HARDIMENT, جسورا *djessourân*. (Voy. COURAGEUSEMENT.)

HARENG, ريم *rym*.

HARGNEUX, نحس *nehess*, plur. نحسين *nehessyn*.

HARICOT, لوبيهه *loubyéh*, *loubyah*, لوبيا *loubyâ*, pl. لوبييات *loubyât*.

HARIDELLE, فرس سقط *fars saqett*.

Il a HARNACHÉ, سراج *sarradj*, *serradj*, *serrag*, حط بسط *bassatt*, حط السرج *hatt ês-serdj*, شدت *chedd*.

HARNOIS, عده *o'ddah*; سراج *serdj*, *serg*, pl. سروج *seroudj*, *seroug*, سورودج *souroudj*, عدد خييل *a'ded kheyil*, بوساط *boussatt*.

— Fabricant de Harnois, سروجي *seroudjy*, *serouguy*. (Voy. BOURRELIER, SELLIER.)

HAROUN (n. pr.). (V. AARON.)

HARPE, چنك *tchenk*; قيتارة *qytârah*, pl. قيتارات *qytârât*; طنبور *tanbour*, pl. طنابير *tenâbyr*.

HARPIE, غول *ghoul*, غوله *ghoulah*; خطفه *khattefah*, pl. خطفات *khettefât*.

HARPIN, HARPON. (Voy. CROG.)

HART. (Voyez CORDE, LIEN.)

HASARD, سدفة *sedfah*; صدفة *sodfah*, pl. صدفات *sodfât*, صدق *sodâf*; مصادفه *mossâdefah*; قصا *qaddâ*, مخاطرة *ûtîfâq*, مخاطرات *moukhâtteréh*. (Voy. FORTUNE.)

— Au Hasard, الى البخت *îlâ êl-bakht*, على النصيب *a'lâ ênnes-syb*, على بركة الله *a'lâ bereket Allah*, على باب الله *a'lâ bâb Allah*.

— Par Hasard, بالصدف *be-'s-sodaf*, سوأ *soouân*, اتفاقاً *ûtîfâqân*.

Il a HASARDÉ, خاطر *khâtтар*.

HASARDEUX, مخاطر *moukhâtter*. (Voy. FORTUIT.)

HASE, ارنبه *ârnebéh*, *ârnebah*.

HASSAN (n. pr.), حسان *Hassân*, الحسنان *êl-Hassân*.

HATE, عجاه *a'djeléh*, سرعه *sera'ah*, تعجيل *ta'djyl*, عجل *a'djel*, اءاقل *aaguel*, زربه *zerbah*. (Voyez CÉLÉRITÉ, PROMPTITUDE.)

— En Hâte, à la Hâte, بالعجل *bi-'l-adjel*, بالزربه *bi-'z-zerbah*, عاجلاً *a'a-djelân*, مسرعاً *mesra'ân*, سريعاً *sera'ân*, اول *be-ouaqi áouel*, فيسع *fyssa'*.

Il a HATÉ, عجل *a'ddjâl*, أسرع *ésra'*.

— Il s'est Hâté, رول *raouel*, استعجل *êsta'djel*.

— Il se Hâtera, يـرول *yraouel*, يستعجل *ysta'djel*.

— Ne te Hâte pas! لا تستعجل *lâ testa'djel!*

HÂTIF, qui se Hâte, عاجل *a'âdjel*,
 مستعجل *mosta'djel*, عجول *a'djoul*,
 عجيل *a'djyl*, آقويل *âquyl*, مسرع *mossari'*,
 زربان *zerbân*, *zîrbân*. (V. PROMPT,
 PRÉCOCE.)

— Figues Hâtives. (V. FIGUE.)

HAUBANS (t. de marine), سرسيه
sersyah, pluriel سرسيات *sersyât*;
 حبال الصواري *hebâl ês-souâry*.

— Porte-Haubans. (V. ce mot.)

HAUSSE, ارتفاع *îrtifâa'*.

Il a HAUSSÉ, على *a'llâ*. (V. Il a
 ÉLEVÉ.)

— Il s'est Haussé, قام *qâm*.

HAUT, على *a'âly*, اعلى *a'aly*,
 pl. اعلا *â'alâ*; مرتفع *mortefè'*. (Voy.
 ÉLEVÉ.)

— Le Très-Haut (Dieu), الله
 تعالى *Allah ta'âlâ*.

— Le Haut (le sommet), اوج
âoudj, *ôudj*. (V. CÎME, SOMMET.)

— Le Haut de la maison, طبقة
 البيت *tabeqat êl-beyt*.

— En Haut, فوق *fouq*, *fauq*.

— D'en Haut, من فوق *min
 fouq*, *min fauq*.

— De Haut en bas, من فوق
 الى تحت *min fouq îlä taht*.

— De bas en Haut, من تحت
 الى فوق *min taht îlä fouq*, من

أسفل الى فوق *min âsfel îlä fouq*.

— Haut-de-chausses, چاقشير
tchâqchyr, شاقشير *châqchyr*; سروال
serouâl, plur. سراويل *serâouyl*;
 لباس *lebâss*. (Voyez CULOTTE.)

— Haute mer. (Voy. FLUX.)

— Haut mal, صرع *sara'*. (Voy.

ÉPILEPSIE, Mal Caduc.)

HAUTAIN. (Voy. ALTIER, FIER,
 ARROGANT, ORGUEILLEUX.)

Sa HAUTESSE, جناب عالى
djenâb a'âly, الباب العالى *êl-bâb êl-
 a'âlâ*, حضرة *hadret*. (V. ALTESSE.)

— Sa Hautesse le sultan Mah-
 moud, حضرة السلطان محمود
hadret ês-soultân Mahmoud.

HAUTEUR, ارتفاع *îr-
 îfâa'*, علاوة *a'lâouéh*, رفعة *rifa'ah*,
 ابتلا *îtilâ*. (Voy. ÉLEVATION.)

— (fierté), زكبر *gharour*, غرور
tekebbour. (V. FIERTÉ, ORGUEIL.)

— Il a douze pieds de Hauteur,
 اثنعشر علوة *a'lou-ho êtsn-a'ch
 qedem*.

HAVRE. (Voy. PORT.)

HAVRESAC, شراب ذا الجبلد
cherrâb dê-'l-djeld, شراب جبلد
cherrâb gueld, اقربا بهاه *behâh*,
 اقرب *êqrâb*, كيسة *kyssah*,
 تروبه *tourbah*, جيب *djybbah*,
 جيب *djybbah*, جيب *djybbah*.

guebbéh, شكارة *maktoub*, مكتوب *chekârah*, حنشه *hanechah* (Voyez BESACE, BISSAG, SAC.)

HÉ, nom de la vingt-septième lettre de l'alphabet arabe (هـ) *há*, *hé*, *hé*.

HÉ! يَا *áy!* *éy!* هـاى *háy!* يَا *yá!* *éyá!* *áyá!*

— Hé, toi! اياك *éyá-k!* *áyá-k!*

— Hé, vous! اياكم *éyá-koum!* *áyá-koum!*

HEAUME. (Voy. CASQUE.)

Il a HÉBERGÉ, أو *áouâ*.

HÉBÉTÉ, مترمخ *dáyk*, داينخ *motarmakh*. (V. SOT, IMBÉCILLE.)

Il a HÉBÉTÉ, بهم *behham*.

HÉBRAÏQUE, عبرانى *e'brány*, *i'brány*.

HÉBREU, عبرى *e'bery*. (V. JUIF.)

HEDJAZ (pr. d'Arabie), الحجاز *él-Hedjáz*, *él-Hegáz*.

— Natif de l'Hedjaz, حجازى *Hedjazy*, *Hegázy*.

HÉGIRE, هجره *hedjrah*, *hedjiréh*, *hedjréh*.

— L'an 1836 de Jésus-Christ répond à l'an 1252 de l'Hégire, السنة ثمانميه ستته وثلاثين بعد الالف المسيحيه موافقه للسنة الف وميتين واثنين وخمسين الهجرية *és-senet themán-myéh settéh* ou the-

lâthyn ba'd él-âlf él-messyhyéh mou-âfeqah li's-senéh alf ou *myteyn* ou *éthneyn* ou *khamsyn él-hegiryyéh*.

HÉLAS! يا *ouey!* *ouey!* *áy!* *éyá!* *ouayl-y!* *áh!* *áh!* *ouá!* *ákh!* (en berb., *ou-ou!* *ouogh!*).

— Hélas! que je suis malheureux! يا حصرتى *yá hassert-y!*

Il a HÉLÉ, نادى *nadä*, *nadey*, عيط على *aayatt a'lä*. (Voyez Il a APPELÉ, Il a CRIÉ.)

HÉLIOPOLIS (v. anc. d'Égypte), عين الشمس *A'yn éch-chems* (m. à m. fontaine du soleil), الماطارية *él-Máltaryéh* (m. à m. eau fraîche).

HÉLIOTROPE, خيزران *lhyzrán*.

HELLÈNE. (Voy. GREC.)

HÉLOUAN (bourg d'Égypte), حلوان *Helouán*, *Houlouán*.

HEM! نعم *naam!*

HÉMESSE (v. de Syrie), حمص *Hemess*, *Hems*.

HÉMORRAGIE, رءاف *ra'áf*, *reu'áf*, *re'áf*, *rou'áf*.

HÉMORROÏDES, باصور *bássour*, *pl. bouássir*, *beouássyr*.

HENNÉH (fleur et poudre cosmétique), ثمر *thamr hennéh*, *thamr henná*.

— (arbrisseau), حننه *hennéh*,

حنتا *henná*, حنتى *hennä*, هenny.

Il a HENNI, محمحم *mahmah*,
صهل *sahal*.

HENNISSANT, صاهل *sáhel*.

HENNISSEMENT, صهل *sihál*,
سهل *sohl*, سهيل *sahyl*.

HÉPATHIQUE (adj.), كبدى *keb-*
dy, كبدانى *kebdány*.

— (plante), كبديه *kebedyah*, *ke-*
bedyéh.

HEPTAGONE, سبىساعى *soubá'ay*,
مستبع *moussabba'*, *moussabbè'*.

HÉRAUT, منادى *menády*, plur.
چاوش *menádyyn*; منادىين *tcháuouch*. (Voy. HUISSIER.)

HERBACÉ, حشيشى *hachychy*,
عشبي *a'cheby*.

HERBAGER, عشاب *ou'scháb*,
عشابل *eu'schab*, بقال *baqqál*, بقالى *baq-*
qály, خضار *khaddár*.

HERBAGES, بقله *baqlah*, pl. بقل
boql, بقرل *bouqoul*; مرج *merdj*, pl.
مروج *mouroudj*. (Voyez HERBE,
FOURRAGE, PLANTE.)

HERBE, عاشب *a'acheb*, عشبه
eu'chbah, *eu'chbéh*, pluriel عشب
eu'chb; حشيشه *hachyehéh*, حشيش
hachych, حشايش *hacháych*; سمزوه
sebzouah, pl. سمزوات *sebzouát*;

خضره *khoddr*, خضره *khoddrah*, pl.
خضار *khoddár*, *kheddár*; قصيل *qas-*
syl (en berbère, ثوشكه *tsougah*,
thougah).

— potagère. (Voy. LÉGUME.)

— sauvage, حشيش برى *ha-*
chych berry.

— à faire des cordes, حلفه *helféh*,
helfah.

— Corde d'Herbes. (Voy. CORDE
de sparterie).

— Marchand d'Herbes, d'Herba-
ges. (Voy. HERBAGER.)

HERBIER, خزنة النبات *khaznet*
én-nebât.

Il a HERBORISÉ, عشب *a'schab*.

HERBORISTE, عشاب *eu'scháb*,
سبزجى *sebzadjy*.

HÉRÉDITAIRE, ميراثى *myráthy*,
myrátsy, وراثتى *oueráthy*.

— Maladie Héréditaire, امراض
ميراثيه *imrádd myrátsyéh*.

HÉRÉDITÉ, ارث *irts*, *érts*. (V.
HÉRITAGE.)

HÉRÉSARQUE. (V. HÉRÉTIQUE.)

HÉRÉSIE, كفر *koufr*, بدع *bad'*,
بدعات *bida'ah*, *boda'ah*, pl. بدعات
bodo'át, *bida'át*; الحاد *ilhád*; غاطه
ghollah, pl. غاطات *ghollát*; طقه
hertaqah. (Voy. ERREUR.)

HÉRÉTIQUE, خارجی *khâredjy*, ملحد *rafid*, رافضی *ráfeddy*, مبدع *molhid*, مبدع *mobdè'*, متبدع *mot-beddi'*; هرطوقسی *hertouqy*, pluriel هرأطقه *herátqah*.

HÉRISSÉ, مجعود *medjou'oud*.

Il a HÉRISSÉ, جعد *dja'ad*.

— Il s'est Hérissé, تَقَلَّب *teqel-leb*, قَب *qabb*, تَقَنَّفَد *teqanféd*.

— Il se Hérissera, يَتَقَلَّب *ytqil-leb*, يَقَب *yqobb*.

— Mes cheveux se Hérissent sur ma tête, شعری یَقَب علی راسی *chaar-y yqobb a'lâ râss-y*.

HÉRISSON, قَنَفَد *qanfod*, قَنَفُود *qanfoud*, pl. قَنَافَد *qenâféd*.

— de mer, قَدِيرَة *qadyrah*.

HÉRITAGE, وراثه *ouerâthéh*, *ouerâtséh*, ميراث *myrâth*, میراث *myrâts*, مورات *mourâts*, pl. مواريث *mouâryth*. (Voy. LEGS.)

Il a HÉRITÉ, ورت *ouereth*, ouerets, استورت *éstouerets*.

— Il Hériterà, يورث *yourets*, يورث *youreth*.

— Il a fait Hériter, ورت *ouerrets*.

— Il n'ena rien Hérité, ما استورت *mâ éstouerets min-ho chy*.

— Il a Hérité de moi, moi encore vivant, استورثني وانا بالحياة *éstouerets-ny ou ânâ bi'l-hayât*.

HÉRITIER, ورت *ouereth*, ouerets; وارث *ouârets*, pl. وارثين *ouâretsyn*, وارث *ourrâts*; مستورث *mostouerets*, صاحب الارث *sâheb él-ârts* (en berb., يورث *yâureth*; اوريث *âouryth*, pl. اوريثين *âourytsyn*).

— Héritier présomptif, ولي عهد *ouely a'hd*.

— Il a institué Héritier. (Voyez Il a fait Héritier.)

HERMAPHRODITE, خَنَسَه *khan-nethéh*, *khanthéh*, خَنَسِي *khontsey*, *khounthy*, خَنَاسِي *khénâthy*.

HERMÉTIQUEMENT, محكمًا *moh-kemân*.

HERMINE, سنجاب *sindjâb*.

HERMITAGE, زاوية *zâouyah*, زاوية *zâouyéh*, صومعه *souma'ah*; محبسه *mahabséh*, pl. محبسات *mahabsat*; رابطة *râbettah*, رابتاه *râbtah*, ربد *robd*, رابد.

HERMITE, مرابط *morâbett*, شيخ *cheykh*, pl. مشيخه *mechaykhah*, مشايخ *mochâykh*; حبيس *habyss*, pl. حبسا *hobsâ*; متوحد *motouahked*, منفرد *monfered*.

HERNIE, قيله *qyléh*. (Voy. DESCENTE.)

— Attaqué d'une Hernie, مقبول *meqyoul*.

HÉROÏQUE, پهلوانى *pehlouány*,
غزوى *ghezaouy*.

HÉROÏSME, سجا-ءه *sedjá'ah*,
segá'ah.

HÉRON, بطل *battl*.

HÉROS, پهلووى *gházy*,
پهلوان *pehlouán*,
سجيع *sedjy'*,
صاحب قران *sáheb qerán*,
ارگاز *gháleb* (en berbère),
غالب *gháleb* (en berbère),
ذالعالى *érgház dé la'ály*.

HERSE, مدرس *midrass*, pluriel
مدارس *meddress*; مجرس *midjress*.

HÉSITATION, تردد *tereddoud*.

Il a HÉSITÉ, شك *chekk*.

— en parlant, تردد *teredded*,

كسر الكلام *kassar él-kelám*.

HÉTÉROCLITE, غاريب *gháryb*.
(Voyez BIZARRE, ÉTRANGE.)

HÉTÉRODOXE. (V. HÉRÉTIQUE.)

HEUR. (V. BONHEUR, FORTUNE.)

— Il n'y a qu'Heur et malheur
حياة الدنيا *hayát éd-*
دونيأ *fy-há bakht ábyadd* ou *ás-*
souad (m. à m. fortune blanche et
noire).

HEURE, ساعه *sá'ah*, pl. ساعات *sá'át*,
سوياع *soueya'* (en berbère,
كادواس *gádouás*).

— Deux Heures, ساعتين *sá'ateyn*.

— Une Heure et demie, ساعه
ونصف *sá'ah ou nousf*, ساعه ونص
sá'ah ou nousf.

— Une Heure moins un quart,
ساعه الا ربع *sá'ah éllá roub'*, *sá'ah*
éllá roubè', *sá'ah éllá roubou'*, ساعه
الا روب *sá'ah éllá roub*. (V. Trois
quarts d'Heure.)

— Demi-Heure, نصف الساعه
noufs és-sá'ah, نصف ساعه
noufs *sá'ah*, نص ساعه
nouss *sá'ah*, نص
ذا الساعه *nouss dé-'s-sá'ah*.

— Quart d'Heure, ربع ساعه
roub' és-
sá'ah, ربع الساعه
roub' dé-'s-
sá'ah, ربع ذا الساعه
roub' dé-'s-sá'ah, ربع
ذا الساعه *roub' dé-'s-sá'ah*.

— Dix Heures du matin, ساعتين
قبل الظهر *sá'ateyn qabl éd-dohor*.

— Onze Heures du matin, ساعه
قبل الظهر *sá'ah qabl éd-dohor*.

— L'Heure de midi à une Heure
après midi, الظهر *éd-douhour*, *éd-*
dohor (en berbère, تزورنين
tizouernyn).

— Une Heure après midi, ساعه
بعد الظهر *sá'ah baad éd-dohor*.

— Deux Heures après midi,
ساعتين بعد الظهر *sá'ateyn ba'd*
éd-dohor.

— Trois Heures après midi,
العصر *él-a'sr, él-a'sser, él-a'ssar*
(en berbère, تاكوزين *tâkouzynn*).

— Quatre Heures après midi,
العصر بعد ساعه *sâ'ah ba'd él-a'sr.*
(Voyez la dixième Heure.)

— Cinq Heures après midi,
العصر بعد ساعتين *sâ'ateyn ba'd él-a'sr.*

— Six Heures du soir, المغرب
él-moghreb, él-moghereb, él-megha-
reb (en berb., تنوشي *tenouchy*).

— Sept Heures du soir, ساءه
المغرب بعد *sâ'ah baad él-moghreb.*

— Huit Heures du soir, العشا
él-a'chá, él-eu'chá.

— La dixième Heure du jour,
صحي *dahä, dahey.*

— Quelle Heure est-il? كـم
كـم ساعه *kiam sâ'ât?* ساعه
كـم ساعه راحت من النهار? *sâ'ah*
kiam sâ'ah ráhet min én-nehâr?
ايش وقت الدنيا *éych ouagt éd-*
dounyâ? ايش ساعه *éy chy sâ'ah?*
ايش راح من النهار *éych ráh min*
én-nahâr?

— Vois quelle Heure il est, شوف
ايش ساعه *chouf éych sâ'ah.*

— Dis-moi l'Heure qu'il est?
قل لي كم ساعه *qoul ly kiam sâ'ah.*

— Il est deux Heures et un quart,
ساعتين وربع *sâ'ateyn ou roub'.*

— Combien y a-t-il d'Heures de
chemin? كم ساعات الطريق *kiam*
sâ'ât ét-taryq?

— D'Heure en Heure, ساءه
من ساعه *sâ'ah be-sâ'ah, ساعه*
الى min sâ'at ilâ sâ'ah.

— Qui dure une Heure, ساعتتي
sâ'atyy.

— De bonne Heure, بدري
bedry, بكرى bokrä.

— A la bonne Heure, مع سلامه
ma' selâméh.

HEUREUX, سعيد *sa'yd, pl. سعدا*
so'dâ; مسعد mossâ'ad, مسعود mes-
se'oud, massa'oud, مبارك mobârek,
مبارك émbârek, مبروك mabrouk,
مبrouk, صاحب ذا البخت sâheb
dé-l-bakht, صاحب السعل sâheb
és-so'adéh. (Voyez FORTUNÉ.)

— Il a été Heureux, بتحس *beh-*
hah, فلاح falah, صالح salah.

— Que tu es Heureux! يا سعدتك
yâ saadet-ak!

Il a HEURTÉ, دقيق *daqq, دقيق*
daqaq, دفس dafass, دقر daqar,
صرع sara', نطح nettah, عشر a'tsar.

— J'ai Heurté ma tête, دقييت

نطحت راسي *daqyrt rás-s-y*, نطحت راسي *nettahet rás-s-y*.

— Il Heurtera, يدق *ydoqq*, يدق *ydqor*, يدق *ydfess*.

— Il s'est Heurté, عثر *a'ter*.

— Mon pied s'est Heurté contre cette pierre, عثرت رجلى فى ذا الحجر *a'teret redjl-y fy dá-'l-hadjar*.

HEXAGONE, مستدس *moseddes*, مستدس *mousaddes*, سداسى *soudássy*.

HIBOU, أم الليل *hamah*, أم الليل *ám el-leyl* (m. à m. mère de la nuit), (en berb., ايمعروف *ýma'-rouf*, pl. ايمعروفان *ýma'roufenn*). (Voyez CHOUETTE.)

— Il est comme le Hibou, il fuit la lumière, هو مثل البوم يهرب من الضوء *hou methl el-boum yehreb min el-daou*.

HIDEUX, مسيخ *messykh*. (Voyez LAID, HORRIBLE.)

HIE, ميتل *mytidéh*.

HIÈBLE (plante), خمسان صغير *khamán sogheyr*, دمدم *demdoum*, حشيشة البوشريش *el-boucherych*, حشيشة المتند *hachychet el-mentenéh*.

HIER, البارج *el-baráh*, البارج *el-báràh*, امبارح *el-bàrèh*, امبارح *embàrah*, امس *éness*, امس *éms*

(en berb., ديلاين *dyláyn*, اطللى *úttelly*, يظلي *yddally*, يزيرين *yzer-yenn*, ادكام *ídgam*).

— Avant-Hier, اول باراح *áouel báràh*, اول باراح *áouel báràh*, اول باراح (en berb., سندا اطللى *sendá úttelly*). (V. AVANT-HIER.)

— La veille d'avant-Hier (il y a deux jours), اول الباراحين *áouel el-báràheyn*, اول الباراحين *áouel el-báràheyn*, اول الباراحين *louel baràhajn*.

HILARITÉ. (Voy. GAÏTÉ, JOIE.)

HIND, HINDAH (n. pr. féminin.), هند *Hend*, هند *Hendéh*.

HIPPOCRATE (n. pr.), ابو قراط *Abou qrát*, ابو قراط *Bouqrát*, ابو قراط *Bouqrát*.

HIPPODROME, ات ميدان *a meydán*.

HIPPOGRIFFE, سيمرغ *symorgh*, سيمرغ *el-boráq*.

HIPPOTAME, فرس البحر *fars el-bahar*.

HIRONDELLE, خطيف *khottyf*, خطيف *khottáf*, خطيف *khittáf*; خطيفه *khettayfah*, خطيفه *khettayféh*, plur. خطيف *khettayyf*, خطيف *khotteyyf*; عصفور الجنة *a'sfour el-djennéh* (m. à m. moineau du paradis), pluriel

اصفاير الجده *a'ssáfyir êl-djennéh* ;
 واط *ouattouátt*, سنونويه *senounyah*, pl. سنونويات *senounyát*; سنونو
senounou (en berbère, ثيفيرلست *tyferellest*).

Il a HISSÉ, طلع *refaa, rafa'*, *talla'*.

— Il a Hissé à bord du vaisseau,
 طلع للبردو متع المركب *talla' li-
 'l-bordou meta-'l-merkeb*.

HISTOIRE, تاريخ *tarykh*, pluriel
 تواريخ *teouârykh*; خبر *khabar*, pl.
 اخبار *âkhhbâr*; سيبر *syréh*, pl. سيبير
soyar; نقل *neql, naql*.

— Il a écrit l'Histoire, ارخ
ârahk.

HISTORIEN, راوي *râouy*, مورخ
mouarrekh.

HISTORIETTE, حكاية *hikâyéh*,
 حكايات *hikâyât*; ارجاف *reouâyéh, reouâyah*,
 قصة *qisséh, qissáh*, pluriel
 قصص *qissâtt, qossouss* ;
 مثل *methl, metsl*, pl. امثال *âmthâl*,
âmtsâl.

HISTORIOGRAPHE. (Voyez HIS-
 TORIEN.)

HISTRION, مقالد *mouqalled*,
 مسخرة *maskharah*.

HIVER, شتا *chitâ, chetâ*, شتويه
chitaouyéh, شتوة *chetouah, chitouah*,
chetouéh, فصل ذا الشتا *fast dê-'ch-
 chitâ* (en berb., شتوا *chitouâ*, شتوة
chetouah).

— Le temps de l'Hiver, الزمان
 الشتاوي *êz-zcmân êch-chetâouy*.

— Quartier d'Hiver, مشتا *mech-
 tâ, مشتاه mechtâh*.

HIVERNAL, شتوي *chetaouy*,
 شتاوي *chetâouy*.

Il a HIVERNÉ, شتتي *chettâ*.

Il a HOCHÉ la tête, هز الرأس
*hez êrrâss, حرك رأسه harrak
 râss-ho, كبي kabâ, kabey*.

HOIR. (Voyez HÉRITIER.)

HOIRIE. (Voy. HÉRÉDITÉ, HÉ-
 RITAGE.)

HOLA! آيا *âyâ! êyâ! آي ây! êy!*
 يا *yâ! يا آي yâ êy!*

— Holà! palefrenier, viens ici!
 آي يا سايس تاعلى هنا
ây! yâ saïss ta'aly hênâ
sâys, tâ'ley hené!

— Il a mis le Holà, اصلح *êslah*,
 تصالح *tessallah*. (V. Il a APAISÉ.)

HOLLANDE. (Voy. FLANDRE.)

HOLLANDAIS. (V. FLAMAND.)

HOMARD, عقرايشه *a'qrâychah*,
 قامرون *o'qrâychah, eu'qrâychah*,

qâmroun, استباقوس *ástâqous* (en grec, ἀσταξός).

HOMÉLIE, ميمر *mymer*, pl. ميامر *mejámer*.

HOMICIDE (meurtre). (V. ce mot.)

— (meurtrier). (Voy. ce mot.)

HOMMAGE, طاعة *tá'ah*, تقديم *teqdyim*.

— Il a rendu Hommage, قدمت الطاعة *qaddam ét-tá'ah*.

HOMME, رجل *redjol*, *redjoul*, *radjol*, *radjoul*, *radjel*, *radjil*, *raguel*, pl. رجال *redjál*, *ridjál*, *regál*,

رجايل *redjáyl*; بشر *bachar*, plur. بشرين *becharyn*;

ابن آدم *ébn Adam*, pl. بنى آدم *beny Adam*,

بنادمين *benâdemyn*; انسان *énsán*, *ínsán*, pl. ناس *nâss*, *énnâss*

(en berbère, وچيد *ouâdjyd*, وچيد *ouedjyd*,

ارگاز *ârgház*, *êrghéz*, ارگازن *ârgaz*, *ôurgaz*, pl. ارگازن *êrgázenn*;

ارغاز *êrgház*, pl. يرغازن *yrgházenn*;

ورگاس *ourgás*, ارگاس *êrghéss*).

— Homme blanc, رجل ابيض *radjel ábyadd* (en berb., ادراف *ádráf*).

— noir, رجل اسود *radjel ás-soued* (en berbère, اساكو *ássâkou*, يسملك *yessemk*). (Voy. NÈGRE.)

— La plupart des Hommes, اكثر الناس *âkthar ên-nâss*.

— Jeune Homme. (V. JEUNE.)

— Tu es un brave Homme, أنت

رجل مليح *ênt radjel melyh*.

— Je ne sais pas quel Homme tu es, ما باعرف كيف طبعك *mâ bá'ref kyf taba'-ak*.

— Connais-tu cet Homme?

تتعرف هذا الرجل *teta'rraf hadâ êr-radjel* (en berbère, تسنت ارگاز *tesnett êrgáz*)?

HONGRE. (Voy. CHÂTRÉ.)

HONGRIE, بلد المجر *beled él-Madjâr*, *beled él-Magâr*.

HONGROIS, مجار *madjâr*, *magâr*, مجارى *madjâry*, *magâry*.

HONNÊTE (civil), مودب *mouddeb*. (Voy. CIVIL, POLI.)

— (probe), حر *horr*, plur. احرار *êhrâr*;

جيد *djyd*, جيد *djyyd*, plur. جوييد *djouyyoud*;

مليح *melyh*. — Un Honnête Homme, رجل رجل دغرى *radjel doughry*, رجل دغرى *raguel doghry*, رجل صالح *raguel sâleh*.

— Les gens Honnêtes, جيداد *djyád*, جوييد *djouyyd*, *djouyyoud*,

ناس ملاح *nâss melâh*.

— Un Honnête homme ne craint rien, التّجيد ما بخاف شى حاجه
él-djyd mâ be-khâf chy hâdjéh (en berb., ارکاز العالی وری تاگادت
 یرکه *êrgâz él-a'âly ouery tágâdt yrkah*).

HONNÉTÉTÉ, حشمة *hacheméh*,
hochemah, ادب *âdeb*, اداب *édâb*.

HONNEUR, كرامه *kerâméh*, *kerâmah*, pl. كرام *kerâm*; اكرام *îkrâm*,
 تفخيم *è'zz*, عز *e'zzah*, عزة *izzéh*,
tefkhyim, توكير *tekrym*, تكريم *tekrîm*,
toueqqyr.

— (vertu), ناموس *a'rd*, ارض
nâmous. (Voyez HONNÉTÉTÉ.)

— Il faut que nous sortions de cette affaire à notre Honneur, بدنا نطلع من هك المصاحه في بياض
 الوجه *bod-nâ nella' min hadéh él-moslahah fy bayâdd él-oudjéh* (m. à m. avec la blancheur du visage).

— Que Dieu te comble d'Honneur! الله يبيض وجهك *Allah ybayyadd oudjeh-ak* (m. à m. que Dieu blanchisse ton visage)!

— Il a attaqué l'Honneur, Il a attenté à l'Honneur! خدش *kha-dach*, عرض *è'rradd*.

— Je me fais Honneur de te ser-

vir, انشرف من خدمتك *éncher-ref min khidmet-ak*.

— Tu nous fais Honneur, شرفتنا
chereft-nâ.

Il a HONNI, زمزرفى *zemzer fy*.
 (Voy. Il a AVILI, Il a fait Honte, Il a HUÉ.)

HONORABLE, مكرم *moukerrem*,
mokerrem, عزيز *a'zyz*, فاخر *fâkhir*,
 جليل *djelyl*, موقر *mouaqqer*, متكرم
motkerrem, مفخر *mofakkher*.

HONORAIRES, حق *haqq*. (Voyez APPOINTEMENTS, SALAIRE.)

Il a HONORÉ, عز *aazz*, كرم *ke-rem*,
karam, كرم *karram*, *kerrem*,
 توقر *ouaqqar*, وقر *êkram*, اكرم
toueqqer, جـل *djell*, هـاب *hâb*,
 شرف *charaf*, *cheref*.

— Il Honorera, يعز *ya'zz*, يكرم
ykrem, يوقر *ykerrem*, يوقر *youqqer*.

— Qui Honore son père s'Honore lui-même, من عز أبوه عز نفسه
men a'zz âbou-ho a'zz nafs-ho.

HONTE, استحياء *istih-yâ*, حياء *hayâ*,
 خجل *khadjal*, حياء *hayah*,
 عار *hidjâb*, هتيكه *ketykah*, عار
a'âr, فضحيه *feddahyah*, سخام *se-
khâm*. (Voyez DÉSHONNEUR, AVILISSEMENT, INFAMIE.)

— Il a eu Honte, استحسا *éstehá*,
استحي *éstehey*, *éstahey*.

— J'ai Honte de toi, استحييت *ástehyit*,
من ذاتك *éstehyt min dát-ak*.

— Il a fait Honte, عيب *a'yyab*,
حايا *háya*, بجمع *bakka'*, غير *a'y-*
yar, فصح *faddah*, هتك *hatak*.

— Elle a perdu toute Honte, عرق *a'raq*,
الحيا من بين عينها *él-hayá*
min bayn a'yney-há.

— N'as-tu pas de Honte de faire
cela? ما هو عيب عليك أنك تعمل
كذا *má hou a'yb a'lay-k énn-ak tau-*
mel ke-dé?

HONTEUX, مستحي *mestahy*,
mostahy, خجلان *khadjelán*, عيب
a'yb, مهتوك *mehtouk*, معيوب
ma'youb, معيّر *ma'yyar* (en berb.),
دلاعر *delá'ar*. (Voyez AVILI.)

— Parties Honteuses de l'hom-
me, مذاكر *modáker*, *mezáker*.

— de la femme, عورة *a'ourah*,
a'ouréh.

HÔPITAL, دار المرضا *dár él-mo-*
reddá, بيت المشوشين *beyt él-*
metchouchyn, دار الشفا *dár és-che-*
fá. (Voy. HOSPICE.)

— des aveugles. (V. AVEUGLE.)

— des fous, مرستان *mourestán*,

moristán, مارستان *márestán*, *mó-*
ristán, دار الخوتان *dár él-khoután*.

HOQUET, شهقه *hazouqah*, حزوقه
chahaqah (en berb.), تيجيت-طشت
tyhytatteht, تيعرقشت *ty'erqacht*).

— de la mort, لفق *lefq*, لفق
lefq.

— Il a eu le Hoquet, نه-وزق *neh-*
tehouzaq.

HORDE, قابيله *táyféh*; طايغه
qâbyléh, plur. قبائل *qobâyl*; اردو
ôourdou, اوردى *ôourdy* (d'où vient
le mot français).

HORIZON, افاق الارض *éfâq él-*
ârd, اوفق *khâfaq*, اوفق *oufouq*;
افق *âfeq*, pl. افاق *îfâq*.

HORIZONTAL, افاقى *éfâqy*.
— Ligne Horizontale, خط مبسط
khatt mobessett.

HORLOGE, مكانه *magánah*,
ساعة *beyt és-sâ'ah*; ساعه
sâ'ah, pl. سويح *soueya'*.

— de sable, رملية *ramlyéh*. (Voy
SABLIER.)

HORLOGER, سواعى *saouâ'y*,
ساع *sâ'aty*, ساع *sâè'*, *sâá'*,
سوايى *saouâya'y*.

HORMIS, بغير *ghayr*, بغير *beghayr*,
لا *éllá*. (Voy. EXCEPTÉ.)

HOROSCOPE, طالع المولود *tâle' él-mouloud*, فال *fâl*.

HORREUR, نفر *nefr*, فزع *feza'*, رعبه *ra'béh*, راباه *ra'bah*, رهبه *rahbah*, هيبه *heybéh*, قرفه *qerféh*. (Voyez ABOMINATION, ÉPOUVANTE.)

— Il a eu en Horreur. (Voy. Il a ABHORRÉ, Il a eu en ABOMINATION.)

HORRIBLE, مقرف *meqrouf*, مرهوب *merahoub*, مرعوب *mera'oub*, مرعوش *mera'ouch*, مسترعب *mostera'eb*, مهول *mohoul*. (V. ABOMINABLE, DÉTESTABLE.)

HORS, خارجاً *khâredjân*. (Voyez DEHORS, HORMIS.)

— Allons nous promener Hors la ville, نروح نستمشي برا المدينة *nerouh netmaschy barrâ él-medynéh*.

— Hors d'ici! برا روح *rouh barrâ!* روح عني *rouh a'un-y!* (en berbère, اقاغ *éffâgh!* سد *souddo!*)

HOSPICE, تكية *tekyéh*, pluriel *tekyât*, تكايا *tekâyâ*; فندق *fondoq*, دار الفقرا *dâr él-foqarâ*. (Voy. HÔPITAL.)

HOSPITALITÉ, ضيفه *dayfah*, *dayféh*.

— Il a donné l'Hospitalité, ضيف *dayyaf*.

HOSSEÏN (n. pr.), حسين *Hosseyn*, الحسين *él-Hosseyn*.

HOSTIE, برشانه *berchânéh*, plur. برشانات *berchânât*, برشان *berchân*; قربان *qorbân*, plur. قربانين *qorâbyn*.

HOSTILE, عدوى *a'dou*, عدوى *a'douy*. (V. ENNEMI, CONTRAIRE.)

HOSTILITÉ, دأوة *a'dâouéh*, عدويه *a'douyéh*, *a'douyah*. (Voyez INIMITIÉ, GUERRE, ATTAQUE.)

HÔTE (qui reçoit), ماوى *mâouy*, مضيف *moddayyef*.

— (qui est reçu), ضيف *dayf*, pl. ضيوف *dyouf*, *douyouf*; متاوى *metâouy*.

HÔTEL, دار منـزول *manzoul*, دار *dâr*, قصر *qasr*.

— Maître d'Hôtel, وكيل الخرج *oukyl él-khardj*, كلارجى *kelârdjy*.

HÔTELLERIE, خـمارة *khammârah*; منزل *menzel*, pl. منازل *menâzel*. (Voy. AUBERGE.)

HOTTE, قفـه *qoufféh*, *qouffah*, pl. قفف *qofaf*.

HOTTÉE de terre, حملة تراب *hamlet torâb*.

HOUSSE de cheval, de mulet,

سرج *serdj, serg*, سرىجه *serydjah, serydjéh*; دكدك *dakdak*, pluriel دکادک *dekâdek*.

HOUSSINE. (*Voyez* BAGUETTE, FOUET, CRAVACHE.)

HOUX, زورر *zerour*.

HUI (*Voy.* FI)

Il a HUÉ, غوش على *ghaouach a'lâ*. (*Voy.* Il a HONNI.)

HUESCA (ville d'Espagne), وشقه *Ouchqah*.

HUILE, زيت *zeyt, zyt* (en espagnol, *azeite*), (en berbère, ادى *ôdy*, زيت *zeyt*, ثورر *tsemour*).

— de sésame, سيرج *syridj*.

— d'olive, زيت حلو *zyt halou, zeyt halou*, زيت طيب *zeyt tayeb*.

— de lin, زيت كتان *zeyt kitân, zeyt ketân, zyt ktân*.

— de noix, دهن جوز *dahann djouz, dehenn gouz*.

— d'amandes douces, دهن لوز *dehenn louz*.

— de roses, قطر ورد *qottr ouerd*, عطر *o'ttr*.

— Marchand d'Huiles, زيات *zayyât*.

— Boutique de marchand d'Huiles, معصرة *maasrah*.

HUISSIER, يسقى *ysqy*, pl. يسقيه *ysqyéh*; چاويش *tchâouych*, pluriel شاويش *tchâouychyéh*; چاويشيه *châouych*, pluriel شاويشيه *châouychyéh*.

HUIT, ثمانية *themányéh, tsemânyah, themênnyah*, féminin. ثمان *themân, thmân* (en berbère, ثمنيه *themenyah*, ثمپست *tham, them, thempt*, ثمت *themmet*).

— Huit à Huit, ثمان ثمان *thoumân thoumân*.

— Huit cents, ثمان مایه *themân mayéh, themn-myéh, themn-myah*.

— Huit mille, ثمانيه لاف *themâniéh élâf, themânt élâf*.

— Huit neuvièmes, ثمان اتساع *themân êtsâa'*.

HUITIÈME, ثامن *thâmenn, tsâmenn*, féminin. ثين *themenn, tsemenn*, féminin. ثامنه *thâmenéh, tsâmenéh*.

— Le Huitième mois de l'année lunaire des Musulmans, شعبان *chaabân*.

— Un Huitième, ثون *thoumn, tsoumn*, ثينين *themyenn, tsemyenn*.

— Le Huitième de boudjou

(monnaie d'argent valant à Alger de 22 à 23 centimes), ثمين بوجو, *tsemyenn boudjou*.

HUITIÈMEMENT, ثامنًا *thâmenân*, *tsâmenân*.

HUITRE, صدفة *sadaf*, صدفة *sadafah*, بطليئس *bellymouss*.

— Huitre à perles. (Voyez Coquille perlière.)

HUMAIN (se rapportant à l'homme), إنساني *însâny*, إنساني *însânyy*, بشري *bechery*, ناسوتي *nâsouty* (en berbère, كفا اوجيد *kefê êoudjyd*).

— (bienfaisant), حليم *halym*, كريم *kerym*, صديق *sadyq*. (Voy. BIENFAISANT, CLÉMENT.)

HUMAÎNEMENT (en qualité d'hommes), إنسانيًا *însânyân*, كمشل *ka-mshel* إنسان *însân*.

— (avec bonté), بالكرامة *bi-'l-kerâmeh*, نعمًا *ni'mân*.

HUMANITÉ (les hommes en général), خليقته الله *khelyqet Allah*, عباد الله *î'bâd Allah*.

— (la nature humaine), إنسانيه *însânyéh*.

— (bienfaisance), صدقة *sadâqah*, كرامة *kerâmeh*, kerâ-

mah. (V. BONTÉ, BIENFAISANCE.)

HUMBLE, متضع *motadda'*, plur. متواضع *metouâddè'*; واطى *ouâtty*, دليل *de-lyl*, حقيير *haqyr*, وديع *oudy'*, طابع *tây'*. (Voy. HUMILIÉ.)

HUMBLEMENT, بالتواضع *bê-'l-touâddi'*, بالاتضاع *bî-'l-îtidâ'*.

Il a HUMÉ. (Voy. Il a AVALÉ.)

— Hume! أشرق *échraq* (en berb., أسكف *éskef*).

HUMECTÉ, مندى *moneddy*.

Il a HUMECTÉ, شبخ *chimmekh*, ندى *naddü*, ندى *neddey*, نطل *nattal*.

— Il Humectera, يشبخ *ychim-mekh*, يندى *yneddy*.

— Il s'est Humecté, تندی *teneddä*, تندی *teneddä*, تندی *teneddä*, تندی *teneddä*, تنطل *tenattal*, رطب *rattab*.

HUMEUR, بله *belléh*, bellah, plur. بلات *bellât*; مزاج *mezâdj*, pluriel مزاجات *mezâdjât* (en berbère, ارساط *ârsâtt*).

— d'esprit, خاطر *khâtter*, *khâttr*.

— Bonne Humeur. (Voy. JOIE, GAÏTÉ, CONTENTEMENT.)

— De bonne Humeur. (V. GAL, JOYEUX.)

— Mauvaise Humeur, صعبه *sa'abéh*.

— De mauvaise Humeur, صعب *sa'ab*, مغیر *moghayyar*.

HUMIDE, ندى *nedy*; رطب *rettyb*, pl. أرطاب *értáb*; بارد *bâred*, برود *beroud*, *bouroud*, طاری *târy*, طری *tery*, *try*, مفرزك *moufezzeg*, نادى *nechâch*, نزیز *nezyz*, نادى *nâdy*.

— Humide radical, رطوبة طبيعية *rettoubéh taby'ayéh*.

HUMIDITÉ, رطوبة *rettoubéh*, ماويه *mâouyéh*, برودة *bouroudah*, ندا *nedâ*, ندى *nedah*, نده *nedéh*, نداوه *nedâouah*, *nedâouéh* (en berbère, ندا *nadâ*).

HUMILIATION. (Voyez AVILISSEMENT, AFFRONT.)

HUMILIÉ, مصغر *motteyyh*, مطيع *mossaggher*. (V. HUMBLE, AVILI, ABJECT, ABAISSÉ.)

Il a HUMILIÉ, أخضع *âkhda'*, وضع *ouattâ*, واضع *ouâdda'*, طبيع *khassaf*, خفف *tayya'*, صغر *sagghar*, خرد *kharrad*. (Voy. Il a ABAISSÉ, Il a AVILI, Il a fait Affront.)

— Il s'est Humilié, بيسيا *beyâ*, اختضع *êkhtedda'*, توطى *touettâ*, ككشكش *kechkech*. (V. Il s'est AVILI.)

— Humilie-toi! وطي نفسك *ouetty nef-s-ak!* (en berb., ثاتتر *thâtter*).

— Il s'Humiliera, يببىيا *ybeyâ*, يتوطى *ytouetty*.

— Qui s'Humilie est élevé, et qui s'élève lui-même est Humilié, كل من وضع نفسه ارتفع وكل من ارفع نفسه اتضع *koll men ouadda' nafs-ho êrtefa'*, ou *koll men êrfa' nafs-ho êttedda'*.

HUMILITÉ, تواضع *touâddi'*, خضوع *touêddou'*, اتضاع *ûtiddâ'*, طاعة *khedou'*, اتضع *ûtidda'*, طوع *toua'*, خشوع *khechoum*, انكسار القلب *înkissâr êl-qalb*.

HUNE (t. de marine), صحفه *sa-hafah*, *sahfah*, قفص *qafass*, *qo-fass*, كمبزه *kambouzah*, *kambouzah*, *kambozah*, *kambozéh*.

— Mât de Hune (t. de marine), براته *brêtah*. (Voy. HUNIER.)

HUNIER (terme de marine), صارى فوقانى *sâry fouqâny*.

— Grand Hunier, صارى كرنك *sâry grandéh*.

— Vergue de grand Hunier, رباطه كرنك *rabtah grandéh*.

— Petit Hunier, صارى پروا *sâry prouâ*.

sáry prouá, صارى بروة sáry
brouah.

— Vergue de petit Hunier, ربطه
رابطه بروة, rabtah prouah, رباطه
rabtah brouah.

HUPPE (oiseau), شبب cheboub,
طير ابابيل, houdhoud, هدهد
ábábyl.

HURE. (Voy. GROUIN.)

Il a HURLÉ, عوى a'oua, a'ouey.

— Il Hurlera, يعوى ya'ouey.

HURLEMENT, عوا a'ouá.

Les HYADES (constellation),
القلايص, éd-debarán, الدبران
el-qaláyess, عين الثور, el-fenyq, الفنيق,
a'yn ét-thour.

HYDRE, حيه hayéh, افعى a'fa'y,
تعبان ta'bán. (Voy. DRAGON.)

HYDROPIQUE, مستسقى mos-
tasqy.

HYDROPSIE, استسقا istisqá (en
berb., اتان áttán).

HYÈNE, ضبع deb', dabè', plur.
مضبعه medbè'ah.

HYMEN, HYMÉNÉE. (Voyez MA-
RIAGE.)

HYMNE, مديحه medyhah, plur.
تسييح, helál, هلال, medáyh;
tesbyh, pluriel تسابيه tessábyh;

قصيد qassydéh, pl. قصايد qassáyd.

HYPERICON (plante), افريكون
îferykoun.

HYPOCONDRIAQUE, مخـرـوع
mekhrou', مطرطع mottartè', مطحول
motthoul; اخوت ákhout, plur.
خوتان khoután.

— Maladie Hypochondriaque,
شراشيف cheráchyf.

HYPOCRISIE, مرايه meráh, مرايا
meráyáh, مرايا meráyá, pluriel
مراياات meráyáât; رياء
rayá, تلبسه telbesséh, موالس
mouáless.

HYPOCRITE, مراى meráyy, مرأى
meráy, pl. مرأيين meráyyin; موالس
mouáless; تلبيس telbyss, pluriel
تلبيس telábyss.

— Il a fait l'Hypocrite, رايى
ráyá, والس ouáless, تنسنس ten-
seness.

HYPOCRITEMENT, مرايه merá-
yátann, مرأيا meráyán.

HYPOTHÈQUE, رهن rehn. (Voy.
GAGE.)

HYPOTHÉQUÉ, مرهون merhoun.
Il a HYPOTHÉQUÉ, رهن rahan.
(Voy. Il a mis en Gage.)

HYSSOPE (plante), زوفا zoufá.

I

I; cette voyelle de l'alphabet français s'exprime en arabe de plusieurs manières, suivant qu'elle est longue ou brève :

1° Lorsqu'elle est brève, on l'écrit par le point-voyelle appelé *kesrah* كسرة, et *khafdah* ou *khoufdah* خفـضه, dont le signe est un trait oblique placé au-dessous de la consonne avec laquelle la voyelle s'articule (◌). Ce signe n'est presque jamais employé dans l'écriture vulgaire, mais on le suppose grammaticalement.

2° Lorsque la voyelle I est longue, elle est représentée par le *yā* (ي), dixième lettre de l'alphabet arabe ancien, vingt-neuvième et dernière de l'alphabet moderne.

3° L'*élyf* initial (ا) prend souvent le son de l'*i* long, et le *a'yn* (ع) celui d'un *i* saccadé dans la prononciation, répondant d'une manière assez exacte à notre arti-

culatation *ie* dans les mots *pie*, *châtie*, *fie*, etc.; dans ces deux cas, l'*élyf* et le *a'yn* sont, dans les manuscrits soignés, souscrits du point-voyelle *kesrah*; mais cette notation orthographique est toujours négligée dans l'écriture vulgaire.

IBIS blanc, أبو حنيس *ābou hanness*, أبو منجل *ābou mendjel*, *ābou menguel*, المنجل *ēl-mendjel*, *ēl-menguel*.

— noir, الحزاز *ēl-hārezz*, الحارس *ēl-hāress*.

IBRAHYM (n. pr.). (Voy. ABRAHAM.)

— Beny-Ibrahim (tribu berbère), بني إبراهيم *Beny Ibrāhym*

ICHNEUMON, نمس *nems*, *nims*.

ICI, هنا *hená*, *hené*, *honá*, هني *heny*, *henev*, هوني *houney*, هن *houn*, هاهنا *hāhoná*, أهنا *āhoná*, أهنايه *ēhnáyah* (en berbère, غردا *ghardá*).

— Monte Ici! اطلع لي هني *ēlla' l-y heney!*

— Entre Ici! ادخل هنا *ôdkhoul honâ!*

— D'Ici, هنا من *min henê, min henâ.*

— D'Ici en bas, هنا الى اسفل *min henâ îlä âsfal.*

— D'Ici là, هنا الى هناك *min henê îlä henâk.*

— D'Ici au port, هنا الى الميناء *min henê îlä êl-mynâ.*

— Ils n'étaient pas loin d'Ici, ما كانوا بعيد من هنا *ba'yd min henê.*

— D'Ici à demain, من اليوم الى غدا *min âl-youm îlä ghadâ.*

— Par Ici, هنا من *min henâ,* هنا على *a'lâ honâ.*

— Près d'Ici, قريب من هنا *qaryb min henâ.*

IDÉAL, مخايل *mokhayyel,* مخايل *mokhâyel, mokhâyl,* خيال *kheyâl.* (Voyez FANTASTIQUE.)

IDÉE, رأي *rây,* ببال *bâl;* ظنن *zenn, denn,* pl. ظنون *zenoun, denoun;* خيال *khyâl,* تخييل *tekhyyl,* تخمين *tekhmyyn.*

— Il s'est mis cela dans l'Idée, حط ذكا في باله *hatt dekâ fy bâl-ho.*

— Je n'en ai aucune Idée, أبداً

هذا *âbadân mâ l-y âthar fy hadâ.*

IDÉNTITÉ, شوية واحدك *choyet ouâhidêh.*

IDIOME. (Voyez LANGUE, LANGAGE, DIALECTE.)

IDIOT, ابلم *âblem,* بجم *bedjem;* أمي *ômmy,* pl. أميين *ômmyyn,* بلا *qalil êl-a'ql,* قليل العقل *qalil êl-a'ql.* (Voyez IMBÉCILE.)

IDIOTISME (imbécillité). (Voyez ce mot.)

— Particularité d'un Idiome, خص اللغة *khas êl-loghat.*

IDOLÂTRE, عبد الصنام *a'bd ês-senâm;* ثني *thenâ,* pl. ثنيين *thenayyn;* عابد الصنام *a'âbed êl-êsnâm,* pl. عباد الصنام *o'bbâd êl-âsnâm,* عباد الصنام *i'bâd êl-êsnâm.* (Voy. INFIDÈLE.)

IDOLÂTRIE, عبادة الصنام *i'bâdet êl-êsnâm.*

IDOLE, صنم *sanam,* pluriel صنم *senâm,* اصنام *êsnâm;* وثن *outhenn,* plur. وثن *âouthân,* وثن *outhoun* (en berb., معبود *ma'boud*).

IÉMEN. (Voy. YÉMEN.)

IGNOMINIE, تعبر *ta'yыр,* عار *a'âr.* (Voyez HONTE, INFAMIE.)

IGNOMINIEUSEMENT, تَعْيِيرًا *ta'yy-rán*, بالتعير *bi-t-tayyr*.

IGNOMINIEUX, اَرَى — *a'áry*, شنيع *cheny'*, معيار *ma'yár*. (Voyez HONTEUX, INFAME.)

— Mort Ignominieuse, موت العار *mout él-a'ár*.

IGNORANCE, جاهلييه *djähelyéh*, *djähelyah*, جهال *djeháléh*, *djehá-lah*, غشيم *ghochim*, غشومه *ghechou-méh*, *ghechoumah*.

IGNORANT, جاهل *djâhel*, *gâhel*, plur. جهال *djohâl*; غشيم *ghachym*, pl. غشما *ghochmâ*; خياب *khayyâb*.

— C'est un Ignorant dans son métier, هو جاهل في صنعتة *hou djâhel fy sena't-ho*.

IGNORÉ, مجهول *medjhoul*, غير معروف *ghayr ma'rouf*.

Il a IGNORÉ, جهل *djahal*, ما عرف شي *mâ a'raf chy*.

— Je n'Ignore pas cette affaire, انا ما اجهل في هك المصاحه *ânâ mâ ádjhel fy hadéh él-mouslahah*, ما انيش جاهل في ذا الامر *mâ ánych djâhel fy dá él-âmr*.

— Je n'Ignore absolument rien, ما يخفعا عني شي واصل *mâ yekhsá a'nn-y chy ouâssel*.

— Vous n'Ignorez pas l'état des affaires, ما يخفعا عنكم احوال الامور *mâ yekhsá a'n-koum âhouâl él-ôu-mour*.

IL, هو *hou*, pl. هم *houm*.

— Il a, له *le-ho*. (Voy. A.)

— Ils ont, لهم *lehoum*, عندهم *a'nd-houm*.

— Il est content, هو مبسوط *hou mabsoult*.

— Ils s'en vont, راحيين *houm rahyyn*.

— Il a été. (Voy. A.)

— Il faut, Il est nécessaire, لازم *lazem*. (Voy. Il FAUT.)

— Il y a. (Voy. A.)

ILE, جزيره *djezyrah*, *djezyrêh*, *guezyrêh*, plur. جزاير *djezáyr*, *gue-zâyr*; جزيرة *dezyrah* (en berbère, لگزيرت *ligzyrt*).

— Presqu'Ile, جزيره *djezyrêh*, *djezyrah*, *guezyrêh*.

ILLÉGAL, ضد للشعه *dodd li-'s-chera'ah*, ضد الناموس *dodd ên-nâmous*.

ILLÉGITIME, ضد للحق *dodd li-'l-haqq*.

— Enfant Illégitime, ابن الكرام *êbn él-herâm*, زانوه *zánouéh*. (Voy. BATARD, ADULTÉRIN.)

ILLICITE, محروم *herám*, محروم *mahroum*, منهي *moharrem*, منهي *monhy*, حلال غير *ghayr helál*.

ILLIMITÉ, غير قياس *ghayr qyás*, غير محدود *ghayr mehdoud*, غير محدود *ghayr motnáhy*, غير محدود *ghayr hedoud*.

— Son pouvoir est Illimité, قدرته ما لها حدود *qodret-ho má le-há hedoud*.

ILLUMINÉ, منور *monaouer*.

Il a ILLUMINÉ, نور *naouar*, نور *naouer*, انار *énár*.

— Il a été Illuminé, نور *tenaouer*, اضى *éddä*.

ILLUSION, خيال *khyál*, pluriel *khyálát*; احتلام *ihtilám*, تخيل *tekheyyl*. (Voy. ERREUR.)

ILLUSOIRE, باطل *báttel*. (Voyez FAUX, TROMPEUR.)

ILLUSTRATION, تشریف *techryf*. (Voy. CÉLÉBRITÉ, HONNEUR.)

ILLUSTRE, عظيم *a' ddym*, ا' z- *zym*, شريف *cheryf*. (V. CÉLÈBRE.)

ILLUSTRÉ, مشرف *mocherref*.

Il a ILLUSTRÉ, شرف *charraf*, شرف *cherref*, عظم *a' z zam*.

— Il s'est Illustré, انشرف *éncheref*.

ILS, هم *houm*. (Voy. IL, EUX.)

IMAGE, صورة *souréh*, *sourah*, pl. صور *sour*, *souar*, صورات *sou-rát*; يقونه *iyqounéh* (en grec, εικόν), pl. يقونات *iyqounát*; قونه *qounéh*, *qounah*, pl. قون *qouann*.

IMAGINAIRE. (Voy. IDÉAL, FANTASTIQUE.)

IMAGINATION, خيال *khyál*, مخياله *mekhyléh*, تخمين *tekhmyñ*; فكر *fekr*, pl. افكر *éfkár*; ظن *zenn*, pl. ظنون *zenoun*; خياله *khoýàlah*, زعم *za'm*, بال *bál*, هوس *hods*.

— Cela surpasse l'Imagination, هذا تفوق تخمين عقولنا *hadá tefouq tekhmyn ou'qoul-ná*.

L'IMAGINATIVE, قوة الخياليه *qououet él-kheyályéh*.

Il a IMAGINÉ, il s'est Imaginé, افتكر *éfteker*, خال *khál*, ظن *zann*, حسب *z'a'am*, ضمن *khammenn*, حسب *hessab*. (V. Il s'est mis dans l'Idée.)

— Tu t'es Imaginé que, تخايل *tekháyl l-ak énn*, يتخايل *yetkháyl l-ak énn*.

IMAM (prêtre musulman), امام *ímám*.

IMBÉCILE, مبههم *mobéhem*, بلا عقل *khachyn*, بلا عقل *belá a' ql*.

مخوخ mokhaouakh, دموقى dem-mouqy, doummouqy, أحمق áhmaq. (Voyez HÉBÉTÉ, IDIOT, INSENSÉ, IGNORANT.)

IMBÉCILLITÉ, قلة العقل qellet el-a'ql. (Voy. SOTTISE, IGNORANCE.)

IMBERBE, أجروء ádjroud, ágroud, املط ámlatt.

IMBIBÉ, سقى mosqyy.

Il a IMBIBÉ, سقى saqä, saqey, روا raouä, مرن marrann.

— Il s'est Imbibé, انسى énsaqey.

— Mets cette outre dans l'eau pour qu'elle s'imbibe, حظ هك hott hadéh ez-zokrah fy-'l-moyéh, hattä tenbol.

Il s'est IMBU des principes de la morale, تعلم اصول الحق ta'allem ôussoul él-haqq.

IMITATEUR, تبىع taby'.

IMITATION, شابهه châbehah, châbehéh, مشاكله mochâkeléh, تباع taba', مهاثله mechâbahah, تمثيل memâtheléh, اتبع ätbä', تمثيل temthyl, تبىعه tebya'ah.

Il a IMITÉ, امثله émtethal, émtetsal, تباع taba', مشاكل techâkel, قدى qadä, qadey, شبهه chabbah,

قلد qallad, ساوى säouey, säouä, تشبهه techabbah, تشابه techâbah, اقتضى éqteddä, éqteddey.

IMMÉDIAT, اقرب ágrab, متواصل metouâssel, متلاحق motlâheq.

IMMÉDIATEMENT, فى ساءه fy sä'ah, بالوقت be-'l-ouaqt, الوقت li-'l-ouaqt, حالاً hálán, فى الحال fy-'l-hál. (Voy. INCONTINENT.)

— Elle est morte Immédiatement, توفيت حالاً toueffeyt hálán.

— Tu les mettras Immédiatement à mort, فى ساعه تقتلهم فى fy sä'ah.

IMMÉMORIAL, غير مذکور ghayr mezkour.

— De temps Immémorial, من زمان ما يندكر min zemân mâ yn-zeker, من دهر الدهور min dahar éd-dohour.

IMMENSE, بغير قياس be-ghayr qyäs. (Voy. INFINI, ILLIMITÉ.)

IMMERSION, غوص ghaouss, غطس ghats, ghattess.

IMMEUBLE, ملك moulk, pluriel املاك ámlâk.

IMMINENT, حاضر hádder, هاجم hádjem.

IMMOBILE, غير متحرك ghayr motaharrekk, ثابت thâbett

IMMODESTE, قليل الحياء *galyl él-heyá*, غير اديب *ghayr ádyb*, غير وقور *ghayr ouqour*. (V. INDÉCENT.)

IMMODESTIE, قلة الحياء *qillet él-heyá*. (Voy. INDÉCENCE.)

IMMOLÉ, مذبوح *medbouh*.

Il a IMMOLÉ, ذبح *dabah, dabèh*.

IMMONDE. (Voyez IMPUR.)

IMMONDICE, نجاسة *negássèh, nedjássah*. (V. ORDURE, SALETÉ.)

IMMORTEL, غير مساييت *ghayr máytt*.

IMMUABLE, غير متزعزع *ghayr motza'zè'*.

IMPARFAIT, غير ناقص *nâqess, ghayr kâmel*.

IMPATIENCE, نزاقه *nezâqèh, nezâqah*, نزاقية *nezâqyèh*.

IMPATIENT, غير صابر *ghayr sâber*, غير صبور *ghayr sabour*, غير محتمل *ghayr mohtamel*.

Il s'est IMPATIENTÉ, نزق *nazaq*.

— Il a Impatienté, نزق *nazzaq*.

IMPÉRIAL, سلطاني *soultány*.

IMPÉRIEUX, صارم *sârem*.

IMPIE, كافر *kâfer*, pl. كافرين *kâferyn*, كفار *kouffâr*; منافق *menâfeq*, pl. منافقين *menâfeqyn*; شرير *cheryr*, خبيث *khabyth, khabyts*.

IMPIÉTÉ, الحاد *ilhâd*.

Il a IMPLORÉ, تضرع *teddarra'*.

IMPORTANT, ثقيل *theqyl, tseqyl*, سائل *derour, nâdjib, sâyl*. (Voyez GRAVE.)

— Affaire Importante, امر ثقيل *âmr theqyl*, مصلحة ضرورية *mosle-hah derouryah*.

— Cela est Important, ذل شئ *dol chy tseqyl*.

— Il m'Importe de faire cela, ذه نعمله ذه *a'lay-y ênn na'-mel déh*.

— Cela n'Importe pas, هذا ما فيه *hadâ mâ fy-hi chy derar*.

— Que t'Importe-t-il? ايش عليك *éych a'lay-k ént?*

— Cela vous Importe, هذا عليكم *hadâ a'lay-koum éntou*.

Il a IMPORTÉ (v. a.). (Voyez Il a APPORTÉ, Il a INTRODUIT.)

IMPORTUN, لزيز *ledjydj, lezyz*, لزاز *lezzâz*, لجاج *ledjoudj, qallâq*.

IMPORTUNÉ, ماسجوج *meldjoudj, laddj, lazz, lezz*, قوط *qarratt*, نعن *taann, ledjadj*.

— Tu m'Importunes, تتعب قايبي

telaab qalb-y, تصديق صدرى *ted-dayyq sadr-y*, تتعذت على *teta'nnet a'lay-y*.

— Ne m'Importune pas! لا تثقل لا تتعذب على *lá theqqel damm-ak a'lay-y!*

— Pourquoi m'Importunes - tu toujours? لايش انت قاعد لى رقبتهأ *lêych ênt qâ'id l-y roqbetân* (m. à m. pourquoi es-tu assis sur mon cou)?

IMPORTUNITÉ, لزه *leddjéh*, لزه *lezzéh*, لباكد *lebkéh*, لباكد *ledjâ-djéh*.

IMPOSSIBLE, غير ممكن *ghayr memken*, غير مستطاع *ghayr mes-tattè'*.

— Il est Impossible que, *مما* ما يمكن *mâ yemken ênn*.

— Supposons, par Impossible, que cela soit juste, نخمن الذى *nekham-menn*, *allazy mâ yemkenn*, *ênn hadâ haqq*.

Il a IMPOSÉ une taxe, *جل دراهم hamel derâhem*, فرض الدراهم *ferredd êd-derâhem*. (V. Il a levé une Contribution.)

— une amende, قطع جزيمه *qatta' djezyméh*, *بالص balass*.

— On l'a Imposé à dix piastres, *حط-طوة عشرة قروش hattettou-ho a'cherat qourouch*.

IMPÔT, *باص bals*, مكس *maks*. (Voy. CONTRIBUTION.)

— personnel, *خارج kharâdj*, *kharâg*, *خرج kharadj*, *khardj*.

— territorial, *ميرى myry*.

— Il les a accablés d'Impôts (Voyez Il a ACCABLÉ.)

IMPRÉCATION, *تشقيع techqy'*. (Voyez INVECTIVE.)

IMPRESSION, *تاثير tâthyr*, *tâtsyr*, *تظبيع telby'*.

IMPRÉVU, *متغافل motghâfel*, *خوان khaououân*, *بواق baououâq*.

IMPRIMÉ, *مطبوع matbou'*.

Il a IMPRIMÉ, *كبس tabaa*, *كبس kabass*, *ختم khattam*.

— Imprime ce cachet! *اكبس êlbess hadâ êl-khatem!*

— Il l'a Imprimé dans son esprit, *طبعه فى لوح عقله taba'-ho fy louh a'qli-hi* (m. à m. dans la planche de son esprit).

IMPRIMERIE, *مطبع matbaa*, *مطبعه meiba'ah*.

— L'art de l'Imprimerie est le flambeau qui éclaire le monde,

علم المطبعة مصباح ننور فيه الدنيا
i'lm êl-metba'ah mosbâh tenaouer
fy-hi êd-dounyâ.

IMPRIMEUR, طابع tabbâ',
صاحب المطبعة sâheb êl-metba'ah,
مصممي ma'ba'y; بصماجي bas-
mâdjy, pl. بصماجيہ basmâdjyah.

Il a IMPROUVÉ. (V. Il a BLAMÉ.)

A L'IMPROVISTE, غلى الغفله a'lâ
êl-ghaflah, على غردة a'lâ gharre-
dah, بالغدر bi-'l-ghadr.

IMPRUDENT, قليل العقل qalyl
êl-a'ql, ناقص الراى nâqess êr-râ'y,
بلا فطنة belâfetenêh, غير عاقل ghayr
a'qel.

IMPUDICITÉ, فسادة زنا zonâ,
فسادة fesq, فسق nedjâs-
sah, negâssêh. (Voy. IMPURETÉ.)

IMPUDIQUE, مفسد mofessed,
فساد fâssed, زانى zâny. (Voy. IM-
PUR.)

IMPUISSANT, غير قادر ghayr qâ-
der. (Voy. FAIBLE.)

— (inhabile à la génération),

عجز a'djouz, عاجز a'âdjev.

IMPULSION, حركة احرأ i'ghrâ,
حركه harrakah, تحريك tahryk, teharyk.

IMPUR, نجس noudjess, nedjess,
nouguess, neguess.

IMPURETÉ, نجس noudjs, nougs,
nidjs, nigs.

Il a IMPUTÉ, تقلد teqalled.

Il est INABORDABLE, INACCES-
SIBLE, ما انقرب شى mâ ênqereb
chy, بغير الدنو be-ghayr êd-denou.

INCARCÉRATION, سجن soudjn,
sougn. (Voyez EMPRISONNEMENT.)

INCARCÉRÉ. (Voy. EMPRISONNÉ,
PRISONNIER.)

Il a INCARCÉRÉ. (Voy. Il a EM-
PRISONNÉ.)

INCENDIAIRE, حارق hâreq, pl.
حارقين hâreqyn.

INCENDIE, حراقه harâqah, he-
râqah, حراقه ihrâq, شعله chaa-
lah, حريقه ouqyd, حريقه haryqah,
حريقه haryq, حرام idrâm,
تحريق tahryk. (Voyez EMBRASE-
MENT.)

— Il y a eu un grand Incendie
dans la ville, صار حريق عظيم
في الهدينه sâr haryq a'zzym fy-'l-
medynêh.

Il a INCENDIÉ. (Voyez Il a AL-
LUMÉ, Il a BRÛLÉ.)

INCERTAIN, غير معلوم ghayr
ma'loum, غير معروف ghayr ma'-
rouf. (Voyez DOUTEUX.)

— Domain est Incertain ,
مجهول غدا يوم مجببول
ghadá youm me-
djehoul.

INCESSAMMENT, رايح رايح rdyh-
ráyh (Voyez BIENTÔT).

INCESTE, فجبور fedjour.

— Il a commis un Inceste,
فجبور feddjer.

INCESTUEUX, فاجر fadjer, pl.
فجار fidjár.

INCIDENT, عرض a'redd, plur.
أعراض l'rádd (Voyez ACCIDENT,
ÉVÉNEMENT).

INCIRCONCIS (Voy. CIRCONCIS).

INCIVIL, وحش ouahech,
مشوش mechouch, غليظ ghelydd,
ghelyzz, بلا أدب belâ-âdeb (Voyez
GROSSIER).

— Il a été Incivil, غلط ghaladd,
ghaluzz, همج hamadj.

INCIVILITÉ, غلطه ghildah, ghil-
zah.

INCLINATION du corps, ركعه re-
ki'ah, rika'ah, pl. ركعات rika'ât;
مطانيه mettányeh.

— de l'esprit, غرض gherd, pl.
أغراض éghrádd; أهوا áhouá, pl.
أهوايه áhouáyéh; خاطر khâtter,
میل meyyl, plur. ميلان meylán.

Il a INCLINÉ, حني hannü.

— Il s'est Incliné, انحنى én-
hanü, ركع rekuu.

INCOGNITO, مختفى mokktafy.

INCOMMODE, تاعب tá'eb,
صعب sa'ab, عسر a'sser, تعب ta'ab.

Il est INCOMPÉTENT, ماله
مدخل فى ذالك
má le-ho medkhel fy dálek.

INCONSTANT, غاوى gháouy.

INCONTINENT (adv.), فيسع
fyssa' (Voyez AUSSITÔT).

INCONVENANT (Voy. INDÉCENT).

INCORRECT, مغلط n.oghallett,
أعوج á'ouedj, غلط ghálett.

INCORRIGIBLE, عاصى a'ássy,
pl. عاصيين a'ássyyn.

INCRÉDULE, غير مومين ghayr
moumyn (V. INFIDÈLE, IMPIE).

— Serez-vous Incrédules à mes
paroles? اى اننت صدقوا على كلامى
éy éntouú má tetsaddeqouú a'lü ke-
lám-y?

INCROYABLE, غير مصدق ghayr
mossaddeq.

INCULTE, بـرّ herr, بور bour.

INDE (contrée d'Asie), الهند
éI-Hend, éI-Hind, بلد الهند beled
éI-Hend, بلاد الهند belâd éI-Hend.

— Les Indes, سند و هند Send
ou-Hend.

— Blé d'Inde, درة dourrá,
دورراھ dourrañ, تركيه tourkyyéh,
tour-
kyyah (Voy. Blé de Turquie).

— Poule d'Inde, poulet d'Inde
(Voy. DINDE, DINDON).

— Figuier d'Inde (V. NOPAL).

— Bois d'Inde (V. BOIS).

INDÉCENCE, شناعة *chená'ah*,
عيب *a'yb* (Voy. IMMODESTIE).

INDÉCENT, عايب *a'áyb*, *a'áye*b,
شنيع *cheny'* غير لائق *ghayr-láyyq*
(Voyez HONTEUX, IMMODESTE).

INDEX d'un livre, برنامج *ber-*
námydj (V. CATALOGUE, TABLE).

— (doigt), شاهد *és-cháhed*
(en berbere اذاض شاهد *ádzádd-*
cháhed).

INDICE, اشارة *tchárah*, علامه
a'láméh.

INDIEN, هندی *hendy*, pl. هنود
henoud; هندوی *hendaouy*, *hen-*
douy, fémi. هندیه *hendyéh*.

INDIENNE (toile), قماش یمنی
qoumách yemeny, قماش شیت
qoumách chytt.

INDIFFÉREMMENT, بین البینین
bayn él-baynéyn, نصف علی نصف
nousf a'lü nousf, بغیر میل *be-ghayr*
meyl.

INDIGENCE (Voy. PAUVRETÉ).

INDIGENT (Voy. PAUVRE).

INDIGNATION, غضب *ghadb*,
سخط *sakht*, حرد *hard*, خنفسه
khanfesséh, غضبه *ghudbah*.

— Il a excité l'Indignation,
حرد *harrad*, سخط *sakhatt*, اسخط
éskhatt, غضب *ghaddab*.

INDIGNE, غير مستحق *ghayr-*
mostaheqq.

— Ne fais rien d'Indigne de
ton rang, ما تعمل شی *ma ta'mel chy*
غير مستحق لدرجتك *ghayr-mostaheqq li-*
deradjét-ak.

INDIGNÉ, حردان *hardán*,
غصبان *ghosbán*.

Il s'est INDIGNÉ, غضب *ghad-*
dab, حرد *harad*, تخنفس *tekh-*
neffes.

INDIGO, نیله *nytah*, *nyléh*, نیل
nyl.

INDISPOSÉ (Voyez MALADE).

INDISPOSITION (Voy. MALADIE).

Un INDIVIDU, مفرد *mosfered*,
فلان *foulán*, *fulán* (en espagnol
fulano), دات *dát*, plur. دوات
douát; شخص *chakhs*, pl. اشخص
échkhess, شخوص *chokhouss* (en
berbere یمان *ymán*).

INDIVIDUEL, شخصی *chakhsy*.

INDIVIDUELLEMENT, شخصاً
chakhsánn, شخصياً *chákhshyánnu*.

Par INDIVIS, بلا قسمه *belá-*
quesméh.

INDIVISIBLE, غير منقسم *ghayr*

monqassem, غير مشقوق *ghayr machqouq*, غير متفصل *ghayr-mot-fassel*, غير منقرق *ghayr-monferreq*.

INDOLENT, عكزان *ma'agáz*, معكاز *ma'gázán* (Voyez PARESSEUX).

INDOMPTABLE, متمرد *motamer-red*, *motmerred*.

INDOSTAN (contrée d'Asie), هندستان *Hendostán* (Voy. INDE).

Cela est INDUBITABLE, هذا مشبوت *hadá methbout*, ما فيه شك *má fy-hi chek*, لا ريب فيه *lá réyb fy-hi*.

INDULGENCE, مغفرة *maghferah*, غفران *ghaferán*, سامحة *sámehah*, تحنن *tehin*, رافه *rdfeh* (V. CLÉ-MENCE).

INDULGENT, روفوف *raouaf*, حنون *hanoun*, شفق *chefouq*, مسامح *messámèh*, غفور *ghafour* (Voy. CLÉMENT, BIENVEILLANT).

INDUSTRIE, صنعه *sana'ah*, pl. صناعات *sana'át* (V. ART, MÉTIER).

INDUSTRIEL, أهل الصنعه *áhl és-sena'ah* (V. ARTISAN).

INDUSTRIEUX (Voyez HABILE).

INÉBRANLABLE, ثابت *thábett*.

INÉAL, خشون *khochoun*, خشن *khachin*, غير ساوي *ghayr-sáouy* (en berbere فردى *firdy*).

INEXORABLE, صارم *sárem*.

INFAME, معير *ma'youb*, معيب *ma'yyer*, مدموم *madmoum*, عيب *a'yb*, مفضوح *masfouh* (V. HONTEUX, AVILI, IGNOMINIEUX).

INFAMIE, بهدله *behedeléh* (Voy. HONTE, IGNOMINIE, AVILISSEMENT).

INFANTERIE, ترأسية *terrássyéh*, آزلام *ázlám*, زلمه *zelméh*.

INFECT, مفسود *mafsoud*, مهربى *mohry*, مجوى *montenn*, منجم *mokhim*, منسج *man-chih*.

Il a INFECTÉ, عدى *a'dā*, ادهى *a'dey*, فسد *fassad*.

— L'air est Infecté de miasmes, الجو انفسد من الريحه *él-djou enfessed min ét-ryhah*.

Il a INFÉRÉ, استدل *éstedall*.

INFÉRIEUR, تحتانى *tahtány*, pl. سفلانى *tahtányyn*; سفلانى *sefelány*, اسفل *ásfal*.

INFERNAL, جهنمى *djehennemy*, guehennemy (V. DIABOLIQUE).

— Le feu Infernal, نار الجهنم *nár él-djehennam* (V. ENFER).

— Esprit Infernal (Voyez DÉMON, DIABLE).

INFIDÈLE (sans foi), غير مومن *ghayr-m umenn*, غير امين *ghayr-*

âmyñ, خايبين khâyn.

— (non musulman), كافر kâfer,

pl. كافرين kâferyñ, كفار kouffâr.

— Le musulman sans bonne foi, Dieu le compte au nombre des Infidèles, المومن بلا صدق *al-moumen be-lâ sedq*, hesseb-ho Allah bayñ *él-kouffâr*.

INFINI, غير متناهي ghayr mot-nâhy, بغير منتها be-ghayr mentehâ, بلا انتهي belâ-entehey (Voyez IM-MENSE, ILLIMITÉ).

INFINIMENT, قبالة qobâlah, اقباله âqbâlah, بالغاية bi-'l'-ghâyêh.

— Je l'aime Infiniment, انا نحبها قبالة ânâ nehobb-hâ qobâlah.

INFIRME, ضعيف da'yf, plur. ضعفا do'fâ; مستضعف mostedda'f (Voyez FAIBLE, MALADE).

INFIRMERIE, بيت المرضâ béyt *él-mordâ*, بعت *ét-moreddâ*.

INFIRMITÉ, عله do'of, ضعف o'llêh, وجع oudja', ouga' (V. FAIBLESSE, MALADIE).

INFLAMMATION, احراق ihraq (Voyez EMBRASEMENT).

— (maladie), حرارة harârah, herârêh, حموة hamâouêh, دماوية damaouyyêh.

INFLUENCE des astres نائير النجوم tâthyñ *ên-nedjourn*.

INFORMATION, اخبار ikhbâr.

Il a INFORMÉ, علم a'llam, a't-lem (Voyez Il a AVERTI).

— Il a Informé d'une affaire, نص الامر nass *él-âmr*.

— Il s'est Informé, استخبر *és-takhbar*.

INFORTUNE (Voyez ADVERSITÉ, CALAMITÉ, MALHEUR).

INFORTUNÉ, شقي chaqy, plur. اشقيا *écluyâ*; تعيس ta'yss, plur. تعسا to'ssâ; ملعوق melou'auq (V. MALHEUREUX).

Il a INFUSÉ, انتقع naqa'a, انتقع *énteqa'a*.

INFUSION, نقع neqa'.

INGÉNIEUR, مهندس melhendezz, mohendezz, مهندس mohendess.

INGÉNIEUX, مفسن mofennuñ (Voyez ADROIT, HABILE).

INGÉNU, طاهر tâher, صالح sâlêh, صفي القلب safy *él-qalb* (V. FRANC).

INGÉNUITÉ, قلب ابيض qalb *âbyadd* (m. à m. cœur blanc), صحي salyêh (Voyez FRAN-CHISE).

INGRAT, ناكر nâker, غير معروف

ghayr-ma'rouf, شاكِر غير *ghayr-châker*, يضييع *yddy'*.

INGRATITUDE, نكِران *nokrân*.

INGRÉDIENS (pl.), عَقاير *o'qâ-gyr*.

INHABILE, عاِطِل *a'âttel*.

INHUMAIN, قاسى *qâssy* (Voyez CRUEL).

INHUMANITÉ (Voy. CRUAUTÉ).

Il a INHUMÉ, وارى *ouârâ* (V. Il a ENTERRÉ).

INIMITIÉ, عَدوة *aadouah*, *a'douéh*, عَدويِه *aadouyah*, *a'dou-jéh*, عداوَة *a'ddouéh*, pl. عداوَات *a'ddauât* (Voyez HAINE, HOSTILITÉ).

— Il y a une Inimitié mortelle entre eux, بينهم عداوَة قاتلَة *bayn-houm a'ddouéh qâteléh*.

INIQUE, اَتِيْم *âtym*, pl. اَتِمَة *ôta-mah* (Voyez INJUSTE).

INIQUITÉ, اِئِم *îtm*, plur. اِنَام *êtâm*; سِيِه *syah*, pl. سِيَاَت *syât* (Voyez INJUSTICE, CRIME).

INJECTION, القا *îlqâ*.

INJONCTION, تَقْوِيض *tefouydd*.

INJURE, ظالم *zoulm*, *doulm*, تَشْتِيْم *techetym* (Voyez AFFRONT, INSULTE, INVECTIVE).

Il a INJURIÉ, il a dit des Inju-

res, وِصْف *ouassaf* (Voy. Il a fait Affront, Il a INVECTIVÉ).

— Il lui a dit toutes sortes d'Injures, قال لَهُ صِفْتِكَ نَعْتِكَ *qâl le-ho soffet-ak na't-ak*.

INJURIEUX, شَاتِم *châtem*, سَبَاب *sebbâb*.

— Paroles Injurieuses (Voyez INVECTIVE).

INJUSTE, ظالم *zâlem*, *dâlem*, pl. ظالمِين *zâlemyn*; باطلى *bât-tely*, جَائِر *djâyr*, بلاص *ballâss*.

INJUSTEMENT, بِالْبَطَالِه *bi-'l-battâleh*, بغير عدل *be-ghayr a'del*.

INJUSTICE, ظلم *zoulm*, *doulm*, جور *djour*, بلاص *bels*, بطاله *battâ-léh*.

INNOCEMENT, بِالْبَرِّ *bi-'l-berr*.

INNOCENCE, بَرِّ *berr*, طَهارة *tahâréh*, تَبْرِير *tebryr*, نَقَاوَة *neqâouah*.

INNOCENT, بَار *bârr*, pl. اِبْرَار *êb-râr*; بَرِي *bery*, pl. اِبْرِيَا *îbryâ*, اِطْهَار *nâdjy*; طَاهِر *tâher*, pl. اِطْهَار *âtehâr*; زَكِي *zaky*, pl. اَزْكِيا *êzkyâ*.

Il a INNOCENTÉ, بَرَّر *barrar* (V. Il a ABSOUS, Il a JUSTIFIÉ).

INNOMBRABLE, بلا عدد *be-lâ a'ded*, بغير عدد *be-ghayr a'ded*, بغير حساب *be-ghayr hissâb*.

INNOVATION, تَجْدِيد *tedjedyd*.

Il a INNOVÉ, جدد *djaddad*,
djedded.

INONDATION (*Voyez DÉBORDE-
MENT, DÉLUGE*).

Il a INONDÉ, طفر *tefer*, *tafar*,
غمر *ghammar*, طفح على *tefah a'lä*
(*Voyez* Il a DÉBORDÉ).

— Il Inondera, يفيض *yfydd*,
يطفر *yetfor*.

— La pluie a Inondé tout le
pays, عمّ الطر على البلاد كلها
*a'mm êl-mattar a'lä êl-belêd kolle-
há*.

INOPINÉ, باده *bádêh*, *bádih*,
غير مامول *lá-mostanná*, لامستنا
ghayr-mámoul (*V. IMPRÉVU*).

INOPINÉMENT, بديها *bedyhánn*
(*Voy. A l'IMPROVISTE*).

INOUI, غربا *gharyb*, pl. غربا
ghorebâ, غير مسموع *ghayr-mesmou'*.

INQUIET, مهمون *mehemooun*,
حايبر *dáydj*, متحير *motehayer*,
háyr, *háyer*, معكر *ma'aker*.

— Il a été Inquiet, حار *hár*.

— Je suis Inquiet, يتضايق روي
yetdáyq rouh-y.

Il a INQUIÉTÉ, عكر *akkar*, حير
hayyar, اقلع *éqla'*, قللق *qallaq*,
شوش *chuouach*.

— Il s'est Inquiété, تمرس *te-*

mermess, تحرمس *taharmess*,
تعكر *ta'akker*, ضاح *dádj*.

— Ne t'Inquiète aucunement,

طيب خاطرک *tayyeb khâtr-ak!*
لا تمرس خاطرک *lá temermess
khâtr-ak!* لا تتعب خاطرک *lá
tetaab khâtr-ak*.

INQUIÉTUDE, تحيير *tahyyr*,
مضيقه *modayyaqah*.

INQUISITION, تفتيش *teftych*,
كشفي *kechf*.

INSCRIPTION, عنوان *e'nouân*,
رسمه *resmêh*, *resmah*, كتابه *kitâ-
béh* (*V. ÉTIQUETTE, ÉCRITEAU,
ÉCRIT, ADRESSE*).

Il a INSCRIT, رسم *ressem*,
كتب في *katab fy*.

INSECTE, دبابه *debbâbêh*, plur.
debbâb.

INSENSÉ (*Voyez FOU, IMBÉ-
CILLE*).

— Il est devenu Insensé,
اختلط عقله *éktelatt a'ql-ho*.

INSENSIBILITÉ, قساحه *qassâ-
hah*.

INSENSIBLE, قسيح *qassyh*.

INSENSIBLEMENT, شويه شويه
chouyêh-chouyêh, بالتدريج *bi-'l-te-
drydj*.

INSÉPARABLE, غير منفصل *ghayr*

monfassel, غير متفارق *ghayr-mot-fâreq*.

Il a INSÉRÉ, دَخَلَ *dakkhal*.

INSIDIEUX, غادر *ghadour*, عَادِر *ghâder* (Voy. FOURBE).

INSIGNE, شهير *chahyr*, مَسْمَى *mesemmy*, مشهور *mechehour*.

Il a INSINUÉ (V. Il a INSÉRÉ).

— Il s'est Insinué, تَدَخَّلَ *le-dakkhal*.

INSIPIDE, باسل *bâssel*, *bâssil*, قليل الطعم *qu-lыл* *ét-ta'am*, *mossaouess*.

— (au fig.), (Voy. SOT, IMBÉCILLE).

INSIPIDITÉ, قلة الطعم *qillét ét-ta'am*.

— (au fig.), (Voyez SOTTISE, IMBÉCILLITÉ).

Il a INSISTÉ, اكد *âkad*, استمر *âstemerr*.

— N'Insistez pas sur cela, هذا لا تاكدوا على *hâ tâkedoû a'lü haddâ*.

INSOLENCE, ظغيبه *taghyah* (Voy. ARROGANCE).

INSOLENT, طاعى *tâghy* (Voyez ARROGANT).

Il est INSOLVABLE, مالسه *mal-sâ*, فلاوس باش يـدفع *flâ-ous bâch yed-fâc*.

mâ le-ho felouss bêch yedfa'.

Il a INSPECTÉ, نظر على *nazzar a'lü*, *naddar a'lü*.

INSPECTEUR, ناظر *nâzzer*, *nâz-zir*, *nâdder*, *nâddir*, plur. ناظرين *nâzzeryn*, *nâdderyn*.

INSPIRATION, إلهام *ilham*, وحى *ouhy*.

INSPIRE, ملهم *molhem*, موحى *mouhy*.

Il a INSPIRÉ, إلهم *élehem*, وحى *ouahü*, *ouahey*.

INSTABILITÉ, قلة الثبات *qillét él-thebat*.

INSTANCE, تاكيد *tâkyd*.

— Il a fait Instance (Voyez Il a INSISTÉ).

INSTANT (subst.), وقت *ouaqt*, pl. اوقات *âouqât*; دقيقه *deqyqah*, plur. دقائق *deqâyq*; نقطة *noqtah*, درج *derdj*, *derg*.

— A l'Instant, بالوقت *bi-'l-ouaqt*, هل وقت *hel ouaqt*, الوقت *él-ouaqt*.

INSTIGATION, تحريض *tahrydd*.

Il a INSTIGUÉ, حرض *harradd*, حرك *harrak*.

INSTINCT, تحريك طبيعى *tah-ryk tabya'y*, الميل الطبيعى *él-myl ét-tabya'y*.

Il a INSTITUÉ (*Voyez* Il a ÉTABLI, Il a FONDÉ).

INSTITUT (*Voyez* ACADÉMIE).

INSTITUTION, تسقويم *teqouym*,
جعل *dja áléh*, تزوكه *tozoukah*, pl.
تزوكات *tozoukát* (*Voyez* ETABLIS-
SEMENT, FONDATION).

INSTRUCTION, تعليم *ádeb*,
ta'alym (*Voyez* ENSEIGNEMENT,
ÉDUCATION).

INSTRUIT, معلم *mo'allem*.

Il a INSTRUIT, علم *a'llam* (*Voy.*
Il a APPRIS, Il a ENSEIGNÉ).

INSTRUMENT (outil), آلة *áléh*,
álah, pl. آلات *álát*.

-- de mécanique, عده *e'ddah*,
oddéh, *ee'ddah*, pl. عدد *o'dad*.

-- de musique, آية *áiah*, *áléh*,
pl. آلات *álát*.

-- Joueur d'Instrumens de mu-
sique, آلاتي *áláty*, pl. الآلات
áláouát.

A mon INSU, بغير علمي *be-ghayr*
i'lm-y, ما لي علم *má l-y i'lm*,
ما لي شي خبر *má l-y chy khabar*.

-- A ton Insu, بغير عامك *be-*
ghayr i'lm-ak

-- A son Insu, بغير عليه *be-ghayr*
i'lmi-hi, *be-ghayr i'lm-ho*.

-- A notre Insu, بغير علمنا *be-*
ghayr i'lme-ná.

-- A votre Insu, بغير علمكم *be-*
ghayr i'lme-koum.

-- A leur Insu, بغير علمهم *be-*
ghayr i'lme-houm.

-- Tu as fait cela à son Insu,
عملت هذا خلفه *a'melt hadá khalf-*
ho, عملت ده برا منه *a'melt déh*
barrá minn-ho.

INSUBORDONNÉ (*V.* REBELLE).

INSULAIRE, اهل الجزيرة *áhel*
él-djézyréh, *áhl él-guezyréh*.

INSULTANT (*Voy.* INJURIEUX).

INSULTE, شتمه *chetméh* (*Voyez*
AFFRONT, INJURE).

Il a INSULTÉ, تهزى *tehezzi*,
tehezzei (*Voyez* Il a INVECTIVÉ,
Il a fait Affront).

INSUPPORTABLE, غير مستحمل
ghayr-mostahmel.

INSURGÉ, INSURGENT (*Voyez*
REBELLE).

Il s'est INSURGÉ, قام على *qám*
a'lü (*Voyez* Il s'est RÉVOLTÉ).

INSURRECTION, قيمه *qeyméh*,
qaymah (*Voyez* RÉBELLION).

INTACT, كامل *kámel*.

INTÈGRE, صالح *sáléh* (*Voyez*
ÉQUITABLE, JUSTE).

INTÉGRITÉ, صلاحه *saláhah*,
كماله *kémáléh*, صحه *sahah* (*Voyez*
ÉQUITÉ, PERFECTION).

INTELLECTUEL, عقلى *a'qely*,
 داميروى *damyry*, روحانى *rouhâny*.

INTELLIGENCE, درايه *derâyêh*,
 فهم *a'ql*, عقل *ma'refêh*, معرفه
feh, *feh*, فهمه *fehâmah*,
 فظنه *fetneh*.

— Bonne Intelligence, اجتماع
êdjtimâ', *igtimâ'*, اخاويه *akhâou-*
yah, *êkhâouyêh* (Voyez AMITIÉ,
 FRATERNITÉ, ACCORD, UNION).

— Il n'est pas en bonne Intel-
 ligence avec eux, هو دشمن معهم
houe douchmân ma'-houm.

— Vous avez des Intelligences
 avec l'ennemi, انتوانتسارروامع العدو
êntouâ tetsâreroû ma' êl-a'dou.

INTELLIGENT, عاقل *a'âqel*, *a'â-*
qil, فهم *fehym*, فطين *fetty*.

INTELLIGIBLE, مفهوم *mefehoum*,
 متفهم *motfehhem*, متفسر *motfasser*.

INTEMPÉRANCE, قلة القناعه
qillêl êl-qind'ah, خهكه *khemkhe-*
mah (V. GOURMANDISE).

INTEMPÉRANT, قليل القناعه
qalyl êl-qind'ah, خهكهم *khemkhym*.

INTEMPÉRIE de l'air, رداوه *red-*
dâouah, رداوه *redâouêh*, فساد الهواء
fes-sâd êl-haouâ, وخم الهواء
ouekhem êl-haouê.

INTENDANCE, تصرفى *tesryf*
 (Voyez ADMINISTRATION).

INTENDANT (V. ADMINISTRA-
 TEUR, INSPECTEUR, Maître-
 d'Hôtel).

Il a INTENTÉ un procès, تعاون
ta'âouann, اذعى للشرع *ênda'â li-*
's-cherâ' (V. Il a CITÉ en justice).

INTENTION, نيه *nyêh*, ضمير *da-*
myr, pl. ضمائر *damây*; مطلوب
matlou, مامول *mâmoul*, مقصود
maqsoûd (Voyez DÉsir, VOLON-
 TÉ, BUT, DESSEIN).

— (mauvaise), نية سودا *nyêt*
soudâ (m. à m. intention noire).

— Il a eu l'Intention,
 نفسه ناوى فى نفسه *naouâ fy nafs-ho* (V.
 Il a VOULU, Il a DÉsirÉ).

— Avec Intention, بالعانى *bi-*
'l-a'âny (V. à Dessein).

Il a INTERCÉDÉ, شفع *chafa'a*,
 تضرع *techaffa'*, توسل *touessel*,
 تدارر *teddarra'*.

— Il Intercédera auprès de
 vous, يشفع عندكم *yechfa' a'nd-*
koum.

INTERCESSEUR, شافع *châfê'*,
châfi', شافع *chafy'*, تضرع
mot-
darri', توسل *motouessel*.

INTERCESSION, شفاعه *chefâ'ah*,
 تشفاعه *techfâ'ah*.

INTERDICTION (Voy. DÉfENSE,
 PROHIBITION).

INTERDIT, ممنوع *memnou'* (V. DÉFENDU, ILLÉGAL, ILLEGITIME, ILLICITE).

— (étonné), (V. ce mot).

— Je suis tout Interdit, عقلي مرهط *a'ql-y marboutt*.

Il a INTERDIT, منها منع *mena'a*, نهى *nehá*, نهى *nehey* (V. Il a DÉFENDU).

— (il a étonné), (V. ce mot).

INTÉRESSÉ (avide), (V. ce mot).

Il a INTÉRESSÉ (donné un bénéfice), عطا فائد *a'ttá fáydéh*.

INTÉRÊT (utilité), صلاحه *sal-hah*, *selhah* (Voyez UTILITÉ).

— (cupidité), (Voy. AVIDITÉ).

— (profit), مكسب *mekseb* (V. GAIN, BÉNÉFICE).

— (d'argent prêté), فائد *fay-déh*, *fáydah*.

— Je l'ai fait pour votre Intérêt, انا عمائته في صالحتكم *aná a'melt-ho fy salhat-koum*.

— Chacun défend ses Intérêts, كل واحد يقاتل لحاله *koll ouáhed yqátel li-hál-ho*.

— Tu n'as pas d'Intérêt à cela, ما لك حسب في هذا *má l-ak hesb fy 'adá*.

— Je n'ai point d'Intérêt à cela, ما ني شي ضايع في هذا *má-ny-chy dáy fy hadá*.

— Il a prêté de l'argent à Intérêt, دتین بالفایک *dayyann bi-'l-fáydéh*.

INTÉRIEUR (adj.), داخل *dá-khel*, جوانی وسطانی *ouestány*, جوانی *djouány*, *gouány*.

— (subst.), قلب وسط *ouest*, قلب *qalb*, باطن *bátn*, *bátienn*, plur. *bouáttenn* (Voyez DEDANS).

— d'une maison, وسط ذا الدار *ouest dé-'d-dár*, صدر البيت *sadr él-béyt*.

— du corps (Voyez INTESTINS).

INTÉRIEUREMENT, باطنياً *bát-nánn*, جوا *djouá*, *djoú*, *gou*, من جوا في قلب *minn-djoú*, في الصدر *fy-'s-sadr*, من داخل *minn dákhel* (Voy. DEDANS).

INTERMÉDIAIRE, وسطانی *ouest-dny*.

INTERMISSION, INTERMITTENCE, أهال *ihmál*, سكون *sokoun*.

INTERNE (Voyez INTÉRIEUR).

Il a INTERPOSÉ, وسط *ouassatt*, جعل بين *dja'al bayn*, لملم *lamlam*.

— Il s'est Interposé, توأست *touássett*, دخل بين *dakhel-bayn*, صار مواست *sár mouássett*.

INTERPRÉTATION, ترجمه *ter-djeméh*, *tergueméh*, تفسير *tefsyr* (*Voyez* EXPLICATION, COMMENTAIRE, TRADUCTION).

INTERPRÈTE, ترجمان *terdjemân*, *tergmân* (dont on a fait en fr. les mots *truchman*, *drogman*), pl. تراجمين *terâdjemyn*, *terâgüemynn* (*Voy.* TRADUCTEUR, COMMENTATEUR).

Il a INTERPRÈTE, فسر *fassar*, ترجم *terdjem*, *terguem* (*Voyez* Il a EXPLIQUÉ, Il a TRADUIT).

— Il Interprète tout en mal, يفسر كل شى بالصدد *yfesser koll chy bi-'d-dodd*, ينسب الكل الى الشر *yonsob êl-koll ilâ ês-cherr*.

— On ne pouvait l'Interpréter en bien, ما كان يمكن ينسبه الى الخير *mâ kân yemkenn yonsob-ho ilâ-'l-kheyr*.

— On a mal Interprété mon intention, فسدوا نيتى *fassadou nyét-y*.

INTERROGATEUR, سايل *sâyl*.

INTERROGATION (*V.* DEMANDE, QUESTION).

INTERROGATOIRE, مساله *mes-sâlêh*, *messâlah* (*Voy.* ENQUÊTE).

Il a INTERROGÉ, سايل *sâyal*, ساؤل *sâoual*, تسايل *tessâyal* *Voy.*

Il a DEMANDÉ, Il a QUESTIONNÉ).

— Il Interrogera, يسول *yssoul*.

INTERROMPU, مقطوع *maqtoû'*.

— Il a eu un sommeil Interrompu, قلق *qaleq*.

Il a INTERROMPU, صرم *saram*, عطل *a'ttal*.

— un discours, قطع الكلام *qat-ta' êl-kelâm*.

— Il m'a Interrompu (en parlant), لبتكنى فى الكلام *lebbek-ny fy-'l-kelâm*, وقف كلامى *ouaqqaf kelâm-y*.

— Sans vouloir vous Interrompre, بلا قطع كلامكم *belâ qattê' kelâm-koum*.

— Il a Interrompu mon sommeil, طير النوم منى *tayyar ên-noum menn-y* (m. à m. il a fait enlever le sommeil de moi).

INTERRUPTION, تقطيع *teqty'*.

INTERVALLE, مد *meddah*, *meddêh*.

— Par Intervalles, مدة بعد مدة *meddêh ba'od meddêh*.

Il est INTERVENU, وصل بسين *ouessel bayn* (*V.* Il s'est Interposé, Il s'est Entremis).

INTESTINS, امعا *éma'a*, احشا *êhchâ* (*Voyez* BOYAUX).

INTIME, خصوصى *khossoussy*.

— Ami Intime, أخو *âkhou*, عزیز *a'zyz*.

— Le plus Intime de mes amis, أعزّأ اصدقای *â'zzâ âsdeqâ-y*.

Il a INTIMÉ, أخبر *âkhbar*.

INTIMIDÉ, مخوف *mekhaouf*, mokhaouef (*Voy. CRAINTIF, EFFRAYÉ*).

Il a INTIMIDÉ, خوف *khaouaf*, كسر القلب *kassar-êl-qalb* (m. à m. il a brisé le cœur), (*V. Il a EFFRAYÉ*).

Il a INTITULÉ, سمى *samû*, سمى *se-mey*.

INTOLÉRABLE (*V. INSUPPORTABLE*).

INTOLÉRANCE, قلة الحلم *qillêl êl-hilm*.

INTOLÉRANT, قليل الحلم *qalyl êl-hilm*, قليل الرحمه *qalyl êr-rahmêh*.

INTRAITABLE, قسيح *qassyh*.

INTRÉPIDE, قليل الخوف *qalyl êl-khauf* (*Voyez BRAVE, HARDI*).

INTRÉPIDITÉ (*Voy. BRAVOURE, COURAGE, HARDIESSE*).

INTRIGANT, مكار *makkâr*, حشري *hachery*, محشور *mohascher*.

INTRIGUE, مكر *mekr*, مشابهة *mochâbekêh*, pl. مشابهات *mochâbekât*.

Il a INTRIGUÉ, مكر *makar*.

INTRODUCTEUR des ambassadeurs, مدخل الاشيه *modakkheh êl-êlchyah*.

INTRODUCTION, ادخال *îdkhâl*, مدخل *medkhal*, ارشاد *îrchâd*.

— d'un livre, مقدمه *miqdâmêh*, افتتاح *iftitâh*, فتحه *fatîhah* (*Voy. PRÉFACE, PRÉAMBULE*).

Il a INTRODUIT, دخل *dakkhal*, ادخل *êdkhal*, وجه *oueddjah*, القا *êlqâ*.

— une coutume, جرى العده *djerrû êl-a'dêh*.

INUSITÉ, غير مستعمل *ghayr-mosta'mel* (*Voyez ÉTRANGE*).

INUTILE, بطل *battâl*, باطل *bâttel*, بغير فايك *be-ghayr fâydêh*, عاقل *a'âttel*, غير نافع *ghayr nâfê'*.

INUTILEMENT, بطلاً *batlânn* (*V. EN VAIN*).

INUTILITÉ, قلة الفايك *qillêl êl-fâydêh*.

INVARIABLE, ثابتة *thâbett*, متغير *tsâbett*, غير متغير *ghayr motghayyer*.

INVASION, هجوم *houdjour*, هوجوم *Voyez ATTAQUE*).

INVECTIVÉ, شتومه *chetoumah*, شتوميه *chetoumêh*, pl. شتومات *chetoumât*; شتيميه *chetymêh*, pl. شتايم *chetâyra*; سبب *sebb* (*Voyez*

INJURE, INSULTE, AFFRONT)

Il a INVECTIVÉ, لَدَع *ledda'*,
 la'ann, نَعَل *naal*, عَدَّ *a'dd*,
 بَهْدَل *behdal*, *behdel*, شَتَمَ *chetem*,
chatam, سَبَّ *sebb*, شَطَّ عَلَى *ckatt*
a'li (Voy. Il a fait AFFRONT, Il a
 INSULTÉ).

— Il Invectivera, يَلْعَن *yela'nn*,
 يَنْعَل *yena'l*, يَعْدُّ *ya'dd*, يَشْطُّ عَلَى
ychett a'li.

— Ils se sont Invectivés l'un
 l'autre, تَشَاتَمُوا *techâtemou*,
 سَبَّوْا بَعْضُهُمْ بَعْضًا *sebbou'ba'dd-houn*
ba'dd.

INVENTAIRE, رَسْمَانِيَّة *rosmâ-*
yah, *rosmányéh*.

Il a INVENTÉ, بَدَعَ *beda'a*,
 وَجَدَ *oudjed*, *ougued*, أَوْجَدَ *âou-*
ljed, حَدَّثَ *hadats*, *hadass*,
 صَنَعَ *éstena'*, فَنَنَ *fenn*, صَنَّفَ
annaf.

— Tu n'as pas Inventé la pou-
 re, مَا صَنَعْتَ شَيْءَ الْبَارُودِ *mâ*
stena't-chy êl-bâroud.

INVENTION, بَدْع *bedè'*, *bed'*,
 جَبْر *ouedjed*, *oudjed*, *ougued*, جَبْر
'jebr, *guebr*, أَحْدَاث *ihdâth*, *ih-*
âts, *ihdâss*, شَيْءٌ مَبْدُوعٌ *chy mo-*
eddi'.

Il a INVESTI, دَارَ *dâr*, حَاصِرَ

hâssur (Voyez Il a ASSIÉGÉ, Il a
 ENVIRONNÉ, Il a ENJOURE).

— d'une charge, d'une posses-
 sion, مَلَكَ *mellek*, سَلَطَ *sellett*.

— Il a été Investi, اسْتَمْلَكَ
éstamlak.

INVESTITURE, اسْتِمْلَاك *istam-*
lâk, تَسْلِيْط *teslytt*.

INVÉTÉRÉ, قَدِيم *qadym*, عَتِيْق
a'tyq, pl. عَتَق *o'toq*, *o'taq*.

INVINCIBLE, غَالِب *ghâleb*,
 مَنْصُورٌ غَيْرٌ مَغْلُوبٌ *ghayr-maghloub*,
mansour.

INVIOLABLE, حَرِيْم *harym*.

INVISIBLE, غَائِبٌ مِّنْ ابْصَارٍ
ghayb minn-âbsâr, غَيْرٌ مَّنْظُورٌ
ghayr mandour.

INVITATION, عَزِيْمَةٌ *a'zyméh*
 (Voy. CONVOCATION, APPEL).

INVITÉ, مَعْرُومٌ *ma'zoum*.

Il a INVITÉ, اسْتَأْذَنَ *éstâzenn*,
 اسْتَدْعَى *ésteda'ü*; كَلَّفَ *kallaf*,
 عَزَمَ *a'zem*, *a'zam*, عَظَّمَ *a'zzam*,
 نَدَبَ *nedab* (Voy. Il a CONVIÉ,
 Il a CONVOQUÉ, Il a APPEL).

— Ton frère m'a Invité à dîner
 avec lui aujourd'hui, أَخْرَجْتَنِي
 عَزْمِيْ بِأَشْيَاءِ نَتَعْتَدِيْ مَعَهُ الْيَوْمَ
âkhou-k a'zam-ny bâch netghoddy
ma'-ho ên-nahâr déh.

INVOCATION, صياح *do'á*, دعا *syáh*.

INVOLONTAIRE, غير اختيار, *ghayr ikhtyár*, اختياره, *ghayr-ikhtyáreh'*

— Cela a été Involontaire de ma part, ماصار في رضاي *má sár fy riddá-y*, ماصار في خاطري *má sár fy kháttr-y*.

INVOLONTAIREMENT, بلانيه *belá nyéh*, بغير اختياره, *be-ghayr ikhtyáreh'*, بلا رضا *belá riddá* (V. Contre son Gré, de Force).

— Presque Involontairement, على طرف النيه *a'lü terf én-nyéh*.

Il a INVOQUÉ, استعان *da'á*, دعا *ésta'an*, استدعا *sáh ilä*, الى *ésteda'á*.

— Il Invoquera, يدعو *yda'ou*.

IRASCIBLE, غضباني *ghadbány* (Voyez COLÈRE).

IRONIE, بغى *beghy*.

— Par Ironie, على سبيل البغى *a'lü sabyl él-beghy*.

IRRAISONNABLE, قليل الراي *qalyl ér-ráy*, غير معقول *ghayr ma'-qoul*, ضد العقل *dodd él-a'ql*.

IRRÉCONCILIABLE, غير متصالح *ghayr-motsálih*.

IRRÉGULIER, ضد القانون *dodd él-qánoun* (Voyez ILLÉGAL).

IRRÉMÉDIABLE, غير مشفى *ghayr mochaffy*.

IRRÉPARABLE, بلا ردة *belá red-déh*.

— La perte du temps est Irréparable, خسارة الزمان هي غير مستردة *khessáret él-zemán hya ghayr mostareddéh*.

IRRÉPRÉHENSIBLE, IRRÉPROCHABLE, بلا عيب *sálèh*, صالح *belá a'yb*.

IRRÉSOLU, حابر *chekyk*, شكيك *háyr*, جابر *djáyrr*, *gáyr*.

IRRÉSOLUTION, حيرة *hayrah* (Voyez DOUTE).

IRRÉVÉRENCE, قلة الوقر *qillét él-oueqer*.

IRRÉVÉRENT, قليل الوقر *qalyl rêt-oueqer*, بغير تكريم *be-ghayr tekrym*.

IRRIGATION, تسقيه *tesqyah* (V. ARROSEMENT).

IRRITATION, اغصاب *tghdáb*.

IRRITÉ, مغبون *maghboun*, مزجور *mezdjour*, فقعان *seqa'an*, *fiqa'an* (Voy. Qui est en Colère).

Il a IRRITÉ, اغضب *éghdab*, اسخط *éskhatt* (Voy. Il a AGACÉ).

— Il s'est Irrité, غضب *ghad-dab* (Voy. Il s'est mis en Colère).

IRRUPTION, صدم *sedn* (Voyez
INVASION, ATTAQUÉ).

— Il a fait Iruption, صدم *sadam* (Voy. Il a ATTAQUÉ).

ISAAC (n. pr.), اسحق *Ishaq*,
اسحاق *Ishâq*.

ISAÏE (n. pr.), اشعيا *Icha'yâ*.

ISCANDER (n. pr.), (V. ALEXAN-
DRE).

ISLAMISME, دين الاسلام *dyn êl-
islâm*, اسلام *islâm*.

— Sectateur de l'Islamisme
(Voyez MUSULMAN).

ISLE (Voyez ILE).

ISMAEL (n. pr.), اسماعيل *Is-
mâ'yl*, اسمعيل *Isma'yil*.

Les ISMAÉLITES, بنى اسماعيل
Beny-Ismâ'yl.

ISOLÉ, وحد *ouahid*.

— Vois-tu cette tour Isolée sur
la montagne, تشوفشى هذا
البرج وحده على الجبل
*techouf-chy hadâ êl-bourdj ouahid-
ho a'lâ êl-djebel*.

— Regarde cet arbre Isolé au
bord du chemin, انظر هذه
الشجرة وحدها بطرف السكة
*ndour hadêh ês-sadjerah ouahid-
â be-terf ês-sekkêh*.

ISPAHAN (v. de Perse), اصفهان
Êsfahân, اصبهان *Êsbahân*.

— Natif d'Ispahan, اصفهاني
Êsfahâny, اصبهاني *Êsbahâny*.

ISRAEL (n. pr.), اسرائيل *Isrâyl*,
اسرئيل *Israyl*, اسرييل *Israyyl*.

ISRAËLITE (V. JUIF, HÉBREU).

— Les Israélites, بنى اسرائيل
Beny-Isrâyl, اسرييليه *îsrayylyêh*.

Il est ISSU de race noble,
من نسل الاشراف
âsl-ho minn nesl êl-âchrâf.

ISSUE, مخرج *mikhradj*, *mikh-
rag*, منفذ *mimraq*, منفذ *minfed*.

— d'une affaire, عقب *a'qib*,
خرج *khardj*, اخرة *âkhirêh*.

— Il a eu une Issue heureuse,
خرج بخير *kharadj be-kheyr*.

— malheureuse, فساد *fassad*.

ISTHME, دخلة الجزيرة *dakhelêt
êl-djezyrêh*, رقابة الجزيرة *reqabêt
êl-djezyrêh*.

IVOIRE, سن الفيل *senn êl-fyl*,
سن فيل *senn dê-l-fyl*, ذا الفيل
senn-fyl, عاج *a'âdj*

IVRAIE, زبوانه *zyonânêh*, زبوان
zyouân (en grec ζῆζυρα).

IVRE, ساكر *sâker*, سكران *sok-
rân*, *sekrân*, *sikrân*, مسكير *mouskyr*.

IVRESSE, سكر *sonker*, soukour.
sol'or, *sokr*, سكرة *sokrah*.

IVROGNE, سكار *sakkâr* (Voyez
IVRE).

J

J, l'articulation de cette lettre française n'existe pas isolée dans l'alphabet arabe, mais elle s'y trouve annexée à celle du **D** dans la prononciation du *djym* (ج), troisième lettre de l'ancien alphabet, et cinquième de l'alphabet moderne, qui équivaut au *gi* des Italiens dans *giardino*, *Giove*, etc.

Il faut toutefois observer que cette lettre arabe elle-même est quelquefois prononcée simplement, comme notre **J** français, par quelques tribus, et surtout par celles des Berberes; quelques-uns même expriment cette articulation par le *ze* arabe (ز) marqué de trois points à la manière persane (ژ).

JABOT (d'oiseau), حوصله *hous-selèh*, *housseleh*, plur. حوصلات *housselàt*; كركور *guergour*.

JACA (v. d'Esp.), جاقه *Djâ-gah*, *Jâqah*.

JACHÈRE, بور *Lour*.

JACOB (n. pr.), يعقوب *Ya'-qoub*, *Ya'goub*.

JACOBITE (secte d'Egypte), يعقوبى *ya'qouby*, pl. يعقبويه *ya'qobyeh*.

JACQUES (n. pr.), ياقوب *Yâ-qoub*, يعقوب *Ya'qoub*, *Ya'goub*.

— Saint Jacques, مار يعقوب *Mâr-Ya'qoub*.

— Saint Jacques en Galice (v. d'Esp.), (*Voyez* COMPOSTELLE).

JACTANCE, فيس *féyss*, نفش *nefch*, افتخار *iftikhâr* (*Voyez* ARROGANCE).

JADIS, من قديم الزمان *minn qadym êz-zemân* (*Voyez* AUTREFOIS, ANCIENNEMENT).

JAEN (ville d'Espagne), جيان *Djeyân*, *Jeyân*, جيان *Djeyyân*.

JAFFA (v. de Syrie), يافا *Yâfâ*.

Il a **JAILLI**, نط *natt*, *nett*, فر *ferr*, *farr*, نبع *naba'*, *neba'*, نط *nabatt*, طفر *teferr*, فرر *ferer*.

JALON, علام *a'lám*.

JALOUSIE, حسد *hassad*, *hes-sed*, *hasd*, *hesa*, غيرة *ghayréh*, *ghayrah*, محسل *mohassedeh*, *mohussedah*.

— de fenêtre, شباكه *chebbákéh*, *chebbákah*, pl. شبابيك *chabábyk*, *chebábyk* (Voyez STORE).

— Il a eu de la Jalousie (Voyez Il a été Jaloux).

JALOUX, ظنان *zenán*, *deuán*, غيراني *ghayrány*, غيور *ghayour*, غاير *gháyer*, *gháyr*, حسود *hassoud*.

— Il a été Jaloux, غار *ghár*, ظن *zenn*, *denn*.

— Il sera Jaloux, يغير *yghyr*, *yghayr*.

JAMAIS, ابدًا *ábaddám*, واصل *ouássel*, قط *qatt*, أصلًا *áslánn*, بتة *qátbánn*, البتة *ét-betéh*, بتة *betéh*, *batah*, البتة *ét-betánn*.

— Je ne l'ai Jamais vu, ما رأيتُ ابدًا *má ráyt-ho ábadánn*, ما رأيتُ قد *qad má ráyt-ho*.

— Je n'ai Jamais rien vu de pareil, أصلًا ما رأيتُ شيء مثلهُ *áslánn má ráyt-chy methl-ho*.

— Cela n'est Jamais arrivé, ما صار هذا البتة *má sár hadá ét-betánn*.

— A Jamais, الى دهر الدهور *ilü dehr ét-douhour*.

JAMBE, ساق *sáq*, ساك *sák*, ساك *ság*, قصبه *qasbah*, قدم *qedem*, كدم *guedem* (en berbere اطار *éddár*, *áddár*).

— Les deux Jambes, سيقان *syqán* (en berbere اطاران *úddár-rán*).

— Le gras de la Jambe (Voy. GRAS, MOLLET).

— Ornement des Jambes en forme de bracelet, خالخال *khal-khál*, *khilkhál*.

JAMBON, فخذة الخنزير *fakh-dét ét-khanzyr*, فخذ ذا الحلوف *fakhd dé-'l-hallouf*.

JANISSAIRE, انكشاري *énke-cháry*, pl. انكشاريه *énkicháryah*, *énkicháryéh*, مستحفظان *moustahfezzán*.

JANVIER, كانون الثاني *kánoun ét-thány*, كانون الآخر *kánoun ét-ákher*, ينواريوس *ynouáryouss*, ينيير *yenyer*, طوبه *toubih*, *toubéh*.

Il a JAPPÉ (Voyez Il a ABOYÉ).

JARDIN, غيط *gheytt*, بستان *bostán*, *bestán*, pl. بساتين *lassá-tyn*, *bessátytyn*; جنينه *djenynéh*, *gnyenéh*, *djenynéh*, pl. جنينات *djenynát*, *gnyenynát*; جنان *djenán*,

guenán, pl. جنانين *djenáyn*, *guenáyn*; روضه *raouddah*, روض *roudd*, عرصه *a'rsah*, غرصه *gharsah* (en berbère) العاله *él-ghallah*.

JARDINIER, بستاني *bostány*, pl. بستانيه *bostányah*, *bostányéh*, غيطياني *gheyttány*, رباع *rebbáa'*, بقال *baqqál*, جناني *djenány*, *guenány*.

JARGON, رطن *retn*, *rotn*.

— Ils parlent un Jargon que personne ne comprend, برطونا بالكلام ما احد يعرف ايش يقولوا *yrtenoit bi-'l-kelám má áhd ya'ref éy-ch yqouloit*.

JARRE, جرة *djarrah*, *jarrah*, زبر *zyr*, pl. زبار *zyár*; زلعه *zela'ah*, pl. زلعات *zela'át*, خاييه *khábyah*, *khábyéh*, pl. خواب *khoub* (en berbère) اشموخ *éshmoukh*, اساعوم *éssághoum*, ايديد *áyeddyd*, plur. ايديدن *áyddyden*).

JARRET. ختتب *khittb*, plur. اختاب *ikhtáb*, طيه الركبه *teyah ér-rokbah*, *teyéh ér-rokbéh*.

JARRETIÈRE, رباط *rebátt*, pl. رباطات *rebáttát*; بند *bend*, plur. بنود *benoud*.

Il a JASÉ (Voyez Il a BABILLÉ).

JASEUR, هدار *haddár* (V. BABILLARD).

JASMIN, ياسمين *yásmyn*.

JASPE, يسب *yesb*, *yasb*, يصب *yasb*, يشم *yechem*.

JATTE, قصعه *gassa'ah*, plur. قصعات *qassa'át*, قسع *qessè'* (Voy.

TASSE, COUPE, ÉCUELLE).

— de bois, جفنه *djefnah*, *gufneh*, جاته *djátah* (d'où vient le mot français), جتيه *djatyéh*.

JAUNATRE, متصفر *motsaffar*.

JAUNE (adj.), اصقر *ásfar*, fém. صفرا *safrá*, *sofrá*, pl. صفر *soufour* (en berbère) اوراغ *áoarágh*, *óourrágh*).

— (couleur de citron), ليموني *lymouny*, *leymouny*.

— (couleur d'or), دهبى *dahaby*.

— d'œuf (s.), صفار البيض *sofár él-beyddah*, صفرا ذا البيض *sifrá dé-'l-beydd*, فص ذا لبيص *fiss dé-'l-baydd*.

— La couleur Jaune, صفرة *sefrah*.

— Il est devenu Jaune, اصقر *ésfarr*, اصفار *ésfarr*, *ésfarr*.

Il a JAUNI (v. a.), صفر *saffar*.

— (v. n.), (Voyez Il est devenu Jaune).

JAUNISE, بو صفار *bou saffár*, ريقان *ryqán*, *yrqán*.

— Il a eu la Jaunisse, تريقن *teryqenn*.

JAVELLE, حزمه *hezme*, plur. احزام *éhzám*; غمير *ghammer*, plur. غمور *ghomour*.

JAVELOT, طراداه *tarrádah*, مزراث *mizrag*; حربيه *harbéh*, pl. حربات *harbát*; جريده *djirydéh*, plur. جريد *djeryd* (Voyez DARD, LANCE).

— Il a lancé un Javelot, جرد *djered*.

JE, أنا *áná*, *éná* (en berbere اينكيني *ínyekkyny*).

— Je suis présent, أنا حاضر *áná hádder* (m. à m. moi présent).

— J'ai, لي *l-y*, عندي *a'nd-y*, معي *ma'y* (m. à m. à moi, chez moi, avec moi).

JEAN (n. pr.), يوحنا *Youhanná*, حنا *Hanná*, حنس *Hanness*, يحييا *Yahyá*, يحيى *Yahiä*.

— Saint Jean (n. pr.), مار حنا *Már-Hanná*.

— Saint Jean-Baptiste (n. pr.), مار يوحنا المعمدان *Már-Youhanná él-Mamedán*.

— Saint Jean-Chrysostôme, مار حنا قم الذهب *Már-Hanná foumm éd-dahab*, مار يوحنا قم الذهب *Már-Youhanná Foumm éd-dahab*.

— Saint-Jean-d'Acre (ville de Syrie) (Voyez ACRE).

— Natif de Saint-Jean-d'Acre, عكاوي *a'kkáouy*.

JEBEL (Voyez GEBEL).

JEDDAH (Voyez GEDDAH).

JEMADI (Voyez DJEMADI).

JERBI (Voyez GERBI).

JERGIS (Voyez GERGIS).

JÉRÉMIE (n. pr.), ارميا *Érmyá*.

JÉRICHO (v. de Syrie), اريحا *Aryhá*.

JÉRUSALEM (ville de Syrie), بيت المقدس اورشليم *Aourchelym*, بيت القدس *Béyt él-moqaddess*, القدس *él-Qouds*, بيت القدس *Béyt él-Qouds*, مدينة القدس *Medynét él-Qouds*, القدس الشريف *él-Qouds és-cheryf*.

— Natif de Jérusalem, القدسي *él-qoudsy*, المقدسي *él-moqaddessy*.

JÉSUISTE, يسوعي *yessou'y*, pl. يسوعيه *yessou'ayéh*.

JÉSUS (n. pr.), يسوع *Yessou'*, عيسى *I'yssä*.

— Notre - Seigneur Jésus-Christ, سيدنا يسوع *Seyd-ná Yessou'*, حضرة عيسى *Haderét I'y'ssä* (Voyez Le CHRIST).

— L'an de Jésus-Christ mil huitcenttrente-six, السنة المسيحية ستته و ثلاثين وثمانماية بعد لالف *ês-senét êl-messyhyéh settéh ou-the-láthyn ou-themán-máyéh ba'd êl-âlf.*

JESULAH (Voyez GEZULAH).

JET, رمى *remy*, رميه *remyéh*, *remyah.*

— d'eau (Voyez EAU).

JETÉ, ملقى *morammy*, ملقى *moleqqy*, مرمتى *mermyy*, ملقى *mel-qyy.*

Il a JETÉ, رمى *ramä*, *ramey*, القى *êlqü*, *êlqey*, وّر *ouerr.*

— Il Jettera, يلقي *yelqy.*

— Jette! ارمى *érmy!*

— Jette cela! وّر هذا! *ouerr hadá!*

— Il a été Jeté, ارتمى *értemey.*

— Il s'est Jeté sur nous, صدم علينا *sadam a'lay-ná*, وّثب علينا *ouatheb a'lay-ná*, هجم علينا *hedjem a'lay-ná*, غطى علينا *ghattü a'lay-ná.*

— Il a Jeté les yeux sur lui, بصص عليه *besbess a'lay-hi.*

— Tu as 'daigné Jeter les yeux sur nous, شرفتنا بحسن نظررك علينا *charafte-ná be-housn nezzer-ak a'lay-ná.*

— Il a Jeté de haut en bas, شاح *chalah*, لقي *laqah.*

— Il l'a Jeté à terre comme un mort, لقيحه مثل القتيل *laqqah-ho methel êl-qattyl.*

JETON, اشرفى *âchrafy*, plur. اشرفيه *âchrafyéh*; قبرشى *qobrechy*, pl. قبارشيه *qobârchyéh.*

— d'abeille (V. ESSAIM).

JEU, لعب *la'ab*, *la'b.*

— de hasard, قمار *qemâr.*

— d'échecs (Voyez ÉCHECS).

— permis, لعب حلال *la'ab helâl.*

— défendu, لعب حرام *la'ab herâm.*

— de cartes (Voyez CARTE).

— de mots, تجنيس *tedjenyss.*

— Maison de Jeu, ملعب *mela'ab*, plur. ملاعب *melâ'eb*; مسخرتية *moskharetyéh.*

— Le Jeu est la ruine des Joueurs, القمار هو خلا اللعابين *êl-qemâr houé khelâ êl-la'âbyn.*

JEUDI, يوم الخميس *yaum êl-khamyss*, يوم الخميس *youm êl-khâmyss* (en berb. أسا الخميس *ássâ êl-kkemyss*).

Il est à JEUN (V. Il a JEUNÉ).

— Qui est à Jeun (V. JEUNEUR).

— Je suis à Jeûn, انا صاييم *áná sáym*.

JEUNE (adj.), شَبَّ *chabb*, *ohebb*, pl. شَبَاب *chebáb*; ولد *oueled*, صغیر *sogheyr*, *seghoyer*, plur. اصغار *ásghár*; حدق *hadeq*, pl. حدقين *hadeqyn*.

— enfant, ولد صغیر *oueled sogheyr*, غلام *gholám* (en berbere اقسشيش امزيان *áqchych ámezyán*, pl. شطن وراش *chaddenn ouarrách*), (Voy. ENFANT, GARÇON).

— homme, كهل *kehel*, *kahel*, pl. كهول *qohhel*, شلفون *kohoul*; شلافين *chelfoun*, pl. شلافين *cheláfyen* (en berbere اعزري *á'zery*, *á'azry*, pl. اعزريين *á'zeryyn*, *á'azryyn*), (V. ADOLESCENT, ADULTE).

— (non marié), (Voyez CÉLIBATAIRE).

— fille, جاربه *djárryéh*, *gárryéh*, pl. جوار *djouár*, *gouár*; بنت *benat*, pl. بنات *benát* (en berbere تعزريت *ta'azryt*, plur. تعزريين *ta'azryyn*; تمزيشت *taqchycht tamezyánt*).

— (non mariée), (Voyez CÉLIBATAIRE, VIERGE).

— Il est mort Jeune (Voyez Il est MORT).

JEUNE (subst.), صوم *soum*, *saoum*, *saum*, pl. اصوام *ássouám*; صيام *syám*, pl. صيامات *syámát*.

Il a JEUNÉ, صام *sám*, طوى *taouï*, *taouey*.

— Il Jeûnera, يصوم *y'ssoum*.

— Il a fait Jeûner, صوم *saouam*.

JEUNESSE, صبوة *sabaouéh* (V. ADOLESCENCE).

JEUNEUR, صاييم *sáym*, pl. صوام *saououám*.

JIJERI (Voyez GIGERY).

JIRGÉH (Voyez GIRGÉH).

JIRIDE (Voyez JAVELOT).

JIZÉH (Voyez GIZÉH).

JOAILLER, صيياغ *sayyágh*, جواهرى *djouáhery* (Voyez BIJOUTIER).

JOB (n. pr.), ايوب *Ayoub*.

JOIE, فرح *ferh*, *serah*, سرور *serour*, *sourour*, انبساط *tehlyd*, *ínsasát* (Voyez GAÏTÉ, CONTENTEMENT).

— Il a eu de la Joie, تهاد *tehelled*, ابتهاج *ébtchedj*, بعت *ba'att*, تافش *tafach*, انبساط *énbassatt*.

— Il a dissimulé sa joie, كتم فرحه *katem ferh-ho*.

JOINT, مجموع *medjmou'*, *megmou'*, ملتزق *moltezq*.

Il a JOINT, جمع *djema'*, *dja-ma'a*, *gama'a*, *guema'*, لزق *lazaq*
V. Il a ATTACHÉ, Il a AJOUTÉ).

— les mains, لم يديه *lamm ydy-ho*, كتف *ketef*, اجوز *ád-jouaz*.

— Il Joindra, يلزق *yelzoq*, *yzlzoq*.

— Tu viendras nous Joindre, تاجي تاحقنا *tediy telhaq-ná*.

— Il a fait Joindre, وصل *ouessel*.

JOINTURE des membres, مفصل *mafsál*, pl. مفاصل *mefássel*.

JOLI, جميل *djoumeyyl*, قويس *qoueyyss*, زين *zéyu* (Voyez BEAU, AGRÉABLE).

— Plus Joli (Voy. Plus Beau).

— Jolie, قويسه *qoueyssah*, *qoueysséh*, جميله *djoumeyyléh*, *djoumeyylah*, مزبانه *mezyánah*, *mezyánéh* (Voyez Belle).

— Une Jolie femme, مرآه قويسه *marah qoueysséh*, امرأة زينه *ámrah zeynah*.

JONAS (n. pr.), يونان *Youndn*, يونس *Youness*.

JONC, صمار *soumár*, قصبه *qasse-bah*, pl. قصب *qassab* (en berbere ادليس *édlyss*).

Il a JONCHÉ, قرش *farrach*.

— de fleurs, فرش الزهور *farach éz-zohour*.

— Son terrain est Jonché de pierres, أرضها فرشت فيها الحجارة *ard-há fereché fy-há él-hadjárah*.

JONCTION, لزاق *lezáq*, جمع *djem'*, *djema'*, *guema'*, اجتماع *ídjtima'*, *ígtima'*, مجمع *medjma'*, *megma'*, *megma'*, مجمعه *medjma'h*, *megma'h* (d'où vient le mot fr. *megmat* en chimie).

JONGLEUR, جنكان *djenkán*, pl. جنكنا *djenkená* (Voyez BALADIN, HISTRION, BOHÉMIEN).

JONQUILLE, حمنزق *hanzaq*, بنزق *banzaq*.

Vallée de JOSAPHAT (en Syrie), وادی يوشافاط *ouády Youcháfátt*.

JOSEPH (n. pr.), يوسف *Youssef*, *Youssouf*.

JOSUÉ (n. pr.), يشوع *Yehoua'*, *Yechou'*.

JOUE, خد *khadd*, خده *khaddéh*, *khaddah*, plur. خدود *khadoud*, *khedoud* (en berbere الحنك *él-henk*, plur. الحناك *él-hen-nák*).

— Il a couché en Joue,

في البندقية *dabatt fy él-bendo-qyéh.*

Il a Joué, لعب *la'ab.*

— à des jeux de hasard, قمر *qamar.*

— de la guitare, لعب في القيتارة *la'ab fy-'l-qytárah.*

— de la trompette, du cor, ضرب في السبوق *darab fy-'l-bouq.*

— (folâtre), جاحش *djâhach*, برطمع *berta'*, تباحش *taldjâ-hach.*

— En Jouant, باللعب *bi-'l-la'b.*

— Il m'a Joué un tour, داهق على دقني *dahaq a'lü daqn-y* (m. à m. il a ri sur ma barbe).

— Il s'est Joué de toi, هو تلعب فيك *houe tela'eb fy-k*, هو تحرش عليك *houe taharrach a'lay-k* (Voyez Il a ABUSÉ).

— Ne te Joue pas de mes paroles! لا تعمل لعب على كلامي *lá ta'amel la'b a'lü kelám-y!*

— Ne te Joue pas à moi, لا تلعب معي *lá tela'ab ma'-y.*

JOUEUR, لعاب *lá'eb*, لاعب *la'eb*, متلاعب *mollá'eb.*

— de jeux de hasard, قمار *qam-már.*

— de flûte (Voyez FLUTE).

JOUG, هج *heddj*, نير *nyr*, plur. نيران *nyrán.*

— Il a mis sous le Joug, كدن في النير *kedenn fy én-nyr.*

— Il a secoué le Joug, رمى النير عتة *ramü én-nyr a'un-ho*, نفص *nafadd* (Voyez Il s'est IN-SURGÉ, Il s'est RÉVOLTÉ).

Il a JOUI, متع *meta'a*, تمتع *temetta'a*, تصرف في *tesarraf fy.*

— avec plaisir, تنعم *tena'am.*

— d'une femme, نكح *nekah*, نكا *neká.*

JOUISSANCE, متعة *meta'ah*, pl. متعات *meta'at*; مسيرة *messyréh*, pl. مسيرات *messyrát.*

— Les Jouissances de la vie, مسرات الحياة *messerát él-hayât.*

— La première des Jouissances de l'homme, c'est la santé, أولانية *âoulányét meta'at él-énsán hye és-sahhah.*

— Il a été en Jouissance de cette maison, ملك هذا الدار *malak hadá éd-dâr.*

— Qui est en Jouissance, *ممتلک memtelek*.

JOUR (de vingt-quatre heures), *يوم youm, yaum, pl. أيام dyám, آيام áyyám* (en berb. *غوسف ghosf, غوف ghoff, آسا ássá, pl. أوسان óussán*).

— (opposé à la nuit, *نهار nahâr, nehâr, nihâr, pl. انهار énhâr* (en berbère *واس ouáss*)).

— serein, *طيب tyáb*.

— de fête, *نهار العيد nahar ét-i'yd* (en berbère *آسا العيد ássá ét-i'yd*), (*Voy. FÊTE*).

— de Pan, *نوروز nourouz*.

— Le point du Jour, *فجر fedjr, فجر, وجة الصبح oudjet és-sobh* (*V. AUBE, AURORE*).

— De Jour, *بالنهار bi-'n-nahâr*.

— En plein Jour, *في قلب النهار fy qalb én-nahâr*.

— Un des Jours prochains, *اليوم الجاي ét-youm ét-djáy*.

— L'autre Jour, *ديك اليوم dyk ét-youm, هاك اليوم hák ét-youm*.

— Chaque Jour, tous les Jours, *كل يوم koull youm, koll yaum, كل انهار koll énhâr, كل النهار koll én-nahâr,*

كل طالع شمس koull tâlè' chems.

— Tout le Jour, toute la journée, *طول النهار toul én-nahâr, اليوم كله ét-yaum koll-ho*.

— De Jour en Jour, *يوم بيوم youm be-youm, يوم عن يوم youm a'nn youm, يوم على يوم youm a'lü youm, يوم بعد يوم youm ba'd youm*.

— A Jour fixe, *في يوم مقرر fy yaum moqerrer*.

— Il fait encore Jour, *لسع نهار بقا lissa' nahâr baqá*.

— Jour et nuit, *بالليل والنهار bi-'l-léyl ou-én-nahâr*.

— Le Jour approche, *الصوقريب éd-daou qaryb*.

— Il fait grand Jour, *صارت الدنيا ضحوة sâret éd-dou-nyá dahouah*.

— En un seul Jour, *في فرد يوم fy fered youm*.

— Bon-Jour ! (à un seul), *الله يصعد صباحك Allah yssa'ad sabbáh-ak!*

— (à plusieurs), *الله يسعد صباحكم Allah yssa'ad sabbah-koum* (*Voyez BONJOUR*).

— Un de ces Jours j'irai te voir, *يوم من الايام نروح لعندك*

youn minn él-áyyám nerouh li-a'nd-ak.

— Un certain Jour, ذات يوم *zât youm.*

— Au Jour-d'hui, نهاردى *nahâr-dy* (en berbère *أسا ássa*), (V. AUJOURD'HUI).

— Jusqu'à ce Jour, الى يومنا *ilä youm-nâ.*

— De nos Jours, فى ايامنا *fy áyám-nâ*, فى عصرنا *fy a'sre-nâ.*

— Danstois Jours, بعد ثلاث ايام *ba'd theláth áyám*, لمدة ثلاث ايام *li-meddét theláth áyám.*

— Avant le Jour, قبل الصبح *qabl és-sobh.*

— Autant qu'il y a de Jours dans l'an, على عدد ايام السنة *a'lä a'ded áyyám és-senéh.*

Le JOURDAIN (fl. de Syrie), اردن *Ardenn.*

JOURNÉE (Voyez JOUR).

— (salaire par jour), مونه *mounah, mounéh.*

— de chemin, مرحلة *merahléh, merahlah*, pl. مراحل *meráhal.*

— Voyage de trois Journées, سفر ثلاث ايام *sefr theláth áyám.*

— Combien y a-t-il de Journées d'ici à Tremecen? من هنا الى تلمسان كم يوم *minn*

honâilü Telmessân kiam youm? (eu berb. اشحال بوتسان سياغ تلمسان *âche-hâl bouessân syâgh Telmessân?*)

— Belle Journée (Voyez JOUR serein).

— Journée humide, يوم نداوة *youn nedâouah.*

JOURNELLEMENT (Voy. Chaque Jour).

JOURNAL (Voyez GAZETTE).

— Registre-Journal, دفتر يومية *deftar youmy*, روزنامه *rouz-nâméh.*

JOYAU, جواهر *djouhar, djouher*, pl. جواهر *djouâher* (Voyez BIJOU).

JOYEUX, بهيج *mobiehedj, behydj*, فارس *ányss, fâreh*, منشرح *táfech, seryr*, طافش *moucherih, táfih*, طفحان *tafehâu* (V. GAI, AISE, CONTENT).

— Il a été Joyeux (Voyez Il a eu de la Joie).

JUDA (n. pr.), يهودا *Yehoudâ.*

JUDAÏQUE, يهودى *yehoudyy* (Voy. HÉBRAÏQUE).

JUDAÏQUEMENT, يهودياً *yéhou-dyânn*, مثل يهود *mezhel-yekowâ.*

JUDAÏSME, الدين اليهود *âyâ él-Yehoud*, ناموس اليهود *nâmous él-Yehoud.*

JUDÉE, بلد اليهود *beled él-Ye-*

houd, بلاد اليهوديه belâd el-Ye-houdyah.

JUDICIAIRE (adj.), شرعى cher-
ra'y, متاع الشرع metâ' ês-chera'.

JUDICIAIREMENT, فى الشرع
fy ês-chera'.

JUDICIEUX, عاقل a'âqel, a'âqil.

JUGE, قاضى qâddy, pl. قضاة
qoddât; حاكم hâkem, plur. حكام
houkâm.

— Grand-Juge, قاضى القضاة
qââdy-'l-qoddât (V. KADILESKER).

— Je te fais Juge de notre dif-
férent, انسا اجعلك
حاكم على متخاصمتنا
ânâ âdja'al-ak hâkem a'lü rokhas-
semêt-nâ.

— Il est Juge et partie,
هو قاضى و خاصم
houe qâddy ou-
khâssem.

JUGÉ, مندان mendân.

Il a JUGÉ (rendu un jugement),
حكم hakam, hakem, شرع chara'a,
chera'a, قضى qaddü, qoddey.

— (pensé), حسب hassab (V.
Il a PENSÉ).

— Il a été Jugé, أندان êndân.

— Il les a Jugés à mort,
حزمت عليهم بالموت
djezem a'lay-
houm bi-'l-mout.

— Juge toi toi - même !
احكم ذاتك âhakem zât-ak!
احكم بذاتك âhkem be-zât-ak!
افضل على روحك êfsef a'lü rouh-
ak! اقضى على نفسك êqdey a'lü
nafs-ak!

— Jugé en conscience !
احكم بالحق âhkem bi-'l-haqq!
اقضى على دمتك êqdey a'lü
dammêt-ak! احكم بسبيل الله âhkem
be-sabyf Allah!

— Nous avons Jugé nécessaire
de leur faire la guerre, بان
لنا ان يكن لازم نغزبهم
bân le-nâ ênn yekon lâzem neghzy-
houm.

— Si tu le Juges à propos,
ان كان لك معقول ên-kiân
bân l-ak ma'aqoul.

JUGEMENT (sentence), فتوة fa-
touah, fetouah (d'où le mot fetfu),
pl. فتوات fetouât; شريعة cher-
rya'ah, حكم houkm, pl. احكام êh-
kâm; قضا qaddâ, pl. قضايا qed-
dâyâ; دينونه dynounah, ديانه dyâ-
neh (Voy. ARRÊT).

— (opinion), (Voy. ce mot).

— (intelligence), فرز عقل a'ql, فرز
ferz, فرزانه ferzâneh (Voy. INTEL-
LIGENCE, ESPRIT, SAGESSE).

— Jugement en dernier ressort, *houkm* حكم قاطع ما فيه شيء رجوع عنه *qáttè' má fy-hi-chy redjou' a'n-ne-ho.*

— Le jour du Jugement dernier, *youm éd-dyn* يوم الآخرة *youm él-âkhiréh*, يوم القيامة *youm él-qyáméh*, يوم الدينونة *youm éd-dynounah.*

— Il a de l'esprit, mais pas de Jugement, *هـ عارف* لكن ما هو صاحب فـرزز *hou a'âref, liken má houe sâheb ferz.*

Veine JUGULAIRE, *ودغ* *oudagh*, pl. *أوداغ* *âoudâgh.*

JUIF, *yehoudy, yhoudy*, *yehoudyeh, yhoudyah, yehoudyah*; pl. *yehoud, yhoud* (Voyez HÉBREU, ISRAÉLITE).

JUILLET, *tamouz*, *يوليوس* *youlyouss*, *يولييه* *youlyéh, youlyah*, *أبيب* *âbyb.*

JUIN, *houzeyrán, ha-zyrân*, *يونيويس* *younyouss*, *يونيه* *younyéh, younyah*, *باونيه* *baouounéh, bâounah.*

JUJUBE, *aannâb*, *عنا ب* *a'nâb, è'nâb*, *زفوف* *zofzouf* (en espagnol *azofufa*).

JULEP, *شربيه* *chorbah*, *كلاب* *gulâb* (d'où vient le mot français).

JULES (n. pr.), *يوليوس* *Youlyouss.*

— Jules-César (nom propre), *يوليوس قيصر* *Youlyouss-Qayssar.*

JULIEN (n. pr.), *يوليانوس* *Youlyânouss*, *يوليانوا* *Youlyânou.*

JULIENNE (fleur), (*Voy. GIRO-FLÉE*).

JUMEAU, *ثوم* *thoum* (d'où vient le n. pr. *Thomas*), plur. *ثوايم* *thouâym*; *توم* *toum*, pl. *أتوام* *âtouâm.*

— Les deux Jumeaux, *تومان* *toumân.*

— Elle est accouchée de deux Jumeaux, *ولدت تومان* *ouledett toumân.*

JUMENT, *فرسه* *farassah, farasséh, farsah, farséh*, *فرس* *farass, fars*, plur. *فراس* *farâss, farsât*; *عودة* *a'oudah* (en herbere *تگمورت* *teguemert, تگمارت* *tagmart*, pl. *تگمارين* *tygmâryn*).

JUPITER (planète), *مشترى* *Mochtery, Mechtery.*

Il a JURE (fait serment), *حلف* *halaf, halef.*

— Il a fait Jurer, *حلف* *hal-laf.*

— Jure! أحلف *éhlef!* (en berbère *غل ghall!*)

— Ils se sont juré les uns aux autres une amitié éternelle, تحالفوا لبعضهم بعض بالحبّة الدايمة *tehâlefoû li-ba'd-houm ba'd bi'l-mohabbéh éd-dâyméh.*

JUREMENT, (serment), (*Voyez ce mot.*)

JURIDICTION, حكم *houkm.*

— Vous êtes sous ma Jurisdiction, انوا تحت حكمي *éntouâ tahat houkm-y.*

JURIDIQUE, شرعي *cherya'y,* شرابي *cherâya'y.*

— Contrat Juridique, حقه شرعيه *hagguéh cherya'yeh.*

JURIDIQUEMENT, شرعياً *chery'ânn,* على طريق الشرع *a'lü tarîq ês-cherâ'.*

JURISCONSULTE, افندي *éfendy,* شيخ الدين *cheykh éd-dyn,* فقيه *faqyh* (en espagnol *alfaquí*), pl. فقها *foqehâ,* فقايه *faqâyh,* *feqâyah.*

JURISPRUDENCE, فقه *feqah,* *feqéh,* *fiqah,* *faqah,* علم الفقه *i'lm él-feqéh.*

JUS, مرق *merq,* مرقه *mourq,* مرقاه *marqah,* pl. امراق *émraq;* رب *rebb,* *robb* (d'où vient le mot fr. *rob*), زوم *zoum,* pl. ازوام *ézouâm;* ما *mâ,* مين *moyéh,* pl. ميا *myâh.*

— Jus de réglisse, رب سوس *robb-souss.*

— Cette poire a beaucoup de Jus, هذه لانسكاصه ماوية كثير *hadah él-ângásséh máouyét ketsyr.*

JUSQUES, JUSQU'A, حتى *hattü-tü,* الى *ilü* (en berbère *أر ár, ér.*)

— Jusqu'à ce que, على حتى ما *a'lü hattü-mâ,* ان الى *ilü énn,* حتى الذي *hattü-mâ,* حتى الى *hattü-állazy, hattü-állady,* حتى الى *hattü-álly, hattü-élly,* حتى ان *hattü-énn.*

— Jusques à quand? الى متى *ilü-mtü?* الى كم يوم *ilü kiam yaum?* الى الى متى *ilü éy-mtey?* الى الى اي زمان *ilü éy-zemân?*

— Jusqu'à présent, الى الان *ilü-élan,* الى الى وقت *ilü ouâqt,* لسع *li-ssa'.*

— Jusqu'ici, الى حدّ هولي *ilü hadd houlü.*

— Jusqu'où? الى الى اين *ilü éjn?*

— Ne t'en va pas Jusqu'à ce que je te le dise, لا تـروح حتى أقول لك *lá terouh hattü áqoul t-ak.*

— On a tout tué Jusqu'aux femmes et aux enfans, قتلوا الكّل حتى النسبوان والولاد *qateloû él-koull hattü ên-nissouân ou-él-oulâd.*

— Jusques à demain, الى غدا

ilü ghadá, الى بؤرة *ilü boukrah*.

— Jusqu'à la mort, الى الموت

ilü él-mout.

— Jusqu'à la fin du monde,

الى اخر الدهور *ilü ákhir éd-do-hour*.

JUSQUIAME, كُنْط *guingatt*.

JUSSANT (t. de marine), (Voy.

REFLUX).

JUSTE, فرعى *saddyq*, صدیقی *saddyq*,

شرعى *haqqány*, حقانى *haqqány*, *cherra'y* (Voy. ÉQUITABLE).

— (convenable), واجب *oud-*

djeb, *oudgueb*, صواب *haqq*, حق *haqq*, *souáb*, صواب *souáb* (Voy. BIEN-

SÉANT, CONVENABLE).

— Cela est Juste, الحق فيه

él-haqq fy-hi.

— Il est Juste que je gagne

quelque peu dans cette affaire,

الصواب انى نكسب شى قليل

فى هذه الصواب *és-souáb éne-ny nekseb chy qalyf*
fy hadah él-mouslahah.

— Il faut que cela arrive tout

Juste, هذا بدءه يجى قد بقء *hadá*
bedd-ho ydy qadd be-qadd.

JUSTEMENT, بالعدل *bi-'l-a'del*,

حقاً *haqqánn*, صدقاً *sadeqánn*,

JUSTESSE, اعتدال *'tidál*.

JUSTICE (Voy. ÉQUITÉ).

— Il s'est fait Justice lui-même,

قضى لحاله *qaddü li-hál-ho*.

— Il ne nous est pas permis de

nous faire Justice nous-mêmes,

ما هو حلال اننا نقضى لحالنا

má houe helál enne-ná neqdey li-hál-

ná.

— Il a cité devant la Justice,

اخذ للشرع *ákhað li-'s-çhéra'*.

— La Justice (les juges du tri-

bunal), الشرع *és-çhéra'*.

JUSTIFICATION, تبرير *tebryr*.

— On a admis sa Justification,

قبلوا تبريرة *qabelou tebryr-ho*.

JUSTIFIÉ, مبرر *moberrer*.

Il a JUSTIFIÉ, برى *barrar*, برى

barrü.

— Il s'est Justifié, تبرر *teber-*

rer, برى نفسه *barrü nafs-ho*.

— Il s'est Justifié devant le

Juge, تبرر بين يدى القاضى *te-*
berrer bayn yday él-qáddy.

— Comment vous Justifierez-

vous devant moi? كيف تبرروا

نفسوسكم قدامى *kyf teberreroü nefçouss-koum qod-*
dám-y?

JUTEUX, ماوى *máouy*.

K

K, cette lettre de l'alphabet français correspond à deux caractères de l'alphabet arabe :

1° *Aukéf* (ك), vingt-deuxième lettre de l'alphabet arabe moderne (*Voyez KEF*).

2° Au *káf*, ou plus exactement *qáf* (ق), vingt-et-unième lettre de l'alphabet des Arabes (*V. QAF*).

La différence principale entre la valeur de ces deux lettres arabes consiste dans le plus ou moins de force de leur articulation ; la première se prononce, pour ainsi dire, avec une inflexion mouillée, ou un petit *I* légèrement senti, comme dans notre mot *kiosque* ; la seconde s'articule largement comme notre *Q* dans les mots *quart*, *quoique*, etc.

Il faut prendre garde de ne confondre ni l'une ni l'autre de ces deux lettres dans leur prononciation avec la lettre *khá* (خ), septième lettre de l'alphabet arabe

moderne dont la prononciation gutturale, étrangère à la langue française, correspond à peu près à celle du *ch* allemand, et plus exactement au *jota* (*khota*) des Espagnols, c'est-à-dire à leurs *G*, *J* et *X* dans les mots *muger*, *hijo*, *ambaxador*.

La **KAAABA** (sanctuaire du temple de la Mekke), الكعبة *él-ka'abah*, *él-ka'abéh*, *él-ke'abéh*, بيت الله *béyt-Allah*, *beytou-'Llah* (m. à m. maison de Dieu).

KABAÏLES, **KABILES** (tribus de l'Atlas), قبايل *Qabáyl*, *Qobáyl*.

KABÈS (*V. GABÈS*, **QABÈS**).

KABIN (mariage temporaire des musulmans), كابين *kábyn*, *kébyn*, *kóbyn*).

KACHEF (lieutenant de bey), كاشف *káchef*, pl. كشاف *kouschaf*.

KADER (n. pr.), قادر *Qáder*.

— **Abd-él-Kâder** (nom pr.), عبد القادر *A'bd él-Qáder* (m. à

m. l'esclave du Tout-Puissant.

KADI, KADY (Voy. JUGE).

KABILESKER, قاضي العسكر *qâddy êl-âsker* (V. Grand-Juge).

KAF (lettre de l'alphabet arabe), (Voyez K, QAF).

— (nom d'une montagne fabuleuse), جبل قاف *Qâf*, قاف *Djebel-Qâf*, *Guebel Qâf*.

— D'un Kâf à l'autre Kâf (d'une extrémité du monde à l'autre), من قاف الى قاف *minn Qâf ilä Qâf*.

KAFFRE, كافر *kâfer*, pl. كافرين *kâferyn*, كفار *kouffâr*.

KAFTAN, قفطان *qafân* (Voyez Habit de cérémonie).

KAIMAKAN (lieutenant du gouverneur ou du visir), قاييم مقام *qâym-maqâm*, قاييم مقام *qâymmaqâm*.

Le KAIRE, القاهرة *êl-Qâhirah*, مصر القاهرة *Masr êl-Qâhirah*, مصر المحوسه *Mesr êl-mahrousséh*, الكنانه *êl-Kinânéh*.

— Le Vieux-Kaire, مصر القديمه *Mesr êl-Qadyméh*, مصر العتيقه *Mesr êl-A'tyqah*, مصر العتيقه *Mesr êl-A'tyqéh*, مصر العتيق *Mesr êl-A'tyq*, مصر فسطاط *Mesr-Forstatt*.

— Natif du Kaire, مصرى *wasry*, *mesry*, قاهرانى *qahirány*.

KALAM (roseau servant aux

Orientaux de plume pour écrire), قلم *qalam*, ريشه ذا لقصب *rychah dê-'l-qassab*, ريشه ذا القصب *rich-qali dê-'l-qassab*.

KALÉAH (bourgade de l'Atlas), القليعه *êl-Qalyah*, *êl-Qoleyah*.

— Habitant de Kaléah, الشعانبر *ês-cha'anber*.

KALENDER (derviche), فلندر *qalender*, فرندل *qarandel* (Voyez DERVICHE).

KALI (soude), قاليه *qaly*, قاليه *qâlyah*, *qâlyéh*, *qêlyéh*.

KALIFE (Voyez KHALIFE).

KAMOUS (V. QAMOUS).

KAN (Voyez KHAN).

KANGE, قنجه *qandjah*, *qangah*, *qanguéh* (Voyez BARQUE).

KANGIAR (Voy. KHANDJAR).

KANOUN I^r, quatrième mois de l'année solaire des Orientaux, correspondant à notre mois de décembre, كانون الاول *kânoun êl-âouel*.

KANOUN II, cinquième mois de l'année solaire des Orientaux, correspondant à notre mois de janvier, كانون الثانى *kânoun êt-thâny*, كانون الآخر *kânoun êt-tsâny*, *êl-âkher*.

KAPIDGI, KAPIGI, قاپوچى *qâpoudjy*, قاپوچى *qâpougny*, قاپوچى *qâpydjy*, pl. قاپوچيه *qâpydjyah*, *qâpvdjyéh*, قاپوچيات *qâpydjyât*.

— Kapydgy-Bachy, قاپوچى باشى *qápoudjy bâchy*,
قاپوچى باشى *qápudjy-bâchy*.

KAPITAN-PACHA, امير البحر *émvr él-bahar*, قاپودان باشا *qápou-
dân-báchá*, قاپوتان دريا *qápout-
tân-deryá*.

KARABÉ, كاربان *kârbân* (Voyez
AMBRE JAUNE).

KARA-MEYDAN (V. MEYDAN).

KARAT, قيراط *qyrátt*, pl. قراربط *qarârytt*,
qerârytt.

KARAVANSÉRAIL (Voyez CARA-
VANSÉRAIL).

Les KARMATES (peupled'Asie),
القرامطة *él-Qarâmtah*.

KARMAÏQUE, قرمطى *qarmatty*.

— Écriture Karmatique, خط
قرمطى *khatt qarmatty*.

KASSABAH, KASSAUBAH (châ-
teau d'Alger), قصابه *Qassâbah*,
Qassôbah.

KASSEM (ii. pr.), قاسم *Qâssem*,
Qâssim.

KAYROUAN (ville d'Afrique),
قيروان *Qayrouân*.

— Habitant de Kayrouan, قيروى
qayrouy, pl. قيرويين *qayrouyyn*.

KEF, ك, vingt-deuxième let-
tre de l'alphabet arabe moderne,
onzième de l'ancien alphabet,
et quatorzième de l'alphabet mo-

ghrebin, كاف *kiâf*, *kêf* (Voyez
ci-dessus K et G).

KEFFAS (Voyez CAGE).

KEFT (Voy. KOPTOS).

KENÉH (Voyez QENÉH).

KERMÈS, قرمز *qermez*.

KESRAH, signe-voyelle des Ara-
bes, dont la forme est un petit
trait placé au-dessous de la con-
sonne (.), et exprimant la valeur
de I ou de È, كسرة *kesrah*, *kes-
rêh*, كسرة خفصه *khafdah*, *khefdah*; كسر
kesr, *kasr*, خفض *khafd*, *khefd*.

— Lettre marquée d'un kesrah,
مكسورة *maksourah*, *maksourêh*,
مخفوض *makhfoudd*.

KESROUAN (prov. de Syrie),
الكسروان *él-Kesrouân*, *él-Kies-
rouân*.

— Natif du Kesrouan, كسروانى
kesrouâny, كسروى *kesrouy*, plur.
كسرويين *kesrouyyn*.

KEYSSARYÉH (Voyez CÉSARÉE).

KHA (خ), septième lettre de
l'alphabet arabe moderne, vingt-
quatrième de l'ancien alphabet,
خا *khâ* (Voy. ci-dessus K).

KHADEM (lieu d'Afr.), الخدم
él-Khadem.

KHALYFE, KHALIFE (souverain
des musulmans), خليفة *khalyfêh*,
khalyfah, خليفة *khalyfêt*, pl. خلفا

kholefá; امير المومنين émyr él-moumenyn (m. à m. prince des croyans; ce titre a été altéré par nos historiens du moyen-âge en celui de *miramolín*).

KHALIG (canal du Kaire), خليج *khalydj*, *khalyg*.

KHAN (prince, commandant), خان *khán*, امير سلطان émyr sultán, pl. سلاطين *seláttyn*.

— (caravansérail), خان *khán*, سوق *souq*, وكالة *oukáléh*, pl. كمال *oukkál*, وكالات *oukálát*.

— Khan-Khalyly (foire perpétuelle du Kaire), خان خلیلی *Khán-Khályly*.

KHANDJAR, KHANGIAR, خنجر *khandjâr*, خنجر *khundjar*.

KHARADJ (impôt personnel), خراج *kharádj*, *kharág* (V. CONTRIBUTION, IMPÔT).

KHAT-CHÉRYF (firman signé du sultan), خط شريف *khatt-cheryf*.

KHARROUBE, خرنوب *khernoub* (Voy. CARROUBE).

KHAYR-ÉDDYN (nom propre), خير الدين *Khayr-éd-dyn*.

KHAZENDAR, KHAZNADAR (trésorier), خزنادر *khaznádár*, خزنادر *khazendár*.

KHAZNADJY (ministre des finances, خزنادجی *khaznádjy*).

KHAZNÉH (redevance annuelle au sultan), خزنه *khaznéh*, *khaznah*, خزینه *khazynéh*, *khazynah*.

KHODJAH, titre donné aux bourgeois et aux marchands dans l'Orient, et à Alger aux gens de loi, خوجه *khodjah*, خواجه *khaouádjah*, *khaouádjéh*, *khaouáguéh*.

— Le surintendant des domaines, à Alger, portait le titre de خوجه ذا كواله *Khodjah dé kaouálah*.

KHOSROËS (Voyez KOSROËS).

KHOYAK, quatrième mois de l'année des Cophites, répondant à notre mois de décembre, كيهك *keyhak*, *kyhak*, *koyhak*.

KIAYA (lieutenant d'un haut fonctionnaire), كيايا *kyahyá*, كينچيا *kyáyá*, كينچيا *kikhyá*, كينچيا *kykhyá*, كينچيا *kihayá*, كتخذا *ketkhodá*, *ketkhozá*.

KILOGRAMME, رطلين *rotléyn*, رتالين *rottaléyn*, وگه *oukkah*.

KILOLITRE, اردب *árdeb*.

KILOMÈTRE, ميل *myl*, plur. اميال *ámyál*.

KINKINA (Voyez QUINQUINA).

KIOSQUE, كيوشوق *kyouchq*

كوشك *kiouchk*, قُبَّه *qoubbèh*,
qoubbah, pl. قُبَّات *qoubbât*.

KOLÉYAH (*Voyez* KALÉAH).

KOLZOOM (port de la mer Rouge), قَلزوم *Qolzoum*.

KOPHTE (*Voyez* COPHTE).

KOPTOS (v. d'Égypte), قَفْط *Qeft*.

Le KORAN (vulgairement l'Alcoran), الفرقان *él-qorân*, القرآن *él-fourqân*, كتاب الله *kitab-Allah* (mot à mot le livre de Dieu), الكتاب العزيز *él-kitâb él-a'zyz* (m. à m. le livre auguste), المصحف *él-mossahaf*, الكتاب *él-kitâb* (le livre par excellence).

— Un chapitre du Koran, سورة *sourat*, pl. سورَات *sourât*.

— Un verset du Koran, آية *âyeh*, آيَاه *âyah*, pl. آيَات *âyât*.

— Lecteur du Koran (*Voyez* LECTEUR).

KORARAH (*V. GORARAH*).

KOREYCHILET (tribu de Mahomet), بني قريش *Beny-Qoreych*.

KOSROÈS (nom pr.), كسرى *Kesrû*.

KOSSÉYR (v. d'Égypte), قصير *Qosséyr*.

KOUFAH (ancienne ville de Mésopotamie), كوفه *Koufèh*, *Koufah*,

الكوفه *él-Koufèh*, *él-Koufuh*.

— Natif de Koufah, كوفي *kouffy*, pl. كوفيين *koufyyin*.

KOUFFE, قَفْه *qouffah*, *qouffèh*, pl. قَفَّات *qouffât* (*Voyez* COUFFE, CORBEILLE, CABAS).

KOUFIQUE (*V. Natif de Koufah*).

— Ecriture Koufique, خط كوفي *khatt koufy*.

KOULOGLY (descendant des Turks à Alger), كولونجلي *kouloughly*.

KOURBAG (*Voyez* FOUET).

KOURDISTAN (prov. d'Asie), بلد الاكراد *Kourdistân*, *Beled él-Aqrâd*.

— Natif du Kourdistan (*Voyez* KURDE).

KOUS (ville d'Égypte), قوص *Qouss*, قوس *Qouss*.

KOUSKOUSOU (sorte d'aliment), كسكسوا *kouskoussou* (en berbère سكسو *souksou*, *suksou*).

KURDE (peuple d'Asie), كرد *Kerd*, *Kourd*, pl. الاكراد *él-Akârd*.

KURDISTAN (*Voyez* KOURDISTAN).

KURKUMA, كركم *korkoum*.

KYSTE, كيس *kys*, كيسة *kys-sèh*.

L

L, cette consonne de l'alphabet français répond parfaitement au لام *lám* (ل), douzième lettre de l'ancien alphabet arabe, vingt-troisième de l'alphabet moderne, et quinzième de l'alphabet moghrebin.

Lorsque cette lettre, faisant partie de l'article défini, se trouve placée devant une des treize lettres suivantes : ت T, ث TH, د D, ذ DZ, ر R, ز Z, س S, ش CH, ص SS, ض DD, ط TT, ظ ZZ, ن N, elle s'élide, ou plutôt change sa prononciation L en celle de la consonne dont elle est suivie, devenant ainsi T, D, R, Z, S, N, etc., suivant qu'elle est suivie par une de ces lettres qui se trouve alors doublée. C'est ainsi que les Latins ont fait *alligare*, de *ad* et de *ligare*; *attinere*, de *ad* et de *tenere*; *assumere*, de *ad* et de *sumere*; *applicare*, de *ad* et de

plicare; *arripere*, de *ad* et de *rapere*; *accipere*, de *ad* et de *capere*; *attollere*, de *ad* et de *tollere*; *irramperere*, de *in* et de *rumperere*; *il-labi*, de *in* et de *labi*; *offerre*, de *ob* et de *ferre*; *effundere*, de *ex* et *fundere*, etc.

LÀ (art. fém.), آل *él-, ál-*, (en berbere ت *t-, te-, ta-*).

— La ville, المدينة *él-medynéh* (en berbere تمديننت *t-medynt, te-medynt*).

— (pr. fém. régime), ها *há*, اياها *éyá-há*.

— Donne-La-moi! اعطيني اياها *d'tty-ny éyá-há!*

— Je La prends pour moi, باخذها لنفسى *bákhod-há li-nafs-y*.

— Amène-La ici! احضرها هنا *áhdder-há hené!*

LÀ (adv.), هناك *henák, honák!* في هذا الموضع *ghády*, غادي *ghády*, في hadá *él-moudda'* (en berbere

دحييم *dihym*, دحيين *dihin*.

— Est-ce Là tout ce que tu sais? حد علمك هذا *hadd i'lm-ak hadá?*

— De Là, من هناك *minn henák.*

— De Là est venu que, من هذا صاران *minn hadá sár énn.*

— Là dessus, عند ذلك *a'nd zalek, a'nd delik.*

LABEUR, كد *kedd*, شقا *chaqá*, تعب *ta'ab*, حرص *hers* (Voyez OUVRAGE, TRAVAIL).

LABORIEUSEMENT, بالكدة و شقا *بالكدتة* *bi-'l-kedd ou-chaqá.*

LABORIEUX, مجتهد *medjtehed*, *megtehed*, فالح *fálih*, شغيل *chaghyl*.

LABOUR, LABOURAGE, جرائه *hiráthah*, *hiráthéh*, *hirátséh*, فلاحه *felláhah*, خدمه *khidméh* (en berbere تفلاحت *tefellaht, tafellahat*).

— Le temps du Labour, الجرائه زمان *zemán él-hirátsah*, الفلاحة زمان *zemán él-felláhah* (en berbere زمان تفلاحت *zemán tafellaht*).

Terre LABOURABLE, تلة *tell* (V. Terre Labourée).

LABOURÉ, محرت *moharreth*, *moharrets*, محتم *mokhaddem*.

— Terre Labourée, أرض مفلوحة *rodd maflouah*, أرض محروثة *árd mahrouthéh*, *árd mahroutsah*.

Il a LABOURÉ, حرث *harath*, *harats*, فشر *fachar*, فلاح *falach*, خدم *khadam* (en berbere كرز *kerez*), (Voyez Il a CULTIVÉ).

— Laboure! أحرث *éhrets!* (en berbere اكربز *ékryz!*)

LABOUREUR, فلاح *felláh*, حرث *háreth*, *hárets*, حرث *harráth*, *harráts* (Voy. AGRICULTEUR).

LAC, بركة *berkéh*, *birkéh*, pl. برك *borak*.

— Grand Lac, بحيرة *bahirah*, بحيرة *bahyrah*, *bahyréh*, *boheyrach* (d'où *albufera* et *albuera* en espagnol), plur. بحيرات *boheyrát*.

LACÉRE, مخروق *makhrourq*.

Il a LACÉRE, خرق *kharaq*.

LACET, شريط *cherytt*, بند *bend*, pl. بنود *benoud*; شير *cheyrr*, pl. شور *chyour*; تشميرة *techmyrah*, *techmyréh*, دكة *dekkéh*, pl. دكك *dokak*.

— Lacets (filet, piège), (Voyez ces mots).

LACHE (non tendu), رخو *rekhou*, مرخو *merkhouou*, ليين *leyyn*, مرخسي *morakhhy* (en berbere

بسهال *yesshál*, pl. سهلان *sohal-
ldn*).

— (poltron), كسيل *kassyl*,
قليل الشجاعة *qalyt és-chedjâ'ah*,
خمول *khamoul*, كسلان *kaslan* (en
berbere وزال كشر *oury-ka-
tsara-ouezzâl*).

Il a LACHÉ (laissé aller), (*Voy.*

Il a ABANDONNÉ, Il a LAISSÉ).

— Il a Lâché prise, فلت *fa-
latt*, سبيت *sayyab*, *sayyeb*.

— (détendu), ارخو *érkhaoua*,
érkhou, ارخي *érkhâ*, *érkhey*.

LACHETÉ, رخاوة *rikhâouah*, *ri-
khâouéh*, تواني *teouâney*, بلادة *be-
lâdéh*, فلة الشجاعة *kesl*, كسل *kesl*,
قلة الشجاعة *qillét és-chedjâ'ah*.

LADRE, مقطل *moqa'ttel*, pl.
مقطلين *moqa'ttelyn*; مجدم *mo-
djeddem*, مجردم *modjerdem* (*Voyez*
LÉPREUX).

— (au figuré), (*Voyez* AVARE,
CHICHE).

LADRERIE, قعطلم *qa'ttelah*,
qa'tteléh (*Voyez* LÉPRE).

— (au figuré), (*Voy.* AVARICE).

LAID, بشع *becha'*, pl. بشعين
becha'yn; مشيخ *mechykh*, وحش
ouâhech, شنيح *cheny'*, قبيح *obbyh*,
مكروه *mekrouh* (*Voyez* DIFFORME).

LAIDEUR, شنع *chena'ah*, *che-
ni'ah*, شنيح *cheny'ah*, شناع *che-
nâ'ah*, وحشه *ouahechah*, *ouahe-
ehéh*, وحاشه *ouhâchah*, نجاسه
nedjâssah, *negâsséh*.

LAINE, صوف *souf*, pl. اصواف
âssouâf (en berbere تادوط *tadoutt*,
تدوت *tadoutt*).

— Marchand de Laine, صواف
souâf, *seouâf*.

LAINEUX, صوفى *soufy*.

Il a LAISSÉ, خلا *khalâ*, خلي
khaley, اخلي *ékhléy* (*Voyez* Il a
ABANDONNÉ).

— Nous les avons Laissés chez
le juge, ابقيناهم عند القاضي *âbe-
qynâ-houm a'nd êz-qâddy*.

— Laisse-moi! شيل عتي *chyl*
a'n-ny! ارجع عتي *érdja' a'n-ny!*
érga' a'n-ny! اتركني *étrek-ny!*
فدني منك *fodde-ny minn-ak!*

— Il a Laissé aller, اطلق *étlaq*.

— On ne nous a rien Laissé,
ما بقا شي لنا *mâ baqâ-chy le-nâ*.

— Tu ne m'as rien Laissé à
faire, ما خليت شي ما عهلتك *mâ
khalléyt chy mâ a'melt-hu*.

— Il a Laissé des enfans,
خلف اولاد *khalaf aoulad*.

— Il a Laissé une grande for-

tune après sa mort, خـلـاف مال كـتـيـر بـعـد مـوتـه
khalaf mál kethyr ba'd mout-ho.

LAIT, لبن *lebenn, labenn*, رطب *retteb* (en berbère أيفكي *áyfky, éyfy, áyefky*).

— fraîchement trait, حلب *haleb, halyb*, مصل *mesl, messel, mossel*.

— aigre, لبن *lebenn, labenn*, قوماق *qoumaq* (en berbère أغو *ághou, íghy*).

— caillé, رايب *ráyb, djebnah, guebneh* (en berbère ايعي *íghy*), (Voyez FROMAGE, CAILLÉ).

— Petit Lait, لباء *lebâ, mohydd, qichtah*.

LAITAGE, زفر *zefer, zefourah*, pl. زفورات *zefourât*.

LAITON, نحاس اصفر *nahâss âsfâr* (en berbère تونگولت اوراغ *toungoult-âourâgh, tongont-ourâgh*), (V. Cuivre jaune).

— Fil de Laiton, شربط نحاس *cherytt nahâss* (Voyez FIL).

LAITUE, خـسـ *khass, khess*, حصبة *khass, khâss, hassebah*.

— amère, خسة مرّة *khassét morrah*.

LAM (lettre arabe), (Voy. L).

LAM-ÉLYF (لا ou لا), lettre double, ou plutôt ligature composée de la vingt-troisième lettre (ل), et de la première (أ) de l'alphabet arabe, et valant LA; les Arabes cependant la placent parmi leurs lettres simples, et en ont fait la vingt-huitième lettre de leur alphabet moderne; لام اليف *lám-élyf* (Voyez ci-dessus L et A).

LAMBEAU, خرقة *qetta'ah, khorqah*, pl. خرق *khoraq, khorouq* (Voy. HAILLON, MORCEAU).

— Il a mis en Lambeaux, شرمط *charmatt, kharrâq*.

— Habits en Lambeaux, مخلوق ثواب *thouâb mokharreq, loub's momazzé'*.

LAMBRIS, سقف *saqf, seqaf*, سقف الجواني *saqf él-djouâny*.

LAMBRISÉ, مسقوف *masqouf, moddaouy*.

Il a LAMBRISÉ, سقف *saqaf, daouey*.

LAME, صفيحة *safybah, plur. sefâyh*.

— de couteau, نصله *neslah*.

— d'une arme, حربه *harbéh*.

— d'or ou d'argent dans un tissu, ترصيع *tersyeh, qassâb*.

LAMENTABLE, مبكى *mobekky*,
مبكي *mabky*.

LAMENTATION, بكاء *beká*, نوح
nouh, pl. انواح *ánouáh*.

Il s'est LAMENTÉ, بكاء *beká*,
تسكى *techekkü*, دمدم *dandam*,
ناح *náh*.

— Il se Lamentera, يبكي
yebky.

LAMPE, قنديل *qandyl*, plur.
قناديل *qenádyl*; مصباح *mosbah*,
مصباح *masbáh*, *mosbáh*, pl. مصابيح
messábih, *messábèh*.

LAMPION (Voy. LAMPE).

LAMPROIE, اخطبوط *éklteboutt*,
مورينه *mourynah*, مورينه *merynah*
(en italien *murená*).

LANCE, حربه *harbah*, *harbèh*,
pl. حربات *harbát*; مزراق *miz-
ráq*, pl. مزرايق *mezáryq*; مزرائث
mizrág, رمح *romh*, *romeuh*, pl.
ارماح *armáh*, *érmáh* (en berbere
أخشوش *ákhe-
tsouch*, pl. ايشوشن *íykhtsouchenn*).

— Fer de Lance (Voy. LAME).

— Il a donné un coup de Lance,
طعن بالرمح *ta'ann be-r-romeah*.

Il a LANCÉ, القا *élgá*, (Voyez
Il a JETÉ).

— Il Lancera, يلقي *yelqy*.

LANCETTE, نشتان *nichtán*,
ريشه *rycheh*, *richah*, pl. ريشات
rychát, ريش *rych*.

LANCIER, رماح *khayyál*,
rammáhl.

LANGAGE, حديث *hadyth*, *ha-
dyts*, كلام *kelám*, تكلم *tekelloum*
(Voyez LANGUE, IDIOME, DIS-
COURS, PAROLE).

— Langage grammatical,
لسان النحوى *lissán én-nahouy*.

— vulgaire, لسان العاتم *lissán
él-a'ámm*, لسان العامة *lissán él-
a'ámmah*.

LANGE, خرقه *kharqah*, pl. خرق
khoreq; لفة *leffah*, *leffèh*, plur.
لفائف *leffáyf*; قماط *qamatt*, pl.
قماطات *qamáttát*.

LANGOUREUX (Voyez LANGUIS-
SANT).

LANGUE, لسان *lissán*, *lessán*,
pl. لسن *loussoun*, السن *élsenn*,
إلس (en berbere *éls*), إيليس *élyss*,
إيلس *élyess*, pl. إلسان *él-
sán*, إيلسانون *éylsáouenn*).

— (idiôme), لسان *lessán*, *lis-
sán*, لغة *loghah*, لغة *loghat*, pl.
لغات *loghát* (Voy. IDIÔME, LAN-
GAGE).

— Comprends-tu la Langue

française? تتعرف
 اللسان الفرنساوى
teta'raf êl-lessân êl-fransâouy?

— Je parle la Langue arabe,
 بتكلم باللسان العربى
be-'l-lessân êl-a'raby.

— La Langue arabe vulgaire,
 اللسان العمى العروب
êl-lessân êl-a'mmy.

— Il parle toutes les Langues,
 يتكلم بساير الالسن
yetkellem be-sâyr êl-êlsour.

— Ce mot était sur le bout de
 ma Langue, كانت هك الكلمه
 على راس لسانى
*kânét hadêh êl-kilmêh a'lü râss
 lessân-y.*

— Ce sont de mauvaises Lan-
 gues, هم دجاج ومنخارهم بولاد
*houm dedjâdj eu-monkhâr-houm
 boulâd* (m. à m. ce sont des poules
 à bec d'acier).

— Il a la Langue longue,
 هو لتات
houe lettât (Voy. BABIL-
 LARD).

— Qui sait garder sa Langue
 vit en paix, سلامه
 لانسان فى حفظ اللسان
selâmét êl-însân fy hiz êl-lessân.

— Langue de bœuf (plante,

buglosse), لسان الثور *lessân êt-
 thour*, الثور لسان *lissân dé-'t-
 tsour.*

LANGUETTE de balance,
 قلب الميزان *qalb êt-myzân.*
 — de fusil, دافش *dâfech.*

LANGUEUR, ذبل *debl, zebl,*
 دبله *doblêh*, سقم *soqm.*
 — Avec Langueur (Voyez LAN-
 GUISSAMMENT).

Il a LANGUI, ذبل *dabal, za-
 bal*, انذبل *éndabel*, نعلل *ta'allal*,

— Il Languit d'amour,
 يدبل من عشق *yedbol minn eu'chq.*

— Il a fait Languir, اسقم *és-
 gam*, صلب *saleb* (Voyez II a
 rendu Languissant).

— Pourquoi m'as-tu tant fait
 Languir? ليش صلبتني هك الصلبه
leych salebte-ny hadêh ês-solbêh?
 ليش قفتني هك الوقفه
*leych qaffét-
 ny hadêh êl-ouaqfêh?*

LANGUISSAMMENT, متكاسلاً *mot-
 kâsselânn*, متغافلاً *motghafelânn.*

LANGUISSANT, ذابل *dâbel, zâ-
 bel*, معلول *ma'aloul*, ذبلان *dâbe-
 lân*, مسقوم *masqoum*, سقيم *seqym*,
 كسلان *kaslân* (Voyez FAIBLE).

— Il a rendu Languissant,
 علل *a'llal*, ذبل *dabbal.*

LANUGINEUX (Voyez LAINEUX).

LANTERNE, فانوس *fánouss*, pl. فوانيس *fouányss*; فانار *senár, fanár*, pl. فناير *fauáyr* (Voyez LAMPE, FANAL, FLAMBEAU).

— Faiseur de Lanternes, فنياير *fauyár*, سنكري *senkery*, فنايرى *fandry*.

LAODICÉE (v. de Syrie), لادقية *Ládaqéh*, لاطقية *Láttaqyéh*.

— Natif de Laodicée, لاطقى *láttaqy*, لادقى *ládqy*.

LAPIDÉ, مرجوم *merdjoum*.

Il a LAPIDÉ, رجم *redjem*.

— Il Lapidera, يبرجم *yerdjoum*.

LAPIN, أرنب *árneb, érneb*, pl. كنين *qoléyn*, أرانب *áránb*; كنين *guenyn*.

— Terrier de Lapin, وكر *ouk-kar*, pl. أوكار *áoukár*.

LAPIS-LAZULI, لازورد *lázouerd*, لازور *lázouer* (d'ou le fr. *azur*).

Il a LAPPÉ, لاق *laqq*.

— Il Lappera, يلاق *yloqq*.

LAQUELLE (pr. rel.), التى *át-laty, éllaty, éllety*, pl. التى *éllátty*, الذين *éllézyn, éllédyn*, الذى *éllézy, élledy*, الى *éllý*, لى *ly*.

— (interr.), من *menn*? آية *éy-yéh*? اما *ámá*? اينا *éynd*? انا *éna*? من هي *menn-hye*? انا هي *éud-hy*?

أما هي *ámá-hy*? اينا هي *éynd-hy*? انا هي *éna-hy*? (Voyez LEQUEL).

— Laquelle des deux portes?

اينا البابيين *éynd él-bábéyn*? العرايش *LARACHE* (port d'Afr.), العرايش *él-A'ráych*.

LARCIN, سرقة *serqah, serqéh*, حرام *horám* (Voyez VOL).

LARD, دهن ذا الحلوف *dehenn dé-'l-hal ouf*, شحم *chahamah*, لا الحلوف *chéhem dé-'l-hallouf*, دهن الحنزيبر *dehenn él-khanzyr*, شحم الحنزيبر *chohm él-khanzyr*.

LARGE, عراض *a'rydd*, pl. عراض *eu'rádd*; عارض *a'áredd*, شرح *cherih*, واسع *faddy*, فضى *ouáss-sa'*, ووسع *ouássé', ouássí', ouassy'* (en berbère يوسع *youssa'*).

— Il a rendu Large, فضا *sud-dâ* (Voyez Il a ÉLARGI).

LARGESSE, رزق *rezq, rizq* (Voyez DON, LIBERALITÉ).

LARGEUR, عرض *a'rd*, pl. عروض *ou'roud*; وسعة *ouassa'h, ouassi'* (en berbère يوسع *tyoussa't*).

— Quelle largeur a-t-il? عرضة *éy-ch 'rdd-ho*?

LARME, دموع *dema'ah*, pl. دموع *demou', damou'*; دمع *dama', dami'*, دمعا *medámè'*, بكاء *boká, beká, biká* (en berb. ايمطاون *ýmctáouenn*).

— Il a versé des Larmes, دمع *dama'a*, دمع *damma'a* (Voyez II a PLEURÉ).

— Il a pleuré à chaudes Larmes, بدموع غزيرة *yebkey bedemou' ghazyreh*, بدموع مثل السيل *veskob damou' methl és-syl*.

— Il a retenu ses Larmes, منع دموعه *mena'u demou'ho*, حبس دموعه *habess demou'-ho*, ضبط دموعه *dabett demou'-ho*, منع حاله عن البكا *mena' hát-ho a'n él-beká*.

— Pourquoi vos larmes coulent-elles sans cesse? لاى ما تزل تجرى مدا مدامكم *léy má tezal tedjry medámè'-kour?*

LARMOYANT, مدمع *modammè'*.

LARRON, سراق *sarráq* (en berbere خاين *kháyn*, pl. خييان *khoyánn*), (V. VOLEUR, FILOU).

LARYNX, جنججورة *djandjourah* (Voyez GORGE).

LAS, مكسر *ta'eb, ta'b*, مكسر *mokasser* (Voyez FATIGUÉ).

— Il a été Las (Voyez II s'est Lassé).

— Je suis bien Las, انا تعبان كثير *aná ta'abán kethyr*.

LASCIF, متفتش *mot'ahhech*, فاجر *fádjer*, فاجر *fáguir*, فاحش *fáhech* (Voyez IMPUDIQUE).

LASSÉ, متعب *mota'eb*, متعب *ta'ab* (Voyez LAS).

Il a LASSÉ (Voyez II a FATIGUÉ).

— Il s'est Lassé, اعنى *d'ayü*, عيى *a'yü*, دجر *dudjor*, ضجر *dadjor*, كدت *qadd*, مل *mell*, زعل *za'al*, عجز *a'djaz* (Voyez II s'est Fatigué).

— Il s'est Lassé de faire cela, عجز عن فعل ذلك *a'djaz a'n fa'l zelik*.

LASSITUDE, كدت *kedd*, زعل *za'l*, زعل *ze'l* (Voyez FATIGUE).

LATIN, لاينى *látyny*, لاينى *látyny*.

LATITUDE, عرض *a'rd*.

LATRINES, بيت الماء *béyt él-má*, بيت النحلا *béyt él-khelá*, مستراح *masteráh*, *mesteráh*, مرتفق *morteqaf*, سنداس *soundáss*, *sendáss*, مطاهر *mottáher*, *mottáhar* (Voyez COMMODITÉS, GARDE-ROBE).

— Il est allé aux Latrines, مشى *temeschy*.

LATTE, دقة *deqqéh*, *deqqah*.

LAUDANUM, الدنا *él-deni*, *él-daná*, أفيون *áfyouu* (V. OPIUM).

LAURIER, أس *áss*, رند *rand*, round, غار *ghâr* (en berbère تسلنت *taslent*).

— Laurier-Rose, دفلى *deflü*, *defley*, *dasley*, *desly* (en grec *δρυφύρα*), (en berbère اليلي *alyly*).

LAVAGE, غسل *ghoual*, *ghesl*, تغسيل *teghsyl*, تصببين *tasbyn*, غسل *ghassyl*.

LAVANDE, خزامه *khezámah*, *khezáméh*, خزمه *khezmah*, *khez-méh*, حراسما *herásmá*.

LAVÉ, مغسول *maghsoul*.

Il a LAVÉ, غسل *ghassal*, *ghes-sel*, غاسل *ghással*.

— Il Lavera, يغسل *yeghsel*, *yghsel*

— Lave! اغسل *éghsel* (en berbère سرد *sired*).

— Lave-le! شتشفه *chataf-ho!* اغسله *éghsel-ho!*

— Il a Lavé ses pieds, نطل رجليته *nattal redjly-ho*.

LAVEMENT, حقنه *hoqnah*, ترومبه *trombah* (Voy. CLYSTÈRE).

LAVEUR, غسل *ghassál* (Voyez BLANCHISSEUR).

— Laveuse, غسله *ghassálah*, *ghassáléh*, *ghassálah*.

— des corps morts, مغصله *mo-ghasséléh*, *moghasselah*.

— de bains, بلانه *belánéh*.

LAVOIR, مغتسل *maghtessil*, مغسل *maghsil*.

LAZARE (n. pr.), عازر *A'ázar*, العزر *él-A'ázar*.

LAZARET, قرنينا *qarintená*.

LE (art. masc.), ال *él*-, *ál*-.

— (pr. masc., régime), ة *-ho*.

— Je Le tiens, مسكته *mes-sekt-ho*.

— Tue-Le! اقتله *éqtel-ho!*

— Fais-Le boire! اسقيه *ésqy-ho!*

LÉCHÉ, ماحوس *melhouss*.

Il a LÉCHÉ, لحس *lahass*, *le-hess*, لبح *lamah*, *laméh*.

— Il Lèchera, يباحس *ylhess*.

LEÇON, قرأيه *qeráyéh*, plur. قرايات *qeráyát*; مثاله *metháléh*.

— Il a fait réciter une Leçon aux enfans, قرا الاولاد *qarrá él-áoulád*.

LECTEUR, قارى *qáry*.

— Lecteur du Koran, قارى القرآن *qáry 'l-Qoráu*, رى *qáry*, مقري *moqrv*.

LECTURE, قرا *qará*, قراءة *qorát*, قران *qoráu*, قراه *qoráhl*, قرأيه *qeráyéh*, تلاوة *teláouéh*, *teláouah*.

— Soyez attentif à cette Lec-

ture, ردوا بالكم لهده القراءة, reddou
bâl-koum li-hadêh êl-qorât.

LÉFHAT (n. d. l. dans l'Atlas),
الفحات *êl-Lefhât*.

LÉGAL, موافق للقانون *mouâfcaq*
li-'l-qânoun, مناسب الشرع *mo-*
nâsseb ês-cherah.

Il a LÉGALISÉ, تحقق *tehaqqaq*
(Voyez Il a AFFIRMÉ).

LÉGAT, مرسل *morsel*, pl. مرسلين
morselyn; قاصد *qâssed*, pl. قصاد
qoussad (Voyez AMBASSADEUR).

LÉGATION, رساله *ressâtêh* (Voy.
AMBASSADE).

LÉGATAIRE (Voyez HÉRITIER).

LÉGER, خفيف *khafyf*, *khefjif*,
pl. خفاف *khoufâf*.

— (au figuré), يسير *yessyr*.

— d'esprit, مقترع *moqerta'*,
طفاش *taffâch* (Voy. IMPRUDENT).

— Affaire Légère, امر يسير *âmr*
yessyr, امر خفيف *âmr khafyf*,
مصلحه خفيفه *meslahah khafyfêh*.

— Faute Légère, ذنب يسير
denb yessyr.

— Ne sois pas Léger dans tes
paroles, ما تكون طفاش في كلامك
mâ tekoun taffâch fy kelâm-ak.

LÉGÈREMENT, غير ثقيل *ghayr*
theqylêh. سراً *sera'ânn*.

— (au figuré), غير مهمه *ghayr*
mehemmêh, *ghayr-mehemmah*.

LÉGÈRETÉ, خفة *kheffêh*, *khif-*
fêh, *khiffah*, *khoffêh*, تخفيف
tekhfif, سرعه *sera'ah*, عجله
a'djelêh (Voyez AGILITÉ).

— d'esprit, خفة العقل *khouffet*
êl-a'gl, طفش *tofch*.

LÉGION, كومه *koumêh*, جماعه
djema'ah, لجيون *ledjyoun* (Voyez
BATAILLON, RÉGIMENT).

LÉGISLATEUR, واضع الناموس
ouâddi' ên-nâmous.

LÉGITIME, حلال *helâl*, حلالى
helâly (en berbère احلال *âhlât*).

— Enfant Légitime, ولد حلال
oueled helâl.

— Meurtre Légitime, قتل حلالى
qâtl helâly.

Il a LÉGITIMÉ, حلل *hallal*,
حزر *harrar*.

LÉGITIMEMENT, بالحلال *bi-'l-*
helâl, حلالاً *helâlânn*.

LEGS, توصيه *toueddyêh*, plur.
توصيات *toueddyât*; توصيه *toues-*
syêh, pl. توصيات *tonessyât*; تركه
terkah, *torkah*, *terkêh*, وصايه *oud-*
dâyah, *ouddâyêh*, وصايه *oussâyêh*,
oussâyah (Voyez HÉRITAGE).

— pieux, واقف *ouâqf*, plur.
اوقاف *âouqâf*.

Il a LÉGUÉ, وصى *ouassä*,

ouassej, oussü (V. Il a fait Hériter).

— à une mosquée, *أوقف! ouqaf.*

— Il Légüera, *يوصي youssy.*

— Il lui a Légüé cent piastres dans son testament, *ووصى له عند المنازعه بما يـقـد قـرـش oueddü le-ho a'ud él-menázah be-mdyét qourouch.*

LÉGUME, *بقول baql, pl. بقول bouqoul; مونه qattäuy, قطاني qattäuy; نبات nebát, pl. نباتات nebátát.*

— Légumes secs, *خشاش khechâkhch.*

— Marchand de Légumes (*Voy. HERBAGER, FRUITIER.*)

Le LENDEMAIN, *يوم الآخر youm él-âkher, بكرة bokrá (en berbere أزكا ázekká), (Voyez DEMAIN).*

— Qui doit voyager le Lendemain se lève avant le soleil, *الى يبات على سفر يقوم قبل الشمس äly ybát a'lü sefr yqoum qabl éschems.*

LÉNIFIÉ, *ليين leyyin, مليون mo-leyyin.*

LENT, *بليد belyd, كسلان kas-lân, بطي batty, متعوق mote'oueq.*

— Fièvre Lente, *مكلفه moukelfah, moukelféh.*

— Il a été Lent, *تسلل tessel-lul, تـوـأـنـي teouánü, teouáuey.*

LENT (n. d'une tribu d'Afrique),

بنى لنت Beuy-Lent.

LENTE (vermine), *صيبانه say-bánéh, pl. صيبان saybán; نمون nemuonn, فقس foqs.*

LENTEMENT, *على مهل a'lü mehel, بالعقل bi-'l-a'qe!, بالبطا bi-'l-battá, بشويته be-chouyyéh, دقه دقه chouyéh-chouyéh, شويته شويته doqqéh-doqqéh, واحدة واحدة oud-hidéh-ouáhidéh, بلا عجله belá-a'djeléh.*

— Il marche Lentement, *يمشي سـلـل yenichy sell, يتسلل في المشى yetsellel fy-'l-machy.*

— Marchez Lentement! *امشوا واحده واحده éinchoú ouáhidéh - oudhidéh! لا تستعجلوا lá testa'adjeloú!*

— Parle-moi Lentement, pour que je puisse te comprendre, *كلمني بشويته باش نفهمك kellemny be-chouyéh, béch nefehem-ak.*

LENTEUR, *بطا battá.*

LENTILLE, *عدس a'dess, a'a-áess, pl. عدس a'ds; عدسه a'dséh, pl. عدس o'ds (en berbere تلتييت teleutytt).*

LÉON (v. d'Esp.), *ليون Leyoun.*

LÉOPARD, *نمر nemr, nemer,*

nimr, plur. نمور *nounour*; غيلس *ghayless*, *ghayliss*, نلثى *toultsy*.

LÈPRE, برص *barass*, *bars*, bours (*Voyez ÉLÉPHANTIASIS*).

LÉPREUX, أبرص *âbrass*.

LEQUEL (pr. rel.), الذى *ât-lady*, *âllazy*, *êllazy*, *êllezy*, *êllady*, *êlledy*, الى *ély*, *ály*, لى *ly*, pl. الذين *âlladyn*, *âllazyn*, *êlladyn*, *êllazyn*, الى *ély*, *ály*, لى *ly*; من *menn*.

— (pr. interr.), من *menn*? مين *myn*? من هو *men-hou*? من هو *menou*? أى *éyy*? أى *ey-ch*? أنا هو *énâ hou*? أيننا هو *éynâ-hou*? أى شى *ámâ-hou*? *émâ-hou*? أى شى *éy-chy*?

— Lequel des deux? من الاثنين *menn êl-êthnéyn*?

LÉRIDA (v. d'Esp.), لارده *Láridah*.

LES (art. pl.), الـ *êl-*, *âl-*.

— Tous Les pays, كل البلاد *koll êl-belád*, كل البلاد *êl-belád kollo-hâ*.

LÉSÉ, منحسر *moklasser*.

Il a LÉSÉ, خسر *khassar*, اذا *âdd*, صر *darr*, الى *ássâ îlä*.

— Il a été Lésé, ناسا *îássâ*, نادى *táddü*, انصر *éndarr*, نكد *neked*.

LÉSION, خسارة *khichârah*, *khi-châréh*, ضرر *derar*, ضرورة *derou-réh*, *derourah* (*Voyez TORT, IN-JURE, BLESSURE*).

Il a mené un chien en LESSE, قاد الكلب *qâd êl-kelb*.

LESSIVE (*Voyez LAVAGE*),

LESSIVÉ (*Voyez LAVÉ, NETTOYÉ*).

Il a LESSIVÉ (*Voy. Il a LAVÉ, Il a NETTOYÉ*).

LEST (t. de marine), صابورة *sâbourâh*, *sâbouréh*, سقاله *seqâlah*, *sequléh*, ثقالة *tseqâlah*, *theqâléh*.

LESTE, عجيل *a'djyl*, *a'guyl*, (*Voyez AGILE, PROMPT*).

Il a LESTÉ (t. de marine), (*V. Il a CHARGÉ*).

LÉTHARGIE, نعس *na'ss*, هجوم النوم *hedjem ên-noum*, سبات *sebât*, نوم ثقيل *noum theqyl*.

LÉTHARGIQUE, نعان *na'as-sân*, نوام *naououam*.

LETTRE de l'alphabet, حرف *harf*, pl. حروف *hourouf*, حرف *horf*.

— marquée d'un fathah (*Voyez FATHAH*).

— d'un kesrah (*Voy. KESRAH*).

— d'un dammah, مضمومه *mad-*

moumah, madmouméh, مرفوع mer-fou', marfou'.

— (missive), مكتوب *maktoub, mektoub, pl. مكاتيب mekátyb, makátyb; كتاب kitab, برآة ba-ráah, baráh, beráh, pl. براوات ba-ráouát, beráouét; بطاقة bettáqah, pl. بطاقات bettáqát; رساله ressálah, ressáléh, rissáléh, pl. رسالات ressátát, rissátát (enberbere تبرات tabrát, pl. تبرات tebrátyn), (Voy. BILLET).*

— Une Lettre m'est arrivée, وصلنى مكتوب *ouessel-ny maktoub.*

— Nous avons eu l'honneur de recevoir votre Lettre, وصلت مشرفتمك الينا *mocherefét-koum ilay-ná.*

— Lettre de change, بوليصة *boulyssah, بوليصة boulyssá.*

— Lettre de recommandation, مكتوب توصيه *maktoub toussyéh.*

— Lettre-patente, منشور *men-chour, بيورلدى byouroldy.*

— Il prend les paroles au pied de la Lettre, ياخذ الكلام على الحرف *yákhod él-kelám a'lü él-harf methel-má houé.*

LEUR, LEURS, هم -houm.

— J'ai vu Leur maison ,

أنا شفت دارهم *éná choust dár-houm.*

— J'ai entendu Leurs paroles, سمعت كلامهم *sema'at kelám-houm.*

LEVAIN, خميرة *khamyrah, khamyréh, kliemyrah.*

— Pain sans Levain, فطير *fouttyr.*

Le LEVANT, شرقى *cherq, شرقى cherqy, بلاد الشرق belád és-cherq (Voyez ORIENT).*

LEVANTIN, شرقى *cherqyy, pl. شرقيين eherqyyyn (Voyez ORIENTAL).*

Il a LEVÉ, رفع *rafu'a, رفد, refed (Voyez Il a ELEVÉ, Il a HAUSSÉ).*

— de terre, شال *chál, حوش haouach, لم lamm.*

— Il s'est Levé, قام *qám, فاق fâq, وازق ouaqaf, ouaqef, ناض nádd.*

— (en parlant d'un astre), طلع *(du soleil), (Voy. SOLEIL).*

— Levez-vous! قوموا *qoumou!*

— La Lune est Levée (Voyez LUNE).

— La pâte est Levée, اختر العجين *ékhtemer él-a'djyn.*

— Le malade est Levé, المريض متنشط *él-merydd motanchett.*

— Il a Levé des troupes, اقام عسكر *âqâm a'sker*.

— Il a Levé le siège, رفع الحصار *refa'a êl-hissâr*.

LEVÉE (digne), (*Voyez ce mot*).

— d'impôts, لمة *lemmeh, lem-mah*, جباية *djebâyéh* (V. IMPÔT).

Le LEVER, قيام *qyâm*, استقام *stiqâm*.

— du soleil, شروق *cherouq*,

مشرق *mchhereq*, شرقة الشمس *cherqet ês-chems*,

طلعة الشمس *tala'at ês-chems*,

طلوع الشمس *toulou' ês-chems*,

طلعها ذا الشمس *tala'ah dê-'s-chems*,

طلوعها ذا الشمس *toulou' dê-'s-chems*,

زرورق الشمس *zerouq ês-chems* (en b. توليد ثفوكت *toulyd tsafoukt*,

توليد ثافوكت *toulyd tsáfoukht*).

— Viens chez moi au Lever du

soleil, عند شرقة الشمس تعال عندي *a'nd cherqet ês-chems ta'al li-*

i'nd-y.

— Depuis le Lever du soleil,

jusqu'à son coucher, من شروق الشمس الى غايبتهم *minn cherouq ês-chems, ilä ghâybéth-*

há,

من طلوع الشمس الى غيايها *minn toulou' ês-chems, ilü ghayáb-*

há.

LEVÍ (n. pr.), لاوي *Láouy*.

LEVIER, ملاوينه *mellâouynah, mellâouynéh*.

— en fer, اصبع حديد *ôsba' ha-dyd* (m. à m. doigt de fer), محل *mokhl*.

— courbe, ما طمنه *mâttenah, mâttenéh*.

— (vulgairement pied de chèvre), رجل ذا الكلوف *ridj dê-'l-hallouf* (m. à m. pied de cochon).

LEVITE, لاوي *lâouy*.

LÈVRE, شفه *cheffah, chefféh*,

pl. شفاه *chefâh*, شفاف *chefâf*;

شفته *chestah*.

— inférieure, شفة التحتانية *chefféh êt-tahatányéh* (en berbere

ثييرة *tsynurah*).

— supérieure, شارب *chârb*,

شارب شفه الفوقانية *châreb, chefféh êt-fouqányéh* (en berbere شلائم *chelâghem*).

— Les deux Lèvres, شفتين *cheftéyn, cheffetyñ*,

شوارب *chaouârib, cheouâ-*

rib, شوارب شفاف *chaouâryb, cheouâ-*

ryb, شفافي *chefâyf, chafâyf* (en berbere شوارب *chouâreb*).

— Lèvre fendue, اشرم *échrem*,

pl. شرم *chourn*.

— Qui a la Lèvre fendue, مشروم *macheroum*.

LEVRIER (V. Chien de chasse)

LEVURE (*Voyez* LEVAIN).

LEZ d'étoffe, فلقه *felqah*.

LÉZARD, حردون *herdoun*, *hardoun*, pl. حرادين *herádyn*, *haré-dyn*; خطايب الصلاة *khattáyb és-saldh*, حكاية الصلاة *hikkáyét és-saldh*, مولا ب *mouláb*.

— venimeux, برصه *boursah*, *borsah*, pl. برص *bors*, *bours*.

LÉZBÉH (pl. d'Égypte), العزبه *ét-E'zbéh*, عزبة البرج *E'zbét ét-borg*.

LÉZYÉH (bourg de la Haute-Égypte), اللزیه *ét-Lézyéh*.

LIAISON, ربط *rabt*, ترتيب *ter-tyb* (*Voy. JONCTION, LIGATURE*).

— d'amitié, عشرة *a'cheréh*.

LIARD, فلس *fels*, pl. فلوس *foulouss*, *felouss*.

LIASSE de papiers, محاليف *mokhálef*.

LIBAN (mont. de Syrie), لبنان *Lebnán*, جبل لبنان *djebel Lebnán*, guebel *Lebnán*.

— Habitant du Liban, لبناني *lebrány*.

LIBÉRAL, رزاق *rizzaq*, وهاب *ouahháb*, مینان *mennán*, سخی *sakhy*, pl. سخيين *sakhyyn*; كريم *kerym*, برمكي *barmeky*, صاحب الحسنة *sáheb ét-hosneh*

(*V. GÉNÉREUX, BIENFAISANT*).

— Il a été Libéral, تبرمك *te-barmak*, سخی *sakhü*, *sakhey*.

— Il n'est pas Libéral, يدۀ ماسكه *yl-ho mássekéh* (m. à m. sa main retient).

LIBÉRALITÉ, كرامه *keráméh*, pl. كرامات *kerámát* (*V. GÉNÉROSITÉ, LARGESSE, BIENFAISANCE*).

LIBÉRATEUR, خلاص *khalláss* (*Voyez SAUVEUR*).

LIBÉRATION, خلاص *khaláss*, kheláss, تحليص *takhlyss*, *tekhlyss* (*Voyez DÉLIVRANCE*).

LIBÉRÉ, مخلص *mokhalless*, معتوق *ma'touq*.

Il a LIBÉRÉ, خاص *khallass*, حرر *harrar* (*Voyez Il a DÉLIVRÉ*).

LIBERTÉ, حرّيه *harryéh*, *harryah*, *horryéh*, *horryah*.

— d'action, سراح *seráh*.

— de penser, عتق النفس *o'tq én-nefs*.

— de parler, اطلاق اللسان *ét-lâq ét-lessán*.

— Il parle avec Liberté, يطلق في القول *yetlaq fy-'l-qoul*, يحكى على الاطلاق *yahky a'lü ét-ítlaq*.

— L'an deux de la Liberté, العام الثاني من اقامة الحرّيه

él-a'ám ét-tsány minn iqámét él-harryuh.

— Il a mis en Liberté, فكك *fakk*, اطلق *étlaq*, دشر *daschar*, سيب *sayyeb* (*Voy.* Il a DÉLIVRÉ, Il a LIBÉRÉ).

LIBERTIN, زانية *zányi*, زانية *zányah*, زانية *zányéh*; معكوس *ma'a-kouss*, ضايغ *dáy'*, طليق *talyq*, جاهل *djánel* (*Voyez* DÉBAUCHÉ, LASCIF, IMPUDIQUÉ).

LIBERTINAGE, فسادة *fessâdéh*, *fessâdah* (*Voy.* DÉBAUCHE, IMPUDICITÉ).

LIBRAIRE, كنبه *kottáb*, كنبه *kotbah*, بيع الكتب *biyá' él-kotoub* (en berbere ايزنوز الكتب *íznouz él-ketoub*).

LIBRAIRIE, كتوييه *koutoubyéh*, *koutoubyah* (*Voy.* BIBLIOTHÈQUE).

LIBRE, حر *harr*, *horr*, مسرّح *messerrah*, *mosserrih* (en berbere اماريغ *émázygh*, اماريغ *ímázirgh*).

— (en parlant de discours), (*Voyez* INDÉCENT, INCONVENANT, LASCIF, LIBERTIN).

— Tu es trop Libre dans tes paroles, انت طليق بزبادة في كلامك *ént talyq be-zyádéh fy kelám-ak*.

LIBREMENT, بسراح *be-seráh*.

— J'ai fait cela Librement,

عملت ده من ذات خاطري *a'melt déh minn zát khátr-y*.

LIBYE (prov. d'Afr.), لوبه *Lou-bah*, *Loubéh*, ارض اللوب *árd él-Loub*.

LIBYEN, لوبي *louby*.

LICE, حلقة *halqah*, ميدان *mev-dán*, pl. ميدان *myádenn*.

LICENCE (permission), اجازة *édjázéh*, *édjázah*, *ídjázah*, *égázéh*, سراح *édjáz*, *ídjáz*, *égáz*, سراح *seráh*, دستور *destour*, انصراف *ín-seráf*.

Il a LICENCIÉ, سراح *serrah*, سراح *serrah*, حلال *hallal*, فد *fedd*.

LICHT (bourg d'Ég.), كفرلشت *kufr-Licht*.

LICITE, جاييز *djáyz*, *gáyz* (*Voy.* LÉGAL, LÉGITIME).

LICOL, LICOU, حبله *hablah*, *habléh*, طرفه *tarfah*, *tarféh*, سريره *serymah*, *seryméh*, رسن *ressenn*, pl. ارسان *érsán* (en berbere الكام *élgám*, pl. الكامن *élgámenn* (*V.* BRIDE)).

LICORNE, واحد القرن *ouáhid él-qourn*, كركند *kerkend*, plur. كركند *kerkedán*;

LIE de vin, نقل *tyñ*, نقل *test*, سفلى *a'ker*, سفلى *seft*, دوردي *dourdy*.

— du peuple, طرف الناس *terf én-náss*, اوطا الناس *áouttá én-náss*, نفاوة الناس *neftouét én-náss*.

LIÉ, مربوط *marbott* (Voy. ATTACHÉ).

— d'amitié, محبوب *mahboub cheryk él-mohab-bah*.

— Tu les amèneras pieds et mains Liés, تجيبهم رجليهم مقيدين وايدبهم مكثفين *tedjyb-houm redjly-houm moqdyynn ou-ády-houm mokattefynn*.

Il a LIÉ, ربط *rabatt, rebott*, شدة *chedd*, اوتق *áouataq*, عقد *a'qad* (Voyez II a ATTACHÉ).

— les mains, كتق *kattaf*.

— les pieds, قيد *qayad, qeyed*.

— Il s'est Lié d'amitié, خالط *khálatt*.

— Il Liera, يربط *yerbott*.

— Ne te Lie pas avec eux, ما تخالطهم شي *má tekhálett-houm chy*.

LIÈGE, شوافه *khaffánéh*, خفانه *chouáféh*, قشرة *qacherah, qeche-rah, qecheréh*, فرشيبة *ferchyah, fer-chyéh*, حطب البحر *hattab él-bahar*.

LIEN, رباط *rabátt*, pl. ربط *ro-*

bott, رباطات *rabattát*; لزقة *lez-qah*, عقل *o'qdéh*, pl. عقد *ou'qoud*; اوتاق *áoutáq*, pl. اوتاقات *áoutáqát*; حزم *hizm*, pl. حزام *hizám*.

LIERRE, عشق *a'cheq*, عنقود عشق *a'nqoud a'cheq*.

LIEU, موضعه *mattrah*, موضعه *moudda'ah*, موضع *moudda'*, plur. مواضع *mouáddè'*; مكان *makán*, مكان *mákán*, pl. امكنه *émkenah*, اماكن *ámákenn*; مقام *maqám*, محل *mehall*.

— Ce Lieu est sans ombre, هذا المطرح ما فيه شي مظلل *hadá él-mattrah má fy-hi chy moddlel*.

— En tout Lieu, في كل مطرح *fy koll-matrah*.

— Qui tient Lieu, عوض *a'oudd*, *a'ouadd*.

— Il me tient Lieu de père, هو عوض أبوي *houe a'oud ábou-y*.

— Au Lieu de, عوض عن *a'oudd a'nn*.

— de moi, عوض عني *a'oudd a'nn-y*.

— de toi, عوض عنك *a'oudd a'nn-ak*.

— de lui, عوض عنه *a'oudd a'nn-ho*.

— Lieux d'aisance (Voyez LATRINES).

LIEUE, فرسخه *farsakh*, فرسخه
farsakhah, pl. فراسخ *ferássekh*;
 ملقه *malaqah*, pl. ملقات *malaqát*;
 ساعه درب *darb sá'ah*, ساعه *sa'ah*,
 pl. سوبع *souya'*.

LIEUTENANT, قائم مقام *qáym*
maqám, كيميا *kyhayá*, نايب
náyb, pl. نواب *naouáb*; متسلم
motsellem, خليفه *khalyfah*.

LIÈVRE, ارنب *árneb*, *érneb*,
 pl. ارانب *áráneb*, ارنبات *érni-
 bát*; وحش ارنب *árneb-ouehech*
 (en berbere اوتول *áoutoul*, pl.
 ايوتال *tyoutál*).

LIGAMENT, LIGATURE, ربط
rabt, بند *bend* (*Voyez LIAISON*,
 LIEN).

LIGNE (trait), خط *khatt*, *khitt*,
khett, pl. خطوط *khettoutt*.

— (rangée), صف *saff*, plur.
 صفوف *soufouf*.

— d'écriture, سطر *sattr*, *sattar*,
 pl. سطور *souttour*.

— de bataille (*V. Ligne, rangée*).

— de parenté, عرق *i'rq*, plur.

عروق *i'rouq*; حقب *hiqb*, plur.
 احقاب *éhqáb*, حقوب *houqoub*.

— La Ligne équinoxiale,
 الاعتدال *él-é'tidál*, خط الاستوا *khatt*
él-ésteouá.

— Il a tiré une Ligne, خط
khatt.

— sur un mur, علم الحيط *a'l-
 lam ét-haytt*.

— Il a rangé l'armée en Ligne
 de bataille, صف عسكر الصفوف
saff a'sker és-soufouf.

LIGNÉE, ولد *ouled*, دريه *dour-
 ryéh*, pl. دراری *deráry*; نسل *nesl*,
 نسبه *nousbéh*, pl. نساب *nessáb*
 (*Voyez Ligne de parenté*).

LIGNEUX, خشبي *khachaby*.

LIGUE, ربطه *rabtah*, *rabtéh*,
 احتصاب *t'tissáb*, معمله *ma'ame-
 léh*, مواصره *mouásserah* (*Voyez*
 CONSPIRATION, COMLOT).

LIGUÉ, مواصر *mouásser*, متعامل
mota'ámel.

Il s'est LIGUÉ, ترابط *terábett*
 (*Voyez Il a CONSPIRÉ, Il a COM-
 PLOTÉ*).

LILAS, ليلاك *lylák* (d'où vient
 le nom français).

LIMACE, LIMAÇON, بوق *bouq*,
 pl. ابواق *ábouáq*; صدفه *sadafah*,
sadaféh, اغلال *ághlál*, *éghlál*,
 اغلل *éghlel*, *ághlel*, بوش *beb-
 bouch*, بزقه *bazaqah*, حلزون *hel-
 zoun*, بزاق *bezzaq* (en berb. اعروس
d'èrouss, pl. اعوراس *t'ouráss*).

LIMAILLE, برادة *borrádah*, حافة *borádah*, *borádéh*, *boráféh*.

— d'or ou d'argent, سحاله *sohhalah*, سحاله *sohálalah*, سحالته *sohátélh*.

LIME, مبرد *mebred*, *mabred*, pl. مبراد *mibrád*; شكرفينه *chekerfynah*.

LIMÉ, مبرود *mabroud*, *mobroud*.

Il a LIMÉ, برد *barad*, *bered*.

— Il Limera, يبرود *ybrod*, *ybred*.

LIMIER (V. Chien de chasse).

LIMITE, تخوم *tekhoun*, plur. حدود *tokhm*; حد *hadd*, pl. حدود *hadoud* (V. BORNE, FRONTIÈRE).

LIMITÉ (Voyez BORNÉ).

Il a LIMITÉ (Voy. Il a BORNÉ).

LIMITROPHE, مستطرف *mos-tattref*, طرفانسي *terfány* (Voyez VOISIN, FRONTIÈRE).

— Les villes Limitrophes, والمدن الطرفانية *ét-modonn ét-terfányéh*.

LIMON (bourbe), وحل *ouhel*, *ouhl*, غيس *gheyss*, ناطه *táttah*, pl. ناطات *táttát* (en berbère الوط *álloutt*), (Voyez BOUE).

— (fruit), ليمون *lymoun*, *ley-moun*, ليمون حلو *ly-moun-halou*, مالي ليمون *lymoun-mály*, ليمونه *lymounéh* (V. CITRON).

LIMONEUX, عكر *a'ker* (Voyez BOUEUX, FANGEUX).

— Eau Limoneuse, ميه معكرة *moyéh mo'akkerah*.

LIMONIER (arbre), شجرة الليمون *chadjerét ét-lymoun*, *chagerét ét-lymoun*, شجرة ذا الليمون *sadjerah dé-'l-lymoun* (V. CITRONIER).

LIMPIDE, صافي *sáfy*.

LIMPIDITÉ, صفوة *safaouéh*, *safaouah*, *sefaouah*.

LIN, كتان *kettán*, *kittán*.

— filé, غزل *kittán ghazl*.

— Graine de Lin, زرة الكتان *zer'at ét-kittán*, *zere'at ét-kettán*.

— Huile de Lin (Voy. HUILE).

— Moulin à huile de Lin, معصرة *ma'ssarah*.

— Toile de Lin, قماش كتان *goumách kittán*, *goumách kittán*.

LINGEUIL, كفن *kefen*, *kofen*, ماحفه *melahfah*, pl. ملاحف *meláhef*; لفافه *lefáfah*, pl. لفافيف *lefáfyf*; شرشفي *cherchef*, plur. شرشفي *cheráchif* (V. DRAP).

LINÉAMENT, هيه *heyéh* (Voyez LIGNE).

LINGE, قماش *qomách*, *goumách*, *goumách*, كتان *kittán*, *kettán*.

— fin, حربشه *horreychah*.

LINGÈRE, خياطه *khayyátéh*, *khayyátah*, pl. خياطات *khayyátát*.

LINGOT, سببيكه *sebykah*, *sebykèh*, *sobeykah*, صفيحه *safyha*, pl. صفايح *sefáyh*; سبكه *sebekèh*, pl. سبكات *sebekát*.

— Il a fondu en Lingots, سبكه *sabak*, *sebek*.

LION, أسد *ássad*, *éssed*, *ássed*, pl. أسود *óussoud*; سبع *seba'a*, *saba'a*, pl. سباع *soubá*, سبع *sebou'a*; سيثل *seytsel* (en berb. ايزام *íyzám*, ايزم *íyzym*, pl. ايزماون *íyzmáouenn*).

— Le Lion (signe du zodiaque), برج الاسد *bourdj ét-ássad*, *bourg ét-ássad*, *bordj ét-éssed*.

— La tanière du Lion, أسوديه *ássoudyéh*.

LIONCEAU, شبل *choubl*, *chebl*, pl. اشبال *échébál*.

LIONNE, لبوة *lebouéh*, *lebouah*, pl. لبوات *lebouát*; لبية *lebyéh*, *lebyah* (en berb. تيزمت *tyzemt*, pl. تيزماون *tyzmáouenn*).

Il a LIQUÉFIÉ, ذوب *daouab*, سيتل *sayyal* (Voyez Il a FONDU).

LIQUEUR, ما *má*, ميه *moyéh*. مويه *mouyéh*.

LIQUIDE (adj.), جارى *djáry*, *gáry*, ذايب *dáyb*, مريق *meryq*, سايل *sáyl* (Voyez FLUIDE).

— (subst), (Voyez LIQUEUR).

— Il a été Liquide, سال *sál*.

Il a LIQUIDÉ sa dépense, حساب الكاف *hessab ét-kolf*, ضبط الخرج *dubett ét-kharadj*.

— un compte, حساب *sahh ét-hissáb*.

LIQUIDITÉ, ذوب *doub*.

LIRIA (v. d'Esp.), لريه *Leryah*.

LIS (fleur), (Voyez LYS).

LISBONNE (ville de Portugal), اشبونه *Échbounah*, *Achbounah*, *Ichbounah*, لشبونه *Lichbounah*.

— Natif de Lisbonne, اشبونى *échbouny*.

LISIBLE, ساهل للقراه *sáhel li-l-qoráh*, منقرى *monqary*.

LISIÈRE de drap, حاشيه *há-chyéh*, pl. حواشى *haouáchy* (Voy. BORD).

LISSÉ, LISSÉ, مدلوكت *medlouk*, *madlouk*.

— Papier Lisse, كاغيط مدلوكت *kághytt medlouk* (Voyez PAPIER).

Il a LISSÉ, دلس *dalak*, دلس *dalass*, *deless*, صقل *saqal*, نظف *naddaf*.

LISSOIR, مصقله *masqaléh*, pl. مصقلات *masqalát*.

LISTE, قايمه *qáyméh*, *qáymah*, pl. قوايم *qouáym*; دفتر *deftar*, pl.

دفاتر *defâter*, تحریر *tahyr* (V. CATALOGUE, TABLE).

LIT, فرش *farch*, *ferach*, pl. فروش *fourouch*, فرشات *ferachât*; فرش زرینه *zerbyéh*, فرش قرشه *farchah*, pl. فرش *ferâch*, *firâch*; مضاف *moddadja*, pl. مضاف *moddâdjé* (en berbere *tyssy*, تکنه *tekennah*).

— de rivière, ارضیة النهر *âr-dyét én-nahar*.

— de justice, دیوان *dyouân*.

— Bois de Lit, سریر *seryr*, pl. سرایر *serâyr*; تخت *takht*, plur. تخت *tekhout* (Voyez BOIS).

— Drap de Lit, آزار *îzâr*, pl. آزر *îzour* (Voyez DRAP).

— Sac dans lequel on renferme le Lit, مفراش *mefrâch*.

— Il a fait le Lit, فرش *farch*, فرش *farrach*.

— Fais mon Lit! فرش فرشی *ôfrouch farch-y!*

LITANIES, طلبات *talebât*.

LITERIE, مفراش *mefrâch*, *mifrâch*.

LITHARGE, مردسنگ *morde-senk*, مرسنگ *morsenk*, رغوۃ *raghaonéh*, *raghaonah*.

— d'argent, رغوۃ الفضة *raghaouét él-fuddah*.

— d'or, مرسنگ دهبی *morsenk dahaby*.

LITIÈRE (voiture), محفہ *mohaffah*, *maheffah*, *mohafféh*, دربوگه *takhterouân*, *derbougah*, محارة *nahâreh*, plur. محارات *mahârât*; محمل *mahmel*, pl. محامل *mehâmil*.

— de bestiaux, تبین *tebn*, *tibn* (en berbere الیم *âlym*), (Voyez PAILLE).

LITTORAL, شالی *châly*, شالی *tchâly*, چالی *tchâly*.

LIVIDE (Voy. PALE).

LIVOURNE (ville d'Italie), لغورنه *Lighournah*, لگورنو *Ligournou*.

LIVRE (masc.), کتاب *kitâb*, *ketéb*, pl. کتب *koutoub*, *kotob* (en berb. نسخم *neskhah*, pl. نسحات *neskhât*; کتاب *ketâb*, pl. کتب *ketoub*).

— journal (registre), روز نامه *rouz-nâméh* (Voyez REGISTRE).

— (fém.), رطل *rottl*, *rottal*, pl. ارطال *értâl* (en portugais *arratel*).

— Deux Livres, رطلین *rott-léyn*, *rottaléyn*, *rotlyn*.

— Demi-Livre, نصف الرطل *nouss-noussf ér-rottl*, نص رطل *nouss-rottl*.

— Combien de Livres de sucre veux-tu? كم ارطال سكر تطلب مني? *kiam értâl soukker totlob menn-y?*

— Il vaut une piastre la Livre.

ريال سعره بالرطل *si'r-ho be-'r-rott* رطل سعره غروش *rott* كل رطل *ryát*, غروش *koll rott si'r-ho ghrouch*.

— Marchand de Livres (*Voyez LIBRAIRE*).

LIVRÉ, مسلم *mosellem*.

Il a LIVRÉ, سلم *sallam, sellem*.

— Il s'est Livré à ce travail, استغرم بهذا الشغل *éstaghrem behadéh és-choghleh*.

LOEE de l'oreille (*Voy. BOUT*).

LOCATAIRE (qui donne à loyer), مكار *makár*, كرى *keryy*.

— (qui prend à loyer), كارى *káry*.

LOCATION (*Voy. LOUAGE*).

LOCHE (poisson), شطون *chet-toun*.

LOF (t. de marine), لفحه *lofa-hah*.

Il s'est LOGÉ, نزل *nezel* (*Voyez* Il a HABITÉ, Il a DEMEURÉ).

— Où Logez-vous? فايين تنزلوا انتوا *féyn tenzeloú éntoú?*

LOGEMENT (*Voyez* DEMEURE, HABITATION, DOMICILE, MAISON).

— Logement gratuit, تكية *tekyéh, tekyáh*.

LOGICIEŒ, منطقي *manteqy*.

LOGIQUE, منطق *manteq*, علم المنطق *i'tm él-manteq*.

LOI, حق *haqq*, شرعه *chera'ah*, قانون *qánoun* (en grec *νομος*), ناموس *námous* (en grec *νομος*).

LOIN, بعيد *ba'yd*.

— De Loin, من بعيد *minn-ba'yd*, عن بعيد *a'nn ba'yd*.

— Plus Loin, أبعد *ába'ad*.

— Au Loin, على بعيد *a'lü ba'yd*.

— De Loin en Loin, من تحت الى تحت *minn taht ilü taht*.

— Loin de moi, بعيد عني *ba'yd a'nn-y*.

— de toi, بعيد عنك *ba'yd a'nn-ak*.

— de lui, بعيد عنه *bayd a'nn-ho*.

— d'elle, بعيد عنها *bayd a'nn-há*.

— Il y a Loin d'ici à la ville, مشور من هنا الى المدينة *mechaouer minn-hené ilü él-medynéh*.

— Il est Loin de faire cela, بعيد عنه أنه يعمل *ba'yd a'nn-ho éne-ho ya'mel déh*.

— J'ai prévu la chose de Loin,

دار بالی علی شی من قبل *dár*
bál-y a'lü chy minn qabl, طلح
 بالی علی هذا الامر
talla' bál-y a'lü hadá êl-âmr.

LOINTAIN, بعيد *ba'yâ*, غريب
gharyb.

— Pays Lointains, بلاد العربہ
belâd êl-ghorebah.

LOIR, فار *fâr*, pl. فيران *fyrân*;
 فار بری *fâr-lerry.*

LOISIR, فضا *feddá*, فضوة *fed-*
daouéh, فضاوة *feddáouah*, مهل
mehel, pl. امهال *émhâl.*

— A Loisir, مهل علی *a'lü me-*
hel, فضاوة علی *a'lü feddaouéh*,
 فضاوة علی *a'lü feddáouah.*

— Qui est de Loisir, فاضی
fáddy.

— Il a été de Loisir, فضی *fad-*
dey, faddä.

— Si j'en ai le Loisir, j'irai
 chez vous, ان كان يـكـون
 لي فضا نروح لعندكم
in-kiân yekoun l-y feddá, nerouh
li-a'nde-koum.

— Lorsque tu auras le Loisir,
 لما انت نفصي *lammâ ênt tefaddey.*

— Je n'ai pas le Loisir,
 ما انيش فاضی *mâ âny-ch fáddy.*

LOK (t. de pharm.), لعقي *lo'oq*
 d'ouï vient le mot français).

LONDRES (v. d'Anglet.), لندن
London.

LONG, طويل *taouyl, touyl*, pl.
 دغوزفان طوال *touâl* (en berbère)
 دغوزفان *daghouzzifân*, اغوزفان
âghouzfân, pl. ايغوزفانن
ÿghouzfânenn).

— Plus Long, اطول *âttoul*,
âttoual.

— Long de dix pieds,
 عشرة اقدم طويل *taouyl a'cherat*
âqdâm.

— Vie Longue, عيشة مديدة
a'ychèt medydéh.

— Longue-vue (V. LUNETTE).

— Poivre-Long (V. POIVRE).

— Il est devenu Long, طال
tâl, انطال êntâl.

— Long-temps, زمان طويل
 زمان كثير *zemân taouyl,*
 زمان كثير *zemân*
 كثير *kethyr,* مدة طويله
meddét taouyléh,
 زمان عديد *zemân a'dyd* (en berb.
 دنيا عزيزه *dounnyâ-ghouzzifâh).*

— Seras-tu Long-temps en
 route? تطول شي كثير في الطريق
tettoul-chy ketsyr fy-'t-taryq?

— Depuis Long - temps,
 من زمان طويل *minn zemân taouyl,*
 من مدة مديدة
minn meddét me-
dydéh (Voyez DEPUIS).

— Pendant Long - temps
 زمان كثير *zemân kethyr.*

— Il durera Long-temps ,
 يبقا زمنا *yebqá zemán*.

— Je ne serai pas Long dans
 mon discours , ما اطول عليكم *má*
 áttoul a'lay-koum, ما انمادا في الكلام
má átmáda fy-'l-kelám.

— L'échelle n'est pas assez
 Longue, ما طال *és-soullem*
má tál.

— A la Longue, بالمواضبه *bi-*
 'l-mouádebéh , بالمدامه *bi-'l-*
medáouméh.

— A la Longue on vient à bout
 de tout, بطولة الروح تغلب الكل
be-toulét ér-rouh neghléb él-koll.

— J'étais étendu de mon Long,
 كنت ممدود على طولى *kont mem-*
doud a'lü toul-y.

LONGANIMITÉ, طولة الروح *tou-*
lét ér-rouh (V. PATIENCE).

LONGE, بند *bend* (en berbere
 اگوس *ágouss*), (Voyez LIEN).

LONGÉVITÉ (V. Vie Longue).

LONGITUDE, طول *toul*, plur.
 اطوال *áttouál*.

LONGUEMENT, طويلًا *taouylánn*,
touylánn, بتطويل *be-tettouyl*.

LONGUEUR, طول *toul*.

— du jour, مدا النهار *meddá*
én-nehár.

— Il a six pieds de Longueur,
 له طول ستة اقدام *le-ho toul settét*
áqdám.

— Jusqu'à ce que le jour ait plus
 de Longueur, حتى يطول النهار
hattü yttoul én-nehár.

LOQUE (Voy. HAILLON, CHIF-
 FON, GUENILLE, LAMBEAU).

LOQUET, زكروم *zekroum*, سقاظه
saqqáttah, زمبراك *zambrág*.

LORCA (v. d'Esp.), لورقه *Lour-*
qah, الورقه *él-Ourqah*.

LORSQUE, لما *lammá*, حين
heyn متى ما *a'nd-má*, عندما
metä-má, اذا *ézâ*, ساعه *sá'ah*, كيف *kyf*.

— Lorsqu'il fera cela ,
 ساعة يعمل ده *sá'at ya'mel déh*.

— Lorsqu'il sera venu, متى ما جا
metä-má djá.

LOT, حصه *hessah*, *hesséh*, pl.
 حصص *houssouss*.

LOTF (bourg de la H.-Egypte),
 العطف *él-Otf*.

LOTH (n. pr.), لوط *Loutt*.

— La maison de Loth (village
 en Syrie), بيت لوط *béyt-Loutt*.

LOTIER (arbre), سدره *sedrah*,
sidrah, سدره *sedráh*, *sidráh*, pl.
 سدوير *sédyr*, *sidyr*.

LOUABLE, حميد *medyh*, مديح
hamyd, سبحان *soubhán*.

LOUAGE, اجر *ádjer*, كرا *kerá*.

— Il a donné, Il a pris à Louage
(Voyez Il a LOUÉ, Il a AFFERMÉ).

LOUAQY (bourg de la H.-Ég.),
اللوآقي *él-Louáqy*.

LOUANGE, حمد *hamd*, مدح
medah, medèh, medh, شكر *chokr*,
pl. شكور *chokour*.

— Louange à Dieu! الحمد لله
él-hamd li-Llah! الحمد لله
li-Llah él-hamd, li-Llahi él-hamd,
الله سبحانه *Allah soubhán-ho*.

LOUBYÉH (bourg de Syrie),
لوبيه *Loubyéh, Loubyah*.

LOUCHE, اشواش *áchououách*,
ازور *ázouer*, plur. زوران *zourán*;
احول *áhouel, áhoual*, f. حولا *haoulá*,
pl. حولان *houlán* (en b. اكركار *águer-*
gár, pl. اگوركارن *ígourgárenn*).

— Il est devenu Louche, انحول
énhaoual.

Il a LOUCHÉ, أحول *éhouell*.

LOUÉ, محمود *malmoud*.

— Dieu soit Loué! (V. Louange
à Dieu).

— Dieu soit Loué de ce que tu
arrives en bonne santé! الحمد
لله جيت بخير و عافيه
él-hamd li-Llah djyt le-kheyr ou-
a'áfyéh!

Il a LOUÉ (donné des éloges),

مدح *meduh, medèh*, نهد *neched*,
شكر *chakar, cheker*, حمد *hamad*,
سبح *sabbah*.

— Je me Loue de toi,
انا اتشكر منك *áná étchekker*
minn-ak, انا راضى عنك *áná*
ráddy a'nn-ak.

— Il a Loué (pris à louage),
استاجر استكري *éstakerey*,
éstá-djer, éstáguer (V. Il a AFFERMÉ).

— (donné à louage), (Voyez Il
a AFFERMÉ).

— Il a Loué de moi une cham-
bre, كرا منى بيت *kerá meun-y*
béyt, استاجر اوضه من عندي *éstá-*
djer áouddah minn a'nd-y.

— Il m'a Loué sa maison,
كرا لى داره *kerá l-y dár-ho*.

— Maisons à Louer, الكرا
byout él-kerá.

LOUKÉH (île de la H.-Ég.),
جزيرة اللوقه *guezyrét él-Louqéh*.

LOUP, ذيب *dyb, zyb*, plur.
ذياب *ádyáb*, ذيبوب *ázyáb*
(en berbère اوشن *ouchenn*,
pl. اشانن *áchánenn*).

— garou, مقرنص *mokarness*,
mokraness, نسناس *nesnás*, plur.
نسانس *nessáness*.

LOUPE (tumeur), غبهبه *ghob-*
ghobéh, pl. غباغب *ghelágheb*.

LOURD, ثقيل *theqyl, tseqyl* (en berb. آزای *ázzáy*, pl. آزایت *áz-záytl*), (Voyez GRAVE, PESANT).

LOUTRE, رجاب *redjáb*.

LOUVE, ذيبه *dýbéh, zýbéh*.

Il a LOUVOYÉ (t. de marine), باط *ballatt*, بوج *bououedj* (en berb. ايكْت البردو *íykétt él-bordou*).

LOXA (v. d'Esp.), لوشه *Lou-chah*, الوشه *él-Ouchah*.

LOYAL, صديق *sadyq*.

LOYAUTÉ, صدق *sidq*.

LOYER (Voyez LOUAGE).

LOZANGE, جامه *djáméh, djá-mah*, pl. جامات *djámát*.

Il a LU, قرا *qará, qerá*.

— Il Lira, يقرأ *yeqrá*.

— Il a Lu couramment, درج *daradj, darag*.

— Que Lirons-nous aujourd'hui? ايننا قرايه نقرأها اليوم *éyná qoráyéh neqrá-há ál-yaum?*

LUBRICITÉ (Voy. IMPUDICITÉ).

LUBRIQUE (Voyez LASCIF, IMPUDIQUE).

LUCARNE, قفاعة صويبه *daouyéh*, قفاعة *qeffá'ah*, ثقوب *khúq*, ثقوب *te-qeb*, pl. ثقوب *toqoub*.

LUCENA (v. d'Esp.), اليسانه *él-Yssánah*.

LUCIFER, نوراني *nourány*.

LUCRATIF, مكتسب *mokasseb*.

LUCRE, كسب *kesb*, ربح *ro-beuh, robn* (Voy. GAIN).

LUETTE, حلق *halq*, تنتله *ten-teléh, tentelah*.

LUEUR (Voyez LUMIÈRE).

LUGUBRE, محزن *mahzenn*.

LUI (pr.), هو *hou, houe, houa* (en berbere ايكشيني *íykechyny*).

— (rég.), ه *ho, hou, hi* (en berbere واشي *ouágy*).

— A Lui, له *le-ho, li-ho*, ليله *lyl-ho, tyl-hou*.

— Lui-même, هو بنفسه *hou be-nafs-ho, houe be-nafse-hi*, هو بذاته *houe be-zát-ho*.

Il a LUI, نار *éddü, nár*, ضوا *daouá*, اشرف *échraf* (Voyez Il a BRILLÉ).

— Le soleil Luit, تضي الشمس *teddon és-chems* (en berb. تفوكت *tsafoukt* نشرق *techeraq*).

LUISANT, مضى *modday, med-day*, منير *menyr, mounyr* (Voyez BRILLANT).

LUMIÈRE, نور *nour*, pl. انوار *ánouár*; لمعه *lama'ah*, ضو *daou*, pl. نيران *éddouá*; نار *nár*, pl. نيران *nyrán* (en berbere ثفات *tsafát*).

— de canon, de fusil, فاليه *fályah*.

— Chacun sera tenu de porter de la Lumière, en marchant dans la ville, pendant la nuit! كل واحد ماشى فى المدينة بـتدّة ان يشعل النار بالليل koll-ouâded, máchyfy-'l-medynéh, bedd-ho énn ycha'l én-nâr, bi-'l-léyl.

LUMINEUX, باهى báhy, مضى modday, منسور monaouer (Voyez BRILLANT).

LUNAIRE, قمرى qamary, plur. قمرية qamaryyéh, qomaryyah.

LUNDI, يوم الاثنين youm él-éthnéyn, الاثنينين él-éthnéyn, يوم الثناين yaum ét-tsenáyn (en berbère أسا الثنين ássá ét-tsenyn).

LUNE, قمر qamar, qomar, pl. أقمار éqmâr (en berbère تيزيرى tsizyry).

— pleine, بدر bedr, pl. بدور boudour; بدرية bodryal.

— Croissant de la Lune, هلال helâl, هلة القمر hellét él-qamar, رأس القمر ráss él-qamar.

— Clair de Lune, ضوء القمر daou-'l-qamar (en berb. آيور تيزيرى áyour tsizyry).

— Eclipse de Lune, كسوف القمر koussouf él-qamar, خسوف ذا القمر khoussouf dé-'l-qomar, ربط القمر

rebett él-qomar (en b. تفسخ تيزيرى tefsakh tsizyry).

— Le lever de la Lune, toutou' él-qamar.

— Le coucher de la Lune, غياب القمر gheyâb él-qamar, غروب القمر ghouroub él-qamar.

— Le décours de la Lune, نقص القمر naqs él-qamar.

— La Lune est levée, طلع القمر tala' él-qamar, طلعت القمر tala'at él-qamar.

— La Lune est couchée, غاب القمر ghâb él-qamar, غرب القمر ghareb él-qamar.

— La Lune est dans son premier quartier, استهل القمر éstehal él-qamar.

LUNETTE d'approche (télescope), نظرة naddarah, nadderéh, مرآيه meréyah, ذا الهند meráyah dé-'l-Hend (m. a m. lunette ou miroir de l'Inde).

— Lunettes (bésicles), عيون eu'-youm, pl. عيونات eu'younât; نظارة naddárah, pl. نظارات naddárât; نوادر nouâdder, كوزلك kouzlok, مرآيه miráyah, meréyah.

LUPIN, هرمس hermess.

LUSTRE (beauté), بها behá, جمال djemâl, guemâl, زين zéyn.

— d'appartement, منارة *menârah*, pl. منائر *menâyr*; شمعدان *chama'dân*, تورايات *torâyah*, pl. تورايات *torâyât*.

LUSTRÉ, مصقول *masqoul*.

Il a LUSTRÉ, صقل *saqal*.

LUTH, عود *a'oud*, العود *él-ou'oud* (d'où vient le mot français), طنبورة *tenbourah*, pl. طنابير *tenâbyr*; قيتار *qytâr*, pl. قيتارات *qytârât* (Voyez GUITARE).

LUTHIER, عوادي *a'ouâdy*.

LUTIN, جتن *djenn*, djinn, *genn*, ginn, محضورة *mahdourah*, pl. محصور *mahdour*.

LUTRIN, قرأيه *qerâyéh*, plur. قرأيات *qerâyât* (Voyez PUPÎTRE).

LUTTE, مصارعة *messâra'ah*.

Il a LUTTÉ, تغالب *teghâlab*, تصارع *tessâra'*, صيارع *sâra'*.

LUXATION, فكك *fekk*.

LUXE, نخوة *nekhaoueh*, nekhaaauah, بدخ *badkh*.

Il a LUXÉ, فكك *fakk*.

LUXOR (v. d'Ég., l'anc. Thèbes), الأقصر *él-Ouqsour*, الأقصر *él-Ouqsor*, الأقصرير *él-Aqséyr*.

— L'obélisque de Luxor remonte au temps des Pharaons, المسلة الأقصرية هي تسمى الي

زمان الفرعيين *él-messallét él-Ouqsoryéh hya ten-seb îlä zemân él-Fera'yn*.

LUXURE, زنياء *zenyâh* (Voyez LIBERTINAGE, IMPUDICITÉ).

LUXURIEUX (Voy. LASCIF, IMPUDIQUE, DÉBAUCHÉ).

LUXERNE, برسيم *barsym*, bersym, pl. براسيم *borássym*.

— verte, ربيع *reby'*, raby'.

— sèche, دريس *derys* (en berbere اساعور *assâghour*, ثوشة *tsou-gah* (Voy. FOIN).

LYCHNOS (v. anc. d'Égypte), تل الهر *Tell él-Her*.

LYCOPOLIS (v. d'Ég.), اسيوط *Assyoutt*, Ossyoutt, سيوط *Syoutt*, Soyoutt.

— Natif de cette ville, سيوطي *soyoutty*.

LYDDA (v. de Syrie), لدد *Lodd*.

LYMOUN (rivière de Syrie), نهر الليون *nahar él-Lymoun*.

LYON (v. de Fr.), ليون *Lyoum*.

LYRE, رباب *rebâb*, طنبورة *tanbourah*, pl. طنابير *tenâbyr*.

LYS, سوسان *soussân*, شوشان *chouchân*, سيسان *syssân*, زنبقه *zenbaqah*, plur. زنبوق *zenbouq* (en espagnol *azucena*).

réh (Voyez RUSE, FOURBERIE, INTRIGUE, COMLOT).

Dent MACHELIÈRE (Voy. Dent molaire).

MACHINE, منجنيق *mandjanyq*, *mangányq* (d'où le vieux fr. *mangonaux*), pl. منجنيقات *mendjennyqát*, منجانق *nuengáneq*, منجانق *medjáníq*, منجانيق *medjányq*.

— à élever l'eau, ناعورة ذا الهيا *ná'ourah dé-'l-má*, ساقية *sáqyéh*.

Il a MACHINÉ, احتيل *éhtyal*, اصهر *ádmár*, تعامل *tu'ámel* (Voy. Il a GOMLOTÉ).

— Il y a long-temps qu'ils Mâchinent ce complot, لهم زمان يطبخوا هذه الموامسرة *le-houm zemán yetbekhoú hadéh él-mouâmeréh*.

MACHOIRE, حنك *hank*, *hanak*, pl. احناك *éhnák*; هنك *hank*, pl. اهناك *éhnák*; عنك *a'nk*, ماضغه *maddeghah*, فكك *fekk*, pl. فكوك *fekouk*.

— Les deux Mâchoires, ماضغتين *mâdghetén*.

MAÇON, بنا *benná*, pl. بنايين *bennáyn*; بناي *bennáy*, pl. بنايين *bennáyyin*.

MAÇONNERIE, بنايه *benáyeéh*, pl. بنايات *benáyát*.

MACULÉ, منقط *mofessed*, منقط *monaqqet*, وسبخ *ouássykh*.

Il a MACULÉ, فسد *fassad*, سؤد *saouad*, قبح *qabbah*.

MADAME, ست *silt*, ست *sell*, pl. ستات *settát*; لاله *lállah*, لالا *lállá*.

MADRÉ, حيلي *hayly*, محيال *moheyál*, ماكر *mâkar* (Voyez FIN, RUSÉ, FOURBE).

MADRID (v. d'Esp.), متريت *Matryt*.

MADRIER (Voyez POUTRE).

MAGASIN, مخزن *makhzenn*, مخزين *makhzynn*, *makhazyn*, pl.

مخازن *makházenn* (d'où le mot fr.); حاصل *hássel*, pl. حواصل *haouássel*.

— souterrain, تخييه *tekhtyah*, pl. تخييات *tekhtyát*; مطمورة *matmourah*.

— de blé, شونه *chaounah*, *chounah*, *chounéh*.

— Garde-Magasin, وكيل الحاصل *oukyl él-hássel*, ناظر المخزين *nâzzer él-makhzyn*.

— Il a mis en Magasin, خزن *khazann*, *khazenn*, عبي *a'bbä*.

MAGE, مجوس *madjouss*, *magouss*.

MAGICIEN, ساحر *sáher*, راقى *ráqy*, ستار *sahhár*, pl. ستارين *sahháryn* (en berbère, استار *ássahhár*, pl. استارين *ýssahháryn*).

MAGIE, رقيه *sehr, sahr, sohr*, رقيه *raqyéh, raqyah.*

— La Magie blanche (licite), السحر الحلال *és-sehr él-heldl.*

MAGISTRAT, حاكم *hákem.*

MAGISTRATURE, حكم *houkm*, وليه *ouelyéh*, متصبيه *notsebyéh.*

MAGNANIME, عظيم القلب *a'z-zym él-qalb* (Voyez GÉNÉREUX).

MAGNANIMITÉ, عظمة القلب *cu'zzemét él-qalb* (V. GÉNÉROSITÉ).

MAGNIFICENCE, فخوة *ne-khaouéh*, عز *a'zz*, جلال *djelâl*, زينه *zéynéh*, عراضه *è'râddéh*, صمد *somdéh, somdah.*

Il a MAGNIFIÉ, عظم *a'zzam*, شرف *charraf*, عز *a'zz*, جبر *djab-bar.*

MAGNIFIQUE, كريم *kerym*, زونتار *zountâr*, عظيم *a'zzym*, *a'd-dym*, ناخي *nâkhy*, فاخر *fâkher.*

MAHADYAH (Voy. MAMORAH).

MAHAL (n. d'une tribu d'Afr.), المحال *ét-Mahâl.*

MAHBOUB (sequin d'Egypte valant 5 fr. 60 cent.), محبوب *mah-loub*, زر محبوب *zer-mahboub.*

— Demi-Mahboub (de 2 francs 80 cent.), نص محبوب *nouss-mahboub.*

MAHMOUD (n. pr.), محمود *Mah-moud.*

MAHOMET (n. pr.), محمد *Mo-hammed, Mohammad*, مصطفى *Moustafü.*

— Il n'y a pas d'autre Dieu que DIEU, et Mahomet est l'apôtre de Dieu, لا اله الا الله و محمد رسول الله *lá ilah éllá Allah, ou-Mohammed ressoull Allah.*

MAHOMÉTAN (V. MUSULMAN).

MAHOMÉTISME (V. ISLAMISME).

MAI (mois), مايوس *mâyous*, باشنس *mây Yah*, ايار *áyâr*, باشنس *bâchons*, مايه *mâyah, máyéh.*

MAIGRE, زهل *zekel*, هزبل *hezyl*, ضعيف *da'yf, da'ayf, fém.* ضعيفه *da'yfah*; مغتير *moghayyer*, ممصوس *memsouss*, معلول *ma'loul*, دقيق *daqyq*, نحيف *nahyf.*

— Il est excessivement Maigre, qafass *djesm-ho* (m. à m. son corps est une cage).

MAIGREUR, ضعف *da'f, de'f*, هزل *hezl*, رقي *reqq, roqq* (en berbere اصعاق *idda'áf).*

Il a MAIGRI (v. n.), ضعف *da'uf*, هزل *hezal, hezel*, شين *chyenn* (Voyez Il s'est Amaigri).

MAILLE de filet, عين الشبكة *a'zyn és-chebekah*, حلقه *halqah.*

— Cotte de Maille, زردیه zerdyéh, zerdyah, pl. زردیات zerdyát.

— Je n'ai ni sol ni Maille, ما معى شى والا فلس má ma'-y chy ou-éllá fels, ما فيش جديد má fy-y-ch guedyd, انا مفلس éná mofelléss.

MAILLET, دقه-ايق daqmáq, دقه daqmah, دقيه daqyah, مضربه maddrebah (Voy. MARTEAU).

MAILLOT, لغافه léfáféh, plur. لغايف lefáfyf (Voyez LANGE).

— Enfant au Maillot, تربية terbyéh, terbyh, طفل tefel.

MAIN, يد yd, yed, يده yedd, pl. ايد éyd, ايدى áydy, ايدى éyády, يودى youduy, يودى youdouy, افوس ydán en berbère افوس áfouess, pl. افاسن ífássinn).

— droite, يد اليمين yd él-yryn, ved él-yemyn, يمين yryn (en berbère افوس áfouss-áyfouss), (Voyez DROIT).

— gauche, يد الشمال yd és-chemál, yed és-chemál, يده اليسار yedd él-yssár, شمال chemál (en berbère ازلمان ázelmán), (Voyez GAUCHE).

— de papier, كيراس korráss, pl. كيراس koráryss; كفه kefféh, دسته destah (Voyez PAPIER).

— Les deux Mains, يدين ydéyn, yedèyn, ydyn.

— Les doigts de la Main, صبعين ذا اليد sabi'yn dé-'l-yedd.

— De Main en Main, من يد ليد minn yd l-yd.

— Plein la Main, ملو يد mel-lou yd, خفنه ملانه khesnéh melánéh, كمشه ملانه kemchah melánah.

— Ils m'ont baisé les Mains, قتلوا يدي qabelou yday-y.

— Il m'a pris par la Main, اخذنى يدي ákhad-ny be-yd-y.

— Pieds et Mains liés (V. LIÉ).

— Vous avez cela sous la Main, هذا دونكم hadá doun-koum.

— Il est en Main pour réussir, استحكم بالدس éstahkem bi-'d-dess.

— S'il tombe sous ma Main, وقع فى يدي énn ouaqa fy yday-y.

— Main tierce, المستودع él-mostoudè', él-mostoudi'.

— Il a mis la Main à l'ouvrage, حظ يده فى الشغل hatt yd-ho fy-'s-choghl.

MAINTENANT, حالا élan, halánn, ان ذا الوقت dé-'l-ouaqt, هل وقت él-ouaqt, هل وقت él-ouaqt, اوانه áouán-ho.

— Maintenant plus que jamais,

بهذا الوقت اكثر من كل وقت
hadâ el-ouaqt âkthar minn koull
ouaqt.

— Où est-il Maintenant?

ان في ايته الان
fy éyu-ho élan?

فاينه ذا الوقت
féyn-ho dê-'l-ouaqt?

— Maintenant que je l'ai vu,
اوانى فشعته
douâny fechât-ho.

MAINTENU, مقترر moqerrer,
محفوظ mahfouzz, mahfoudd.

Il a MAINTENU, قرر qarrar,
جاهد sa'dad, اءد
djâhad (Voyez Il a CONSERVÉ, Il
a AFFERMI).

MAINTIEN (conservation), تقير,
teqyrr (Voyez CONSERVATION, AF-
FERMISSEMENT).

MAIS, اما ámmâ, لكن lakinn,
ليكن lykenn, لاكن lâkinn,
بل ou-likenn, ولكن bel.

MAÏS, درá (Voyez Blé de
Turquie).

MAISON, دار dâr, pl. ديار dyâr;
بيت béyt, byt, pl. بيوت byoutt
(en berbere اخام ákhâm, plur.
ايخامن iykhâmenn), (V. BATI-
MENT, DOMICILE).

— Maison à location, بيت الكرا
béyt él-kerâ.

— Maison de plaisance, de
campagne, مقصف maqsef, pl.

مقاصف meqâssif; روضه raouddah,
rouddah, pl. روضات raouddât,
rouddât, مضييف maddayf.

— Maison des champs, d'ex-
ploitation, مزرعه mazra'ah (Voy.
FERME).

— De Maison en Maison,
من بيت الى بيت minn béyt ilü
béyt, من دار الى دار minndâr ilü dâr.

— Hors de la Maison, برا البيت
barrâ él-béyt.

— Entre dans la Maison, et
ادخل في البيت وانداع له! adkhoul fy-
'l-béyt, ou-endâ' le-ho!

MAISONNETTE, دويرة douéryyah.

MAÎTRE, سيد saheb, صاحب
séyd, syd, pl. سادات sâddât; استاد
óstâd, pl. استادين óstâdyn; مولانا
mou-lâ, مولى mouley, pl. موالى mouâly.

— d'école, معلم maallem,
pl. معلمين maallemyn,
مؤدب moueddeb.

— de Maison, صاحب البيت
sâheb él-béyt, صاحب الدار saheb
éd-dâr.

— (en quelque art), اسطا óstâ,
pl. مقفنين óstâouâi; اسطاوات
mo-fennenn.

— d'hôtel (Voyez HÔTEL, MA-
JORDOME).

— Dieu est le Maître de la vie, *الله صاحب الحياة Allah sâheb el-hayât, الله حاكم على الحياة Allah hákem a'lä el-hayât.*

MAÎTRESSE, *ست settéh, ست sett, sitt, pl. ستات settât, sittât.*

— (amante), *صاحبه sâhebah, حبيبه habyah, معشوقه ma'achouqah.*

— (qui enseigne), *معلمه ma'al-lemah, ma'alleméh.*

— de maison, *ست البيت sett el-béyt, ست الدار sitt éd-dâr.*

Il a MAÎTRISÉ, *غلب ghalab.*

— Sache te Maîtriser toi-même! *اتسلط على نفسك étssellett a'lä nafs-ak!*

MAJESTÉ, *جلاله héyb, جلاله djeldléh, عظمه eu'zméh, ouzmah.*

— La Majesté divine, *العظمة الإلهية él-eu'zmét él-îlâ-hyéh.*

— Sa Majesté, *حضرتة haddé-rét-ho.*

— Sa Majesté le Sultan, *حضرة السلطان hadderétès-Soultân.*

MAJESTUEUX, *هايب háyb, موقر mouaqqer.*

MAJORDOME, *استادار óstádár (V. Maître-d'hôtel, INTENDANT).*

MAKKY (n. pr.), *مكي Makky.*

MAL (subst.), *شر cherr, plur.*

شورور *cherour; قباحه qobâhah, pl. قباحات qobâhât; رداوة redâouéh, redâouah, شناعه chenâ'ah.*

— (maladie), (*Voyez ce mot.*)

— (tort), *ضرورة derourah.*

— (douleur), *حريق haryq, وجع oudja', ouga' (en berbère) هلاك helák.*

— de tête, *وجع الراس ouga' ér-râss, حريق ذئ الراس haryq dé'r-râss, وجع رأس oudja' râss (en berbère) هلاك أقرؤ helák áqar-rou).*

— de gorge, *هبوط heboutt, houboutt.*

— de dents, *وجع السنان ouga' és-senân, oudja' és-senân (en berbère).*

— *هلاك بواؤغلان helák bouôuglân, هلاك أهزان helák ôhzân).*

— de cœur, *وجع القلب oudja' él-qalb, وجع قلب oudja' qalb.*

— d'aventure, *معربق ma'ry-yeq, معربق ma'ryq.*

— caduc (*Voyez CADUC, EPILEPSIE).*)

— (adverbe), *شراً cherrânn, ضراراً derârânn.*

— Il a Mal à la tête, *وجع رأسه oudja' râss-ho, يوجعه ras-ho*

râss-ho youdja'-ho (en berbère)

ضرتنى *iqarhât ykhfy-s*.) يقهرها *يقهريس*.

— Tu m'as fait Mal, ضرتنى *darrét-ny*, على ضرت *darrét a'-lay-y*.

— Il n'y a pas de Mal à cela, هذا ما فيه شى شر *hadá má fy-li chy cherr*, ما فيش ضرور *má fy-ch derour*, لا باس *lá báss*.

MALADE, مشوش *mechaouech*, مريض *mechaouych*, مريضه *meryddah* (en b. *rydd*, fem. *meryddah*), يهلك *yhlak*, pl. هلكان *helkán*.

— Très-Malade, معدوم *ma'adoum*.

— Il a été Malade, مرض *maradd*, انمرض *énmeradd*.

— Il a rendu Malade, مرض *marradd*.

— Il est tombé Malade, نسقم *tesaqqam*.

MALADIE, ذا *dá*, مرض *maradd*, *meredd*, *mard*, pl. امراض *énrâdd*, *ímrad*; سقم *saqm*, *seqm*, pl. اسقام *ésqám*, *tsqám* (en bere *helák*).

— vénérienne, المرض الكبير *él-maradd él-kebyr* (V. VÉROLE).

— contagieuse, طعون *ta'oun*, وباء *tá'oun*, وبا *ouba*.

MALADRESSE, قلة الشطارة *qillét*

és-chattârah, قلة النجامة *qillét én-nedjámah*, *qillét én-nedjáméh*.

MALADROIT, قليل الشطارة *qalyl és-chettârah*, قليل النجامة *qalyl én-nadjámah*, *qalyl én-nedjáméh*.

MALAGA (v. d'Espagne), معلقة *Ma'tqah*, *Ma'alaqah*.

MALAH (n. d'une tribu d'Afr.), معله *ouléd-Ma'alah*.

MALAISE, ألم *élm* (V. PEINE, DOULEUR).

MALAISÉ, سعب *sa'ab* (Voyez DIFFICILE).

MALE (adj.), ذكر *deker*, *daker*, pl. ذكور *dekour* (Voy. MASCULIN).

MALÉDICTION, لعنه *la'anah*, لعنله *la'anéh*, pl. لعانات *la'anât*; نعله *na'alah*, pl. نعالات *na'dlát*.

MALEF (n. d'une tribu d'Afr.), ولاد مالفى *ouléd-Mâlef*.

MALEK (n. pr.), مالك *Mâlek*.

— De la secte de Malek, مالكى *mâleky*; pl. مالكيه *mâlekyah*, *mâlekyéh*.

MALFAISANT, شرانى *dârer*, ضارر *cherrány*.

— Esprit Malfaisant (Voyez DÉMON, DIABLE).

MALFAITEUR, حرامى *harámy*, عامل الشر *a'amel és-cherr*.

MALGRÉ, نصب *ghasb*, ضد *dodd* (Voyez GRÉ).

— soi, بالزز *bi-'z-zez*, *be-'z-ziz*, بقمهوره *beqahourah* (*Voyez De Force*).

— moi, عنى *ghasb a'nn-y*.

— toi, عنك *ghasb a'nn-ak*.

— lui, عنه *ghasb a'nne-ho*.

— elle, عنها *ghasb a'nne-há*.

— nous, عنا *ghasb a'n-ná*.

— vous, عنكم *ghasb a'nne-koum*.

— eux, elles, عنهم *ghasb a'nne-houm*.

— Bon gré Malgré (*Voy. GRÉ*).

— Je l'ai fait Malgré moi, عملته بقمهوره *a'melt-ho be-qahourah*.

MALHEUR (subst.), شر *cherr*, عكس *a'ks*, نحس *nehess* (*Voyez ACCIDENT, ADVERSITÉ, CALAMITÉ, HEUR, INFORTUNE*).

— (interj.), ويل *ouayl!*

— à moi! ويلي *ouayl-y!*

— à toi! ويلك *ouayl-ak!*

— à vous! ويلكم *ouayl-koum!*

— à eux, ويلهم *ouayl-houm!*

MALHEUREUX, مسكين *meskyn* (d'où *meschino* en italien), ملووك *melaououk*, منحوس *menhouss*, شقى *cheqy* (*Voyez INFORTUNÉ*).

— Il a été Malheureux, شقا *chaqá*, نحس *nahass*.

— Il a rendu Malheureux, شقا *chaqá*, نحس *nahass*.

MALHEUREUSEMENT, بالعكس *be-'l-a'ks*.

MALHONNÊTE, قليل الظرفه *qalyl éz-zeryfêh*, *qalyl éz-zeryfah* (*V. INCIVIL, INDÉGENT*).

MALHONNÊTEMENT, بغير ظرفه *be-ghayr zeryfêh*.

MALHONNÊTÉTÉ, قلة الظرفه *qillét éz-zeryfêh*, *qillét éz-zeryfah*.

MALICE (*Voyez MÉCHANCÉTÉ, RUSE*).

MALICIEUX (*Voyez RUSE*).

MALIGNITÉ (*V. MÉCHANCÉTÉ*).

MALIN, حيلى *heyly*, fé. حيليه *heylyah* (*V. RUSÉ, MÉCHANT*).

— L'esprit Malin (*V. DIABLE, DÉMON, SATAN*).

MALINGRE (*V. FAIBLE, MALADE*).

MALLE, صندوق *sendouq*, *sondouq*, pl. صنادق *senâdoq*, *senâdeq* (en berbere القوص *éIQouss*, plur. القواص *éIQouâss*), (*Voy. COFFRE*).

MALPROPRE, ناجس *nâdjess* (*Voyez SALE*).

MALPROPRÉTÉ (*Voy. SALETÉ, IMMONDICE*).

MALSAIN, قليل الصحة *qabyl és-sahhah*.

MALTE (île), مالطه *Maltah*, مالطه *Máltah*, مالطا *Máltá*.

MALTAIS, مالطاوى *maltáouy*, مالطاوى *máltáouy*.

Il a MALTRAITÉ, نكس *nah-hass*.

MAMARAH (n. d'une tribu d'Afrique), الهمره *él-Ma'amarah*.

MAMELLE, بز, *bizz*, pl. بزاز *bezáz*; تسيدي *tsidy*, *tsedy*, بزوله *bezoulah*, *bezouléh*, pl. بزازل *bezázal*, *bezázil* (en berbere تباشوت *tabboucht*, pl. تابوشين *tabbouchyn*).

MAMELOUK, مملوك *mamlouk*, pl. مماليك *memályk*; غوز *ghouz*.

MAMORAH (place d'Afrique), معموره *Ma'amourah*, مهديه *Meh-dyah*, *Mahadyah*.

MAMOUN (n. pr.), المامون *él-Mámoun*, *ál-Mámoun*.

MANÇARA (plaine d'Afrique), منصوره *Mansarah*.

MANCHE d'outil, تھسيك *tem-syk*, ممسك *memsek*, قبضه *qab-dah*, يدد *yedd*, يد *yd*.

— d'habit, كتم *kemm*, *komm*, pl. كهام *kemám*.

MANCHOT, مكرسك *mekersa'*, *mekersè'*, *mekersi'*, pl. مكرسعين *me-*

kersa'yn (en berbere أمرزو *ámer-zou*, pl. أييرزا *tymerzá*).

MANDAT, MANDEMENT, امر *ámr*, فرمان *fermán*, *firmán*, plur. فرامان *ferámán*, فرامانات *ferámánát*.

— Mandat impérial, خط شريف *khatt-chéryf*.

Il a MANDÉ quelqu'un (Voyez Il a APPELÉ, Il a CITÉ).

— une nouvelle, اخبار *ákhbar* (Voyez Il a ANNONCÉ).

MANDOLINE, عود *ou'oud*, pl. عيدان *i'ydán* (Voyez LUTH).

— Il a joué de la Mandoline, عواد *a'ouad*.

— Joueur de Mandoline, عواد *a'ououdd*.

Il a MANGÉ, اكل *ákal*, كلا *kelá*.

— pendant la nuit, سهم *saham*.

— Il Mangera, ياكل *yákol*.

— Mange! كل *kol!* *koul!* (en berbere اچ *úch!*)

— Il n'a rien Mangé aujourd'hui, ما كلاشي النهارده *má kelá-chy én-nahár-déh*.

— Il a donné à Manger, طعم *ta'am*.

— L'action de Manger, ماكله *méklah*, *mákléh* (en b. وچي *outchy*).

Il a MANIÉ, لمس *lamass*, *lemess*.

- les affaires, دَبْر *dabbar*.
 MANIAQUE (*Voyez FOU*).
 MANIE (*Voyez FOLIE*).
 MANIÈRE, جنس *djens*, شكل *chikt, chekt*, pl. اشكال *áchkâl, échkâl*; هيم *heyéh*, سيرة *syréh*, عادة *a'ádéh, a'ádah*.
 MANIFESTATION, اظهار *ídhâr*.
 MANIFESTE (adj.), ظاهر *dáher*, مظهر *moddahher*, باين *báyn*.
 Il a MANIFESTÉ, ظاهر *dahhar*.
 MANNE (drogue), من *menn*, mann, من حلو *menn-halou*.
 MANQUE (subst.), قلّة *qilléh*, خصّة *khisséh*, نقص *noqs*.
 Il a MANQUÉ. نقص *naqass*, ناقص *khass*, *khess*.
 — L'argent nous Manque, خصنا الفلوس *khasse-nâ él-felouss*, مقطوع لنا الفلوس *maqton' le-nâ él-felouss*, تنقل الفضة عندنا *teqell él-fuddah a'nd-nâ*, تحصنا الدراهم *teklasse-nâ éd-deráhem*.
 — Il a Manqué de tomber, بشوبه الآ وقسع *be-chouyéh éllá ouaqa'*.
 MANSOUR (n. pr.), المنصور *él-Mansour*, منصور *Mansour*.
 — (n. d'une tribu d'Afrique), ولد منصور *ouled-Mansour*.

- MANSOURE (v. d'Eg.), المنصورة *él-Manssourah*.
 MANTE (*Voyez MANTELET*).
 MANTEAU, برنوس *bornouss*, bernouss, pl. برانيس *berányss*; هدون *heddoun*, باليته *bálytah*.
 — de pélerin, حرام *hiram*.
 MANTELET, MANTILLE, فوطم *fouttah*, منديل *mandyl*.
 * — de guerre, طارقه *tárqah*, جنابه *djenáyéh, djenáyah*.
 MANUFACTURE, صنعه *sana'ah*, صناعة *saná'ah*, pl. صناعات *saná'at*.
 MANUFACTURIER, صنعي *sana'y*, صناعي *saná'adjy*.
 MAQUEREAU (expression grossière, entremetteur de débauche), معروض *maarrass* — قواد *qaououád* (d'où l'espagnol *alcahuete*), (*Voyez ENTREMETTEUR*).
 MARABOUT, مرابط *morábett*, pl. مرابطين *morábettyn*.
 MARAÎCHER, بقال *baqqal*.
 MARAIS, مرجه *merdjah*, بطيحه *battyhah*, pl. بطايح *bettáyh* (*Voyez MARÉCAGE*).
 — salant, سبخه *sebkah*, *sabekkah*, pl. سباح *sebákh*.
 MARASME, صفار *sefár*.
 — Il est attaqué de Marasme, ركب صفار *rakeb-ho sefár*.

MARBELLA (pl. d'Esp.), مریله
Merbelah, Marbelah.

MARBRE, رخام rokhâm, rakhâm.
— blanc, مرمر marmar.

MARC (n. pr.), مرقوس Mar-
gouss, مرقوس Markouss, مرقس
Marqoss.

— (poids), (V. Demi-Livre).

MARCASSIN, خنوص khannouss.

MARCASSITE, مرکزة markezah,
markazah (d'où vient le mot fr.)

MARCHAND, تاجر táguir, tádjir,
pl. تاجار toudjâr, tougâr; بیاع beyyâ',

مستبب messébbé, moussebbé,
خواجه khaouâdjah, khaouâguéh,

خواجه khaouâdj, سواق sououâq.

— d'huile, بیاع الزيت beyyâ'
éz-zéyt (Voyez HUILE).

— Ce Marchand est accom-
modant, هذا تاجر مشاهل hadâ
tâdjir motsâhel.

— Vaisseau Marchand (Voyez
NAVIRE).

Il a MARCHANDÉ, حوض haouèdd.

MARCHANDISE, بضاع bodâa',
pl. بضایع boddâya', boddâyè'; سلعة
sela'ah, sila'ah, pl. سلع selè'.

— courante, سلعه مجاریه sil-
la'ah modjaryah.

MARCHE (action d'aller), مشى
mechy, سير séyr, تمشى temchyy.

— d'escalier (Voyez DEGRÉ).

MARCHÉ (lieu de vente), بازار
bazâr, سوق souq, sauq, saouq, pl.

سواق souâq, أسواق ássouâq

— (convention, achat), (Voyez
ces mots).

— (prix d'achat), ثومن thoumn,
tsoumn, themn, سوم sourn (Voyez

PRIX, VALEUR, ACHAT).

— A bon Marché, رخيص ra-
khys, rekhys.

— A meilleur Marché, أرخص
ârkhass.

— On dit que le foin est à bon
Marché, قالوا ان الدريس رخيص
qâloû énn éd-deryss rekhys.

— J'en voudrais à meilleur
Marché que cela, نحب أرخص منه
nehobb ârkhas minn-ho.

Il a MARCHÉ, مشى machü,
machey, سار sâr, تمشى temeçhü.

— à petit pas, مشى بخطوات
machü be-khattouât soghâr.

— pas à pas, مشى خطوة بخطوة
machü khattouah be-khattouah.

— jour et nuit, سار أيام وليالي
sâr äyyâm ou-leyâly.

— Marche! امشى émchy!
rouh! (en berbère أدو éddou).

— Marche doucement! امشى
émchy be-chouyah!

MARCHENA (v. d'Esp.), مرجانه

Merchánah, مرشانه Merchánah.

MARDI, يوم الثلاثاء *yóm ét-tse-latsáh*, يوم الثلاثاء *youn éth-the-láth*, نهار الثلاثاء *nahár ét-theléthah*, يوم الثلاثاء *youn ét-theláthá* (en berbère) *أسا الثلاثاء ássá ét-tse-látsah*.

MARE, كته *keltah*, كته *guel-tah*.

MARÉCAGE, غيس *ghayss* (en berbère) *أوط állout*, (V. MARAIS).

MARÉCHAL ferrant, بيطار *leyt-tár*, بيطار *lyttár*, صفايجي *sefáydjy*, صفايجي *scfyhádjy*.

— Mène-les chez le Maréchal!

أهدى لهم عند البيطار *éhdy le-houm a'nd él-beyttár!*

MARÉE montante, البحر مالى *él-bahr mály* (V. FLUX).

— descendante, البحر هربان *él-bahr harbán* (V. REFLUX).

MARÉOTIS (v. d'Égypte), مربوط *Meryoutt*, *Maryoutt*.

— Lac Maréotis, بحيرة مربوط *bohéyrét Meryoutt*.

MARGUERITE (u. pr. fém.), لولا *Loulou*.

MARI, زوج *zoudj*, *zaoudj*, جاوز *djdouz* (Voyez ÉPOUX).

MARIAGE, تزوج *tezaouidj*, زواج

reouádj, نكاح *nikáh*, *nekáh*, تزوج *tedjaouyz*, تزواج *tezouádj*.

MARIE (n. pr.), مريم *Maryam*, *Meryam*, *Meryem*.

— La vierge Marie, لآلا مريم *Léllá Meryam*, العدرى *él-A'drü*.

MARIÉ, مزوج *mezaouidj*, *mezouidj*, مجوز *megaouz*, متزوج *mot-zaouedj*, *motzaououdj*.

Il a MARIÉ, زوج *zaouadj*, جوز *djaououaz*.

— Il s'est Marié, il a été Marié, زوج *zaouadj*, تزوج *tezouedj*, *tezaouadj*, جوز *djaouaz*, *gaouaz*, تزوج *tedjaouaz*, *tedjaouez*, *tegaouez* (en berbère) *رشل rechel*.

— Marie-toi! زوج *zodj!* أنتزوج *étzoudj!* (en berbère) *érchel!*

— Es-tu Marié? أنت مجوز *énta megaouz?* أنت مزوج *énte mezaouidj?*

MARIN, بحرى *bahhary* (Voyez MATELOT).

MARINE, عمارة البحر *è'marét él-bahar*, *i'marét él-bahar*.

— Porte de la Marine (à Alger), باب البحر *báb-él-bahar*.

MARJOLAINE, مردوش *mer-deddouch*.

MARMELADE, معجون *ma'djoun*.

MARMITE, حله *hollah*, طنجيه *tandjyah*, برمه *bourmah* (en ber-

bere تسلت *tassêlt*, pl. تاسيلين *tas-sylyn*; تاينت *táynt*, plur. تايين *táynenn*).

— en terre, قدرة *qodrah*, pl. قدور *qodour*.

— en cuivre, تنجيرة *tendjerah*, pl. تناجر *tenádjer*; طنجرة *tandje-rah*, *tanguerah*, pl. طناجر *tenádjer*, *tenaguer* (*Voyez CHAUDRON*).

MARNE, غاسول *ghásoul*.

MAROK (royaume d'Afrique), الغرب الجزائري *él-Gharb él-djoudny*, المغرب الأقصى *ét-Moghreb él-áqsü*.

— (ville), مراکش *Merákech*.

— Natif de Marok, مراكشي *merákechy*.

— Nous allons à Marok, احنا راجين في مراکش *éhná rá-lyñ fy Merákech*.

MAROQUIN (*V.* Natif de Marok).

— (peau), سيختان *seykhtán*.

MARQUE, علامة *a'lámah*.

Il a MARQUÉ, أعلم *á'alam*, رسم *ressem*, رشم *rechem*.

MARRON (*Voy.* CHATAIGNE).

MARS (planète), المريخ *él-Merykh*.

— (mois), ادار *ádar*, مارتيووس *mártyouss*, برمهاط *barmehát*.

MARSEILLE (ville de France),

مارسيليا *Mársylyah*, مرسيليا *Mar-sylyá*, *Mersylyá*.

MARSOUIN, دنفيل *denfyl*.

MARTEAU, مطرقة *mattraqah*, *mottaraqah*, قدومه *qadoumah*, *qadou-meh* (en berb. افطيس *áfilyss*, pl. ايفطيسين *ífylyssen*; ازدوز *ézdouz*).

MARTIAL, مغاور *mogháouer* (*V.* BELLIQUEUX, GUERRIER).

MARTINGALE, سمسار *semsár*.

MARTYR, شاهد *cháhed*, *chá-hid*, pl. شهادا *choháddá*.

— L'ère des Martyrs, تاريخ الشهداء *tárykh és-choháddá*.

MASCARA (v. d'Afr.), ام عسكرا *Omm-a'skará*, معسكرة *Ma'skarah*.

MASCARADE, مسخرة *maskharah* (d'où vient le mot français).

MASCULIN, مذكر *moudakker*, *mozakker*, pl. مذكرين *moudakke-ryn*, *mozakkeryn*.

MASSACRE, تدبيح *tedbyh*.

MASSACRÉ, مذبوح *madbouh*.

Il a MASSACRÉ, ذبح *dabah*, *dabèh*.

Il a MASSÉ (frotté le corps), مس *mass*, *mess*, دلك *dalak*.

MASSEM (n. d'une tribu d'Afr.), المعاصم *él-Ma'ássem*.

MASSIF (adj.), غليظ *ghelydté*, *ghelyzz*, ثقيل *theyyl*, *tseyyl*.

La MASSOURE (v. d'Ég.), (*Voy.*
MANSOURE).

MASTIC, مصطقا *mesteqah*, مسطقة
masteqá, mastiqá.

MASTICATION, مضغ *madgh*.

MAT, صواری *sáry*, pl. صواری
soudry; بیسانی *byssány* (en berb.
sáry, وشغان *ouechghán*).

— Grand Mât, مشتره *mechtrah*.

Echec et MAT, شاه مات *châh-
mât* (d'où vient le mot fr.)

La MATARÉE, MATARYÉH (b.
d'Égypte), المطربه *él-Mattaryéh*,
مطربه *Má-taryéh*.

MATELAS, مطربه *mortebah*, مرتبه
motturbah, مطرح *mettrah*, *mat-
trah* (d'où vient le mot fr.), pl.
مطراح *mettârah*, mettâreh.

MATELOT, مراکبی *merákby*, pl.
مراکبیه *merakbyéh*; بحری *bahary*,
pl. بحریه *baharyéh*.

MATÉRIEL (adj.), هیولانی *he-
youlány*, غلیظ *ghelydî*, ghelyzz.

MATERNEL, اُمّی *ómmyv*.

MATHÉMATICIEN, هندسی *hen-
dessy*.

MATHÉMATIQUES, علم الهندسه *elm
è'tm él-heudessah*.

MATHIEU (n. pr.), متی *Matä*,
متاوس *Matáouss*.

MATIÈRE, هیولی *heyouly*.

— d'un discours, سبب *sebeb*.

— purulente, مدّه *meddéh*.

MATIN, MATINÉE, صبح *sobh*,
صَبِيحَه *sabbah*, صَبَاح *sobbah*, صَبِيحَه
sobbyhah (en berbère صَبِيح *sabah*,
اغلاواس *éghlouáss*).

— Demain Matin nous partons,
غدوة منذ الصبح نحن مسافرين
*ghadaouah mind és-sabbáh nahn
messâferyn*.

MATINAL, باکر *bâker*, bâkir.

— Il a été Matinal, بکر *baker*.

MATMATAH (v. et tribu d'Afr.),
مطماطه *Matmâtah*.

MATOU, هر *herr* (*Voy. CHAT*).

— Il ne distingue pas un Matou
d'un rat, ما بيعرف الهر من الفر,
mâ bya'ref él-herr minn él-fer.

MATRICE, رحم *raham*, rahm.

MATRIMONIAL, متاع التزواج
metâ' ét-tezouâdj.

MATURITÉ, استوا *tayyb*, طيب
îsteouâ.

MAUDIT, ملعون *mela'oun*, عین
لا'yn, منحوت *mena'oul*, منحوط
maskhoutt.

Il a MAUDIT, لعن *la'ann*, نعل
na'al.

MAURE, MAURESQUE, مغربي
moghreby, moghraby, mogharby, pl.
مغربه *mogharbêh*, mogharbah; مسلم

meslem, pl. مسلمين *meslemyn*; fém. مسلمة *meslemah*, pl. مسلمات *mes-selmyât*.

MAURITANIE (contrée d'Afr.), بلاد المغرب *belâd el-Moghreb*.

MAUSOLÉE, مشهد *mechehed* (V. TOMBEAU).

MAUVAIS, ردى *radý, redý*, pl.

ارديا *árdýá, érdýá*; ردى *refady*,

رفضى *refaddy*, قبيح *qobbyh*, pl.

قبح *qebbâh*; شر *cherr*, شرير *cherryr*,

دونى *douny* (en berb. ايقباح *tyqbâh*, pl.

قبحان *qabehân*; ذيريت *dzyryt*, pl.

ذيريتن *dzyrytenn*; ديريت *dyryth*,

يريت *yryth*).

— Plus Mauvais, اقبح *âqbah*.

— Le plus Mauvais de tous,

الكل الاقبح من الكل *el-âqbah minn el-koll*.

— C'est un Mauvais homme,

هذا الرجل قبيح *hadâ ér-radje*,

قobbyh, هوردى *houe rady*.

— Mauvais temps, دنيا صعب

dounýd sa'ab (en b. زمان ذيريت

zemân dzyryt).

MAUVE, خبيزة *khobbeyzéh*,

khobbeyzah, بقول *baqoul*.

MAYDAH (n. d'une tribu d'A-

frique), بنى مايك *Beny-Máydah*.

MAZAGAN (v. d'Afr.), ماصخن

Mâ-sakhan, ماصخون *Mâ-soukhoun*,

بريجيه *Boureydyah*, مهردومه *Mehdoumah*.

MAZAOUYR (nom d'une tribu d'Afrique), مزاووير *Mazâouyr*.

MAZOUNAH (nom d'une tribu d'Afrique), مازونه *Mâzounah*.

MÉCANIQUE (science, art), علم الصنعة *e'lm es-sanâ'ah*.

— (machine), (Voyez ce mot).

MÉCHANT, شرانى *cherrány*,

فاجر *fâdjir*, فأقير *fâguir*, خبيث

khabyth, khabyts (Voyez MAUVAIS).

MÈCHE, فتيلة *fetylah*, *fitylah*,

فتيله *fetylêh*, pl. فتيلات *fetylát*, فتايل

fetâyl; دبله *deblah*, *doublah*,

pl. دبلات *deblât*, يدك *yedek*.

MÉCOMPTE, غلاط الحساب *ghelâtt el-hissâb*.

MÉCONTENT, غير راضى *ghayr ráddy*,

قليل الرضا *qalyt ér-riddâ*.

Il a MÉCONTENTÉ, صعب على

sa'ab a'lü, صر *darr*.

La MECQUE (Voy. La MEKKE).

MÉCRÉANT, قليل الامان *qalyt el-ímân* (Voyez INCREDULL, IN-

FIDÈLE, IMPIE).

MÉDECIN, حكيم *hakym*, pl.

houkemâ; حاكيم *hâkym*,

طبيب *tabyb*, *tebyb*, pl. أطبا *ôttebbâ*.

MÉDECINE (science), طب *tebb*,

توب *tobb*, حكمة *kikmêh*, *kikmah*.

— (potion curative), شربه *chorbah*, *chorbèh*, pl. شربات *chorbát*; ثننقيه *daouá*, *deouá*, *douá*; تسانقي *tsenqyah*, pl. تنانقي *tsenáqy*.

MÉDIATEUR, مستصالح *mostaslih*; واقف بين *onáqef-bayn* (Voy. INTERCESSEUR, INTERMÉDIAIRE).

— Il a été Médiateur (V. Il a INTERCÉDÉ, Il s'est Entremis).

MÉDIATION, توسيط *touessytl* (V. INTERCESSION).

MÉDICAL, طبي *tebby*.

MÉDICAMENT, دواء *daouáh* (V. MÉDECINE, REMÈDE).

MÉDICINAL, متاع الدواء *motá'éd-daouáh* (Voyez MÉDICAL).

MÉDIN (monnaie), ميدي *meydy*, پاره *párah*, نص فضه *nouss-faddah*.

— Pièce de dix Médins, عشراوييه *a'cheráouyéh*.

— de vingt, عشرينيه *a'cherynyéh*.

MÉDINA-CÉLI (v. d'Espag.), مدينة الهمده *Medynét él-Maydah*.

MÉDINE (ville d'Arabie), المدينة *él-Medynéh*, *él-Medynah*, مدينة النبي *Medynét én-naby*, مدينة المنصورة *Medynét él-mansou-rah*, مدينة رسول الله *Medynét res-soul Allah*, يثرب *Yathreb*.

— Natif de Médine, مدني *medeny*.

MÉDIOCRE, مغارب *moqâreb*, واطي *ouátty* (Voyez MODIQUE).

MÉDICCRITÉ, مقاربه *meqârebéh*, *moqârebah*.

MÉDISANCE, كلام بغييه *kelám be-ghaybèh*.

Il a MÉDIT, تسكلم بغييه *tekellem be-ghaybèh*.

MÉDITATION, تخمين *takhmyn*, تفكيرو *tefkýr*, نامل *teémoul*, فكر حسب *fekr hisb*.

Il a MÉDITÉ, فكر *feker*, حسب *hassab*, افتكر *éfteker*.

MÉDITERRANÉE (Voyez MER).

MEDJAHERYS (peuplade d'Afrique), المجاهريه *él-Medjáheryah*.

MÉFIANCE, انكار *ínkár*

MÉFIANT, منكر *monker*.

Il s'est MÉFIÉ, انكر على *énkar a'lá*.

Par MÉGARDE, بغير بال *be-ghayr bál*.

— Je l'ai fait par Mégarde, عملته بغير بالي *a'melt-ho be-ghayr bál-y*.

MEHEMET (Voyez MAHOMET).

MEILLEUR, احسن *áhsann*, خير *khéyr*.

La MEKKE (ville d'Arabie), المكة *él-Mekkah*, *él-Mekkéh*,

مكّه المشرفه Mekket el-mocherafah.

— Natif de la Mekke, Mekkin,

مكّاوى mekkâowy, مكّي mekky.

Mekkin (V. Natif de la Mekke).

MÉKOUSSAT (village d'Afrique), مقوسّة Meqoussat.

MÉLANGE, خلط khalt, pl. اخلاط ikhlâtt; اختلاط ikhtilâtt.

Il a MÉLANGÉ (V. Il a MÊLÉ).

MÊLÉ, ملحوظ مخلوط makhloutt, ملحوظ molakhbett.

Il a MÊLÉ, خلط khalatt, khalatt, لخبط lakhbatt, lakhbett.

MÉLISSE, نعنع الحمر na'ana' el-hourr, نعنع الترنجبي na'ana' ét-touroundjy.

MELON, قاقون qâououn, pl. قاتين qâyyn, قاقون qâououn; بطيخه battykhah, bettykhah, pl. بطيخ battykh, bettykh; عبد الأوى a'bd el-lâouy (en berbere أفقوص áseqouss).

— d'eau, بطيخه battykhah, bettykhah, pl. بطيخ battykh, bettykh, بطيخ اخضر battykh-âkhdar; كوار kouâr, keouâr; فلنص felanss; دلاع dillâh, دلاع dillâ', دلاع dilâ'a.

— long et jaune, فاجور fâdjour.

MELONGÈNE, بدنجان bedendjân, bedengân, بدنجال bedendjâl, بتسنجان belengân, بدنجان merengân, merendjân.

MEMBRE du corps, عضو a'âdou, e'âdou, pl. أعضاء á'hdá; مفصل me-fassel, pl. مفاصل mefâssil.

— Membre viril (V. VERGE).

MÊME (Voyez SEMBLABLE).

— Ceci est la MÊME chose que cela, هذا كيفي ذالك hadâ kyf zâlek, ذا و ذا كيفيتهم واحك dá ou-dé kyfyét-houm ouâhidéh, ذا و ذاك ساوا dá ou-dâk saouâ

— C'est le MÊME homme, هذا الرجل هو بنفسه hadâ ér-ra-djêl hou be-nafse-ho.

— Je suis du MÊME rang que vous, انا في المرتبه كيف انتم ânâ fy-'l-mertebéh kyf éntoum.

— Moi-MÊME, انا بنفسي éná be-nefs-y, أنا بذاتي éná be-zât-y, انا بروحي ânâ be-rouh-y, ذاتي éná nafs-y, انا نفسي éná nafs-y, ذاتي éná nafs-y.

— Toi-MÊME, انت بنفسك ént be-nefs-ak, انت بتينيه بنفسك éntynah be-nefs-ak, انت بذاتك ént be-zât-ak, انت بروحك ént be-rouh-ah, نفسك nafs-ak, ذاتك zât-ak, روحك rouh-ak.

— Lui-MÊME, هو بنفسه hou be-nefs-hou, هو بداته hou be-zât-ho, ذاته zât-ho, نفسه nafse-ho.

— Elle-Même, هي بنفسها *hya be-nesse-há*, هي بذاتها *hye be-zát-há*, ذاتها *nafse-há*, ذاتها *zát-há*.

— Nous-Mêmes, نحن بانفوسنا *nahn be-ónfous-ná*, احنا بانفوسنا *éhná be-ónfous-ná*, نحنا بذاتنا *nahná be-zát-ná*, انفوسنا *ónfous-ná*.

— Vous-Mêmes, انتم بانفوسكم *éntoum be-ónfous-koum*, انفوسكم *ónfous-koum*, انتوا بانفوسكم *éntouí be-ónfous-koum*, انتما بذاتكم *éntoumá be-zát-koum*.

— Eux-Mêmes, هم بانفوسهم *houm be-ónfous-houm*, هيا بانفوسهم *houmá be-ónfous-houm*, هما بذاتهم *houmá be-zát-houm*, انفوسهم *ónfous-houm*.

— En lui-Même, في نفسه *fy nefs-hou*, في نفسه *fy nafse-hi*.

— Au Même instant, في الحال *fy-l-hál*.

— Même (conj.), حتى *hattü*.

— On a tué les enfans Mème, قاتلوا حتى الولاد *qatalou hattü ét-oulád*.

MÉMOIRE (fém), ذكرى *dekrü*, *zokrü*, ذكر *zokr*, *dikr*.

— (masc.), عرض حال *a'rd-d-hál*, تذكرة *tezkeréh*, *tezkerah*.

MEMPHIS (v. anc. d'Ég.), منف *Menf*, *Monf*.

MENACANT, مهتد *mohadded*.

MENACE, تهديد *tehdyd*, تخويف *takhouyf*.

Il a MENACÉ, هدد *haddad*.

خوف *khaouaf*, حقد *haqad*.

Il a MÉNAGÉ, قصد *qassad*.

MENDIANT, شحات *chahát*, متسول *sáyl*, سائل *sáyl*, شحاذ *chahhád*, متسول *motsaouel* (Voy. PAUVRE).

Il a MENDIÉ, تسول *tessaouel*, طلب *taleb*, شحذ *chahad*.

Il a MENÉ, ودي *oueddä*.

— Il Mènera, يدي *youddy*.

— Mène boire mon cheval! اسقى حصاني *ésqy hossán-y!* اسقى عودي *ésqy a'oud-y!*

MENSONGE, كذب *kedb*, *kidb*, pl. كدوب *kedoub*, *kodoub*.

MENTEUR, كذاب *keddáb*, *kaddab*, pl. كذابين *kaddábyn*, *keddábyn*; زعات *za'át*, كذاب *gueddáb*.

MENTHE (plante), صندل *sandal*, مانتة *na'na'*, ننع *mántah*.

— sauvage, امشيشتروا *ém-chychtroá*.

Il a MENTI, كذب *kadab*, *kadeb*, كذاب *kaddab*, *keddeb*.

MENTION, ذكر *dikr*, *zokr*.

MENTIONNÉ, مذكور *mezkeur*.

MENSUEL, مشاهر *mochâher*,
شهرى *chahery*.

— Solde Mensuelle, مشاهرة *mochâherah*,
mochâherêh.

Il a MENTIONNÉ, ذكر *zaker*,
zakar, تذكر *zakkar*, تذكر *tezakkar*.

MENTON, ذقن *doqn*, *daqn*, pl.
اذقان *édqân* (enberbere ثيمرة *tsy-*
merah, pl. ثيميرة *tsymyrah*).

MENU (*Voyez* MINCE).

— Il a rendu Menu, رققى *raqqaq*.

MENUISIER, نجار *neddjâr*, *nag-*
gâr, pl. نجارين *neddjâryn*, *nag-*
gâryn.

MENZALÉH (lac d'Égypte),
بحيرة منزلة *bohayrét Menzálêh*.

MÉPRIS (*Voyez* BLAME, AVI-
LISSEMENT, DÉDAIN).

— Au Mépris des lois de la
guerre, مخالف القوانين الحربيه
mokhâlef él-qaouâdyn él-harbyah.

Il s'est MÉPRIS, غلط *ghalatt*.

MÉPRISABLE, MÉPRISÉ, محقور
mahaqour (*V. AVILI, BLAMABLE*).

Il a MÉPRISÉ, حقير *haqar* (*Voy.*

Il a DÉDAIGNÉ).

MER, بحر مالح *bahar mâlêh*,
بحر *bahar*, *bahr*, pl. بحار *behâr*;
(duel) بحرين *baharéyn* (en ber-
bere لبحر *lebahar*, بحر *bahr*).

— (Océan), (*Voyez* ce mot).

— Méditerranée, بحر الوسط
bahr él-ouest, البحر الرومى *el-*
bahar ér-roumy (m. à m. la mer
grecque), بحر شام *bahar-Châm*
(mer de Syrie), البحر الصغير *él-*
bahr és-saghyr, *él-bahar és-so-*
gheyr (la petite mer).

— Rouge, بحر قلزم *bahar-Qol-*
zoum, بحر سويس *bahar-Souéyss*.

— Caspienne, بحر الخزر *bahar*
él-Khozar.

— Noire, قرا دكيز *qarâ-de-*
gnyz, بحر بانطس *bahar-Bântoss*.

— montante (*V. FLUX, MARÉE*).

— descendante (*Voy. REFLUX*).

MERCENAIRE, أجير *âdjyr*, *âgyr*.

MERCERIE, خرده *kherdah*,
kherdêh, pl. خردات *kherdât*.

MERCI! (int.) كثر الله خيرك
katther Allah kheyr-ak! (m. à m.
que Dieu augmente ton bien!)

كثير خيرك *katther kheyr-ak!*

الله يجازيك *Allah ydjâzy-k!* (m.

à m. que Dieu te le rende!)

الله يجزيك *Allah yegzy-k!*

الله يكافيك خير *Allah ykafy-k*
kheyr! (*V. Il a REMERCIÉ*).

MERCIER, خرداخي *kherdâkhy*,

pl. خرداخييه *kherdâkhyêh*.

MERCREDI, يوم الأربعاء *younm él-árba'*, ياوم الأربعاء *yaum él-érba'a*, نهار الأربعاء *nahár él-árba'*, الأربعاء *él-árba'*, يوم الأربعاء *yaum él-árba'a*, الأربعاء *él-árba'a* (en berbere اسا الأربعاء *ássá él-árba'a*).

MERCURE (vif argent), زيبق *zybaq*, زيباق *zeybaq*, زاوق *záouq*, záouaq.

— (planète), اطارد *Attâred*, عنطارد *Antâred*.

MERDE, خرا *kherá*, pl. خراوات *kherâouât*; خالي *khály* (Voyez EXCRÉMENT, ORDURE).

MÈRE, امم *ómm*, óumm, يمم *yomm*, pl. اممات *ómmehât* (en b. يما *yemá*, yommá, يمة *yemah*).

— Ma Mère, امى *ómm-y*, مستى *sitt-y*.

— Ta Mère, امك *óumm-ak*.

MÉRIDIEN (ligne méridienne), خط نصف النهار *khatt nousf énnahár*, خط الظهر *khatt éd-dohor*.

— (cadran solaire), (V. ce mot).

MÉRIDIENNE (sommeil du milieu du jour), قبلة *qaylah*, qayléh.

— Il a fait la Méridienne, قایل *qáyel*.

MÉRIDIONAL, قبلى *qably*, qabely, جنوبى *djenouby*, guenouby.

MÉRITE, فضل *fadl*, فضيله *fad-dyléh*, pl. فضائل *foddâyil*.

--- Il a du Mérite, فضل *faddal*, هو فاضل *houe fâddel*.

— Chacun a son Mérite particulier dans son genre, كل واحد مفضل خصوصاً على جنسه *koll ouâhed mofaddel khossoussânn a'lâ djens-ho*.

Il a MÉRITÉ, استحق *éstahaqq* (Voyez Il a été Digne).

MERLAN, شطون *chettoun*.

MERLE, سرسور *sersour* (en berbere اجهموم *âdjahmoum*, pl. اجوحمام *âdjouhmâm*).

MERLUCHE (Voyez MORUE).

MÉROUAN (n. pr.), مروان *Merouân*.

MERSA-ÊL-KHAZAR (port d'Afrique), مرسى الخزر *Mersü-'l-khazar*.

MERVEILLE, عجيبة *a'djybéh*, *a'guybéh*, *a'djybah*, pl. عجائب *a'djâyb*, *a'gâyb*.

MERVEILLEUSEMENT, بعجيبه *be-a'djybéh* (Voyez ADMIRABLEMENT).

MERVEILLEUX (Voyez ADMIRABLE, ÉTRANGE).

MÉSINTELLIGENCE, خلاف *khe-lâf* (V. DISSENTIMENT, INIMITIÉ).

MÉSOPOTAMIE (prov. d'Asie), ديار بكر *Dyâr-beker*, *Dyâr-bekir*.

MESQUIN (V. AVARE, PAUVRE).

MESSAGE, رساله *ressâleh*, *ressâlah*, pl. رسالات *ressâlát*.

MESSAGER, مرسل *ressoul*, *morsel* (Voyez COURRIER).

— monté sur un dromadaire, نجات *neddjâb*.

MESSIDOR, مسيدور *messydour*.

MESURE, قياس *qyâs*. كيل *kyl*, pl. اكيال *âkyâl*.

— de grains, كيله *kylah*, pl. كيلات *kylât*.

— d'un vers, وزن *ouezenn*, ميزان *myzân*, بحر *bahr*, قافية *qâ-fyah*, نظم *nezzem*.

Il a MESURÉ, قاس *qâs*.

— du grain, كال *kâl*.

MESUREUR, كيال *kyâl*.

MÉTAL, معدن *ma'denn*, pl. معادن *ma'âdenn*, *mo'âdenn*.

MÉTALLIQUE, معدني *ma'adeny*.

MÉTAYER, خماس *khammâss*, pl. خماسين *khammâssyn*.

MÉTHODE, عادة *a'âdêh*, *a'â-dah*, pl. عادات *a'âdât*; قانون *qâ-noun*, pl. قوانين *qaouânyyn*.

MÉTIER (profession mécanique), صناعه *sana'ah*, صناعه *sana-nâ'ah*, pl. صنایع *senâya'*.

— de tisserand (machine à tisser), (Voyez TISSERAND).

MÉTROPOLE, أمّ البلد *omm êl-beled*.

METS (le manger), اكل *âkl*, طعام *ta'am*.

MEUBLE, حاجه *hâdjêh*, *hâ-guêh*, pl. حواييج *haouâydj*, *haouâyg*; بضاعة *boddâ'ah*, pl. بضایع *lodlâya'*, فروش *fourouch*, عمارة البيت *i'mâret êl-béyt*.

MEULE de moulin, رحا *rahâ*, *rihâ*, حجر الطاحون *hadjar êt-tâhoun* (Voyez MOULIN).

MEUNIER, طحان *talhân*, pl. طحانين *talhânyyn*; رحوى *rah-houy*, pl. رحويين *rahhouyyn* (en berbère) ارحوى *ârahouy*, plur. ابرحويين *âbrahouyn*.

MEURTRE, قتل *qatl*.

MEURTRI, مجروح *medjrouh*, *megrouh*.

Il a MEURTRI, جرح *djerah*, *guerah*.

MEURTRIER (V. ASSASSIN).

MEYDAN, ميدان *meydân* (Voy. HIPPODROME).

— Kara-Meydan (pl. du Kaire), قرا ميدان *Qarâ-meydân*.

MEZZAB (vallée d'Afrique), وادی مزاب *ouâdy-Mezâb*.

— Tribu de Mezzab (dans l'At-

las), بنى مزاب *beny-Mezáb.*

MICHEL (n. pr.), ميكايل *My-káyl*, ميخاييل *Mykháyyl*, ميكايل *Mykháyyl*, خايل *Kháyl*, خاييل *Kháyyl.*

MICROSCOPE, مرآة الهند *me-ráyét él-Hend.*

MIDI (heure du jour), الظهر *éd-dohor*, العالم *él-a'álem*, نصف النهار *nousf én-nahár* (en berbère) *ázguenn-ouass.*

— (opposé au nord), قبله *qibleh*, *qiblah*, جنوب *djenoub*, *guenoub.*

— A Midi précis, في وقت الظهر *fy ouaqt éd-dohor.*

— Vent du Midi, لباچ *lebadj*, *lebég* (en italien *lebecchio*).

MIE de pain, قلب العيش *qalb él-aych*, قلب الخبز *qalb él-khobz*, بطعهذا الخبز *beta'ah dé-'l-khobz*, لب *lobb.*

MIEL, عسل *aassel.*

— Rayon de Miel, شهد *chehed*, *chehd*, *chohd*, *chouhd*, شهدذا العسل *c chehed dé-'l-a'ssel.*

— Marchand de Miel, بقال *baqál*, سوقى *souqy.*

MIEN (pron. poss.), ي *-y*, بتوعى *betâ'y*, بتوعى *be-tou'y*, امئاعى *metâ'y*, امئاعى *ém-*

tâ'-y, الذى لى *állazy l-y*, *élledy l-y*, الى لى *élly l-y*, الى لى *él-ly lyl-y*, دىالى *dyél-y*, *dyâl-y* (en berbère) *ou*, يو *-you*, ينو *-ynou*).

— Ce sabre est le Mien, هدا السيف دىالى *hadá es-séyf dyél-y.*

— Celui-ci est le Mien, et celui-là est le tien, وذاك ليلك *dâ lyl-y*, *ou-dâk lyl-ak.*

MIETTES, فتات *fitât*, *fofât.*

MIEUX, احسن *áhssann*, خير *khéyr*, *khayr.*

MIGNON (adj.), لطيف *lattyf.*

MIGRAINE, شققه *chaqiqah* (en espagn. *xaqueca*), وجعة الرأس *oudja'at ér-ráss* (V. MAL de tête).

— J'ai la Migraine, توجع راسى *toudja' ráss-y*, *touega' ráss-y.*

MIKNASSAH (tribu berbère), مكناسه *Miknássah.*

MILIEU, نصف *nousf*, نص *nouss*, وسط *ouest* (en berbère) *álemmáss*).

— Au Milieu, فى الوسط *fy-'l-ouest.*

— Doigt du Milieu, الوسطى *él-ousty*, الصبع الوسطانى *és-saba'* *él-ouestány* (en berb. *ádzádd álemmáss*).

MILITAIRE (s.), عسكري *a'shery.*

— (adj.), متاع الحرب *metá' él-harb*.

MILLE (nombre), ألف *élf*,
álf, pl. آلاف *élf*, الوف *oulouf*.

— (mesure géodésique), ميل
myl, pl. أميال *ámyál*.

— Mille un, ألف وواحد *álf ou-ouáhed*.

— Mille deux, ألف واثنتين *álf ou-éthneyn*.

— Mille et cent, ألف وميه *álf ou-myéh*.

— Mille deux cents, ألف وميتين
álf ou-mytéynn, ميتين بعد آلاف
myttéyn ba'd él-álf.

— Deux Mille, ألفين *álfeyn*.

— Dix Mille, عشرة آلاف
a'chert-éldf.

— Cent Mille, مية ألف *myét álf*, كرة *harrah*.

— D'ici là combien de Milles?

من هنا الى هناك كم اميال
minn hená ilá henák, kiam ámyál?

— Cette montagne est à trois
Milles d'ici, هذا الجبل
على ثلاثة أميال من هنا
*hadá él-djebel a'lü tselátsét ámyál
minu hená*.

MILLENAIRE, ألفي *álfy*, fém.
ألفيه *álfyéh, álfyah*.

MILLE-PIEDS (insecte), بومليه
bou-melyah, ميل زرع *zergh-myl*.

MILLET, جاورس *djdouress*.

MILLIARD, ألف ربوات *álf-ra-
bouát* (m. à m. mille millions).

MILLION, ميليون *mylyoun*,
ألف الاف *élf-élf*, ألف-ألف
álf-élf (m. à m. mille mille);

ربوة *rabouéh*, pl. ربوات *rabouát*.

— Deux Millions, ربوتين *ra-
boutéynn*.

— Trois Millions, ثلاثة ربوات
theláthet rabouát.

MINARET, ميذنه *meydenéh*,
ماذن *mádenéh*, pl. ماذن *mádenn*;
صومعات *souma'ah*, pl. صومعات
souma'át, صوامع *souámè'*; منارة
menáreh, menárah, pl. مناور
menáouer.

MINCE, رقيق *rafy'a, refy'*,
رقيق *raqyq, regyq* (en berb. أرقيق
ér-qyq, árqyq, pl. أرقاقن
érqáqenn).

— Il a été Mince, رقيق *raqq*.

— Il a rendu Mince, رقيق *raq-
qaq*.

MINCEUR, رقاقه *riqáqah*.

MINE métallique, معدن *ma'a-
denn*, pl. معادن *ma'ádenn, mo'á-
denn* (en espagnol *almaden*).

— de guerre, لغوم *laghoum*.

MINÉRAL (adj.), معدني *ma'a-*

deny, متاع الهدن *metâ' él-ma'a-denn*.

MINÉRALOGIE, علم المعادن *e'lm él-mo'âdenn*.

MINÉRALOGIQUE, متاع علم المعادن *metâ' e'lm él-mo'âdenn*.

MINEUR (plus petit), أصغر *âs-ghar*, دونى *douny*.

— (qui n'a pas l'âge de majorité), (*Voyez* ADOLESCENT, ORPHELIN).

— (qui creuse une mine), معادن نجي *ma'âdendjy*.

— (de guerre), لغومي *laghoumy*, pl. لغومييه *laghoumyah*.

MINISTRE, وزير *ouezyr* (d'où vient *vizir*), pl. وزرا *ouezerâ*.

— Le premier Ministre, الوزير الاعظم *él-ouezyr él-â'azzem*.

— Je n'ai pu approcher du Ministre, ما قدرت شي اقرب للوزير *mâ qadart-chy âqreb li-'l-ouezyr*.

MINUIT, نصف الليل *nousf él-léyl*, نصف الليله *nousf él-leylah*, نص ليل *nouss-léyl* (en berbere نصاف دگيظ *ésguenn tytt*, ازكن ايظ *nessâf deggydd*).

MINUTE, دقيقه *deqyqah*, *deqey-qah*, pl. دقايق *deqâyq*; تقيقه *te-qyqah*, pl. تقايق *teqâyq*, *teqâyeq*.

— Deux Minutes, دقيقتين *deqayqtéyn*, تقيقتين *teqeyeqtyn*.

MIRACLE, آيه *âyéh*, *âyah*, pl. آيات *âyât* (*Voyez* MERVEILLE).

MIRACULEUX (*Voy.* MERVEILLEUX).

MIQUENEZ (v. d'Afr.), مكناسه *Miknâsseh*, *Maknâssah*, مكناسة *Meknâssét* *éz-zeytoun*.

MIROIR, مرآة *mirây*, مرآه *merâh*, مرآيه *mirâyah*, *merâyah*, pl. مرآيات *merâyât*, امرى *âmry* (en berbere).

— Glace de Miroir, ماذا المرآيه *mâ dê-'l-mirâyah*.

MIS, محطوط *mahtoutt*.

Il a Mis, حط *hatt*.

— Mets-lui la bride! الجمه *él-djem-hou!* *élguem-ho!*

MISÉRABLE. (*Voyez* INFORTUNÉ, MALHEUREUX, PAUVRE).

MISÈRE (*Voy.* PAUVRETÉ, INFORTUNE, ALHEUR).

MISÉRICORDE, رحمه *rahméh*, *rahmah* (*Voyez* CLÉMENCE, COMPASSION).

— Que Dieu répande sur vous sa Miséricorde et ses bénédictions! ابركاته عليكم رحمة الله و بركانه *rahmêt Allah ou-berekât-ho!*

MISÉRICORDIEUX, رحمان *rah-*

mán, رحمن *rahman* (V. CLÉMENT).

— Dieu est Miséricordieux pour ceux qui exercent la miséricorde, الرحمين يرحمهم الرحمان *ér-rahémyn yrehm-houm ér-Rahmán*.

MISSION, ارسال *írsál*.

— Il lui a donné une Mission, انفسدة مرسولا *énfed-ho mersou-lánn*.

MISSIVE (V. LETTRE, MESSAGE).

MITE (ver des étoffes), عتته *i'ttah, e'ttah*.

— du blé, سوسه *soussah*.

— du papier et des livres, ارضه *érdáh*.

MITIGÉ, ملين *moleyn* (Voyez ADOUCI).

Il a MITIGÉ (V. Il a ADOUCI).

MOBILE (adj.), حاريك *haryk*, متحرك *moteharrek*.

MOBILITÉ, تحريك *tahryk*.

MODE, عادة *a'ádéh, a'ádah*.

— (t. de gramm.), صيغه *syghah*.

— Il est habillé à la Mode, هو ملبس زي العادة الجارية *houe molebless zay él-a'ádéh él-djaryéh*.

MODÈLE, مثل *methl, metsl*, pl. امثال *ámthál, émtsál* (Voyez CALIBRE).

MODÉRATION, اعتدال *i'tidál*, انصاف *ínsáf* (V. TEMPÉRANCE).

MODÉRÉ, معتدل *mo'tedel*.

Il a MODÉRÉ, دبر *dabbar, dabber* (Voyez Il a APAISE).

— Modère ta colère! ستن *sakkenn ghasb-ak*.

— J'ai Modéré mes paroles, دبرت كلامي *dabbert kelám-y*.

MODERNE (Voyez NOUVEAU).

MODESTE, اديب *ádyb*, وقور *ouqour, oueqour*.

MODESTIE, ادب *ádeb*, وقار *oueqár*.

MODIQUE, يسير *yssyr, yessyr* (Voyez PETIT, MÉDIOCRE).

MOELLE, دهن ذا العظمه *dehen dé-'l-a'ddemah*, موح *moukh, mokkh*.

MOGREB (l'Afr. occidentale), المغرب *él-Moghreb, él-Maghreb*.

MOGREBIN, مغربي *moghreby, mogharby, maghreby*, pl. مغاربة *moghárbéh, moghárebah*.

MOHAMMED (n. pr.), (Voyez MAHOMET).

MOHARREM (premier mois de l'année lunaire des Musulmans), محرم *moharrem*, عاشور *a'áchour*, عاشورة *a'áchourah*.

MOËZ (n. pr.), معز *Mo'ezz*.

MOI, انا *áná, éná* (Voyez JE).

— (rég.), ني *-ny, y*.

— De Moi, لي *ly* (en berbere *ou*, *you*, *ynou*).

— A Moi, لي لي *lyl-y* (Voyez A).

— Moi-même (Voyez MÊME).

— Avec Moi (Voyez AVEC).

— C'est Moi, أنا هو *ená hou*, *ána hou*.

— Dis moi! قل لي *qoul ly!*

— Donne-Moi cela! اعطيني هذا *d'tty-ny hadá!*

— Ce n'est pas Moi, ما هو شسي أنا *má hou-chy áná*, ما ايش *má ány-ch*.

— Ce livre est à Moi, هذا الكتاب لي لي *hadá él-kitáb tyl-y*, ذا كتابي *dá kitáb-y*.

— Ceci est à Moi, laisse-le!

هذا ديالي اتركه *hadá dyél-y, étrekho!* انه بتعي *khally dé êne-ho beta'-y!*

MOINDRE, اصغر *ásghar*.

MOINE, قسيس *qassys*, راهب *ráheb*, plur. رهبان *rehbán*; قص *qass*.

MOINEAU, عصفور *a'sfour*, pl. عصفير *a'ssáfyf*; برطال *bortál*, pl. براطل *borátel*; زرزور *zerzour*, pl. ازوش *zerázzer* (en berbere *ázouch*, pl. تيزوشين *tyzouchenn*).

MOINS, اقل *áqall*.

— (excepté), غير *ghayr*, لا *éllá*.

— Au Moins, و الا *oué-éllá*, *ou-éllá*.

— Pour le Moins, بالقليله *bi-'l-qályléh*, بالقليل *bi-'l-qabyl*.

— Mets-y trois onces pour le Moins, حط فيه ثلاث وقيات بالقليل *hott fy-hi tseláts ou-qyát bi-'l-qalyl*.

— Du plus au Moins, من الاكشر الى الاقل *minn él-ákthar ilü él-áqla*.

— A Moins que, الا ان *éllá énn*, *éllá-énn*.

— A Moins que je ne sois présent, ان كنت حاضر *éllá énn kont hádder*.

— En Moins de rien, بعد مضي زمان يسير *ba'ad maddey zemán yssyr*.

— En Moins d'une heure, في اقل من ساعه *fy áqall minn sá'ah*.

MOIRE, طابى *táby* (d'où le fr. *tabis*).

MOIS, شهر *chahar*, pl. شهرور *chehour*, *chouhour* (en berbere *áyour*, pl. ابيرون *íyourenn*).

— Deux Mois, شهرين *chaharéyn*, *chaharayn*.

— Mois (flux menstruel), حايض *háydd*, pl. حايض *haouáydd*; عدر *o'dr*.

— Il va être absent pendant deux Mois, راح يغيب مدة شهرين *râh ygheyb meddét chaharéyn*.

MOISI, معفن *ma'affeun*, mo'aff-fenn, مغفون *ma'afounn* (V. GATÉ).

Il a MOISI (v. n.), عفن *a'faun*.

MOISSURE, عفته *debl*, عفته *a'fnah*, e'fnéh, مغفن *ma'fenn*, استغفان *ísti'fán* (V. CORRUPTION).

MOISSON, حصاد *hassádah*, *hassádéh*, حصاد *hessád*, *hissád*, *houssád*, حصاص *hassáss* (en berbere *تمغرة temegral*).

— Temps de la Moisson, وقت الحصاد *ouaqt dê-l-houssád*, *ouaqt dê-'l-hissád*, وقت الحصاد *ouaqt êl-hessád*, وقت حصاد القمح *ouaqt hassád êl-qaméh*.

Il a MOISSONNÉ, حصد *hassad*, *hassed*.

MOISSONNEUR, حصاد *hassád*, pl. حصادين *hassádyn*.

MOITE (Voyez HUMIDE).

MOITIÉ, نصف *nousf*, plur. أنصاف *énsáf*; نص *nouss*.

— C'est plus d'à Moitié fait, هذا ممول اكثر من نصفه *dâ ma'moul âkthar minn nousfe-ho*.

MOKATTAM (montagne d'Ég.), جبل مقطم *Guebel-Moqattam*.

MOKA (v. d'Arabie), المنكا *êl-Mokhá*.

MOL (Voyez MOU).

Dent MOLAIRE (Voyez DENT).

MOLESTÉ, منحوس *manhouss*.

Il a MOLESTÉ, نحس *nahass*.

MOLLEMENT, برخسوة *be-rekhaouah*, *be-rekhouéh*.

MOLLESSE, رخوة *rekhaouah*, *rekhouéh*.

MOLLET de la jambe, دهن ذا الساق *dehen dê-'s-sâq*, بطن ذا الساق *botn dê-'s-sâq* (V. GRAS).

MOMENT, دراجه *deredj*, دراجه *derâdjah*, *derâgnéh* (en berbere *âdeqqymem*, تسعت *tas-sa'ett*), (Voy. INSTANT).

MOMIE, موميه *moumyah*, plur. موم *moum*.

MON, متاعى *dyély*, ديالى *dyély*, متاعى *metâ'y*, بتناعى *meta'a-y*, بتناعى *beta'-y*, بتناعى *êmta'-y* (en berbere *ou, you, ynou*).

— Mon ami, حيبى *halyb-y*.

— Mon cher! يا خاى *yâ khâ-y!*

— Mon habit, لبس بتناعى *loubss beta'-y*, لبس بتناعى *lebs êmta'-y*, لبسى *lebs-y*.

— Mon père, أبوي *âbou-y* (en berbère بابيو *bâb-you*).

— Mon fils, ولدي *ébn-y*, اولدي *ouled-y* (en berbère مسيو *mess-you*).

— Mon esprit, روعي *rouh-y* (en berbère ايمو *îmeni-ou*).

— Mon œil, عيني *a'yn-y* (en berbère تيطيو *tsytt-you*).

MONARCHIE, ملك *moulk*, مملكة *memlekch*, *memlikah*, pl. ممالك *memâlek*; دولة *doulah*.

MONARQUE, ملك *melek*, pl. ماوك *moulouk*; سلطان *soultân*, pl. سلاطين *selâttyn*.

MONASTÈRE, دير *deyr*, *dayr*, *dyr*, pl. ديور *dyour*, ديورة *dyourah*.

— de derviches, زاوية *zâouyah*, *zâouyéh*.

MONCEAU, كومة *kouméh*, *kaoumah*, *koumah* (Voy. AMAS).

— de ruines, تل *tall*, *tell*.

— Il a mis en un Monceau (Voyez Il a AMASSÉ).

MONDAIN, دنيوي *dounyâouy*, دنياي *dounyâny*.

Le MONDE (l'univers), الدنيا *éd-dounyâ*.

— (les gens), الناس *én-nâss*.

— Les Français n'ont perdu que peu de Monde, الفرنساويه

ما انقتل منهم الا القليل *él-Fransâouyéh mâ ênqatel minn-houm êllâ él-qalyl*.

MONDÉ, منظوف *mandouf*.

Il a MONDÉ, نظف *naddaf*.

MONÉTAIRE, دراهمي *derâhemy*.

— Atelier Monétaire, دارالسكره *dâr dê-'s-sekkah* (en italien zecca, d'où vient sequin), دار الضرب *dâr éd-darb*).

MONNAIE, دراهم *derâhem*, فضه *qetta'*, فلوس *felouss*, قطع *faddah* (Voyez ARGENT).

— (lieu où on la fabrique), (Voyez Atelier Monétaire).

— fausse, دنس *dens*.

— Donne moi de la Monnaie اعطني قطعات الريال! *â'atty-ny qetta'ât ér-ryâl!*

— Je n'ai pas de Monnaie, ما عندي شي فلوس *mâ a'nd-y-chy felouss*.

— Je n'ai ni Monnaie, ni grosses pièces, ما فتى شي اما ريبال واتما قطع *mâ fy-y-chy âmmâ ryâl, ou-âmmâ qetta'*.

MONSIEUR, سيدي *syd-y*, سنيور *senyour*, خواجه *khaouâdjah*, *khaouâguéh*, موسى *moussey*.

MONSTRE (prodige, chose étran-
ge), عجب الطبعه a'djeb ét-tu-
by'ah (V. MERVEILLE).

— (chose horrible), شى مفزع
:hy mofezzi'.

— (au figuré), (V. SCÉLÉRAT).

MONSTRUEUX (prodigieux), (V.
MERVEILLEUX, ÉTRANGE).

— (difforme), مسيخ messykh
(Voyez DIFFORME).

— (horrible), مفزع mofezze',
nofezzi' (Voyez HORRIBLE, ABO-
MINABLE).

MONT, MONTAGNE, جبل dje-
bel, guebel, pl. جبال djebâl, gue-
bâl (en berbère ادرار idrâr, plur.
أيدورار idourâr, أيدورار idourâr).

— Mont-Atlas (Voyez ATLAS).

— Mont-Sinaï (Voyez SINA).

— Mont-Thabor (V. THABOR).

— Mont-Etna, جبل النار djebel
ên-nâr, guebel ên-nâr (V. VOLCAN).

— Versant d'une Montagne,
جانب الجبل djânb êl-djebel,
gânb êl-guebel, pl. جناب الجبل
:jenâb êl-djebel, guendâb êl-guebel.

— Le haut de la Montagne,
عقبه a'qbah, راس الجبل râss êl-
djebel, râss êl-guebel (Voy. CÎME,
SOMMET).

MONTAGNARD, جبلى djebely.

MONTANT d'un compte, قدر
qadr, مبلغ moballagh.

— Tiens, voilà le Montant de
tes gages, خد هذا قدر اجرتك
khod, hadâ qadr âdjeret-ak.

— Tu as reçu d'avance diverses
sommés, dont le Montant est de
cent francs, قبلت بعض الدراهم
يطلع قدره لمسيمة فرنكك
qabelt ba'd êd-derâhem, yetla'
qadr-ho li-myét frank.

MONTÉE, طلوع telou', toulou',
صعود sououd, عقبه a'qebah.

Il a MONTÉ, Il est MONTÉ, طلع
tala'a, صعد sa'ad.

— Il a Monté à cheval, ركب
rakab, rakeb.

— Monte! اطلع étlaa'!

— à cheval! أركب érkeb!

MONTICULE, كدييه koudyah,
تل tall, tell.

MONTRE, ساعه sâ'ah, سنكله
menguelah, مكانه magânah.

— As-tu une Montre? عندك ساعة?
â'nd-ak sâ'at?

— J'ai une Montre, mais elle
ne va pas, عندى ساعة اما ما تمشى
a'nd-y sa'ât, âmmâ mâ temchy.

Il a MONTRE, ouarrü, ouer-
râ, أرى arrü, أورى áourü, أروى
êrouü, روى raouü.

— (enseigné), (*Voyez ce mot*).

—Montre! اوری *óry!* اوری *óury!*

وری *oury!* راوری *raouy!* اوری *érouy!*

— Montre-moi! اورنی *óouri-*
ny! اوری لی *óouri-ly!* اوری لی *óouri*
ly-ly! اوری لی *óury-ny!* اوری لی *oury-ny!*

— Montre-moi la route!
الطریق اوری لی *óury-ny és-sekkah!*
الطریق اوری لی *oury l-y ét-taryq!*

— Il s'est Montré (*V. II a AP-*
PARU).

Il s'est MOQUÉ, ضحك *dahak,*
سخر علی *sakhar a'lä.*

MOQUERIE, استهزا *ístihzá,*
تسخیر *tesklyr.*

MORAL, ادیب *ádyb.*

La MORALE, الادب *él-ádeb.*

MORCEAU, بدعه *bidda'ah,*
قطع *qatta'ah, qetta'ah,* pl. قطع
qatta', qattè', قطعات *qetta'át;*
قطع *qitta', qatta'.*

— Viande coupée en Morceaux,
لحم مقصوص طرف طرف *lahm*
maqsouss terouf-terouf (*V. HACHIS*).

MORDU, معضوض *ma'ddoudd.*

Il a MORDU, عض *a'add.*

MORE (*Voyez MAURE*).

La MORÉE (contrée de Grèce),
المورة *él-Mourah.*

MORELLE des jardins, بو مقنینه
bou-moqnynah.

MORFIL, ناب فيل *náb-fyl* (*V.*
IVOIRE).

MORIBOND, مايت *máyt, méy,*

MORRUE (*Voyez MORUE*)

MOROSE, مغتير *moughuyyar.*

MORS de la bride, لجام *lodjá.*

MORSURE, عَض *e'dd, i'dd.*

MORT (adj.), ميت *myt,* نت
meyyt, متوفى *metoueffy.*

— Il y a eu parmi eux beaucoup

de Morts et de blessés, نعت

بينهم جراحات و اموات كثيرة

ouaqa't bayn-houm djeráhât ou

ámouât kethyréh.

La MORT, الموت *él-mout, él-*

maout, pl. اموات *ámouât.*

— Mort précoce, قصيف العمر

teqsyf él-a'mr, انقصاف *ínqissáf.*

Il est MORT, مات *mát,* وفي

toueffü, toueffey.

— Son père et sa mère son

Morts, ماتوا *ábou-l*

oua-ómm-hou mátoú.

— Il est Mort jeune, نقصف عمرة

énqassaf a'mr-ho.

— Il Mourra jeune, ينقصف عمرة

yenqessaf a'mr-ho.

— Dieu te fasse Mourir jeune!

الله ينقصف عمرك *Allah yenqes-*

saf a'mr-ak

MORTE-PAYE, متقاعد *mote-ved.*

MORTIER en bronze (pour piler),
هأو *háoun*, pl. هأوين *houâouyn.*

- de marbre, مهراس الرخام
ehráss ét-rakhâm, pl. مهوراس
الرخـ *mehâriss ér-rakhân*;
مهوراز ذا الرخـ *milwaz-dé-'r-ra-*
âm.

- à bombes, مهراس *mehvâss*,
مهور *mehraz*, مأون *mâoun*, أموان
rouân.

- pour bâtir, مونه *mounah.*

- de sable, بغلي *baghly.*

- de terre, تين *tyn.*

MORUE, باقلاو *baqlâou* (vieux
anglais *baquillau*).

MORVE, مخاط *mokhâtt*, خونده
anounah, *khauounéh.*

MORVEUX, مخيط *mokhytt*, امخط
okhatt.

MORVIÈDRE (v. d'Espagne),
مرباطر *Morbâttir*, مرباطر *Morbeyttar*.

MOSAÏQUE (s.), شغل ابلق *choghl*
أق, فسيفسا *fessyfassâ.*

MOSCOVIE, بلد مسقو *beled Mos-*
qyt.

MOSCOVITE, مسقوى *mosqouy.*

MOSQUÉE, جامع *djâmi'*, *djâ-*
n', *djâmè'*, مسجد *mesdjyd*,
nguyd, pl. مساجيد *mesâdjyd.*

MOSTAGANEM (v. d'Afrique),
مستغانم *Mosteghânem.*

MOSTANSER (n. pr.), المستنصر
ét-Mostanser.

MOT, كلمه *kelmah*, *kelméh*, *kil-*
méh, pl. كلمات *kelmât*, كلام *ke-*
lâm; لفظه *lafdah*, *lafzah.*

- Mot à Mot, كلمه بكلمه *kil-*
mah bi-kilmah, *kelméh be-kelméh.*

MOTEUR, حركات *harrâk.*

- L'honneur est notre Moteur,
إلهنا *éu-nâmoussyeelezzenâ.*

MOTIF, سبب *sebeb*, pl. أسباب
âsbâb, *ésbâb.*

- Que l'intérêt ne soit pas le
ما يمكن شئ! Motif de vos actions!
لفاعكم سبب الطمـ *mâ yekon-chy li-fa'l-koum sebeb*
ét-tema'.

MOTOUAKKEL (n. pr.), المتوكل
ét-Motouakkel.

MOU (adj.), ليين *leyen*, أفنتي
ésty, رطب *vetteb*, سهيل *sehel*,
رطيب *rettyb* (en berbère رطيب
yessehal, pl. سهيلان *sablân*).

- Il a été Mou, رطب *rattab.*

- Il a rendu Mou (*Voyez Il a*

AMOLLI).

- (poumons d'animaux), فشا
fêché, ريه *ryah*, *ryéh.*

MOUCHE, دبانه *debbânéh*, *deb-*

bánah, pl. دبّان *debbán*, *dobbán*;
 دواب *doubáb*, *dibáb* (en berbère)
 ايزن *tyzyn*, pl. ايزان *tyzán*).

— cantharide, دبّانه ذا الهند
debbánah dé-'l-Hend (mot à mot
 mouche de l'Inde).

— à miel (*Voyez* ABEILLE).

Il s'est MOUCHÉ, مخط *makhatt*.

MOUCHERON, برغشه *berghechah*,
 بق *baqq* (*Voyez* COUSIN).

MOUCHETTES, مقص ذا الشمع
miqass dé-s-chemaa, مقص الشمع
moqass és-chema'.

MOUCHOIR, محرمه *mohareméh*,
 pl. محارم *mohárem*; محارمه *mohá-*
ramah, *moháreméh*, pl. محارمات
moháremát (en berbère تمحرمت
timeharmét, pl. تمحرمين
timeharmyn).

MOUETTE, بو عميرة *bou-o'mey-*
rah, طليط *toulytt*.

MOUFFLE (*Voy.* POU Lie).

MOUILLÉ, مبلول *mabloul*,
 موفزك *moufézzig* (*Voy.* HUMIDE).

Il a MOUILLÉ, بل *bell*.

— (t. de marine), رسا *ressá*.

— Tu Mouilleras devant la côte
 d'Oran, نورسي قدام چالی وهران
tersy qoudám tchály Ouahrán.

— Il a été Mouillé (d'un liquide),

انبل *énbell*, تبلل *tebellel*.

MOULE (*Voyez* MODÈLE).

MOULIN, طاحونه *táounah*
 تاحونه *tahounah*, طحون *tahoun*
 تاحون *tahoun*, راحا *rihá*, *rahá*
 راحه *raháh* (en berbère راسيرة
tyssyr), pl. تاسير *tyssyr*).

— à vent, طاحونه بالريج *tá-*
hounah be-'r-ryh.

— à bras, راحا بالدرع *rahá.*
be-'d-derá'a.

— à eau, ناعورة ذا الماء *náoura.*
dé-'l-má (en espagnol *noria*).

Il a MOULU (*Voy.* Il a BROYÉ)

MOURANT (*Voyez* MORIBOND).

MOUSQUET, MOUSQUETON, بانج
toubándj, بندقيه *bendoqyéh*, *ben-*
doqyah (*Voyez* FUSIL).

MOUSSE (plante), اشنه *échenah*
 échneh, تيججير *tedjendjyr*.

— (écume), رغوة *raghaouah.*
raghaouéh (*Voyez* ÉCUME).

Il a MOUSSÉ, رغي *raghä*, *ra-*
ghey (*Voy.* Il a ECUMÉ)

MOUSSELINE, خاصه *khássih.*
khásséh, شاش *chách*.

MOUSTACHE, شنب *cheneb*,
 شارب *chareb*, pl. شوارب *chaouá-*
reb, *chaouárb*; عسافير *a'ssáfyr* (et
 berbère شلاغم *chelághem*).

MOUSTIQUAIRE, ناموسيه *námou-*
syéh, *námousyah*.

MOUSTIQUE (*Voyez* COUSIN).

MOUTARDE, خردل *khardel*.

MOUTON, خروف *haouly*, كباش *kabch*, pl. كباش *kebâch*; غنام *ghanâm*, غنمي *ghanemy*, ضاني *dâny* (en berbere اقلواش *âqlouâch*, pl. ايقلواش *îy-qloudchenu*).

— Viande de Mouton, ضاني *dâny*, لحم ذأ الغنمي *lahm dé-'l-ghanemy*, لحم الضاني *laham éd-dâny*.

MOUTURE, تطحين *tahn*, طحن *tattahyn* (V. BROYEMENT).

MOUVEMENT, حركة *harakah*, تحريك *tahryk*.

MOYEN, سبه *sebeli*, طريق *târyq*.

— Par le Moyen de, بموجب *be-moudjeb* (V. Par l'ENTREMISE).

MOYSE (n. pr.), موسى *Moussâ*.

Il a MU, حركة *harak*.

— Il s'est Mu, تحرك *teharrak*.

MUET, خرس *âkhrâss*, خراس *âkhuass*, pl. خراسان *khersân*;

زبزون *zeyzoun*, أبكم *âbkem*, *âb-kam*, plur. بكم *bokm* (en berbere اگوكام *âgougâm*, pl. ايقوكام *îygougâmenn*).

— Il a été Muet, خرس *kharass*, بكم *bakam*.

MUFFLE, خنفوفه *khanfoufah*.

MUGE (poisson), كهيلا *kohy-tah*, *koheylah*.

Il a MUGI, جار *djâr*, *gâr*.

MULATRE, خمري *khomry*, fém. خمريه *khomryah*.

MULE, بغله *baghlah*, *baghalah*, *bâghlêh*, pl. بغلات *baghlât*, *baghalât* (en berbere تاسردونت *tâs-serdount*, pl. تيسرداتين *tysserdâty*).

MULET, بغل *baghl*, *baghal*, pl. بغال *baghâl*, ابغال *âbghâl*, *êb-ghâl* (en berbere اسردون *âsserdoun*, pl. ايسرداتين *îyscrdâty*).

— Chargez vos Mulets ! حملوا ابغالكم *hammeloû êbghâl-koum* !

MULTIPLICATION, تكثير *tekthyr*, ضرب *darb*.

Il a MULTIPLIÉ, كثر *katthar*.

MULTITUDE, كشمرة *kethrêh*, *kothrah*, *kothrêh*.

MUNITIONS, ذخيرة *dekhyrah*, pl. ذخيرات *dekhyrât*.

— de bouche, اقامه *îqâmêh*, pl. اقامات *îqâmât*.

— de guerre, جبخانه *djebkhânêh*, pl. جبخانات *djebkhânât*.

MUPHTI, مفتي *moufty*.

MUR, MURAILLE, حايط *hâytt*, pl. حايطان *hâyttân*; حيط *haytt*, صور *sour*, سور *sour*, pl. اسوار *âs-souâr*.

— Vieux Mur, ردم *redem*, pl. روم *rodoum*.

MUR (mûri), مشتوى *mechtouy*, مستوى *mestouy*, ناضج *nâddedj*.

MURAD (n. pr.), مراد *Mourâd*.

MURE, توتة *toutah*, pl. توت *tout*.

— rouge, توت الاحمر *tout él-âhmar*.

— blanche, توت الابيض *tout él-âbyadd*.

Il a MURÉ, حوط *haouatt*.

Il a MURI, اشتوى *échtouey*, ناضج *naddadj*, ناضج *naddag*.

MURIER, شجرة ذا التوت *che-djerah dé-'t-tout*, شجرة التوت *chaguerét ét-tout*, شجرة ذا التوت *sadjerah dé-'t-tout*.

MURMURE, تمر ميسر *temermyr*, هدر *heder*, *hedr*.

Il a MURMURÉ, مرمر *mermer*, هدر *hadar*, *heder*.

MUSC, مشك *mesk*, مشك *mechk*, *mouchk*.

MUSCADE, الجوز الطيب *él-djouz ét-tayeb*, *él-gouz ét-tayeb*, كوز ذا الطيب *gueouz dé-'t-teyb*.

MUSCAT (raisin), عنب المسكى *a'yneb él-mesky*.

MUSCLE (*Voyez NERF*).

MUSICIEN, عواد *a'ouâd*.

— (chanteur), (*V. ce mot*).

— (joueur d'instrument), (*Voy. INSTRUMENT*).

MUSIQUE, موسيقه *moussyqah*, الة *âlah*, *âlêh*, علم التنغتي *i'lm ét-teghanny*.

MUSTAFA (n. pr.), مصطفى *Moustafâ*, *Moustafey*.

MUSULMAN, مسلم *mouslym*, مسلم *mouslem*, pl. مسلمين *mouslemyn*; مومن *moumenn*, pl. مومنين *moumenyn*.

— Les Musulmans, اهل الاسلام *âhl él-îslâm*.

MUTATION (*Voyez CHANGE*).

MUTILATION, تقطيع *teqty'*, تفسيذ *tefsyd*.

MUTILÉ, مقطوع *maqtoû*, مفسد *mofessed*.

Il a MUTILÉ, قطع *qatta'a*, فسد *fassad*, *fessed*.

MUTIN (*Voy. REBELLE*).

MUTUEL (*Voyez RÉCIPROQUE*).

MUTUELLEMENT (*Voyez RÉCIPROQUEMENT*).

MYRRHE, مر *mourr*.

MYRTE, اس *âs*, ربحان *ry-hân*, *rayhân*.

MYRY (*Voyez IMPÔT*).

MYSTÈRE, MYSTÉRIEUX (*Voyez SECRET*).

N

N, cette consonne de l'alphabet français correspond entièrement au *noun* (ن), quatorzième lettre de l'ancien alphabet des Arabes, vingt-cinquième de leur alphabet moderne, et dix-septième de celui des moghrebins, نون *noun*.

NABOT (*Voyez* NAIN).

NABUCHODONOSOR (n. propre), باختنصر *Bakhtenessar*.

NACELLE, صندال *sendál*, pl. صنادل *sendádel* (*Voy.* CANOT).

NACRE de perle, صدف *sadaf*, pl. اصداق *ásdáq*.

NAGE (subst.), (*V.* NATATION).

— A la Nage, بالعم *bi-'l-eu'oum*.

Il a NAGÉ, عام *a'ám*, عم *a'mm*, صباح *sabah*, استلد *ésteled*.

— Il Nagera, يعوم *yeu'oum*, ya'oum.

NAGEOIRE, جوانح *djouánèh*, gouánèh.

NAGEUR, عوام *a'ououám*.

NAYL (trib. del'Atlas), ولاد نایل *Oulád-Náyl*.

NAIN, قمبرور *qambour*, plur. قمبرورين *qambouryn*; وشفون *ouche-foun* (en berbere وزيل *ouezzyl*, pl. ابوزلان *tyouezlán*).

NAISSANCE, ميلاد *ouládèh*, ميلاد *mylád*, مولود *mouloud*, ولاد *ouilád*, تولود *teouelloud*, مولد *moulad*, moulad, توليد *toulyd*.

— Le jour de la Naissance du Prophète, ميلاد النبي *mylád én-Naby*.

NAPHTÉ, نفت *naft*.

NAPLOUSE (v. de Syrie), نابلوس *Náblouss*, *Nábulouss*.

NAPPE de table, ملايه *meláyah*, ملایه *meláyèh*, pl. ملايات *meláyát*.

NARCISSE, نرجس *nardjiss*, نردجس *nerdjess*, نسرى *nesry*, ورد الابيض *rendjess*, الورد الابيض *él-ouerd él-ábyadd*.

— jaune, حنزق *hanzaq*, بنزق *banzaq*.

NARD, ناردين *nárdyn*.

NARINE, منخر *monkhar*, plur. مناخر *menákher* (*Voyez* NEZ).

NARRATEUR, حكواتي *hikáouaty*, حكواتيه *hikáouetyèh*; راوي *ráouy*.

NARRATION, حكي *heky* (*Voyez*
HISTOIRE, HISTORIETTE).

Il a NARRÉ, حكا *haká*, خص
khass, وصف *ouassaf* (*Voyez* Il a
RACONTÉ).

NASILLARD, اخن *ákhann*.

Il a NASILLÉ, خنم *khamkham*.

Pays NATAL, بلد التوليد *beled*
ét-touelyd.

— J'aime mon pays Natal,
نحب البلد التي تولدت فيه *ne-*
hobb ét-beled élly touelledt fy-hi.

NATATION, عوم *a'oum*, *eu'oum*.

NATION, مله *millah*, *mellah*,
pl. ملات *mellát*; امه *ómméh*, *ómmah*,
pl. ام *ámam*; فيه *fyéh*,
fyah, pl. فيات *fyát*.

NATIONAL, متاع الامه *mettá' él-*
ómmah, بلدي *beledy*.

NATIVITÉ (*Voyez* NAISSANCE).

NATOLIE (Asie mineure),
انادول *Anádoul*.

NATROUN, ناطرون *náttroun*,
نطرون *nattroun*.

— Lac de Natroun (en Egypte),
بركة نطرون *birkét-Nattroun*.

NATTE de sparterie, حصرة *has-*
serah, حصيرة *hassyr*, pl. حصرا
hosrá, حصير *hassyr*, *hassayr* (en b.
تغرتيل *teghertylt*, تشرتيل *ta-*
guertyl, pl. تيشرتيال *tyguertydl*).

— Il dort sur la natte,
هو نايم على الحصير *houe náym*
a'lü él-hassyr (c.-à-d. il est pau-
vre).

— Fabricant de Nattes, حصار
hassár, pl. حصارين *hassáryn*.

NATURALISTE, طبعي *taba'yy*.

NATURE, طبيعيه *tebya'yéh*, *te-*
bya'yah.

NATUREL (subt.), طبع *toba'*,
'eba' (*V. NATURE*, CARACTÈRE).

— (adj.), طبيعي *tabya'yy*,
طبعي *teba'yy*.

— La liberté du langage est Na-
turelle à l'homme, حربته اللسان
هي طبيعته الانسان *harryét él-*
lissán hye tabya'yyét él-
énsán.

— Fils Naturel (*V. ILLÉGITIME*).

— Parties Naturelles de l'Hom-
me (*Voyez* VERGE, TESTICULES).

— de la femme (*Voy. VAGIN*,
VULVE, MATRICE, PARTIE).

NAUFRAGE, تكسير *teksyr*,
غرق *gharq*, انكسار *ínkissár*.

— Il a fait Naufrage, تكسر *te-*
kasser.

Combat NAVAL, حرب في البحر
harb fi-'l-bahar.

NAVET, لفت *left*, *loft*,

المحفور *el lest el-mahfour*.

NAVILIE de tisserand, مقوق *maqouq*, نزق *nezq*.

NAVIGABLE, سهل السفر *sehél es-sefr*.

— Ce détroit est partout Navigable, هذا البوغاز سفرة يسهل كته *hadá el-bougház sefr-ho yessehel koll-hou*.

NAVIGATION, سفر بالبحر *safr bi-'l-bahar*.

Il a NAVIGUÉ, سفر بالبحر *sáfar bi-'l-bahar*, سفر *safer*.

NAVIRE, مركب *merkeb*, plur. *merákeb*; سفينة *sefynah*, شقف *chiquf, cheqof, cheqef* (d'où le fr. *esquif*), pl. شقوف *cheqouf* (en berbere شقف *cheqaf*, plur. شقوف *cheqouf*), (V. VAISSEAU).

— Navire à deux mâts, شطيه *chíttyah*, بطاش *chayttyah*, بطاش *battách* (d'où le fr. *patache*).

— marchand, شقف بازرگان *cheqef bâzergán*.

NAYL (tribu d'Afr.), ولاد نايل *Oulád-Náyl*.

NAZARETH (bourg. de Syrie), ناصره *Nássarah*, نصره *Nassaréh*.

NE (part. nég.), (V. NON).

— Je Ne veux pas, ما باريدشى *má baryd-chy*, ما احب شى *má áhob-chy*, *áhobb-chy*.

— Je Ne sais pas, ما اعرفشى *má áraf-chy*, ما بعرفشى *má bu'-raf-chy*.

— Ne le fais pas! ما نعمله شى *má ta'mel-hou-chy!*

— Il N'a que cela, له بس هذا *le-ho bess hadá*.

Il est NÉ, ولد *ouled*, تولد *touelled*, ازداد *deзад*, ازداد *ézdá:l*.

NÉANMOINS (V. CEPENDANT).

NÉANT, لاشى *lá-chy*.

— Il a réduit au Néant, هلك *hallak*, *hellak* (Voy. Il a ANÉANTI).

NÉBULEUX, مغيم *mogheyyem*.

NÉCESSAIRE, لازم *lázem*.

— Il a été Nécessaire, لازم *la-zam*, *lezem* (Voyez Il a FALLU).

NÉCESSAIREMENT, بلزوم *be-la-zoum*, باللزوم *bi-'l-lazoum*, لازم *lázem*.

NÉCESSITÉ (Voyez BESOIN).

NÉCROMANCIEN (V. MAGICIEN).

NEDJD (province de l'Arabie), نجد *én-Nedj*, *én-Negd*.

NEF d'église ou de mosquée, بلاطه *beláttah*, pl. بلاطات *be-láttát*.

NÉGATIF, منكرى *monkery*.

NÉGATION, نكرة *nokrah*, انكار *ínkar*.

Il a NÉGLIGÉ, غفل *ghafal*, عطل *a'ttal*, فرط *ésterhézá*, استهزا *feroit*.

NÉGLIGENCE, اغفال *ighfâl*, غفله *ghafélh.*

NÉGLIGENT, غافل *ghâfel*, غفلان *ghafelân.*

NÉGOCE (Voyez COMMERCE).

NÉGOCIANT, تاجير *tâdjyr*, tâgyr, tâguyr (Voyez COMMERÇANT, MARCHAND).

Il a NÉGOCIÉ, تاجر *tadjer* (Voy. Il a COMMERÇÉ).

NÈGRE, أسود *âssouad*, plur. سودان *soudân*; وصيف *oussyf*, pl. وصفان *ousséfân*; عبد *a'bd* (en berbere اقلی *âqly*).

NEGRESSE, سودا *soudâ*, خادمه *khâdeméh*, pl. خدم *khedem*, *khedom* (en berbere تقيلت *taqlyt*).

NEIGE, ثلج *tseldj*, *theldj*, *thelg*, *thildj* (en berb. ادفل *édfil*, *âdfel*).

— Blanc comme Neige, أبيض زي الثلج *âbyadd zay ét-tseldj*.

Il a NEIGÉ, ثلج *thaladj*, *thalag*, *tsaladj*.

NÉNUFAR blanc, نوفر *neoufar*, نيلوفر *nyloufar*.

— bleu, بشنين *bachnyn*.

NERF, عروق *eu'rq*, pl. عروق *ou'rouq*; عصب *a's-bal*, pl. عصب *eu'sb* (en berbere ازأ *âzâr*, pl. ايزوران *îzourân*).

— L'excès du vin affaiblit les Nerfs du corps, كثرة النبيذ

ترخي عصب الجسم *katrét ên-nebyd terkhy eu'sb êt-djessem.*

NERVEUX, معصوب *ma'ssoub*.

NET, نظيف *naddyf*, نظيف *neddyf*, صافي *sâfy*.

NETTOYÉ, منظوف *mandouf* (Voyez LAVÉ).

Il a NETTOYÉ, مسح *messèh*, نظف *naddaf*, *neddef*, نظف *naqqâ* (Voyez Il a LAVÉ).

NETTOYAGE, NETTOIEMENT, تنقيه *temsyh*, مسح *meshh*, *tanqyah* (Voy. LAVAGE).

NEUF (nouveau), (V. ce mot).

— (nombre), تسعة *tessa'h*, *tessa'ah*, تسع *tessa'*, تسعد *tessou'd* (en berb. دزع *deza'*, تزعو *teza'ou*).

— Neuf à Neuf, تساع تساع *tasâa' tasâa'*.

— Neuf cents, تسع مايره *tesa'mâyéh*, تسعميه *tesa'myéh*.

— Neuf mille, تسعة آلاف *tesa't-êlâf*.

— Neuf dixièmes, تسع اعشار *tesa'âa'châr*, تسع عشور *tesa'ouchour*.

NEUVIÈME, تاسع *tâssé'*, *tâssa'*, fém. تاسعة *tâssa'h*.

— Un Neuvième, تسع *tousea'*.

NEVEU, حفيد *hafyd*, plur. حفاذان *hafâdân*; ابن اخو *êbn*

âkhou (m. à m. fils du frère),
(en berbère اعنا ميس myss-îghmâ);
أخت ébn ôkht (fils de la
sœur), (en berbère بولتمه ميس
myss bououeltemali).

NEZ, منخار manâklyr, منخار
mounkhâr, منخار minkhâr, منخار mena-
kher, pl. مناخر manâkher; أنف
ênf, pl. أناف ânâf, ênâf; نيف
nyf; خشم khâchem, pl. خشاء khe-
châm (en berb. تنزرت tanzart, pl.
أنزرن ênzâreun; خنفور khonfour).

NI, لا lá, ولا ou-lâ, oue-lâ.

— Ni grand, Ni petit,
كبير ولا صغير lá kebyr, ou-lâ
soghéyr.

— Ni bien, Ni mal, لا خير ولا شر
lá kheyr, oue-lâ cherr.

NIAIS, قليل النيه qalyt ên-nyêh
(Voy. IMBÉCILE, NIGAUD).

NIAISERIE (V. IMBÉCILLITÉ).

Il s'est NICHÉ (V. Il a fait un
Nid).

NID, عش ou'sch, pl. عشوش
ou'chouch.

— Il a fait un Nid, عشش
a'chach, , حشش hachich.

NIÈCE, حفيدة hafydah, pl.
بنت أخو hafyddt; بنت أخو
âkhou (m. à m. fille du frère),
(en berb. اعنا ايلس îyless-îghnâ);
بنت أخو bent-ôkht (fille de la

sœur); (en berbère بولتمه ايلس
îylyss bououeltemali).

NIÉ, منكور mankour.

Il a NIÉ, نكر nakar.

NIGAUD, قليل الحدقه qalyt êl-
hîdqah, قليل الشتارة qalyt ês-che-
târah (Voyez NIAIS).

NIL (fl.), نيل Nyl, بحر النيل
bahar ên-Nyl, بحر bahar.

— La crue du Nil a été com-
plète, واقا النيل ouâfâ ên-Nyl,
واقيا النيل كان ên-Nyl kân ouâ-
fyânn, واقا البحر onâfâ êl-bahar.

NISAN (Voyez NYSAN).

NITRE, نطرون nattroun,
ملح ذا البارود milh dê-'l-bâroud.

NIZLAH (ville d'Afr.), النزله
ên-Nizlah.

NOBLE, شريف cheryf, plur.
شرفا chorfâ, chorefâ.

— Le plus Noble des hommes
est celui qui est utile aux hommes,
اشرف الناس من ينفع الناس
âcheraf ên-nâs men yenfa' ên-
nâs.

NOBLESSE, شرف chof, cheryf.

NOCE, عرس ou'rss, ou'rouss,
عرسات e'ress, eu'ress, eu'rs, pl.
ou'roussât, eu'ressât (en berbère
ثمغارا themghâra).

NOCTURNE, ليلى leylyy.

NOMINATION, تسميه *tesmyéh*,
tesmyah.

Il a NOMMÉ, سما *semmá*.

— Comment Nommes-tu ceci ?

هذا كيف تسمى *kyf tessemme*
nadá? كيف تسمى دي *kyef tes-*
semmy dy?

— Comment le Nommes-tu ?

كيف اسمه *kyef*
ism-hou? اسمہ *ism-hou?*

— Je me Nomme Joseph,
اسمى يوسف *ism-y Youssouf*.

NON, لا *lá*, ما *má*, لم *lam*,
لا *lá-lá* (en b. واه *cuáh*, ور *ouer*).

— Ne dis pas Non! ما تقول لا
má teqoul lá!

— Viendras - tu ou Non?
تجي اولم تجي *tedjy áou lam te-*
djy.

— Non je ne boirai pas,
لا ما نشربشى *lá má necherob-chy*.

— Sa bouche est celle d'un
honnête homme, où le oui est le
oui et le non est le non, لم فم
الصالح عندة ايوا نعم ولا لا
le-ho foumm és-sáléh, a'nd-ho éyouá
na'am ou-lá lá.

NONANTE (V. QUATRE-VINGT-
DIX).

NONCHALANCE (Voyez NÉGLI-
GENCE, PARESSE).

NONCHALANT (V. NÉGLIGENT).

NONOBTANT, ولو كان *ou-lou-*
kán.

NOPAL (arbuste), صبر *sabar*,
شجر الناصر *chadjar én-nassár*,
سجرة كرموس ذا النصرى
sedjerét kermous dé-'n-nassarä (m. à m.
figuier des chrétiens).

NORADIN (n. pr.), (Voy. NOU-
REDDIN).

NORD, بحرى *chemál*, شمال
bahry, جوف *djouf*.

— Vent du Nord, جرج *djerdj*,
djeredj, gerg, شمالي *chemály*.

— du Nord-ouest, سماوى *se-*
máouy, samáouy.

— du Nord-est, شرقى *medjerredj*,
cherqy medjerredj, charqy moudjer-
redj.

Nos (pr. poss.), (Voy. NOTRE).

— Nos livres, كتب متاعنا *kou-*
toub metá'-ná, كتبنا *koutoub-ná*.

— Nos ames, انفوسنا *ónfous-ná*.

NOTAIRE, شاهد عداله *chahed*
a'dálah, pl. شواهد عداله *chouáhid*
a'dálah; عادل *a'ádel*.

NOTE, علامه *a'láméh, a'lamah*.

Il a NOTÉ, اعلم *a'alam*, رسم
rassam, ressem.

NOTIFICATION, اعلام *ilám*.

Il a NOTIFIÉ, علم *a'llam*, اخبر
ákhbar, استخبر *éstakhbar*.

NOTRE, ديانا *lé-ná*, لنا *lé-ná*, ديانا *dyél-ná*, متاعنا *betá'-ná*, متاعنا *metá'-ná*, بتوعنا *betou'-ná* (en berbère نوكنى *noukny*).

— Notre père, ابونا *ábou-ná*.

— Notre mère, امنا *ómme-ná*.

— Notre maison, دارنا *dár-ná*, بيتنا *béyt-ná*.

— Notre armée, اسكرنا *a'as-ker-ná*.

— Voilà votre porte, et voici la Nôtre, ذاك بابنا *dak bab-koum*, او-ده *ou-déh* بابنا *báb-ná*.

— Votre ennemi est le Nôtre, ادوكم عدونا *a'dou-koum a'dou-ná*.

NOUAYL (tribu d'Afrique), بني نوائل *Beny-Noouáyl*.

NOUÉ, معقود *ma'aqoud*.

Il a NOUÉ, عقد *a'aqad*, *a'qed*.

— Il Nouera, بعقد *ya'qod*, *ya'qed*.

NOUEUX, كثير العقد *ketsyr él-ou'qoud*, كيثر *kethyr él-ou'qd*.

NOUREDDIN (n. pr.), نور الدين *Nour-éd-dyn*.

Il a NOURRI, طعام *qátt*, تا *ta'am*.

— Il Nourrira, يقوت *yqoutt*, يطعم *yta'am*.

NOURRICE, دايه *dáyah*, *dáyéh*, ديه *dyah*, *dyéh*, *dayah*, *dayéh*, رطعة *reddáa'ah*, رطاه *rettáah*, رطاه *retta'ah*, ربايه *rebbáyah*, *rebbáyéh*, ربيبه *rebybah*, *rebybéh*, (en berbère تسطود *tessottoud*).

NOURRISSANT, قايت *qáytt*.

NOURRITURE, طعامه *ta'amah*, تا'اميه *ta'améh*, عيشه *a'aychah*, *a'ychéh* (*Voyez ALIMENT*).

NOUS, نحن *nahana*, *nahann*, نحنا *éhaná*, *áhná*, حنا *hanná*, نحنا *nahná* (en berbère نوكنى *noukny*).

— (régime), نا *-ná*.

— De Nous, نا *-ná*.

— A Nous, لنا *le-ná*, *li-ná*.

— Avec Nous (*Voyez AVEC*).

— Nous écrivons, نكتب *nektob*, نكتبوا *nekteboú*.

— Nous avons écrit, كتبنا *katabná*.

— Ayez pitié de Nous! ارحمنا *érehm-ná!*

— Pardonne-Nous! اغفور لنا *éghfour le-ná!*

— Donne-Nous la permission! اعطينا الاجازة *a'tty-ná él-édjázéh!*

— Il Nous a battus, ضربنا *darab-ná*.

— Ceci est à Nous, هذا متاعنا *hadá metá'-ná*.

— Nous-mêmes (*Voy. MÊME*).

NOUS-MAHBOUB (monnaie d'or d'Egypte), (*V. Demi-Mahboub*).

NOUS-SOULTANY (monn. d'Alger), (*Voy. Demi-Sultanin*).

NOUS-BOUDJOU (monn. d'Alger, en argent, qui vaut 90 cent.), نوص بوجو *nouss-boudjou*.

NOUVEAU, جديد *djedyd*, gue-

dyd, fém. جديدة *djedydah*, gue-
dydéh, pl. جدد *djoudoud*, gou-
doud.

— De Nouveau, عود *a'oud*,
a'oued, ايضاً *áyddánn*.

— Nouvelle lune, أول القمر
áouel êl-qamar (*Voy. Croissant de*
la Lune).

NOUVELLE (s. f.), خبر *khabar*,
pl. خبرات *khebourât*.

— Quelle Nouvelle y a-t-il?

خبر أي شيء *éy-chy khabar*?
خبر أش *éch khabar*?

— Il n'y a pas de Nouvelles,

خبر ما فيه شيء *mâ fy-hi-chy khabar*,
خبر ما فيش *mâ fy-ch khabar*.

— Avez-vous des Nouvelles?

خبر عندكم *a'nde-koum khabar*?

— Ne nous laissez pas ignorer

les Nouvelles? لا تعيب عنا خبرات
là tegheyb a'n-nâ khebourât

NOVEMBRE, تشرين الثاني

techryn êl-thány, تشرين الآخر
techryn êl-âkher, هاتور *hatour*,
توئبر *nouenber*, نونبر
nouenber, نونبريس *nouenbrys*.

NOVENAIRE, تساعي *tessâa'y*.

NOVICE, متعلم *mota'Allem*.

NOYAU, لبز *bezr*, لب *lebb*,

عجمه *a'ddom*, قلب *qalb*,

a'djemah, *a'djeméh*, *a'gueméh*.

— de datte, نوا *neouâ*, *niouâ*,
نوايه *neouâyah*, *neouâyéh*.

NOYÉ, مغرق *mogharreq*.

Il a NOYÉ, غرق *gharraq*.

— Il s'est Noyé, غرق *gharaq*,
ghoreq, جيف في الها *djeyeffy-'l-mâ*.

NOYER (arbre), شجرة الجوز
chadjerat êl-djouz, *chaguérêt êl-*
gouz, شجرة ذا الشوز *chadjerah*
dé-'l-gueouz, شجرة ذا الكوز *sâdje-*
rah dé-'l-gueouz, شجرة الجوز
se-djerat êl-djouz.

NU, عري *aryy*, عريان *a'ryân*,
eu'ryân, fém. عريانه *a'ryânéh*,
eu'ryânah; معري *mo'arry*.

— Nu-pieds, حفيان *hafyân*,
حافي *háfy*,

— Il a été Nu, عري *a'rü*,
a'rey, تعري *te'arrü*.

— Il a mis à Nu, عري *a'rrü*,
a'rrey, زلط *zallatt*.

— Tout à fait Nu, عريان بالزلط
a'ryân be-'z-zelt.

NUAGE, سحابه *sehâbah*, *sehâbéh*,
sohâbah, pl. سحاب *sehâb*, *sahâb*,
sohâb, سحابات *sehâbât*; غيمه *ghey-*
mah, *gheyméh*, pl. غيم *gheym*,
غيام *ghyâm* (en berb. اسيغنه *ássyguenah*,
اسيغنا *éssyghná*).

— L'air est rempli de Nuages,
هو منغيم *haouâ moughaym*.

NUBIE (pays d'Afr.), النوبيه *bi-'l-leyl*, *fy-'l-léyl*.
ên-Noubyéh, بلد النوبا *beled ên-Noubá*.

NUBIEN, نوبى *nouby*, pl. نوب *noub*, نوبا *noubá*.

L'âge NUBILE, البلوغ *êl-be-lough*, *êl-balough*.

— Elle est Nubile, هي في البلوغ *hy fy-'l-belough*.

NUDITÉ, عربيه *o'ryah*, *eu'ryéh*, عرى *o'rrey*, زلت *zelt*.

NUE, NUÉE (Voy. NUAGE).

Il a NUI, دarr, derr (Voyez Il a fait Tort).

— Il Nuira, يضر *ydderr*.

NUISIBLE, ضار *dárr*, ضرر *dárrer*.

NUIT, ليله *leyleh leylah*, *lylah*, *lytéh*, pl. ليالات *leylát*; ليل *leyl*, *lyl*, pl. ليالى *leyály*, ليال *leyál* (en b. *áyt*, *áyd*), *áyt*, *áyd*).

— De Nuit (V. NUITAMMENT).

— Cette Nuit, عند الليل *a'nd êl-léyl* (en berbere *áydá*).

— Pendant toute la Nuit, طول الليل *toul êl-léyl*.

— Il fait Nuit, يهسا *yemsá*.

— Il a passé la Nuit, بات *bát*.

— Où passerons-nous la Nuit? احنا الليله فاين راحين نبات *êhaná êl-leylah fáyn ráhyn nebát?*

NUITAMMENT, ليلا *leylán*,

NUITÉE, بيت *byt*.

NUL, ما احد *lá áhd*, لا احد *lá áhd*.
má áhd.

NULLE part, لا في احد موضع *lá fy áhd moudda?*

NULLEMENT, لا با لكل *lá-bi-'l-koll*, لا البتة *lá élbetánn*, لا البتة *lá élbetah* (Voyez AUCUNEMENT).

NUMÉRATION, حساب *hissáb*.

NUMÉRO, رسم *ressem*, pl. رسوم *roussoum*, نهره *nounréh*, *noumeroh*, نمره *noumrét*.

NUPTIAL, متاع العرس *metá' êl-ou'rouss*.

NUQUE du cou, قفا *qafá*, نقرة الرقبه *noqrat êr-roqbah*.

— Coup à la Nuque, شكطيه *shektyah*.

— Coup du plat de la main sur la Nuque, ززة *zezzah*.

NUTRITIF (Voyez NOURRISANT).

NUTRITION, تربييه *terbyah* (V. NOURRITURE).

NYPHEA (pl.), (V. NÉNUFAR).

NYSAN (huitième mois de l'année solaire des Orientaux, répondant à notre mois d'avril), نيسان *ssán*.

O

O, cette voyelle de l'alphabet français n'a pas de correspondante dans l'alphabet arabe; mais on l'exprime par le signe appelé *dammah* (◌◌), placé au-dessus de la consonne avec laquelle ce son s'articule.

En conséquence, ce signe placé sur l'*élif* (أ), de cette manière أ, lui donne la valeur de *o* long: lorsque le *a'yn* (ع) en est ainsi accompagné (عُ), il prend alors le son d'un *o* guttural, presque semblable à notre *eu* français.

Du reste ce signe, comme tous les autres signes-voyelles, est toujours négligé par l'écriture vulgaire.

O! (interj.) أَيها! *éyhoud!*
fém. أَيتهَا! *aythá*; أَي *éy!*

OASIS, الواح *élouáh*, pl.
الواحات *élouáhát*.

OBBAD (mont. près de Tréme-
cen), العبد *él-O'bbad*.

Il a OBÉI, طاع *tá'a*, انطاع *én-tá'a* (Voyez Il a CÉDÉ).

— Il Obéira, يطوع *yttou'*, يطيع *yty'a*.

OBÉISSANCE, طاعه *tá'ah*, اطاعه *ittá'ah*.

OBÉISSANT, طايِع *táy'*.

OBÉLISQUE, مسلة *messallah*,
pl. مسال *messál*; ابرة *ibréh*, عمود *a'moud* (Voyez LUXOR).

OBÉRÉ de dettes, غرق في الدين *gháreq fy 'd-deyn*.

— Il a été Obéré, غرق في الدين *gharaq fy 'd-deyn*.

OBÉYD (n. pr.), عبيد *O'béyd*.

Il a OBJECTÉ, قابل *qábal*,
اعترض *è'terad*.

OBJECTION, مقابله *moqábelah*,
moqábeléh, اعتراض *t'irádd*.

OBJET, شيء *chy*, *chey*, حاجة *hádjéh*,
hâguéh, امر *ámr*.

— Souviens-toi de l'Objet dont nous avons parlé, افتكر أنت في الامر الى كلمنا فيه *éfteker énte fy él-ámr élly kellem-ná fy-hi*.

— Ne parlons plus de cet Objet, ما نقول شي أكثر في هذا *má neqoul-chy ákthar fy hadá.*

— Emporte les Objets que j'ai vendus, شيل الحو ابيع الى بعتهيم *chyl él-haou áydy élly ba't-houm.*

OBLIGATION (*Voyez CONTRAT, CONTRAINTE, DEVOIR.*)

Il a OBLIGÉ (*forcé*), اجبر *édj-bar, égbar, كلف kallaḥ, kellef (V.*

Il a CONTRAINT).

— (*fait du bien*), احسن *éls-sân.*

OBLIGEANT (*Voyez BIENVEILLANT*).

OBLIQUE, عاوج *a'áouadj, a'áouedj, a'áouag.*

OBOLE, جديد *djedyd, guedyd.*

OBSCUR, مظلوم *medloum, mad-loum, مظلم mozzallem.*

Il a OBSCURCI, اظلم *ézlám, édlám.*

OBSCURITÉ, ظلام *zalám, zelám, delám, dalám, اسلاس éssellés, ظل zall, zell, dall, dell, زولمه zoulmeh, doutmah (en berb. تلاس teláss).*

OBSÈQUES (*V. ENTERREMENT*).

OBSERVATEUR, مناظر *mená-zer, menádder.*

Il a OBSERVÉ, نظر *naddar,*

nazzar, ناظر náddar, názzar (Voy.

Il a EXAMINÉ).

OBSTACLE, منع *mena'.*

OBSTINATION, قسوحة الرأس *qassouhét ér-ráss.*

OBSTINÉ, معتمس *moakkess, moakkiss, قسيح الرأس qassyh ér-ráss.*

Il s'est OBSTINÉ, قسح رأسه *qassah ráss-ho.*

OBSTINÉMENT, بقسوحة الرأس *beqassouét ér-ráss.*

Il a OBTEMPÉRÉ (*V. Il a OBÉI.*)

OBTENTION, نيل *nyl.*

Il a OBTENU, بالغ نال *be-lagh, nál.*

— Il Obtiendra, ينال *ynál.*

— Elle a Obtenu, à force d'instances, ce qu'elle demandait, ما طلبت هي بكثرة الرغبة نالتهم *má talabét hya be-kethrét ér-roghib nálét-ho.*

OBTUS, مدواخ *madouákh.*

OBUS, قمبره *qombarah.*

OCCASION, فرصة *forsah, for-séh, موجهه moudjebah, moudjebéh, موجدده moudjedah, moudjedéh.*

— Tu me les enverras par la première Occasion, ترسلهم ليلى مع أول موجهه

tersel-houm lyl-y má douelah mou-djebah.

— Profite de l'Occasion!

امسك الفرصة *émsik él-forsah!*

املك الفرصة *émlik él-forsah!*

L'OCCIDENT, الغرب *él-gharb,*

الغرب *él-Moghreb.*

OCCIDENTAL, غربى *gharby,*

مغربى *moghreby, mogharby,*

متاع الغرب *metá' él-gharb.*

OCCIPITAL, قفای *qafáy.*

OCCIPUT (*Voyez NUQUE.*)

OCCULTE, خفى *khaffy,* خفيان

khafyán (*Voyez CACHÉ, SÉCRET.*)

OCCUPATION, شغل *choghl, cho-*

ghel, pl. اشغال échghál, اشغول cho-

ghoul.

OCCUPÉ d'affaires, مشغول

mechghoul, لاهى láhy, مشطون

mechtoun.

Il a OCCUPÉ, شغل *chaghal,*

لاهى *lahhä.*

— Il a été Occupé, اشتغل *éch-*

eghal, لها lahá, استغل éstaghal.

— Je suis Occupé, انا مشغول

áná mechghoul.

— Pourquoi viens-tu quand je

suis Occupé? لَمَّا انا

مشغول لاي انبت جاي

ammá áná mechghoul láy énte djáy?

OCCURRENCE, استقبال *istaqbâl*
(*Voy. OCCASION.*)

Océan, بحر *bahar, bahr,*

البحر المحيط *él-bahar él-mohyt,*

البحر الكبير *él-bahar él-kebyr* (m. à
m. la grande mer).

OCTAVE d'une fête, سابع العيد

sab' él-i'yd (m. à m. le septième
de la fête).

OCTOBRE, تشرين الأول *techeryn*

él-douel, بابسه bábah, bábéh,

اكتوبر *óktoubriss, اقبوبر óqtou-*

ber, اكتوبر óktouber.

OCTONAIRE, ثمانى *thoumány.*

Il a OCTROYÉ, نعم *na'am* (*Voy.*

Il a ACCORDÉ).

ODEUR, ريحه *ryhah, شق*

nechq, بنه bennéh, bennah, plur.

بنان *benán.*

ODIEUX (*Voyez DÉTESTABLE.*)

ODORAT, شم *chemm, chimm*

(en berbere ايتفوح *ýtfouh*).

ODORIFÉRANT (*V. PARFUMÉ.*)

OEIL, عيـن *a'yn, pl. عيان*

a'yánn, عيون ou'youn, eu'youn

(en berbere تيط *tytt, tsytt, pl.*

تيطاون *tsyttáouenn, tsyttáouinn*).

— Les deux yeux (*V. YEUX.*)

— OEil pour OEil, العين بدل

العين *él-a'yn bedel 'l-a'yn.*

OEILLET (fleur), قرنفل *qoron-*

foul, qaronfoul, qoronsel.

— (petite boutonnière ronde), عيينة *o'yaynah.*

OËUF, بيضه *beyddah*, pl. بيض *beydd*, *baydd*; بيطة *beyttah*, pl. بيطة *beytt*; اولاد ذا الدجاج *âoulâddê-'d-dedjâdj* (en berbere تيملايت *tèmelélt*, *tamelâlt*, pl. تيملايين *tymel-lâlyn*).

— Jaune d'OËuf, صفرا ذا البيض *sofrâ dê-'l-beydd*, فص ذا البيض *fass dê-'l-baydd*, صفار البيض *sefâr êl-béyt* (*Voyez JAUNE*).

— Blanc d'OËuf, بياط البيض *byôtt êl-béyt* (*Voyez BLANC*).

OËUVRE (*Voyez OUVRAGE*).

— Il a mis en OËuvre, خدم *khadam*.

OFFENSE, اذا *âdá*, *édâ* (*Voyez INJURE, TORT*).

Il a OFFENSÉ, اذى *âdü*, *édey*, سب *sebb* (*Voyez Il a INSULTÉ, Il a fait Affront*).

OFFERT, مقدم *moqaddem*.

Il a OFFERT, قدم *qaddam*, خير *khayer*.

OFFICE (charge), وطفه *ouazzy-fêh*, pl. وظايف *ouzzâyf*.

OFFRANDE, عرض *a'rd*.

OFFRE, تقديم *teqdim*.

Il a OFFUSQUÉ, ضر البصر *darr êl-bassr*.

OGRE, غول *ghoul*.

OGRESSE, غولة *ghoulah*, *ghouléh*.

OIE, وزة *ouezzah*, *ouizzah*, pl. وز *ouezz*, *ouizz*, *ouzz*; بطه *battah*, وز *ouezz*, pl. وزون *ouezzoun*.

OIGNON, بصل *bassal*, *basl*, *bes-sol*, pl. بصال *bassâl* (en berbere ازليم *ézlym*).

OING (*Voyez GRAISSE*).

OINT, مدهون *medehoun*, مدهن *modahlenn*.

Il a OINT, دهن *dahann*.

OISEAU, طير *tyr*, *téyr*, *tayr*, pl. طيور *tyour*; طاير *tâyrr* (en berbere يلال *ylâl*, افروخ *âfroukh*).

— Il a donné la becquée à un

Oiseau, رقق *ra*, *raq*.

OISELEUR, طيار *tayyâr*, plur. طيارين *tayyâryn*.

OISIF, فاضى *fâddy*, بطال *battâl*.

OISIVETÉ, بطاله *battâlêh*, *bat-tâlah*.

— Ne vous laissez pas corrompre par l'Oisiveté,
 نفسدوا فى البطالة
 mâ tefsedou fy-'l-battâlah.

OKEL, وكاله *oukâlêh*, pl. وكالات *oukâlât*, وكال *oukkâl*, خان *khân*, هوش *houch*.

OLIVE, زيتون *zeytoun* (en berb. ازتمور *ézemmour*).

OLIVIER, زيتونه *zeytounéh*, *zey-tounah*, شجرة ذا الزيتون *chedje-rah dê-'z-zeytoun*, شجرة ذا الزيتون *sadjarah dê-'z-zeytoun* (en berbere تازتمورت *tâzzemmourt*, plur. تيزتمورين *tyzimmouryn*).

— Le mont des Oliviers ,
 طور زيتا *Tour-zéy-tá.*

OMAR (n. pr.), عمر *O'mar.*

OMBELLE, مظل *moudall.*

OMBILICAL, سراني *sourráuy.*

OMBRAGÉ, مظالمول *madloul,*
 mazloul, مظلل *modullel,* mozal-
 lel.

Il a OMBRAGÉ, ظائل *zallal,*
 dallal, dollal.

OMBRAGEUX, جفيل *djefyl,*
 djeflán.

OMBRE, ظل *dell,* dall, zall,
 zell, zill, pl. ظلال *delál,* zeldl;
 ظلام *zalám,* zelám, dalám (en
 berbère *تيلي tsyly*).

— Un bon roi est l'Ombre de
 Dieu sur la terre, ظل الله على
 الارض السلطان المليك
zill Allah alü él-árdl és-soultán
él-melyh.

— Ombres chinoises, خيال
kheyál.

OMELETTE, عجا *a'adjá.*

Il a OMIS, ترك *tarak,* terek.

OMMIAGES (descendants d'Om-
 myah), بني أمية *beny-Ommyah.*

OMMYAH (n. pr.), أمية *Ommyah.*

OMOPLATE, لوح *louh,* louèh.

ON a dit, قالوا *qáloú,* زعموا *za'-*
noa, قال الناس *qál én-nás.*

— On dit, يقولوا *yqouloú.*

— Qu'a-t-on dit? قالوا *ái*
éy-chy qáloú?

— Que dit-on? ايش يقولوا *éy-ch*
yqouloú?

ONCE, وقية *ougyah,* ougyéh, pl.
 وقيات *ougyát;* اوقيه *ouqgyah,* pl.
 اوقات *áouqát.*

ONCLE paternel, عم *a'mm,*
a'amm, pl. عمام *é'mám* (ce titre se
 donne souvent par politesse et sans
 parenté).

— maternel, خال *khál,* plur.
 خول *khaoul.*

ONDE, موجه *moudjah,* mou-
 gal, moudjéh, mouguéh (*V. FLOT*).

ONDÉE de pluie, شطا *chittá.*

ONÉREUX, ثقيل *theqyl,* tseqyl
(Voyez PESANT, INSUPPORTABLE).

ONGLE, ظفر *dafr,* doufr, defér,
 اظفار *dáfar,* pl. اظفاير *áddfyf,*
 ázfár, édfár, ظفرين *defár,*
dafryn (en berbère *ايشير tycher,*
tychir, pl. ايشارن *áychárenn*).

ONGUENT, دهن *dehen.*

ONZE, احد عشر *áhad-a'acher,*
éhd-a'cher, حد عش *had-a'ch* (en
 berbère *يان دمرأو yán-demráou*).

— Onze cents, الف وميه *álf*
ou-myah.

— Onze mille, احد عشر الف
éhed a'cher álf, éhd a'cher álf,
 الف احد عش *éhd-a'ch álf.*

ONZIÈME, حادي عشر *hády*

a'cher, fém. حادية عشر *hádyét a'cher*.

— La Onzième partie, الجز الحادى عشر
él-djouz él-hady a'cher.

OPÉRATION, عمل *a'ml*, فعل *fi'el*, pl. أفعال *ifáal*.

— manuelle, عمل باليد *a'ml be-'l-yá*.

Il a OPÉRÉ, فعل *fa'al*.

OPHTALMIE, رمد *ramed*.

Il a OPINÉ, حكم *hakam*.

OPINIATRE (*Voy. OBSTINÉ*).

OPINIATRETÉ (*Voy. OBSTINATION*).

OPINION, ظن *denn, zenn*, تحمين *takhmyn*, حكم *houkm*.

OPIUM, افون *áfyoun*.

OPPORTUN, لايق *láyq*.

OPPORTUNITÉ, فرصه ليقه *for-sah láyqah* (*Voyez OCCASION*).

OPPOSÉ (*Voyez CONTRAIRE, ADVERSAIRE, ENNEMI*).

— Le noir et le blanc sont des couleurs Opposées, الاسود والابيض هم الوان اصداد لبعضهم بعض *él-assouad ou-él-ábyadd houm álouán úddád li-ba'dd-houm ba'dd*.

Il a OPPOSÉ, عارض *a'áradd*, *a'áredd*.

— Il s'est Opposé, عرض *a'uredd* (*Voyez Il a CONTRARIÉ*).

OPPOSITION, تعريض *ta'rydd*, تردد *tereddoud* (*Voyez CONTRARIÉTÉ*).

OPPRESSEUR, ظالم *dálem, zálem*, pl. ظالمين *dálemyn, zálemyn*.

OPPRESSION, ظلم *zoulm, zoulmeh, zoulmah* (*V. TYRANNIE*).

OPPRIMÉ, مظلوم *madloum, mazloum*, مبلوس *mablouss*.

Il a OPPRIMÉ, بلص *balass*, ظلم *zalam, dalam, delem*.

Il a OPTÉ (*Voyez Il a CHOISI*).

OPTION (*Voyez CHOIX*).

OPULENCE, كثرة المال *kethrét él-mál* (*Voyez RICHESSE*).

OPULENT (*Voyez RICHE*).

OR (métal), ذهب *deheb, dahab* (en berb. ويرغت *ouyrghí*).

— à vingt karats, ذهب متاع عشرين قيراط *deheb metá' a'cheryn qyrát*.

— D'Or, ذهبى *dahaby*, fém. ذهبية *dahabyéh*.

OR (part.), واما *ámmá*, واما *ou-ámmá*, اما بعد *ámmá ba'd*.

ORAGE, شدة الشتا *chiddét ésch-tá* (*Voyez TEMPÊTE, CUBAGAN, TONNERRE*).

-- Il fait de l'Orage, تشد الشتاء *techedd ês-chetá*.

ORAIISON (Voyez PRIÈRE).

ORAN (v. d'Afr.), وهران *Ouhou-rán*, *Ouharán*.

ORANGE, ليجين *ledjyn*.

— douce, برتقال *borteqâl*, *bortegâl*, برتوقان *bortouqân*, *bourtougân*, ليم چينا *lym tchyná*.

— amère, نارنج *nârendj*, لارنج *lârendj*, جينا *djyná*, نارنجه *nârendjah* (en esp. *naranja*).

— Eau de fleur d'Orange, ما زهر *má zahar*.

ORANGÉ, نارنجي *nârendjy*, لارنجي *lârendjy*.

ORANGER, سجرة ذا الصينا *sadjerah dé-'l-Tchyná* (m. à m. arbre de Chine); شجر البرتغان *chadjar ét-Bortougân* (arbre de Portugal); شجرة الصين *chadjerat ét-Tchyn*.

ORATEUR, متكلم *motkellem*, مخاطب *motkellemán*, خطاب *khátteb*, خطيب *khattyb*, خطاب *khettáb*.

ORDINAIRE (adj.), معتاد *mi'-tád*, *me'etád* (Voyez HABITUEL).

— (subst.), (Voyez HABITUDE).

— A mon Ordinaire (suivant ma coutume), كيف عادتي *kyfa'ádét-y*.

ORDINAIREMÉNT, بالعادة *be-'l-*

a'ádélh, بعادة الناس *be-a'ádét én-náss* (Voyez HABITUELLEMENT).

ORDONNANCE (Voyez ORDRE).

— Conformément à notre Ordonnance, بموجب امرنا *be-moudjeb ámer-ná*.

Commissaire ORDONNATEUR, رئيس الوكلا *réyss él-oukela*.

Il a ORDONNÉ (Voy. Il a COMMANDE).

ORDRE (V. COMMANDEMENT).

— (rang), صف *saff*, plur. مرتبه *mortebah*, صفوف *sefouf*; مرتبه *mortebah*, مرتبه *mertebéh* (Voyez ARRANGEMENT).

— du jour, الامر اليومي *él-ámr él-youmy*.

— Je suis sous ses Ordres, انا تحت حكمه *áná taht houkm-ho*.

— Conformément à vos Ordres, زي ما امرتوا *zay má ámer-toá*, بامرکم *be-ámer-koum*.

ORDURE, زابل *zábeléh*, زابل *zábelah*, وسنه *oueskéh*, *ouessikh*, pl.

اوساخ *áoussákh*, *óussákh* (Voyez IMMONDICE).

OREILLE, وذن *édn*, *ézn*, اذان *édán*, *oudn*, *ouzn*, *oudenn*, pl.

اذان *édán* (en b. امزوغ *ámezzough*, pl. امزوغن *ámezzoughinn*).

— Les deux Oreilles, وذنين *ou-*
denéyn, oudnéyn, ouznéyn, oudnyn.

— Le gras de l'Oreille, le bout
de l'Oreille (*Voyez BOUT*).

— Il a prêté l'Oreille (*Voyez*
Il a ECOUTÉ).

— Pendant d'Oreilles (*Voyez*
PENDANT).

OREILLER, منخدة *mokhaddah*
(en berbere تسمومتة *tassoum-*
tah, pl. تيسومتيون tyssoumtyouenn
(*Voyez COUSSIN*).

ORFÈVRE, صياغ *sáygh, pl. صياغ*
(*V. JOAILLIER*).

ORFÈVRERIE, صياغه *syághah.*

ORGE, شعير *cha'yr, che'yr,*
cha'eyr (en berbere ثمزين *tsam-*
zyn, تيمزين tsymzyn).

— Sac à Orge (*Voyez SAC*).

ORGUE, ارغان *orghán.*

ORGUEIL, طعابه *tekebbour,*
tagháyah (*Voyez FIERTÉ*).

ORGUEILLEUX, متكبر *motekab-*
ber (*Voy. FIER*).

ORIENT (*Voyez EST*).

— Le pays de l'Orient,
بلاد الشرق *belád és-Cherq.*

ORIENTAL, شرقي *charqy, cher-*
gy, متاع الشرق metá' és-cherq.

ORIGAN, زعتر *za'ter, za'tar.*

ORIGINAL (adj.), أصلي *ástly.*

— (qui n'a pas de pareil),

فريد *feryd, ouáhyd*

— C'est une chose Originale,
هذا شي مالوش اخت *hadá chy*
málou-ch ókht.

ORIGINE, اصل *ásl, ássel, pl.*
أصول *óussoul; منصب menseb.*

Il a ORNÉ, زين *zayyan* (*Voyez*
Il a DÉCORÉ).

— Il Ornera, يزين *zeyyn.*

— Elle a Orné sa maison,
برقشت دارها *berqachét dár-há.*

ORNEMENT, زين *zéyn, تزئين*
tezyyn, زينه zeynah, zeyneh.

ORPHELIN, يتيم *ytym, yetym,*
pl. ايتام éytám; مجبور mahdjour
(en berbere اكوجيل *ágoudjyl,*
pl. ايكوجيلن íygoudjylenn).

— Il a été Orphelin, يتيم *ye-*
tam, yetem.

ORPHELINE, يتيمة *ytymah, ye-*
tymah, ytyméh, yetyméh, مجورة
madjourat (en berbere تكوجيلت
tagoudjilt, pl. تكوجيلن tagoudjy-
lenn).

ORTEIL, بته دا الرجل *bennah*
dé-'r-ridjl (en berbere تيفدنت
tyfedent, pl. تيفدنين tyfedenyn (*V.*
DOIGT du pied, Doigt du PIED).

— Le gros Orteil, البنة لاولى
él-bennét él-áoulä (en berbere
تيفدنت تمقران *tyfedent tameqrán*).

ORTIE, حريق *harryq*, نسيه *nessyeh*, *nessyah*, كلاب *keláb*, قريص *qaryss*.

Os, اءضمه *a'admah*, pl. اءضم *a'addeh*, *a'adnu*; اءضم *a'dm*, pl. اءضم *'eddám* (en berbere اءضم *áyghess*, pl. اءضم *áyghsán*).

Il a OSÉ, جسر على *djassar a'lü*, guessar *a'lü*, اجتر *édjter*, *édjtar*, *égtar*.

— Oseras - tu affirmer cela? اءنداك عندك وجه تصحح ذلك *a'nd-ak oudjéh tesselyh zálek?* (m. à m. as-tu le visage d'affirmer cela? comme on dit en fr. as-tu le front?)

OSEILLE, حميصه *hammayddah*, حميص *homéydd*, كويرسه *kouyrsah*.

OSIER, بيلم *bylem*, *beylem*, اءود ذا الما *o'oud dé-'l-má*.

OSSEMENT (*Voyez Os*).

OSSUNA (v. d'Espagne), اشونه *Achounah*, *Ochounah*.

OTAGE, رهن *rehenn*, pl. رهن *rouhoun*.

Il a OTÉ, اءخرج *ékhradj*, قام *qám*, شال *chál*, رفض *refedd*, نءحا *nehhá* (*Voyez Il a ENLEVÉ*).

— Il Otera, يشيل *ychyl*, يقيم *yqym*, يرفض *yerfedd*.

— Ote-luila bride! فوك له اللجم *fouk le-ho él-ledjam!*

— Ote le pain de dessus la table! قيم النءبز من فوق السفره *qym él-khobz mim fouq és-sofrah!*

OTHMAN (n. pr.), عثمان *O'th-mán*, *O'tsuán*, *O'smán*.

OTTOMAN, عثمانى *o'thmány*, *o'tsmány*, اءمالي *o'thmally*, *o'tsmally*, pl. اءماليه *o'tsmallyah*.

Ou (conj.), او *áou*, ام *ám*, والا *ouéla*, *ouúla*, ولا *ouélla*.

— Oú (adv. de l.), الذى فيه *éllady fy-hi*, التى فيها *állaty fy-há*, الى فيها *éllý fy-hy*, الى فيها *éllý fy-há*.

— (avec mouvement), الذى له *állady le-ho*, الذى اليه *állady ilay-hi*, التى لها *él-laty le-há*, التى الى *éllý le-ho*, الى لها *éllý le-há*.

— La maison Oú il demeure? اءدار الى هو ساكن فيها *éddár éllý houe sáken fy-há*.

— Le port Oú je vais, اءل مرسا الذى انا جاي له *éllady áná djáy le-ho*, اليه انا ماشى اليه *él-myná éllý éná máchy ilay-hi*.

— Oú? اءن *éyn?* فائن *fáynu?* فءن *féyn?* اءن ما *éyn-má?*

— Oú est-il? اءن ما كان *éyn-má kán?* فءنه *féyn-ho?*

— Oú vas-tu? فائن تروح *féyn terouh?* فائن تمشى *féyn temchy?*

— Où as-tu été? كنت فابن *kont féyn?*
 kont féyn? كنتى فابن *konty féyn?*

— Où allez-vous? انتهارا حين فابن *éntoumá ráhyn féyn?*

— Où est le chemin? فابن السكّه *féyn és-sekkah?*
 فابن الطريق *féyn ét-taryq* (Voyez CHEMIN).

— Où est-il allé? فبين هو ساير *féyn houé sáyr?*
 فبينه راح *ráh féyn-ho?*
 فبينه ساير *féyn-ho sáyr?*

— D'Où, الذى منى *állady min-ho,*
 التى منها *éllaty min-há,*
 الى منها *éllý min-ho,*
 الى منها *éllý min-há.*

— La ville d'Où tu es sorti,
 المدينة الى خرجت منها *él-medý-
 néh éllý kharadjét min-há.*

— Le pays d'Où je reviens,
 البلد الذى نرجع منه *él-beled ál-
 lady nerdja' min-ho.*

— D'Où? من اين *men éyn?*
men íyn? min-áyn?

— D'Où viens-tu? من اين تجى *men-íyn tedjy?*

— D'Où est-il sorti? من اين خرج *men-éyn kharadj?*

— D'Où vient le vent?
 من اين الريح *men-éyn ér-ryh?*

— Par Où? من اين *min áyn?*
 OUADY-CHAGEB (vallée d'Af.),

وادی الشهب *Ouády és-Chahéeb.*

OUADY-DERA (vallée d'Afr.),
 وادی درعه *Ouády-Dera'ah.*

OUADY-MEZZAB (V. MEZZAB).

OUADY-SOUF (Voyez SOUF).

OUAGUIN (tribu d'Afrique),
 بنى واقين *Beny-Ouáqyn,* *Beny-
 Ouáguyn.*

OUBLI, نسي *nessy;* نسيان *nes-
 syán.*

Il a OUBLIÉ, نسا *nassá,* نسي *nessä,*
 nessey.

— Il Oubliera, ينسى *yensy,*
 yensey, ynsä.

— J'ai Oublié son nom,
 أنا نسيته اسمهُ *áná nessyt ísm-ho.*

OUERGUELAH (ville d'Afrique),
 ورقله *Ouerqelah,* ورقله *Ouerguelah.*

OURGUEMAH (tribu d'Afrique),
 ورقمه *Ouerqemah,* ورقمه *Ouergue-
 mah.*

OUESLAH (signe orthographi-
 que de l'arabe littéral, qui ne se
 place que sur l'élif de l'article),
 وصل *ouesl,* وصله *oueslah.*

OUEST (Voyez OCCIDENT).

— Vent d'Ouest, غربى *gharby.*

— du nord-Ouest (V. NORD).

— du sud-Ouest (Voy. SUD).

— Habitant du pays de l'Ouest
 (Voyez OCCIDENTAL).

OUI (part. d'affirmation), اوه *əwah*.
 أَيُّوا *əyouá*, أَيُّوه *əyouah*,
 نعم *na'am*, أَيُّيه *əyyh*, هِي *hy*, اِي
éy, نعم اِي *éy-na'am*.

— Oui, c'est mon ami,
 نعم هو حبيبي *na'am houe habyb-y*.

Il a OUI (Voy. Il a ENTENDU).

OUIE (action d'entendre), سمع
semaa, استماع *ístimaa* (en berbere
 ايسل *éyssel*).

OULAD-NAYL (Voyez NAYL).

Il a OURDI, سَدَا *saddá*, سَدَى
saddü, *saddey*.

Il a OURLÉ, لَفَق *lasfaq*.

OURAGAN (Voy. ORAGE).

OURS, دَبَّه *dabbéh*, *dabbah*,
 pl. دَبُوب *deboub*; دَبَّ *debb*, pl.
 دَبَاب *debáb*.

OURSIN, قَدِيرَة *qadyrah*, غَزَال
ghezzál.

OUTARDE, حَبَارِي *hobárü*.

OUTIL, مَاعُون *má'oun*, اَله
áléh, *álah*, pl. اَلَات *álát*.

OUTRAGE, شَتَامَة *chetáméh*,
chetámah (Voy. INSULTE).

Il a OUTRAGÉ, بَهْدَل *behdel*
 (Voyez Il a INSULTÉ).

— Il Outragera, يَبْهَدَل *yebhdel*.

OUTRAGEANT, OUTRAGEUX,
 شَتَام *chettám* (Voy. INJURIEUX).

OUTRE (subst.), قَرَبَه *qerbéh*,

qerbah; pl. قَرَاب *qeráb*; كَرَبَه
kerbah, pl. كَرَاب *keráb*; كَرْبَه
guerbah.

OUTRE (prépos.), غَيْر من *ghayr*
minn, خَلْف *khalf*.

— cela, en Outre, غَيْر من ذَا
 حَلْف *ghayr minn dá*, ذَا لِكْ
khalf zálezk, بَغَيْر ذَلِكْ *be-ghayr*
zelyk, اَيْضاً *áyddánn*.

OUVERT, مَفْتُوح *mastouh*, مَفْ-
 تُوَاه *touah*.

Il a OUVERT, فَتَح *fatah*, حَلَّ
hall, نَحَلَ *nehel*.

— Il Ouvrira, يَفْتَح *yestah*,
 يَحَلُّ *yhell*.

— Ouvre! اِفْتَح *éftah!*

OUVERTEMENT, ظَاهِراً *dáhi-*
ránn, عَلَنان *è'lnán*.

OUVERTURE, فَاتِحَة *fâtehah*,
 فَتَح *fatèh*, *fetèh*, pl. فَتُوح *fetouh*,
fotouh.

— dans un mur, مَنْفَس *mensfess*.

OUVRAGE, شَعْل *chogl*, فَعْل
fa'l, *fe'el*, *fi'el*, pl. اَفْعَال *éfa'ál*,
éfa'ál; خِدْمَة *khidméh*, *khidmah*.

— littéraire, تَصْنِيف *tesnyf*,
 pl. تَالِيف *tessányf*; تَالِيف *tá-*
lyf.

OUVRIER, شَعَال *fa'ál*, شَعَال
chogghél, صِنَايَعِي *cháyal*,
sanáya'y.

P

P, cette consonne de l'alphabet français n'a point d'équivalent dans l'alphabet arabe, et même une grande partie des peuples orientaux ne peut articuler la prononciation forte et dure que cette lettre représente;

En conséquence, les Arabes la remplacent par l'une des autres labiales; c'est-à-dire, tantôt par la seconde lettre de leur alphabet, le *bé* (ب), B, tantôt par le *fé* (ف), F, dix-septième caractère de leur ancien alphabet, vingtième de leur alphabet moderne, et vingt-deuxième de l'alphabet moghrebin.

Cependant, en adoptant l'alphabet arabe, les Turcs et les Persans, dont les idiomes ont l'articulation P, ont modifié pour la peindre le *bé* arabe, en plaçant au-dessous trois points, de cette manière (پ), et la langue arabe vulgaire suit de même cet usage pour écrire les mots qu'elle a

adoptés des idiomes étrangers, et dans lesquels la lettre P se rencontre.

PACIFICATEUR, مصالحيه *mossâ-léh*, *mossâlih*.

Il a PACIFIÉ, صالح *sâlah*.

— Il Pacifiera, يصلح *yssalah*.

PACIFIQUE, صاحب الصلاح *sâheb ês-salâh* (Voyez PAISIBLE).

PACTE, معاهد *mo'âhedah*, عهد *a'hed*, *a'hd*, pl. عهود *ou'houd*, eu'oud (Voyez CONVENTION).

— Il a fait un Pacte, تعاهد *te'âhed*.

PAGANISME, جاهلييه *djahelyah*, گاهلييه *gâhelyéh*, عبادة الاصنام *i'bâdét êl-âsnâm*.

PAGE (fém.), صحفه *sahofah*, صحيفه *sahyfeh*, pl. صحف *sou-houf*; ورقه *ouaraqah*, فروغ *ferough*.

— (masc.), غلام *gholâm*, plur. غلمان *gholemân*, ghalemân.

PAGNE, فوطه *fouttah*.

PAGRE (poisson), بغار *baghâr*.

PAILLARD (Voyez LIBERTIN).

PAILLASSE, فرش من تبن *farch minn tebn*.

PAILLE, تبن *tebn, tibn, tebenn* (en berbere اليم *álym*).

PAILLETTE, نجم *nedjm*.

PAIN, خبز *khobz*, عيش *a'ych*, *e'ych* (en berbere أغروم *ághroum*).

— de sucre, قوصة السكر *qorsét és-soukker*, رأس السكر *rássés-soukker*, رأس ذا السكر *rás dé-'s-soukker*, قالب ذا السكر *qáleb dé-'s-soukkár*.

— Sucre en Pain, ستار *stár* ذا السقالب *ða s-sqalb* *sonkkár dé-'l-qáleb*.

— Pain sec, خبز حاف *khobz háf*.

Une **PAIRE**, زوج *zoudj, zoug*, جوز *djouz, gouz* (*Voy. COUPLE*).

— Deux Paires, زوجين *zou-djéyn, zoudjyn*, جوزين *djouzéyn*.

PAISIBLE, ساكن *sákenn* (*Voy. PACIFIQUE, TRANQUILLE*).

Il a fait **PAÎTRE**, رعا *ra'á* (en berbere أنربصوطف *ánrysouttef*).

PAIX, صلح *soulh*, سلام *selám*, راحة *râhah*, سكون *sokoun*.

— Que la Paix vous accompagne! يشاءكم السلام *ychéa'-koun és-selám!* معكم السلام *ma'a'-koun és-selám!*

PAL, خزوق *khozaqah*, خزوق *khazouq*.

PALAIS (château), قصر *qasr*, pl. قصور *qoussour*; قصابه *qassâbah, qassôbah*, سرايه *serâyeh*, دار *dâr*.

— de justice, دار العدل *dâr él-a'del* (*Voyez TRIBUNAL*).

— de la bouche, حلق *halq*, الفم *saqf él-foumn* (en berbere أناغ *ánagh*, pl. أنغاون *ín-ghâouenn*).

PALANQUIN, قبة *qobbéh, qob-bah* (*Voyez LITIÈRE*).

PALE, اصفر *âsfar*.

PALEFRENIER, سايس *sâys*, pl. ساسه *sâssah*, سياس *syyâss*.

— Eh, Palefrenier! étrille mon cheval, يا سايس أسوس عودي *yâ sâys! însous a'oud-y!*

Il a **PALI**, أصفار *âsfâr*.

— En me voyant ils ont Pâli de crainte, لما نظروني *lammâ naddarou-ny, loun oudjéh-houm âsfâr minn khoufah*.

PALME, جريد *djeryd*.

— Le pays des Palmes, بلد الجريد *Beled él-djeryd, Beledou-'l-djeryd*.

PALMIER, نخلة *nakhlah, nakhléh*, pl. نخل *nakhl, noukhl*.

— Branche de Palmier (*Voyez PALME*).

PALMYRE (ville de Syrie), ندمر *Tadmor*.

Il a PALPÉ, لمس *lemess*.

PALPITATION, خفق *khefq*.

Il a PALPITÉ, خفق *khafaq*,
رفرف *rafraf*, *refref*.

Il s'est PAMÉ (V. ÉVANOUÏ).

PAMOISON (Voy. ÉVANOUÏSSE-
MENT).

PAMPELUNE (v. d'Esp.), بنبلونه
Benbelounah.

PANAIS, جزر *djezer*, *guezzer*,
جعل *dja'dah*, سفرانیه *sefrániah*.

PANACHE, ريش *rych*.

PANARIS, معرفت *ma'ryyeq*,
بو دحاس *ma'ryq*, معرفت *bou
deháss*.

PANIER, سله *sellah*, سل *sell*
(Voyez COUFFE, CORBEILLE).

— Petit Panier, قفیفه *qouffy-
fah*, *qouffyféh* (Voyez CABAS).

— Faiseur de Paniers, سلال
sellál (Voyez VANNIER).

PANSE (Voyez VENTRE).

Il a PANSÉ, دوا *daouá*.

— Il Pansera, پدوی *ydaouy*.

PANTALON, سروال *serouál*.

PANTOUFLE (Voy. BABOUCHE).

— Fabricant de Pantouffles,
بوا بیجیه *beouábydjy*, pl. بوا بیجیه
beouábydjyah, *beouábydjyéh*.

PANTHÈRE, نمرد *nemr*, ثلثی
thulthy, *tsoultsy*.

PAON, طاووس *táououss*, طاووس
táouss, pl. اطواس *étouáss*.

PAONI (dixième mois de l'année
cophite, correspondant au mois
de juin), باونه *báounéh*, بوونه
baouounah.

PAOPHI (deuxième mois de l'an-
née cophite, correspondant à oc-
tobre), بابيه *bábah*, *bábéh*.

PAPE, البابا *él-Bábá*.

PAPIER, كاغيط *kághytt*, كاغد
kághid, كاغيد *kághyd*, كاغظ
kághott, وراقه *ouaráq*, وراقه
ouaraqah, قرط *qart*.

— commun pour envelopper,
قرطاس *qartáss*, pl. قراطيس *qe-
ráttyss*.

— à écrire, كاغيط كتابی *ká-
ghytt kettáby*.

— lissé, كاغيط مدلوك *kághytt
medlouk*.

— Feuille de Papier (Voyez
FEUILLE).

— Main de Papier, يد ذالكاغيط
yedd dé-l-kaghytt (Voyez MAIN).

— Cahier de Papier (Voyez
CAHIER).

PAPILLON, فرطوا *ouássá*, فرطوا
fertettoú, *fortottó*.

PAPYRUS (plante), ابردى
éberúy.

PAQUEBOT, نقيورة *nogeyrah*.

— hasard, بمصادفة *be-messâde-*

PAQUET, حمل *haml*, بقجة *boq-djah*, *baqđjéh*, pl. *baqâdj* (d'où vient *bagage* en fr.), رزمة *rizmah*.

— de lettres, مخالف *mokhálef*.

— Gros Paquet, فرده *furdah*, *ferdah*, *ferdéh*, صرة *serrah*.

PAR, من *minn*, بـ *be-*, *bi-*, عند من *minn-a'nd*.

— ici, من هني *min-heney*,

تھا من *min-temmâ* (*Voyez Ici*).

— là, من هناك *min-henâk*, من هناك *min-hinnâk*, من هناك *min-temmâk*.

— où (*Voyez OU*).

— cœur, حفظاً *hafezzânn* (*Voy. CŒUR*).

fêh, ساوان *sâouân* (*V. HASARD*).

— le moyen de, بموجب *be-moudjeb* (*V. Par l'ENTREMISE*).

— force, بقهر *be-qaher* (*Voyez FORCE, CONTRAINTE*).

— Par terre et Par mer, بالبر وبالبحر *bi-'l-berr ou-bi-'l-bahar*.

— Par Dieu! بالله *bi-'llah!*
الله بالله تالله *Allah bi-'llah ti-'llah!*

— Par ce que, Par la raison que, بسبب الذي *be-sebeeb âliazy*, بسبب التي *be-sebeeb âlly* (*Voyez PARCE QUE*).

— Il a passé Par ici, تعدا هنا *te'add hené*, جاز هني *djâz heney*.

PARADIS, جنة *djennah*, *djin-nah*, *gennéh*, *guennéh*, فردوس *ferdous* (en berbere جنة *djennah*).

PARAGE, هديه *nâhyéh*, ناهيه *hedyéh*, *hadyah*, pl. هديات *hedyât*.

Ligne PARALLÈLE, خط متوزي *khatt moteouazy*.

PARALYSIE, خلاع *khild'u*.

PARALYTIQUE, مخلع *mokhela'*.

PARASANGE, فرسنگه *farsakhah*, pl. فراسنخ *ferâssekh*.

PARASITE, طمّاع *tammâ'a*.

PARASOL, مظّل *mouddell*, *mouddall*, ستر شمسية *chemsyéh*, ستر *sitr*.

PARAT (monn.), نص *nouss* (*V. MÉDIN*).

— Deux Parats, نصين *nous-séyn*, *noussayn*.

PARCELLE, قطعة صغيرة *qetta't saghyrah*, *qotta'at sogheyrah*.

PARCE QUE, بسبب ان *bi-se-beb ân*, *be-sebeeb énn*, لاجل ما *li-âdjel-mâ*, *li-âguel-mâ*, من اجل *minn-âdjel*, *minn-âguel*.

Il a PARCOURU, تعدى *te'adü*.

PARCHEMIN, رق *roqq*.

PARDON, غفرة *a'fou*, غفر *gha-ferah*, *ghaferéh*, سماح *semâh*.

Il a PARDONNÉ, غفر *ghafar*, *gha-*

fer, *سمح sanuah, semèh, عفو a'fou.*

— Pardones-moi! *اسمح لي ésmèh l-y! أعفر لي éghfer l-y!*

عفو عني a'fou a'lay-y! عفو علي a'fou a'nn-y!

Il a PARÉ (V. Il a ORNÉ).

PAREIL, *شبيه chebyh, مساوي mossadouy, متسل metsel (V. EGAL, SEMELABLE).*

PARCELLEMENT, *سوا saouâ, سوا سوا saouâ-saouâ, كذلك kezlek, زي ذا zay-dê.*

PARENT, *قريب qaryb, qeryb, pl. قرايب qorâyb; نسيب nesyb, fém. نسيبه nesybèh.*

— Les Parens (le père et la mère), *واليدين ouâlydyn, ouâlydéyn.*

— (la famille), (Voy. ce mot).

PARENTÉ, *نسيبه nesybèh.*

PARESSE, *كسل kesl.*

PARESSEUX, *كسلان kastân, kestân, كسال kassâl, بليد belyd* *أبوخلى a'djezân (en berb. أبوخلى* *âboukhely, pl. تيبوخلين tyboukhe-* *lyn), (Voyez INDOLENT).*

PARFAIT, *خالص khâless, تميم tamym (Voy. FINI, COMPLET).*

PARFAITEMENT, *بالتمام bi-'t-temâm.*

PARFUM, *بخور bekher, pl. بخور bokhour, عطر o'ttr, طيب tayb.*

PARFUMÉ, *مبخر mo'atter, مبخر mobakher.*

Il a PARFUMÉ, *بخور bakhar, عطر a'ttar, بخور bakklar.*

PARFUMEUR, *عطار a'attâr, pl. عطارين a'ttâryn.*

PARI, *رهان rehân (V. GAGEURE).*

Il a PARIÉ, *راهن râhann (Voy. Il a GAGÉ).*

PARIÉTAIRE (pl.), *حربق الملسا horryq êl-melsâ.*

PARIS (v. de France), *باريس Bâryss, باريز Bâryz, باريس Bâryss, پهريس Pabryss.*

— Il demeure à Paris, *يسكن في باريس yeskonn fy Bâryss, هو ساكن في باريس hou sâkenn be-Bâryss.*

PARITÉ, *شبه chebah (V. ÉGALITÉ).*

Il a PARLÉ, *قال qâl, حكي hakü, حدث hadets, كلم kellem, تكلم tekellem.*

— Il Parlera, *يتكلم yethellem.*

— Parle! *اتكلم êtkellem (en berbère أنتمسلای étimsilay).*

— Je Parle un peu l'arabe, *بتكلم شويه بالعربي bi-'l-a'araby.*

— Dis-moi, parles-tu français? *قل لي اي تتكلم بالفرنسيس qoul-l-y, tetkellem bi-'l-fransyss? (Voy. FRANÇAIS).*

PARLEUR, *قوال qaouâl.*

PARMI, بين *bayn* (V. ENTRE).

— nous, بيننا *bayn-nâ.*

— vous, بينكم *bayn-koum.*

— eux, بينهم *bayn-houm.*

— les hommes, بين الناس *bayn ên-nâss.*

PAROLE, كلمة *kilmah*, تكلم *te-kelloum*, هدرة *hedrah* (en berbere *âouâl*), (Voyez MOT).

PAROXYSME, برحاً *borhá*, برحان *borhân.*

PARRICIDE (criminel), قاتل ابوة *qâtel-âbou-h.*

— (crime), قتل الابو *qatl êl-âbou.*

Il a PARSEMÉ, ذرا رمى *ramü*, ذرا *darâ*, دردر *dardar*, *derder.*

PART, قسم *qesm*, pl. أقسام *êq-sâm*; حصه *hessah*, pl. حصص *hessess* (Voyez PARTIE).

— De la Part de, من عند *miu a'nd*, من *minn*, جهة *minn djehet.*

— De ma Part, من عندي *minn a'nd-y*, من جهتي *minn djehet-y.*

— De ta Part, منك *minn-ak*, عندك *minn a'nd-ak.*

— Saluez-le de notre Part,

سالم عليه من جهتنا *sellem a'lay-h minn djehet-nâ.*

PARTAGÉ, مقسوم *maqsoum.*

Il a PARTAGÉ (V. Il a DIVISÉ).

PARTI (faction), طايفه *tâyfeh*, حزبه *hazbah.*

— (résolution), (V. DESSEIN).

— Il a pris son Parti, حط في بال *hatt fy bâl.*

Il est PARTI, ذهب *dahab* (V. Il s'en est ALLÉ).

— Il Partira, يسفر *yessafer.*

— Vous Partez, انتما مسافرين *êntoumâ messâferyn.*

→ Nous Partons, انما مسافرين *âhnâ messâferyn*, نحننا را حيين *nahnâ râhyn.*

— Pars! روح *vouh!*

— Partons! نروح *nerouh!*

PARTICIPANT, مشترك *moch-ïerek* (Voyez ASSOCIÉ).

PARTICIPATION, اشتراك *ïch-tirâk* (Voyez ASSOCIATION).

Il a PARTICIPÉ (Voyez Il s'est ASSOCIÉ).

PARTICULIER (adj.), خص *khass*, pl. خصوص *khossouss*, خصوصي *khoussoussy.*

— Le divan Particulier, الديوان الخصوصي *êl-dyounân êl-khossoussy.*

— Un Particulier (*Voyez Un INDIVIDU*).

PARTICULIÈREMENT, خصوصاً *khossoussánn*.

PARTIE (portion), قسمه *gesmah*, حته *hethah*, قطعه *qotta'ah*, طرف *terf*, pl. طرف *terouf*; جز *djiz*, *guiz*, *djouz* (*Voyez PART*).

— (région), جهه *djehah*, *dje-héh*.

— La Première Partie, اول الجز *él-djiz él-áouel*.

— Tu paieras Partie comptant, Partie à crédit, تدفع البعض بالحاضر والبعض بالطلوق *tedfa' él-ba'dd bi-'l-hádder*, *ou-él-ba'dd be-'t-telouq*.

— Nous visiterons toute la Partie du sud, نزور الجهة القبلىة كلها *nezour él-djehet él-qabelyét kolle-há*.

— Parties sexuelles de l'homme, ذكر *zagr*, عورة *a'ourah*, ابر *éyr* (*V. VERGE, TESTICULES, Parties Honteuses*).

— de la femme, فرج *ferdj*, *ferg* (*Voy. VULVE, VAGIN, MATRICE, Parties Honteuses*).

PARTOUT, فى كل مطرح *fy koll matrah*, فى كل موضع *fy koll moudda'*.

Il a PARU, ظاهر *bán*, ظهير *zahar*, صدر *sadar*, تل *toll*.

— Il Paraître, يظهر *yedehor*, يتل *ytoll*.

— Il Paraît que, باين ان *báyn énn*.

Il est PARVENU, ورد *ouered*, وصل *ouessel*, باغ *balagh*.

— Il a fait Parvenir, باغ *balagh*, تباغ *teballagh*.

PARURE (*Voyez ORNEMENT*).

PARVIS (*Voyez VESTIBULE*).

Un PAS, قدم *qadam*, خطوة *khattouak*, *khettouah*, pl. خطوات *khattouát*.

— Mauvais Pas, وحله *ouhalah*, ouheléh, pl. وحل *ouhel*.

— Dieu nous a tirés de bien des mauvais Pas, من وحىل كثيرة فكنا الله تعالى *minn ouhel ketlyrét fekkená Allah ta'álü*.

PAS (négation), لا *lá*, ما *má*, ماشى *má-chy*.

— Je n'en ai Pas, ما فى شى *má fy-y-chy*, ما فى شى *má fy-ch*, ما عندىش منه *má a'ud-yeh minn-ho*.

— Ce n'est Pas lui, ماش هو *mó ch houé*.

— Ce n'est Pas moi (*V. MOI*).

— Ne fais Pas cela, ما تعمل شى ذه *má ta'mel-chy déh*.

— Pas même, حتى *hattü*.

— Pas même une dragme, حتى درهم *hattü derhem*.

PASCHONS (neuvième mois de l'année des Coptes, correspondant au mois de mai), باشنس *bachons*, باشنس *báchons*.

PASSAGE, مجاز *medjáz, magáz* (Voyez TRAVERSE).

— (action de passer), جاوزة *djâouzéh, gâouzéh*.

— (prix du passage), كرا *kerâ*.

— Combien me prendras-tu de Passage d'Alger à Marseille?

كم تاخذ كرا على من الجزائر الى مرسيليا
kiam tákkhod kerâ a'lay-y minn êl-Djezayr îlü Marsylyâ?

PASSAGER (subst.), راكب *râ-keb*, pl. ركاب *roukkâb*; بساجير *bassâdjyr*.

PASSANT, جايز *djâyz, gâyz*, مسافر *mossâfer*.

Il a PASSÉ par, مرّ *marr*, تعدى *te'adü, te'adey*, جاز *fât*, جاز *djâz, gâz* (Voy. Il a TRAVERSÉ).

— l'eau, عدى *a'ddû, addey*.

— (en parlant du temps), صار *sâr*, جرى *djerü, guerey*.

— Il Passera, يجز *yedjouz*.

— Il Passe pour un brave hom-

me, حسبوا الله وجل ملىح *hesseboü ênne-ko radjel melyh*.

— Apprends-moi ce qui se Passe, اعلمنى بما يصير *â'allezny be-mâ yssyr*.

— Le temps se Passe, تجرى الزمان *tedjery êz-zemân*.

— La journée entière est Passée, صارت النهار كلها *sâret ên-nahâr koulle-lâ*.

PASSEPORT, باسبورط *bassâbourt*, اجازة *édjâ-zah, égâzéh*.

PASSEREAU (V. MOINEAU).

PASSION, دودة *doudéh* (V. DÉ-SIR).

PASSIONNÉ, شاهى *châhy*, مدود *medoud*.

PASSIONNÉMENT, بالشهوة *bé-'s-chahouah*, بالدودة *bé-'d-doudéh*.

PASSOIRE, كسكاس *keskâss*.

PASTÈQUE (V. MELON d'eau).

PASTEUR, راعى *râ'y*, سارج *sâ-rihh, sârahh*.

PATACHE, بطاش *battâch*.

PATE, عجين *a'djyn, a'guyn*, عجان *a'djân, a'djen*.

— de dattes, عجوة *a'djouéh*.

PATERNEL, أبوى *âbouyy*.

PATERNITÉ, أبوة *âbouah, abouéh*.

PATHÉTIQUE, مستحق *mos-sakkhef*.

PATIENTEMENT, بالصبر *be-'s-sabr*.

PATIENCE, صبر *sabr, sobr*.

— Il a pris Patience, صابر *sabar*.

— Prends un peu Patience, ازبیتنا شویده *ósbour qalyl, ézbeýtá chouyéh*.

PATIENT, صابر *sáber*.

— Il a été Patient (*Voyez* Il a pris Patience).

PATISSERIES, خبوز *khomour, sonbousseq*.

PATISSIER, سنبوسقی *sonbousqy*.

PATRIARCHE, بطرك *hattrak, pl. بطاركة battárikah*.

PATRIMOINE, مال أبو *mál-ábou*.

— Cela fait partie de mon Patrimoine, هذا من مال أبوی *hadá min mál-ábou-y*.

PATRON, مولی *moulä, mouley*.

— de barque, ریس *reys*.

PATTE, رجل *ridjl (V. GRIFFE)*.

PATURAGE, مرعاه *mera'áh, مرعج mourdj, خلا gheytt, رعی ra'y, khalá*.

Il a PATURÉ, رعا *ra'á*.

PAUL (n. pr.), بولص *Bouloss, Baouloss*.

PAUME de la main, راحة *ráhah, راحة ذاكف ráhah dé-'l-keff*.

PAUPIÈRE, هدب *hedeb, جفنه djefnah, شعو ذا العين guefnéh, شفر ذا العين cha'ar dé-'l-a'yn, شفر chefér dé-'l-a'yn (en berbere شفر chefar, pl. شفور chefour)*.

PAUVRE, مسكين *meskyn, فقير faqyr, pl. فقارا foqará, فقرا foqará; بوفقير bou-faqyr (en berbere دغليل daghallil)*.

— Le Pauvre homme! يا مسكين *yá meskyn!*

PAUVRETÉ, فقرة *foqrah, شقا cheqd*.

PAVÉ (s.), بلاط *balátt*.

— (participe), مبلط *moballett*.

Il a PAVÉ, بلط *ballatt*.

PAVEUR, مبلط *moballatt, بلاط ballátt, حجاج haddjár*.

PAVILLON de marine, بندير *bendyer (en it. bandiera), (en berb. علام a'lám), (V. BANNIÈRE)*.

— Petit Pavillon, فرص *fors*.

— (bâtiment, kiosque), أبوان *éyouán (V. KIOSQUE)*.

PAVOT, خشخاش *khachkhach, أبو النوم ábou-'n-noum (m. à m. père du sommeil)*.

Il a PAYÉ, دفع *defa'a, اندفع éndefa'a, خلص khallass*.

— Il Payera, يخلص *yekhallass, يدفع ydfa'*.

— Paye - moi deux écus !

شكوتين *édfa' l-y chekout-téyn!*

— Demain je te Payerai, غدوة انا ماشى ادفع لك *ghadaouah éná máchy édfa' l-ak.*

PAYE (*Voyez* PAYEMENT).

— par mois, par jour (*Voyez* APPOINTEMENT).

PAYEMENT, دفعه *defa'ah*, pl. دفعات *defa'át.*

— Tu additionneras tous les Payemens, تجمع الدفعات كلها *tedjema' éd-defa'át koulle-há.*

PAYEN, عبد الصنم *a'bd és-senam*, جاهل *djáhél, gáhél*, plur. جهال *djehhál, guehhál.*

PAYEUR, خزاندار *khaznádár*, خزانجى *khaznádjy* (*V. CAISSIER*).

— Le Payeur-général, الخزاندار العام *él-khazendár él-a'ám.*

PAYS, بلاد *belád*, بلد *beled*, pl. بلدان *boldán*; ارض *árd*, ناحيه *náhyéh* (en berbere ثمرت *tsamourt*).

— En tous Pays, فى كل البلاد *fy koll él-belád.*

PAYSAN, فلاح *felláh*, pl. فلاحين *felláhyñ*; فتحاسى *fahhássy*, plur. فتحاسيه *fahhássyah.*

PEAU, جلد *djeld, djild, gueld*, pl. جلود *djeloud, gueloud* (en ber-

bere ايكولمان *ágonlem*, pl. ايكولمان *tygoulmán*).

PEAUSSIER, دَبَاغ *debbágh*, صانع الجلود *sánè' él-djeloud.*

PÊCHE (fruit), خوخ *khoukh*, خور *khour*, خورة *khourah.*

— de poissons, صيادة السمك *sayádat és-samak*, اصطاد *ístád.*

PÊCHÉ, خطا *khattá*, خطيه *khattyah*, pl. خطايا *khattáyá.*

Il a PÊCHÉ, خطا *khattá*, اخطا *ékhtá.*

Il a PÊCHÉ du poisson, صاد *sád*, اصطاد السمك *éstád és-samak.*

PÊCHER (arbre), شجرة الخوخ *chadjerat él-khoukh*, chaguerét *él-khoukh*, سجرة ذا الخوخ *sadjerah dé-'l-khoukh.*

PÊCHEUR, خاطى *khátty.*

PÊCHEUR, حوات *haouát*, حوات *hououát*, صياد *sayyád*, صياد السمك *sayyád és-samak.*

PEIGNE, مشط *mocht, moucht*, pl. تيمشط *mechátt* (en berb. تيمشطين *tymecheddyn*).

Il a PEIGNÉ, مشط *maschatt*, تمشط *temeschett.*

— L'action de Peigner, تَشِيْطُ *temchytt*.

— Il s'est Peigné, سَرَحَ *serah*.

PEINE (chagrin, fatigue, punition, difficulté, embarras), (*Voy. ces mots*).

— A Peine, أَتْبَسَ *átbess, étbess*.

— Avec Peine, بِالْمَشَقَّةِ *bi-'l-mouchaqqah*.

— J'ai eu beaucoup de Peine à faire cela, صَعِبَ عَلَيَّ كَثِيْرًا اَنْ اَعْهَلْ دَهْ *sa'ab a'lay-y kethyr énn á'mel déh*.

— J'ai à Peine le temps de manger quelque chose, أَتْبَسْتُ لِيْلِي الْوَقْتِ اَنْ اَكُوْلْ شَيْ *átbech tyl-y él-ouaqt én ákoul chy*.

Il a PEINT, نَقَشَ *naqach*, زَوَّقَ *zaouaq, zouaq*.

PEINTRE, نَقَّاشَ *naqqách*, زَوَّاقَ *zeouáq, zaouáq*.

— de portraits, مَصُوْرَاتِيْ *mes-saouarátý*, مَصُوْر *messaouer*.

PEINTURE, تَصَوِيْر *tessouyr*, pl. تَصَوِيْرَاتُ *tessáouyr*, نَقْشَة *naqchah*, تَزْوِيْق *tezouyq*, pl. تَزْوِيْقَاتُ *tezáouyq*.

Il a PELÉ, قَشَرَ *qachar* (*Voyez Il a ÉCORCHÉ*).

PÉLERIN, حَاجَ *háddj*, pl. حَاجَّاجَ *heddjádj*; حَاجِيْ *hádjý, haguy*.

— Lac du Pélerin (en Egypt.), بِرْكَةُ الْحَاجِيْ *Birkét él-hádjý*.

PÉLERINAGE, حَجَّ *haddj*, حَجَّهَ *haddjéh, haddjah, haguéh*.

PÉLICAN, رَحْمَه *rahmah*, رَحْمَتُه *rahmah, ghyyeb*, غَيْهَبَ *ghyheb*, غَيْهَبَ *ghihyeb*.

PELISSE, كَزْكُ *benich*, بَنْشَ *benich*, كَزْكُ *kourk* (*Voyez FOURRURE*).

PELISSIER, فَرَوَايَ *farouáy*, فَرَوَايَ *ferouádjý* (*Voyez FOURREUR, PEAUSSIER*).

PELLE, مَغْرَافَه *louéh, louh*, لَوْحَ *louh*, مَغْرَافَه *magharáfah*, مَجْرَفَه *medjrefah*, پَالَه *pálah* (en berb. تَلْوَاْحَت *tsilouáht*).

PELURE, قَشْرَه *qecherah*, قَشْرَه *qecheréh* (*Voyez ÉCORCE*).

PENCHANT (pente), (*Voyez DÉCLIN, DÉCLIVITÉ*).

— (inclination), (*Voy. ce mot*).

Il a PENCHÉ (v. a.), مَيْلَ *meyyel*.

— (v. n.), مَالَ *mál* (*Voyez Il s'est Incliné*).

— Il Penchera, يَمِيْلَ *ymyl*.

PENDANT d'oreilles, حَلَقَ *haláq*, حَلَقَ *haláq*, pl. حَلَقَاتُ *hou-louq*; خَرْصَه *djeouádjen*, جَوَاجِنَ *khorsah*, خَرْصَ *khors, khers*, pl. خَرْصَانِ *khersán, khorsán*.

PENDANT (prép.), فِيْ *fy*, بِمَدَّهَ *be-meddeh*.

— Pendant le dîner, في الغداء *fy-'l-ghodáh.*

— Pendant deux jours ,
بمدة يومين *be-meddét youméyn.*

— Pendant un jour et une nuit,
طول الليلة والنهار *toul él-leylét ou-én-nadár.*

— Pendant que , لئنا *lammá,*
في زمان الذي *fy zemán állady.*

PENDARD (*Voyez COQUIN*).

PENDU, معلق *mo'allaq.*

Il a PENDU (*V. Il a ACCROCHÉ*).

— à la potence, شنق *chanaq.*

— Il a été Pendu, انشلق *én-chaneq.*

PENDULE (*Voyez HORLOGE*).

PÉNÉTRATION d'esprit, قوة العقل
qououèt él-a'ql.

Il a PÉNÉTRÉ, دخل *dakhal.*

PÉNIBLE, ثقيل *theqyl, tseqyl*
(*Voyez DIFFICILE*).

PÉNITENCE, ندامة *toubéh,* ندامه
nedáméh.

PÉNITENT, تائب *nádem,* نادم
táyb.

PENNA-FIOR (ville d'Espagne),
حصن الزهر *hosn-éz-zaher.*

Il a PENSÉ, ظن *zann, dann,*
حسب *hessab, فكر fakar, feker,*
حكم *hakam, ختم khammen.*

— Il a Pensé tomber, بشيبه الا وقع
be-chouyéh éllá ouaqa'.

PENSÉE, فكر *fekr, تفكر tefek-*
kour, فكرة fekréh (Voy. OPINION,
IDÉE).

— Cela ne m'est pas venu dans
la Pensée, هذا ما جاشي في بالي
hadá má djá-chy fy bál-y.

PENSIF, غايص *ghádyss.*

PENSION, مرتبه *martebah, mer-*
tebéh, جمكيه djamkyah, djamkyéh.

— d'éducation (*Voyez ECOLE,*
COLLÈGE).

— Il leur a fait une Pension,
اقام لهم جمكيه *dqám le-houm*
djamkyah.

PENTAGONE, منخمس *mokham-*
mess.

PENTATEUQUE, توراة *Tourátt.*

PENTE (*Voyez DECLIN, DÉ-*
CLIVITÉ).

PÉPIN, بزر *bezr, pl. بزور bezour,*
بز *bezz.*

PERCÉ, منقوب *manqoub.*

Il a PERCÉ, نقب *naqab, خرق*
kharraq, ثقب thaqab, tsaqab.

PERCHE, قضيب *qaddyó, pl.*
قضبان *qeddbán.*

PERÇU (*Voyez PRIS, REÇU*).

Il a PERÇU (*Voyez Il a PRIS,*
Il a REÇU).

PERCUSSION (*V. FRAPPEMENT*).

PERDRIX, هاجله *hadjléh, hadjlah*,
pl. هاجل *hadjel, haguel*, سمان *sem-
mán* (en berb. تاسگورت *tassegourt*,
pl. تيسوشرين *tyssougryn*).

Il a PERDU, ضيع *dayyaa*.

— au jeu, au commerce, خس *khassar, khesser*.

— Nos chevaux ont Perdu leurs
fers, غير نعلمهم *khayl-ná
min ghayr na'l-houm*.

— Il a Perdu beaucoup dans
le commerce, خسر كثير في التجارة
khassar kethyr fy-'t-tedjrah.

— On m'a Perdu dans ton es-
prit, سقطوني من عينك *saqqat-
tou-ny minn a'yn-ak*.

PÈRE, أب *áb, éb*, ابو *ábou*, pl.
ابون *áboun*; بابا *bábá*, والد *ouálid*
(en berbère بابا *bábá*).

— As-tu ton Père? عندك والد
and-ak ouálid? أبو عندك *a'nd-ek
ábou?* (en b. ايدار ما زال اباباك
bábá-k mâ zál áydár?)

— Beau-Père, حمو *hamou*, pl.
احم *éhmá* (V. BEAU-PÈRE).

— Grand-Père, جد *djedd*, pl.
جدود *djedoud* (Voy. AYEUL).

PERFECTION, كماله *kemálah*,
اتما *itmám* (Voy. ACHÈVEMENT).

PERFECTIONNÉ (V. ACHÉVÉ).

Il a PERFECTIONNÉ (V. Il a FINI).

PERFIDE, غدار *ghaddár* (Voyez
TRAÎTRE).

— Il a été Perfide, غدار *ghadar*.

PERFIDIE, غدر *ghedr* (Voyez
TRAHISON).

Il a PERFORÉ (V. Il a PERCÉ).

Il a PÉRI, تلف *halak*, تلفى
telef, فنى *fenü, feney*, ضاع *dá'a*.

— Il a fait Périer, فنى *fun-
nä*, ضيع *dayya'*.

PÉRIL, خطر *khatter*, pl. اخطار
ékhtár (Voyez DANGER).

— Y a-t-il là quelque Péril?

خطر فيه شى *fy-hi-chy khatter?*

PÉRILLEUX, تحت الخطر *taht
él-khatter* (V. DANGEREUX).

— Cette affaire est très Péril-
leuse, هذا الشغل خطر كثير فيه
hadá és-choghl khatter kethyr fy-hi.

PERLE, لولو *loulou*, در *dorr*,
جوهر الحمر *djeouher él-horr* (en
berbère ثياقاين *tsyáqáyn*).

— de verre, جوهر الليل *djeou-
her él-léyl* (m. à m. bijou de
nuit).

— Huître à Perles, nacre de
Perle (Voyez NACRE, COQUILLE).

PERMANENCE, بقا *baqá, beqá*,
بقى *biqá, baqy* (V. PERPÉTUITÉ).

PERMANENT, ثابت دائم *dáym*, *thábett, tsábett*, باقى *báqy* (Voy. PERPÉTUEL).

PERMIS, مسروح *medjeoucz*, مسروح *mesrouh* (Voy. LICITE).

Il a PERMIS, جوز اجاز *édjáz*, جوز *djaouaz*, سرح *sarah, serah*.

PERMISSION, اذن *édn, idn*, تجویز *tedjouyz* (Voyez LICENCE).

— Par la Permission de Dieu, باذن الله *bi-idn Allah, be-édn Allah*.

— Avec votre Permission, باذنكم *be-idne-koum*.

PERMUTATION (V. CHANGE).

Il a PERMUTÉ (Voyez Il a ÉCHANGÉ).

Il a PERPÉTUÉ, دوم *daouam*.

PERPETUEL (V. ÉTERNEL, PERMANENT, CONTINUËL).

PERPÉTUELLEMENT (V. ÉTERNELLEMENT).

PERPÉTUITÉ, دوامه *deouámeh* (Voyez ÉTERNITÉ).

PERQUISITION, تشویش *te-chouych* (Voyez RECHERCHE).

— Il a fait Perquisition, شویش *cháuach* (V. Il a RECHERCHE).

PERROQUET, دژه *dourrah*, باباغان *babaghán*, باباغی *babághy*, طیر النطق *toutty*, تایر-ئن-نوتقا *tayr-én-nóuttq*, باباغیوا *babghayyouí*

(en ital. *papajo* ; en v. fr. *pàpegai*).

PERSAN, فارسى *fársy*, عجمى *d'djemy*.

La PERSE, فارس *Fáres*, بلد الفارس *dyár A'djem*, *beled él-Fárs*, ایران *Iyrán*.

PERSÉCUTÉ, منخوس *menhóuss*, مظلوم *mazloum*.

Il a PERSÉCUTÉ, ظلم *zalam*, نحس *nahass* (V. Il a POURSUIVI).

PERSÉCUTEUR, ظالم *zálem*.

PERSÉCUTION, ظلم *nèhs*, ظلم *zelm, zoulm*.

PERSÉVÉRANCE, مواظبه *mouáz-zebah* (Voy. CONSTANCE).

PERSEVÉRANT, مواظب *mouáz-zel* (Voyez CONSTANT).

Il a PERSÉVÉRÉ, وظب *ouád-dab*, دام على *dám a'lü* (Voyez Il a été CONSTANT).

PERSIL, بقدونس *baqdounes*, معدنوس *maghdouness*, معدنوس *maaldnóuss*, كرافس *keráfess*.

Il a PERSISTÉ (V. Il a PERSÉVÉRÉ, Il a INSISTÉ).

Une PERSONNE, بن آدم *ben-Édem* (Voy. Un INDIVIDU).

— Personne n'est venu, ما جاش احد *má djá-ch áhd*.

— Personne n'est mort de la contagion, ما ميات شى *ma miyat shí*.

احمد من السوبيا
mâ mât-chy âhd minn êl-ouebâ.

Il a PERSUADÉ, حقق شار, *châr*,
haqqaq (V. Il a CONVAINGU).

PERTE, هلك *heldk* (Voyez
 DOMMAGE, DESTRUCTION).

PERVERS (V. MÉCHANT).

PERVERSITÉ (V. SCÉLÉRATESSE).

Il a PERVERTI, قبح *qabbah*.

PESAGE, وزن *ouezn*.

PESANT, ثامل *thâqel*, *tsâqel*
 (Voyez LOURD).

PESANTEUR (V. GRAVITÉ).

Il a PESÉ (v. a.), وزن *ouezenn*.

— (v. n.), ثقل *theqel*, *tseql*.

— Ce baril Pèse deux quin-
 taux, ذا البرميل ميزانه قنطارين,
dé 'l-barmyl myzân-ho qontaréyn,
 هذا البرميل موزون زوج قنطاطير
êl-barmyl mouzoun zoudj qenâttyr.

PESEUR, قباني *qabbâny*.

PESTE, كبة *kobbéh*, *kobbah*, حبة
halbah, حموبه *heboubéh*, *haboubah*,

تاعون *tâ'oun* (en berbere ترکه *ter-*
gah, تخبوبت *tehab-*
boubt), (V. Maladie contagieuse,

CONTAGION, ÉPIDÉMIE).

— Il a été atteint de la Peste,
 اوبأ *âoubâ*.

PESTILENTIEL, طاوني *tâ'ouny*,

مفسد بالوبا *mofessed hi-'l-oubâ*
 (V. CONTAGIEUX, ÉPIDÉMIQUE).

PET, ضراط *daratt*, ظرط *darâtt*.

Il a PÉTÉ, ضرط *daratt*.

Il a PÉTILLÉ, تكتك *taktak*,
tektek.

PÉTILLEMENT, تكتيك *tektyk*.

PETIT, صغير *seghyr*, *seghayr*,
saghyr, *soghayr*, *sagheyr*, pl. صغار
soughâr (en b. مزى *mezzy*, مزيان
âmezyân, f. تامزيانت *tâmezyânt*,
 تمزيانت *tamezyânt*, pl. امزيان
âmezyânenn), (V. MÉDIOCRE).

— de taille, قصير *qassyr*, *qes-*
sy (en berbere اوزلان *âouezlân*,
 pl. ابوزلانن *âyouezlânenn*).

— Petit-Fils (Voyez FILS).

— Petit enfant, ولد صغير *ou-*
led sogheyr, غلام *gholâm*, غليم *gho-*
laym (en berbere افشيش امزيان
âqchych âmezyân; آرش *ërrech*,
 pl. اوarrach; شطن *chaddenn*),
 (Voy. ENFANT).

— Petite fille (jeune fille), فتاه
fetâh (Voyez FILLE).

— esclave, عبيد *o'beyd*, fém.
 عبيك *o'beydah*.

— Petite tour, برج *boreydj*.

— fort, قلعه *qoley'ah*.

— Petit chien, كليب *koléyb*.

— Petite-Vérole, جدري *dje-dry*, *guedry*, *guedrey*, ذا الجدرى *dâ-él-djedry*, *dâ-él-guedrey*.

PÉTITION, عرض حال *oulyd*, وايد *awâdî hâl* (V. PLACET, REQUETE).

Il a PÉTRI, خمّر *khammar*, عجن *a'djann*.

— Il Pétrira, يعجن *ya'djem*.

PÉTRIFIE, مآجر *moaddjer*.

Il a PÉTRIFIÉ, آجر *haddjar*.

PÉTRISSAGE, تحمير *takhmyr*.

PEU, un Peu, شويه *chouyah*, *chouyéh*, *chauyéh*, قليل *qalyl* (en berbere ادروس *édrouss*).

— Attends un Peu! استنى قليل *éstannä qalyl!* اصبر شويه *ósbour choyéh!* ازبیطاه *ezbeyttáh!*

— Peu après, بعد شويه *ba'ad chouyah*, *ba'd-chouyéh*.

— Peu auparavant, قبل شويه *qabl chouyah*.

— Peu s'en est fallu que, قراب أن *qarâb énn* (V. FALLU).

— Peu à Peu, شويه شويه *chouyah-chouyah*, *chouyéh-chouyéh*, قليلا قليلا *qalylà-qalylà*, بشويه *be-chouyéh*.

— Dans Peu, sous Peu, من قريب *mim-qaryb* (Voyez Peu après).

PEUPLE, اهل *ahl*, *éhl*, *éhel*,

pl. اهل *éhal* (Voy. NATION, POPULACE).

PEUPLÉ (Voyez HABITÉ).

Il a PEUPLÉ, عهر *a'mar*.

PEUR (Voyez CRAINTE, ÉPOUVANTE).

— Il a eu Pour (Voyez Il a CRAINT, Il s'est EFFRAYÉ).

— Il a fait Peur (Voy. Il a EFFRAYÉ, Il a ÉPOUVANTÉ).

PEUREUX, خواف *khaououáf*, *khoouáf* (V. CRAINTIF, TIMIDE).

PEUT-ÊTRE, ربما *robbemá*, الله يعلم *Allah-ya'alem*, الله يعلم *ya'alem Allah*, بلسكى *bilkey*.

PHAMENOTH (septième mois de l'année cophte, correspondant au mois de mars), برمهات *barnehât*, *bermehât*.

PHARMACIE (art), عام العطار *i'lm él-a'ttâr*, صناعة المعجوني *senâ'at él-madjoundjy*.

— (boutique), دكان العطار *doukkân él-a'ttâr*, عطاره *a'ttâr-ryéh*.

PHARMACIEN, PHARMACOPOLE, عطار *a'ttâr*, pl. عطارين *a'ttâryu* (Voyez APOTHECAIRE, ÉPICIER, DROGUISTE).

PHARE, برج *bourdj*, *bourg*, pl. *bouroudj*, *bouroug*; منارة *men-
nâréh*, pl. منارات *menârát*.

PHARMOUTI (huitième mois de l'année cophte, correspondant au mois d'avril), برمودة *bermoudah*, *bermoudéh*.

PHÉNICOPTÈRE, نحاف *nihâf*.

PHÉNOMÈNE, شى غريب *ch-
gharyb* (V. MERVEILLE, PRODIGE).

PHILANTROPE, محب الناس *mohheb
ên-nâss* (V. BIENFAISANT).

PHILOSOPHE, فيلسوف *fylsouf*,
pl. فيلسفه *fylsafah*, فلسفه *felsefah*,
فلاسفه *felâssefah*.

PHILOSOPHIE, فياسفیه *fylsou-
fyah*, *fylsofyéh*, فلاسفه *felâsseféh*,
فلاسفیه *felâssifah*.

PHILOSOPHIQUE, متاع الفياسفه *metâ'
êl-fylsafah*.

PHLEGME, PHLEGMATIQUE (V. FLEGME, FLEGMATIQUE).

PRTHISIE, المرض الرقيق *êl-
marad êr-raqqiq*, المرض الزين *êl-
marad êz-zéyn*, سلال *selâl*.

PRTHISIQUE, مساول *mastoul*.

PHYSICIEN, عالم الطبيعه *a'alem
êt-taby'ah*, مجتهد فى علم الطبيعه *modjtched
fy i'lm êt-taby'ah*.

PHYSIQUE (s. f.), علم الطبيعه *ilm
êt-taby'ah*.

— (adj.), (Voyez NATUREL).

PHYSIQUEMENT, بالطبع *bi-nâ-
teba'*.

PIASTRE (monnaie), ريال *ryâl*,
pl. ريات *ryâlât*; غروشه *ghou-
rouchah*, *ghrouchah*, pl. غروش *ghourouch*.

— Deux Piastres, رباين *ryâ-
lynn*.

— Tu me dois mille Piastres,
ليلى الف غروش عليك *lyl-y âlf
ghourouch a'loy-k*.

— Piastre-Boudjou (valant à Alger 1 fr. 86 cent.),
ريال بوجو *ryâl-boudjou*.

— Draham, ou Pataque-Chique (valant à Alger 62 cent.),
ريال دراهم *ryâl-derâham*.

— Demi-Piastre-Boudjou (V. NOUS-BOUDJOU).

— Quart de Piastre (piécette, valant à Alger de 46 à 47 cent.),
ربع بوجو *reby'a-boudjou*, ربع بوجو *roub'-boudjou*.

— Huitième de Piastre (valant à Alger de 23 à 24 c.),
ثمان بوجو *themien-n-boudjou*, *thoumn-bou-
djou*, *themiu-boudjou*.

— Piastre de double-boudjou (val. 3 fr. 72 c.), دورو دوروا *douró,
dourou*, زوج بوجو *zoudj-boudjou*.

Piastre d'Espagne (valant au

Kaire environ 5 fr. 35 cent.),

الريال السدور *ér-ryál éd-dour*,

الريال الاسبانيولى *ér-ryál él-Éspányouly*,
كولوناطة *kolounáttah*.

— Piastre turke de 100 médins
(valant au Kaïre 3 fr. 50 cent.),

غروش ميه *ghrouchah mayyéh*.

— de 80 médins (valant au
Kaïre environ 2 fr. 80 cent.),

غروش ثمانين *ghourouch-themé-
nyn*, ثمانينيه *themánynyéh*.

— de 60 médins (valant au
Kaïre environ 2 fr. 10 cent.),

غروش ستين *ghourouch-settyn*,
ستينيه *settynyéh*.

— de 40 médins (valant au
Kaïre environ 1 fr. 40 cent.),

غروش اربعين *ghourouch-árba'yn*,
اربعينيه *árba'ynyéh*.

— Demi-Piastre, نصفيه *nous-
fyéh*.

— Pièce d'un quart de Piastre,
ربعيه *roubayyéh*.

— d'un huitième de Piastre,
ثمانيه *thoumnyéh*.

PIE (mes. de longueur, valant
environ un demi-mètre), ذراع
àèrà', اذرع *ádra'* (Voyez BRASSE,
AUNE, COUDÉE).

PIE, عتق *a'qa'q*, عتق *qa'qa'*.

PIÈCE (V. MORCEAU, LAMBEAU).

— de marchandise, فساله *fas-
lèh*, *faslah*.

— d'artillerie (Voyez CANON,
MORTIER).

— de monnaie (V. MONNAIE).

— de 100 médins, de 80, de
60, de 40 (Voyez PIASTRE).

— de 20 médins (Voy. Demi-
Piastre).

— de 10 médins (Voyez Pièce
d'un quart de Piastre).

— Pièce à Pièce, قطع قطع
qatta'-qatta'.

PIÈCETTE (V. Quart de Piastre).

PIED, رجل *ridjl*, *rigl*, *redjel*,
ridjel (en b. اطار *áddár*, *éddár*, *td-
dár*, pl. اطارن *iddárann*, *iddárenn*).

— de bœuf (V. BŒUF).

— d'alouette (fleur), لحكم
lahhkoum.

— d'une montagne, جدو الجبل
djedr él-djebel, اسفل الجبل *ásfel
él-djebel*.

— d'un arbre, اسفل الشجرة
ásfel és-chadjaréh.

— (mesure de longueur), قدم
qadam, pl. قدوم *qoudoum*, اقدم
éqdâm (Voyez LONG, LONGUEUR).

— Cette échelle est longue

de dix - huit Pieds environ ,
هك السالم طولها نحو ثمانت عش قدوم
hadéhi és-soullem toul-hâ nahou
memant-a'ch qoudoum.

— Pied de chèvre (espèce de
levier), (*Voyez LEVIER*).

— Coude-Pied, قصبه ذا الرجل
qasbah dé-'r-ridjl (en berbere
تسيمشيط أطار *tsymchytt áddâr*), (*V.*
COUDE-PIED).

— Coup de Pied, ركله *roklah*
(en berbere تقودميت *taqoud-*
myt), (*Voyez RUADE*).

— Doigt du Pied, بته ذا الرجل
bennah dé-'r-ridjl, pl. بنان ذا الرجل
benân dé-'r-ridjl; أصبع الرجل
ás-bu' ér-riql, pl. صبعين الرجل
sa-bi'yu ér-riql (*Voyez ORTEIL*).

— Cheville du Pied, كدم
guedem (en berbere نيوروزيت *tyou-*
rauzyt), (*Voyez CHEVILLE*).

— Plante du Pied, قدم *qu-*
dam.

— Les deux Pieds, رجلين *ri-*
djléyn, *ridjlyn*, *rigleyn*, *riglyn*.

— Nu-Pieds (*Voyez NU*).

— Il est allé à Pied, مشى
machü.

— ras-tu à Pied ou à cheval?

تروح اي ماشى اي راكب
terouh
áy-máchly áy-rákeb?

— Ils sont tombés à mes Pieds,
وقعوا بين رجلي *ouaqa'ou bayn*
redjley-y.

PIÈGE, حياله *!eyaléh, hayátah,*
مكنه *mekuéh, meknah* (*Voy. EM-*
BUCHE, FOURBERIE).

— à prendre les oiseaux, فح
fakh.

— à prendre les animaux,
حيالة الصايد *heyálèt és-sáyd.*

— Il a tendu un Piège (*V. Il a*
dressé des Embuches, Il a **ABU-**
SÉ).

PIERRE (n. pr.), بطرس *Bot-*
trouss, Boultrouss.

— (s. fém), حجر *hadjar, ha-*
djer, hagar, hajar, hadjer, pl. حجارة
hadjarah; حجرة *hadjerah*, pl. حجر
hadjer (en berbere ادغع *ádghagh,*
édghagh, pl. ادغعن *ádghaghenn*).

— dure, صلب *solb.*

— à bâtir, تبة *tubzéh.*

— de taille, حجر نحت *hadjar-*
nahatt.

— équarrie, الحجر المنجور *él-*
hadjar él-mendjour.

— à aiguiser, أرحا *érhá,*
رخا ذا الحجر *rahá dé-'l-hadjam*

(en berbère *ámsel*, ميلالك *mylák*), (V. Pierre à AIGUISER).

— à fusil, *hadjerah*, صوانه *souánu*, صوانه *souánèh*, *souánah*, *chefer*, قذاح *qaddáh* (en berbère *tenychah*, pl. *tenychoun*).

— de touche, *hadjar él-hak*, حجر الحاك *hadjar él-maháss*.

— ponce, *hadjar él-ásfandj* (m. à m. pierre d'éponge).

PIERRERIE (pierre précieuse), *djouher*, *djouhar*, *djouaher*, pl. *djouáher*.

PIÉTÉ, *i'bádah*, عبادة *é'bádèh*.

PIEU, *oucted*, pl. *outad*.

PIEUX, *ábed-Allah*, عبد الله.

PIGEON, *hamám*, حمام *hamám*, pl. *hamám*, حمام *hamám*; فواخ *ferákh* (en berbère *ítsbyr*), (Voyez COLOMBE).

— ramier, *limám*.

— sauvage, *él-hamám él-khalouy* (Voy. COLOMBE sauvage).

PIGEONNIER (V. COLOMBIER).

PILE, *koumah*, كومة *kou-mèh*.

PILÉ, *massehouq* (V. BROYÉ).

Il a PILÉ, *deress*, سخن *sahan* (Voyez Il a BROYÉ).

— Il Pilera, *ydress*.

PILEMENT (V. BROYEMENT).

PILIER, *sáryah*, pl. *saouáry* (Voyez COLONNE).

PILLAGE, *nehb*, نهب *nihb*, غصب *ghasb*.

PILLARD, *nehháb*, pl. *nehhábyn*.

PILLÉ, *menhoub*, منسوب *makhtonf*.

Il a PILLÉ, *nahab*, نهب *nehb*, ختف *khataf*.

— Il Pillera, *ykhtof*.

PILON, *madaqqah*, رزة *rezzah*, يد الباون *yed él-háoun*.

PILOTE, *reyss*, ريس *bilouttah*.

PILULE, *hebb minn daoudh*, pl. *hebb minn daouáh*.

PIN, *senouber*, صنوبر *senáber*, pl. *senáber*, صنوبر *chouah* (en berbère *ázoumbáy*, pl. *tyzoumbyouu*).

PINCE (pour soulever des masses), *mellouyah*.

PINCÉ, مقروض *maqrouss*.

Il a PINCÉ, قرص *qarass*, *qaress*.

— Il Pincera, يقرص *yqoross*.

PINCEAU, قلم نقاش *qalam-naqqâch*, ريش *rych*, شته *chitah*, زيف *zyf*.

PINCETTES, مشيك *machyk*, لقاط ذا العافية *laqqâtt dê-'l-a'-âfyah*, مكوسة النار *mekoussét ên-nâr*.

PINSON, موش *mouch* (en berb. ايتبير *ýtlyr*, pl. ايتبيرن *ýtbyrenn*).

PIOCHE, منكش *menkech*, pl. مناكش *menâkich*, طوربه *touryah*, فاس *fâss*, معول *ma'oul*, فاس العربي *fâss êl-a'reby*.

PIPE, شبوك *choubouk*, سبسي *sebsy*, *sibsy*, pl. سباسي *sibâssy*.

— persane, نرجيله *nardjylêh*, نارجيل *nargylêh*, نرجيل *nardjyl*, *ner-guyl*.

— Tuyau de Pipe, قصاب *qassâb*.

— Fourneau de Pipe, داويه *daouyeh*.

— Fabricant de Pipes, غاليونجي *ghâlyoundjy*.

Il a PIQUÉ, اشك *châk*, اشك *âber*, اشك *techekk*.

— la langue, حر اللسان *haïr êl-lessân*.

— Il Piquera, يتشك *ytchekk*.

PIQUIRE, ابر *âbr*.

PIRATE, حرامي البحر *harâmy-'l-bahar* (*Voyez CORSAIRE*).

PIRE, اشتر *âcharr*.

— Ce qui vaut mieux que le bien, c'est de le pratiquer; et ce qui est Pire que le mal, c'est de le faire, اخير من الخير فاعله *akheyr minn êl-kheyr fâi'l-ho*; ou اشتر من الشر فاعله *âcharr minn êch-cherr, fâi'l-ho*.

PISCINE, صهريج *saharydj*, *sehriq*.

PISSAT (*Voyez URINE*).

Il a PISSÉ, بال *bâl*, شخ *chakh*.

— Il Pissera, يبول *yboul*.

PISTACHE, فستق *fistaq*, *fistoaq*.

PISTACHIER, شجرة الفستق *chadjerét êl-fistoaq*.

PISTOLET, طبانج *tebândj*, طبانجه *tabândjah*, *tobândjah*, پيشتولا *pychtoulâ*, بشتله *bechtolah*, pl. بشاتل *bechâtol*, كابوس *kâbous* (en berbère تخراست *takharrâst*, pl. تخراسين *tykharrâssyn*).

PITIÉ, رحم *rahm* (*Voyez MISÉRICORDE*).

— Il a eu Pitié (*Voyez Il a COMPATI*).

— Dieu ait Pitié de toi!

الله رحمتك *rahm-ak Allah!*

PITUITE, تخمه *tokhmah* (Voyez

FLEGME).

PITUITEUX (V. FLEGMATIQUE).

PIVERD, شرافراق *cherráqrâq*,

هداد *haddâd*.

PLACE (V. LIEU, ENDROIT).

— publique, زقاق *zanqah*, مسجد

mahoddj, وسعة *ouassa'ah*, درب

darb, *derb*, ساحه *sâhhah*, فسحة

fushhah.

— fortifiée (V. CHATEAU, Ci-

TABELLE, FORTERESSE).

— d'armes, ميدان العساكر *mey-*

dân él-a'ssâker.

— (emploi), (Voy. CHARGE).

— Petite Place entourée de

cabutes, حوش *houch*.

— A la Place de (V. Au Lieu de).

Il a PLACÉ, وضع *ouadda'*, جعل

dja'al (V. Il a MIS).

— Il Placera, يخط *yhatt*.

PLACET, حال *hâl*, عرض *a'rd*

(Voyez MÉMOIRE).

PLAFOND, سقف *seqof*, *seqaf*,

pl. سقوف *seqouf*.

PLAGE, حديبه *hedyéh*, *hedyah*,

شط *chott*, *chatt* (V. RIVAGE).

Il a PLAIDÉ, خاصم *khâssam*.

PLAIE, جراحه *djerâhah*, pl.

جراحات *djerâhât* (Voyez BLES-

SURE).

PLAINNE, سهل *shel*, pl. سهول

souhoul, خلا *khalâ*; وطا

outtà, وطيه *outtyah*, pl. وطايات

out-tâyât; صحرا *sahharâ* (en be rber

outtà, pl. وطايات *ouattyât*;

تغزوة *taghzouh*).

Il s'est PLAINT, شكي *chekkü*,

اشتكى *échtekü* (Voyez Il a

GÉMI).

— Il se Plaindra, پشتكي *yech-*

teky, پشتكي *yechekky*.

PLAINTE, اشتكا *ichtikâ*, شكوة

chekouah (Voyez GÉMISSEMENT).

PLAISANTERIE, مزاح *mizâh*,

ملاغه *melâghah*.

Il a PLAISANTÉ, ضحك *dahak*,

كحك *kahkah*.

— Il Plaisantera, يضحك *yed-*

dehak, يكحك *ykahkah*.

PLAISE à Dieu! s'il Plaît à

Dieu! ان شا الله *énn châ Allah!*

(Voyez Il a PLU).

PLAISIR, لذة *leddah*, *leddéh*,

لذعه *lezzéh*, pl. لذات *leddât*, *lezzât*.

— (bon office), مزية *mezzyah*

(Voyez SERVICE, BIENFAIT).

PLAN (adj.), سهل *sâhel*.

-- (subst.), (surface Plane),
سطح *sattah*.

-- (dessein, projet), (*Voy. ces mots*).

PLANCHE, لوح *lough*, *louèh*,
لوحه *loughah*, pl. لوح *lough*.

PLANCHER, طوبوق *taoubaq*,
طبقة *tabaqah*.

PLANE (outil), رشيبة *rachbah*.

PLANÈTE, كوكب *koukab*, *kou-
keb* (*Voy. ASTRE*).

PLANEUR (terme de monnaie),
رقاق *raqaq*.

PLANTATION, غرس *ghars*.

Une PLANTE, نبتة *nebt*, *nebtèh*,
نبات *nebat*; غرس *ghars*,
ghers, pl. غروس *ghourouss*;
نقله *noqelah*, pl. نقلات *noqelât*.

-- marine, حشيش البحر *ha-
chych èl-bahar*.

La PLANTE du pied, قدم *qad-
dam*, pl. قدمين *qadmyn*,
أقدام *âqdâm* (*Voyez PIED*).

Il a PLANTÉ, غرس *gharass*,
نبت *nebet*, *nabat*.

-- Il Plantera, يغرّس *yeghrass*.

PLAQUEMINIER (arbre), سدره
sedrah, *sidrah*.

PLAT (adj.), (*Voyez PLAN*).

-- (subst.), طبق *tabaq*, تسي

tebsy, صحن *sahan*, pl. صحنون
souhoun; صينية *seynyah*.

-- Grand Plat, غطار *ghouttâr*,
مخفيه *mokhfyah*.

-- Tu dresseras les viandes sur
les Plats, تسقى اللحم في صحنون
teseqqy èl-laham fy souhoun.

PLATEAU en cuivre, سموة
semouah.

-- de balance, كفة *keffèh*, *kef-
fah*, pl. كفوف *kefouf*, *koufouf*.

PLATINE de fusil, زناد
zenâd.

PLATON (n. pr.), أفلاطون *If-
lâtton*.

PLATONIQUE, افلاطوني *iflât-
touny*.

PLATRE, جبص *djess*, جبس
djibss, *gibss*, جبص *djips*,
كبص *kebss*.

Il a PLATRÉ, جبس *djebbass*,
guebbass, جبص *ojessass*.

PLATRIER, جباس *djebbâss*,
guebbâss, جباص *djessâss*.

PLEIN, ملان *melân*, مليون *me-
lyân*, مالى *mâly* (en berbère
أيتشور *ytchour*, pl. أيتشورن
ytchourenn; بچور *ytchour*, pl. بچورن
ytchourenn).

-- Pleine lune (*V. LUNE*).

PLENIPOTENTIAIRE, مفوض *mo-fououedd*.

PLÉNITUDE, املا *ímlá*.

Il a PLEURÉ, بكأ *beká*, دمع *da-ma'a*.

— Il Pleurera, يبكي *yebky*.

PLEURÉSIE, برسام *bersám*.

PLEURS, بكأ *biká* (*Voyez*

LARME.

Il PLEUT, كيهطر *keyomtour*, يهطر *yomttar* (*Voyez* Il a PLU).

Les PLEYADES, تريا *touryá*, *tourayá*.

PLI, كماش *tekmych*, تكميش *tekmych*, كوماش *koumách*, طيه *tyah*, هزة *hezzah*.

Il a PLIÉ, طوى *taouü*, *taouey*, *touü*.

— (il a courbé), (*V.* ce mot).

— Il Pliera, يطوى *yettouy*.

PLISSÉ, مكمش *mokemmich*.

Il a PLISSÉ (*V.* Il a PLIÉ).

PLOIEMENT d'une étoffe, تكميش *tekmych*.

PLOMB, رصاص *ressáss*, رصاص اسود *ressáss-ássouad*, رصاص خفيف *khaffy*, رصاص *érsáss*.

Il a PLOMBÉ, رصاص *ressass*.

PLONGÉ, مغروق *maghrouq*, مغرق *mogharreq*.

Il a PLONGÉ (*v. a.*), غرق *gha-raq*, غطس *ghattass*.

— (*v. n.*), غاص *gháss*, اغتاص *éghtáss*.

— Il Plongera, يغوص *yghouss*, يغطس *yeghtess*.

PLONGEUR, غواص *ghaouáss*.

Il a PLU (été agréable), عجب *a'djeb*.

— Cela te Plaira, هذا يعجبك *hadá ya'djeb-ak*.

— Cela ne me Plaît pas du tout, هذا ما يعجبني شى *hadá mà ya'djeb-ny chy*.

— Plaît-il? نعم *na'am?*

— S'il Plaît à Dieu! ان شا الله *én chà Allah!* ان شا الله تعالى *én chà Allah ta'átä!*

— Plât à Dieu! يالبت *yá-leyts!* من صاب *minn-sáb!* (*V.* PLAISE à Dieu!)

— A Dieu ne Plaise! استغفر الله *éstaghfour Allah!* (*m. à m.* Dieu pardonne!)

Il a PLU (tombé de la pluie), مطر *mattar*, صتوب *tessaouab*, *tes-saoueb*, نصاب *tessáb*.

— Il Pleuvra, يتصوب *yetsaoueb*, يتصب *yelseb*.

PLUIE, مطر *mattar*, امطار *ámtár*; شتا *chittá*, شطا *chittá*, *chettá* (*en berbere* هو *haouá*).

— Il a tombé beaucoup de

Pluie, اصطببت شتا كثيرة *éstabbét chitâ ketsyrah*.

— Petite Pluie abatgrand vent, من مطيرة صغيرة تهفت ربح كبير *minn mattayrah sagheyrah toheffet ryh kebyr*.

— Pluie continue, غيث *ghayts, ghayth* (en berb. اغوفور *âghoufor*).

— Petite Pluie, مطيرة *mattayrêh*.

PLUME d'oiseau, ريش *rych, rychah, rychéh*, pl. ريش *rych, rych*.

— à écrire (roseau), قلم *qalam, qelem*, pl. أقلام *êqlâm*, قوالم *qaouâlem*, قلوم *qeloumâ*, قلوما *qeloumah*.

— Il a taillé la Plume, برى القلم *berü êl-qalem*.

La PLUPART, عدد الاكثر *a'ded êl-âkthar*, قسم الاكثر *kesm êl-âkthar*, الاكثر *êl-âkthar*.

— La Plupart des hommes, اكثر الناس *âkthar ên-nâs*, اكثر من الناس *êl-âkthar minn ên-nâss*.

PLURIEL (nombre), جمع *djamè'*.

— entier, جمع سالم *djamè' sâlem*.

— brisé, جمع مكسر *djamè' mou-kâsser*.

PLUS, اكثر *âktsar, âkthar*, شر *ketser*, زد *zid*, زيد *zyd*, يزيد *be-zye*.

— Je t'aime Plus que lui, ناحبك اكثر منه *nâhobb-âk âktha minne-ho*.

— Le fer et l'argile sont Plu utiles que l'or le Plus précieux, تنفع الحديد والطين اكثر من الذهب الثمين *tenfa' êl-hadyd ou-êt-tyr âkthan minn êd-dahab êl-mothemyn*.

— Plus j'y réfléchis et Plus la chose me semble obscure, اكثر ما تفكر فيه اكثر ما الحاحه تبان مظلمه *âkthar mâ nefteker fy-hi, âkthar mâ êl-hadjêh tebân mozzallemêh*.

— Plus on a gagné d'argent, Plus on en veut avoir, على قد ما كتسبوا قد ما طمعوا المال *a'lü qad-mâ kesseboû, qâl-mâ tema'ou êl-mâl*.

— Plus la nuit se raccourcit, Plus le jour s'allonge, تقصر الليل قدما يطول النهار *qal-mâ teqsir êl-léyl, qad-mâ yttoul ên-kahâr*.

— D'autant Plus que, قد ما *qad-mâ*.

— Cela est d'autant Plus admirable qu'on ne l'a jamais vu,

هذا عجيب قد ما هو عديم النظر
hadá a'djyb qad-má hou a'dym én-
nazr.

— De Plus (*Voy*, Outre cela).

— En Plus, بزید *be-zyd*.

— Au Plus, tout au Plus,
بلاكثر *bi-'l-ákthar*.

PLUSIEURS, عديد *ketsyr*, كثير
a'dyd.

— Plusieurs fois, مرار كثيرة
merár kethyrét, كثير مرة *kethyr*
marrah, مرة عديدة *marrah a'dy-*
déh (*Voyez SOUVENT*).

PLUS TÔT, قبل *qabl* (*V. AUPA-*
RAVANT).

— Tu n'as pas pu venir Plus tôt?
ما قدرتشى تجي قبل
má qaderét-
chy tedjy qabl?

POCHE, جيبه *djebbah*, guebbéh,
djobbah, جيب *djyb*, *guyb*, pl.
خربطه *djyoub*, *guyoub*; مكتوب
kharytah, كيسوه *kyssouéh*, مكتوب
maktoub, pl. مكاتب *mekâteb* (*V.*
BOURSE, SAC).

POËLE à frire, مقلا *maqlá*,
مقلي *miqlä*, *moqlä*, مقلاة *miqláh*,
طاوه *tâouah*.

POËLON de terre, طجين *ta-*
djyn, طواجين *tádjyn*, pl. طواجين
touádjyn.

POÉSIE, نظم *nezm*, *nedm*, شعر

cha'er, *cha'ar*, منظومه *manzou-*
méh.

POËTE, شاعر *chá'er*, *chá'ir*, pl.
شعرا *cho'erá*.

OËUVRES POËTIQUES, ديوان
dyouán.

POIDS, وزن *ouzenn*, *ouzn*,
ميزان *myzán*.

— Le Poids de ce ballot est
d'un quintal et demi, هذه القدره
ميزانها قنطار ونصف قنطار
hadéh él-fardéh myzán-há qontár
ou-nousf qontár.

POIGNARD, خنجر *khaneljar*, pl.
خناجر *khenádjer*, پنيار *penyár*,
مدس *medess*, سكين *sikkyn*, *sek-*
kyn, كمييه *koummyah*, جنوى
djenouy.

— à deux tranchans, سبوله
se-
boulah, سبولي *seboulä*.

— Coup de Poignard, ركزه
rek-
zah.

POIGNÉE, قبض *qabdd*, *qobdd*,
qebdd (*Voyez MANCHE*).

POIGNET, رقبة الكف *roqbet él-*
keff (en berbere مقبط افوس *maq-*
bett áfouss, pl. مقبط افاسن *maqbett*
áfassiin), (*Voyez POING*).

POIL, شعر *cha'ar*, *che'er*, شعار
cha'ár, pl. شعور *che'our*,
chou'our.

POING, دبة ذى اليد keff; كق debzah dé-'l-yedd, قبضة qabdeh.

— Coup de Poing, لكزة lek-zah, loukzah (en berbère ظفان dafân).

Un POINT, نقطة noqtah.

— Deux Points, نقطتين noqtétyn, noqtétéyn.

— Il a été sur le Point de (Voyez Peu s'en est Fallu, Il a FAILLI).

— Il est sur le Point de Partir, هو راح يسافر houe râh yssâfer, حضر روحه للسافر hadder rouh-ho li-'s-sâfer.

POINT (compl. de négation), شى chy, ش ch.

— Je n'en veux Point.

ما باردة شى mâ bériâ-ho chy.

— Il n'est Point à la maison, ما فيش هو فى الدار mâ fy-ch houe fy-'d-dâr.

Le POINT du jour (Voy. AUBE, AUBRE, LEVER du Soleil).

POINTE, حد hadd, طرف tarf, ابرة ibreh.

POINTÉ (marqué de points), (Voyez PONCTUÉ).

— (dirigé), (Voyez ce mot).

Il a POINTÉ un canon (Voyez Il a mis en Joue).

POINTU, محدود maddy, ماضى mahdoud, مسنون mesnoun, سنان senân.

POIRE, نكاص كمشرى komethry, نكاص neggâss, منجاص mandjâz, اجاص édjàss, idjâss, نجاج nedjâss.

— sauvage, اجاص برى iddjâss berry.

— à poudre (Voyez POUDE).

POIREAU, خرات korrath, خرات khorrât, بيروز beyberouz, ركل riki.

POIRÉE, سلق selq, سلك silk, selk.

POIRIER, شجرة ذى النكاص che-djah dé-'n-neggâss, شجرة النكاص sedjerat én-nedjâss (en berb. تيفيرسه tyfirsah, pl. تيفيرسين tyfirsyn).

POIS, بسلله bessyllah, جلبان djoulbân, جلبانه djilbânah.

— chiche, حمص hims, houms, حمص hommoss, حموص hommouss.

— de senteur, محمد ولى mohammed-oualy.

POISON, اسم سم semm (en berb. اسم ésoumm).

POISSON, سمك semek, samak, pl. سمك ásmak, سموك sou-mouk; حوت hout, haout, pl. حيتان haytân (en berb. اسلم éslimm).

— Les Poissons (signe du zodiaque), برج ذا السموت *bourdj dê-'l-hout*, السموت برج *bourdj êl-hout*, bourg *êl-hout*.

POITRAIL (*Voyez* POITRINE).

— (de harnois), صدرية *sadryah* (en berbere الدير *êd-dayr*).

POITRINE, صدر *sadr, sadar, sidr*.

POIVRE, فلفل *felsel, fousfoul*.

— rouge, الفلفل الاحمر *êl-foul-soul-êl-âhmar, êl-filfil êl-âlmer*.

— en poudre, concassé, الفلفل الرومي *êl-fousfoul êr-roumy*.

POIVRON (*Voy.* POIVRE rouge).

POIX, زفت *zest, zift*, كفر *kafr, kafer* (*Voy.* BITUME, GOUDRON).

— Il a enduit de Poix (*Voy.* Il a GOUDRONNÉ).

PÔLE, قطب *qotè*.

— du monde, قطب العالم *qotb êt-a'âlem*.

— de l'écliptique, قطب البروج *qotb felek êt-bouroudj*.

— Les deux Pôles, قطبين *qot-béyn*.

POLI (au pr.), مصقول *masqoul*.

— (au figuré), (*Voyez* CIVIL).

— (n. s.), (*Voyez* BRILLANT, POLISSAGE).

Il a POLI, صقل *saqal*, نعم *naam*.

POLICHINELLE, قراقوش *Qarâ-gouch*.

POLISSAGE, تصقييل *tesqyl*.

POLISSEUR, صقال *saqqâl*.

POLISSOIRE, مصقل *mesqel*.

POLITESSE (*Voyez* CIVILITÉ).

POLTRON (*Voyez* LACHE).

POMME, تفاح *teffâh, toffâh*.

— d'amour (*Voy.* TOMATE).

POMMIER, شجرة التفاح *chadj-rét êt-toffah*, شجرة ذا التفاح *sad-jerali dê-'t-toffah*.

POMPE (*Voyez* MAGNIFICENCE).

— funèbre (*V.* FUNÉRAILLES).

— (machine), مغرفة *maghresab*.

Il a POMPÉ, غرف *gharaf*

POMPEUX (*Voy.* MAGNIFIQUE).

PONCEAU (s. m., couleur rouge foncée), وشنه *ouchenéh*.

PONCTUATION, تنقيط *tenqytt*.

PONCTUÉ, منقوط *manqoutt*.

Il a PONCTUÉ, نقط *naqqatt*.

Elle a PONDU, باضت *bâddét*.

— Elle Pondra, تبيض *tebydd*.

PONT, قنطرة *qantarah, qontrah*, قنطرات, pl. *qenâtter, qonâtter*, قنطرات, pl. *qantarât*; جسر *djesr*.

PONTON, طريق *tarydah*, pl.

طرايد *tarâyd*, طراد *tarâd*.

POPULACE, جمعيد *dja'yd*, سفيله *sefyléh*.

— Homme de la Populace, جعيدي ابن الناس *ébn-én-nás*, *dja'ydy*.

POPULAIRE, متاع لاهل *metâ' él-éhel* (Voy. NATIONAL).

POPULATION, اهل *éhel*, *âhel*, *éhl*, معمورة *ma'mourah*.

PORC (Voyez COCHON).

— Petit Porc (V. COCHONNET).

— Groin de Porc, huro de Porc (V. GROIN).

— Viande de Porc (Voyez Viande de Cochon).

— Soie de Porc, زغب زغلب *zaghb dê'l-hallouf*.

PORC-ÉPIC, ضربان *dourbân*.

PORCELAINE, صيني *syny*, فرفوري *ferfoury*.

PORE, نقب *neqb*.

POREUX, ذو نقب *zou-nouqoub*.

PORT de mer, بندر *bender*, ميناء *mynâ*, pl. موان *mouân*; اسكاه *és-kalah*, مرسا *marsä*, *mersü*, مرسا *marsâ*, *mersâ*, pl. مراسي *merâssy* (en berbere مرسة *marsah*).

— Il est arrivé au Port, بلغ المينا *balagh él-mynâ* (en b. بكشم الهرسه *bakchem él-mersah*).

PORTATIF, سهل حملة *sohel-hamle-ho*.

PORTE, باب *bâb*, pl. ابواب *âbouâb*, *âbaouâb*, بيبان *bybân*; ثبورت *deffah* (en berbere ثبورت *tsabbourt*, pl. ثبورا *tsabbourâ*).

— Ferme la Porte (V. II a FERME).

— Porte de la Victoire, au Kaire, باب النصر *Bâb én-Nasr*.

— de la Conquête, au Kaire, باب الفتوح *Bâb él-Fotouhh*.

— de fer, au Kaire, باب الحديد *Bâb él-Hadyd*.

— de Bab-Azoun, à Alger, باب ازون *Bâb-Azoun*.

— de la Marine, à Alger, باب البحر *Bâb él-Bahar*.

— du Torrent ou de la Vallée, à Alger, باب الود *Bâb él-Oued*.

— Neuve, à Alger, باب جديد *Bâb-Djedyd*.

PORTÉ, محمول *mahmoul*.

II a PORTÉ, حمل *hamel*.

— Comment te Portes-tu? ايس حالك *éyss hâl-ek?*

— Comment se Porte monsieur un tel? كيف حال سيدنا فلان *keyf hâl syd-nâ foulân?*

— Comment se Porte madame une telle? كيف حال ستي فلانه *kyf hâl setî-y foulânêh?*

— Comment vous Portez-vous, monsieur? كيف حالكم سيدى *keyf hál-kom, syd-y?*

— Je me Porte bien, grâces à Dieu, انا طيب لله الحمد *aná tayeb li-'llah él-hamd.*

PORTE-DRAPEAU, بيراقطار *bey-ráqtár*, سنجاقجى *sandjádjy* (en b. اعلام *á'allám*), (V. DRAPEAU).

PORTEFAIX, شتيال *chayyál*, حمال *hammál*, pl. حماله *ham-málah*, نفال *naqqál*, عطال *aattál*.

PORTEFEUILLE, محفظه *maha-faddah.*

PORTE-MANTEAU, شراب ذا *sharab dá*, الجلد *cherráb dé-'l-djeld* (V. HAVRESAC).

PORTE-MORTS, صحافى *sahlháf.*

PORTEUR (Voyez PORTEFAIX).

— d'eau (Voyez EAU).

PORTIER, سواب *baouáh*, *beouáh.*

PORTION (Voyez PART).

PORTIQUE, سطان *sattouán*, ايوان *áyouán*, *tyouán*, دهليز *dehlyz.*

PORTRAIT, صورة *sourah, souréh.*

— Ce Portrait lui ressemble, هذه الصورة *techebbah le-ho hadah és-sourah.*

PORTUGAIS, برتوغالى *bortou-ghály*, برتوغانى *bortoughány.*

PORTUGAL (roy.), برتوغال *Bor-tougál*, برتوغان *Bortoughán.*

Il a POSÉ (Voyez Il a PLACÉ).

POSITION (Voyez ETAT, SITE).

— critique, بلا *belá.*

Il a POSSÉDÉ, بـ *temel-tek be-*, تغلب *teghallab.*

POSSESSION, تغلب *teghalloub*, ملكه *melkéh*, ملك *moulk.*

— Il a mis en Possession, ملك *meltek.*

POSSIBILITÉ, امكان *ímkan.*

POSSIBLE, ممكن *memkenn.*

Distance d'une POSTE, ابرده *áberdah.*

POSTÉRIEUR, اخير *ákhyr*, اخرانى *ákhrary.*

POSTÉRITÉ, ذريه *deryah, deryéh.*

POSTILLON, رقاد *raqqáss* (V. COURRIER).

POSTULANT, طالب *táleb.*

Il a POSTULÉ (Voyez Il a DEMANDÉ).

POT, بلاص *balláss*, بلاط *bal-látt*, انيه *ányah*, براده *berrádah*, بقرج *baqradj*, قلوبوش *qallouch* (Voyez MARMITE).

— de terre, فيخر *fykher*, plur. فياخر *fyákher*, بوكاله *boukálah.*

— à fleurs (Voy. FLEUR).

— de chambre, حلاب *hallâb*.

— à l'eau, كلة *kolléh*, قلة *qol-
léh*, pl. قلال *qolul* (V. AIGUIÈRE).

POTAGE (V. BOUILLON).

POTENCE, مشنقه *mecheuqah*,
pl. مشانق *mechâneq*.

POTIER, كشار *guellâss*, كشار
gueddâr, فخار *fakkhâr*.

— Atelier de Potier, دار العمل
dâr el-a'mel.

POTION (V. BOISSON, MÉDE-
CINE).

POTIRON, يقطينه *qará'u*, يوق-
tynah (en b. تاخسيت *tâkhessayt*).

POU, قمله *qamlah*, *qamléh*, *qom-
lah*, pl. قمل *qaml*, *qemel*, *qomel*;
هيبوش *heybouch* (en berb. تلکيت
telkyt).

— Petit Pou, Pou inguinal,
قومي *qomeyyl*.

POUCE, ابهام *âbhâm*, *êbhâm*,
îbhâm, pl. اباهيم *îbâhym*; كرسوح
kersouh, pl. كراسيخ *kerâssyh*;

الفوقسى *él-fouqy* (en berbere
اذاض امقران *âdzâdd âmeqrân*;
m. à m. le grand doigt).

POUDRE (poussière), (V. ce mot).

— de bureau, رمله *ramléh*.

— à canon, بارود *bâroud*, برود
baroud.

— Poire à Poudre, جرا *djerâ*.

Il a POUDRÉ (couvert de pous-
sière), غبر *ghabbar*.

POUDREUX, مغبر *moghabber*.

POULAIN (jeune cheval), مهر
meher, جدعه *djeda'ah*, فلوا
felouâ.

— (tumeur), قيح *qyh* (V. ABCÈS).

POULE, فرخه *farkhah*, pl. فراخ
ferâkh; دجاجه *dedjâdjah*, degâ-
gah, degâgueh, pl. دجاج *dedjâdj*,
degâg, دجاجات *dedjâdjât*, de-
dâgât; جداده *djedadah*, pl. جداد
djedâd, ججه *djedjah* (en berbere
تيزيط *tyzytt*, pl. تيزوات
tyouzâtt).

— d'eau, دجاجه ذا الماء
djâdjah dê-'l-mâ (Voy. MOUETTE).

— d'Inde (Voyez DINDE).

POULET, قروج *ferroudj*, plur.
فروايج *ferouâydj*; فروخ *ferroukh*,
pl. فرواخ *ferâkh*; فلوس *fellouss*.

— d'Inde (Voy. DINDON).

— Petit Poulet, قطقوط
qatt-qoutt, pl. قطاقيط
qattâqytt. (Ce
nom s'emploie aussi comme terme
de caresse aux petits enfants).

POULIE, بكارة *bakârah*.

POULIOT (herbe), أفليوا *éfleyyoi*.

POULS des artères, نبض
nebd.

POUMON, فواد *feouâd*, ربه
ryyeh, *ryyah*, *reyyah*.

-- On a trouvé que le Poumon était adhérent aux côtes, لقاء الریه ماصوقه مع الصلوع *la-qáoól ér-ryah malsouqah ma' éd-delou'a.*

POUPE, موخر المركب *qaddj*, قحج *mouakher él-merkeb.*

POUR, من اجل *minn-âdjel*, *minn-âguel*, لاجل *li-âdjel*, *li-âdjel*, *li-âguel*, لي *li-*, ميشان *mychân*, ميشان *minchân.*

-- Pour moi, لي *l-y*, ليلى *l-yly*, ميشاني *mychân-y*, لاجلي *li-âdjel-y.*

-- Donne-moi des dattes Pour déjeuner, اعطيني ثمر باش نفطر *â'tty-ny themr bâch nefstour.*

-- Pour que, على شان ان *a'lü chân én*, من شان ان *min chân én* (*Voyez AFIN de*).

-- Pour rien, بالاش *belâch.*

POURPIER, رجله *ridjlah*, *ridj-léh*, رجليه *riglêh*, *roudjlah*, *ridjilêh.*

POURPRE, وادي *ouârdy*, جار *hamâr.*

POURQUOI? على ايش *aalü êych?*
على ايش *a'l-êych?* لاي شي *li-ây-chy?*
لاي لاي *l-êych?* لاش *l-êch?* لايش *l-êych?*
لاي سبب *l-êy sebeb?*

-- Pourquoi me bats-tu? لاي تضربني *l-êy tedrab-ny?*

-- Pourquoi n'est-il pas venu? على ايش هو ما جاش *a'lü-êych hou mâ djâ-ch?*

-- C'est Pourquoi, لاجل ذلك *li-âdjel dâlek*, على هذا *a'lü hadâ.*

-- Dis-moi le Pourquoi de l'affaire, قل لي اسباب الامر *qol l-y âsbâb él-âmer.*

POURRI, معفن *maafen* (*Voyez GATÉ*).

Il a POURRI (v.a.), (*V. Il a GATÉ*).

-- Il s'est Pourri, فسد *fessed* (*Voyez Il s'est Gâté*).

POURRITURE, عفن *ou'fn*, *eu'fn*, فساد *fessâdah*, *fessâdêh* (*Voyez CORRUPTION*).

POURSUITE, تعقب *ta'qqoub*, تبع *tebe'*, ملاحقه *melâhaqah.*

POURSUIVI, متبع *matbou'*, مطرود *mattroud*, ملاحق *molâheq.*

Il a POURSUIVI, تبع *taba'a'*, لاحق *lâhaq*, طرد *tarad*, *tered.*

POURVOI d'un jugement (*Voy. APPEL*).

POURVU que, بس *bess.*

Il a POUSSÉ (v. a.), دفع *defaa.*

-- à faire une chose (*Voy. Il a EXCITÉ*).

POUSSÉE, اعرا *ighrá.*

POUSSIÈRE, تراب *terâb*, to-

râb, غبرة *ghabrah* (en berbere اغتبار *âghabbâr*).

POUSSIF (*Voy. ASTHMATIQUE*).

POUTRE, خشبه *khachabah*,
khachabéh, ركيزة *djezyah*,
rekyzah, شايضة *guézyah* (en ber-
bere اقوط *tsimyouay*,
âqoutt, pl. اقوطن *âqouttenn*).

POUVOIR (s. m.), قدر *qadr*,
قدرة *qodrah*, *qodréh*, مكن *ma-*
kan (*Voyez FORCE*).

PRAIRIE (*Voy. PRÉ*).

PRATICABLE (*Voyez POSSIBLE*).

Il a PRATIQUÉ (*V. Il a FAIT*).

— la vertu, تقرب للفضل *te-*
garreb li-'t-fadh.

— (il a fréquenté), (*V. ce mot*).

PRÉ, غيط *ghaytt*, خلا *khalá*,
مروج *mourdj*, *merdj*, *merg*, pl. مروج *mouroudj*.

PRÉCAUTION, حذر *heder*, *hadr*,
حذار *hedâr*.

— Lorsque le sort tombe sur
nous toute Précaution est vaine,
اذ نزل علينا القدر بطل الحذر *éz-*
nezel alay-nâ êl-quadr battal êl-hadr.

PRÉCÉDEMMENT, قبل *qabl*,
سابقاً *sâbeqânn*, في السابق *fy-*
's-sâbeq.

Il a PRÉCÉDÉ, سبق *sabaq*,
تقدم *tequddem*.

PRÉCÉDENT (*V. ANTÉCÉDENT*).

PRÉCEPTÉ, وصية *oussyéh*, pl.
وصايا *oussâyá* (*Voy. AVIS, COM-*
MANDEMENT).

PRÉCEPTEUR (*Voyez MAÎTRE*).

PRÉCESSION, سبق *sebeq*, *sebq*.

Il a PRÊCHÉ, خطب *khattab*,
درس *daress*.

— Chaire à Prêcher (*Voyez*
TRIBUNE).

PRÉCIEUX, عزيز *a'zyz*, نفيس *nefyss* (*Voyez CHER*).

— Pierre Précieuse (*V. PIER-*
RERIE).

PRÉCIPICE, قعر *qaar*, حافة *há-*
fah, خافة *khâfah*.

PRÉCIPITAMMENT, بالعجل *bi-*
'l-a'djel, *hi-'l-a'guel*.

PRÉCIPITATION, عجل *a'djel*

PRÉCIPITÉ, مرمى *mermy*.

Il a PRÉCIPITÉ, هبط *habatt be-*

— Il les a Précipités dans la
mer, هبط بهم على البحر *habatt*
bi-him a'lü êl-bahar.

— Il s'est Précipité, رمى نفسه *ramü nafse-ho*.

PRÉCIS (subst.), (*V. ABRÉGÉ*).

— (adj.), مقتضى *moqteddy*.

Fruit PRÉCOCE, باكور *bâkour*.

PRÉDESTINATION (*V. DESTIN*).

PRÉDICATEUR, مدارس medd-ross (Voyez ORATEUR).

Il a PRÉDIT, اخبر من قبل ákh-bar minn qabl.

— Depuis long-temps je vous l'avais Prédit, من مدّة زمان انا كنت اخبرته لك minn meddét zemán éná kont ákhbert-ho le-koum.

PRÉFACE, مقدمه miqdáméh.

PRÉFECTURE, ولاية ouláyéh, ouláyah, بيليك beylyk.

Il a PRÉFÉRÉ (aimé mieux), حب احسن hobb ákthar, حب اكثر hebb áhissanu (Voyez Il a AIMÉ).

— Je Préfère la vérité à la louange, انا نحب الحق اكثر من الشكر éná nehobb él-haqqah ákthar minn és-chokr.

PRÉFET, والى ouály, ouély.

PRÉJUDICE (Voyez DOMMAGE).

PRÉJUDICIALE, محسّر mokhasser (Voyez NUISIBLE).

Il a PRÉJUDICIÉ (Voyez Il a NUI, Il a causé du Dommage).

PRÉJUGÉ, عادة a'ádah, e'édéh.

Il a PRÉJUGÉ, حكم قبل ما يلاق hakam qabl má ylâq.

PRÉLUDE, ابتدا ibtedá.

PREMIER, اول áouel, éouel, اولى douly, اولانى áoulány, oulány (en berbère دامزوار dâmezouâr).

— Première, اوله áoulä, اوليه áouléh, اولانيه áoulányah, áoulányéh (en b. تامزوارت támezouârt).

PRÉPARATION, تدارك tedârouk.

PRÉPARÉ, محسّر mohadder, مهيبى moheyy.

Il a PRÉPARÉ, حضر haddar, hadder, هيا heyyá.

— Il s'est Préparé, تجهّز tedjehhez, استحضر نفسه éstehadder nafse-ho, هيا heyyá.

Il a PRÉPOSÉ, جعل على dja'al a'lü.

— Il l'a Préposé aux affaires du pays, جعله على أمور البلد dja'al-ho a'lü áoumour él-beled.

PRÉPUCE, غلغه gherlah, غلغاه gholfah, قلغه qolfah.

PRÉROGATIVE, قايك qáydah.

PRÈS, قرايب qaryb, qeryb, قرايب قارىب qorâyb, فى قارىب fy-qaryb.

— Y a-t-il un village Près d'ici? قرايب قريه من هنا fy-lü-chy beleydah qarybah minn-houá?

— J'étais Près d'entrer, كنت حاضر روى للدخول kout hádder rouh-y li-'d-'stahoul.

PRÉSAGES (*Voyez* AUSPICES).

— malheureux, طير *tayr* (*Voyez*

Mauvais Augure).

Il a PRÉSCRIT (*V. II a* ORDONNÉ).

PRÉSEANCE, سبق *sebuq*.

PRÉSENCE, حضرة *hadderéh*.

— En ta Présence, بحضرتك *be-hadderét-ak*.

PRÉSENT (adj.), حاضر *hâdder*,
hâddir, موجود *moudjoud*.

— Il est Présent, هو حاضر *houe hâdder*.

— Il a été Présent à l'affaire,
حاضر على الامر *hadder a'lü él-âmer*.

PRÉSENT (don), هديه *hedyah*,
pl. هديات *hedyât*, هدايا *hedâyâ*;
عطا *a'ttâ*, اعطا *i'ttâ*.

PRÉSENTÉ (*Voyez* OFFERT).

Il a PRÉSENTÉ (*V. II a* OFFERT).

Il a PRÉSERVÉ, حفظ *hafezz*,
عافا *a'áfâ*.

— Dieu vous Préserve de mal-
heur pendant toute votre vie!
الله يعافيك من المصائب بطول
حياتكم *Allah ya'áfy-koum minn*
él-messâyb be-toul hayât-koum!

Il a PRÉSIDÉ, تقدم *teqaddem*.

PRÉSIDENT, حكم *hakem*, متقدم
motqaddem, رئيس *réyss*.

PRÉSUMPTION, توكيل على نفسه, *toukyl a'lü na' fse-ho*.

PRÉSUMPTUEUX, متوكل على نفسه
metouakkel a'lü nafse-ho.

PRESQUE, لا قليل *éllâ qayl*.

PRESSE (foule), زحمة *zahhmah*.

Une PRESSE, ملزمة *melzemah*,
تخت *toukht*, معصرة *ma'asrah*.

PRESSÉ (comprimé), معصور
ma'assour, مزموق *mezmouq*.

— (foulé), (*Voyez* ce mot).

— (prié instamment), ملزوم
melzoum.

— (urgent), معجل *mo'addjel*.

— Cette affaire est très-Pres-
sée, هذه الشغلة بالعجل قبالة
és-choghlah be-'l-a'djel qobálah.

Il a PRESSÉ (sous une presse ou
avec les mains), عصر *a'ssar*, *a'sser*.

— (il a foulé), (*Voy.* ce mot).

— (il a hâté), (*Voyez* ce mot).

— (il a prié instamment), الزم
élzem, قرط *qarratt* (*V. II a* INSISTÉ).

— Il m'a Pressé de rester chez
lui, الزمني بالمقام عنده,
bi-'l-maqâm a'nd-ho.

— J'ai un Pressant besoin de
cela, انا عيزان من ذا كثير,
ána a'yzân min dé kethyr.

PRESSION, عصر *a'sr*.

PRESSOIR (*V. PRESSE*).

PRESSURÉ (*Voy.* PRESSÉ).

Il a PRESSURÉ (V. Il a PRESSÉ).

PRESTE (Voyez LESTE).

PRESTIGE, سحر *sahar*, *sehr*,

pl. سحور *sehour*.

Il a PRÉSUMÉ (V. Il a PENSÉ).

PRÊT (adj.), هي *hey*.

Il a été PRÊT, هيا *heyá*.

— Je suis PRÊT à combattre,

هيا روي للقتال *hey rouh-y*
li-'l-qittál.

PRÊT (subst.), مسلوف *mas-*
louf.

Il a PRÊTÉ, سلف *salaf*, سلف
sallaf, *sellef*, أسلف *éslaf*.

Il a PRÉTENDU, دعا *da'á*.

— Il Prétendra, يدعى *yda'y*.

— Il ne te reste plus rien à Prétendre légitimement, ما بقا لك
حق ما تدعى *má baqá l-ak haqq má teda'y*.

PRÉTENTION, دعوة *da'ouah*.

PRÉTEXTE (V. MOTIF, EXCUSE).

— Tu allègues toujours de faux

Prétextes, دايمًا
عندك سبب كذاب *dáymán a'nd-ak sebeb kaddáb*.

PRÊTRE, قسيس *qassys*, قس
qass, pl. قسوس *qoussouss*.

— Grand-Prêtre, قسيس الكبير
qassys él-kebyr, امام *ímám*.

PREUVE, بينه *baynah*.

— C'est une Preuve que tu ne
m'aimes aucunement, هذا الشئ
يبين أنك ما تحببنيش واصل
hadá és-chy ybayn énn-ak má te-
hobbe-ny-ch ouássel.

Il a PRÉVALU, استغلب *és-*
taghlab.

PRÉVARICATEUR, فساق *fassáq*.

Il a PRÉVARIQUÉ, فسق *fassaq*.

PRÉVENU (devancé), مسبوق
masbouq (Voyez DEVANCÉ).

— (accusé), متهم *motehem*.

Il a PRÉVENU (V. Il a DEVANCÉ).

— (il a averti), (Voy. ce mot).

Grand PRÉVÔT, مزوار *mezouár*.

PRÉVOYANCE, معرفه *maarefeh*
(Voyez PRUDENCE).

PRÉVOYANT (V. PRUDENT).

Il a PRÉVU, نظرفي *naddar fy*.

— Je l'avais bien Prévu,
كنت نظرت فيه *énne-ny*
kout naddart fy-hi.

Il a PRIÉ, رغب *ragheb*.

— humblement, يصرع *dera'a*.

— Dieu, صلى *salä*, صلا *sallä*.

— Il Prierá, يصلي *yessally*.

— Prie! أرغب *érgheb*! أصلي
ésly! (en berbère زال *zát!*).

PRIÈRE, رغب *raghb*.

— à Dieu, صلاة *salâ, selâ*, صلوة *saïaouah*, تسليمة *teslyah*, صلاة *salât*, صلاة *salouât*, pl. صلوات *se-laouât* (en herb. تزييت *tezallyt*).

— Il a fait l'appel à la Prière, اذن *ézenn*.

— Celui qui fait l'appel à la Prière, مؤذن *mouezzin*.

Il a PRIMÉ, استغلب *éstagh-tab* (Voy. Il a DEVANCÉ).

PRIMEUR, باكور *bâkour*.

PRIMITIF, متاول *motâouel*.

PRINCE, امير *émyr*, pl. امرا *ómrâ*.

— Il y a trois choses auxquelles il ne faut pas se fier : le temps, la mer et la faveur d'un Prince, ثلاثة ليس لها امانه الزمان والبحر وخاطر السلطان *thelâthét lys le-hâ imânéh* : ez-zemân, ou-él-bahar, ou-khattr és-soultân.

PRINCIPAL (subst.), اصل *âsl*.

— d'une créance, راس المال *râss él-mâl*.

— (adj.), اصلي *âsly*.

— Votre Principal commerce est avec Marseille, اصل سببكم هو مع مرسيا *âsl sebeb-koum hou ma' Marsylyâ*.

PRINCIPALEMENT, اصلاً *âslânn*,

اكثركل شى *âkthar koll chy*, لابد على كل شى *a'lü koll chy*, لا بد لي-أبد *li-âbed*, لا سيما *li-âssymâ*.

— Fais attention Principalement à faire ton devoir, رد بالك على كل شى باش تعمل حقتك *redd bâl-ak a'lü koll chy béch ta'mel haqq-ak*.

PRINCIPAUTÉ, اماره *imârah*, إمارة *imâreh*.

PRINCIPE (V. COMMENCEMENT, ORIGINE).

— moral, قاعد *qâ'id*, pl. قواعد *qaouâ'id*.

— Dans le Principe, فى لاؤل *fy-'l-âouel*, أولاً *âouânn*.

PRINTEMPS, ربيع *rebya'a, raby'*, فصل ذا الربيع *fasl dé-r-reby'* (en b. تفسوت *tsafsoutt*).

PRIS, موخوذ *mouakhoud*.

Il a PRIS, أخذ *âkhad* (Voy. Il a OTÉ, Il a ENLEVÉ, Il a SAISI).

— Prends! خذ *khod*! امسك *âmsek*! (en berbère أطف *âttaf*, اواغ *âouâgh*).

— Il a Pris garde, وعأ *oua'a*, حذر *hadur* (Voyez Il s'est Gardé).

— Prends garde! وعأ *oua'a*! عندك *a'nd-ak*! خذ عليك *khod a'lay-k!*

— Il a Pris une prise de tabac,
شم النسيق *chemm êu-nechouq*
(Voy. TABAC).

PRISE, أخذ *âkhd*, زول *zoul*,
رقد *refd*, قبض *qabd*.

— (butin), (Voyez ce mot).

— de tabac, شمه ذا النسيق
chemmah dê-'n-nechouq, تنسيق
tenchyq (Voyez TABAC).

Il a PRISÉ (Voy. Il a ESTIMÉ).

PRISON, حبس *habess*, هابس
habss, سجن *sedjenn*, pl. سجون
soudjoun.

— La bouche est la Prison de
la langue, الفم للسان سجن
ét-foumm li-'l-lessann sedjenn.

PRISONNIER (V. EMPRISONNÉ).

— de guerre (Voyez CAPTIF).

— Il a fait Prisonnier de guerre,
أسر *âssar*.

PRIVATION, عدم *è'dm* (Voyez
MANQUE, BESOIN, ABSTINENCE).

PRIVÉ, عادم *a'âdem*, عديم *a'dym*.

Il a PRIVÉ, اعدم *d'âdam*.

— Il a été Privé, عدم *a'dem*.

— Il s'est Privé de (Voyez Il
s'est ABSTENU).

PRIVILÈGE, تفرید *tefryd* (Voyez
FRANCHISE, EXEMPTION)..

— Il a joui du Privilège de,
تفرّد *teferred be-*.

PRIX (valeur), حق *haqq*, سعر
sa'ar (Voy. MARCHÉ).

— (récompense), (V. ce mot).

— courant, سعر جايز *sa'ar djâyz*.

— Bas-Prix (Voyez BAS).

— A vil Prix (V. à bon Marché).

— Fixation de Prix تقدير *teq-*
dyr (V. APPRÉCIATION, TARIF).

PROBE (V. HONNÊTE, INTÈGRE).

PROBITÉ, صلاح *selouh* (Voyez
HONNEUR, INTÉGRITÉ).

PROCÈS, نزاع *nazaah* (Voy. AL-
TERCATION, APPEL, CITATION).

— Il a intenté un Procès (Voy.

Il a eu une Altercation, Il a IN-
TENTÉ, Il a APPELÉ en Justice).

— C'est un Procès à ne jamais
finir, هذا خصام ما يوفى شي أبداً
hadâ khessâm mâ youfâ-chy âba-
dânn.

PROCHAIN, PROCHE, قريب
qaryb, *qeryb*, *qorayb*.

— Tu aimeras ton Prochain!

تحب قريبك *tehobb qaryb-ak*.

PROCLAMATION, تفتيح *tef-*
syhh, بريح *beryh* (Voyez ÂVIS).

Il a PROCLAMÉ, برح *barah*.

PROCURATION (V. COMMISSION).

— Il a donné sa Procuration,
وكل *oukel* (Voyez Il a COMMIS,
Il a donné une Commission).

— Il donnera sa Procuration, *يكييل yekyl.*

PROCEUREUR, *كلييل kelyl* (Voyez AGENT).

PRODICALITÉ, *تلف telf,*
اسراف israf.

PRODIGE, *حاجه غريبه hadjéh*
gharybéh (Voyez MIRACLE).

PRODIGIEUX (Voyez ÉTRANGE).

PRODIGUE, *مصرف mossaref.*

Il a PRODIGUÉ, *سرف saraf.*

PRODUCTION d'un pays, *مجبور medjbour.*

Il a PRÉDIT (en parlant des animaux), (V. Il a ENGENDRÉ).

— (en parlant du sol), *جبر djeber,* *رمي ramé.*

— Le sol d'Alger Produit tout ce qui est utile à la vie de l'homme, *ارض الجزائر ترمى منها جميع ما ينفع لحياء الانسان ard él-Djezâyr termy minn-hâ djemy' má yensa' li-hayât él-énsân.*

PROFANATION, *تنتجيس tendjyss.*

PROFANÉ, *منتجس moneddjess.*

Il a PROFANÉ, *نتجس neddjess.*

PROFIT, *مكسابه maksâbah,*
فايد faydah, pl. فوايد faouâyd;
مكسب mekséb, pl. مكاسب me-
kâsseb (V. GAIN, UTILITÉ).

— Il se contente d'un petit Profit, *هو مستقنع بفايك قليله houé mostaqui' be-fâydah qalylah.*

— Le salut de la main ne fait ni mal ni Profit, *سلاصع لا يضتر ولا ينفع selâm él-âsba' lâydourrou-lâyensa'.*

Il a PROFITÉ de (V. Il a GAGNÉ).

— à, *نفع nefâ', فاد fâd* (Voyez Il a été Utile).

— Il Profitera, *يفيد yfyd.*

PROFOND, *غايوط ghâouytt,*
خاميك khâmyk, غاريق ghâryq,
عميق a'myq, غماموق ghâmourq.

— Il a été Profond, *عمق è'-meq, غرق ghereq.*

PROFONDEUR, *عمق eu'mq,*
غرق ghorq.

— Les eaux de cette rivière n'ont qu'une Profondeur de quatre pieds, *مياة هذا الواد عمقها بس myâthadâ él-ouâd ou'm-qe-hâ bess ârba't êqdâm.*

— Ce puits a moins de dix-huit toises de Profondeur, *هذا البير غارق اقل من ثينتعش قامات hadâ él-byr ghâreq âqall min the-mant-a'ch qâmât.*

PROFUSION (V. PRODICALITÉ).

PROGRÈS (V. AVANCEMENT).

— Il a fait des Progrès, زاد في زاد *fy.*

— Il a fait des Progrès dans cet art, هو زائد في هذا الصنعة *houe záyd fy hadah és-sena'ah.*

PROHIBÉ (*Voyez* INTERDIT).

Il a PROHIBÉ (*V.* Il a INTERDIT).

PROHIBITION, امتناع *ímtiná' (V.*

DÉFENSE).

PROIE (*Voyez* BUTIN).

PROJET (*Voyez* DESSEIN).

Il a PROJÉTÉ (*Voy.* Il a formé le Dessain).

PROLONGATION, تطويل *medd, مدد tattouyl (Voyez* DÉLAI).

Il a PROLONGÉ (*V.* Il a ALLONGÉ).

PROMENADE (action de se promener), تفرج *tesferroudj, سيرة syrah, تماشا temáchá, تمارر temárr.*

— (lieu pour se promener), تمارر *metmárr.*

Il a PROMENÉ, تمشى *temaschä, temaschey.*

— Il s'est Promené, سائر *sayyar, تمارر temárr, خواص khaouass, khaouess.*

— Vas te Promener! (phrase d'impatience), روح على روكك *rouh a'lü rouh-ak! امشى اعهل! émchy á'mel choght-ak! (m. à m. vas faire ton affaire!)*

PROMESSE, عهد *a'ahed, وعد oua'd, وعدة oua'dah, oua'déh, pl. وعدات oua'dât.*

Il a PROMIS, وعد *oua'ad.*

— Tu nous Promets cela, mais tu cherches à nous abuser, توعد لنا هذا الشى اما تزبلحننا *teouad le-ná hadá és-chyámmá tezelah-ná.*

PROMONTOIRE (*Voyez* CAP).

PROMPT (*Voyez* AGILE).

PROMPTEMENT, طغيا *tághyá, طغيا daghyá (Voy.* AGILEMENT).

PROMPTITUDE, سرع *sera', ser', سرعه sera'ah (Voyez* AGILITÉ).

PROMULGATION, بريح *beryh.*

PROMULGUÉ, مبروح *mebrouh.*

Il a PROMULGUÉ, برح *barah.*

Il a PRONONCÉ, لفظ *lafadd, نطق nattaq.*

PRONONCIATION, منطق *man-teq, لفظ netq, لفظ lefd.*

PROPENSION (*V.* INCLINATION).

— Il a une grande Propension pour l'indulgence, هو يميل كثير, الى السامحه *houe ymyt ketsyr ilü és-sámehah.*

PROPHÈTE, رسول *ressoul, نبى naby, neby, pl. انبيا ónbyá (en berbere نبى neby).*

PROPHÉTESSE, نبيه *nabyéh.*

PROPHÉTIE, نبوة *nebouch*.

PROPICE (V. FAVORABLE).

— Il a été Propice (V. Il a été Favorable).

— Je prie Dieu qu'il vous soit Propice, نضرح الله بأش ينعم بكم
nedra' Allah bâch yna'm be-koum.

PROPORTION, مناسبة *menâssebah*, *menâssebêh*.

— A Proportion de, بحسب
behèsb.

PROPORTIONNÉ, مناسب *menâsseb*.

PROPORTIONNÉMENT, بالنسبة
bi-'l-menâssebah.

PROPOS (V. DISCOURS, PAROLE, BAVARDAGE).

— A Propos, بالقانون *bi-'l-qânoun*.

— Il a parlé à Propos, كلم
القانون *kellem bi-'l-qânoun*.

— Il est à Propos que, ان الصواب
és-souâb énn.

Il a PROPOSÉ, عرض *a'radd*.

— Il m'a Proposé un emploi, هو عرض لي منصب
houe a'radd l-y menseb.

— Il s'est Proposé une chose, قصد الى شى
qassad ilâ chy.

PROPOSITION, عرض *a'rd*, عرضه
a'rdah, *a'rdêh*.

PROPRE (net), نظاف *naddâf*
(Voyez NET).

— (particulier), (Voy. ce mot).

— Propre à, ل مصلح *meslêh li*.

PROPREMENT (nettement),
بالنظاف *be-'n-nedâfah*.

— (particulièrement), (Voy. ce mot).

PROPRETÉ, نظافه *reddâfêh*.

PROPRIÉTAIRE, مالك *mâlek*,
ماتنزم *moltezzem*.

PROPRIÉTÉ, ملك *molk*, *melk*,
pl. ملاك *melâk*, املاك *âmlâk*;
ملكه *melkêh*.

— (qualité particulière), خاصه
khâssah, pl. خواص *kheouâss*.

PROSCRIT, منفي *monfy*.

Il a PROSCRIT, نفا *nesâ*, *nasâ*.

PROSPÈRE, مفلح *moslih* (Voyez HEUREUX).

Il a PROSPÉRÉ (V. Il a RÉUSSI).

PROSPÉRITÉ, فلاح *feldh* (Voy. BONHEUR).

— La vie est mélangée de Prospérité et d'adversité, حياتنا فيها
خير وشر *hayât-nâ fy-hâ khêyr ou-cherr*.

Il s'est PROSTERNÉ, سجد *se-djed*, *segued*.

PROSTERNEMENT, تطبيع *tattyyh*.

PROSTITUÉE, مراه قبيحه *marâh*

qobbyhah, امرأة قصبه *imrah qaha-*
bah (V. Femme publique, femme
Débauchée).

PROSTITUTION (V. DÉBAUCHE,
LIBERTINAGE).

PROTE d'imprimerie, مقدم
moqaddem él-matba'ah.

PROTECTEUR, ناصر حامى *hâmy,*
nâsser, مولى مولا *mouley,*

PROTECTION, توفيق *a'oun,*
toueffyq, صيانه *syânah,* حاميه *hâ-*
myah, hamayah.

Il a PROTÉGÉ, توفيق *teoueffeq,*
derreq (V. Il a DÉFENDU).

— Que Dieu vous Protège!
Allah taalû yah-
fezz-koum!

PROUE, بروة *broouah.*

Il a PROUVÉ, دل *dall.*

PROVERBE (Voy. ADAGE).

PROVINCE, اقليم *âqlym,* ولاية
oulâyéh, عماله *a'mâléh.*

PROVISION de voyage, عوين
a'ouyn, مونه *mounéh,* عويل
a'ouyl, كمانيه *koummânyéh.*

— d'armée (Voy. MUNITIONS).

PROVOCATION (V. ATTAQUE).

Il a PROVOQUÉ (V. Il a ATTA-
QUÉ).

PRUDENCE, فطنة *foutnah* (Voy.
SAGESSE).

PRUDENT, فاهم *fâhim,* حادق
hâdeq (Voyez SAGE, HABILE).

PRUNE, برقوق *barqouq,* *ber-*
qouq, مليص *mollyss,* عين *a'yn.*

PRUNELLE de l'œil, بوبو العين
boubou él-a'yn, نونو *nounou,*
موموا *moumouâ dé-'l-aqyn,*
ذا العين *belloutah dé-'l-ayn*
(en berb. امخروش *âmekhrouch,*
ثييط *âmmemouyn tsytt*).

PRUNIER, شجرة ذا البرقوق
chedjrah dé-'l-barqouq.

PRURIT, حكة *hakkah* (en berb.
âmzâgh, ايتشاي *tytchây,*
litchây), (V. DÉMANGEAISON).

PSEAUME, مزموور *mizmour,* pl.
mezâmyr.

PSEAUTIER, كتاب زبور
kitab zebour.

PSYLLE, حاوي *hâouyy.*

PTOLÉMAÏS (Voy. ACRE).

PTOLÉMÉE, PTOLOMÉE (n. pr.),
Battalmyouss.

Il a PU, قدر *qadar,* باع *balagh.*

— Je ne Pai pas Pu, ما قدرته شي
mâ qadert-ho-chy, ما بلغت شي
balaghet-ho chy.

— Je n'ai Pu être soldé, ما
mâ quâdert eny
ékhllass.

— Fais comme tu Pourras, *â'mel kyf teqdar*.
كيف تعمل كما تقدر

— Qui Peut tout, veut tout,
من على كل شيء قادر على كل شيء طامع
*minn a'lâ koll-chy qâder, a'lü koll-
chy tâmè'*.

PUANT, منتن *mentinn*, pl.
menâtènn; نائن *nâtènn*.

PUANTEUR, نتن *netn*.

— de bouche, بخار *boukhâr*.

PUBERTÉ, بلغه *baleghah*.

PUBLIC (adj.), (Voy. COMMUN).

— Le domaine public, المال العام
êl-mâl êl-a'âmm.

Le PUBLIC, العام *êl-a'âmm* (V.
le Commun des hommes).

— Qui est à la connaissance du
Public, ظاهر *dâher* (V. PUBLIÉ).

— En Public, ظهراً *daharânn*.

PUBLICATION, شهر *chehr* (Voy.
PROMULGATION).

PUBLIÉ, مشهور *mechehour* (V.
PROMULGUÉ).

Il a PUBLIÉ, شهر *a'lann*,
chahar (Voyez Il a PROMULGUÉ).

PUBLIQUEMENT (V. En Public).

PUCE, برغوت *barghoutt*, ber-
ghoutt, برغوطه *berghouttah*, plur.
أكورد *berâghy't* (en berb. *âkoured*, pl. *âykourdân*).

PUCELAGE (Voyez VIRGINITÉ).

PUCELLE (Voyez VIERGE).

PUDEUR, حيا *hayâ*.

PUDIBOND, PUDIQUE, حسي
hayy, fém. حيه *hayéh*.

Il a PUÉ, نتن *netenn*.

PUÉRIL, الصغير *saghyr*, متاع
motâ' ês-sogh'r.

— Action Puérile, فعل صغير
fe'el saghyr.

PUÉRILEMENT, كيف الصبيان
kyf ês-sabyân.

PUÉRILITÉ, صغر *sogh'r*.

PUIS (V. ENSUITE, Après cela).

Il a PUISÉ, ملا *meld*, عرف
gharof.

PUISQUE, حين *héyn*.

PUISSANCE (Voyez POUVOIR).

PUISSANT, قادر *qâder*, قدير *qa-
dyr*, عزيز *aazyz*, جليل *djelyl*,
جبار *djebbâr* (Voy. FORT).

PUITS, بئر *byr*, *beyr*, pl. آبيار
âbyâr, بيار *byâr*, آبار *âbâr*; جب
djebb, سريج *sirydj*, *siryg* (en berb.

tanoutfyt), (V. CITERNE).

PULVÉRISÉ (V. PILÉ, BROYÉ).

Il a PULVÉRISÉ (V. Il a PILÉ).

PUNAISE, بقه *baqqah*, *boqqah*,
pl. بَق *baqq*, *boqq*; بَك *bakk*.

PUNI, معذب *ma'âqeb*, معذب
mo'addeb.

Il a PUNI, عَدَّب *a'addab*,
عاقب *a'âqab* (Voy. Il a CHATIÉ).

PUNITION (Voy. CHATIMENT).

PUPILLE (Voy. ORPHELIN).

PUR, صافى *sâfy*, fém. صافيه *sâfyah*, pl. اصفيا *âsfyâ*; صاف *sâf*, طاهر *tâher*, pl. اطهار *âttehâr*; خالص *khâless*, *khâliss* (en berbere صوفى *soufy*), (Voyez PURIFIÉ, NET).

— Il a été Pur, صفا *tahar*, صفا *safâ*.

PURETÉ, صفا *sefâ*, *safâ*, طهاره *tehârah*.

PURGATIF (adj.), منقى *monqy*.

— Potion Purgative, مشروب منقى *machroubéhmonqyéh*, pl. مشروبات *machroubât monqyyât* (V. MÉDECINE).

PURGATION (V. NETTOYAGE, Potion Purgative).

PURGATOIRE, العرف *él-a'araf*.

Il a PURGÉ (V. Il a NETTOYÉ).

— Il s'est Purgé, تنقى *tenaqqey*.

PURIFICATION (Voyez PURETÉ, NETTOYAGE).

PURIFIÉ, مطهر *mottahher* (Voy. PUR, NET OYÉ).

Il a PURIFIÉ, طهر *tahhar* (V. Il a NETTOYÉ).

PURULENT, قايح *qâyh*.

PUS, قيس *qyh*, *qeyh*, لوعى *louï'y*, صديد *sadyd*.

PUSILLANIME, قليل القلب *qa-lyl él-qalb* (Voyez CRAINTIF, LACHE, POLTRON, FAIBLE).

PUSILLANIMITÉ; قلة القلب *qil-lét él-qalb* (Voy. CRAINTE, FAIBLESSE, LACHETÉ).

PUSTULE, بو شوك *bou-chouk* (Voyez BOUTON, ABCÈS, APHTE).

PUTAIN (fille de mauvaise vie), (Voyez PROSTITUÉE).

PUTRÉFACTION, عفونه *a'founéh* (V. CORRUPTION, POURRITURE).

PUTRÉFIÉ (V. POURRI, GATÉ).

Il s'est PUTRÉFIÉ, تعفن *ta'af-fenn*, تفسد *tefassad* (V. Il a été Corrompu, Il s'est Gâté, Il s'est Pourri).

PUTRIDE, معفون *ma'afoun* (V. GATÉ, POURRI, CORROMPU).

— Fièvre Putride, بو نقطه *bou-noqta*.

PYGMÉE (Voyez NAIN).

PYRAMIDES, هرم *heram*, *haram*, هرام *herâm*, pl. أهرام *éhram*, هرامات *herâmât*.

— Les deux Pyramides, الهرمين *él-haraméyn*.

Q

Q, la prononciation de cette lettre française peut être assez exactement rendue dans l'écriture arabe par la lettre *qâf* (ق), dix-neuvième lettre de l'ancien alphabet, vingt-unième du moderne, et vingt-troisième du moghrebin.

Je dois ici faire observer que ce caractère ne porte, dans l'alphabet moghrebin, qu'un seul point supérieur, de cette manière (ق), tandis que cette forme est affectée au *fe* par les autres peuples qui se servent de l'écriture arabe, cette dernière lettre (F) étant distinguée, chez les Barbaresques, par un point inférieur, de cette manière (ق).

Du reste, l'écriture moghrebine néglige également de ponctuer les lettres *qâf* (ق) et *fe* (ق) lorsqu'elles sont finales.

J'ajouterai enfin que le *qâf*, au lieu de se prononcer Q suivant son énonciation régulière, est prononcé comme un G dur dans une partie de l'Égypte et dans le royaume de Marok; et même au Kaire on supprime tout-à-fait son

articulation, en la remplaçant par un son saccadé, se rapprochant beaucoup du son donné au *a'yn* (ع). Ainsi le mot سقا (porteur d'eau), est prononcé par les uns *saqâ*, par d'autres *sagâ*, par d'autres enfin *sa'd*.

QABÈS (v. d' Af.), قابس *Qâ-bess*, *Gâbess*.

QADOUR (n. pr.), قَدُور *Qaddour*.

QALI (Voyez KALI).

QAMOUS (dictionnaire arabe), قاموس اللغة *qâmous êl-loghat* (V. DICTIONNAIRE).

QANDJAH (Voyez KANGE).

QARA-MEYDAN (V. MEYDAN).

QARAQOUCH (V. POLICHINELLE).

QENÉH (v. d' Eg.), قنه *Qenéh*, *Qanah*, قنا *Qená*, *Qené*.

— Natif de Qenéh, قناوى *qenâouy*.

QOREYCHITE (n. de trib.), قريشى *Qoreychy*, pl. قريش *Qoreych* (Voy. KOREYCHITE).

QUADRANGULAIRE (V. CARRÉ).

Il a QUADRÉ, طبق *tubaq* (Voy. Il a CONVENU).

QUADRUPÈDE, بهيمه *behymah*,
behyméh, pl. بهايم *beháym* (en
berbere حوايش *heouáych*).

QUADRUPLE, مرتبع *morabba'*.

QUADRUPLEMENT, اربعه *arba'*
اضعاف *árba'h adda'áf*.

QUALIFIÉ, مكيف *mokeyyef*.

Il a QUALIFIÉ, كيف *keyyef*.

QUALITÉ, فضيله *faddyleh*.

QUAND, اذا *izá*, كان *ka-énn*,
لما *lammá*, لما *lamá*, متى *metü*,
metey, حين *héyn*, *hayn*.

— Quand? امتا *émtá*?
émtátá? امتى *émtü*? *émtey*?

— Quand partez-vous? امتى
émtey moussáferyn
éntoumá?

QUANT à, على ما *a'lü-má*.

— Quant à cela, بموجب ذل
be-moudjeb del.

— Quant à ce que tu me de-
mandes? وعلى ما تطلبنى
má totlob-ny.

— Quant à ce que tu dis relati-
vement à toi-même, وقولك على
ou-qoul-ak a'lü nafs-ak.

QUANTIÈME du mois, عدد الشهر
a'ded és-chahar, كيفيه الشهر
kyfyét és-chahar.

QUANTITÉ, قدر *qadar*, *qadr*,
مقدار *miqdâr*.

— Grande Quantité, كثرة
kothrah, *kethréh*.

QUARANTE, اربعين *árba'yn*
(en berbere قوز دمرأوينن *qouz dem-
ráouynin*).

— Quarante-un, واحد واربعين
ouâhed ou-árba'yn, (en berb. قوز
دمرأوينن يان *qouz demráouyninn-
yân*).

— Quarante-et-unième, احدى
âhdy ou-árba'yn.

— Quarante-deux, اثني-
عشرون *éthnéyn ou-árba'yn* (en b.
قوز دمرأوينن ثنات *qouz demráouy-
nin theadâ*).

QUARANTIÈME, اربعين *árba'yn*.

QUARREAU de pierre, بلاط *bal-
latt* (Voy. CARREAU).

— de terre, طوب *toub*.

— de verre, جزاز *djezáz*, gue-
záz (Voyez Carreau de vitre).

QUART, ربع *roubeu'*, *roubou'*,
roubè', *roub'*, pl. اربع *érba'*; ربيع
roubou', *rouba'*, *roub'*, رب *roub*,
روب *roub*.

— d'heure (Voyez HEURE).

— Trois Quarts, ثلاث ارباع
thelâth érbâa', ثلاث ربيع *thelâth
rebâa'*.

— Trois Quarts d'heure, ثلاث
اربع ساعة *thelâth érba' sâ'ah* (V.
Une Heure moins un quart).

— Quatre heures moins un

Quart, ربع ساعة لا ربع, *árba' sá'ah éllá roub'*.

QUARTENAIRE, ربعى *rouba'y*, رباعى *roubá'y*.

— QUARTIER (*Voyez QUART*).

— d'une ville, حومه *haoumah*, حرة *hart*, حارة *háret, hárt*, pl. حارات *hárá't*; خط *khatt*.

— Le Quartier des Juifs, حرة اليهود *hart él-yehoud*.

— des Francs (*Voy. FRANC*).

— de Touloun, au Kaire, حرة طولون *hart Touloun*.

QUATORZE, أربعة عشر *árba't a'char*, أربععش *érba't-a'ch*, *árba't-a'ch* (en berb. قوست دمراو *qoust demorréou*, قوز دمراو *qouz demráou*).

QUATORZIÈME, رابع عشر *rábè' a'cher*; fém. رابعة عشر *rábe'at a'cher*; أربععش *árba't-a'ch*.

QUATRE, أربعة *árba'ah*, *érba'h*, fém. أربع *árba'a* (en berb. قوست *qoust*, قوز *qouz*).

— J'ai Quatre enfans, عندى *a'nd-y arba'a oueled*.

— Quatre à Quatre, رباغ رباغ *roubá'-roubá'*.

— Quatre cents, اربع مايه *árba' máyéh*, اربعميه *érba'-myah*.

— Quatre mille, اربعة آلاف *árba't él-áf*.

— Quatre cinquièmes, اربع ائماس *árba'-ékhmáss*.

QUATRE-VINGT-DIXIÈME, تسعين *tessa'ynn*.

QUATRE-VINGTIÈME, ثمانين *themányn*.

QUATRE-VINGTS, ثمانين *tse-mányn*, *themányn* (en berbère ثم دمراوينن *them demráouyninn*).

— Quatre-vingt-un, واحد *ouahed ou-themányn* (en berbère ثم دمراوينن يان *them-demráouyninn yán*).

— Quatre-vingt-dix, تسعين *tessa'yn* (en berbère دزغ دمراوينن *deza' demráouyninn*).

— Quatre-vingt-onze, واحد *ouahed ou-tessa'yn* (en b. دزغ دمراوينن يان *deza' demraouyninn yán*).

QUATRIÈME, رابع *rábè', rába'*.

QUATRIÈMEMENT, رباغا *rába'án*.

QUE (conj.), ان *énn, ánn*, ما *má*, باش *bách, béch*.

— Que Dieu te protège en route! امشى بسلامة الله *émchy be-selámét Allah!* (en berb. روح السلامة رتي *rouhés-salámat rabb-y!*) (m. à m. vas dans le salut de Dieu!)

— Plus grand Quemoi, اكبر منى *ákbar menn-y*.

Il a QUESTIONNÉ (Voyez Il a DEMANDÉ).

QUEUE, ديل *dayl*, *deyl*, pl. اديال *adyâl*; ذنب *denb*, plur. جريمه *chéouâl*; شوال *cheouâl*; اذنان *djerrymah*, زقه *zaqah* (en berbere *édjahányd*).

— La Queue du chien ne se redresserait pas, quand on la tiendrait dans un calibre pendant quarante ans, ذنب الكلب ما يتقوم, وله خطوة في القالب أربعين سنة *denb êl-kelb mâ yetqaouem*, ou *le-ho hattou-ho fy' l-qâleb ârla'ynn seneh*.

QUI, الى *ély*, من *men*, لي *ly* (Voyez LEQUEL, LAQUELLE).

— Qui que ce soit, من الى يكون *men âlly yekoun*, من كل *koull-menn*, كمن *koull-menn*, اي *éy*.

— Celui Qui, من *menn*.

— Ce Qui, ما *mâ*.

QUI? من *menn?* مين *minn?*

— Qui a fait cela? من عمل ده *minn a'mel deh?*

QUICONQUE (F. Qui que ce soit).

— A Quiconque m'apportera ta tête, je lui donnerai cent piastres, كل من يجيب لي راسك *koull-menn ydjyb l-y râss-ak na'tty le-ho myét ryâl*.

UN QUIDAM (F. Un Certain).

QUINCAILLERIE, خرده *kherdah*.

QUINCAILLIER, خرداجي *kher-dâdjy*.

QUINTAL, قنطار *qontâr*, pl. قنطايير *qanâtyr*.

— Deux Quintaux, قنطارين *qouttârynn*.

QUINTE de toux, قهرة *qahrah*.

QUINTENAIRE, خماسي *khou-mâssy*.

QUINTESENCE, لا قصير *él-éqsyrr*.

QUINZE, خمسة عشر *khamsét-a'acher*, *khamsét-a'char*, خمستعش *khamsét-a'ch* (en b. دمراو *soummost demorrâou*, سمس دمراو *soummous demrâou*).

QUINZIÈME, خامس عشر *khâ-miss a'cher*, fémi. خامسة عشر *khâ-missét a'cher*; خمستعش *khemsét-a'ch*.

QUITTANCE, خلاص *khelâss*, سلاكت *selâk* (Voyez ACQUIT).

QUITTE (adj.), خالص *khâless*.

Il a QUITTÉ, خلى *khallü*, *khalley* (Voyez Il a ABANDONNÉ).

— Quitte! خلى *khally!* (en berbere اجبي *éddjy!*)

QUOI? آي شي *ây?* آي شي *ây-chy?* (Voyez QUE?)

— Quoi que ce soit, كل شي *koll chy*, اي شي كانت *éy chy kânét*.

QUOIQUE, ولو *ou-lou*, حتى لو كان *hattü lou-kân*.

QUOTIDIEN, يومي *youmy*.

R

R, cette lettre de l'alphabet français correspond parfaitement au *rá*, ou *ré* (ر), vingtième lettre de l'ancien alphabet arabe, dixième de l'alphabet moderne et de l'alphabet moghrebin.

RABAT (v. d'Afr.), رباط الفتح *Rabâtt-él-fath*.

RABBIN, ربّين *rebbyn*.

RABOT, قرأه *messahah*, قراءة *faráh* (en berbere ثلوکامت *tsalou-kámt*, pl. ثیلوکامن *tsyloukâmenn*).

Il a RABOTÉ, ملس *melless*.

RABOTEUX (Voy. DIFFICILE).

RABY-ÉL-AKHER (V. RABY-EL-TANY).

RABY-ÉL-AOUEL (troisième mois de l'année lunaire des musulmans),

ربيع الأول *raby' él-âouel*, ربيع الأول *raby' él-âouel*, مولود *mouloud*.

RABY-ÉL-TANY (quatrième mois de l'année lunaire des musulmans), ربيع الثاني *raby' ét-thány*, ربيع الثاني *raby' ét-tsány*, ربيع الآخر *raby' él-âkher*, ربيع الآخر *cháy' él-mouloud*.

RACCOMMODAGE, ترقيع *tergy'*.

Il a RACCOMMODÉ un habit, رم *ramm*, رقع *reqqa'a*, راققا'.

Il a RACCOURCI, قصر *qosser*.

RACE, نسل *nesl*, اصل *âsl*.

RACINE, جذر *djedr*, djidr, عرق *a'arq*, عروق *eu'rouq* (en berb. ازور *âzar*, pl. ازوران *izourân*).

Il a RACONTÉ, حكا *hakâ*, حكى *hekâ*.

RADE, موردة *maouradah*.

RADEAU, معدّيه *ma'addyéli*, ما'addyah, مو'addyah.

RADIS, مشتي *michety*.

Il a RADOTÉ, خرف *kheref*.

Il a RAFRAÎCHI, برّد *berred*.

RAIE (ligne), خط *khatt*, pl. خطوط *khouttout*.

— (pli), (Voyez ce mot).

— (poisson), سمك الترس *se-mek ét-ters*, رايه *râyah*.

RAIFORT, فجل *fidjl*, fedjet, *fidjoul*, figl.

Il a RAILLÉ, تهزأ *tahazzâ* (Voy.

Il a RI, Il s'est MOQUÉ).

RAILLERIE (V. MOQUERIE).

RAISIN, عنب *a'oneb*, eu'neb,

a'yneb (enb. أصيب *áddydd*,
تيزوري *tyzoury*, تيزورين *tezouryn*).

— Grappe de Raisin, عنقود
a'neqoud, pl. عنقود *a'neqyd* (en b.
أغازي *ágázy*, pl. أيكوزا *ýgouzá*).

— Raisin muscat, عنب المسكي
a'yneb él-misky.

— sec, زبيب *zebyb*.

RAISON, عقل *a'ql*.

— Age de Raison, سن بلوغ
senn balough él-a'ql.

— Il a atteint l'âge de Raison,
ووصل الى سن البلوغ *ouessel ilü*
senn él-balough, بلغ سن كامل عقله
balagh senn kâmel a'qli-hi.

— Il n'y a pas de chemin pour
les animaux sauvages, à plus forte
Raison pour les hommes, لا سبيل
lá sabyl للوحش فضلاً عن الناس
li-'l-ouahech, fadlân a'n én-nâs.

Il a RALLIÉ, لم *lemm*.

RAMADAN (neuvième mois de
l'année lunaire des musulmans),
رمضان *Ramaddân*.

Il a RAMASSÉ, لم *lemm*.

RAME, مقدافي *miqdáf, mouq-*
dáf (en berbere أمقدافي *âmaq-*
dáf), (Voyez AVIRON).

— de papier, رزمة *rezmeh*.

Il a RAMÉ, قدافي *qaddaf, qaddef*.

RAMEAU, (Voyez BRANCHE).

RAMIER (pigeon), لمام *limâm*
(Voyez PIGEON).

RAMLÉH (v. de Syrie), الرملة
ér-Ramléh.

Il a RAMPÉ, دبب *debbé*.

RANCE, متعفن *mota'fen*.

RANÇON, فديه *fedyéh*.

RANG, ترتيب *tertyb*, منصب
manseb.

— (ligne), صوف *saff*, pl.
صفوف *soufouf*.

Il a RANGÉ en bataille, صوف *saff*.

RANGEMENT, ترتيب *tertyb*.

RAOUDAH (île), روضه *Raouddah*.

Il a RAPÉ, برد *barad*, حك
hekk.

RAPIDE, مستسرع *mostesaraa*,
مستعجل *mosta'djel*.

RAPIDEMENT, بالزربة *be-'z-zer-*
bah.

RAPPORT, مناسبة *monássebah*.

— Il a eu Rapport, تعلق *ta'al-*
laq.

Il a RAPPROCHÉ, تقرد *teqarad*.

RAPT, نهب *nehb*.

RARE, غريب *gharyb*, نادر *nâdir*.

RAREMENT, غريباً *gharybán*, نادراً
nâdirânn.

RAS-ÉL-CHAB (station en Afr.),
راس الشعب *Râss-és-Cha'b*.

RASÉ, محسن *mohassin*.

Il a RASÉ, حلق *halaq* (en b.
سطل *sattal*).

Il a RASÉ la barbe, حقف *haf-*
sef (V. BARBE, Il a TONDU).

RASOIR, حفافه *mouss*, موسى *mouss*,
haffáfah (en berb. موسى *mouss*, pl.
 أمواس *ámouáss*).

RASSASIÉ, شبعان *chaba'án*, che-
 ba'án (en berbère أيروا *tyrouá*, pl.
 أيروا *tyrouáouen*).

Il a RASSASIÉ, اشبع *échba'*,
 شبع *chebba'a*.

— Il a été Rassasié, Il s'est
 Rassasié, شبع *chabaa*.

— Je suis Rassasié, انا شبعان
áná chaba'án (en berb. أيروا *tyrouá*,
 أيروا *ábouzyou*).

— Rassasie-toi! اشبع *échba'!*
 (en berbère اروو *érouou!*)

RAT, فار *fár*, pl. فيران *fyrán*,
 تبغ *tobba'* (en berb. أعردة *á'erdah*,
 plur. ايعرداين *íy'e'rdáyenn*).

RATE, طيحان *tyhán*.

RATEAU, كماشه *kemáchah*,
kemáchéh (en berb. مدود *medoued*,
 pl. مداود *medáoued*).

RATIERE, فتح *fakkh* (V. SOU-
 RICIERE).

RATIFIÉ, مقرر *moqerrer*.

Il a RATIFIÉ, قرر *qarar*.

RATIONS de troupes, مرتب
moretteb, تعين *taayn*.

— Donne-lui sa Ration, اعطى

أعطى *á'atty le-ho a'alyk*.

RAUQUE, منبجس *monbahbah*.

Il a RAVAGÉ, خرب *kherch*.

RAYAUDEUR, طراف *iarráf*.

RAVE, اللفت البلدي *ét-left ét-*
beledy, فجل *fidjl*, figl.

Il a RAVI, نهب *nahab*, خطف
khattaf.

RAVISSEMENT (Voy. RAPT).

Il a RAYÉ, سطر *satar*.

RAYON de miel (Voyez MIEL).

— du soleil, شاع ذا الشمس
chá'-dê-'s-chems.

— de bibliothèque (Voyez TA-
 BLETTE).

Il a RAYONNÉ, شعشع *cha'cha'*.

REBELLE, خارجي *a'assy*, عاصي
khâredjy, مرید *meryd*.

RÉPELLION (V. RÉVOLTE).

RÉCEMMENT, جديداً *djedydán*.

RECENT, جديد *djedyd*, طرى
itary (Voyez NOUVEAU).

RECETTE, تحصيل *tahassyl*.

RECHERCHE, تفتيش *teftych*,
 تفحص *tefahhouss*.

RÉCIPROQUE, مجابوب *me-*
djáoueb, megáoueb, موافق *mouá-*
feq, مطابق *mottábeq*.

RÉCIPROQUEMENT, مجابوباً *me-*
djáoubánn, megáoubánn.

Il a RÉCITÉ par cœur, حفظ *ha-*
fezz.

RÉCLAMATION, تكرر *tekrár*.

Il a RÉCLAMÉ, عرض *aaréd*.

RÉCLUSION, حبس *habs*.

RÉCOLTE (Voyez MOISSON).

RECOMMANDATION, وصيه *ous-syuh*.

Il a RECOMMANDÉ, وصى *ouássü*.

RÉCOMPENSE, اجر *ádjir, ágr*.

Il a RÉCOMPENSÉ, اجر *ádjir*,
واجر *ouádjir*.

RECONNAISSANT, معروف *maarouf*,
جهيل *djemyl*.

RECONNAISSANCE (action de reconnaître), اعتراف *t'írásf*, معروفه *mauroufah*.

Il a RECONNU, اعترف *t'írásf*.

RÉCRÉATION, تهنئة *tenezzouh*.

REÇU (adj.), رجعا *radja'a*,
وصول *ouessoul*.

Il a REÇU, اخذ *ákhad*, نال *nál*,
سلم *salam*.

RECUEIL, جمع *djema'*.

Il a REÇU, وسع *ouassa*.

REDDITION, ردّ *redd*, اعطا *t'tá*.

Il a REDIT, عاد بالقول *a'ád bi-l-qoul*.

— Il a trouvé à Redire, حرج *haradj* (V. Il a BLAMÉ).

Il a RÉDUIT, اجبر *édjbar, égbar*.

RÉELLEMENT, دغري *dughrä*,
بلاشك *bi-lá-chak*, حق *haqqán*.

Il a RÉFLÉCHI les rayons, شع *chua*.

— (fait des réflexions), تحمّن *tekhammen*.

RÉFLEXION (V. MÉDITATION

REFLUX de la mer, البحر هربان *él-bahir harbán*, جزر *djezr*.

REFOULOIR de canon, مدك *medekk*,
ذا المدفع *dé-'l-medfa'*.

Il a RÉFROIDI, برد *barrad*.

RÉFROIDISSEMENT, تبريد *tebryd*.

REFUGE, التجا *útiájá*, حرمة *hormah*.

REFUS, امتناع *ímtináu'*, انكار *ínkár*.

REGARD, نظر *nadar, nadr*.

Il a REGARDÉ, نظر *nadar*.

— Regarde! انظر *óndour!* (en
berbere موقال *mouqqál!*)

REGEB (septième mois de l'année lun. des musulmans), وجب *redjeb*,
regueb, ارجب *érdjeb*.

RÉGION, ارض *árd*, pl. اراضى *árady*;
بلد *beled*, ناحية *náhyét*, pl. نواحي *naouáhy*;
اقليم *áqlym*, pl. اقاليم *áqálym*.

REGISTRE, دفتر *defter*.

RÈGLE, قانون *námous*, ناموس *qáuoun*.

— (instrument à tracer des lignes), مسطرة *mustarah*,
قالب *qáleb* (d'où le mot français *calibre*).

RÉGLISSE, عرق سوس *a'rq seuss*.

— Jus de Réglisse, ربت سوس *rebb sous*.

RÈGNE, ملك *moulk*, ملكوت *melakout, melkout.*

Il a RÉGNÉ, ملك *málak*, ملك *mek, أستولى* *éstouellü.*

— L'abondance Règne dans ce pays, هذا البلد فيه الرخا بكل شى *hadá êl-beled fy-hi êr-rekhá be-koull chy.*

REGRET, رغب *reghb* (en berb. عارور *a'ârour*).

RÉGULIER, قياسى *qyássy.*

Les REINS, كلوة *kelaouah, kelouèh*, pl. كلا *kelá*; خاصرة *khás-sarah*, pl. خواصر *khouásser.*

REJET, طرد *tard, terd.*

Il a REJETÉ (annulé), بطل *bat-tal*, طرد *tarad.*

Il s'est RÉJOUI, فرح *farah.*

— Nous nous Réjouissons de vous voir bien portant, فرحنا *ferah-ná* بالنظر الى وجهكم السعيد *bi-'n-nazr ilü oudjhi-koum ês-sa'yd* (m. à m. nous nous réjouissons de voir votre visage heureux).

RÉJOUISSANCE publique, زينه *zeyneh.*

RELACHEMENT, ارخا *îrkhá.*

RELATIF, موصول *mouessouf*, متعلق *mota'alleg.*

Il a RELÉGUÉ (V. Il a EXILÉ).

RELIEUR, سفار *seffâr.*

RELIGION, دين *dyn.*

— Dis aux hommes: vous avez votre Religion et moi la mienne, قول للناس لكم دينكم ولي دينى *qoul li-'l-nass le-koum dyn-koum ou-l-y dyn-y.*

— La Religion de Dieu, دين الله *dyn Allah.*

— La parole de l'homme est sa Religion, دين الرجل حديثه *dyn êr-radjel hadyith-ho.*

REMÈDE (Voy. MÉDICAMENT).

— local, علاج وضعى *è'lâdj ou-da'yy.*

Il a REMERCIÉ, شكر *chakar* (V. Il a rendu Grâces).

— Je te Remercie! كثر الله *khatther Allah khey-ak!* خيرك *ykettser Rabb-y êl-khey-ak!* (en berbère رتبى الخيرك *ykettser Rabb-y êl-khey-ak!*)

REMOU, فرخ ذا الماء *ferkh dé-'l-má*, موجه *moudjah, mougah, mougéh.*

REMPART, سور *sour.*

RENARD, ثعالب *tha'âleb, tsa'âleb*, pl. ثعلب *tse'leb, tha'leb*; doréyn *doréyn*, اكعاب *ék'aâb* (en berbère اباراغ *âbârâgh*, pl. ايبوراغ *îybourâgh*)

Il a RENDU , رد *redd*.
 — Il a Rendu service , احسن *ehhsann*.

RENOUVELLEMENT , تجديد *tedj-dyd*.

RENVERSEMENT , هدم *hedm*.

RENOI , طرد *tard, terd*.

Il a RENVOYÉ , طرد *tarad*.

Il a RÉPANDU , صب *sabb*.

REPAS , مأكله *mâkeléh, mêklah*.

REPENTIR , ندم *nedem, nedm*.

Il a RÉPONDU , جواب *djaouab*.

— S'il me parle je lui Répondrai , ان كلم لي ارد له جواب *én kellem l-y áredd le-ho djaouáb*.

RÉPONSE , جواب *ádjábah, جواب djaouáb*.

REPOS , استراحة *ístiráhah (Voy. TRANQUILLITÉ)*.

Il a REPOUSSÉ , طرد *tarad, بعد éhaad, دفع defaa*.

Il a REPRIMANDÉ , وبنح *ouahbakh, عتب a'teb (V. Il a BLAMÉ)*.

REPROCHE , عتاب *i'táb, منه minnah*.

Il a REPROCHÉ , لام *lám*.

RÉPUBLIQUE , جمهور *djemhour, guemhour, مشيخة mechaykhah*.

RÉPULSION , طرد *terd, دفع defá'*.

RÉPUTATION , حساب *hissáb*.

REQUENA (v. d'Esp.) , ركوان *Rekouán*.

RÉSERVOIR , مطفيه ذا اليا *mat-fyah dé-'l-má, صهرريج sahrjdj, sehryg, سقايله siqáyah*.

Il a RÉSIDÉ (Voy. Il a HABITÉ).

RÉSINE , زفت *zest, zift, سمن semgh, رجينه redjynah*.

RESPECT , تكريم *tekrym, توقيير teouqyr*.

Il a RESPECTÉ (V. Il a HONORÉ).

RESPIRATION , نفس *nefs*.

Il a RESPIRÉ , نفس *neffes*.

RESSEMBLANCE , شبهه *chebbah, تشبيه techbyéh*.

Il a RESSEMBLÉ , شبه *chabah, تشابه techábah, أنشه énochabah*.

Il s'est RESSOUVENU , تذكر *te-zakker*.

Il est RESSUSCITÉ , أبعث *én-baath, قام qám*.

Le RESTANT , الفاضل *él-fádel, الباقي él-báqy*.

Au RESTE , غير ذلك *ghayr ze-lyk, واما بعد ou-ámmá ba'a*.

Il est RESTÉ , وقف *ouaqaf, قعد qa'ad, بقى baqü*.

— Si tu as mal fait par le passé, fais au moins bien ce qui te Reste à faire , يا من اسا فيما مضى كن يا من اسنا فيما يبقى *yá menn ásá fy-ná maddü, konn mohassenán fy-má yebqü*.

Il a RESTITUÉ (V. Il a RENDU).

Il RÉSULTE de cela que, لزوم *lázoum minn déh énn.*

RÉSUMÉ (Voyez ABRÉGÉ).

RÉSURRECTION, قيامة *qyáméh.*

RETARD, تعطيل *teékhyr*, تاخير *ta'ttyl*, بطا *battá.*

Il a RETARDÉ, عوق *ákhar*, اخر *ouaq*, بطا *battá.*

RÉTENTION d'urine, حصر *hasr dé-'l-boul* (Voy. STRANGURIE, DYSURIE).

Il a RETIRÉ, شال *châl*, فك *fak.*

— Retire cela! شيل *chyl dol!*

RETOUR, رجوع *roudjou'*, ردجا *redja'*, *redja'*, *rega'.*

Il est RETOURNÉ, رجوع *redja'*, *redja'*, *rega'.*

— Retourne! ارجع *érdja'!* *érga'!* (en berbere وغل *oughal!*)

RETRAITE (asile), (V. REFUGE).

Il a RÉTRÉCI, ضيق *dayaq.*

RÉTRIBUTION, مجازاة *modjâ-zâh.*

Il a RETROUVÉ (V. Il a TROUVÉ).

RETS (filets), شبكة *chebkah*, pl. شوباك *choubák.*

Il a RÉUSSI, خالص بالخير *kha-lass bi-'l-kheyr.*

RÊVE, حلم *hilm.*

Il a RÉVEILLÉ, استنظ *éstaqazz.*

— La discorde est endormie,

maudit soit qui la Réveille parmi les peuples! الفتنة نأيمه لعن الله *él-fitnéh náy-méh la'an Allah minn éyqazz-há baynn él-îmâm.*

Il a RÉVÉLÉ, بين *bayyan.*

REVENDEUR, بايع *báyaa.*

REVENU (rente), اوأيد *douáyd*, mahassoul *mahassoul*, جامكيه *djám-kyah.*

Il est REVENU, رجوع *redjaa*, *redja'*, *rega'a.*

— Reviens! ارجع *érdja'!* *érga'!*

REVÊTEMENT d'un mur, بشرة *bechrah.*

RÉVOLTE, طعي *a'ssy*, عصى *taghy*, مودة *mourdah* (V. SÉDITION).

RÉVOLTÉ (Voy. REBELLE).

Il s'est RÉVOLTÉ, تمرد *temerred*, طغا *taghá.*

REVUE d'une armée, نفتيش *teftych.*

RHINOCÉROS, كركدان *kerke-dân*, كركدن *kerkeden*, كركند *kerkend.*

RHODES (île), رودس *Rodouss*, رودوس *Roudouss.*

RHUBARBE, ريواند *ryouând.*

RHUE cultivée, روطه *routtah.*

— sauvage, اورم *áourem.*

RHUME, استروح *ésterououh* (en berbere ثوسسوت *tsoussout*, ادمارن *ídmárenn).*

- de cerveau, زكام *zekám*.
 Il a Ri. ضحك *dahak*.
 — Ris! اضحك *éddehak* (en b. *دس dess*).
 RIAnt, ضحاك *dahák*.
 RICHe, صاحب مال *ghany*, غني *ghany*, *sáheb máh*.
 — Le Riche est le trésorier des pauvres! الغني هو خزندار الفقرا! *él-ghany hou khazendár él-foqará*.
 RICHESSES, مال *mál*, pl. اموال *ámouál*.
 RICIN (plante), خولع *khaouáa'*.
 — (insecte), قراد *qorád*.
 RIDE, كمس *kemss*.
 RIDEAU, سترة *chitárah*, ستارة *starah*, شمسية *chemsyéh*.
 RIDÉ (Voy. PLISSÉ).
 RIDICULE (risible), مضحك *modahak*.
 RIEN, ولاء *ouellach*, ما *má*, ولاءشي *fych*, بلأش *belách*, ولاءشي *ouelá-chy*.
 — Sans Rien, بلأشي *belá-chy*, بلأش *bellách*.
 — Homme de Rien, رجل رخيص *radjel rekhyss*.
 RIGOLE, مجرا *sáqyah*, ساقية *sáqyah*, *medjrá*, *midjrá*.
 RIGUEUR, عنق *ghanf*.
 RIME, رديف *sedja'*, جمع *sedja'*, رديف *redyf*, فافية *qáfyah*.

- RIRE, Ris, ضحك *dahak*, *dahk*.
 RISQUE (V. PÉRIL, DANGER, HASARD).
 RIVAGE, RIVE, ساحل *sáhel*, pl. سواحل *souáhil*; شاط *chátt*, pl. ريف *chettoutt* (en berb. *ريف ryf*).
 RIVAL, رقيب *reqyb*, غيور *ghayour*.
 RIVIÈRE, نهر *nahar*, *neher*, وادي *ouády*, واد *ouád* (en berb. *اغزر ághzar*, *ighzár*, pl. اغزوران *ighzourán*; اسيف *ássyff*, pl. اسافين *íssáfyu*, اسافن *íssáfan*).
 RIXE (V. ALTERCATION, QUERELLE).
 RIZ, روز *rouz*, ارز *órz*, روز *ourz* (d'où vient *oryza*), (en berb. *اروز érouz*).
 ROBE, حايك *háyk* (V. HABIT).
 — (de drap ou de soie), قفطان *qaftán*.
 ROBINET, حنفيه *hanefyah*, عنبوب *a'nboub*.
 ROBUSTE, ابو زيت *ábou-zéyt* (Voyez FORT).
 ROG, ROCHE, ROCHER, جسر *hadjar*, جبل حجر *djebel hadjar* (en berb. *ازراو ázraou*).
 ROI, ملك *melik*, مالک *málek*, سلطان *moulouk*; ملوك *moulouk*; سلطان

soultán, pl. سلاطين *seláttyun* (en berb. وشليد *ouguelyd*).

— Un Roi juste est l'ombre de Dieu vers laquelle se réfugient tous les opprimés, السلطان العادل ظل الله ياوي اليه كل مظلوم *és-soultán él-a' adel zil Allah yáouy flay-li koull mazloum*.

ROMAIN, روماني *roumâny*.

ROMAINE (salâde), خاس فرنجي *khâss frendjy*, خاس رومي *khâss roumy*.

ROMARIN, ازير *âzyr*, كيل *kelyl*.

ROME (v. d'Italie), رومه *Roumah*, رومييه *Roumyah*.

ROMÉLIE (province de Grèce), اروم *ârd ér-Roum*.

Il a ROMPU, كسر *kassar*, *kasser*, فسخ *fassakh* (V. Il a BRISÉ).

RONCE, سبارة *sabbârah*, سبارة العليق *sedjeralh dê-'l-i'llyq* (en berbère انيجل *ányjel*).

ROND (adj.), مدور *madouar*, مداور *medâouer*, داير *dâyr*.

— (s., cercle), دايرة *dâyrâh*.

RONDA (v. d'Esp.), رنك *Rondah*.

Il a RONFLÉ, شحر *chakhar*.

ROSALIE (n. pr.), وردة *Ouerdéh*.

ROSE, ورد *ouerd*, وردة *ouerdéh*, *ouerdah*, pl. ورد *ouerd*.

— La saison des Roses, وقت الورد *ouaqt él-ouerd*, وقت ذا الورد *ouaqt dê-'l-ouerd*.

— Rose (n. pr.), وردة *Ouerdéh*.

— Essence de Rose, عطر *o'ttr*.

ROSÉ, وردى *ouerdy*.

ROSEAU, قصبه *qassabah*, pl. قصب *qassab*.

ROSÉE, ندا *nādā*, *nedā* (en berb. ندا *nadd*).

— Goutte de Rosée, قطر النداء *gottr êu-nedā* (en b. تيهقيت ندا *tymeqyt-nadā*).

ROSSE, قدار *qidâr*.

ROSSIGNOL, بلبل *boulboul*, *bolbol*, ام الحسن *omm él-hassenn* (en berbère اقور *âqqour*, pl. اقورن *âqqourenu*).

RÔT, تكريعه *tehrya'ah* (en berb. اينكورتوعان *âyngourroué*, اينكورتوان *âyngourrou'an*).

ROTA (v. d'Esp.), روطه *Routlah*.

RÔTI (viande), كباب *kebâb*, اكناف مشتوى *mechtouy* (en berb. اكاناف *âkanâf*).

Il a RÔTI, شوى *chouey*.

RÔTISEUR, كبايبى *kebâby*.

ROTLE (poids), رطل *rott*, pl. ارتال *értâl*.

— Deux Rotles, رطلين *rott-léyn*.

ROUE, عجل *aadjel*, دولاب *doulâb*.

ROUGE, أحمر *âhmar*, fém. ازشكاه *hamrá* (en berbere ازشكاه *âzeggâgh*, *ézouggâgh*).

ROUGEOLE, حمرة *homrah* (en berbere تبوزشكاهت *tabbouzeg-gâgh*, *tebouzzougâgh*).

ROUGET (poisson), سلطان السمك *soultân él-hout* (m. à m. le roi des poissons).

ROUGEUR, حمورة *homourét*.

ROUILLE, صدأ *sadá*, صدأ *saddá*.

ROUILLÉ, مصدئ *mosaddy*.

ROUSSAT (village en Afrique), رويسات *Rouyssât*.

Il a ROULÉ, دحرج *dahradj*.

ROULEAU, شبك *chobâk*.

ROUTE (Voyez CHEMIN).

— frayée (Voy. Chemin frayé).

ROUX, أشقر *âchqar*.

ROYAUME, ROYAUTE, مملكة *memlekah*, ملكوت *melakout*, *melakout*, ملك *moulk*.

RUADE, ركله *rouklah* (en berbere تاغودميت *taqoudmyt*).

RUBAN, شريط *cherytt* (en berbere أسارو *âssârou*).

RUBIS, ياقوت *yâqout*, ياقوت أحمر *yâqout-âhmar*.

RUDE, صعب *khachyn*, صعب *sa'ab*.

RUE, سكة *sikkah*, *sekkah*, حارة *hârt*, *hâret*, طريق *taryq*, محج *mahaddj*, درب *darb*, *derb* (en berbere ابربيد *âbryd*, pl. ايبيران *tybrâdenn*).

— Petite Rue (V. RUELLE).

Il a RUÉ, ركل *rakal*.

RUELLE, حوش *houch*, هوش *houch*, عطفه *a'tfêh*.

RUINE, خرابه *kherâbêh*.

RUINÉ (démoli), مهدوم *meh-doum*, خراب *kherâb*.

Il a RUINÉ, خرب *kharab*.

— Je suis Ruiné, انا مضمحل *énâ medmehel*, انا مفلس *énâ me-fellèss*.

RUISSEAU, واد تـراع *teraa*, واد *ouâd*, مجرا *medjrá*, *midjrá*

Il a RUISSELÉ (V. Il a COULÉ).

RUPTURE, هرس *hors*, *hers* (Voy. CASSURE, BRISEMENT).

— d'amitié (Voyez DISCORDE, DISSENSION, QUERELLE).

RUSE, حيلة *hylah*, *heylah*.

RUSÉ, حيل *heyl*, شاطر *chât-ter*, *châtir*, *châtтар*.

RUSSE, روس *rouss*, مسقوبي *mosqouby*, pl. مسقوب *mosqoub*.

RUSSIE, أرض الروس *ârd ér-Rouss*, ديار مسقوب *dyâr-Mosqoub*, روسيه *Roussyah*, روسيا *Roussyâ*.

S.

S, cette lettre de l'alphabet français s'exprime communément par deux lettres de l'alphabet arabe :

1° Le *syn* (س), quinzième lettre de l'alphabet ancien, douzième de l'alphabet moderne et vingt-quatrième de l'alphabet moghrebin, équivalant à notre S dans les mots *savoir*, *silence*, etc.

2° Le *sad*, (ص) dix-huitième lettre de l'ancien alphabet, quatorzième du moderne et dix-huitième de l'alphabet moghrebin ; sa valeur est d'un S fortement articulé et pour ainsi dire doublé, comme dans notre mot *assassin*.

3° Il est à remarquer aussi que le *the* ou *tse* (ث), vingt-troisième lettre de l'ancien alphabet, quatrième du moderne et du moghrebin, qui a régulièrement la prononciation du TH anglais, de T en Égypte, de TS dans les régions barbaresques, y prend aussi quelquefois la prononciation d'un S, et alors se confond presque avec l'articulation du *sad* ou du *syn*.

SA (pron. poss. fém.) *س* ho, hou, *س* hi, *ها* hâ, suivant le genre de la personne qui possède. (Voy. SON.)

— Sa main, *يد* yd-ho (en parlant d'un homme); *يدها* yd-hâ (en parlant d'une femme).

— Sa mère, *أم* ômm-ho (en parlant du fils); *أمها* ômm-hâ (en parlant de la fille).

— Sa fille, (en parlant du père) *بنت* bent-ho; (de la mère) *بنتها* bent-hâ.

— Sa maison, *بيت* béyt-ho, *دار* dâr-ho; *بيتها* béyt-hâ; *دارها* dâr-hâ.

— dans Sa bouche, *بفيه* be-fy-hi.

SAA (mesure de capacité d'Alger, contenant 60 litres) *صعا* sa'â, pl.

صعان se'ân, *صيعان* sy'ân.

SAADENY (station en Afrique), *السعادي* es-Sa'âdeny.

SABLE, *رمل* raml, remel, reml, pl. *رمال* remâl, roumâl (en berbère *رمل* remel, *نفزة* tefzah).

SABLIER, *ساعة الرمل* sa'at ér-reml *مليته* ramlyah, ramlyéh.

SABLON. (Voyez SABLE.)

SABLONNEUX, مرمل *morammel*, رملي *ramly*.

SABORD طاق *tâq*.

SABOT (de cheval, de mulet), حافر *hâfer*, *hâfir*.

— (de chameau), خف *khouff*, ظلف *dîlf*.

— (chaussure), قبقاب *qabqâb*, pl. قباقيب *qabâqyb*.

SABOURAH (port des Naplousains, en Syrie), مينا صبرة *Mynâ-Sabourah*.

SABRE, سيف *seyf*, *syf* (en grec ξίφος); ياطغان *yâttaghân*, سكين *sekkyn*. (Voyez CIMETERRE, ÉPÉE.)

SAC, SACCOCHE, شقارة *kyss*, كيس *cheqârah*, pl. شقاير *cheqâyr*; وعاء *ouââ*, pl. أوعيه *âou'ayêh*; اقرب *âqrâb* تليس *tellys*. غرارة *ghirârah*. (V. POCHÉ, HAVRESAC.)

— Sac (à orge), خيشه *kheychah*, زكييه *zakybah*.

— Cul-de-Sac, عطفه *a'tfêh*.

SACRIFICE, ذبح *debh*.

Il a SACRIFIÉ, ذبه *dabêh*, *dabah*.

SADY (n. pr.), سعدى *Sa'ady*.

SAFAR (deuxième mois de l'année lunaire des musulmans), صفر *safar*, شايح العاشور *chây' êl-a'âchour*; شايح عاشوره *chây' a'âchourah*.

SAFET (v. de Syrie), صغد *Safed*.

— Natif de Safet, صفدى *safedy*, صفادى *sefâdy*.

SAFIL ÊL-FYAD (station en Afrique), سافل الفياض *Sâfil êl-fyâdd*.

SAFOURAH (ville de Syrie), صفوره *Safourêh*, *Safourah*.

SAFRAN, زعفران *za'afrân* (d'où vient le mot français).

SAFRANÉ, زعفرانى *za'ferâny*

SAFRANON, SAFRANUM, قرطوم *qartoutoum*, قرطم *qartam*, قرطام *qartâm*, عصفوره *a'sfourah*, عصفور *a'sfour*.

SAFY (ville d'Afr.), اسفى *Êsfy*.

SAGE, حكيم *hakym*, عاقل *ââqel*, كياس *kiâs*, شاطر *châtter*, شاطر *châter*, كياس *kyr'ess* (en ber. سلعلس *sala'qless*, pl. سلعلسن *sala'qlessen*, سلعلسن *sala'qlensenn*). (V. PRUDENT.)

— Le cœur de l'insensé est dans sa bouche, la langue du Sage dans son cœur, قلب الاحق في فيه, ولسان العاقل في قلبه *qalb êl-âhamaq fy fy-hi*, *ou-lesân-êl-a'âqel fy qalb-hi*.

SAGE-FEMME, قابيله *qâbylah*, قبله *qabilah*, *qabilêh*, *qablah*, pl. قوابل *qouâbel*. (V. ACCOUCHEUSE.)

SAGESSE, حكمة *hikmêh*, حداقه *hedaqah*, *hedâqêh*, كياسه *kyâssêh*, عقل *a'ql*. (Voyez PRUDENCE. HABILETÉ.)

— Ce prince a gouverné avec Sagesse هذا الامير دبر الامور بكياسه
hedâ el-émyr daber el-ôumour be-kyâsséh.

SAGITTAIRE (signe du Zodiaque),
 برج القوس *bourdj el-qaous*, *bourdj el-qouss*, *bourg el-qouss.*

SAHARA (désert d'Afrique),
 الصحراء *és-Saharah*, الصحرا *és-Sahará*, صحرا *és-Sahará.*

SAHARY (tribu d'Afrique),
 الصحاري *és-Sahâry.*

Il a SAIGNÉ (v. a.) (la veine),
 فصد *fassad*, *fessed*, *fessod.*

— (A la gorge), ذبح *dabèh*, *dabah.*

— (v. n.), أنهر *énhar.*

— du nez, خوي رأسه من الدم
khaouâ râs-s-ho minn éd-damm.

SAIGNÉE, فصاد *fessâd*, فصادة *fessâdah*,
 فصاده *fessâdéh*, مزق *mebzaq.*

SAIGNEMENT du nez, خوي
khaouy, *khaouey.*

SAIN, صحاح *sahâh.*

— et sauf, عافي *a'dfy*, ساغ *sâgh*,
 سالم *sâlem*, ساليتم *sâlym*, *sêlym.*

— Il a été Sain, صح *sâhha*, *sahh.*

— Il est arrivé Sain et sauf,
 وصل صحاح وسالم *ouessel sahâh ou-sâlem.*

SAINT, قدوس *qadyss*, قدوس
qadouss.

— Saint-Augustin, مار اغوستينوس
Mâr-Aghoustynouss.

— Sainte-Croix (ville d'Afrique),
 اڭادير *Agâdyr*, *Agâdeyr.*

— Saint - Jacques-de - Galice.
 (Voyez COMPOSTELLE.)

— Saint-Jean-d'Acre. (Voyez
 ACRE.)

— La Sainte-Vierge. (Voyez
 MARIE.)

SAINTETÉ, قداسه *qoudâsséh*,
 قدس *qouds.*

Il a SAISI, قبض *qabadd*, مسك
messek. (Voyez II A PRIS.)

— Il s'est SAISI, تملك *temellek.*

SAISIE, قبض *qabd*, *qobd.*

SAISON, فصل *fast*, pl. فصول
foussoul; وقت *ouaqt*, pl. وقات
ouaqtât; زمان *zemân.*

— Les quatre Saisons, اربعة فصول
érba'ah foussoul.

SALADE, سلطه *salattah*, سلطه
salâttah, شلادة *chelâdah.*

SALADIN (n. pr.), صلاح الدين
Salâh éd-dyn, ابن ايوب *Ebn-Ayoub*,
 صلاح الدنيا والدين *Salâh éd-dounyâ ou-éd-dyn.*

SALAH (station en Afr.), عين صالح
A'yn-Sâlah, ان صالح *An-Sâlah.*

SALAHYÉH (v. d'Ég.) صلاحية
Salâhyéh.

- SALAIRE, أجره *ádjerah*, كرهه *kerah*. (V. GAGES, PAYE, PAYEMENT.)
 — mensuel, journalier. (Voyez APPOINTEMENTS.)
- SALAISSONS, بسطرمه *bastormah*.
- SALAMANQUE (ville d'Espagne), شلمنقه *Chelmenqah*.
- SALE, وسخ *ouessykh*, وسخ *ouessekh*, دنس *ouassèh*, دنس *doneh*, نجس *nedjess*, نجس *nedjys*, موسى *moussèkh*. (V. MALPROPRE.)
- SALÉ (adj.), ملاح *memlough*, ملاح *mellâh* (en berbère *marrâgh*).
 — (ville d'Afr.), لا - *Salâ, Selâ*.
 — Il a SALÉ, ملح *melah*, *melèh*.
- SALETÉ, زفرة *zafarah*. (Voyez ORDURE, IMMONDICE.)
- Il a SALI, وسخ *ouassakh*, *oussèkh*.
 — Il Salira, يوسخ *youssekh*.
- SALIÈRE, ملاحه *memlahah*, ملاحه *mellâhah*.
- SALIVE, ريق *ryq*, (en berbère *rysousfân*, فحمه *nakmah*, *ikhincherân*.) (Voyez CRACHAT.)
- Il a SALIVÉ. (Voyez Il a CRACHÉ.)
- SALOMON (n. pr.), سليمان *Souleymán*.
- SALPÊTRE, ملح البرود *melèh el-baroud* (m. à m. sel de la poudre),
- بارود *melh-bâroud*.
- SALUBRE, صحيح *sahyh*, نافع *nâfé'*.
 Il a SALUÉ, سلم *sallem*, سلم *selem*.
 — Il Saluera, يسلم *ysselem*.
 — Je vous Salue, السلام عليكم *és-selam a'ley-koum*.
 — Je vous Salue à mon tour, ou-a'ley-koum és-selâm.
- Salue - le de ma part! تسلم فلن من عندي *sellem a'lay-hi minn'a'nd-y!* (en berbère *tessellem fellèss!*)
- SALUT (salutation) سلام *salâm*, *selâm*, تسليم *teslym*.
 — (conservation), عافيه *a'âfyah*, *a'âfyèh*, خلاص *khelâss*. (Voyez CONSERVATION.)
- Que le Salut soit sur lui! ا'lay-h عليه السلام *a'lay-h és-selâm!*
 — Sur elle! عليها السلام *a'lay-hâ és-selâm!*
 — Sur eux! عليهم السلام *a'lay-houn és-selâm!*
 — Sur toi! عليك السلام *a'lay-k és-selâm!*
 — Sur vous! عليكم السلام *a'lay-koum és-selâm!*
- SALUTAIRE. (Voyez SALUBRE.)
- SALUTATION. (Voyez SALUT.)
- SAMARIE (ville anciennede Syrie), قلعة صانور *Qala't-Sânour*.

SAMARITAIN, سامري *sámery*,
féin. سامرة *sámerah*, pl. سامريين
sámeryynn.

SAMEDI, يوم السبت *youn és-*
sebt, نهار السبت *nahár és-sept*,
السبت *és-sebt* (en berbère
أسا السبت *ássá és-sebt*).

SAMUEL (n. pr.), شمويل *Che-*
mouayl, Chemouyl.

SAMYL (tr. d'Afr.), بني صييل
Beny-Samyl.

SANCTIFIÉ, مقدس *moqaddess*.

Il a SANCTIFIÉ, قدس *qaddass*.

SANCTION, تقريير *fard*, فرض
teqyr. (Voyez APPROBATION.)

SANDAL, عود الصندل *a'oud és-san-*
dal, عود القماري *eu'oud él-qomáry*.

SANDALE, قباقيب *qobqáb*,
pl. قباقيب *qabáqyb*.

SANG, دم *damm*, *demm*, *domm*
(en berbère ادمان *ídemmán*, ادمن
ídemminn.)

— Mouvement du Sang,
حركة الدم *harakat éd-damm*.

— Il a versé le Sang, سفك الدم
safak éd-damm.

SANGLANT, دموي *damaouy*,
دامي *dámy*.

SANGLE, حزام *hazám*, *hezám*,
(en berbère اكوس *ágouss*, pl.
ايكوسيين *íygoussyn*).

Il a SANGLÉ, حزم *hazzam*, *hazzem*.

-- Il Sanglera, يحزم *yhazzem*.

SANGLIER, حلوف الوحش *hal-*
louf él-ouehech, حلوف الغابم

hallouf él-ghábah, خنزير الوحش
khanzyr ét-ouehech, خنزير بيري

khanzyr berry (en berbère ايلاف
íyláf, pl. ايلفان *íylfán*.)

SANGLOT, فواقه *feouáqah*, fouou-
áqah, شهقه *chahaqah*.

Il a SANGLOTÉ, شهي *chahaq*.

SANGSUE, علقه *a'alqah*, eu'lqah, pl.

علق *e'leq*, علوق *eu'llouq*.

SANGUINAIRE, صاحب الدم
sáheb éd-damm, سافك الدم *sáfek*
éd-damm.

SANGUINOLENT. (V. SANGLANT.)

SANS, بلا *be-lá*, غير *ghayr*, دون
doun, من غير *be-ghayr*, غير *minu*
ghayr.

— Mis Sans dessus dessous,
الوقاني فوقاني تحتاني *él-fouqány tahtány*

SANTAREM (ville de Portugal),
شنترين *Chenteryn*.

SANTÉ, صحته *sahhah*.

— Il a rendu la Santé, il a re-
couvrié la Santé. (Voyez Il a GUÉRI.)

— Que Dieu lui donne la Santé!
(Voyez Que Dieu le Guérísse!)

SANTON, مربوط *meraboutt*, شين
cheykh, مدفن *madfann*.

- SAOUD (n. pr.), سعود *Sa'oud*, Satisfaction, المكسب الأكبر هو الرضا
So'oud. *mekseb el-âkbar hou ér-riddâ.*
- SAOUL. (*Voy. IVRE et RASSASIÉ.*) SATISFAIT. (*Voyez CONTENT.*)
- SAPHIR, ياقوت أزرق *sâfyf*, Il a SATISFAIT. (*V. Il a CONTENTÉ.*)
yâqout-âzraq. — Il a été Satisfait. (*V. Il a été*
 CONTENT.)
- SAPIN, شاح *châh*, شاحه *ehâhah*, SATURATION, شبع *tchba'*, شبع
senoubar, صنوبر *senoubar.* *cheba'.*
- SARA (n. p. de fem.), سارة *Sârah.* Il a SATURÉ. (*V. Il a RASSASIÉ.*)
- SARAGOSSE (v. d'Esp.), سرقسطه *Sarqostah*, SATURNE (planète), زحل *Zehel*,
Serqostah, Sarqostah. *Zahel.*
- SARCOPHAGE. (*Voyez CERCUEIL,* SAUCE, مرقه *maraqah, merqah*, صبغ
 TOMBEAU.) *sabgh*, pl. أصباغ *ésbâgh.* (*V. Jus.*)
- SARDAIGNE (île), سردينيه *Sardy-* SAUCISSE, مرگاز *mergâz.*
nyah, سردينيا *Serdynyâ.* SAUF (adj.). (*Voy. SAIN.*)
- Natif de Sardaigne, سردنى *sardeny*, — (prép.) (*V. HORMIS, EXCEPTÉ.*)
- sardeny, سردى *sardy.* SAUGE, مرهيه *merymyah*, مرهيه
 SARDINE, سردين *serdyn*, pl. *merymah*, مرهيه *selmah*, سالمه *sâl-*
 SARDINE, سردينات *serdyn-* SAUCE, مرهيه *merymyah*, مرهيه
nât; سارده *sârdah*, pl. سارات *sârdât.* *mah.*
- SAREPTA (bourg de Syrie), صرفند *Sarfeud*, SAULE, حلاف *hallaf*, صفصاف
Sarfeud. *safsâf, soufsâf.*
- SARGO (poisson), كحيله *kohylah*, SAUT, رقص *reqs.*
koheylah. Il a SAUTÉ, نط *nâtt*, رقص *raqass*
- SATAN, شيطان *Cheyttân*, إبليس *Eblyss.* (*V. DIABLE.*) — Il Sautera, ينكز *ynegguezz.*
- SATIÉTÉ. (*Voyez SATURATION.*) — Saute! أرقص *ôrqoss* (enberbère
SATIN, اطلس *âtlass.* SAUTERELLE, جراده *djerâdch*, pl. *âbzyz.*
 جراد *djerâd*; إيزيز *âbzyz.*
- SATISFACTION. (*V. CONTENTEMENT.*) SAUTEUR, رقاد *reqqâss, raqqâss.*
 — Le plus grand avantage c'est la Il a SAUTILLÉ, نط *nattatt.*

SAUVAGE, وحش *ouaheeh, ouehech*, بدوى *bedaouy*, ببرى *berry*.

SAUVÉ, مخلص *mokhless*.

Il a SAUVÉ, خلك *khallass*, سلك *sellek*. (V. Il a CONSERVÉ.)

— Il Sauvera, يخلص *yekhalless*, يسلك *yssellek*.

— Il a été Sauvé, خلص *khalass*.

— Il s'est Sauvé. (V. Il a FUI, il a ÉCHAPPÉ.)

— Ils ont dit : Sauve qui peut ! الفرار الفرار قالوا *qáloû el-firâr el-firâr!* (m. à m. La fuite, la fuite!)

SAUVEUR, خلاص *khelâss*, مخلص *mokhalless*.

SAVANT, عالم *a'âlem*, a'âlim, pl. علماء *eu'lemâ*, علامه *e'llâmah*.

SAVETIER, خراز *kherrâz*, رافع الصابيط *raffâ' es-sabâbytt*, مقفولجى *moqfouldjy*.

SAVEUR. (V. GOUT.)

SAVOIR (subst.). (V. SCIENCE.)

— (adv.), يعنى *ya'any*,

SAVON, صابون *sâboun*, صابون *sâbaun*, صبون *saboun*.

— Marchand ou fabricant de Savon, صابونى *sabouâny*, صابونجى *sâboundjy*.

SAVONNAGE. (V. LAVAGE.)

Il a SAVONNÉ. (V. Il a LAVÉ.)

SAVONNETTE, كسه *kessah*.

SAVONNIER. (V. marchand ou fabricant de Savon.)

SAYD (n. pr.), سعيد *Sa'yd*.

— (Haute-Égypte), الصعيد *es-Sa'yd*, صعيد مصر *Sa'yd-Mesr*.

SAYDE (n. pr.), سعيدة *Sa'ây-dah*, سيده *Saydêh*, Seydêh.

— (V. de Syrie) صعيدا *Sa'ydâ*.

SAYS (palfrenier). (V. ce mot.)

SCABREUX, صعب *sa'ab* (en berbere ايوار *ÿouâr*). (V. DIFFICILE.)

SCANDALE, مثل قبيح *metsl qobbyh* (mot à mot : mauvais exemple).

SCARABÉE, خنفسه *khounfoussah*, خانفوسه *khanfoussah*, فساسه *fessâssah*, خونفسه *khonfessêh*.

SCEAU (cachet), خاتم *khâtem*, طبع *teba'*.

SCÉLÉRAT, خبيث *khabyth*, *khabyt*, *khabyss*, حرامى *harâmy*.

SCELLÉ (subst.). (V. SCEAU.)

— (part.), مطبوع *matbou'*, مختوم *makhtoum*, مقرر *mouqerrerr*.

Il a SCÉLLÉ, طبع *teba'*, ختم *khatam*, قرر *qarar*, كتم *katam*.

SCHAABAN. (V. CHAABAN.)

SCHAAMBER. (V. KALÉAH.)

SCHAHEB. (V. OUADY-CHAHEB.)

SCHAOUAL. (V. CHAOUAL.)

SCHARIF (station en Afrique), الشارف *es-Chârif*.

SCHELLA (v. d'Afr.), شاله *Chéllah*,
Chállah.

SCHENGUITA (contrée d'Afrique),
الشنقيطه *és-Chenguyttah*.

SCHLAGUE (fustigation), شلاق
chelâq (l'allemand a pris ce mot
des Turks et nous l'a transmis).

SCHOTT (contrée d'Afrique), الشط
és-Chott, és-Chatt.

SCIAGE, نشر *necher, nechr*.

SCIE, منشار *mounehâr, menchâr*.

SCIÉ, منشر *monaseher*.

Il a SCIÉ, نشر *naschar, nescher*.

SCIENCE, علم *i'ilm, ilm, e'elm*,
pl. علوم *ou'loum, eu'loum* (en ber-
bère سينت *syenett*).

— Les Sciences abstraites,
وعلوم وأعرين *ou'loum ou'eryn*.

— N'est pas orphelin celui dont
le père est mort; l'orphelin est ce-
lui qui n'a ni Science ni éducation,
ليس اليتيم من قد مات والده
بل اليتيم الذي لا علم له ولا ادب
*leyss él-yetym menn qad mât ouâ-
lid-ho; bel él-yetym állazy lá e'tm*
le-ho ou-lâ âdeb.

SCIEUR, منشار *nasehór*.

SCIURE, منشار *nouchârah, نشاره*
nouschârah.

SCLAVONIE, صقلاب *Sqlâb*.

SCORBUS, تنفس *tenfykh, تنفس*

صيد الفم *sayd él-foumm*.

SCORPION, عقرب *a'qrab, a'qreb*,
عقربه *a'qerbah*, pl. عقارب *a'qâreb*
(en berbère تيغردمت *tyghardemt*,
pl. تيغردميون *tyghardemyouenn*).

— Le Scorpion (signe du Zo-
dique) برج العقرب *bourdj él-a'q-
rab, bourdj él-a'qreb, bourg él-a'qrab*.

SCRUPULE, شكك الذهب *chekk én-
nyéh*.

SCULPTÉ, منقش *mounqaeh*.

Il a SCULPTÉ, نقش *naqach*.

SCULPTEUR, نقاش *naqqâch*.

SCULPTURE (art), نقش *naqch*,
نقاشه *naqqâchah, naqqâchéh*.

SÉANCE, مقامه *moqâmah*, pl.
مجالس *meqâmât, moqâmât; مجلس*
medjlis, meglis pl. مجالس *medjâless*

SÉANT. (V. CONVENABLE.)

SEAU, دلو *delou*, صنف *saff*,
بليون *bilyoun*, pl. بلاين *belâyn*
(en berb. ابليون *âbelyoun*, pl.
ايبلان *ÿbelyân*).

— Fabricant de Seaux, دلاي
dellây.

SÉBO (fleuve d'Afrique), واد سبوا
Ouâd-Seboû.

SEC, جاف *djâf*, شايح *ehâyh* (en
berbère ايكيو *ÿguyou*, pl. ايكيون
ÿghyounn). (V. DESSÉCHÉ.)

— Il a été Sec, جف *djaff*, شاح *châh*. (V. Il a été DESSÉCHÉ.)

— Raisin sec, زبيب *zebyb*.

SÈCHE (poisson), لوايين *leouâyen*.

Il a SÉCHÉ (v. a.), ناشف *nâ-chaf*, جفف *djessaf*, نشف *nechef*, شيف *chayyah*.

— Il s'est SÉCHÉ (v. n.). (Voyez Il a été DESSÉCHÉ, Il a été SEC.)

SÈCHERESSE, يس *youbss* (en berbère ثقور *tsaqqour*. (Voyez DESSÈCHEMENT.)

SECOND, ثاني *tsâny*, (fém.) ثانیه *thânyéh* (en berbère وسين *ouyss-syn*).

— La Seconde partie, الجز الثاني *êl-djouz êt-thâny*, إل-غيز *êl-guiz êt-thâny*.

Il a SECONDÉ, عان *a'ân*. (Voyez Il a AIDÉ, Il a FAVORISÉ.)

— Il Secondera, يعون *ya'oun*.
SECONDEMENT, ثانيًا *tsânyânn*, ثانين *thânyânn*.

SECOUÉ, مهزوز *muhzouz*, محرک *moharrek*.

Il a SECOUÉ, هز *hezz*, حرک *harrak*.

SECOURS, عون *a'oun*.

Il a SECOURU, عان *a'ân*, نصر *nassar*. (Voyez Il a AIDÉ.)

— Il SECOURA, يعون *ya'oun*, ينصر *yonsor*.

SECOUSSE, هز *hezz*, hizz.

SECRET (subst.), سر *serr*, pl. اسرار *âsrâr*.

— (adj.), سرى *serry*, خافى *khâfy*, مكتوم *maktoun*.

Secrétaire (écrivain), كاتب سر *kâteb-serr*, كاتب السر *kâteb ês-serr*, كاتب سر *kâtem-serr*.

— (meuble), خزانة *khezânéh*. (Voyez BUREAU.)

SECRETÈMENT, بالحس *bi'l-âss*, *bi'l-hess*, *bi'l-hiss*, خفياً *khafyânn*, بالخفا *bi-'l-khefâ*.

SECTAIRE, خارجى *khâredjy*.

SECTATEUR, تابع *tâbè*, *tâbi*.

SECTE, مله *melléh*, *mellah*. (V. RELIGION.)

SÉCURITÉ, وثاق *ouethaq*, *ouetsâq*, *outhâq*. (Voyez CONFIANCE, TRANQUILLITÉ.)

SÉDITIEUX, مفتن *monften*. (Voy. REBELLE.)

SÉDITION, قيمة *qeymèh*, *qeymah*, شطه *shatneh*, *shatnah*, شوشرة *chaouchurah*. (Voy. RÉVOLTE, DISCORDE.)

SÉDUCTEUR, مغوى *moghaouy*. (Voyez TROMPEUR.)

SÉDUCTION, غتى *gheyty*. (Voyez CARESSE, TROMPERIE.)

SÉDUISANT. (Voyez AGRÉABLE, CARESSANT, SÉDUCTEUR, TROMPEUR.)

Il a SÉDUIT, غوى *ghaouâ*, *ghaouey*. (Voyez Il a ALLÉCHÉ, Il a CARESSÉ, Il a TROMPÉ.)

— Tu as Séduit cette fille par une promesse de mariage, غويت هذه البنت الى وعدتها بالزواج *ghaouey hadéh el-bent elly oua'dte-hâ bi-'l-zouâdj*.

SÉGOVIE (ville d'Esp.) شقوبية *Chaquobyah*.

SEGURA (ville d'Esp.) شقورة *Chagourah*.

SEIGNEUR, سيد *seyd*, *syd*, pl. ارباب *sadât*, رب *rabb*, pl. ارباب *ârbâb*.

— Mon Seigneur, سيدى *syd-y*, سيدي المكرم *syd-y el-mokarrem*.

— Notre Seigneur, ربنا *rabbe-nâ*, سيدنا *seyd-nâ*, *syd-nâ*.

Votre SEIGNEURIE, جنابكم *djc-nâb-koum*.

SEIN, حجر *houdjr*, شون *choun*. حصن *hedn*, pl. احضان *ehdân*. (Voyez POITRINE.)

— de femme. (Voyez MAMELLE.)

— Il a pressé contre son Sein, حصن *haddann*.

SEIZE, ستة عشر *settét-a'char*, عشر ست *sett-a'cher*, ست عشر *sett-*

a'cher, ستن عشر *sitt-a'ach*, ستتن اش *sett-âch* (en berbère سوتست دمراو *soutsest de-morrâou*).

SEIZIÈME, سادس عشر *sâdiss-a'cher*, سادس عشر *sâdess-a'cher*, ستتن اش *sittâ'ch*.

SÉJOUR, تقيم *teqeym*, منزل *manzcl*. (Voyez DEMEURE.)

Il a SÉJOURNÉ, اقام *âqâm*.

— Il Séjournera, يقيم *yqym*.

SEL, ملح *melèh*, *melah*, *melh*, *milh* (en berbère تنسنت *tissint*).

— ammoniac, نشادر *nechâder*, nouehâdir.

— minéral, gemme, ملح الكبير *milh el-kebyr*, *mèlh el-kebyr*.

SELLE (de cheval), سرج *serg*, *serdj*, pl. سروج *souroudj*, *souroug*, (en berbère تربيخت *tarykht*)

— (d'âne ou de mulet), سرجه *seridjah*, بردعه *barda'ah*. (V. BAT.)

Il a SELLÉ, سرج *saradj*, *sarag*.

— Selles mon cheval!

اسرج حصانى *ésrag hossân-y!* حظ السرج لعودي *hott*

és-serdj li-a'oud-y! (en berbère

سكورس تربيخت عوديو *sekouress tarykht a'oud-you!*)

SELLIER, سراج *serrádj, serrág,*
 seroudjy, *souroudjy,* pl.
 سروجيه *souroudjyéh* (en berbère
 امعلم تروخت *áma' allem tarykht*).

SELON, كك *ka,* كما *kamá,* مثل
methl, metst, على قدر *a'lä-qadr,*
 على قد *a'lä-qadd,* حسب *hasb,*
hesb.

— l'usage, حسب الخوالي *hasb*
él-khaouály.

— que, حسبها *hasb-má, hesb-*
má, مثلها *methle-má,* كما *ka-ná.*

SEMAILLES, زريعه *zerya'ah.*

— Temps des Semailles,
 وقت ذا الزريعه *ouaqt dé'-z-zerya'ah*
 (en berbère زمان تحراث *zemán*
taherráts).

SEMAINE, جمعة *djouma'ah,*
 gouma'ah (en berbère السبعة أيام
és-seba'ah íyám).

— La Semaine dernière,
 آخره الجمعة *ákherét él-djouma'ah.*

— prochaine, داخله الجمعة
dákhelét él-djouma'ah.

SEMMAINIER, جامعي *djáma'y.*

SEMBLABLE, شبيهه *chebyh, chebyah.*
 (Voyez ÉGAL, PAREIL.)

— Il a été Semblable, شبهه
shebah. V. Il a RESSEMBLÉ.)

Il a SEMBLÉ, ظهره *úhar.*

— Cela me Semble facile,
 هذا يظهر لي سهل *hadá yddehar l-y*
sehel.

— Vas où bon te Semblera!
 يظهر خاطرک *émchy*
 فين *féyn yddehar khátr-ak!*

— Je ferai ce qui me Semblera
 convenable, نعمل ما يظهر لي لايق
na'mel má yddehar l-y láyq.

— Il Semble que, بيان أن
yebán-én.

Il a SEMÉ, زرع *zara', zera'.*

SEMENCE, زرع *zera'ah,* زراع
zeráu'.

— génitale, لبني *many,* لبني
lebenn, labenn.

SEMPITERNEL. دائم *dáym. (V.*
ÉTERNEL.)

SENDYANÉH (rivière de Syrie),
 نهري السنديانه *nahar és-Sendyáneh.*

SÉNÉ, سنا *sená,* أصناب *ásnáb,*
 صنابك *sanámkah.*

SENS (signification), معنا *ma'ná,*
 معنى *ma'aney, ma'ány.*

— (faculté naturelle), حاسه
hásseh, hássah, pl. haouáss.

— (situation, côté). (V. ces mots.)

— Bon-Sens, رزنه *reznéh. (V.*

SAGESSE, INTELLIGENCE.)

— Qui a du bon-Sens, رزنان
reznán.

— En tout Sens, بكل جانب *be-koll djānb*.

SENSIBILITÉ, حس *hass*.

SENSIBLE (qui éprouve de la sensibilité), حساس.

— (qui tombe sous les sens), محسوس *mahsouss*.

— Il a été Sensible, حس *hass*.

— Je ne suis pas Sensible à la chaleur, انا ما نحس شي الحر, *ená mâ nehess chy él-harr*, ما نيش حساس للحر *mâ nyeh hassás li-l-harr*.

SENTENCE, قضاء *qoddá*, pl. أقضية *áqdyah, áqdyéh*. (V. ARRÊT, JUGEMENT.)

— Il a rendu une Sentence, قضى *qaddü* (V. Il a JUGÉ, Il a CONDAMNÉ.)

Il a SENTI (v. a.) (Compris). (V. ce mot.)

— (par les sens). (V. Il a été Sensible.)

— (par l'odorat). شم *chemm*, *chamm, choumm*. (V. Il a FLAIRÉ.)

— (v. n.) (Il exhale une odeur) نفح *nafah*. (Voy. Il a EXHALÉ.)

— Cela Sent mauvais, هذا ربحته رديه *hadá ryét-ho re-dyéh*. (V. Il a PUÉ.)

— Cela Sent bon, ذا ربحته طيبه *dá' ryhét-ho taybèh*, هذا ربحته لطيفه *hadá ryhét-ho lattyfah*.

SENTIER. (Voyez CHEMIN.)

SENTINE, سنينا *sentyná*.

SENTINELLE, خفير *khafyr*. (Voy. GARDE.)

SÉPARATION, فرز *farq, ferz*, فرق *ferz*,

تقسيم *taqsym, fekk*, فرقه *fer-qéh, ferqah*. (V. DIVISION.)

SÉPARÉ, مفروق *mafrouq*.

Il a SÉPARÉ, فرق *faraq*. (V. Il DIVISÉ.)

— Il s'est SÉPARÉ de, انفرد عن *énfered a'nn*.

SÉPARÉMENT, على حدة *a'lá hadét*.

SEPT, سبع *sabu'a, seba'a*, سبعة *saba'h*; (fém.), سبع *sabu'* (en berbère ست *sett*, سات *sât*, سد *sad*, ساد *sád*).

— Sept cents, صبع مائه *seba' máyéh* سبع ميه *seba myéh*.

— Sept mille, سبعة آلاف *sebat éláf*.

— Sept huitièmes, سبع اثمان *seba' éthmán*.

SEPTANTE. (V. SOIXANTE ET DIX.)

— Sept à sept, سباع سباع *soubáa' soubáa'*.

SEPTEMBRE, ايلول *éyloul, áyloul*,

سبطنبر ايلون *éyloun*; ثوت *thout*, سبطنبر *sebtenber*, سبطنبريس *sebtenbry.ss.*

SEPTENAIRE, سباعى *soubâay.*

SEPTENTRION. (V. NORD.)

SEPTENTRIONAL, شىالى *cheniâly.*

SEPTIÈME, سابع *sâbè*, سابع *saba'a*, سابعه *sâbè'è*, (fém.), سابعه *sâba'ah.*

— Un Septième (la septième partie), سبع *soub'*, سابع *soba'*, سابعه *soubea.*

SÉPULCRE. (V. TOMBEAU.)

SÉPULTURE. (V. ENSEVELISSEMENT, ENTERREMENT.)

— Lieu de Sépulture. (Voyez CIMETIÈRE, TOMBEAU.)

SEQUIN. (Voyez MAHEBOUB, SULTANIN.)

SÉRAIL, حارم *hârym*, حارم *hârem.*

SEREIN, صافى *sâfy*, pl. اصفيا *âsfyâ.*

— Jour Serein. (V. JOUR.)

— Il a été Serein, صعا *saffâ.*

SÉRÉNITÉ, صفا *sefâ.*

SERGEANT, اون باشى *oun-bâchy.*

SÉRIEUX, مهيب *mohayb.*

SERIN, قناريه *qanâriah.*

SERINGUE, حقنه *hoqnah.*

SERMENT, حليفه *yryn*, حليفه *halyfeh.*

— Il a fait Serment, il a prêté Serment. (V. IL A JURÉ.)

SERMON, حديث *hadyth*, خطبه *khoibah.*

SERPE, شرسره *ehareharah*, معشه *nu'chah.*

SERPENT, حية *hayyah*, *hayyeh*, ثعبان *ta'abân* (en berbere الفعا *élfâ'â*, ازرام *âzrâm*, pl. ايزرمان *îzernân.*)

SERPETTE, منجل *mendjel*, شوكروف *ehoukrouf* (en berbere ثيمزبرت *tsymezbart*, pl. ثيمزبرين *tsymezbryn.*)

Il a SERRÉ, شد *ehedd*, زور *zaouer*, حصر *hassar.*

— (Il a caché, enfermé), خبا *khabbâ*, خزن *khazoun*, *khazenu.*

— Il SERRERA, يزور *yzouer*, يشد *ychedd.*

SERRES(d'oiseau), منجلاب *moukh-lâb*, pl. منجاليب *mokhâlib.*

SERRURE, لويه *loubah*, بوبته *bouytah*,

قفل *qafel*, *qast*, *qost*, pl. قفلال *qastâl* اقفال *éqfâl* (en berb. قفل *qoufel.*)

— (de fer), كالون *kâloun.*

— (de bois), صبه *dobbah*, فرخه ذا العود *farkhah dé-'l-ou'oud.*

SERRURIER (forgeron), حداد *haddâd*, pl. حدادين *haddâdyn.*

— (fabricant de serrures),

قفال *qaffâl*, قفالي *qafâyly*, اقفالى *éqfâly.*

SERVANTE, خدامه *khoddâmeh*,
جارية *djârryah, gârryeh*, pl. جوار
djouâr, gouâr (en berbere تشرىخت
tacherykht, pl. تشرىختين *tachery-*
khyn).

Il a SERVI, خدم *khadam*.

— (rendu Service). (*V.* ce mot.)

SERVIALE. (*V.* BIENVEILLANT,
BIENFAISANT.)

SERVICE (action de servir), خدمه
khidmah.

— (bon office), حسان *hessân*,
مزوة *mezouah*, مزية *mezzyah, mezy-*
yéh, pl. مزايا *mezâyâ*.

— Il a rendu Service, صالح *salah*,
شكر *chakar*, احسن *ehsann*.

— Il t'a rendu Service,
قضى حاجتك *qaddâ hâdjét-ak*
(mot à mot : Il a fait ton affaire).

— Vous me rendrez Service,
نشكر لي *techker-l-y*.

— Nous sommes à votre Service,
احنا بالخدمه لكم *chnâ bi-l-khidmeh*
le-koum.

SERVIETTE, فوطه *fouttah*, pl.
فوط *foutt*; منديل *mandyl*, pl. مناديل
menâdel, مناديل *menâdyl*; شكير
chekyr (en berbere فوطه *fouddah*.)

SERVILE, دليل *delyl*.

SERVITEUR, خادم *khâdem*, pl.

خدام *khoddâm*; عبد *a'bd*, pl. عبید
o'byd. (*V.* DOMESTIQUE.)

SERVITUDE, خدمه *khidmah*, اسر
ôsr. (*V.* ESCLAVAGE.)

SÉSAME, سوسم *semsem*, زنجلان
zendjelân.

— Huile de Sésame. (*Voyez*
HUILE.)

— Moulin d'huile de Sésame,
سیرجه *syrdjah, syrdjeh, syrguch*.

SEUIL (de la porte), طرف *tarf*,
عتبة *a'tbah, o'tbah*, طرف الباب
tarf el-bâb (en berb. امانار *âmnâr*).

SEUL, واحد *ouâhed*, وحد
ouahed, ouahid, واحد مفرد
ouâhyd مفرد
mefred.

— Lui Seul, واحد *ouâhid-ho*,
وحدة *ouâhed-ho*.

— Toi Seul, وحدك *ouahed-ak*.

— Moi Seul, وحدي *ouahed-y*.

— Eux Seuls, واحدهم
ouâhid-houm.

— On l'a trouvé Seul,
لقاوه وحدة *loqâou-ho ouahed-ho*.

SEULEMENT, بس *bess*, أنها *ên-*
ne-mâ.

— Apporte-moi Seulement un
morceau de pain! جيب لي
جيب لي بس رغيف *djyb l-y reghyf oua-*
hid-ho! جيب لي بس رغيف
guyb l-y bess reghyf!

— Non Seulement, mais encore,
لوكان وجدته كنت امسكه *mâ bess êllâ hattâ.*

— Non Seulement il est grand
de taille, mais encore grand d'âme,
ما هوشى بس طويل الا حتى عزيز
mâ hou chy bess taouyl, êllâ hattâ
a'zyz.

SÉVÈRE, عابس *a'âbess.*

SÉVÉRITÉ, عس *a'bs.*

SÉVILLE (ville d'Esp.), اشبيلية
Échbylyah.

— Natif de Séville, اشبيلي *écb-*
byly.

SEVRAGE, فطامه *fettâmeh, fattâ-*
mah.

Il a SEVRÉ, فطم *fattam, fattem,*
fettom.

— Il Sévrera, يفظم *yftom.*

SI (Autant.) (Voy. ce mot.)

— Je ne suis par Si âgé que
toi, انا ما نيشى قدك في العبر,
éna mâ-ny-chy qadd-ak fy êl-u'mr.

SI (conj. cond.), لو, ان *énn,*
inn, اذا édâ, izâ, لوكان loukân,

ان كان *în-kân, اذا كان izâ-kân.*

— Si tu veux boire, je t'ap-
porterai un peu de vin,
اذا تحب تشرب نجيب لك شوبه
izâ tehobb techerob, nadjyb l-ak
chouyét nebyd.

— Si je l'avais trouvé, je l'au-
rais pris, لوكان وجدته كنت امسكه
lou-kân oudjedêt-ho, kont êmsck-ho.

— Son armée est Si nombreuse
qu'on ne peut la compter,
جيشه عديده حتى ما نقدرشى
نحسبها *djych-ho a'dydeh hattâ mâ*
neqdar-chy nehesscb-hâ.

SIAMOISE (étouffe), سيامويس *syâ-*
mouys.

SIBILLE, جفنه *djefnah, قصاع*
qassâ'. (Voy. JATTE.)

SICCITÉ. (V. SÉCHERESSE.)

SICHEM (ancienne ville de Syrie)
(V. NAPLOUSE).

SIDÉRAL, نجوى *nedjmy, negmy.*

SIDON (ville de Syrie), صيدا
Saydâ.

SIÈCLE, جيل *djyl, دهر deher,*
pl. دهور *douhoar, دهرين deheryn.*

SIÈGE (pour s'asseoir), كرسى
koarsy, شليم choulyah, chilyah.

— (d'une ville), محاصره *mohâs-*
serah.

— (action d'assiéger), حصر *hesr,*
hisr.

SIEN, ه hou, بتاعه *betâ'-hou. (V.*
SON.)

SIESTE. (V. MÉRIDIIENNE.)

Il a SIFFLÉ, صفر *safar, sofer*

— Il Sifflera, يصفر *ysofer.*

SIFFLEMENT, صفار *sefâr.*

SIFFLET, صفارة *seffârah*.
 SIGNALEMENT, صيفه *sefah*.
 SIGNATURE, خط اليد *khatt el-yd*,
 خاتمه *khatt dê-'l-yd*, خاتمه
khâtemeh.
 SIGNE (marque), اشعار *ieha'âr*,
 علامه *a'lâmah*.
 — (geste), رمز *ramz*.
 — Par Signes, رمز *ramzan*.
 — Il a fait Signe, شير *chayyar*,
chayyer.
 — Je lui ai fait Signe de venir
 me trouver, شيرت عليه باش يجي
chayyert a'lay-hi bâch yddjy
a'nd-y.
 — Les Signes célestes du zodia-
 que بروج السما *bouroudj es-semâ*.
 SIGNÉ, مضمي *memdy*, مختتم
mokhattem.
 Il a SIGNÉ, مضى *maddâ*, *mad-*
dey, خط الحظ *hatt el-khatt*, ختم
khatam, *khatem*.
 — Il Signera, يحط خطه *yhatt*
khatt-ho.
 SIGNIFICATION, معانا *ma'ânâ*,
 معنى *ma'any*.
 Il a SIGNIFIÉ, عنى *a'nû*, *a'ney*.
 SILENCE, سكوت *soukoutt*, سكت
sekett, سكتة *saktah*.
 — Silence! اسكت *ôskoutt!*

(au sing.) اسكتوا *ôskotou*. (au pl.)
 SILENCIEUX, ساكوت *sâkoutt*,
 ساكت *sâkett*.
 SILEX. (V. PIERRE A FEU).
 SILLON, تلم *telem*, اخدود *ekh-*
doud, pl. اخايد *ekhâdyd*.
 SILVES (ville de Port.), شلب
Chelb, شلف *Chelf*.
 SIMPLE, مفرد *moufered*.
 — (imbécille). (V. ce mot.)
 — (sans ornement), قليل الزينه
qalyt ez-zeyneh.
 SINA, SINAY, جبل سينا *djebel*
Synâ, جبل طور *gubel Tour*,
 طور سينا *tour-Sinâ*, *ét-Tour*.
 SINCÈRE, صديق *sadyq*, نسيح
nessyh, امين *âmyr*, اصيل *âssyl*.
 SINCÉRITÉ, صدق *sidq*. (Voy.
 FRANCHISE, LOYAUTÉ.)
 SINET d'un livre, رقاس *raqqâss*.
 SINGE, قرد *qerd*, *qird*, *qard*, pl.
 قروود *qouroud*; ربح *robah*, سناس
nesnâs, شادي *châdy*, pl. شوادي
chouady (en berbere ايبكي *iybky*,
 pl. ايبكان *iybkân*; زط *zottott*.)
 (V. GUENON.)
 SINGULIER (nombre), مفرد *mou-*
fred, *moufered*.
 — (adj.). (V. ÉTRANGE.)
 C'est Singulier, عجائب *adjâ.yb*

— (particulier). (V. ce mot.)
 SINON, **وَالَا** *ou-éllá*, **أَوْ** *áou*.
 SINUEUX. (V. TORTU.)
 SIRBON (lac et marais d'Égypte),
سَبْحَة بَرْدَوَال *sebkhet Berdouál* (mot
 à mot le marais salé de Baudoin.)
 SIROP, **شَرْبَة** *chorbét*.
 SITE, **مَكَان** *makán*, pl. **أَمَاكِن**
ámakenn (en berbère **أَمَاكِن** *ám-
 kánn*, pl. **مَوَاكِن** *mouákinn*). (V.
 LIEU, ENDROIT.)
 SITUATION. (V. ÉTAT, ORDRE.)
 Il a SITUÉ. (V. Il a PLACÉ.)
 SIX, **سِت** *sitt*, **سِتَّة** *sittéh*, *set-
 téh*, **سِتَّاه** *settah* (fém.), **سِت**
sett (en berbère **سَوْتَسْت** *soutsest*).
 — Six à Six, **سَدَاس** *sodás*
soudás soudás.
 — Six cents, **سِتْمَايَه** *settmáyéh*,
سِت مَائَه *sett máyéh*, **سِتْمَيِدِر**
settmýéh.
 — Six mille, **سِت لَاف** *sett-
 éláf*, **سِتَّة لَاف** *settét éláf*.
 — Six septièmes, **سِت أَسْبَاع**
sett ásbáa'.
 SIXIÈME, **سَادِس** *sádis*, **سَاتت**
sátett, (fém.) **سَادِسَه** *sádiséh*.
 — Un Sixième, **سَوْدَس** *souds*.
 SIXTENAIRE, **سَدَاسِي** *sodásy*.
 SMYRNE (ville), **أَزْمِير** *Ezmyr*.
 SOBRE, **صَاحِي** *sáhy*, **قَنَبِيع** *qeny'*.
 SOBRIÉTÉ, **قَنَاعَه** *qená'ah*.

Soc, **سَكَة** *sekkah*, pl. **سَكَاك** *sokouk*.
 SOCIÉTÉ, **مَصَاحِبَه** *mossáhebah*,
شَرَك *cherk*, pl. **أَشْرَاك** *écheráq*.
 (V. ASSOCIATION.)
 SOCRATE (n. pr.), **سُقْرَاطِيْس**
Soqráttyss.
 SODOME (ville), **سَادُوم** *Sádoum*.
 SODOMITE, **لُوطَان** *louttán* **لُوطِي**
loutty, **نُجَس** *noyak*, **نِدَجَس** *nedjess*.
 SŒUR, **أَخْت** *ókht*, pl. **أَخْتَات**
ókhtát, **خَوَاتَة** *khoouátét* (en berbère
وَلْتَمَه *oueltemah*, **وَسْتَمَه** *ouestemah*,
 pl. **تَيْسَمَاتِين** *teyasmátyr*).
 SOI (pron. réfl.), **نَفْسَه** *nafs-ho*,
ذَاتَه *zát-ho*, **رَاسَه** *ráss-ho*.
 — Nourrir un loup c'est se nuire à
 Soi-même, **مِن أَسْتَرَعَى الذَّيْب**
مِن مَن ظَلَمَ عَلَى نَفْسَه *minn éstera'ü éd-dyb
 zalam a'lü nafse-ho*.
 SOIE, **حَرَايِر** *haryr*, pl. **حَرَايِر** *he-
 ráyr*.
 — Soie brute, **أَبْرِيْسَم** *áberysm*,
أَبْرِيْسِم *áberysm*.
 — de porc, **زَغْب ذَا الْحَلُوف**
zaghb dé-'l-hallouf.
 — Ver à Soie, **ذَوْد ذَا الْحَرِير**
ذَوْد ذَا الْقَزْ *doud dé-'l-haryr*, **دَوْد**
ذَوْد الْقَزْ *doud él-qazz*, **قَزَة** *qazzah*, *qazzéh*.
 — Marchand de Soie, **حَرَار**
حَرَارِيَا *harrár*, pl. **حَرَارِيَا** *harráryá*.

SOIF, *عطش a'attach, a'attech, a'tch* (en berbère *فوداغ foudâgh*).

— Qui a Soif, *عطشان a'tchân*. (V. ALTÉRÉ.)

— J'ai Soif, *انا عطشان enâ a'atchân* (en berbère *فوداغ foudagh*).

— Il a eu Soif. (V. Il a été ALTÉRÉ.)

SOIN, *علاج ilâdj, معالجه ma-ladjéh, جهد djéhd, djihd*.

— Il a eu Soin, *اجتهد édjtihad, édjtched, حرص harass*.

— Tu auras Soin de m'apporter une réponse! *تحرص تجيب لي جواب tehress tedjyb l-y djaouâb!*

SOIR, SOIRÉE, *مساء messâ, massâ, مغرب moghreb, عشا a'achâ, عشيہ a'achyah, a'chyéh* (en berbère *تهديت tamaddyt*).

— Bon-Soir, (à un seul) *الله يسعد مساك Allah yess'd messâ-k*; (à plusieurs) *الله يساكم Allah yemsy-koun bi-l-kheyr*. (V. BONSOIR.)

— Soiret matin, *بالعشى والابكار bi-l-a'chy ou el-îbkâr*.

Sois! *كن kon, koun!*

Soit! (part. de concession), *خييار khyâr, نعم na'am, مليه melyh!*

SOIT (part. disj.), *سوا yâ, saouâ*. (V. OU.)

— Je te verrai, Soit à Oran, Soit à Alger, *يا بوه-ران يا نشوفك ya be-Ouah-rân, yâ bi-'l-Djezâyr*.

— Soit en public, Soit même en secret, *بالظاهر سوا ايضاً بالمستخفي bi-'d-dâher, saouâ âyddânn bi-'l-mostakhfy*.

SOIXANTE, *ستين settyñ, sùtyn*.
— Soixante et un, *واحد وستين ouâhhed ou-settyñ*.

— Soixante-dix, *سبعين seba'yn, saba'yn*.

— Soixante-onze, *واحد وسبعين ouâhhed ou-saba'yn*.

— Soixantième, *ستين settyñn*.
— Soixante-dixième, *سبعين seba'ynn, seba'ynn*.

SOL. (V. TERRE.)

SOLAIRE, *شهسي chemsy*.

SOLDAT, *جندي djendy, عسكر a'asker, pl. عسكر a'sker, عساكر a'sâker*.

— (Turc-maure), *كولوغلي kou-loughly, كوروغلي kouroughly*.

SOLDE, *راتب djamkyéh, راتب râteb*. (Voyez SALAIRE, PAYE.)

— mensuelle; par jour. (V. APPOINTEMENTS.)

— de compte, *تخليص takhlyss*.

SOLEIL, شمس *chems*, شمس *chimch*, قايلاه *qáylah* (en berbère *tsafoukt*).

—(plante) دائرة الشمس *dárt-és-chimch*.

— Éclipse de Soleil, انكساف *ínkissáf és-chems* (en berbère *tsafsakh tsafoukt*). (Voyez ÉCLIPSE.)

— Lever du Soleil. (V. LEVER.)

— Le Soleil est levé, طلعت *tele't et és-chems*, شمس *charaqét és-chems* (en berbère *tsafoukt techereq*).

— Coucher du Soleil, غروب الشمس *ghouroub és-chems* (V. COUCHER.)

— Hauteur méridienne du Soleil ارتفاع الشمس *értefaa' és-chems*.

— Ardeur du Soleil, رمدا *romdá*.

— Est bien fou celui qui cherche auprès du feu un abri contre l'ardeur du Soleil; جهل المستقر *djahel el-mos-taffer minn ér-romdá ilä én-när*.

SOLIDE, ثابت *tsábét*, شديد *shedyd*, صحيح *sahyh*. (Voyez AFFERMI.)

SOLIMAN (n. pr.). (V. SALOMON.)

SOLITAIRE, متفرد *motferred*, منفرد *monferred*.

SOLITUDE, خلا *khalá*, خلوة *khalouah*.

SOLIVE, SOLIVEAU. (V. POUTRE.)

Il a SOLLICITÉ, رغب *raghab*, رغب *rogheb*.

— Il Sollicitera, يرغب *rogheb*.

SOLSTICE, انقلاب الشمس *én-qlá bés-chems*.

SOLUTION d'une difficulté, تبين *tebayyen*.

SOMBRE, مظلم *mozlem*. (Voyez OBSCUR.)

Il a SOMBRE (t. de mar.) عطر *ghattaz*. (V. Il s'est Englouti.)

SOMME d'argent, مبلغ *moblaghah*, جيعه *djem'y'ah*.

— (total) جله *djemléh*, *djem-lah*, pl. جبل *djoumoul*; جيعه *djem'y'ah*, مبلغ *mablaghah*, يكون *rekoun*, تمث *lamt*.

SOMMEIL, نوم *naoum*, *noum*, نعس *na'ass*, *ne'ess*, ناعس *na'dss* (V. ASSOUPISSEMENT.)

— Le plus grand soulagement dans tous les maux, c'est le Sommeil, في الصعيب كلها التفرج *fy-'l-messa'yb kolle-há el-tefydj él-ákbarhoua én-na'dss*.

Il a SOMMEILLÉ, نام *nám*, نوم

naouam, naoum, نعس *na'ass.*
 استنعس *éstena'ass.* (V. Il a DORMI.)

NOUS SOMMES, نسكن *nekoun.*

SOMMET (d'une montagne), عقبه
a'qbah, qellah, qelléh. (Voy.
 CIME.)

SOMNOLENCE. (V. ASSOUPISSE-
 MENT.)

SOMNOLENT. (V. ASSOUPI.)

SON (bruit), صوت *sout, رن Renn.*
 — (de farine), نخاله *uokhâlah,*
nokhâléh (en berbère اشليم *âcha-*
lym).

SON (pron. possessif), (quand la
 personne qui possède est mascu-
 line), ه *ho, hou, hi, le-ho, متاعه me-*
tâ'-ho, متعه émta'-ho, بتعه beta'-ho.

— (Quand elle est féminine),
 ها *hâ, لها le-hâ, متاعها metâ'-hâ,*
امتعا émta'-hâ, بتعا beta'-hâ.

— Son père (en parlant du fils),
 أبوه *âbou-ho;* (en parlant de la fille),
 أبوها *âbou-hâ.*

— Son cheval (à lui), عوده
a'oud-ho, عود متاعه a'oud metâ'-ho.

— Son chat (à elle), قطها *qott-*
hâ, قط امتعا qott-émta'-hâ. (V. SA.)

SONGE, روي *rouyâ. pl. روى*
rouey, rouy, reouey; حلم *halem.*
 (V. RÉVE)

Il a SONGÉ, فكر *feker, افكر*
éfteker, حلم! áhlâm.

SONGEUR, احلام *áhhlâm.*

Il a SONNÉ (rendu un son), رن
rann, صوت saouat.

SONNETTE, ناقوس *nâqous, جلم*
djalâm.

SONORE, مصوت *messaouett.*

Ils SONT, يكونوا *yekounou.*

SOPHIE (n. pr.), سافيه *Sâfyéh,*

سوفيه *Soufyah, صافيه Sâfyah*

— Sainte-Sophie (mosquée de
 Constantinople), ايه سوفيه *âyah*
Soufyah (en grec Αγια Σοφια).

SOPORATIF, منوم *menaouem.*

SORCELLERIE. (V. MAGIE.)

SORCIER, ساحر *sâhar.* (Voyez
 MAGICIEN.)

SORIA (v. d'Esp.), سوريه *Souryah.*

SORT (destin), حظ *hazz, بخت*
bakht, قدر qadr. (V. DESTIN.)

— (état, condition). (Voy. ces
 mots).

SORTE, جنس *djins, شكل chikl,*
 نوع *nou'.* (V. ESPÈCE, GENRE.)

— De Sorte que, حتى *hattû.*

Il est SORTI, خرج *kharag, kha-*
radj (en berbère فاغ).

— SORS! اخرج *ékhradj! êkh-*
rag! روح برا rouh barrâ'. (en ber-
 bère افاغ *éffâgh*).

— Il a fait Sortir, خرج *khar-radj*, *kharrag*, استخرج *éstakhradj*, *éstakhrag*.

SORTIE, خروج *khouroudj*, *khouroug*, خرج *kherdj*, *khardj*, مخرج *mikhradj*, *makhradj*, طلع *talaa*. (V. ISSUE.)

SORTILÉGE. (V. MAGIE.)

SOT, مخوخ *mokhaouakh*, أحق *ahmaq*, دموقى *demmouqy*, *dommouqy*. (V. IMBÉCILE, NIAIS.)

— C'est un Sot, هو بهيمه *houe beheymah* (m. à m. : C'est une bête de somme), هو جار ابن جار *houa homâr, êbn homâr* (mot à mot: C'est un âne, fils d'un âne).

SOTTISE. (V. IMBÉCILLITÉ.)

SOCHE, جذرة *djidrah*, pl. جذور *djidour*. (V. TRONC, RACINE.)

SOUCI, هم *hemm*, غم *ghamm*, نكد *nekd*. (V. CHAGRIN, INQUIÉTUDE.)

SOUÇIEUX. (V. INQUIET, CHAGRIN.)

SOUCOUPE, زرف *zarf*, pl. زروف *zourouf, zerouf*.

SOUDAIN, الوقت *li-'l-ouaqt*, الساعة *li-'s-sâ'ah*, قوام *qaouâm*. (V. AUSSITÔT.)

— Soudain le général en chef

commanda l'assaut, فى الحال *fy-'l-hâl âmer sâry-'l-'â sker bi-'l-houdjoun*.

SOUDAN (région d'Afrique), بلد السودان *beled és-Soudân* (m. à m. le pays des noirs), السودان *és-Soudân*.

— (empereur musulman). (V.

SULTAN.)

SOUDE, صنويه *sounyah*, نسول *ghassoul*.

— (plante), قالى *qâly*, ولى *qaly*, سويد *souyed*.

Il a SOUDÉ, لحم *laham*, لزق *lzaq*.

SOUDEURE, تلحيم *telhym*, لصاق *lessâq*.

SOUF (vallée d'Afr.), وادى سوف *Ouâdy-Souf*.

Il a SOUFFERT (de la douleur), ألم *âlem*, تالم *taâlem*, توجع *touedjaa, toudja', touega', touga'a*.

— (supporté). (V. ce mot.)

— Que n'ai-je pas Souffert!

أش هو اللى ما جلت أنا *éch hou-âlly mâ hamelt éná!*

— Il Souffrira, يتوجع *y'toudjaa*.

Le SOUFFLE, نفس *nefs. nefes*, نفوس *noufous*, نفح *nefh, nefch*, نفحه *nefkh, nefkha*.

Il a SOUFFLÉ, نفه *nufah*, هب *hebb*, نفخ *nefakh*, نفك *nefokh*, نسف *nessef*.

— le feu, النار *nefakh be-'n-nâr*.

— Le vent Souffle, يهب الريح *yehebb ér-ryh*.

— Il Soufflera, ينسف *yansef*, *ynsef*, ينفخ *ynfokh*, ينفك *yensef*.

SOUFFLET, منفاخ *mansfakh*, منفاك *menfâkh*, منفاك *minfâkh*, رابوز *râbouz*.

— Grand Soufflet de forge, كير *kyr*, كور *kour*.

— (coup sur la joue), كفي *keff*, طرشه *tarchah*, لطمه *latmah* (en berbère اسببيع *assebbye*, pl. ايسببيعان *ÿsebby'ân*).

Il a SOUFFLETÉ, لطم *lattam*.

SOUFFLEUR (cétacé), دنفيل *denfyl*, درفيل *derfyl*.

SOUFFRANCE, وجع *oudja'*, *ouga'*, عذبه *haryq*, عذاب *a'dâb*, عذابه *a'dabah*, *a'debéh*.

SOUFRE, كبريت *kebryt*, *kibryt*.

SOUHAIT, دعاه *do'âh*, شوق *chouq* اشتاق *ÿchtâq*. (V. DÉsir, VOEUx.)

Il a SOUHAITÉ, دعاه *da'â be-*, اشتاق *ÿchtâq*, تمنى *temennâ*. (V. Il a DÉsirÉ.)

— Il Souhaitera, يدعى *ÿda'y*, يتمنى *ÿtemennâ*.

— Il lui a Souhaité une bonne santé, دعا له بعافيه *da'â le-ho be-a'âfyah*.

— Nous vous Souhaitons la paix et la miséricorde de Dieu, السلام عليكم ورحمة الله *ÿs-selân alay-koum ou-rahmêt Allah!*

Il a SOUILLÉ, نجس *nedjess*. (V. Il a SALI, il a GATÉ.)

Il a SOULAGÉ, فرج *farradj*. (V. Il a AIDÉ, il a SECOURU, il a ALLÉGÉ.)

SOULAGEMENT, تفرج *tefrydj*.

Il a SOULEVÉ. (V. Il a LEVÉ.)

— Il s'est Soulevé. (V. Il s'est LEVÉ, il s'est RÉVOLTÉ.)

SOULIER, سباط *sebâtt*, *sibâtt*, soubâtt (en espagnol *zapato*, d'où le français *savate*), صباط *sabbâtt*, sebbâtt, pl. صبابيط *sabâbytt*; بلغه *belghah*, pl. بلاغي *belâghy*; مركوب *merkoub*. (V. BABOUCHE.)

— Doré رحيبا *rihyâ*.

SOUMIS, مخصوع *makhdou'*. (V.

DOCILE.)

Il a SOUMIS, طوع *taou'a*, اخضع *ÿkhdu'*. (V. Il a VAINCU, il a CONQUIS.)

— Il s'est Soumis. (V. Il a Oubé.)
 SOUMISSION, مساعدة الخواطر, *messâ adét el-khouâtter*. (V. Oubéissance.)

SOUPÇON, شك تهمه, *chekk, tchem*.
 Il a SOUPÇONNÉ, شك على, *chekk a lä*.

SOUPÇONNEUX, شكيبك, *chekyk*.
 SOUPE, شربة, *chorbah*.
 Il a SOUPÉ, نغشا, *ta'aschâ*.

Le SOUPER, العشيّه, *el-a'achyah, el-a'achyeh, عشه ا'chéh, عشا ا'châ*.
 SOUPIR, تنحيط تنفس, *tenhydd, tenhytt* (en berbère) *tenhdah*.

SOUPIRAIL, منفس, *menfess*.
 Il a SOUPIRÉ, نحيط نحيط, *nahatt, nahadd, تنحيط tenahadd, تنفس tenaffuss*.

— Il Soupirera, يتنحيط, *ytchahadd*.
 SOUR (v. de Syrie). (V. TYR.)
 SOURCE, عين المويه, *a'yn el-moyéh, ما عين a'yn mâ*. (V. ORIGINE.)

— (d'eau), ميسيل نبع, *messyl* (en berbère) *a'nsar*. (V. FONTAINE.)

SOURCIL, حاجب, *hâdjeb, hâdjeb, hâgueb*, pl. *haouâdjeb, haouâdjib, haouâgueb*.

SOURD, اطرش أصم, *âtrach, âs-samm, أسمك âsmek* (en berbère) *اغزوك âghezzoug*, pl. *ايغزوكن âyghazzouguenn*.)

Il a SOURI, تبسم, *tebessem*.
 — Il Sourira, يتبسم, *ytbessem*.

SOURICIÈRE, فسخ, *fakkh, messyDAH dé-l-fyrân*.

SOURIRE (s. m.), تبسم, *tebessoum, تبسيم tebsym*.

SOURIS (s. f.), فار, فر, *fâr, fer*, pl. *فيران fyrân, fyrén* (en berbère) *أيرداين ây'er-dâyenn*. (V. RAT.)

— Chauve-Souris, عدسيه, *a'dsyéh*. (V. CHAUVÉ-SOURIS.)

Sous (v. d'Afr.), سوس أقصى, *Sous-âqsâ*.

Sous, تحت, *taht, tahatt, min tahatt*. (V. DESSOUS.)
 — prétexte, بالقصد, *bi-l-qassad*.

SOUS-SIGNÉ, من خاتمه اسفل, *menn khâtem-ho âsfel*.

SOUSTRACCTION, خصمه, *khassmah*.
 Il a SOUSTRAIT, خصم, *khassam*.
 SOUTE (t. de m.), قامره, *qâmrah*.

SOUTENEMENT, تحمّل, *tchammoul*.
 Il a SOUTENU, تحمّل, *tehammel, عهد a'mad*

- SOUTIEN, عود *a'moud*, pl. عهد *ou'md.* (V. APPUI.) pl. ثيربليون *tsirylyouenn.* (V. FANTÔME.)
- SOUVENIR (s.m.) (V. MÉMOIRE.) SPHÈRE, دوار *deouâr*, كرة *korah*,
SOUVENT, مرارا *marârân*, رتيا *koréh.*
- robemâ, نوب كثيرة *noub-kethyrét.* — La Sphère céleste, الفلك
Il s'est SOUVENU, اقتكر *éfteker*, *korat él-felek*, الكرة الفلكية *él-korét*
تفكر *tefekker*, *tefokker.* *él-felekyéh.*
- Il se Souviendra, يتفكر *yt-fokker.* — Droite, الفلك المستقيم *él-felek él-mostagym.*
- Te Souviens-tu de cela? — Oblique, الفلك الهائل *él-felek él-mâyl.*
- ده تفتكرا انت من ده *tefteker énta min déh?*
- Je m'en Souviens, ذا في بالي *dâ-fy bâl-y.* SPIRITUEL (adj.), روحاني *rou-hâny*, عقلي *a'gly.*
- Tu ne te Souviens pas, — Tu ne te Souviens pas, غشبية القلب *ghachyét*
شي ما تفتكرا شي *mâ tefteker-chy.* *él-qalb* (m. à m. : Couverture ou
SOUVERAIN, مليك *melyk*, عزيز *a'zyz.* étouffement du cœur.)
- SOYEZ! كونو! *kounou!* SPLENDEUR (éclat), بها *behâ* (V. BRILLANT, CLARTÉ, BEAUTÉ, MAGNIFICENCE.)
- SPACIEUX. (V. LARGE, VASTE.) SPLENDIDE, ضاي *dây.* (V. BEAU, BRILLANT, MAGNIFIQUE.)
- SPART (plante), حلفه *halfah.* SQUIRRE, صلابه *salâbéh.*
- Corde de SPARTERIE. (V. CORDE.) STABLE, مضبوط *madboutt.* (Voy. DURABLE.)
- Tapis de Sparterie. (Voyez SPÉCIFICATION, تبیین *tebeyyn.* STATUE, صنم *sanam*, pl. اصنام *âsnâm*; صورة *sourah*, *souréh.*
- NATTE.) SPÉCIFIÉ, بين *bayyann.* STÉRILE, عاقر *a'âqer*, عقيم *a'qym.*
- SPECTACLE, فرجه *ferdjah*, *fergah.* — Année Stérile, غلا *ghalâ.*
- Il a été SPECTATEUR, اتفرج *étfarradj*, *étfarrag.* Il a STIMULÉ, لج *leddj*, *iegg.*
- SPECTRE, روبا *rouyâ*, pl. رويات *rouyât* (en berbère ثيربل *tsiryel*, هي *heyredj*, *heyreg.*

STIPULATION. (V. CONVENTION, CONTRAT, ACTE.)

Il a STIPULÉ, شرط charatt, حدّ haddad. (V. Il est CONVENU.)

— Il Stipulera, بشرط ychert.

STORAX, استرس éstorass.

STRANGURIE, حصران ذا البول houssrân dé'-l-boul.

STRATAGÈME, (V. RUSE, FRAUDE, TROMPERIE.)

STRUCTURE. (V. CONSTRUCTION.)

STUDIEUX, دريس derryss.

STUPÉFACTION, دهشه dehchah.

STUPÉFAIT. (V. ÉTONNÉ.)

STUPIDE, خشن khechenn.

STUPIDITÉ, خشن khechn, khochn.

STYLE, d'un écrivain, كتابه ki-tábéh.

— d'un cadran solaire, أبرة ibréta és-sá'ah.

Il a SU, عرف a'araf, a'aref. (V. Il a CONNU.)

— Il Saura, يعرف ya'ref.

— Sais-tu cela? تعرف ذول ta'araf doul? أنت تعرف هذا? únta ta'araf hazá? (en berbère تسيينت tessynt).

— Je le Sais, يعرفه ba'raf-ho (en berbère أسنغت ásnaght).

— Je ne le Sais pas, je n'en Sais rien, ان جاهل بكليه éná djâhel

be-kollyah, ما اعرفشى فيه وصل má aaref-chy fy-hi ouassel, فيه انا جاهل فيه anâ-gâhel fy-hi, انا ما بعرف شى ma-ba'raf-chy ânâ, ما بعرفه شى má ba'raf-hou chy, ما بعرفش má ba'raf-ch, má ba'rafou-ch (en berb. اورتسين غارا our tessyn ghârá).

— Nous ne Savons pas en ce moment ce qui s'est passé, ما ندرى لان ما حصل má ne-dry élan má hassel.

— Dieu Sait! الله اعلم Allah áa'lem!

— Ne fais pas ce que tu ne Sais pas, لا تفعل فعل وانت به جاهل la tefa'al fe'e'l on enté-bi-hi djâhel.

SUAIRE. (V. LINCEUL.)

SUANT, عرفان a'rqân, c'rqân.

SUBIT, مسرع mesri'.

SUBITEMENT, للساعة li-'s-sá'ah.

SUBLIME, عالي a'âly, تعالى ta'âlâ, te'âlâ, عظيم a'zzym, عزيز a'zyz.

SUBLIMÉ (drogue), سليمان sc-lymán, souleymán.

SUBMERGÉ. (V. ENGLOUTI, NOYÉ.)

Il a SUBMERGÉ. (V. Il a NOYÉ.)

— Il a été Submergé. (V. Il s'est Englouti.)

SUBMERSION, اغراق i'ghraq.

SUBSÉQUENT, متابع metâbe'.

SUBSISTANCE. (V. NOURRITURE.)

SUBTIL. (V. FIN.)

— Il a l'esprit Subtil, عقله جيد *a'qle-ho djryd*.

SUBTILEMENT, بالشتارة *be-'s-che-tarah*.

SUBTILITÉ. (V. FINESSE.)

SUC, عصاره *a'sbarah*. (V. JUS.)

Il a SUCCÉDÉ, ورث من *ouerets minn*, خلف *khalaf*, عقب *a'qab*. (Voy. Il a HÉRITÉ.)

— Il Succédera, يورث من *yourets minn*.

SUCÈS, فلاح *feldâh* (V. RÉUS-SITE.)

SUCESSEUR, عقيب *a'qyb*. (V. HÉRITIER, KHALYFE.)

SUCCESSION. (V. HÉRITAGE.)

— Il a renoncé à la Succession, سلم من الورثة *sellem minn el-oueretsch*.

Il a SUCCOMBÉ, انغلب *énghaleb*. (V. Il est Tombé.)

— sous un poids, ناخ *nâkh*.

Il a SUCÉ, مص *mess, mass*, سكر *sakkar*, حرث *harak*.

— Il Sucera, يمص *yemess, yemass*, يحرث *yahrak*.

SUCRE, سكر *sokker, soukkar*, سكار *soukkâr*.

— candi, سكر نبات *sokker-nebât*.

— en pain, سكر ذا القالب *soukkar dê-'l qâleb*.

— Canne à Sucre, قصب حلو *qassab halou*.

— Pain de Sucre, سكار ذا السكر *qâleb dê-'s-soukkâr*, سكار ذا القالب *soukkâr dê-'l-qâleb*, رأس ذا السكر *râs dê-'s-soukkar*.

SUCRERIES, بقلاوة *baqlâouéh*, حلوة *halâouéh*, قنافة *qonâfch*, غريبة *ghereybéh*.

— Un cornet de Sucreries, قرطاس حلوة *qorttâss halâouéh*.

SUD, قبلي *qebly*, جنوبي *djenouby*. (V. MIDI.)

— Vent du Sud, قبلي *qably, qebly*.

— du Sud-est, لباچ *lebâdj, lebédj* (en italien *libeccio*).

— du Sud-ouest, غديك *ghadygah*.

Il a SUÉ, عرق *a'raq*.

— Il Sueva, يعرق *y'a'raq*.

— Je Sue, انا عرقان *ânâ a'reqân*.

SUEUR, عرق *a'raq* (en berbère *tsidy*).

— A la Sueur de mon front, بعرق جبيني *be-a'raq djebyn-y*.

Il a SUFFI, كفي *kafü*, دزا *dezâ, dezü, dezey*.

— Il Suffira, يدزي *ydzy*.

— Cela Suffit, ذل يكفى *dol yekfy*, ذكا بس *dekâ bess*.

SUFFISAMMENT , كَفِيًّا *kafyânn*,
بِكَفَايَه *be-kefâyah*, بَس *bess*, يَكْفِي *hibryty*,
yekfy. (V. ASSEZ.)

SUFFISANCE, كَفَايَه *kefâyah*.

SUFFOCATION, اِنْخِنَاق *énkhinâq*.

SUFFOQUÉ. (V. ETOUFFÉ.)

Il a SUFFOQUÉ (v. a.) (V. Il a
ETRANGLÉ.)

— (v. n.), اِنْخَنَقَ *énkhanaq*.

SUFFRAGE, مَسَاعِدَة *messâ'adah*.

SUIF, شَحْم *chahm*.

SUIVANT, كَمَا *ka-mâ*, بِحَسَبِ *be-hisb*, كَيْفَ *kyf*.

— Suivant ce qu'il dira ,

بِحَسَبِ مَا يَقُولُ *bi-hisb-mâ yqoul*.

Il a SUIVI, تَبَعَ *taba'a*, تَبَع *tebba'*.

— Il Suivra, يَتَّبِعُ *ytebba'*.

SUJET (n. subst.), رَعِي *ra'y*, pl.
رَعِيَه *ra'yah*, رَعِيَا *ra'yâ*, رَعَايَا *ra'âyâ*
(d'où le mot français *raja*).

— Nous sommes vos Sujets, نَحْنُ رَعَايَاكُمْ *nahn ra'âyâ-koum*.

— (motif, cause). (V. ces mots.)

— La vie de l'homme est Sujette
aux accidens, حَيَاةُ الْإِنْسَانِ مَصَادِفُهُ *hayât él-énsân mossâdeféh*.

SULFATE de fer, جَاز *djâz*.

— de cuivre, تَوْتِيَا *toutyâ*, تَوْتِيَه *toutyah*, زَرْقَه *zarqah*.

SULFUREUX, SULFURIQUE, كَيْرِيَّتِي

hibryty.

SULTAN, سُلْطَان *soultân*, pl.
سُلْطَانِيْنَ *selâtty'n*.

SUPERBE. (V. FIER.)

SUPERFICIE, سَطْح *sattah*, وَجْه *oudjéh*.

SUPERFLU, زَائِد *zâyd*.

SUPERFLUITÉ, زَيْبَادَة *zyâdéh*,
zyâdah.

SUPÉRIEUR (n. subst.). (Voyez
CHEF.)

— (adj.), أَقْدَم *âqdem*, أَقْدَام *âqdam*.

(V. HAUT.)

SUPÉRIORITÉ. (V. HAUTEUR.)

SUPPLIANT, ضَارِع *dâri'*.

SUPPLICATION. (V. PRIÈRE, IN-
STANCE.)

SUPPLICE, عَذَاب *a'dâb*.

— Il a SUPPLIÉ, ضَرَعَ *dara'*,
سَال *sâl*.

— Je vous en Supplie ,

أَنَا فِي عَرْضِكَ *ânâ fy arâd-ak*.

Il a SUPPORTÉ, حَمَلَ *hamal*, هَامَلَ *hamel*, صَبَرَ *sabar*.

SUPPRESSION, تَبْطِيل *tebtyl*.

Il a SUPPRIMÉ. (V. Il a ANNULÉ.)

SUPRÊME, تَعَالَى *ta'âlâ*, عَظِيم *aazzym*.

— Le Dieu suprême, اللَّهُ تَعَالَى *Allah ta'âlâ*.

SUR (adj.), (en sûreté), سالم *sâlem*.

— (certain), محقق *mohaqqeq*,
mahaqqaq, معلوم *ma'loum*, صحیح *sahh*.
(V. CERTAIN.)

— (à qui on peut se fier), مطہن *mottammenn*.

— (aigre), حویض *houmydd*, *houmeydd*, کارس *kâress* (V. AIGRE.)

— Cela est Sûr, هذا صحیح *hadâ sahh*, هذا صحیح *hadâ sahyh*.

— Le chemin est-il Sûr? ابرید دالعافیہ *âbryd d'âfyah*?
ای السکة مطینہ *ây es-sekkah mot-tamenah* (en berbère)

SUR (prép.), فوق *fauq*, *fouq*, علی *aalâ*, *a'ly*.

— Sur moi, علی *aalay-y*.

— Sur toi, (m.) علیک *aalay-k*, (f.) علیکی *a'lay-ky*.

— Sur lui, علیہ *aalay-hi*.

— Sur elle, علیہا *aalay-hâ*.

— Sur nous, علینا *aalay-nâ*

— Sur vous, علیکم *aalay-koum*.

— Sur eux (m.), علیہم *aalay-houm*, (f.) علیہن *aalay-houn*.

— Sur-le-champ, قوام *qaouâm*. (V. AUSSITÔT, SUBITEMENT, SOUDAIN.)

Il a SURCHARGÉ, ثقل *tsaqgal*. (V. Il a ACCABLÉ.)

SURCROIT. (V. ACCROISSEMENT, EXCÉDANT, SURPLUS).

SURDITÉ, ضہم *damem*.

SURETÉ, طمان *temân*.

SURFACE (V. SUPERFICIE.)

SURINTENDANT des domaines, خوجہ *khodjah*.

Il a SURMONTÉ, غلب *ghalab*.

SURNOM, لقب *laqab*, *laqb*, کنوہ *kouryah*, کنیہ *kenieh*, کونیہ *kenouah*.

— Quels sont leurs noms et leurs Surnoms? کیف اسمہم ولقبہم *kyf 'ism-houm ou-laqab-houm*?

Il a SURNOMMÉ, لقب *laqeb*.

— On le Surnomma un tel, کان لقبہ فلان *kân laqb-ho foulân*.

Il a SURPASSÉ, علی افضل *âfdal a'lâ*.

SURPLUS, باقی *bâqy*. (V. SURCROIT.)

— Au Surplus, وغير ذلك *ou-ghayr zêlik*.

SURPRENANT. (V. ÉTONNANT.)

Il a SURPRIS (pris sur le fait), أخذ علی فعلہ *âkhad a'lâ fe'el-ho*.

— (trompé). (V. Il a ABUSÉ.)

— (étonné). (V. ce mot.)

SURPRISE. (V. ÉTONNEMENT, PIÉGE.)

Il a SURSIS, تأخر *teâkhar*, ابطا *âbtâ*.

— **UN SURSIS**, بطا *battā*.

SURTOUT (adv.), خصوصاً *khos-sous-sân*, لاسيما *las-symā*, بالاكثير *bi-l-âkthar*, اكثر من كل شي *âkthar minn koll-çhy* (m. à m. : plus que toute chose).

— (subst.) (habillement), بنش *benich*, بنيش *benyeh*.

Il a **SURVEILLÉ**, اجهد على *âdjehed a'lâ*.

Il est **SURVENU**, اصاب *âssâb*, وقع *ouaqaa*. (V. Il est ARRIVÉ.)

Il a **SURVÉCU**, على باقى *baqâ a'lâ*.

SURVIVANCE, باقيه *bâqyéh*, بقا *beqâ*.

SURVIVANT, باقى *bâqy*.

SUSCEPTIBLE, قابل *qâbel*.

SUSDIT, مذكور *medkour*, مزبور *mezbour*.

SUSPECT, مشكوك *meehkouk*, فيه شك الى *elly chekk fy-hi*,

متهم *metchem*, مشك *mochekk*.

Il a **SUSPENDU**, دلا *dellâ*, دلى *dellâ*. (V. Il a ACCROCHÉ.)

— (différé). (V. Il a SURSIS.)

— Il **Suspendra**, يدلى *ydelly*.

En **SUSPENS**, متحير *molhayyer*.

SYCOMORE, شجرة جيز *chadjerat djemmyz*, chagueret *guemmyz*, جيزة *djemmyzah*, *guemmyzéh*.

SYDI-AKHOULID (village d'Afrique), سيد اخوبلد *Syd-Akhouyld*.

SYÈNE (ville d'Égypte), أسوان *Assouân*.

SYLLOGISME, قياس *qyâss*.

SYMBOLE, صورة *sourah*, مثل *methel*.

Il a **SYMBOLISÉ**, ناسب *nâssch*.

SYMPATHIE, مناسبة الخاطر *me-nâssebét el-khâtter*. (V. AMITIÉ, RESSEMBLANCE, ALLIANCE, PROPENSION.)

Ils ont **SYMPATHISÉ** ensemble, ناسبوا خواطرم *nâsseboû khouâtter-houm*.

SYNAGOGUE, شنورة *chenourah*.

SYNCOPE. (V. ÉVANOUISSEMENT.)

— Il est tombé en **Syncope**. (V. Il s'est ÉVANOUÏ.)

SYNTAXE, نحو *nahou*.

SYRIAQUE. (V. SYRIEN.)

La **SYRIE** (n. de pays), الشام *és-Châm*, بر الشام *barr és-Châm*.

SYRIEN, شامي *châmy*, شومي *choumy*, pl. شوام *chaouâm*; سورباني *souryâny*.

SYSTÉMATIQUE, قانونى *qânouny*.

SYSTÈME, قانون *qânoun* (en grec *τετυβ*), ترتيب *tertyb*, تقويم *te-qouym*.

T.

T, cette lettre de l'alphabet français peut s'exprimer par trois lettres différentes dans l'arabe.

1° Le *Te* (ت), 22e lettre de l'alphabet ancien, 3e de l'alphabet moderne et du moghrebin; sa valeur est celle de notre T ordinaire dans les mots *ta, temps, été*.

2° Le *Tá* (ط), 9e lettre de l'alphabet ancien, 16e du moderne, et 12e du moghrebin; sa valeur est d'un T prononcé plus fortement que le précédent, et pour ainsi dire avec emphase, à peu près comme notre double TT dans *attcsté, attouchement, Ottoman*.

3° Le *The* ou *Tse* (ث), 23e lettre de l'ancien alphabet arabe, 4e du moderne et du moghrebin, qui régulièrement vaut le TH anglais, et dans les régions barbaresques, ordinairement TS, prend en quelques autres contrées, et surtout en Égypte, la valeur du T simple, se confondant ainsi avec le *te* marqué seulement de deux points (ت).

L'usage le plus vulgaire confond quelquefois dans l'écriture ces trois sortes de T, mais fautivement,

leurs rôles dans les inflexions grammaticales et dans les dérivations des racines devant au contraire faire prendre le plus grand soin de ne pas les confondre.

TABAC à fumer, دخان *dokhán*, حاجة الرجل *dokkhán*, *hadjét-ér-radjel* (mot à mot *besoin de l'homme*).

— en poudre, نشوق *nouchouq*, *nechouq*, شمه *chemmah*.

— doux, دخان تفحى *dokhán tefahy*.

— fort, دخان قوى *dokhán qouy*.

— Marchand de Tabac, دخانى *dokhákhny*.

— Prise de Tabac, نشق *nechq*.

— Il a pris une prise de Tabac, نشق *necheq*. (V. Il a PRIS.)

— Donne-moi une prise de Tabac! انشقنى *éncheq-ny!*

TABATIÈRE, حكه *hokkah*, pl. حكك *hekouk*; سنيتكه *senitkah*.

TABLE (meuble), ميده *meydah*, *mydéh, mydah*, pl. موادى *mouády*; مائدة *máydah, máydéh*, pl. موائد *mouádyd*; صفرأ *sifrâ*, صفرة *soufrâh*, pl. صفر *soufar*; سفرة *soufrâh*, مكبه *mokkabâh*, طبله *toblah, tablah*.

— d'un livre, زمَام *zemâm*. (V. INDEX.)

— de comptes, جدول الحساب *djedoul él-hissâb*.

— Les Tables de la loi, الألوح *él-âlouâh* (V. Les Commandemens de Dieu.)

TABLEAU, صورة *sourah, souréh*.

TABLETTE, لوح *louh, louh*, رَق *reff*, pl. مرفف *refouf*; مرفف *mor-fah*, pl. مرففا *morâfâ*.

TABLIER, فوطه *fouttah*.

— de serrurier, تبانك *tebândah*.

— de bain, وزرة *ouezerah*.

TACHE, زفر *zafar*, وسخه *oueskah*, عيب *a'yb*, pl. مرقع *ou'youb*, بقعه *beqaah*, بقعه *beqaah*.

Il a TACHÉ, وسخ *ouessekh*, نجس *nedjess*, نجس *neddjess*, اتسخ *étessakh*, بقع *beqqa'a, baqqa'a*.

Il a TACHÉ (il s'est efforcé), جهد *djhed*, djhad, اجتهد *édjtched*, حرص *harass*.

— Tâche de vendre ta marchandise! احرص تبيع سلعتك *chress teby' sela't-ak*.

— Tâche de venir chez moi, اجتهد تجي عندي *édjtched tedjy a'nd-y*.

TACITEMENT, بالسمر *be's-sirr, bi's-serr*.

TACITURNE. (V. SILENCIEUX.)

TACITURNITÉ. (V. SILENCE.)

TAFFETAS, صندل *sandal*, جنفس *djenfess*.

TAFILET (PROV. d'AFR.), تافلت *Tâfilét*.

TAIE de l'œil, زناد ذا العين *zenâd dé-'l-a'yn*, نجيه ذا العين *nedjmah dé-'l-a'yn*.

TAILLE, قامه *qâméh*. (V. HAUTEUR, GRANDEUR.)

— des arbres, زبير *zebyr*.

TAILLÉ. (V. COUPÉ.)

— (façonné), منقوش *manqouch*.

Il a TAILLÉ. (V. Il a COUPÉ.)

— (Il a façonné), نقش *naqach*.

— un habit, فصل لباسه *fassal lebâssah*.

— une plume, برا القلم *barâ el-qalam*, برى *barü*.

— un arbre, زبر *zabar*.

— la barbe, تحسن *tahassenn*, تحفف *tahafef*.

TAILLEUR de pierre, حجار *haddjar*.

— d'habits, خياط *khayyât*, خيىأت *khyyât*, تزرى *tezry*.

— Dé de Tailleur d'habits, حلقة ذا الخياط *halqah dé-'l-khayyât*.

TAIS-toi! أسكت *oskout!* خليك ساكت *khally-k-sâkett!* (Voy. Il s'est TU.)

— Taisez-vous! اسكتوا *óskottou!*

TALAVERA (v. d'Esp.), طلبيرة

Talbyrah.

TALENT, فضل *faddl.*

— doué de Talens, مفضل *mofaddel.*

TALISMAN, طلسم *telsem*, pl. طلاسم *telássem*, حرزة *telsemât*, هرزة *herzéh*, هرز *herouz*.

TALON, عقب *a'qab*, كعب *ka'ab*, pl. أكعاب *áka'áb*, كعبه *kaabah*; قدم *qodem* (en berb. اورز *ourz*), *aourez*, pl. أيورزان *éyouerzân*.

TALUS (d'un mur), بدنه *bedneh.*

TAMARIN, تمر هندي *tamar-hindy.*

— fruit du Tamarin, حمير *houmar.*

TAMARISQUE, طرفا *tarfâ.*

TAMBOUR (caisse), طبل *tabl, tabel.*

— Il a battu le Tambour, دق الطبل *daqq ét-tabl.*

— battement de Tambour, نوبه *noubah, noubéh.*

— On a battu le Tambour devant lui, ضربوا له النوبه *dara-boû le-ho én-noubah.*

TAMBOURINEUR, طبال *tobbâl.*

TAMIS: (V. CRIBLE.)

TAN, دباغ *debâgh.*

TANDIS que, لما *lammâ*, اذا كان *izâ-kân.*

TANGER (ville d'Afriq.), طنجه *Tandjah, Tandjéh.*

— Nous allons à Tanger, احنا راحين في طنجه *éhnâ ráhyn fy Tandjah.*

TANNAGE, دباغ *dâbgh.*

Il a TANNÉ, دباغ *dabagh.*

TANNERIE, دار الدباغ *dâr éd-dabgh*, مدبغيه *medabghyah*, pl. مدابغ *medâbgh.*

TANNEUR, دباغ *dabbâgh.*

TANT (V. AUTANT, SOIT).

— Il y a Tant de méchantes gens! فيه ناس كثير قباح *fy-h nâss ketsyr qobbâh!*

— Tant que tu pourras, قد ما تقدر *qad-mâ teqdar.*

— Tu enverras chez moi mille francs, Tant or qu'argent blanc,

التي فرنك حب الذهب *âlf frank*, كيف النقرة ترسلها عندي *hobb éd-dahab, kyf én-noqrah, ter-sel-hâ a'nd-y.*

— Tant mieux! أحسن *âhssenn.*

— Tant pis سرتي شافي! *châfy!*

— pour moi! يصعب علي! *yssa'ab a'lay-y!*

— pour toi! يصعب عليك *yssa'ab a'lay-k!*

— pour lui! يصعب عليه *yssa'ab a'lay-hi!*

— pour nous! يصعب علينا *yssa'ab a'lay-nâ!*

— pour vous! يصعب عليكم *yssa'ab a'lay-koum!*

— pour eux! يصعب عليهم *yssa'ab a'lay-him (V. MALHEUR)!*

TANTE paternelle, عمه *a'am-mah, a'mmêh, عمّة a'mmêt.*

— Maternelle, خاله *khâlah, khâlêh, خالة khâlét.*

TANTÔT, بعد شوييه *baad-chouyah, بعد قليل ba'd qalyt, للوقت من قريب minn qoreyb, li-'l-ouaqt. (V. BIEN TÔT.)*

TAON, دبان ذا الخيل *debbân dê-'l-khayl (mot à mot : mouche des chevaux).*

TAPAGE, شوشرة *chaoucharah, صياح chamâttah, syâh.*

— Il a fait du Tapage, صاح *saâh, تشمط techammatt.*

TAPIS, فرش *farch, pl. فرش fourouch; بساط bassâtt, bessâtt, pl. بسط bossott, bost; طنفسه tenfessêh.*

— de diverses couleurs, تليس *tellys, tillys.*

— de sparterie. (V. NATTE.)

— petit Tapis, زربيه *zerbyah, zarbyah, pl. زرابي zerâby.*

Il a TAPISSÉ, فرش *farrach, بطنافس زين zayyann be-tenâfess.*

TAPISSERIE. (V. TAPIS.)

TAPISSIER, فيراش *farrâch, بساط bassâtt, بساطي bassâttÿ.*

TARD, موخر آخر *âkher, moukhour, على المسا a'lâ-'l-massâ.*

— Il n'est pas Tard, ما زال بكرى *mâ zâl bakrâ (mot à mot : de bonne heure, n'a pas cessé).*

— Il a TARDÉ, بطى *battâ, تصحى battâ, عوق a'ouaq, تضحى teddahyâ.*

TARE, نقص *naqs, وسخ ouesk. (V. TARI.)*

TARI (V. DESSÉCHÉ).

— Il a TARI (v. a.), نشف *neschef. (V. II a SÉCHÉ.)*

— (v. n.) تجفف *tedjefef, عزل a'zal. (V. II a été DESSÉCHÉ.)*

TARIF, قايمه *qâymah, qâymêh, تعريف ta'ryf (d'où vient le mot français).*

TARRAGONE (v. d'Esp.), طركونه *Tarkounah.*

TARRIÈRE, مثقوب *mitsqab, تبرينت berrymah (en herb. tabernynt, pl. تبيرنينين tyberny-nyn). (Voyez VRILLE.)*

TARTARE (n. de peuple), تتر *tatar, pl. تاتار tatâr.*

TARTARIE (n. de pays), بلد التتار, *Beled el-Tatâr.*

TARTRE, دردی *derdy*, ترتیب-تر *tartyr*, طرفیبر *tartyr*.

TAS, جیبچه *djamyah*. (V. AMAS.)

TASSE, طاسه *tâssah*, pl. طاسات *tâssât*; فنجان *fendjân*, *fengân*, pl. فناجین *fenâdjyn*, *fenâgyn*; فنجل *fendjel*, pl. فنجل *fenedjel*.

Il a TATÉ دس *dess*, لمس *lamass*.

Il a TATONNÉ, دردس *derdess*.

TAUPE, خلدہ *khaldah*, *kholdah*, خلد *khold*, pl. خلدات *koldât*.

TAUREAU, ثور *thour*, *tsour*, *tscour*, *thaur*, pl. ثیران *thyrân*, *tsyrân*; آوار *âthouâr*, *âtsouâr*, وار-ث *thouâr* (en herb. أعجمی *â'djemy*, pl. اعجمین *â'djemyn*).

— Le Taureau (signe du zodiaque), برج الثور *bourdj ét-tsour*, *bourg ét-thour*, *bourdj ét-tscour*.

TAUX. (V. PRIX.)

TAVERNE, تبرنه *tabernah*. (Voy. CABARET.)

TAVERNIER, تبرناجی *tabernâdjy*. (V. CABARETIER.)

TAVIRA (v. de Port.), طبیره *Tabyrah*.

TAXE de prix. (V. TAUX.)

— (impôt.) (V. ce mot).

Il a TAXÉ le prix, سعر *sa'ar*.

TAYF (v. du Heçâz), طایف *Tâyef*, *Tâyf*.

TECHERYN ÊL-AOUEL (deuxième mois de l'année solaire des Orientaux, répondant à notre mois d'octobre) تشرین الاول *techeryn el-âouel*.

TECHERYN EL-TANY (troisième mois de l'année solaire des Orientaux, correspondant à notre mois de novembre), تشرین الثانی *techeryn ét-thâny*, تشرین الآخر *techeryn el-âkhour*.

TEJEMOUT (village d'Afrique), تجموت *Tedjemoutt*.

TEDES (v. d'Afr.), تادله *Tédlah*.

TEIGNE (insecte), تونیه *tounyah*, سوس *souss*, دود *doud*, عته *o'ttah*. — (maladie), جرب *djerb*, *guerb*,

تفرتسه *tefertessah*, قراعه *qarâ'ah* (en herb. ایفیریون *îfyryouan*).

TEIGNEUX, أجرب *âdjrab*, أقرع *âqra'*, قرعان *qora'an*, فرتاس *fortâss*, قرعان *qora'an*.

TEINT (part.), مصبوغ *masbough*.

— (subst.), لون الوجه *loun el-oudjeh*, نول ذا الوج *noul dé'l-oudj* (en herbère سناف *senâf*).

Il a TEINT, صبغ *sabagh*.

TEINTURE, صبغه *sabgh*, صبغاه *sabghah*, صبغاه *sabghah*.

— Atelier de Teinture, مصبغه mashaghah.

TEINTURIER, صبّاغ sabbāgh, قصار qassār.

UN TEL, فلان foulān (en espagnol *fulano*), fém. فلانة foulā-néh, foulānak; فلاني foulāny, fém. فلانيه foulānyéh.

— Monsieur un Tel, سيدي فلان syd-y foulān.

— Madame une Telle, ستي فلانة sett-y foulānah.

TEL que, كيف kyf, مثل methl, metsl, mcsl, مثلما methel-má.

— Tel que je le veux, كيف نحبّه kyf nehobbe-ho.

— Qui pourrait suffire à une Telle besogne? من يقدر يكفى menn yeqdar yekfy li-hamlét metsl hadéh!

TÉLAG (riv. près de Tremecen), تلاغ ouādy Telāgh.

TÉLESCOPE, مرآيه دا الهند mirā-yah dé-'l-Hind.

TÉMÉRAIRE, مخشم mokhachem, mokhehem, مخشوم makhehoum, قليل الرشده molkhachem, qaly'l ér-rahedah, عديم a'dym.

TÉMÉRITÉ, خشمه khachemah, قلة الرشده qellét ér-rahedah.

TÉMOIGNAGE, شهادة chahādah, chahādéh, شهاد chehād.

Il a TÉMOIGNÉ, شهد chahad.

TÉMOIN, شاهد cháhcd, pl. شهود

شهود chohadā.

— Faux Témoin, شاهد مزور chāhed mczouer.

TEMPE, مصداعه mesdāghah, صدغ sadgh, مصدغ masdagh (en berbère تبورط tsabbour).

— Les deux Tempes, صدعين sadgheyn (en berbère تبور tsab-bourā).

TEMPÉRAMENT, مزاج mezādj.

TEMPÉRANCE, قناعة qinā'ah.

— La Tempérance est autant salutaire à l'ame qu'au corps.

القناعة تنفع للجسد و ايضاً للروح el-qinā'ah tensa' li-'l-djessed, ou-āyddānn li-'r-rouh.

TEMPÉRANT, صاحي sāhy, قنيع qeny', معتدل mo'tedel.

TEMPÉRATURE, هوا haouā.

TEMPÉRÉ, مقتصد moqtesscd, رطب rettc. (V. MODÉRÉ.)

Il a TEMPÉRÉ. (V. il a MODÉRÉ.)

TEMPÊTE, ورمه ذا البحر oucrmah dé-'l-bahar, نو naou, نوه nouéh,

فرونه chiddét ér-ryh شدة الريح fortounah, براشكه berrāchkah, هول

houl (en berb. فرتونه fertounah).

TEMPLE, هيكل heykal, heykel, pl. هيكل heyākel; بهمه behbeh.

— d'idole, بيت الاصنام *beyt él-âsnam*.

— des anciens Égyptiens, بربه *birbah, birbéh*, pl. برابى *barâby*.

— des chrétiens (V. ÉGLISE).

— des juifs (V. SYNAGOGUE).

— des musulmans (V. MOSQUÉE).

TEMPS, زمان *zemân*, pl. ازمنه *âzmenah*, اوقات *ouaqt*, pl. اوقات *âouqât* (en berb. زمان *zemân*).

— des semailles. (Voyez SEMAILLES.)

— du labourage, وقت الحرت *ouaqt él-hareth*, وقت ذا الحرت *ouaqt dé-'l-hareth*. (Voy. LABOURAGE.)

— des roses. (Voy. ROSE.)

— de la moisson. (V. MOISSON.)

— de battre les grains, وقت

وقت ذا *ouaqt éd-derâs*, وقت الدراس *ouaqt dé-'d-diras*.

— Fixation de Temps, تاريخ *târekh, târkh*.

— Espace de Temps, مـدـة *meddèh*, حين *héyn*, أن *ân*.

— Beau Temps, دنيا طيب *dounyâ tayeb* (en berb. زمان دلعالى *zemân déla'âly*).

— Mauvais Temps (V. MAUVAIS).

— Long-Temps. (V. LONG.)

— Peu de Temps, زمان قليل *zemân qalyl* (en berb. دنيا وزيله *dounyâ ouezzylah*).

— Quel Temps fait-il? كيف الوقت *kief él-ouaqt* (en berb. أشو الزمان *âchou éz-zemân*)?

— Il fait beau Temps, الوقت طيب *él-ouaqt tayeb* (en berb. الزمان ايلها *éz-zemân îylehâ*).

— Le Temps est très-chaud, حر كثير *harr ketsyr* (en berbère بحم الحال *yehem él-hâl*).

— Le Temps est froid, هوا بارد *haouâ bârid* (en berb. اسبيط *âs-semmytt*).

— Le Temps éclaire (il fait des éclairs), يبرق البرقات *yebraq él-barqât* (en berb. تبرق *tebarraq*).

— Dans l'ancien Temps, فى زمان القديم *fy-zemân él-qadym*.

— En quelque Temps que tu voudras, فى اي وقت اردت *fy éy ouaqt âredét*.

TEMYS (village d'Afr.), تيميس *Temys*.

TENAILLES, لقاط *laqqât*, مجابس *mehôbess*, كلابه *kemmâchah*, كلابه *kollâbèh*, كلبتين *kelbeteyn*, سندل *sindel*, زبرره *zobrerah*.

TENDON, عصب *a'sb*, pl. اعصاب *e'ssâb*. (V. NERF.)

TENDRE (adj.), رخص *tary*, طرى *rakhiss*, لديد *ledyd*, رطب *rottob*. (Voy. MOU.)

TENDRESSE DU CŒUR, حبه *hobbah*. (V. AMITIÉ, AMOUR, AFFECTION.)

Il a TENDU (v. a.) شد *chedd*, نشر *nacher*, نصب *nesseb*, مد *madd*.

— un tapis, des tapisseries, فرش *farach*, بسط *bassatt*. (Voyez Il a TAPISSÉ.)

— la main, قدم اليد *qaddam el-yd*, مد يده *madd yd-ho*.

— Il a Tendu vers, قصد الى *qassad ilâ*, توجه *toueddjah*.

TÉNÉBRES, ظلمه *doulmêh*, *zoulmêh*, pl. ظلمات *zoulmât*, *dolamât*, ظلم *zoulm*, *doulm* (en berb. ظلام *dalâm*). (Voyez OBSCURITÉ.)

TENEUR d'un acte, داخل الحجه *dâkkel el-hadjéh*. (V. TEXTE.)

— Ils ont signé le traité dont la Teneur est ci-après, ختموا الشرط وداخله ما مذکور اذناه *khate-mou' es-chart ou-dâkkel-ho mâ-mez-kour ouznâ-ho*.

TENSIFT (fl. d'Afr.), تانسيفت *Tansyft*.

TENTATION, فتنه *fetnah*, تجريب *tedjeryb*, تجربه *tedjrecbêh*.

TENTE, خيمه *khaymah*, pl.

خيمات *kheymât*, خيام *kheyâm*; خزانة *khezânah*, كتونه *guitounêh*.

Il a TENTÉ, جرب *djarrah*, فتن *fetenn*, بلا *belâ*.

Il a TENU, مسك *massak*, *messek*. (V. Il a SAISI.)

— Je le Tiens, أنا امسك *ânâ emsek-ho*, أنا مسكته *ênâ messekt-ho*.

— Tiens! امسك *émsek*, خذ *khod!*

— Il a Tenu à. (V. Il a ADHÉRÉ.)

— Il s'est Tenu à, مكن *makan*, قام *qâm*. (V. Il a DEMEURÉ, il est RESTÉ.)

— Ils se sont Tenus à l'entrée de la forêt, قاموا في فم الغابه *qâmoû fy foumm el-ghâbah*.

— Il s'est Tenu à la porte, قام على الباب *qâm a'lâ el-bâb*.

TÉRÉBENTHINE, بطيه *batmah*, علك البطم *botmah*, بطعمه *bati'mah*, الك البطم *a'lk el-bottom*, ترمنتينا *termentynâ*.

TÉRÉBINTHE, بطم *bottom*.

TERGHY (station et puits en Afr.), بير الترعى *byr ét-Terghy*.

Il a TERCIVERSÉ, توصل *teouassel*. (V. Il a HÉSITÉ.)

TERME (limite). (V. ce mot.)

— (fin.) (V. ce mot.)

— (temps fixe), ميجال *mydjâl*.

— Le Terme n'était pas échu,
المبيجال باقى ما طاح شى
mydjal báqy má ták-chy.

TERMINÉ. (V. BORNÉ, FINI.)

Il a TERMINÉ (achevé). (Voyez
Il a FINI, il a ACHÉVÉ.)

— (limité.) (V. Il a BORNÉ.)

TERNE, مدبّوب *medebboub.*

Il a TERNE غير الضو *ghayyar éd-
aaou*, فسد اليها *fassad él-behá.*

— Il s'est TERNE, تغيّر *teghayyer*,
تفسد *tesfessed*, تدبّب *tedebbecb.*

TERRAIN, TERROIR, طين *tynn*,
فدان *feddân.* (V. SOL.)

— Ce Terrain est terminé par le
هدا الفدان ينتم في بحر النيل
*hadâ él-feddân yentamm fy bahar
én-Nyl.*

La TERRASSE d'une maison,
سطح *sattâh*, *settâh*, pl. سطوح
souttoûch, سطح الدار *sattâh éd-
dâr* (en berb. سفواه ابو واخام *sou-
foulah âbou ouâkkhâm*). (V. TOIT.)

TERRE, ارض *ârd*, طين *tyn*,
تراب *torâb* (en berb. اكل *âkal*).

— Dieu a créé le ciel et la Terre,
خلق الله السما والارض
Allah és-samá ou-él-ârd.

— (l'Univers.) (V. ce mot.)

— (pays, contrée, région.) (V.
ces mots.)

— Terre-ferme. (V. CONTINENT.)

— habitable, عيارة *i-mâréh.*

— ensemencée, ارض مزروع *ârd
mezrou'*.

— (poussière.) (V. ce mot.)

— à foulon, غاسول *ghâssoul.*

— La Terre des chrétiens,
بر النصراني *berr én-nousrâny*,

بر النصارا *berr én-nassârá.*

— Le globe de la Terre, كرة ارض
korrét él-ârd.

— Tremblement de Terre. (V.

TREMBLEMENT.)

— Par Terre et par mer,

براً وبحراً *berrânn ou-baharânn.*

— Recouvert de Terre, تحت

التراب *taht ét-torâb.* (V. ENTERRÉ.)

TERRESTRE, ارضى *ârdy.*

TERREUR, فزع *feza'*, رعب *ra'ab*,
رهب *rahâb.* (V. ÉPOUVANTE.)

TERRIBLE, خواف *khaouâf*,
مخيف *mokhayf*, مفرع *mofezzi'*.

TERRINE de terre, برمه *bormah.*

TERRITOIRE, بر *berr*, *barr.*

— Le Territoire français,
بر الفرنسي *barr él-fransys.*

TESTAMENT, مرات *mirâts*, *mi-*

râth, وصايد *oussâyah*, *oussâyéh*,
وصيه *oussyéh*, pl. وصايا *oussâyâ*.

— L'Ancien Testament, العهد
القديم *él-a'h ed él-qady*m, توره
tourah, تورا *tourâh*.

— Le Nouveau Testament,
العهد الجديد *él-a'hed él-djedyd*.

TESTAMENTAIRE, مرآثي *mirâtsy*.

— Exécuteur Testamentaire,
وكيل الهراث *oukyl él-mirâts*.

Il a TESTÉ وصا *ouassâ*, وصى
ouessâ. (V. Il a LÉGUÉ.)

— Il Testera, يوصى *youssy*.

TESTICULES, بيضان *beyddân*.

TÊTE, رأس *râs*, pl. رؤوس
rououss, رؤس *rouss*, رؤسان *rys-*
sân; (en berb. اقروى *âqarouy*,
pl. اقرويين *âqarouyyn*).

— Coup de Tête, كغنگ *gueng*,
guing (en berb. ايكف *îykf*, pl.
ايكفون *îykhfaouenn*).

— à la Tête, رسيه *roussyah*.

— Mal de Tête. (V. MAL.)

— Tête de more (terme de car-
rousel). (V. Poupée de Tir.)

Il a TÊTÉ, رضع *reddâ*, رطع
retta'a.

— Elle a donné à Téter أرصعت
érda't. (V. Elle a ALLAITÉ.)

TÉTON, بز *bizz*, pl. بزاز *bezâz*,
بزاز *ebzâz*, نهود *nouhoud* (en berb.

تبوشيت *tabboucht*, pl. تبوشين
tabbouchyn). (V. MAMELLES.)

TETUAN (v. d'Afr.), تطوان *Tet-*
touân.

TEXTÉ, مشن *metn*, pl. متون
metoun.

TEYT (village d'Afr.) تيت *Teytt*.

THABOR (m. de Syrie), جبل طهور
djebel Tabour.

THAMOZ (onzième mois de
l'année solaire des Orientaux, cor-
respondant à notre mois de juillet),
تجوز *Tamouz*.

THÉ, شاي *chây*, ثاي *thây*,
تساي *tsây*, اتاي *étây*.

THÉRIAQUE, طريقيا *tharyaqyâ*.

THERMOMÈTRE, ميزان الهواء
my-zân él-haouâ.

THÉYÈRE, براد *berrâd*.

Il a THÉSAURISÉ, خزن الهال
khazann él-mâl.

THON, تون *toun*.

THOR (MONT). (V. SINA.)

· THOT (premier mois de l'année
coplite, correspondant au mois de
septembre), توت *tout*.

THYM, نقاش *naqâch*, حشاش
hachâch, زعتر ذا الحمير *za'tar dé-*
'l-hamyr (mot à mot : serpolet
de l'âne), زعتر *za'tar*, *za'ter*.

TIBAT (village d'Afr.), الطيبات
ét-Tybát.

TIBESBEST (village d'Afrique),
تيسبست Tibesbest.

TIBIA, عظم الساق adam és-
sâq, عرقوب a'rqoub, قصبه qasbah.

TIÈDE, دافي defyân, دافي
dâfy, فاتر fâter.

TIÉDEUR, فتورة fetourah.

Il a TIÉDI (v. n.) فتر fatar, feter.

TIEN, ديالـك dyêl-ak,
dyêl-ek, متاك metâ'-ak, metâ'-ek.
اك-ak, -ek. (V. TON.)

FIÈVRE TIERCE. (V. FIÈVRE.)

TIERS, ثلث theît, tselts,
thoults, tsoults.

— Deux Tiers, ثلثين thoul-
théym, tsoultséym.

TIGE, جسم djesm, غصن ghosn,
قرميہ qormyah, قرمه qormalh.

TIGRE (animal), نمر nemr, ne-
mer, nimr, pl. نمر noumour, ne-
mour (en berbère) أبرد éyred).

Le TIGRE (fleuve d'Asie), الدجاله
éd-Dedjelah.

TILLAC, ظهر المركب dahar él-
merkeb, جسر المركب djesr él-
merkeb.

TIMBOUCTOU (contrée d'Afrique),
تنبكت Tinboktou, Tinbokt.

TIMBRE. (V. SCEAU, CACHET.)

TIMIDE, مستحي hadjelân,
mostahy. (V. CRAINTIF, LACHE.)

TIMIDITÉ, خافه khâféh. (Voyez
CRAINTE, LACHETÉ.)

TIMON, دفة defféh.

TIMYMOUN (ville d'Afr.) تيمون
Timymoun.

L'oreille me TINTE, تدوي الاذن
tedouy él-bûzn.

TIQUE, قراد qorâd.

TIR, d'armes à feu ou de flèches,
ميدان meydân.

— Poupée de Tir قباق qabaq.
(V. BUT.)

TIRE-BALLE, TIRE-BOURRE, برى
berry, برغى berghy

TIRE-PIED, پازوين pâzouyn.

Il a TIRÉ, سحب sahab, جر
djerr, جذب djadab, djedeb, gue-
deb, جذب djabad, djebed, guebed,
تلق djalab, djeleb, gueleb, تلق
telaq, شحط chahatt.

— l'épée سـل السيف sell és-
séyf, جرد السيف djerred és-séyf.

— des armes à feu, قوس
qaouass, ضرب darab.

— de l'eau, نـزح nazah.

TIROIR, كـجر دوروئـه
kodjer

TISANE, منـدج mendedj. (V. POTION).

TISON, مشهـاب mechehab,
قسقوشه qosqouchah.

TISSERAND, نَسَاج *nassâdj*, *nas-sâg*, حَابِك *hâyk*, قَزَاز *qezzâz*, دَرَّاز *derrâz*, غَزَلِي *ghazely*.

— en coton ou laine, حـوـكـي *haouky*.

— en soie, حَرَار *harrâr*.

— Métier de Tisserand, مَنسَاج *mensedj*.

TISSU, (part.) مَنسُوج *mensoudj*, *mensoug*.

Il a TISSU, نَسَسَج *nessedj*, *nesseg*.

TITRE d'un livre, عَنـوَان *anouân*, اَعْلَوَان *a'alouân*.

— des métaux, عِيَار *a'ayâr*.

TOBI (cinquième mois de l'année des Coptes, correspondant à janvier), طَوْبِه *toubéh*, *toubih*.

TOI, اَنْت *ânt*, اَنْتِ *ânti*; (fém.) اَنْتِي *ânty*, اَك-*ak*, -*ék* (en berb. اَيْكَشِينِي *ÿkechny*, اَيْكَشِينِي *ÿkechlyny*).

— de Toi (m.), اَك-*ak*; (fém.) كِي-*ky*.

— Toi-même. (V. MÊME.)

— Médecin! guéris-toi Toi-même! يَا طَيِّبِ طَبِّ لِنَفْسِكَ *yâ tabyb tob li-nafs-ak*.

TOILE, قِهَاش *qomâch*, قَوْمَاش *qoumâch*, بَز *bczz*.

— de fil, قِهَاشِ امْتَاعِ خَيْطِ *qomâch êmtâ' khcytt*.

— de coton, قِهَاشِ امْتَاعِ قَطْنِ *meqbar*.

qomâch êmtâ' qotn. (V. MOUSSE-LINE.)

— de lin, كِتَّان *kittân*.

— cirée, مَشَع *mochammè'*.

— d'araignée, اَنْكَبُوت *a'nke-boutt*.

— Fabricant de Toile. (Voyez TISSERAND.)

TOILETTE, تَحْسِين *tahssyn*, تَحْفِيف *tahfyf*.

TOISE, قَامِه *qâmeh*.

— Deux Toises, قَامَتَيْن *qâ-metÿn*.

TOISON, صُوف *souf* (en berb. تَلَسْت *tsilist*).

TOÏT, سَقْف *saqf*, pl. اسْقَاف *âsqâf*, سَقُوف *seqouf*; سَطْح *sattah*, سَاتِح *sattèh*, pl. سَوَط-وَح *souttouw*.

(V. TERRASSE.)

TOMATE, تَهَاتِيْن *tomâtÿn* (d'où le français *tomate*). (Voyez POMME d'AMOUR.)

TOMBÉ, TOMBEAU, تَرْبِه *torbéh*, *tourbah*, *tourbéh*, pl. تَرَاب *tourâb*;

قَبْر *qobr*, *qabr*, *qober*, pl. قُبُور *qobour*, *qebour* (en berb. اَزْكَ *âzekâ*, اَزْكَ *azikkâ*). (V. BIÈRE.)

— Lieu rempli de Tombeaux, تَهْقَبْر *maqbarah* (en berb. تَهْقَبْر *meqbar*). (V. CIMETIÈRE.)

Il est TOMBÉ, وقع *ouqa'a*,
ouaqa', سقط *saqatt*, طاح *táah*,
téah (en berb. ايشد *íychad*).

— Je suis Tombé وقعت *oua-*
qa't (en berb. شدغ *chadagh*).

— Il Tombera يقع *yqa'*, *youqa'*,
 يطيح *yttyh*, *yettyh*, يطاح *yttéah*.

— Le jour Tombe انقضا النهار
énqeddâ én-nahár.

— Une troupe de brigands est
 Tombée sur notre caravane,
 سرية من الحراميا وقعوا على قافلنا
serbét minn él-harâmyâ ouaqa'ou
a'lâ qâfelét-nâ.

TOME, جزوة *djezaouah*, pl.
 جزوات *djezaouât*; طوموس *tou-*
mouss, مجلد *modjelled*.

TON (pr. poss.), اك *ak*, (fém.)
 كي *ky*. (V. TIEN.)

Il a TONDU, قص *qass*, جز *djezz*,
 گز *guez*, گز *guez*.

— la barbe, تحسن *tehassan*,
 تحفف *tahhfef*.

TONNE, بتية *bettah*, *bottéh*,
 بتية *bottyéh*, *bettyéh*, بطية *bottyah*
 (en berb. تبتييت *tabattytt*, pl.
 تبتيين *tabettyyn*). (V. TONNEAU,
 CUVE.)

Il a TONNÉ, رعد *ra'aad*.

— Il Tonne, برعد *yra'd*, *yera'd*
 (en berb. ترعد *tera'ad*).

TONNEAU, برمیل *barmyl*, *bermyl*.
 — Petit Tonneau, بوش *bouch*.
 (Voyez BARIL.)

— Tonneau pour conserver
 l'eau قرطيل *qartyl*.

TONNELIER, براملي *qabbâb*,
brâmly, بلا عمجي *blâ'emdjy*.

TONNERRE, رعد *ra'ad* (en berb.
 تنزلت *ra'd*, رعد *ra'oud*, رعد *ra'oud*,
 تنزلت *tenzilt*).

— Éclat de Tonnerre, صاحقه
sâhaqah, *sâhqah* (en berb. صقه
sa'qah).

TONTE, جزاز *djezâz*, گuezâz,
 جز *djezz*, گuez, گز *guez*.

— Laine d'une Tonte, جزة
djezzah, گuezzech.

ToQUE de turban, كلوطه *ka-*
louttah (en fr. *calotte*), pl. كلوطات
kalouttât (en berb. تشايشيت *ta-*
châchyt, pl. تشوشاي *tachouchây*).

TORCHON, نشافه *neschâfah*.
 Il a TORDU, برم *barram*, فتل *fetel*.

TORPILLE (poisson), رعداده
ra'âdah.

TORRENT, سيله *syléh*, *sylah*,
 سيله *seylah*, سيل *séyl*, *syl*, pl. سيول

syoul, soyoul (en berb. ثرغـه) *tsorghah, thergá*.

TORT, باطل *báttel*. (V. ERREUR, ABUS, DOMMAGE.)

— Il a eu Tort بطل *battal*.

— Je leur ai fait voir qu'ils avaient Tort, ارتبهم الى عندهم الباطل *árayt-houm ilä a'nd-houm él-báttel*.

— Il a fait Tort. (V. Il a causé du Dommage, il a OPPRIMÉ.)

— A Tort et à travers, بالعوج وبالخلاف *bi-'l-a'oudj ou be-'l-kheláf*.

TORTU, TORTUEUX, عوج *a'ouádj, a'ouág, ma'ouadj, ma'ouadj*.

— Il a été Tortu, عوج *ta'ouadj*.

— Il a rendu Tortu, عوج *a'ouadj*.

TORTUE, سلاحفه *selhafah, selhefeh*, pl. سلاحف *seláhf, seláhaf*; قوسه *tersah, maqâzoun*, مقازون *efker, éfker*, فكرون *íyfe-kroum*, فيكرون (en berb. ايفكرون) *íyfe-kroum*, pl. ايفكر *íyfe-kir*.

— d'eau, افسكر ذالها *éfskir dé-'l-má*.

— de terre, افسكر الصحري *éfskir és-sahary*.

TORTURE, عذاب *a'dáb*. (Voy. TOURMENT.)

Il a TORTURÉ. (V. Il a TOURMENTÉ.)

TÔT. (V. BIENTÔT, de bonne Heure, PROMPTEMENT, en Hâte.)

TOTAL (subst.), جهله *djemlah, djemeleh*, pl. جهل *djournoul*.

— (adj.) كلي *kolly, djemely*.

TOTALITÉ, تمامه *temáméh, témámah, kemáléh, kemálah*. (V. TOTAL.)

— En Totalité, بتمامه *be-temáméh, be-kemáléh*.

TOUCHANT (prép.), على *a'lä*.

— Quant à ce que tu m'as marqué Touchant les marchandises, وما ذكرت لي على البضايح *ou-má zekert l-y a'lä él-boddáya*.

— (adj. au propre) متقرب *motqareb*. (V. PROCHE.)

— (au figuré). (V. ATTENDRISANT.)

Il a TOUCHÉ (au propre), مس *mass, lamass*.

— (au figuré). (V. Il a ATTENDRI.)

— Neme Touche pas, ما تيسكني *má temsik-ny, má telmes-ny* (en berb. اوري طفترا *éoury tefiará*).

TOUJOURS, دَائِمًا *dâym*, لا بَدَأَ *dâyman* (en berb. لا بَدَأَ *ébdâ*, لا بَدَأَ *lêbdâ*).

TOULON (v. de Fr.), طُولُون *Touloun*.

TOUPIE (à jouer), نَحَالِس *nahâlah*.

TOUR (s. f.), بَوْرَج *hourdj*, بَوْرَج *bouroudj*, صَوْمَعَة *souma'ah*. (V. FORT, MINARET, PHARE.)

— haute. (V. DONJON.)

— de tourneur (s. m.), خَرَط *khart*, مَخْرَط *makharatt*.

— (circuit.) (V. ce mot.)

TOURBILLON, نَفْه *neffah*.

TOURELLE, بَاشُورَة *bourydj*, بَاشُورَة *bâchourah*.

TOURMENT, جَوْر *djeour*. (Voy.

TORTURE, DOULEUR.)

Il a TOURMENTÉ, عَدَب *a'ddab*.

— Au nom de Dieu ne me TOURMENTEZ pas! بِاللّٰه عَلَيْكُمْ مَا تَعَذَّبُونِي! شَيْ *bi-'llah a'lay-koum mâ ta'd-debou-ny chy!*

Il a TOURNÉ (renversé) قَلَب *qatab*.

— (sur le tour) خَرَط *kharatt*.

— (fait le tour), دَوَّر *daouar*.

— (v n.) دَار *dâr*.

— Tourne! دَوِّر (en berb. اَزَى *ézy*).

— Il s'est Tourné vers, اِلَى النَّفْتِ *éltefett ilä*.

— Il s'est Tourné vers moi, اِلَى النَّفْتِ *éltefett ilay-y*.

TOURNEUR, خَرَّاط *khorrâtt*, pl. خَرَّاطِيْنَ *khorrâttyn*.

TOURTERELLE, يَمَام *yammâm*; ذِكْرَ اللّٰهِ *dekr-oullah* (mot à mot : Souvenir de Dieu).

Il a TOUSSÉ, سَعَل *sa'al*.

TOUT (en généralité), كَل *koll*, كَوَّل *koul*, جَمِيع *djemy'*, *guemy'* (en berbère اَكْت *akk*).

— Tout (en entier), كَامِل *kâmel*, *kâmil*.

— J'ai compris Tout, اَنَا فَهَيْت *énâ fehemt koll-hou*.

— Tout homme, كَل رَجُل *koll radjel*, كَل اِنْسَان *koll énsân*.

— Tous les hommes, النَّاس كَلِّهْم *én-nâss kolle-houm*.

— Tout ce qui كَلِّهَا *kolle-mâ*, جَمِيع مَا *djemy' mâ*.

— Tout-à-coup, دَغِيَا *daghyâ*, دَغِيَا *daghyâ*. (V. AUSSITOT, Soudain, SUBITEMENT.)

— Tout-à-fait, بِالْقَرَّةِ *bi-'l-mar-rah*, بِالْكَلِيْمَةِ *bi-'l-kollyah*, هَلْبَة *hel-bét*, وَاَصْل *ouâssel*.

— Tout-Puissant , قهار *qahâr*,
كل صاب الكل *dâbett el-koull*.

— Toutes les fois que , كل ما
kolle-mâ.

— Du Tout , بالكل *bi-'l-koll*.

— Tout droit دغري *doghry*.

TOUTEFOIS , لكن *lakin*. (*Voyez*
CEPENDANT.)

Toux , سعاله *so'lah, se'elah*, سعال
sou'âl (en berbère ثوسوت *tsous-*
soult , تكويت *tekouyt*).

— Quinte de Toux. (*Voyez*
QUINTE.)

TRACE , اثر *âthr, êthr, êtsr*, pl.
أثار *âthâr, âtsâr*.

Il a TRACÉ , خط *khatt*.

TRADUCTEUR , نقال *naqqâl*. (*V.*
INTERPRÊTE.)

TRADUCTION , نقل *neql*. (*Voy.*
INTERPRÉTATION.)

Il a TRADUIT , نقل *neql*. (*Voy.*

Il a INTERPRÊTÉ.)

— en français , نقل بالفرنسييس
neql bi-'l-fransyss.

— en arabe , عرب *a'arrab*.

TRAFIC. (*Voy. COMMERCE.*)

Il a TRAFIQUÉ , تجر *tadjar*. (*V.*

Il a COMMERCÉ.)

TRAGIQUE , مخيف *mokhayf*.

Il a TRAHI , خان *khân*.

— Il Trahira , بخون *yekhoun*.

TRAHISON , خيانه *khyânéh*.

Il a TRAÎNÉ , جر *djarr, garr*.

— On m'a Traîné par les pieds,

جرؤي برجلي *djarrou-ny be-re-*
gly-y

TRAIT (ligne), خط *khatt*.

— (flèche), (*V. ce mot.*)

— Les langues des hommes

sont des Traits perçans , السان بني
elsân beny 'l-bachar
schâm.

Il a TRAIT , حلب *halab*.

Il a TRAIT du lait , حلب *halab*.

— Il Traira , يحلب *yhaleb*.

TRAITÉ (s. masc.), شرط *chart*,

pl. شروط *cheroutt, chouroutt*. (*V.*
CONVENTION.)

Il a TRAITÉ une affaire باشر

bâchar.

— un malade , داوي *dâouâ*,

dâouey.

— quelqu'un avec honneur,

فصل *faddal*.

— sans égards , بغير وقر

khâttab be-ghayr ouequer.

TRAITRE , خائن *khây'n*, pl.

خوان *kheouân*.

TRAME (de tisserand), طعمه

tou'mah.

— (complot), زربة *zerbah*, *zerbah* (V. CONSPIRATION.)

Le TRANCHANT d'un sabre, شفرة *chefirah*, *chefiréh*, حد السيف *hadd és-séyf*.

TRANCHE, برشه *qotta'ah*, برشه *berchah*, فتة *fattéh*. (V. MORCEAU.)

— de viande sans os, هبرة ذاللاحم *habrah dé-'l-lahm*.

— de jambon, برشه من فخذ *berchah minn fakhd metá' hallouf*.

Il a TRANCHÉ, قطع *qatta'a*. (V. Il a COUPÉ.)

TRANCHÉE. (V. FOSSÉ.)

TRANQUILLE, مستريح *moustarèrh*, هانى *hány*, متانى *metánný*, مرتح *mertah*. (V. PAISIBLE.)

Il a TRANQUILLISÉ, أنى *ánnü*, ánný. (V. Il a APPAISÉ, Il a PACIFIÉ.)

TRANQUILLITÉ, تسكين *teskyn*, هاون *haoun*, هنه *henah*.

TRANSACTION. (V. ACCORD.)

TRANSCRIPTION, تنسيخ *tensykh*. (V. COPIÉ.)

Il a TRANSCRIT, نقل *neql*. (V. Il a COPIÉ.)

TRANSE, هم *hemm*, قهارة *qehárah*. (V. ÉPOUVANTÉ.)

Il a TRANSFÉRÉ. (V. Il a TRANSPORTÉ.)

Il a TRANSGRESSÉ une loi, هتاك الشرح *hatak és-cherá*.

TRANSI, بردان *berdán*, *bardán*. (V. FROID.)

Il a TRANSIGÉ, استوا *éstcouá*. (V. Il s'est ACCORDÉ.)

Il a TRANSMIS. (V. Il a TRANSPORTÉ.)

TRANSMISSION. (V. TRANSPORT.)

TRANSPARENT, شاف *cháff*.

TRANSPLANTÉ, منقول *manqoul*.

Il a TRANSPLANTÉ un arbre, نقل الشجرة *neql és-chadjerah*.

TRANSPORT, نقله *neqléh*, نقل *neql*, تنقل *tenqyl*, مجيبه *medjybah*, *megyrbéh*.

— de passion, شهدة *cheddéh*.

— Frais de Transport, صاكة *sákah*.

Il a TRANSPORTÉ, نقل *naql*, *neql*, نقل *naqqal*.

— Il Transportera, ينقل *yenqel*, ينقل *yenqeqel*.

Il a TRAQUÉ. (V. Il a POURSUIVI.)

TRAVAIL, شغل *choughoul*, *choghl*, خدمه *khidméh*.

Il a TRAVAILLÉ, اشتغل *échteghel*, *khadam*, *khedem*.

—Il Travaillera, يخدم *yekhdem*.

—Il aime mieux mourir de faim que de Travailler, يرضا يموت ولا يخدم *yorddâymout bi-'l-djou' oue-lâ yekhdem*.

TRAVERSE, عبور *ou'bour*, مرور *mourour*.

Il a TRAVERSÉ, عدى *a'adâ*, مر *marr*, تعدى *te'addâ*, *te'addey*, جزا *djezá*, جز *djezz*.

— une rivière, un gué, un chemin, عبر *a'bar*, قطع *qatta'a*.

— La rivière Traverse la ville, الواد يشق المدينة *el-ouâd yeheqq el-medynéh*.

— Il Traversera, يجز *ydjouzz*.

TRAVERSIN, مخدة *mokhaddah*, *mokhaddéh*, سطرمييه *souttourmyah*, *oustourmyah*.

TRÉBUCHET, فسخ *fakkh* (V.

PIÉGE, BALANCE.)

TRÉFLE (plante), نفله *neflah*.

TREILLAGE de jardin, جنايه *djenâyéh*.

TREILLE, عريش *a'rych*, pl. عرايش *a'râyeh*.

TREIZE, ثلاث عش *tselets-a'ach*, ثلاثه عشر *thelâthah achar*, ثلاث عشر *thelâthah achar*, ثلاثة عشر *thelâthét-a'cher*.

TREIZIÈME, ثالث عشر *thâlith a'cher*, (fém.) ثالثه عشر *thâlithét a'cher*, ثلاثعش *thelâth-a'ch*.

TREMBLANT, راعش *râ'cch*, *râ'ich*.
Il a TREMBLÉ, رعش *ra'ach*, ارتعش *érta'ach*, ارتعد *érta'ad*.

— Il Tremblera, يرعش *era'ch*, يرتعد *yrtâ'd*.

— La terre Tremble, تزلزل الارض *tezzelzel él-ârd*, تزنزل الارض *tezenzel él-ârd*.

TREMBLEMENT, رعش *ra'ch*, رعش *re'ch*. (V. TRÉMOUSSEMENT.)

— de Terre زلزله *zelzeléh*, *zelzelah*, زنزله *zenzeléh*, *zenzelah*.

TREMÈCEN (v. d'Afr.), تلمسن *Tlemsenn*, تلمسان *Tlemsân*, *Telmessân*, *Telemsân*.

Il s'est TRÉMOUSSÉ, هزهز *hezehezz*, تهزز *tehezzezz*.

TRÉMOUSSEMENT, تهزيز *tehezyz*.

TREMPÉ, مشطفي مسقي *mesqy*, مشطفي *mochattef*.

— Acier bien Trempé, ذكير مسكي طيب *zekyr mesqy tayeb*.

Il a TREMPÉ, سقي انبل *énbel*, سقي *saqâ*, *saqey*, شطفي *chattaf*.

TRENTE, ثلاثين *tseletsyn*, *thlêthyn*, *thelâthyn*.

— Trente et un, واحد وثلاثين *ouâhhed ou-thelâthyn*.

- Trente et unième, احدى | djedyléh, pl. جدائل djedâyl.
- وثلثين *âhdy ou-tselâtsyn.*
- TRENTIÈME, الثلاثين *él-thelâ-* | *habbâk*, pl. حباكين *habbâkyn.*
- thyn, él-tselâtsyn.*
- Il a TRÉPIGNÉ, ذبذب *dabdab*, | — Il Tressera, يصفرف *ydfer.*
- باحت *behatt.*
- Il Trépignera, يباحف *ybehatt.*
- TRÈS (marque du superlatif), | TRÈVE, مهله ذا الحرب *mehe-*
- جدا *djiddân*, بالغايه *bil-ghâyah*, | *lah de'l-harb*, هدنه *hednah, hedneh.*
- قباله *qébaléh, qobâlah*, قاوى *qâouy*, | TRIANGLE, مثلث *metsellets,*
- كثير *ketsyr*, بزاف *bi-z-zéf*, | *methelleth.*
- قباله *âqbâlah*, بزاياده *bi-zyâdah.* | TRIBADE, مساحقه *massâhaqah,*
- (V. FORT.)
- Tu es un Très brave homme, | سحاقه *sahâqah.*
- انت رجل مليح قباله *ént redjol* | TRIBORD, فئاته *fettâtah*, جانب
- melyh qobâlah.*
- Très-bon, طيب كثير *tayeb* | جانب اليمين *djânb ymyn él-mer-*
- كثير *ketsyr*, طيب قباله *tayeb qobâlah.* | *keb*, متاع المركب
- TRÉSOR, كنز *konz, kanz*, خزنه | *djâneb él-yemyn metâ' él-merkeb,*
- khaznah, khazneh*, مكسب *mekseb.* | *qorydor él-'yemyn,*
- TRÉSORIER, خزندار *khazendâr,* | كوريدور متاع اليمين *kourydour*
- khaznadâr*, خزناجي *khaznâdjy.* | *metâ' él-yemyn.*
- (V. CAISSIER.)
- TRÉSSAILLEMENT. (V. TREMBLE- | TRIBU, قبيله *qabylah, qabyléh,*
- MENT, FRÉMISSEMENT.) | *pl. qobâyl*; عرضي *o'rdy,*
- Il a TRESSAILLI. (V. Il a FRÉMI, | سبط *sebt*, طائفه *tâyféh.* pl.
- Il a TREMBLÉ, il s'est TRÉMOUSSÉ.) | طوايف *touâyf.*
- TRÉSSE, صفرف *defr*, حبكه *hebkah.* | TRIBUNAL, محكمه *mahekamah,*
- de cheveux, حمه *hommah*, | *mahkemah, mahkeméh, mahkaméh,*
- دايه *daouâbéh*, صفييره *dafyrah*, | مجلس *medjeless, medjeliss, me-*
- ظفييره *dafyreh*, pl. ظفاير *defâyr;* | *gless, megliss*, شرع *chera'.*
- de commerce, ارباب القبلة *arbâb él-qeblah*, قضاة البهار *god-*
- dât-él-behâr.*
- Il a eu un procès au Tribu-

nal, خاصم في الشرع *khâssem fy 's-cherâ.*

TRIBUNE. (V. CHAIRE, ESTRADÉ.)

TRIBUT, مودّة *mouddéh*, جزية *djezyéh*, ذمّة *domméh.* (V. IMPÔT.)

TRICTRAC, طوله *taoulah.*

Il a TRIÉ, ميز *myrezz*, نقى *naqqâ*, (V. Il a CHOISI.)

TRINAIRE, ثلاثي *thoulâthy.*

TRIOMPHE. (V. VICTOIRE.)

Il a TRIOMPHÉ. (V. Il a VAINCU.)

TRIPES, دواره *douârah*, سقاط *se-gâtt*, سخاطير *sakhât tir.* (V. BOYAU.)

TRIPLE, ثلاثه اضعاف *thelâ-thêh addâ'af.* (V. TRINAIRE.)

TRIPOLI (v. de Syrie), اطرابلس *Attrâblis*, طرابلس *Tarâbolouss*,

طرابلس الشام *Tarâbolouss és-Châm.*
— (v. d'Afrique), طرابلس الغرب *Tarâbolouss el-Gharb*, طابلس *Tâ-beliss.*

TRISTE, مغموون *magmoun*, ضايقة الحاطر *dâyq el-khâtr*, *déyeq el-khatter.* (V. CHAGRIN.)

— Il a été Triste. (V. Il s'est ATTRISTÉ.)

TRISTESSE, ضايقة الحاطر *dây-qét el-khâtter*, ضايقة القلب *dâyqét el-qalb* (m. à m. resserrement du cœur), (V. CHAGRIN, SPLEEN.)

TRITURATION. (V. BROYEMENT.)

Il a TRITURÉ. (V. Il a BROYÉ.)

TROC. (V. ÉCHANGE.)

TROIS, ثلاثه *tselâtsah*, *thelâthéh*, *theléthah* (fém.), ثلاث *thelâth.*

— Trois quarts, ثلاث ارباع *thelâth érbâa'*, رباغ ثلاث *thelâth rabâa'.*

— Trois cents, ثلاثماية *thelâth-mâye'h*, *thelâts-méyah*, ثلاثمئتين *thelth-myeh*, *thelth-myah.*

— Trois mille, ثلاث آلاف *thelâth élaf.*

— Trois à Trois, ثلاث ثلاث *thalâth-thalâth.*

TROISIÈME, ثالث *thâlith*, *tsâlets*, *thâleth*, *tsâlets*; (fém.) ثالثه *thâlethéh*, *tsâletsah* (en berbère) *ouy'ss tselâtsah.*

TROMBE, طوفان *toufân.* (Voy. TOURBILLON.)

TROMPE d'éléphant خرطوم *khartem.*
— d'insecte, متك *metk.*

Il a TROMPÉ, عاش *ghâch*, زلبس *ghaouach*, خان *khân*, زلبس *zelbah*, زلبس *zelba'*, زلبس *zebelèh.*
(Voyez Il a ABUSÉ.)

— Il Trompera, يزبلح *yezbe-lèh*, يزبلح *yzelbah*, يزبلح *yzelba'.*
— Il s'est Trompé, غلط *ghalatt.*
(V. Il a ERRÉ, Il s'est ABUSÉ.)

— Il se Trompera, يغلط *yghlott.*

— Qui Trompe pour une aiguille, Trompera pour un chameau, الذى يجون فى الابرة يجون فى الجبل *allazy ydjoun fy-'l-ibreh*, *ydjoun fy-'l-djemel*.

— L'un de nous se Trompe, واحد منا غاطان *ouâhed min-nâ ghultân*.

TROMPERIE, خيانة *ghouch*, *ghyânêh*, *khyânâh*. (V. PERFDIE, RUSE.)

TROMPEUR, غاش *glâch*. (V. TRÂITRE, PERFIDE, RUSÉ.)

TROMPETTE, زرنه *nefyf*, زرنه *zernah*, بوق *bouq*, pl. ابواق *âbouâq*.

— (celui qui sonne de la Trompette), ضارب بالبوق *dâreb be-'l-bouq*, بواق *beouâq*, باوق *baououaq*, نفا *naffâr*, زرناجى *zernâdjy*.

— Il a sonné de la Trompette, ضرب بالبوق *dârah be-'l-bouq*.

— Fanfare de Trompettes, نوبه *noubah*, نوبه *noubêh*, نوبه البوق *noubêl-êl-bouq*.

— On a joué pour lui une fanfare de Trompettes, ضربوا له النوبه *darabou le-ho ên-noubah* بالبوق *bi-'l-bouq*; ضربوا له النوبه بالنفير *darabou le-ho ên-noubah be-'n-nefyf*.

TRONC d'arbre, جذر *djeder*,

gueder, ساق الشجرة *sâq ês-chadjerah*. (V. ARBRE, TIGE.)

TRONÇON. (V. TRANCHE.)

TRÔNE (siège royal), كرسى *koursy*, تخت *takht*, مصطبة *mos-tabêh*, *mastabah*; pl. مصطبات *mestabât*, عرش *a'rch*, سرير الملك *seryr êl-nirak*, منبر السلطان *mânbar ês-soultân*.

— (royauté.) (V. ce mot.)

TROP, كثير *ketsyr*, أكثر *âkthar*, زايد *zâyd*, بزيادة *be-zyâdah*.

— Ne dis pas Trop de paroles, tu t'attirerais le mépris de ceux qui te connaîtraient, لا تكن كثير الكلام *lâ tekonn kethyr êl-kelâm fa-yahqiron-k* فيحقروك معارفك *moa'refy-k*.

Il a TROQUÉ. (V. Il a ÉCHANGÉ.)

TROT, هرقل *herql*, تهرقيل *teherqyl*, سحق *sâhq*.

Il a TROTTÉ, هرقل *herqel*, خص *khadd*, سار *sâr*, سحق *sahaq*.

— Il Trottera, يهرقل *yeherqel*, يسير *yssyr*.

TROU, نقب *neqb*, pl. نقاب *neqâb*; نخس *thouqbah*, نخس *nokhs*, pl. انخاس *ênkhâs*. (V. OUVERTURE.)

TROURLE, تخليط *tekhlytt*, pl. تحلاويط *tekhlaouytt*. (V. MÉLANGE,

DISCORDE, DISSÉNSION, SÉDITION.)

TROUBLÉ, مكدّر *mokadder*.

Il a TROUBLÉ, سجدس *sedjess*,
كدر *kaddar*.

Il a TROUÉ, ثقب *thaqab*, tsā-
qab. (V. Il a PERCÉ.)

— Il Trouera, يثقب *ythqob*.

TROUPE, سرب *serb*, pl. سراب
ésrâb.

— de voleurs, سرية حرامية *ser-
bét harâmych*.

— de soldats, جيش *djyeh*, pl.
جيوش *djyouch*.

TROUPEAU, رعية *ra'ayah*, دولة
doulah.

— de gros bétail, باقر *bâqer*.

— de menu bétail, ضايمن
dâyn, غنم *ghanam*.

TROUSSEAU de mariée, جهاز
djehâz.

Il a TROUVÉ, لقا *laqâ*, لقي
laqâ, لقي *laqey*, وجد *oudjed*, ougued,
صاب *sâb*.

— Il Trouvera, يلقى *yelqy*,
يعد *yedjed*, يد *ydjed*, يصيب *yessyb*,
يوجد *youdjed*.

— Je ne l'ai pas Trouvé,
شي ما لقيته *mâ laqeyt-ho-chy*.

— Il ne l'a pas Trouvé, ما وجدش
mâ oudjed-o-ch.

— Pourquoi te Trouves-tu ici?

هنا l-éy hasselt henâ?

— On y Trouve de l'eau,

فيه موبه موجودة
fy-hi mouyéh
moudjoudéh (en berbère
ايمان *illân dys* اومان.)

— Comment Trouvez-vous cela?

كيف هذا بان لكم
kyf hadâ bân
le-koum?

TROUELLE, جرمه *djermah*,

ملاسه *mellassah*, مولاسه
moulassah, وشك
ouechk, ملعه *mala'aqah*, ملة
mela'aqah,

مغرفة *mogharfah*, مخرقة
moghrefah,

مسطرين *mestaryn*.

TRUFFES, ترفافس *tourfâss*.

TRUIE, تهودة *tsamoudah*,
خنزيرة *khanzyréh*,
خنزيرة *khanzyrah*, حلوفه
haloufah.

TRUXILLO (v. d'Esp.), طرجله
Tourdjellah, ترجاله
Tourdjalah.

TSEMAD (station en Afriq.), الثياد
ét-Tsemâd.

TUARIKS (peuplades d'Afrique),
توارق *Touâreq*; توارق
Touâriq.

Il s'est TU, سكت *sakatt*.

— Tais-toi! أسكت *ôskouit!*
— Taisez-vous! أسكتوا *ôskotoû*.

— Il se Taira, يسكت *y-skouit*.

TUAT (village d'Afr.), التوات
ét-Touât.

TUBÈ. (V. TUBÛ.)

- TUDÉLA (v. d'Esp.) تطيلة — *mánly, o'smanly. (V. OTTOMAN.)*
 Touttylah.
 TUÉ, قاتيل *qatyl*, pl. قتلا *qoutalá*; مقول *maqtol*.
 Il a TUÉ, قاتل *qatal*.
 TUERIE de bestiaux, مجزر *me-djezzar*, مجزرة *modjezzarah*, مذبح *madbah. (V. BOUCHERIE.)*
 TUGGOURT (v. d'Afr.), نقرت *To-qort, Toqourt, نقرت Togourt.*
 TUILE, قرمود *qarmoud*.
 TUMBOCTOU. (V. TIMBOKTOU.)
 TUMEUR, نفخه *nefekhah. (V. ENFLURE, ABCÈS.)*
 TUMULTE, غوشه *ghouchah*, شوشرة *choucherah*, تهزبز *tehzyz. (V. DÉSORDRE, BRUIT, SÉDITION.)*
 TUNIS (v. d'Af.), تونس *Touness.*
 TURBAN, عمامه *i'máméh, e'mámah, a'mámah*, pl. عمايم *a'máym, e'máym*; شاشيه *cherbyah*, شاشيه *chuchyah*, طربوش *tarbouch.*
 — barbaresque, شدة *cheddah.*
 — Toque du Turban, قاقوق *qâouq. (V. TOQUE, BONNET.)*
 — Bout du Turban pendant derrière la tête, عقبه *a'qebah*, عذبه *a'debah.*
 TURBOT, قوبع *qoubaa.*
 TURK, تراك *tourk*, pl. اتراك *âtrák*; تركي *tourky*, عثمانلي *o'ts-*
- mánly, o'smanly. (V. OTTOMAN.)*
 TURKESTAN (contrée d'Asie), تركستان *Tourkestân.*
 TURQUIE (empire et contrée), بلاد التورك *belâd ét-tourk*, ملك الاتراك *mouk el-âtrák*, ملك آل عثمان *mouk âl Otsmán*, الدولة العنملييه *éd-doulét el-Ots-mallyéh.*
 — Blé de Turquie. (V. MAÏS.)
 TUTEUR, وكيل *oukyl*, pl. اوكلا *ókelâ.*
 TUTIE (mat. chimique), توتيه *toutyah, toutyéh, توتيا toutyá.*
 TUYAU, قادوس *qâdouss. (V. CANAL.)*
 — de cheminée, مدخنه *mo-dakhnah.*
 — de pipe, قضيب *qaddyb.*
 TYBAT (n. de l.). (V. TIBAT.)
 TYR (v. de Syr.), صور *Sour.*
 TYRAN, باغي *bâghy*, ظالم *dâ-lcm, zâlem*, طاغي *tâghy*, ظلام *dellâm, zellâm. (V. OPPRESSEUR.)*
 — Dieu maudit les Tyrans, لعن الله على الظالمين *la'an Allah a'lâ éz zâlcmyñ.*
 TYRANNIE, ظلم *doulm, zoulm*, مظالم *meddâlem. (V. OPPRESSION.)*
 Il a TYRANNISÉ, ظلم *dalam, zal-*

U.

U, le son de cette lettre n'existe pas dans le langage arabe : lorsqu'il a adopté quelque mot d'une langue étrangère où cette lettre se trouve, il la remplace toujours par le son *ou* (و) : Voyez ci-après l'article W.

UBEDA (v. d'Esp.), ابدۀ *Oubdah*.

ULCÈRE, دماله *doummâlah*, pl. دمامله *demâmel*; دمله *demlêh*; قرح *qarhèh* (en berb. ثيبست *tsymmyst*). (V. ABCÈS.)

— au doigt. (V. PANARIS.)

ULCÉRÉ, مقروح *meqrouh*, قريح *qaryh*.

Il a ULCÉRÉ, قرح *qarah*.

ULTÉRIEUR. (V. POSTÉRIEUR, FUTUR.)

ULUG-BEG, الغ بيك *Oulough-Beyg*.

UN, واحد *ouâhed* (en berbère *yeouenn*, *youenn*, وان *ouân*, *yân*, *yân*); fém. واحدة *ouâ-hidèh*, احدى *ahdâ* (en berbère *youett*, يانت *yânt*, يات *yât*, *yéât*.)

— Vingt et Un, trente et Un,

quarante et Un, etc. (V. VINGT, TRENTE, QUARANTE, etc.)

— Cent - Un, ميه و واحد *myêh ou - ouâhèd* (en berbère *myét-yân*, مايه يون *mîyah-youenn*.)

— Un à un, واحد واحد *ouâhed-ouâhedân*.

— Quelqu'Un (V. QUELQUE.)

— Quelques-Uns d'eux, بعضهم *ba'dd-houm*.

— Quelques - Unes d'elles, بعضها *ba'dd-hâ*.

— Une fois, مرة *marrah*, مرة واحدة *marrah ouâhedah*, مرة واحدة *noubah ouâhedah* (en berb. مرة يون *marrah youenn*).

— Une fois que, لمتا *lammâ*, اذ كان *iz-kân*.

— Un peu, شويه *chouyêh* (en berbère *شويه* *chouyah*, أشويه *âchouyah*). (V. PEU.)

— L'Un et l'autre. (V. AUTRE.)

— J'en enverrai Un à Alger, et l'autre à Oran, واحدهم نبعثه *ouâhed-*

houm neba'tse-ho li-'l-Djezâyr, ou-âkher-houm li-Ouahrán.

— Ils se sont injuriés l'Un l'autre, شتموا على بعضهم *chettemoû a'lâ ba'add-houm*.

— Ils sont mécontents l'Un de l'autre, خاطرهم مصعوب من بعضهم *khattr-houm messa'oub minn ba'add-houm*.

— Ils se sont tués les Uns les autres, أنقتلوا بعضهم بعض *énqateloû ba'dd-houm ba'ad*. (V. AUTRE.)

UNANIMEMENT, جميع الوفاق *bc-djemy' él-ouafâq*.

UNI (joint). (V. ce mot.)

— (aplani), مئلس *momelless*, مئلس *memless*, معوط *mo'ouett*, مئلس *ma'ouett*, مستوى *mestouy*, fém. مستوية *mestouyah*.

— (poli), منعم *mena'em*, مئلس *menam*, مسقول *masqoul*. (V. POLI.)

Il a UNI (il a joint). (V. ce mot.)

— (il a aplani), استوى *éstaouû*, مئلس *mellless*, عوط *a'ouatt*. (V. Il a APLANI.)

— (il a poli.) (V. ce mot.)

Vingt UNIÈME, Trente UNIÈME. (V. VINGT, TRENTE, etc.)

— Cent Unième, إحدى و مئلس *âhdy ou-myéh* (en berb. و مئلس مئلس)

يون *ouyss mÿyah* youenn). (V. CENT-UNIÈME.)

UNIFORME (adj.), مساوى *mes-sâouy*. (V. SEMBLABLE.)

— Ils sont Uniformes dans leurs habillemens, هم كئمل بلبسهم *houm ka-mthel be-libs-houm*.

UNIFORMÉMENT, ساوا *sâouâ*, ساوا *sâouâ-sâouâ*.

UNIFORMITÉ, شبهه *chebehah*, تسوية *tessaouyah, tessaouyéh*.

UNION (jonction). (V. ce mot.)

— (bon accord), اجتماع *édjiti-mâ'*, إعتقاد *igtimâ'*, اتحاد *itehâd* (V. ACCORD, AMITIÉ, ALLIANCE.)

UNIQUE, أحد *âhad*, fém. إحدى *ihdâ*, مفرد *moufired, mofred*, وحيد *ouahyd*. (V. SEUL.)

— Dieu est le dieu Unique, الله أحد *Allah ouâhed*, الله أحد *Allah âhad*.

UNITAIRE, محادى *mohâdy*, موأحدى *mouâhedy*.

UNITÉ, توحيد *touahyd*.

L'UNIVERS, الدنيا *éd-dounyâ*, الدنيا *éd-denyâ*, الدنيا *éd-dounyâ*.

— L'Univers habitable, المعمورة *el-maamourah*.

L'UNIVERSALITÉ, الكليه *el-kol-*

lyéh, جمعة كلها djema'at kolle-hä,
كليه djemetéh kollyéh.

— des hommes, جمهور الناس
djemhour én-nâss.

UNIVERSEL, كلي kolly, fém.
كليه kollyéh, kollyah.

UNIVERSELLEMENT, كلياً kollyân.

URANOGRAPHIE, ذكر الفلك zikr
él-felek, فهرسه النجوم fehressét él-
nedjoum, fehressét él-negoum, زيچ
zydj él-keouâkeb.

URBANITÉ. (V. CIVILITÉ.)

URÊTRE, عرق البول ərq él-
boul. (V. VERGE.)

URGENCE, عجل a'djel. (V. BE-
SOIN.)

URGENT, بعجل be-a'djel. (V. NÉCESSAIRE.)

URINE, شوخ chokh, شاح châkh,
بال bâl, بول boul (en herbère
ايزدان ıybızdân).

— Rétention d'Urine. (V. RÉ-
TENTION, STRANGURIE, DYSURIE.)

Il a URINÉ, شاح chakh. (V. il a
PISSÉ.)

Us. (V. COUTUME, USAGE.)

— Suivant les Us et coutumes,
على عادته والقوانين
él-qaouânyñ.

USAGE (utilité). (V. ce mot.)

— (coutume). (V. ce mot.)

— C'est l'Usage, عادة هذه ha-
dah él-a'âdéh.

USBECKS (n. de peuples), لازبك
él-Ouzbek.

Usé (vieux), ملبوس melbouss,
قديم qadym, بطال battâl.

Il a Usé (v. a.) درس deress.

— Il a Usé de (il s'est servi),
استعمل estaamel, متع meta'a.

USINE. (V. MANUFACTURE, ATE-
LIER.)

USTENSILE. (V. OUTIL, INSTRU-
MENT, VASE, MEUBLE.)

USUEL, معتاد mıtâd.

USURE, ربا rebâ.

USURIER, صاحب الربا sâheb
ér-rebâ.

USURPATION, تيليک temlyk.

Il a USURPÉ (une propriété),
تيليك temellek

— (un titre) تدعاله teda'a le-ho.

— Qui Usurpe le titre de pro-
phète, متنبى motanabby.

Frère UTÉRIN, شقيق chaqqyq.

— Sœur Utérine, شقيقه chaqqyqah.

UTÉRUS. (V. VENTRE, MATRICE.)

UTILE, نافع nafé'.

— Il a été Utile, نفع nafa'a.

UTILITÉ, نفع nefá', نفعه ne-
fa'ah. (V. PROFIT.)

V.

V, l'équivalent de cette lettre française n'existe pas dans l'alphabet arabe; cependant les Turcs et les Persans donnent cette prononciation au *Waw* (و) dans les mots qu'ils ont empruntés de la langue arabe. (V. W.)

Il Va, راح *râh, râha*, هورايج *houe râyh, houe mâchy*. (V. Il est ALLÉ.)

— Va! (imp.) روح *rouh!* راح *rouh!* امشى *émchy!*

— Où Va-t-il? راح فاين هو *râha féyn houe?*

— Où Vas-tu? تروح فاين *te-rouh féyn?* انت رايج فاين *ént râyh?* (en b. اروايد اد تروحد *ârouâyd âdterouhèd?*)

— Je Vais à Alger, كياروح في جزاير *keyârouh fy Djezâyr* (en berb. ادروحا غار الجزاير *adrouhá ghâr el-Djezâyr*).

— Je Vais à Alexandrie, نروح الى اسكندريه *nerouh ilâ Iskan-deryéh*.

VACANCE, بطاله *battâléh*.

VACARME, صياح *syâh*. (Voyez

TAPAGE, TUMULTE, BRUIT, etc.)

VACHE, بقرة *baqarah, baqrah, begrah*, pl. بغرات *baqarât, begrât* (en berbère تفونست *tefounest*).

— Le Ventre de la Vache (n. de lieu en Égypte), بطن البقرة *Batn el-baqarah*.

Il a VACILLÉ, تهززه *tehezzezz*, افطاف *tâf*. (V. Il a CHANCELÉ.)

VAGABOND, هايم *hâym*, سايب *sâyb*, هارب *sâyh, hâreb*.

VAGUE (flot), موج *maudj, moudj*. (V. FLOT.)

VAILLANCE. (V. COURAGE.)

VAILLANT, شجيم *chudjy', chuguy'*. (V. COURAGEUX.)

VAIN (inutile). (V. ce mot.)

— (orgueilleux). (V. ce mot.)

VAINCU, مغلوب *maghloub*, مكسر *mokasser*, مكسور *maksour*.

Il a VAINCU, غلب *ghalab*, قهر *qahar*, كسر *kassar*.

— Il a été Vaincu, انغلب *én-ghaleb*, انكسر *énkesser*.

VAINQUEUR, غالب *ghâleb*, منصور *mansour*, مظفر غازي *moz-zaffer*.

VAISSEAU, غليون *ghalyoun*, pl. غليون *gheláyn* (Voyez NAVIRE).

— marchand, de charge, de transport, مركب حمله *merkeb haméh*.

— de guerre, فرقاطه *fergát-tañ*, مركب حرب *merkeb haró*.

— Petit Vaisseau, بطاش *bat-tâh* (d'où le fr. *patache*).

— Capitaine de Vaisseau (Voy. CAPITAINÉ).

VAISSELLE, آله *âléh*, *âlah*, pl. آلات *âlát*; أوعيه *âoua'yéh*, آنا *âná*, آنيه *ânyéh*, pl. أواني *âouány* (Voyez MEUBLES, USTENSILES).

— de terre, فخار *fekhâr* (Voy. POT, PLAT, ASSIETTE, ECUELLE).

— de métal, طوزان *touzân* (V. MARMITE, CHAUDIÈRE, CAFÉ-TIÈRE).

VALABLE, صحیح *sahyh*, متقبل *motqabbel*, مقبول *maqbol* (Voy. CONVENEABLE).

— Cette excuse est Valable, هذه العذرة متقبلة *hadah êl-e'drah motqabbelah*.

— Motif Valable, سبب مستحق *sebeb mostahaq*.

VALENCE (ville d'Esp.), بلنسية *Balansyah*, *Belensyah*.

VALET, خدام *khaddâm*, *khod-dâm*, خديم *khadyim* (Voyez DOMESTIQUE).

— à gages, بالكرا *kha-dym bi-'l-kerá*.

— de chambre, فراش *far-râch*.

— d'écurie, سايس *sâys* (en berbère أعزري *â'azry*), (Voy. PALEFRENIER).

VALEUR (courage), (V. ce mot).

— (prix), سعر *se'er*, قيمه *qey-méh*, ثمن *tsemenn*, *theunn*, حق *haqq*.

— Chose de peu de Valeur, حابه قليله *hâdjah qalyah*, *hâguéh qalytéh*.

— Rendez-nous nos marchandises ou leur Valeur, ردوا لنا *reddou le-nâ se-ta'at-nâ âou haqqe-hâ*.

— Treize aunes de drap, à quatre piastres l'aune, font une Valeur de cinquante-deux piastres, ثلاثش ذراع ملق بسعر *tselâth-a'ch derâ' melf, be-se'er êd-derâ' ârba' ryâlât*, يوجب حقهم *youdjeb haqqe-houm khamsyn ryâl ou-ryâlêyn*.

VALIDE, قادر *qâder*.

VALLADOLID (v. d'Esp.), بلاد وليد, *Belâd-ouelyd*.

VALLÉE, VALLON, وادي *ouâdy*,
pl. اودا *âoudâ, oudâ*; شعبه *cho'o-
bah, cha'abah*.

Il a VALU, سوا *saouâ*.

— Il Vaudra, يسوي *yssaouy, yssouy, yessouï, yssouï*.

— Il Vaut, كيسوا *keyssouâ*.

— Cela Vaut dix médins, ذل يسوي عشرة فضه *dol yssouï a'cherah faddah*.

— Le blé Vaut quinze piastres, القمح يسوا خمستعش ريال *él-qa-
mèh yssouâ khamst - a'ch ryâl*,
القمح سعرة خمسة عشر ريال *él-qa-
mèh se'er-ho khamset - a'cher ryâl*.

VAN, مذري *medry, ghar-
bež, ghirbel* (d'où le fr. *crible*),
مدرايه *mod-
ràyah, medràyèh*.

VANITÉ, فخره *fekhrâh, فخر
fakhr* (Voy. ORCUEIL).

Il a VANNÉ, ذرا *darâ*.

— Il Vannera, يذري *ydry*.

VANNEAU, بسيط *bybatt*.

VANNIER, غرابلي *sellâl, غرابلي
charâbly, حلفا جي halfâdjy*.

Il s'est VANTÉ, تفخر *tefak-
kher*.

VANTERIE (Voy. VANITE).

VAPEUR, هوا *haouâ, ضباب de-
bâb, dabâb, بخار bekhâr* (Voyez
EXHALAISON, AIR, BROUILLARD).

VARIATION, تبدل *tebeddil* (V.
CHANGEMENT).

Il a VARIÉ (Voy. Il a CHANGÉ).

— (v. n.), تبدل *tebeddel*.

— Toute chose Varie suivant
les lieux, كل شي تتبدل على قد
المواضع *koll chy tetbeddell a'li
qadd él-mouâddè*'.

VASE (s. m.), وعي *oua'uy, pl.
أوعيه âou'ayah, âou'ayèh; انيه
ânyèh, pl. أنيات ânyât*.

— (s. f.), (Voyez LIMON).

— de nuit, محبس *mehibsal*
(Voyez Pot de chambre).

VASTE, واسع قوي *ouâssè'qrouy*
(Voy. LARGE, IMMENSE).

VAUTOUR, حضايه *heddâyah,*
نسر *nesr, nistr, nesser, pl. أنسر ên-
sour, نصور noussour*.

VEAU, عجل *a'adjel, a'guel,*
pl. عجول *oudjoul, ougoul, وكربى
oukryf* (en herb. آگندور *âgandour,*
pl. آگندورن *âyguendourenn*).

— Viande de Veau, لحم ذا العجل
lahm dê-l-a'djel.

Il a VÉCU, عاش *a'âch, حى
hayâ*.

— Qui veut Vivre tranquille

doit Vivre à l'écart des hommes,
 من يشا ان يعيش سالماً فليتنفرد
 من الناس صامتاً
 menn ychá ánn yaych sálemán
 fa-lytferred menn éu-náss sámétán.

VÉGÉTAL, نباتي *nebáty.*

VÉGÉTATIF, منببت *monebbett.*

VÉGÉTATION, نبات *nebát.*

Il a VÉGÉTÉ, نبت *nebett.*

VÉHÉMENCE, شدة *chiddéh.*

VÉHÉMENT, شديد *chedyd.*

Il a VEILLÉ, سهر *sahar*, استبه *ántebah.*

VEINE, عرق *i'rq*, pl. عروق *on'rouq.*

VELEZ (ville d'Afrique), بادس *Bádis.*

VELOURS, قטיפه *qattifah*, *qat-tyféh*, قظيفه *qaddyfah.*

VELU, شعراني *cha'arány.*

VENDANGE, قطفه *qatfah*, *qat-féh*, قطف *qetf*, قطاق *qettáf.*

Il a VENDANGÉ, قطف *qattáf.*

VENDANGEUR, قطاق *qattáf.*

VENDREDI, يوم الجمعة *yom él-djouma'ah*, يوم *él-gouma'ah*, *yaum él-gouma'ah*, الجمعة *él-djouma'ah*, *él-gouma'ah.*

Il a VENDU, باع *báa'*, بيع *beya'.*

— Il s'est Vendu, نبتيع *tehyya'.*

— Le riz se Vend deux écus le boisseau, الرز ينبتيع بشكوطيين *ér-rouzz yetbyya' be-chqont-téyn él-árdeb.*

— Denrée qui se Vend bien, حمارة السوق *hammár és-souq* (m. à m. l'ânier du marché).

VÉNÉNEUX (*Voy.* VENIMEUX).

VÉNÉRABLE, VÉNÉRÉ, محترم *mohaterem*, موقر *mouaqqer.*

VÉNÉRATION, وقر *ouqer*, *ouqer* (*Voyez* RESPECT).

Il a VÉNÉRÉ, وقر *ouaqqar* (*V.* Il a RESPECTÉ).

Il a VENGÉ, انتقم *énteqem.*

— Il s'est Vengé, استنقم *és-tanqem.*

— Je me Vengerai de l'affront qu'il m'a fait, استنقم منه على *ésténqem min-ho a'lü él-bakhsah* البخسه الذي بخصمني *állazy-bakhas-ny.*

VENGEANCE, انتقام *intiqa'm*, نقمه *neqméh.*

VENIMEUX, ستمى *semmy*, سامم *sámm.*

VENIN, سم *semm.*

VENISE (v. d'Italie), بندقيه *Ben-deqyah*, *Bendeqyéh.*

VÉNITIEN, بندقي *bendeqy.*

VENT, ریح *ryhh*, pl. رباح *ryáh*; هوا *haouá*.

— contraire, ریح علی فده *ryhh a'lá qaddéh*.

— bon, favorable, ریح طیب *ryhh tayeb*.

— violent, ریح شدید *ryhh che-dyd*, ریح عاصف *ryhh a'ássif*.

— Le Vent d'est, شرقي *cherqy*, *chargy*.

— du nord (*Voyez* NORD).

— de l'ouest (*Voyez* OUEST).

— du midi ou du sud, شیلی *chyly*, جنوبی *djenouby* (*V. SUD*, *MIDI*).

— du nord-est, برانی *berrány* (*Voyez* NORD).

— du sud-est (*Voyez* SUD).

— du nord-ouest, شرش *cherch* (*Voy.* NORD).

— du sud-ouest (*Voyez* SUD).

— Il fait beaucoup de Vent, ریح بیکون قوی *ryhh biekoun qaouy*.

— Le Vent s'est apaisé, غلنت *ghalenét ér-ryh*, غلن الريح *ghalenn ér-ryh*.

— Par ce Vent nous n'avons pu aborder, بهك الريح ما قدرناشی *be-hadah ér-ryh má qadar-ná-ahy ussemmett*.

VENTE, بیع *bya'*, *beya'*.

— publique, دلالة *delálali*.

— La Vente va bien, سوقی *souq hámy* (m. à m. le marché est chaud).

— La Vente va mal, كساد كبير *kessád kebyr*.

VENTRE, بطن *botn*, *batn*, pl. بطون *bottoun*; بدن *beden* (d'où le mot fr. *bedaine*), (en berb. تعبوط *ta'abboudd*, pl. طعبوطین *ta'abbouddyn*), (*Voyez* ABDOMEN).

— Mal de Ventre, وجع البطن *oudja' él-batn*.

— Le Ventre me fait mal, جوفی *djouf-y ouadja'*, وجع لی الجوف *oudja' l-y él-djouf*.

— Constipation du Ventre, قبض البطن *qebd él-batn*, عصبه *a'smah* (en berb. تعبوط *ta'assar ta'abboudd*).

— Cours de Ventre, انسبال *ínsihál él-botn* (en berbère *tahloul ta'abboudd*).

VENTRU, ابو بطن *ábou-botn*, ابو كرش *ábou-kerch*.

Il est VENU, جا *djá*, *gá*.

— Il Viendra, یجی *yáyy*, *ygyy*.

— D'où Viens-tu? كیننی من *konty min-héyn?* من کینتی *min-héyn konty?* (en berb. انیدا تقيت *ánydá teqyt?*)

— D'où Venez-vous? کینتوا *kontoú min-héyn?*

— Je Viens de Tunis ,
 تونس کيا جی من تونس *keyádjy min*
Tounes (en berb. اوسکتی تونس
ússegty Touness).

— Tu Viendras tel jour que tu
 voudras , توم ای یوم اردت *te-*
djy éy youm áredet.

VENUE (s. f.), جی *djy, djey*.

VÉNUS (planète), زهرة *Zaharah,*
Zohoréh.

VER, دود *doud*, pl. دیدان *dydán* ;
 دودة *doudah*, سوس *souss* (en b. ثوكه
tsaoughah, pl. تيوكشيويين *tsyoug-*
guyouyyn).

— à soie, الحرير ذا *doud*
dé-'l-haryr.

— pour la pêche, الصيد *doudé*
doudét és-syd, pl. دیدان *dydán*
 (en berb. ابشوج *ábshoudj*).

— Rongé de Vers, مدود *me-*
doud.

— Il a été rongé de Vers,
 ادود *édouad*.

— Il a engendré des Vers,
 دود *daouad*.

VÉBA (v. d'Esp.), بيرة *Byrah,*
Béyreh.

VÉRACITÉ, صدق *sidq* (*Voyez*
 SINCÉRITÉ).

— Qui est connu pour sa Véra-
 cité fait passer un mensonge,

mais qui est reconnu pour men-
 teur ne fera pas croire une vérité,
 من عرف بالصدق جاز كذبه من
 عرف بالكذب لم يجز صدقه
minn o'ref bé-'s-sidq djúz kedib-ho,
minn o'ref bé-'l-kadib lam ydjuz
sidq-ho.

VERD (*Voyez* VERT).

VERDATRE, متخضر *mothhad-*
der.

Il a VERDI (v. a.), خضر *khad-*
dar.

— (v. n.), اخضار *ékhdarr,*
ékhdárr.

VERDURE, خصورة *khoddourah*.

VERGE (baguette), عصا *a'assú,*
 قضيب *qaddyb*.

— virile, زبر *zobr,* زب
zob, زب *zobb*, pl. ازباب *ázbáb,*
ézbáb.

VERGETTE, مسحه *memsah-*
hah.

VERGUE, قربة *qaryah, qoryah,*
 میزان *myzán,* میزانه *myzánéh,*
 لنتينه *badjyah,* سرن *serenn,*
 لنتينه *lentynah* (*Voyez* ANTENNE).

VÉRIDIQUE, حقيقي *haqyqy,*
 صديق *sadyq,* أمين *ámynn,*
 صافي *sáfy* (*Voyez* SINCÈRE).

VÉRIFICATION, تصحيح *tas-*
hyh.

Il a VÉRIFIÉ, بَيَّن bayyann, ثابت tsabati, قرر qavar.

VÉRITABLE, حَقِيق haqqq, صحيح sahyh (Voyez VRAI).

VÉRITÉ, صدق sidq, sodq, حَقَّ haqqah, haqqéh, حَقِيقَة haqqy'eh, haqqqah, حَقِّ haqq, صَحَّة sihhah, sahhah.

— En Vérité, بِالْحَقِّ bil-haqq.

VERJUS, حَصْرَم hasram, hasrem.

VERMEIL (adj.), (V. ROUGE, VERMILLON).

VERMICELLE, فِدَاوِش fedatouch (en esp. fideos), فِدَاوِيْش fedatouch.

VERMILLON (s. m.), قَرْمَز qermez.

— Qui est de la couleur du Vermillon, قَرْمَزِي qermezzy (d'où notre mot cramoisy).

VERMOULU, مَدُوْد medoud.

Il a VERNI, طَلِي talä.

VERNIS, صَنْدَرُوس senderos, طَلَا telä.

VÉROLÉ, مَبْسَارَك mobarek, صَفْرَا safrä, حَبِّ قَرْزَنْجِي hebb frandjy, hebb franguy (m. à m. graine franque), (Voy. Maladie).

— Petite Vérolé, جَدْرِي dje-dry, دَا الْجَدْرِي da el-djedry,

(en berb. تَزْرَايْت tazerzytt).

— Attaqué de la petite Vérole, مَجْدُور medjedour, megdour.

VERRE, جَزَار djezáz, guezáz, قَزَار qezáz.

— à patte, كَاس kâss, kess, pl. كَيْسَان kyssân (V. CALICE).

— à boire, جَزَار djezáz, كُوز kouz, قَبَايَه qabayah, قَبَايَه qob-bayah,

قَدَاح qadáh, قَدَاح qadah, pl. قَدُوح qoudouh; طَاس tâss,

طَاسَه tâssah, pl. طَاسَات tâssât; مَيْرَاز meyráz.

VERROTERIE, عَقِيق a'yyq (V. Perle de verre).

VERROU, زَكْرُوم zekeroum, صَبَّه dabbéh, تَرْبِيْزَة terbyzah.

VERRUE, بَرْقُوش berreqouch.

VERS (prép.), عِنْد aand, الِي illä, فِي fy (V. A (prép.), AUPRÈS).

— Vers le soir, عِنْد الْمَسَاءِ a'nd él-massä.

— Je me mis en marche Vers la ville, اَنَا كُنْتُ مَاشِي الِي الْمَدِيْنَه enä kout máchy illä 'l-medynéh.

— (s. m.), شِعَار che'ár, نِظْم nezm.

— Mètre d'un Vers, قَافِيَه qá-fyéh, مِيْزَان myzán.

Il a VERSÉ (v. a.), صَبَّه sabh, كَبَّ kabb, kebb.

— (v. n.), بَزَع beza' (Voy. Il est Tombé).

— Il Versera, يكبت *ykobb, ye-*
lebb.

— Il a Versé le sang, شفك *chefek éd-damm.*

Le VERSEAU (signe du zodia-
que), بزج الدلو *bou'dj éd-delou.*

VERT (adj., de couleur), اخضر *âkhdar*, pl. حضور *khouddour*; fem.
خضرا *khoddrâ*, pl. خضرات *khod-*
drât (en b. ازگزاو *âzegzâou*).

— (subst., fourrage printanier),
(Voy. FOURRAGE).

— Il a mis un cheval au Vert,
زبع *reba'a.*

— Metâ mon cheval au Vert!
أربع عودى *ërba' a'oud-y!*

VERT-DE-GRIS, جنزار *djenzâr.*

VERTÈBRES, ستسول ذا الظهر
sensol dé-'d-dahur (Voy. ARTICU-
LATION, JOINTURE).

VERTICAL, منقوس *menqouss.*

VERTU, فضل *fâll*, فضله *fad-*
lah, fudlêh, فضيله *faddylah, fad-*
dylêh, pl. فصائل *foddâyl.*

— Fuyez le vice, et attachez-
vous à la Vertu! يا انتوا تبعدوا
عن الخطا و تستقربوا للفضيا
yâ êntou' tebâ'adou a'nu êl-khettâ,
ou-tetqarrebou li-'l-faddylêh!

— En Vertu de, بحسب *be-*
hisb, بموجب *be-moudjeb.*

VERTUEUX, فضيل *faddyl,*

فاضل *fâddel*, صاحب الفاضيله
sâheb êl-fâddylêh, ذو الفضل
'l-fâll, صديق *sadyq*, pl. صديقين
sadyqyn.

VESSIE, مثانه *methânêh, me-*
tsânah, pl. نبال *nebâbel*: بست
البول *béyt êl-boul*, نبوله *neboulah*
(en berb. اللبولت *êl-lemboul*).

VESTE, صدرية *sadryah, se-*
dryah, pl. صداری *sadâry*, قميص
qamyss, منصورية *manssouryan.*

— Veste sans manches, كسا
kissâ, جبدلى *djebadoly* (Voyez
GILET).

VESTIBULE, دهليس *dchlyss,*
سطوان *sattouân*, بوابه *beouâbêh,*
مدخل *medkhal*, سكيفه *sekyfah,*
pl. سكايف *sekâyf.*

VESTIGE, اثر *âthar, âtsar*, pl.
اثر *âthour, âtsour*, آثار *âthâr,*
âtsâr (Voyez TRACE).

VÊTEMENT, ثوب *îlbâss*, لباس
thouab, tsouab, pl. ثياب *thya'ib,*
tsyâb (V. HABIT, HABILLEMENT).

VÉTÉRINAIRE (V. MARÉCHAL).

VÊTU, ملبس *molebbess.*

Il a VÊTU (v. a.), لبس *lebbess.*

VEUF, أرمل *ârmel*, pl. أرامل
âramel (en b. غورس تمطوت
ôulâch ghours tamellout; m. à m.
auquel n'est plus de femme).

VEUVE, ارملة *ármelah*, plur. ارملة *ármelah*; هتجاله *heddjálah* (en berb. تجمالت *tahadjált*, pl. توحا جال *touhádjál*).

Il a **VEXÉ**, ظلم *zalam*, نكس *nahass* (*Voy.* Il a **OPPRIMÉ**, Il a **TYRANNISÉ**, Il a **TOURMENTÉ**).

VIAGER (*Voyez* **VIE**).

VIANDE, لحم *lahm*, *laham*, pl. لحام *lahám*; اللحم *él-ham*, pl. اللحم *él-hám* (en berb. اكسوم *áksoum*).

— bouillie (*Voyez* **BOUILLI**).

— rôtie (*Voyez* **RÔTI**).

— de bœuf (*Voyez* **BŒUF**).

— de mouton (*Voy.* **MOUTON**).

— de porc, لحم ذا الحلوف *lahm dé-'l-hallouf*.

— Tranche de Viande sans os, هبرة ذا اللحم *hebrah dé-'l-lahm*.

VICAIRE, وكيل *oukyl*, خليفه *khahyféh*.

VICE, خطا *khettá*, pl. خطايا *k'hettâyá*.

VICIEUX, خاطى *khátty*, محطى *mokhatty*.

VICTIME, مدبج *modabbah*.

VICTOIRE, غلبه *ghalabah*, نصر *nasr*, غلب *ghalb*, نصره *noussrah*, *noussrah* (en b. غلبتن *ghalbertenn*).

— La porte de la Victoire, au **Kaire** (*Voyez* **PORTE**).

VICTORIEUX (*V.* **VAINQUEUR**).

VIDANGEUR, صرباتي *sarabáty*.

VIDE, خالى *khály*, حاوى *kháouy*, فارغ *fáreg*.

Il a **VIDÉ**, فرغ *farraghé*.

VIE (état de l'être vivant), حياه *hayáh*, حياة *hayát* (en b. روح *rouh*).

— (durée de la vie), عيش *a'ych*, عمر *ou'mr*, *ou'mer*, *a'mr*.

— (manière de vivre), معيش *ma'ych*.

— Sur ma Vie! وحياتي *ou-hayát-y!* على حياتي *a'lú hayát-y!*

— Il y va de ta Vie, حياتك *hayát-ak* فى الميدان *fy-'l-mey-dán*.

— Je ne l'oublierai de ma Vie! انا عمري ما انسيه *éná a'mry má énsy-ho*.

— Toute la Vie, طول العمر *toul él-a'mr*, طول عمر *toul a'mr*.

— Propriété à Vie, ملك *moulk* طول عمر *toul a'mr*.

VIEILLARD, اختيار *ikhtyár*, كبير *kebyr*, شايب *chéyb*, شيخ *chéykh*, pl. شيوخ *cheyoukh*, *chouyoukh*; امغار *mecháykh* (en berb. امغاران *ámghárán*, pl. امغاران *ámghárán*).

VIEILLE (*Voyez* **VIEUX**).

VIEILLESSE, شيوخه *chéyb*, شيوخه *chyoukhah*.

— Accablé de Vieillesse, *شارف* *châref, chârif*.

Il a VIEILLI (en parlant des hommes), *شاب* *châb, شاخ* *châkh*.

— (en parlant des choses), *قدم* *qadam*.

— Il a bien Vieilli depuis deux années, *من ستين شاخ كثير* *minn senéteyn châkh ketsyr*.

— Lorsque mon habit sera Vieilli tum'en acheteras un autre, *لما تقدم ثوبى تشتري لىلى غيرة* *lammâ teqdem tsouaby techtery ly-ly ghayr-ho*.

VIERGE, *بكر* *bekr, بكرة* *bekrah, عذرى* *a'drü, عذرا* *a'drá* (en berb. *تعزريت* *taazryt, pl. تعزريين* *taazryyn*).

— La Vierge (signe du zodiaque), *برج العذرا* *bourdj ét-a'adrá*.

— La Vierge Marie (*V. MARIE*).

VIEUX (en parlant d'un homme), (*Voyez VIEILLARD*).

— (en parlant des choses), *قديم* *qadym, qedym, عتيق* *a'tyq*.

— Vieille femme, *عجوز* *a'djouz, ا'gouz, pl. عجائز* *a'djâyz, a'gâyz; عكوز* *a'gouz* (en b. *تمغرت* *tameghart, pl. تمغاربن* *tameghâryn*).

VIF (vivant), *حى* *hayy*.

— (alerte), *نشيظ* *nechytt*.

VIGILANCE, *حرص* *hers, حذر* *hedr*.

VIGILANT, *حاذر* *hâder, حريص* *haryss*.

— Il a été Vigilant, *حرص* *harness, حذر* *hadar*.

VIGNE, *كرم* *kerm, pl. كروم* *kouroum, keroum; دالية* *dâlyah* (en b. *ثارة* *tsârah, pl. ثيربوة* *tsyryouah*).

VIGNERON, *كرام* *kerrâm*.

VIGOUREUX (*Voyez ROBUSTE*).

VIGUEUR, *قوة* *qouéh, قوينة* *qouy-yéh* (*Voyez FORCE*).

VIL, *ذليل* *delyl, حقير* *haqyr, زميم* *zamym* (*Voy. MÉPRISABLE*).

— A Vil Prix (*Voyez PRIX*).

VILAIN, *فاحش* *ouehech, وحش* *fâhch, قبيح* *qabyh, مسيخ* *mossykh*.

VILEBREQUIN, *مثقب* *mitsqab, مشعاب* *mecha'âb*.

VILENIE, *قباحه* *qobâhah*.

VILLAGE, *دشرة* *decherah, كفر* *kafr, pl. كفور* *kofour; دوار* *douâr, قريه* *qoryah, pl. قري* *qorä* (en b. *تدّرت* *taddart, pl. توّدار* *touaddâr*).

VILLE, *مدينه* *medynéh, medynah, pl. مدينات* *medynât, مداين* *modâyn; بلاد* *belâd, بلد* *beled, plur. بلدان* *boldân* (en berbère *تمديننت* *tamdynnt, pl. تمدينين* *tamdynyn*).

— capitale, بلد التخت *beled ét-tákht*, رأس البلد *râss ét-beled*, منبر أم المداين *óumm ét-modáyn*, منبر *manbar* (V. MÉTROPOLE).

— Il est à la Ville, هو في المدينه *houe fy-'l-medynéh*.

VIN, خمر *khamr, khemr*, نبيد *nebyd*, شراب *choráb, cheráb*.

— Marchand de Vin, خمار *khammár*.

— Les terrains frais produisent de bons Vins, المواضع الطريين *él-mouáddè' ét-taryyn* يتطيوا النبيد *yttayboá én-nebyd*.

— L'excès du Vin abrutit, بكثرة الشراب توحش العقل *be-ketsyréh és-choráb teouahech ét-a'ql*.

VINAIGRE, خل *khall*.

— devin, خل نبيد *khall-nebyd*.

— de dattes, خل ثور *khall-thamr*.

VINAIGRIER, خلل *khallál*.

VINGT, عشرين *a'acheryn*.

— Vingt-et-un, واحد وعشرين *ouáhed ou-a'cherynn*.

— Vingt-deux, اثنين وعشرين *éthnéyn ou-a'cherynn*.

— J'ai Vingt ans, عتدي سنه *a'nd-y a'cheryn senéh*.

VINGTIÈME (m. et f.), العشرين *ét-a'cheryn*.

VINGT-UNIÈME, الحادي وعشرين *él-hády ou-a'cherynn*.

Il a VIOLÉ, هتك *hatak*.

VIOLENCE, شدة *cheddéh*.

— (contrainte), قهر *qaher, qé-her*, نصيبه *ghassybéh* (V. FORCE, CONTRAINTÉ).

VIOLENT, شديد *chedyd*.

Il a VIOLENTÉ, نصب *ghassab* (V. Il a FORCÉ, Il a CONTRAINT).

VIOLET, بنفسجي *benafsedjy, benafseguy*, مر *morr*.

VIOLETTE (fleur), بنفسج *benafsedj, benafseg*, بنفسك *benafsek*, بنفسك *benafseg*.

VIOLON, كمنجه *kemindjah, kemendjéh, kemanguéh*, رباب *rebáb*.

VIPÈRE, افعة *áfa'h*, لعة *le-fa'ah*, حنش *linch, hench, hanech*, حيه *hayéh*.

VIRGINAL, بكرى *bekry*.

VIRGINITÉ, بكاره *bekâreh*

VIRIL, رجلى *radjely, raguely*.

— L'âge Viril, البلوغ *ét-be-lough*.

VIRILITÉ, رجله *radjeléh, raguéléh*.

VIRTOUESE, صاحب الصوت *sáheb és-soutt*.

VIS-A-VIS, قدام *qoddám*, بين يدي *baynyday*.

houe, راه هو, *râh-hou*, راه واقف, *râh ouâqif*.

— La Voici, راه ها, *hâ-hâ*, راه ها, *râh-hâ*, راه هي, *râh-hya*.

— Nous Voici, راهنا, *râh-nâ*.

— Les Voici, راه هم, *râh-houm*.

— Voici qu'il vient, راه ماچي, *râh mâdjy*.

— Le Voici qui entre, راه داخل, *râh dâkkel*.

VOIE (V. CHEMIN, MOYEN).

VOILA, هذا هو, *houâ-dâ*, هذا هو, *hadâ houe*, هاه, *hâ-ho* (V. VOICI).

— Le Voilà qui sort, راه خارج, *râh khâredj*.

VOILE, ستاره, *setârah*, ستر, *sitr*, (d'où notre mot *store*).

— de femme, برقع, *borqeu'*, *borqo'*, برقعده, *borqo'h*, pl. برقع, *he-râqè'*; كنبوش, *kenbouch*.

— de navire, قلع, *qala'a*, *qela'a*, pl. قلع, *qelou'*, *qoulou'*, *qelou'a*.

— Il a largué la Voile, حل القلع, *hall êl-qela'a*.

— Il a mis à la Voile, سافر, *sâfer*.

— Mettras-tu bientôt à la Voile? انت قريب شي تسافر, *énte qaryb chy tessâfer?*

Il a VOILÉ, ستر, *satar*.

VOISIN, جاره, *djâr*, fém. جاره,

djâréh; pl. masc. جيران, *djyrân*, pl. fem. جارات, *djârât*; قريب, *qaryb*, قارب, *qâreb* (en berb. جاور, *djâour*, fém. تجارت, *tadjâret*; pl. masc. جيران, *djyrân*; pl. fém. تجيرتن, *tedjyrâtenn*).

— Comment se porte votre Voisin? كيف حال قريبكم, *keyfhâl qaryb-koum?*

VOITURE, كدش, *a'arâbah*, عربيه, *koudech*, *kidich*.

VOIX, رفه, *sout*, صوت, *saut*, رنه, *rennah*, رنه, *renneh*, حش, *hach*, *hech* (en berb. دالحس, *dêlhass*).

— Voix perçante, صوت ناطح, *sout nâtih*.

VOL (d'oiseau), طير, *tayr*.

— (larçin), سرقة, *serq*, *sirq*, لصاص, *les-sâss*, سرقة, *sarqah*, *serqah*, لصوصيه, *lessoussyéh*.

VOLATILE (subst.), طير, *téyr*, *tayr*, pl. طيور, *(Voy. OISEAU)*.

VOLCAN, جبل النار, *djebel ên-nâr*, بركان, *bourkân*.

Il a VOLÉ (avec des ailes), طار, *târ*.

— (dérobé), سرقة, *saraq*, *sereq*, لص, *lass*.

— Il Volera, يطير, *ytyr*.

— Qui Vole un œuf Vole un bœuf, الذي يسرق بيضه يسرق بقرة, *bœuf*.

álluzysreq bayddahysreq baqarah.

VOLEUR, سارق *sáreq*, *sáriq*;
 راق *serráq*, لص *less* (en grec ληστής), pl. لصوص *lessouss*,
loussouss, الصاص *élsáss*; شفار
cheffár, حرامي *harámy*, pl. حراميه
harámyeh, *harámyah* (en berbere
 خاين *kháyn*, pl. خيان *khouy-*
yán), (Voyez BRIGAND, FILOU,
 LARRON).

— Lieu infesté de Voleurs,
 ملصه *malassah*.

VOLEUSE, لصة *lessah*, plur.
 لصات *lessát*.

VOLIÈRE, قفص *qafes*, *qafas*.

VOLONTÉ, مراد *morád*, ارادة
árádéh, مشيه *mechyah*, اختيار
ikhtyár, عرض *gharad*.

— Que ta Volonté soit faite!
 يكن مشيتك *yekoun mechyt-ak*!

— La Volonté de Dieu soit
 faite! ما شا الله *má chá Allah!*

VOLONTIERS, طيب *tayeb*,
 عيني على راسي و عيني
a'lü rass-y ou a'yny-y (m. à m. sur ma tête et sur
 mes yeux), ملح *melèh*.

VOLUME (livre), مجلد *medje-*
led (Voyez LIVRE, TOME).

VOLUPTÉ (Voyez PLAISIR, DE-
 LICE).

VOLUPTUEUX (Voy. DÉBAUCHE,
 IMPUDIQUE).

Il a VOMI, استفرخ *éstefragh*,
 تقي *teqeyä*.

VOMISSEMENT, قي *qayy*, *qyy*.

VORACITÉ, بلع *bela'*.

VOTRE, كهم *koum*, لكم *le-koum*,
 ليكم *lyl-koum*, امتاعكم *émtá'-*
koum, متاعكم *metá'-koum*, بتاعكم
betá'-koum.

Il a VOULU, راد *rád*, اراد *árád*,
 شا *chá*, طلب *taleb*, حب *hobb*.

— Il Voudra, يريد *yryd*, يشا
ychá, يحب *yohobb*.

— Dieu fait ce qu'il Veut,
 الله يفعل ما يشا *Allah yfa'al má*
ychá.

VOUS, انتم *éntoum*, انتما *én-*
toumá, انتوا *éntou* (en berbere
 كونوي *kounouy*).

— (régime), كم *koum*.

— Vous les avez battus, ضربتوهم
darabtou-houm.

— On Vous a battus, ضربوكم
darabou-koum.

VOUTE, قنطرة *qantarah*, نبة
qobbah, قوببه *qoubbéh*, كبرة
kamerah, كمر *kemer* (en grec *καμερα*).

VOUTÉ, مكمم *mokemmer*, احذب
áhdeb.

VOYAGE, سفره *sofráh*, *sefráh*,

سفر *safar, sefer*, رحل *rahal*,
ارتحال *irtihál*, سياحه *syáhah*,
مسافرة *messáferéh*.

— Provision de Voyage, عوين
a'ouyn (*Voyez PROVISION*).

— Bon Voyage! سفر مبارك
sefer émbárek!

Il a VOYAGÉ, سفر *safar*, سافر
sáfer.

VOYAGEUR, مسافر *seyyáh*,
mossáfer.

VOYELLE, حركة *harakah*, pl.
حركات *harakát*.

VRAI, حقيق *haqq*, حق *haqq*,
صحيح *sahhyh*, صالح *sáh* (*Voyez*
VÉRITABLE).

— Homme Vrai, صديق *sa-*
dlyq (*Voyez VÉRIDIQUE*).

— Le Vrai (*Voyez VÉRITÉ*).

— Cela est Vrai, هذا حق
hadá haqq.

— Il est Vrai que, بالحق ان
bi-'l-haqq énn.

— Cette chose paraît Vraie,
حق بيان ان هذا الشئ حق
énn hadú és-chy haqq.

— Vrai principe, قاعدة صحيح
qá'id sahyh.

VRAIMENT, بالصحیح *be-'s-sah-*
hyh (*Voyez En Vérité*).

VRAISEMBLABLE, قابل *qábil*,
معقول *ma'qoul*, محتمل *mohte-*
mil, ظاهر *dáher*.

VRAISEMBLABLEMENT, باحتمال
be-íhtimál, الظاهر *a'lü éd-*
dáher, احتمالاً *íhtimálan*.

VRAISEMBLANCE, احتمال *ih-*
timál, نظراً *nadárán*, nezzárán.

VRILLE, بربيه *berryméh* (*Voyez*
TARIÈRE).

Il a VU, شاف *cháf*, رأى *ráü*,
نظر *nadder* (*Voyez II a REGARDÉ*).

— Vu que, بسبب *be-sébèb*,
ان لاجل *li-ádjel énn*.

VUE (s. f., sens), بصر *ráy*,
besr, *bassar*, شوف *chouf*, نظر
nadr, nedr (en berbère *إيسكي*
ísseggy).

— (projet), مراد *nyéh*,
morád.

— Dans mes Vues, في مرادى
fy morád-y.

VULGAIRE, معوم *ma'amoum*,
معروف *ma'rouf*.

— Le Vulgaire, ساير الناس
sáyr én-náss (*Voy. Le COMMUN*
des hommes).

VULVE, كوس *kouss*, كس *koss*,
فم الفرج *áksáss, éksáss*;
foumm él-ferdj, foumm él-ferg.

W

W, cette lettre, que nous avons empruntée à l'alphabet anglais, est parfaitement rendue par le *ouaou* ou *waw* (و) des Arabes, sixième lettre de leur ancien alphabet, vingt-sixième de leur alphabet moderne, et vingt-septième du moghrebin.

Consonne devant une voyelle, le *waw* se prononce alors comme le W anglais dans *Washington*, *Williams*; devant une consonne au contraire il devient lui-même voyelle, et a le son de notre ou, dans *cou*, *bout*, *loup*, *sous*, etc.

WADY-KHAZNAJY (petite rivière près d'Alger), وادی خزناجی *Ouády-Khaznádjy*.

WAGUIN (tribu de Berberes), وادين بنى واقين *Beny-Ouáqyn*, *Beny-Ouáqyn*, اولاد واقين *Aoulád-Wa-qyn*, *Aoulád-Ouáqyn*.

WAHABITES (tribus de l'Arabie), عرب الوهاب *A'rab él-Ouahab*.

WAHRAN (Voy. ORAN).

WALID (n. pr.), وليد *Oualyd*, الوليد *él-Oualyd*.

WASET (nom de ville de la Mésopotamie), واسط *Ouássett*.

WATHEK (n. pr.), واثق *Ouátheq*, الواثق *él-Ouátseq*.

WELILAH (ville d'Afrique), وليلى *Ouelylä*.

WERAGAH (tribu d'Afrique), وراغه *Ouerághah*.

— Natif de cette tribu, وراغى *ouerághy*, *ourághy*.

WLAD-IBRAHIM (tribu de Berberes), اولاد ابراهيم *Aoulád-Ibrá-hym*, بنى ابراهيم *Beny-Ibrá-hym*.

WLAD-SESIN (tribu de Berberes), اولاد سسين *Aoulád-Ses-syn*, بنى سسين *Beny-Sessyn*.

WLAD-WAGUIN (V. WAGUIN).

WLÊD-MANDIL (tribu de l'Algérie), اولاد مندل *Ouléd-Mendil*.

WLID (montagne d'Afrique), بن وليد *Ben-Oulyd*.

N. B. On cherchera par OU les mots qu'on ne trouvera pas au W.

X

La lettre X n'existe pas dans l'alphabet des arabes : ils pourraient cependant l'exprimer par la réunion des lettres كس (KS) ou قس (QS), كص (KS) ou قص (QS); mais dans tous les mots étrangers adoptés par eux, et dans lesquels se trouve cette lettre, ils l'ont toujours rendue par سكت (SK), en renversant l'ordre des articulations; exemples : ALEXANDRE, اسکندر *Iskander*; ALEXANDRIE, اسکندرية *Iskandéryéh*; ALEXANDRETTE, اسکندرونه *Iskanderounah*, etc.

A notre tour nous avons rendu par la lettre double X, les deux lettres KS ou QS dans les mots que nous avons empruntés aux Arabes; exemple : إلكصير *él-éqsyv*, dont nous avons fait *élixir*.

XABEA (port d'Esp.), شابيه *Chábyah*.

XACA (ville de Sicile), جاقه *Djáqah*.

XARAS (montagnes d'Espagne), الشارات *él-Chárát*.

XARSE (district en Espagne), الشرف *él-Charf*.

XATIVA (ville d'Espag.), شاطبه *Cháttibah*.

XAVIER (n. pr.), شاور *Cháouyr*, شویر *Chouyr*.

XEDUNA (district en Espagne), شدونه *Chedounah*.

XELSA (v. d'Espagne), قلصه *Qelsah*.

XENIL (rivière d'Espagne), شنجل *Chendjel*, شنیل *Chenyl*.

XERCÈS (n. pr.), قسارساس *Qessársáss*.

XEREZ de los Caballeros (ville d'Espagne), شربشه *Cherychah*.

— de la Frontera (ville d'Espagne), شريش *Cherych*.

XUCAR (riv. d'Espagne), شقر *Chouqar*.

XYLO-BALSAMUM (arbre du baume), شجرة البلسم *chadjerét él-balsam*, شجرة البلسان *chagueréz él-balsán*.

Y

Y, cette lettre de l'alphabet bet français correspond parfaitement au *yâ* (ي), dixième lettre de l'ancien alphabet arabe, vingt-huitième du moderne, et vingt-neuvième du inoghrebin.

Cette lettre arabe, comme la lettre française, joue le rôle, tantôt d'une voyelle, tantôt d'une consonne, et a par conséquent les deux prononciations de notre Y dans les mots *physique* et *payen*.

Je ferai observer aussi que quelquefois à la fin d'un mot le *yâ* (ي), se prononce *ey*, ou même *a*; dans ce dernier cas, je l'ai toujours exprimé par *ä*.

Y (adv. de lieu), هنا *hené*, honá, هناك *henák*, هنايه *éh-náyah*, éhnáyéh, هنى *li-henn*, هنى *henë*, honü, ثما *tsoummá*, فيه *fy-hi*, فيها *fy-há*.

— (à cela), لهذا *li-hadá*, li-hazá, له *le-ho*, لها *le-há*.

— Il Y a, فيه *fy-hi*, fy-h, ثما *tsoummá*, thoummá.

— Y a-t-il? ثما شى *tsoummá-chy?* فيه شى *fy-hi chy?* fy-h chy?

— Il n'Y a pas, ما ثما شى *má tsoummá chy*, ما فيه شى *má fy-hi chy*, ما fy-h chy, ما فيش *má fy-ch*.

— Qu'Y a-t-il? اش كون *ésh koun?* ايش حاجه *éych háguéh?* اى شى صار *éy-chy sár?*

— Y a-t-il une caravane qui Y aille? فيه شى قفله ماشيه الى هنايه *fy-hi chy qafelah máchyah ilä éh-náyah?*

— Y a-t-il une ville près d'ici? فيه شى قريه الى هنا مدينه *fy-hi chy qarybah ilä honá medynah* (en berbere ايلآ تهدينت تقرب *tylá temdynt taqreb?*)

— Prends-Y garde! رد بالك *redd bál-ak li-hadá!*

— N'envoie pas ton chien à la chasse dans un pays où il n'Y a pas de gibier, لا ترسل كلبك بارض *lá tersel kelb-ak be-ard állaty léyss fy-há séyd.*

— Il Y avait, كان *kán* (masc.) ;
كانت *kánét* (fém.)

— Il Y avait un roi, كان
ملك *kán melik*.

— Il Y avait une fille arabe dans
la tente, كانت بنت عربيه في
الكيمه *kánett bent a'rabyéh fy-'l-
kheyméh*.

— Y a-t-il quelque chose ?
في شيء *fy chy* ? شيء في شيء
fy-h chy ? شيء في شيء *fyh-chy há-
guéh* ?

— Il n'Y a rien, ما فيه شيء
má fy-hi chy, ما فيش *má fy-ch*,
في شيء لم يكن شيء في
fy-hi.

— N'Y a-t-il pas autre chose
que cela ? ما في شيء آخر من هذا
má fy-chy ákher minn hadá ?

— Y a-t-il quelque nouvelle ?
في شيء خبر *fy-h chy khabar* ?

— N'Y a-t-il pas de nouvelles ?
ما هو شيء خبرات *má hou chy
khabourát* ?

— Non, il n'Y en a pas,
لا ما فيه شيء *lá, má fy-hi
chy* ?

— Il Y est, هو حاضر *houe
hádder*.

YACOUE, YAGOUB, YAQOUB (n.

pr.), ياقوب *Yáqoub* (Voyez JA-
COB, JACQUES).

YAFÁ (Voy. JAFFA).

YAMBO (port d'Arabie), بيع
Yanbou'.

YAMOUN (pet. ville de Syrie),
يامون *Yámoun*.

YARMOUK (rivière de Syrie),
نهر يرموك *nahar Yarmouk*.

YATAGAN (Voyez SABRE ; CI-
METERRE).

YEMEN, اليمن *él-Yemen*.

— Natif de l'Yemen, يمني *ye-
meny*.

YEUX (plur.), عيون *ou'youn*,
o'youn, *eu'youn* (en berb. *تيطارن
tsyttáouenn, tsyttáouinn*), (Voyez
OEIL).

— Les deux Yeux, عينين *a'y-
nyn, a'yneyn*.

— Le noir des Yeux, سود
soud él-ou'youn (en berbère
*أمموين تيط *ámemmouyn tsytt*).*

YEZD (n. pr.), يزيد *Yezyd*.

YOUNES (n. pr.), (Voy. JONAS).

— Kan-Younes (v. de Syrie),
خان يونس *Khán-Youness*.

YOUSEF, YOUSOUF (n. propre),
(Voyez JOSEPH).

— Koufour-Yousef (arr. de Sy-
rie). كفور يوسف *Koufour-Youssef*.

Z

Z, cette lettre française a plusieurs équivalens en arabe :

1° Elle est exactement représentée par le *zâ* (ز), septième lettre de l'ancien alphabet arabe, onzième du moderne et du moghrebin ;

2° La vingt-cinquième lettre de l'ancien alphabet, neuvième du moderne et du moghrebin, *dzâl* (ذ), prend souvent la prononciation du *zâ* (ز), avec lequel le confond l'écriture vulgaire ;

3° Le *z*, vingt-septième lettre de l'ancien alphabet, dix-septième du moderne et treizième du moghrebin, se prononce tantôt comme un D fort, tantôt comme un Z également articulé avec force et à peu près comme ZZ ;

4° Enfin les Turks et les Persans donnent aussi la prononciation d'un Z doublé au *dâd* (ض), vingt-sixième lettre de l'ancien alphabet, quinzième du moderne et dix-neuvième du moghrebin.

ZACHARIE (n. pr.), زكربا, *Zakaryâ*.

ZAGAIE, جريد romh, *dje-ryd* (Voyez LANCE, JAVÉLOT).

ZAMORA (v. d'Espagne), سمورة *Semourah*.

ZANAGAS (trib. d'Afr.), صنهاجه *Sanhâdjah, Sanhâgah*.

ZANGUEBAR (pays d'Afrique), بلاد الزنج *belâd êz-Zendj*.

ZARA (v. d'Espagn.), الزهرا *êz-Zahrâ*.

— (n. p.), زهرة *Zahrah, Zakarah*.

ZARATAN (pet. v. d'Esp.), سرتان *Sertân*.

ZÈBRE, الحمار الوحش *êl-homâr êl-ouahech*.

ZÉID, ZÉYDE (n. pr.), زيد *Zéyd*.

ZÈLE, خطر *khatter, khatr*, خاطر *khâtter*, ناموس *nâmous*, غيرة *ghayrah*, رغبة *rogbah* (Voy. ARDEUR, FERVEUR, COURAGE).

— Il n'a pas de Zèle, مافية غيرة *mâ fy-hi ghayrah*.

— Vous n'avez pas de Zèle, ما لكم ناموس *mâ le-koum nâmous*.

— Le Zèle l'a emporté, أخذته الغيرة *âkhadet-ho êt-ghayrah*.

rah, الرغبة *khattafet-ho ér-roghbah*.

— Il a eu du Zèle, غار *ghâr*, أنغار *énghâr*.

— Il aura du Zèle, يغير *yghyr*, بغار *yghâr*.

ZÉLÉ, مستعجل *khâtter*, خاطر *khâter*, مستعجل *mosta'adjel*, غيور *ghayour*, غيور *ghayouar*, حروق *mahrouq*, غيران *ghayrán*.

ZÉLICA (n. pr.), زليخا *Zelykhâ*.

ZEMZEM (puits sacré de la Mekke), زمزم *Zemzem*, زمزم *Zemzem*, Byr-Zemzem.

ZENETES (tribu d'Afrique), زناته *Zenêtah*.

ZÉNITH, سمت *semitt* (d'où le mot fr.), سمت الرأس *semitt ér-râss*.

ZÉPHIR, ZÉPHIRE (vent doux), نسيم *nessym*, نسمة *nessimah*, pl. نسيمات *nessymât*; هوا رقيق *havouâ reqyq*, ادب *a'db*.

ZERMABOUB (V. MAHBOUB).

ZÉRO, سفر *sefr*, سفر *sifr*, نقطة *noqtah*.

— Deux Zéros, نقطتين *noqtetyn*.

ZESTE d'orange, جلد لارنج *djeld lârendj*, قشرة *gueld lâreng*, قشرة نارنج *qecherét nârendj*.

— Entre le Ziste et le Zeste (Voyez INDÉCIS).

ZEYNAB (n. pr. f.), زينب *Zeynab*.

ZIBELINE, سامور *sammour*, سامور *sâmour*.

ZIZANIE, زوان *zouân*, plur. زوان *zyouân*; فتنة *fetneh* (Voyez DISCORDE, DISCUSSION).

— Qui sème la Zizanie, مفتن *mofetten*, فتني *fetny*.

ZOBEYD (n. pr.), زبيد *Zobeydah*.

ZODIAQUE, منطق البروج *man-teq él-boroudj*, فلک البروج *felek él-boroudj*, طريق الشمس *taryq és-chems*, منتقم *manteqah*, زنار الشمس *zonnâr és-chems*.

— Un signe du Zodiaque, برج *bourdj*, برج السما *bourdj és-semâ*.

ZOOGRAFIE, ZOOLOGIE, ذكر الحيوان *zikr él-hayouân*.

ZÔNE, ناحية *âqlym*, ناحية *nâhyeh*, ناحية *nâhyah*, منطق *manteq*.

ZOROASTRE (n. pr.), زرداشت *Zerdâchi*, زردشت *Zerdacht*.

ZUXAR (v. d'Esp.), قرية الصيرة *Qaryat és-sayrah*.

ZY-L-HAGÉH, بو الجلايب *bou 'l-djelâyb* (V. DOU-L-HAGÉH).

ZY-'L-QADÉH, العيد الكبير *él-i'yd él-kebyr* (V. DOU-L-QAADÉH).

ETC., الخ *âlekh*, *âkh*.

FIN DU VOCABULAIRE.

For use in library only

PJ6766 .M31
Dictionnaire francais-arabe des

Princeton Theological Seminary-Speer Library

1 1012 00077 9415